THEOLOGIA

QUAM CONCINNAVIT

FRANGISGUS PATRICIUS KENRICK,

ARCHIEPISCOPUS BALTIMORENSIS.

VOLUMEN III.

SECUNDIS CUBIS AUCTORIS.

E'| *βι* yip *ivΰματ.Γ* 'II, yv/xvàt ■' ivrx *Su τχ ivάματχ* ἅαpiii» Ἰep ' ITU *it νάμητι* ivμτiτλιXΓXî · ΨuZ» , ὁ aisAvrsrr *τχ* mri *vu xAfaiilttVi. S. Joannes Chryt. in Uatthanm hom.* Lxxxit. *al.* uxxur.

« Sola igitur Catholica Ecclesia est, qui verum cultum retinot. Hic est fons veritatis, hoc domicilium fidei, hoc templum Dei. » *Laclanlias* I. iv. do Vera Sapientia et Religione c. sta.

MECHLINIÆ.

II. DESSAIN , scccasson P. J. IIAN'ICQ,
si uni ro.vripicis , s. coxcnaniriusis na raortuiNDs nos
er aucunr. uixiil . rrrounirui. — itucccr.Viu.

DÉPOSÉ EN BELGIQUE ET EN FRANCE.

INDEX

TRACTATUS XI.

DE BAPTISMO.

Prolegomena. I
C. I. De aqua ad Baptismum necessaria. 6
Propositio. Christus Dominus instituit aqua Baptismum perpetuo ad finem usque mundi ministrandum, qui proindo est novæ Legis Sacramentum. 7
Objectiones solvuntur. 10
Animadversio. 21
C. 11. De modo baptizandi. '21
.Propositio. Vaiel Baptismus infusione vel aspersione collatus. 22
Objectiones diluuntur. 23
Animadversiones. 27
C. III. De Baptismi effectibus. 23
Propositio. In Baptismo gratia Jesu Christi Domini nostri confertur , per quain tollitur totum id quod veram et propriam peccati rationem habet , et Deo renascimur. 29
Objectiones'diluuntur. 32
Animadversiones. 34
C. IV. Do Joannis baptismo. 34
Propositio. Baptismus Joanms non habuit eamdem vim ac Christi Baptismus. 35
Objectiones diluuntur. 37
C. V. De Baptismi necessitate. 39
Propositio. Baptismus est necessarius ad salutem. 40
Objectiones solvuntur. 41
Animadversiones. 43
C. VI. De Infantium Baptismo. 44
Propositio. Infantes baptizari possunt et debent. 4l>
Objectiones diluuntur 47
Animadversiones. 41·
C. VII. De ministro Baptismi. 50
C.VIII. De charactere. 55
C. IX. De caeremoniis 56

TRACTATUS XII.

DE COSVIRWATIOSE.

Praenotanda. 61
C. I. Do Sacramento. 62
Propositio. Confirmatio est verum ac proprium Sacramentum. 62
Objectiones. 66
Animadversio. 71
C. II. Do Chrismate.
Animadversiones. 74
G. III. De Ministro Confirmationis. 74
C. IV. De confirmandis.

TRACTATUS XIII.

DE ECCU'RISTIA.

Prooemium.
Pars. I. De Eucharistiae Sacramento. 60
C. I. De ritu Eucharistico.
Propositio. Christus Dominus ritum instituit eucbarislicum sub panis et vini speciebus perpetuo in Ecclesia sua servandum.
Objectiones solvuntur. 91
C. II. De Re Eucharistia 31

C. iii. Do sexto Jeannie capito, 86
Propositio. Vera, roalis ot substantialis praesentia Corporis ot Sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Eucharistia invicte probatur ox promissionis verbis relatis apud Joannem. 86
Probatur 1. ox Christi Domini verbis. 86
Probatur 2. ex Patrum interpretatione. 89
Objectiones. 91
C. IV. De institutione Eucharistia?. 99
Propositio. Christi Domini Eucharistiam instituentis verba simplici et obvio sensu excipienda sunt, ideoque vera, roalis, et substantialis Corporis et Sanguinis ejus praesentia in hoc Sacramento invicte inde probatur. 99
Probatur 1. ex ipsis Christi verbis. 99
Probatur 2. ex Patrum interpretatione. 102
Objectiones diluuntur. 101
C. V. De usu Eucharistie?. 113
Propositio .Vera, realis, ol substantialis praesentia Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Eucharistia invicte probatur iis Scripturae testimoniis, qua? usum hujus Sacramenti respiciunt. 113
Probatur i, ex verbis Apostoli. 113
Probatur 2. ex Patrum interpretatione. ni
Objectiones diluuntur. 116
C. VI; Patrum testimonia. 118
C. VII. Objectiones contra realom praesentiam. 125
C. VIII. De Transubstantiatione. 130
Propositio. In Eucharistiæ Sacramento non remanet substantia panis et vini, sed mirabilis ot singularis conversio lit totius substantias panis in Corpus et lotius substantia? vini in Sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis et vini : quæ conversio aptissime transubstantiatio a Catholica Ecclesia appellatur. 132
Probatur 1. ox Scripturis. |;jj
Probatur S. Patrum testimoniis.
Probatur 3. auctoritate Conciliorum. 133
Probatur 4. ex Liturgiis. |;p;
Probatur 6. argumonlo præscriptionls. 133
Objectiones diluuntur. 135
C. IX. Do Liturgiis. |;,2
Propositio. Vera, realis, et substantialis praesentia Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Sacramento Eucharistiæ, et transubstantiationisdogma invicte demonstratur ox liturgiis omnibus antiquissimis, toto orbo Christiano usurpatis. 153
Objectiones. 161
C. X. Do fido Orientalium sectarum. 162
Propositio. Viget viguitquo semper apud Græcos et Orientalesomnes fides de vera, reali, et substantiali praesentia Domini nostri Josu Christi in Eucharistia, adeoquo dogma transubstauliationis. 162
C. XI. De pormanenti præsont'a. 166
Propositio. In hostiis seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, remanet Corpus Domini. 167
Objectiones solvuntur. 168
C. XII. De adoratione Eucharistiæ. 169
Propositio. Christus in EucharistiæSacramento etiam oxtra actionem sacramentalem, cultu latriæ, tum interno, tum externo adorandus est. 179
Objectiones. 170
Animadversiones. 171
C. XIII. De Sacramenti ratione. 171
C. XIV. De communione sub utraque specie. 174
Propositio. Nullo Dei praecepto, nullaque necessitate salutis omnes Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistia? Sacramenti sumere debent. , 176
Objectiones solvuntur. 173
Animadversio. 181

C. XV. Do suscipientibus Eucharistiam. 1Sl
Pass Ii. Do Missas Sacrificio. 184
Pramolanda. 18I
C. I. Do Sacrificii veritate. 186
Propositio. In Missa offertur Doo verum ot proprium sacrificium. 186
Probatur 1. ex Christi sacor dolio secundum ordinem Molchisedech. 186
Putres appellamus interpretes. 187
Probatur 2. ex vaticinio Malachite. 188
Patres appellamus Interpretes. 189
Probatur 3. ex verbis Christi. 189
Patres interpretes damus. 190
Probatur 4. ex Apostoli verbis. 191
Probatur B. ex traditione. 192
Probatur 6. ex liturgiis. 194
Probatur 7. argumento præscriptionis. 196
Objectiones solvuntor. 197
C. II. De Sacrificii proprietatibus. 203
Propositio. Missa est Sacrificium propitiatorlum. 205
Objectiones solvuntur. 208
Propositio. Missae Sacrificium est propitiatorium etiam pro defunctis. 208
Objeciones solvuntur. 209
C. III. De Sacrificii celebratione. 210
Propositio. Missæ in quibus solus sacerdos communicat, Iicitæ sunt. 212
Objectiones solvuntur. 213
Animadversiones. 214
C. IV. De Lingua sacra. 215
Propositio. Missa non potest lingua vernacula celebrari, obstante Ecclesito disciplina, quæ æquissimis fulcitur rationibus. 215
Objectiones solvuntur. 217
Animad/ersio. 219
C. V. De ritibus Missæ. 219

TKACTATUS XIV.

DE ;OE.XITEXTU.

Prænotanda. 227
C. I. De potestate remittendi peccata. 228
Propositio. Concessa est a Christo Domino Apostolis, et per cos i>s qui ministerio sacerdotali funguntur, potestas vere judicialis in peccatorum
i . remissione. 530
Probatur 1. ox Scripturis. 230
Probatur 2. ex Patribus. 231
Probatur 3. ex Græcorum consensu. 233
Probatur 4. præscriptioois argumento. 233
Objectiones solvuntur. 234
Corollaria. 210
C. 11. De hæresi Novatiana. 241
C. IΠ. De Contritione. 244
Propositio. Contritio quæ patatur per discussionem, collectionem,et detestationem peccatorum, ponderando eorum gravitatem, multitudinem, fœdiUtem, amissionem aternæ beatitudinis, e-, æternæ damnationi» incursum, cum proposito melioris vitæ, est verus et utilis dolor, et preparet ad gratiam. 216
Objectiones solvuntur. 247
Animadversiones. 248
C. IV. De Confessione. 2W
Propositio. Confessio omnium peccatorum mortalium quæ quis post Baptismum se patrasse recordatur, jure divino est necessaria. 251
Probatur 1. ex Scripturis. 251
Probatur 2. ex Patribus. 251
Probatur 3. Conciliorum auctoritate. 207
Probatur 4. ex veteribus libris pienitentialibus. 268
Probatur 5. exemplis. 258
Probatur 6. ex Orientalium sectarum consensione. 259
Probatur 7. prescriptione. 259
Objectiones solvuntur. 289
Animadversiones. 263
C. V. De Satisfactione. 266
§. I. De poena temporali. 266
Propositio. Tota poena peccati non semper a Deo remittitur simul cum culpa. 367
Objectionessolvuntur. 268
II. De operum pœnitoulicæ virtute. 269

Propositio. Satisfactiones, quibus pœnitcntes per Christum Josum pcccnln redimunt,sunt cultus Doi,- necoliqualenus doctrinam de gratia , vol verum Dei cultum , vol beneficium mortis Christi obscurant. 269
Probatur 1. ex Scripturis. 269
Probatur 2. ox Patribus. 270
Probatur 3. ox disciplina pœnltentiali. 271
Objectiones solvuntur. 272
§. III. Do oporum pœnitenti® injunctione. 273
Propositio.Clavos Ecclesiædatæ sunt etiam ad ligandum, ot propterea sacerdotes, dum Imponunt pennas confllentibus, non a-junt contra finem clavium , nec contra institutionem Christi. 273
Objectiones solvuntur. 274
C. VI. De Sacramenti ratione. 275

TRACTATUS XV.

DE INDOLCEXTIIS.

Prænotanda. 281
C. 1. De potestate indulgentias concedendi. 283
Propositio. Est in Ecclosia potestas indulgentias concedendi , quæ et utiles sunt. 283*
Objecliouessolvuntur. 285
C. II. Do indulgentiarum virtute. 289
Propositio.Indulgentiæ valentad remissionem pœnæ temporalis pro peccatis actualibus debit® apud divinam justitiam. 289
Objectiones solvuntur. 290
Animadversio. 291
C. III. De Thesauro Ecclesiæ. 291
Propositio. Thesauri Ecclesiæ, undedantur indulgentis,sunt merita Christi ot Sanctorum. 291
Objectiones solvuntur. 292
IV. De indulgentiarum applicatione. 293

TRACTATUS XVI.

ne EXTREMA UNCTIONE.

C. I. Do Sacramenti veritate. 297
Propositio. Extrema Unctio ost voro ot proprio Sacramentum a Christo Domino nostro institutum , et a boato Jacobo Apostolo promulgatum. 298
Objectiones solvuntur. 301
C. II. De Sacramenti ministratione. 305

TRACTATUS XVII.

DE SACRIS ORDINIBUS.

C. I. Do Sacramenti veritate. 307
Propositio. Ordo, sive sacra ordinatio , est vere et proprie Sacramentum a Christo Do mino institutum. 309
Objectiones solvuntur. 311
4>. II. De Sacerdotio. 315
Propositio. Est in novo Testamento sacerdotium visibile ot externum ; cui competii potestas consecrandi et offerendi verum Corpus et Sanguinem Domini, ot peccata remittendi ot relinendi. 316
Objectiones solvuntur. 317
Animadversiones. 319
C. III. De Episcopatu. 319
Propositio. Episcopi sunt presbyteris superiores. 320
Objectiones solvuntur. 321
C. IV. De Diaconatu. 324
Propositio. Diaconatus est sacer Ordo. 324
Objectiones solvuntur. 325
Animadversio. 326
G. V. De Subdiaconalu et minoribus Ordinibus. 326
C. VI.De Ordinum materiaot forma. 328
C. VII. De electione Ministrorum. 330
Propositio. Jus eligendi sacros ministros divina ordinatione penes populum fidelem non est, sed pones Ecclesiæ Rectores, præserlim Summum Pontificem. 331
Objectiones solvuntur. 333
Animadversiones. 336
C. VIII. De Ordinum ministro. 337
g. I. Do ministro necessario. 337
Propositio. Episcopi habent potestatem ordinandi, quæ non

Mt Illis cum presbyteris communis. 337
Objectiones solvuntur. 338
5. II. De ministro legitimo. 330
G. IX. De ordinationibus Anglicanis. 341
C. X. De ordinandis. 344
C. XI. De Religiosis. 346
€. XII. De sacro cœlibatu. 348
§. I Do cœlibatus antiquitate. 348
Propositio. Nunquam licuilclericis qui sacris Ordinibus insigniti orant Matrimonium inire. 348
Objectiones solvuntur. 349
Animadversio. 352
Propositio. Cœlibatus lex qua sacris Ordinibus insigniti adstrlnguntur, conjugii usu interdicto etiam iis qui duxerant ante ordinationem uxores, antiquissima est. 352
Probatur 1. Pontificum auctoritate. 352
Probatur 2. Conciliorum decretis. 352
Probatur 3.Patrum testimoniis. 353
Objectiones solvuntur. 354
S. 11. De cœlibatus excellentia. 359
Propusltio. Melius est ac beatius manere in virginitate, quam jungi matrimonio. 359
Objectiones solvuntur. 361
§.111 De cœlibatus convenientia. 362
Propositio. Sanctissima est cœlibatus disciplina et sacris Ordinibus maximeconveniens. 3G2
Objectiones solvuntur. 365
C. XIII.De mulleium ordinatione. 366
Propusitio. Mulieres divino jure excluduntur ab Ordinibus sacris , et omni sacri ministerii munere. 366
Objectiones solvuntur. 367
C. XIV. De Ordinationis effectibus. 368

.TRACTATUS XVU1.

de Mtraiuosio.

C. I. De honestate Matrimonii. 371
Propositiu. Matrimonium est de se licitum et honestum. 371
Objectiones solvuntur. 372
C. 11. Do Sacramento. 374

Proposiiio. Matrimonium est \ere et proprie nova» Legis Sacramentum a Christo inaiitutum. 37
Objectiones solvuntur. 375
C. III. De Sacramenti ratione* 377
C. IV. De consensu. 379
C. V. De unitate Matrimonii. 381
C. VI. De vinculo Matrimonii. 383
S- 1. De vi vinculi. 383
Propositio. Matr rnonium consummatum fidehumnulla unquam de causa , ne adulterii quidem,dissolvi potest quoad vinculum. 384
Objectiones solvuntur. 386
Animadversio. 388
S. II. De solutione vinculi. 388
5. 111. De divortio tori. 390
C. VII. De impedimentis Matrimonii. 391
Propositio. Potuit Ecclesia constituere impedimenta Matrimonium dirimentia, et in iis constituendis non erravit. 392
Objectiones solvuntur. 393
Propositio. Civilis potestatis exercitium in matrimoniis dirimendis ultra civiles edectus non extenditur. 394
Objectiones solvuntur. 395
Animadversiones. 396
C. VIII. De singulis impedimentis. 397
Animadversiones. 403

TRACTATUS XIX.

DE ICIUHEXTIS IS CXIVERSDM.

Prænotanda. 405
C. I. De Sacramentorum numero. 405
Propositio. Septem sunt novæ Legis Sacramenta, nec plura, nec pauciora. 406
Objecliones solvuntur. 407
Animadversiones. 409
C. II. De ministro Sacramentorum. 411
S- 1. De ministri potestate. 411
Propositio. Christiani omnes iu verbo et omnibus Sacramentis administrandis non bebent potestatem. 412
Objectiones solvuntur. 412
J. II. Do ministri intentione. 413
J. DI. De ministri dignitate. 414

Propositio. Volent Sacramenta a ministro In peccato mortali oxistcnte confecta, modo omnia essentialia quae ad Sacramentum conficiendum out conferendum perlinent, servaverit. 4tft
Objectiones solvuntur. 4l<>
C. III. De Sacramentorum efficacia. 417
Propositio. Sacramenta novat Logis gratiam continent quam significant, et gratiam ipsam non ponentibus obicem conferunt ex opere operato. 418
Objectiones solvuntur. 419
Animadversio. 420
C. IV. De effectibus Sacramentorum. 420
$ I. De novæ Logis Sacramentis. 420
Propositio. In tribus Sacramentis, Daptismo scilicet, Confirmatlono, ol Ordine, imprimitur character inanima. 420
Objectiones solvuntur. 421
Animadversio. 422
$. II. Do veteribus Sacramentis. 422
C. V. Decœremoniis. 423
Propositio. Decepti et approbati Ecclcsitn Calholicœ ritus in solemn! Sacramentorum ‘administrationc adhiberi consueti, nec contemni, nec sine peccato a ministris pro libito omitti, nec in novos alios per quemcumque Ecclesiæ pastorem mulari possunt. 424
Objectiones solvuntur. 425

TlIEOLOGIÆ DOGMATICÆ

TRACTATUS XI.

DE BAPTISMO.

PROLEGOMENA.

1. Gratia Dei, quæ Christi meritis nobis comparata est, tribuitur persæpe, nullo externo adhibito instrumento : ea enim ad orandum excitamur, et orantibus nova dantur subsidia. Cæterum sapicnlissimus Dominus nostcr quosdam instituit ritus, quibus vim quamdam ac virtutem coelestem indidit, quos vocamus *Sacramenta*.

2. Consueverunt theologi tractatum de Sacramentis in universum praemittere, ut singula Sacramenta deinceps vindicent. Reccnlioribus tamen, in Germania praesertim, de singulis prius agendum visum est, ut quæ omnibus sunt communia tandem explicent. Hæc nobis opportunior visa est methodus : vix enim generalia illa principia possunt defendi, quin plurima ex iis qute ad singulorum Sacramentorum vindicias magis spectent proferantur, vel probationes differantur, lectoribus ad posteriores tractatus remissis. Idcirco haud novitatis, sed utilitatis studio, hanc insistimus viam : nec tamen negamus methodum antiquorum id afferre commodi, quod prrevia notione propriettum Sacramenti, facilius sil de singulis tractare. Ne lectores nostri eo careant, praemittendam duximus brevem earum expositionem, probationes postea, pro occasione nata , allaturi

3. Sacramenti vox a profanis scriptoribus pro militum jurejurando quo sese militiae adscribebant, sicut et pro pecunia quam apud sequestrem deponere solebant litigantes, victori reddendam, usurpabatur : sed ab ecclesiasticis auctoribus novam mutuata est vim. Latius quidem aliquando sumpta a Scripturae interpretibus *arcanum* de notat, sicut co Tobiæ loco : « Sacramentum regis abscondere bonum est » ‘ et apud Paulum : » Magnum est pietatis sacramentum. »’ Signum quod libet sacrum etiam significat; quapropter crucis signum ita appellatur ab Augustino.5 De veteris Testamenti ritibus eo fere sensu adhibetur, quippe qui typi fuerunt et figuræ redemptionis futurae per Christi mortem. Sed sensu strictiori Sacramentum est ritus gratiam anim-.e impertiens ; ‘ Graeci vocant.

(-) Tob. xii. 7.
(4) I. Tim. iii. 10.
(3) In Ps. Citi.
(4) Ex latiori vocif utu .'argamrntari *tolen*

1. Exlilissc ab ipsis generis humani primordiis riluni aliquem quo vcluli instrumento usus csl Dens ad indulgentiam pcc.cali originis tribuendam conjicit Augustinus, eo quod Deus suis in re adeo necessaria deessc non sil censendus. Abrahæ jussum est ut circumcideret se suosque, in fœderis cum Deo inili testimonium : quem ritum plerique exislimant remedii habuisse rationem, quo scilicet peccatum originis tolleretur. Cælorum quomodo fœmellis subveniretur non liquet, nec quo pacto maribus pariter ac feeminis ante circumcisionem prmscriptam, ut de vi hac ei ubsque certo aliquo documento tributa sileamus. « Nec ideo tamen credendum est, » inquit Augustinus, « ante datam circumcisionem famulos Dei (quandoquidem illis inerat Mediatoris fides in camo venturi) nullo Sacramento ejus opitulatos fuisse parvulis suis , quamvis quid esset aliqua necessaria causa Scriptura sacra latere voluerit. Nam et sacrificia eorum legimus, quibus utique sanguis ille figurabatur, qui solus tollit peccatum mundi. » [1]

5. Circumcisio igitur primus noscitur ritus a Deo institutus in fœderis cum Abraha et ejus posteris signum, quo scilicet testatus est se cos sibi in populum peculiarem adsciscere, et promissionum facere hæredes, ea tamen conditione ut cum sancte colerent.

G. Moysis ministerio usus csl Deus ut ritusplurimos Israeli lis injungeret,quorum plerique divina beneficia commemorabant , vel spem indicabant redemptionis. Agni Paschalis immolatio divinitus servatos Israelilarum primogenitos , oh agni sanguinem superliminaribus illitum commemorabat, dum venturum Redemptorem, agnum verum qui tolleret peccata mundi, significaret iis quorum mens aevi futuri arcana aliquatenus explorabat. De ritibus omnibus dicit Augustinus : « Sacramenta quæ observabantur cl celebrabantur cx lege, praenuntiativa erant Christi venturi : quæ cum suo adventu Christus implevisset, ablata sunt ; et ideo ablata quia impleta..... Et alia sunt instituta virtute majora, utilitate moliora, actu faciliora, numero pauciora. » *

7. Septem esse novæ legis Sacramenta a Jesu Christo Domino nostro instituta , videlicet Baptismum , Confirmationem , Eucharistiam , Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem et Matrimonium, definivit Concilium Tridentinum ;5 qua in re Græcos schismaticos,scclasque Orientales habemus nobiscum concordes. * Non omnia Sacramenta paris sunt dignitatis, vel necessitatis. Eucharistia enim cæteris præslat, quum auctor ipse Sacramentorum in ea adsit, fons omnis gratiæet sanctitatis : et Baptismus præ cæteris est necessarius : lapsis post Baptismum Poenitentia opus csl : Confirmatio ad robur hominis Christiani instituta , haud sine gravi crimine spernitur : Eucharistia districte præcipitur sumenda : Extrema Unctio subsidio est maximi momenti vita periclitantibus. Ordo non singulis, sed toti Ecclesiæ est necessarius, ut sacra donati auctoritate muneribus in hominum salutem fungantur. Matrimonium

1'roteslantcs ul probationes ex Patribus desumptas infirment ; sed voce sola non innititur : quaenim eam comitantur ejus vim, quando stricte sumitur, demonstrant.

(1) L. v. contra Julian, c.ii.

(i) L. xix. contra Faustum, c. xiii.

(51 Sess. vii. de Sacram, can. i.

(4) Vide censuram Lulhcrante confess, sibi oblatæ, a Jcrcmia patriarcha Constantinop.an.l57S. Vide etiam Cone. Constanlinop. anno 1038 , et annol64i,et anno 1671. Vide de seclis Oriental.' bus Asseniannum Compendio Storico vol. iii.Ven 1730, et Euopliam , auctore Fausto Nairono, Da nensi Maronita, Ilomtc 1004.

nubentibus in Christo graliæ munera tribuit.

8. Sacramenta omnia negarunt sæculo secundo Archonlici, et deinceps Manichaei. Sæculo decimo sexlo Gaspar Schwenckfeldius ejusdem erroris incusalus est. Sequenti sæculo medio GcorgiusFox, Angitis, arte sulor, Spiritu se duci existimans, externos omnes ritus, subsidiaque salutis rejecit,se ctamquc conflavit *Quakerorum.* In America , quo se contulit Fox , anno 1062, secta habuit progressus, præsertim in Pennsylvania , quam Gulielmu3 Penn , Anglus , genero insignis , et sectæ studio, fundavit anno 1680. Philadclphia plurimos adhuc continet Quakeros, divitiis plerumque et morum suavitate spectabiles. Ante paucos annos secta in duas scissa est contrariis studiis partes , llicksio nova propagante placita , quæ Deismum sapere dicuntur. *Hicksilæ* dicti sunt ejus sectatores, ut ab aliis, qui orthodoxi audiunl, discernantur. Sacramenta omnio rejiciunt, Spiritu nos sanctos justosque eflici, absque externo aliquo ritu , affirmantes.

9. Plerique novatores duo agnoscunt Sacramenta, Baptismum scilicet etCœnam : quibus tamen Lutheran! Pœnilenliam adjunxerunt in *Apologia Canfessionis Âugustanæ.* « Si Sacramenta vocamus ritus, qui habent mandatum Dei, ct quibus addita est promissio gratiæ ; facile est judicare , quæ sint proprie Sacramenta.....Vere igitur sunt Sacramenta BaptismusCrena Domini, absolutio quæ cm Racramentum Pœniteniiæ. » 1 Melanchton Matrimonium agnoscere Sacramentum visus est; imo in conventu Lipsiensi nnno MDXLVI1L, omnia Sacramenta excipere. 1 Zuinglius Baptismum . Cœnam ct Matrimonium Sacramentorum nomine intellexit.1 Calvinus Ordinem haud ægre inter Sacramenta recensuit aliquando, * quando alias duo tantum agnoverit. Oxonienses de Ordinatione tamquam divinitus instituta ratione, qua ct potestas sacra, et gratia confertur, loquuntur. 5

10. Delinitur Sacramentum res sensibus subjecta , quæ ex Dei institutione sanctitatis et jusliliælum signtiicandæ tum efficiendae vim habet. · ita Catcchismus Tridcnlini Concilii jussu in usum parochorum compositus, Ritus igitur externus in Sacramentis requiritur, qui graliæ quam conferunt indicium sit :nam recte docet Augustinus « signa cum ad res divinas perlinent, Sacramenta nominari; » 7 ct alias : « Si Sacramenta quamdam similitudinem carum rerum quarum Sacramenta sunt, non haberent, omnino Sacramenta non essent. « ·

il. Divina requiritur institutio in perpetuum : nullum enim in nova lege agnoscendum est Sacramentum quod Christum non habeat auctorem, ‘ quodque ipse haud statuerit ad finem usque mundi usurpandum : ipsius scilicet erat ea dare subsidia quibus sa-

Ii) Art.vii.de numero et usu Sacrament irum. Verba referuntur a Walchio, qui frustra laborat ut ostendat f'œnitentiam latiori sensu Sacramentum vocari. L. i. Introd. ad libros symbol. Luth. 0. iv. de Apologia Aug. Conf.g. xviii. ₸

(2) Ita refert Slcidanus l. xx. hist.

(.") L. de vera ct falsa Rcl. c. de Matth.

(I) In Antidoto Cone. Trid. Sess. vii. c iv.

(Ii) · I know Ilie grace of ordination is contained in the laying on of hands..... « Through the Bishop who ordained us, wo received the Holy Ghost. - - - If Ordination be a divine ordinance, it must be necessary; and if it is not a divine ordinance how dare wo use it? As well might we pretend Hie Sacraments arc not necessary to salvation,while we make use of the olDces of the Liturgy; for when God appoints fnean of grace, they are the means. · Trad. Xo. |.London I83S.

16) Cat. Rom. par. ii. c. i. n. 10.

(7) Ep. ad .Marcellin.

(8) Ep. ad Oonil.

(9) Trid. Cone. sass. vii. de Sacram, can. I.

lus comparari qucal, oa digere instrumenta quibus gratia , quam nobis sua morte promeritus est, tribuatur. Distinguenda igitur sunt Sacramenta a ritibus quos Ecclesiæ Præsulcs ad decorem divini cultus et ad pietatem fovendam instituerunt.

12. Novæ legis Sacramenta gratiam conferunt, idcoque continent, scilicet ex Christi Domini institutione certam vim habent gratiam impertiendi, meritis ejus et voluntate, adeo ut quicumque ea recipit eam certo recipiat, nisi forsan obicem ipse pravo sui animi affectu objiciat. Ut hanc Sacramentis insitam virtutem exprimerent, et contra haereticorum cavillationes lucrentur Tridenlini Patres, definierunt per Sacramenta novæ logis conferri gratiam *ex opere operato,* vocibus a scholæ docloribus mutuatis. *Ex opere operantis oratio, eleemosyna , aliaque* t bona opera valent, *pro pio* animi af- ' fectu : sed Sacramenta ipsa vim habent gratiam producendi. Cæterum sicut solis lumen obice objecto excludi potest, ita et Sacramentorum gratia sua culpa privatur, qui ea haud rite dispositus accipit. Sic infidelis, vel peccato animi affectu adhærens, Baptismi, si um suscipiat. gratia caret. quam recipit infans nullum obicem objiciens. Ideo requiruntur in adultis, qui fuerint sui compotes, dispositiones quædam animi, sine quibus Sacramenta illis gratiam non tribuunt. Calumniantur igitur, qui asserunt ea ex Catholica doctrina peccatoribus, animi affectu peccato adhærenlibus, prodesse.

15. « Omnia Sacramenta, a inquit Eugenius Pontifex, in decreto quod Florentino in Concilio, pro Armenorum instructione ediclit, « tribus perficiuntur, videlicet rebus tamquam materia , verbis tamquam forma , et persona ministri conferentis Sacramentum cum intentione faciendi quod facit Ecclesia ; qliorum si aliquod desit, non perficitur Sacramentum » ' *Materue* et *fornus* voces sunt quas ex philosophia Aristolelica, ineunto decimo tertio saeculo, Gulielmus AHissiodorensis primus mutuatus dicitur, quamvis et *formam* vocaverit olim Tertullianus verba Sacramenti , sed sensu, ut videtur, diverso. * Materia *elementum* ab Augustino vocata est : forma dicta est verbum ; « Verbo, » inquit, « Baptismus consecratur: detrahe verbum , et quid est aqua , nisi aqua ? accedit verbum ad elementum, et fit Sacramentum. » 8 *Materia* igitur ros est, vel actus sensibilis, v. g. aqua in Baptismo : *forma* est verborum series quibus materia ad effectum sacramentalem determinatur. '

14. intentio ministri etiam exigitur, ut scilicet velit facere quod facit Ecclesia : nam hac tantum ratione fiet ut Christi nomine agat, idcoque sacrum perficiat ritum. Cæterum satis gravis agitatur in scholis controversia, utrum iis in rorum adjunctis, in quibus se gerit Ecclesiæ nomine, nullo dato indicio se velle mimum agere, vel illudere adstantibus, possit Sacramentum frustrari, occulto animi consilio haud faciendi quod facit Ecclesia. Catharinus , celebris theologus, qui adfuit Concilio Tridcntino, censuit eum non posse; sufficere enim intentionem externum ritum serio peragendi, Ecclesiæ nomine, quæ intentio *externa* inde vocari consuevit. Hunc sequuntur Jueninus, Druenus, plurimique inter Gallos præsertim. Itali plerique censent necesse esse ut scrio velit facere quod facit Ecclesia, animi consilio externo actui respondente : nec alias actum Christi nomine vere fieri. Hanc *inter-*

ii) Inter acte Cone. Flor.

(c) I., de Bsplismo c. xiii. (3) Tr. lux. in Joan.

(4) Voces h® scholastica: usurpantur in Durneli analyst p. 418.

nam vocant Intentionem. Scholastic® disputationis, pro more et instituto nostro , haud solicit·, intentionem fit ciendi quod facit Ecclesia requiri profitemur, prout contra Liitherum in Concilio Tridcntino definitum est; hic scilicet asseruerat nil referre utrum minister serio an joco agat, quum lotus Sacramentorum effectus ad suscipientis fidem furet referendus

15 Id apud omnes theologos pro re explorata habetur, necessc non esse, ut quis velit effectum Sacramenti producere , vel Ecclesiæ Catholic® ritum imitari, vel peragere ; quum Ecclesia agnoscat valere baptismum ab hærelicis collatum, ritu quem Christus instituit servato, quos constat Catholic® Ecclesiæ mores haud sibi proponere sequendos. Inde etiam liquet fidem ministri, vel ejus probitatem non requiri ut valeat Sacramentum;¦ quamvis peccet qui absque fide, vel animo peccato inquinato ea administret. Equidem Sacramenta totam suam virtutem a Christo derivant, cui tamen irrogat gravem injuriam qui ejus nomine agit, animo fovens peccatum.

16. Pleraque Sacramenta ut valeant sacrum Ordinem in conferente exigunt; nec enim Christi nomine agere quis potest, nisi communicata, ea quam statuit ratione, potestate. Attamen valet baptismus a laico, etiam infideli, collatus; ob summam quippe hujus Sacramenti necessitatem, Christus , licet illud ministrandi Apostolis specialiter demandaverit munus, nemini tamen illud penitus denegavit, uti ex vetustissima traditione et consuetudine Ecclesiæ didicimus. Matrimonium etiam , ob specialem contractus naturam , a plerisqne censetur vim sacramentalem habere, si uterque contrahens sil baptizatus, qui idcirco habetur minister.Cæterum Eucharistia,Pernitentia et Extrema L'nciio, postulant omnino ut sacerdotio sit insignitus qui ea confert. Ordines majores, sacerdotium saltem et diaconatus, nonnisi ab Episcopo conferuntur. Confirmatio ab Episcopo, tamquam ordinario ministro, fit, sacerdotibus nonnumquam ex Apostolic® Sedis delegatione eam administrantibus in Ecclesia Occidentali ; apud Græcos ex consuetudine tolerata, seu probata.

17. *Sacramenta mortuorum* Baptismus et Pœnitenlia a theologis nuncupantur, quia in remissionem peccatorum conferuntur, idcoque animam Deo mortuam resuscitant. Cætera Sacramenta vivorum sunt, nec suscipienda ab iis qui gratia divina non fruuntur. Cæterum etsi peccet qui peccato inquinatus ea suscipiat, non obstat pravitas animi valori Sacramenti, si excipias Poenitentiam, sed fructibus ejus eum vacuum relinquit, imo obstringit sacrilegii crimine. Qui baptizatusnon est nulli Sacramento suscipiendo est idoneus, nec aliquem experitur effectum aliorum Sacramentorum, etsi forte externus ritus peragatur. Sic Ordines nullo modo illi conferri valent, nec Confirmatio, nec enim augeri potest et ad maturam venii e ætatem, qui adhuc natus non est Baptismo, nec in Ecclesia munere alioquo sacro fungi valet, qui ipsam januam haud est ingressus. '

(I) Id fatentur Anglican·' art. xxvi.

(i) Tota errat re Staunton, Episcopal, (in opere: *A dictionary of the church,* A'civ *York,* Ikvj , *art.* Lay Baptism) qui Paulum Apostolalua munere gavisum esse ante Baptismum dicit : quamvis enim Christus eum in id elegerit, haud tamen suscipere illius exercitium debuit, nisi Baptismo, et Ordine susceptis. Porro Episcopatus Onlinem suscepisse censendus est una cum Barnaba , «a occasione quæ Actorum xiii. capito refertur. Eum paulo post Baplismum Sacerdotio insignitum voroaitnile videtur, quum concionibus (idem magno telo vindicaverit. Audiantur Oioinensta : « Were there any one person who might, from the very peculiar circumstances of hie call and conversion, have had grounds fur coocvnmg

18. Sacramenti nomen apud novatores plerumque accipitur pro ritu a Christo instituto , quin aliqua virtus ei inesse dicatur. 1 Sociniani illud censent nudum ac simplex signum quo Christianus ab infideli distinguitur. Lutlienis dixit osse « proprie ea Sacramenta quæ annexis signis promissa sunt. » * Calvinus dicit : « Videtur autem mihi hæc simplex cl propria fore definitio, si dixerimus externum osse symbolum, quo suæ erga nos benevolentias promissiones conscientiis nostris Dominus obsignat, ad sustinendam fidei nostræ imbecillitatem : et nos vicissim pietatem erga cum nostram tam coram eo et Angelis quam apud homines testamur. »§ Rationalis!» Sacramentorum Christianonim praestantiam in significatione symbolica et fine morali positam esse docent. 4 Oxonienses ad veram Sacramenti notionem accedere videntur : queruntur enim de suis, qui pleriquc negant Dei dona in ritibus quibusdam contineri, vel Deum virtutem quamdam invisibilem his adnexuisse.5 Quæ Episcopales in suis articulis proferunt de Sacramentis, videntur his consona ; ea enim vocant *ccrla .estirnonia cl signa efficacia gratia;* .6 attamen quas adjiciunt voces ambigu» sunt, et vulgari sectarum errori facile accommodantur;' adeo ut totum articulum exscripserint tamquam suum Unilarii quidam in libello quem sæpe citavimus.§ In analyst expositionis triginta novem articulorum Anglicanorum a Bumeto datæ, vis Sacramentis indita negatur, quibus tamen Christus dicitur adesse speciali quadam ratione. digne suscipientibus beneficia impertiens. §

CAPUT 1.

DE AQUA AD BAPTISMUM NECESSARIA

10.Sacramenti nomine inlclligitur ritus a Christo Domino nostro institutus, perpetuo servandus , quo gratia ejus confertur. Baptismus primum inter Sacramenta locum obtinet, de quo imprimis agendum erit. Est autem ablutio corporis aqua facta, invocatis 1'alre, et Filio, et Spiritu sancto, qua quis Deo renascitur.

20. Fuerunt primis sæculis qui Baplismum rejicerent, Cajani scilicet ex Valcntinianis, et Qiiinlilllani, fœmimc Quintili» sectatores, uti refert Tertullianus ' Manichæi, etiam testante Ati gustino,' Seleuciani cl Hcrmiani, qui, uti idem sanctus Doctor narrat, ignem adhibebant, uti *ad'litteram* implerent quod de Baptismo Spiritus sancti et ignis praedicaverat Joannes 8 Bogomili saeculo duodecimo Spiritu se baptizari jactantes, Catholicorum Baptismum Joannis esse, non Christi, dicebant, tilpole aqua collatum. Quaker·, Georgio ■Fox duce, Roberto Barclaio vindice, prorsus repudiant aqua Baptismum, quem rilum dicunt Judaicum, licet eum ab Apostolis, ex oeconomia quadam, ad tempus adhibitum fateantur, quin Christi sanctionem et auctoritatem habeat. 4 Christi Baplism;r Spiritu sancto interius perfici, quin ulla aquæ habenda sit ratio, docent.

21. Concilium Tridentinum hac in re hunc edidit Canonem : « Si quis dixerit aquam veram et naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Jcsu Christi : « Nisi quis renatus fuerit ex aqua et » Spiritu sancio, » ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit. » §

Propositio.

Christus Dominus instituit aqua Baptismum , ad finem usque mundi, ministrandum, qui proinde est novæ legis Sacramentum.

22. *Probatur* 1. *ex Christi verbis.* Apostolos mittens dixit : « Data est mihi omnis potestas in coelo, et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes , baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti : docentes eos servaro omnia rpuecnmquo mandavi vobis. Et ccce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi. « · *Baptizare* , juxta vim vocis, cl communem Scripturarum usum , immersionem in aquam, vel aqua ablutionem significat, nec ad alium traduci potest sensum , nisi ex contextu a propria et obvia significatione vocem translatam esse constet. Ergo ex Christi mandato aqua baptizare debuerunt Apostoli. Porro perpetuum fore hunc rilum ostendit Christus, se illis ad consummationem mundi adfuturum pollicendo ; quum enim id post mandatum baptizandi dictum sit, liquet baptizantibus semper per sæcula omnia Christum adfulurum. Apostolorum igitur successores , illud muneris perpetuo exercentes , Christi mandato comprehenduntur. Sacrum vero esse baptizandi rilum, ad animæ munditiem et salutem directum , ex solemni trium personarum divinarum invocatione colligitur, et ex promissione Christi, se illud peragentibus semper fore praesentem , auctoritate scilicet et gratia ; et ex praelatione, qua se omnem potestatem in coelo et in terris habere professus est, ut coelestis potestatis exercitium Apostolis demandare plane intelligeretur. Ex loco *parallelo* Marci constat insuper salutis assecutionem Baptismi susceptioni alligasse Christum : » Qui crediderit, et baplizalus fuerit, salvus erit. »'

23. Joannes Evangelista refert Christi

himself entitled to dispense with this ceremony, that person was undoubtedly St. Paul; yet we find that, favoured as he had been, w hen it was seen meet to send him as an Apostle to the Gentiles, the Holy Ghost deigned to give express directions that be should be separated for the pur pose ; ordained, that is to say, to such ministry. » Oxford Tracts, vol. i. No. 8.

(I) « Sacraments are holy signs and seals of the convenant of grace, immediately instituted by God, to represent Christ and his benefits , and to ■onfirm our interest in him. » Presbyt. Conf, eb. nvii. (i) Lib. decaptiv. Babylon.

.5) Inst. I. iv. c. xiv.

(4) Wegscbeider § 1G5. cil. a Perroneo.

(8) « As if there w ere some antecedent improbability in God's gifts being lodged in particular observances , and distributed in a particular way; and as if the strong wish, or moral worth, of the individual could create in the outward ceremony a virtue which it had nut received from above. Rationalistic , or (as they may be more properly called;rarnal notions concerning the Sacraments, and, on the other hand, a superstitious apprehension of resting in them, and a slowness to believe the possibility of Goo's having literally blessed ordinances with invisible power , have, alas! infected a large mass of men in our communion. ■ Advertisement to Volume II. Oxford Tracts, London, 1850.

(6) « Sacraments ordained of Christ be not only badges or tokens of Christian men's profession, but rather they be certain sure witnesses , and effectual signs of grace, and God's good will towards us, by the which ho doth work invisibly in us, and doth not only quicken, but also strengthen and confirm our faith in him. o Art. xxv.

(7) « Indeed, this may even be set down as the essence of sectarian doctrine (however its mischief may be restrained or compensated, in the case of individuals), to consider faith , and not the Sacraments, as the instrument of justification and other Gospel gifts, n Pusey on Baptism , cited in Oxford Tracts, Vol. IV. Letter to a Magazine.

(8/ Unitarian Miscellany , Vol. V. p. ÎIO.

(9) Article xxv. p. H I.

(I) Lib. de Bapt. c. i. ct ii.

(i) Lib. de her. c. xlvi.

(3) Matt. iii. it.

(4) « A» there is one Lord, and one faith , so there is one Baptism ; which is not the putting away the filth of the flesh , but the answer of a good conscience before God, by the resurrection of Jesus Christ. And this Baptism is a pure and spiritual thing, to wit : the Baptism of the Spirit and Fire, by which we are buried with him, that being washed and purged from our sins, we may walk in newness of life; of which the Baptism of John was a figure, which was commanded for a time , and not to continue for ever. · Prop, in· eoncer ning Baptism, Barclay's Apology.

(5) Seas. vii. ean. de Bapl.

(01 Matt, xiviii. 18.

(7) Marc. «vi. io.

colloquium cum Nicodcmo, Judæorum principe, cui, quum ex prodigiis Christum divinitus missum magistrum agnosceret, « respondit Jésus, et dixit ei : Amen , amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit dentio, non potest videre regnum Dei. Dicit ad eum Nicodemus : Quomodo potest homo nasci, cum sil senex? numquid potest in venirem matris suæ ilералo introire et renasci ? Respondit Jesus : Amen . amen dico libi, nisi quis renatus fuerit ex aqua cl Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. » 1 Novie nativitatis necessitatem inculcat Christus, eamque ex aqua et Spiritu sancio esse declarat, dum explicaret quomodo quis iterum nasci posset Erat igitur occasio clarius suam explicandi mentem, et verba obvio sensu usurpandi. Hanc ad regnum coelorum assequendum conditionem necessariam esse ipsum aqua Baptismum liquet, quum apud Marcum eam ad salutem requiri dical. Prælerca Paulus dicit : « Secundum suam misericordiam salvos nos fecit, per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus sancti. » * De Baptismo hic agi satis patet, quum lavacrum dicatur, quo regeneramur et renovamur, Spiritu sancio in nos copiose effuso. De eo igitur intolligendus est Christus Dominus, dum docct nasci nos oportere denuo ex aqua et Spiritu sancto. Baptismus idcirco agnoscendus est ritus cui nativitatem nostram spiritalem Christus alligavit, ut aqua abluti, Spiritus sancti opera , filii Dei habeamur et simus.

24. *Probatur* 2. *ex Apostolorum rebus gestis.* Christi Domini mentem de salutis subsidiis ex Apostolorum rebus gestis colligere est; nec enim eam ignorasse, vel violasse, censeri possunt, Spiritu sancto eis dato ut cos in om nem veritatem induceret. » · Petrus, a Cornelio centurione accersilus, quum Spiritus sancti indicia in ipso, ct suis miraretur, exclamavit : « Numquid aquam quis prohibere potest, ut non baptizentur hi, qui Spiritum sanctum acceperunt sicut cl nos ? » * Aqua igitur necessaria erat Baptismo, qui ministrandus erat etiam illis qui Spiritum sanctum jam acceperant : adeo urge bat lex Christi. Tantæ erat necessitatis Baptismus , ut Deus dignatus sit cœlestia et divina praebere argumenta Gentes ei suscipiendo esse idoneas, nc Judæorum præconceptis opinionibus tanto bono fraudarentur.

25. Totam Ecclesiam , universos scilicet fideles, aqua et verbo mundatam dicit Paulus : « Christus dilexil Ecclesiam , et seipsmn tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæin verbo vilæ. »8 Lavacrum igitur de quo Paulus alias loquitur, fiebat aqua, qua mundati sunt et sanclificali quotquot ea sunt abluti.

2G. *Probatur* 3. *ex Baptismo quem Philippus diaconus ministravit.* Dubitari non potest Philippum , Apostolorum exemplum et auctoritatem secutum, Baptismum quem Christus insliluit ministrasse. Post colloquium cum Eunucho reginæ Candacis, de Christo a Vale lsaia prædicto, et de salute per ipsum assequenda, « Dum irent per viam , venerunt ad quamdam aquam: et ait Eunuchus : Ecce aqua, quid probibet me baptizari ' Dixit autem Philippus : Si credis ex toto corde, licet. El respondens ait : Credo Filium Dei esse Jesum Christum. Et jussit stare currum: et descenderent uterque in aquam, Philippus cl Eunuchus, et baplizavii cum. « « Aqua igitur baptiznlus est Eunuchus , post fidei in Christum professionem. ct postquam Baptismum exquisicrat, voluti ritum quem ex Christi mandato, Philippo docenlq» necessarium esse intellexerat. * ,

27. *Probatur* I. *ex constanti opinlum sieculorum a Christo usu.* Epistola quæ dicitur Barnabæ figuras ^Baptismi quæ in veteri Testamento præcesserunt, explicat : « Et quidem de aqua scriptum est in Israelites , quo modo Baptismum qui affert peccatorum remissionem, non sunt recepturi. » — » Hoc ait; quod nos descendimus quidem in aquam pleni peccatis ac sordibus, inde autem emergimus fructum afferentes in corde, timorem et spem in Jesum habentes cx spiritu » *

28. S. Ircnæusposi mandatum Christi dc Baptismo relatum , Spiritus sancti opera enarrare pergit ; deinde addit : « Sicut enim de arido tritico massa una ficri non potest sine humore, neque unus panis : ita nec nos mulli unum fleri in Christo Jesu poleramus, sine aqua quæ decœlo est. Et sicut arida terra, si non percipiat humorem, non fructificat : sic et nos, lignum aridum cxistenles primum, numquam fructificaremus ad vitam, sine superna voluntaria pluvia, Corpora enim nostra per lavacrum illud quod est ad incorruplioncm , unitatem acceperunt; animæ autem per Spiritum. Unde et utraque necessaria, cum utraque proficiant in vitam Dei, miserante Domino nostro Jesu Christo. »5 Liquet cx Irenaei sententia, ct fide tunc vigente, lavacrum quo corpora abluuntur necessarium esse ad vitam ct incorruptionem.

29. S Justinus M. in Apologia quam ad ethnicos Imperatores pro Chrislianis misit. refert qua ratione fideles Baptismo initientur : « Quicumque persuasum habuerint ct crediderint tero esse, quæ a nobis docentur et dicuntur, seque ita vivere posse promiserint, ii precari et jejunantes priorum peccatorum veniam a Deo petere docentur. nobis una procantibus et jejunantibus. Deinde co ducuntur a nobis, ubi aqua est, et eodem regenerationis modo regenerantur, quo et ipsi sumus regenerati Nam in nomine Parentis universorum,ac Domini Dei ac Salvatoris nostri Jcsu Christi, et Spiritus sancti , lavacrum in aqua tunc suscipiunt. Dixit enim Christus : Nisi regenerati «fueritis, non intrabilis in regnum » ccelorum. »4

30. Tertullianus tractatum de Baptismo sic exorditur : « Felix Sacramcntum aquæ noslræ , qua abluti delicti» prislinæ cœcilalis, in vitam æteruam liberamur. » Cajanos rejicientes Baptismum voluti hæresim nefandam insecIar , quibus Christianos opponit — « pisciculos » ob nativitatem in aqua designatos : « sed nos pisciculi secundum nostrum Jesum Christum in aqua nascimur. » 8 Hanc nascendi rationem ad Christi legem refert : « Lex enim Unguendi imposita est, et forma praescripta : « Ile,» » inquit,·· docete nalio- » nes, linguentes eas in nomen Patris, n cl Filii, et Spiritus sancti. - Huic legi collala definitio illa : « Nisi quis renatus » fuerit cx aqua ct Spiritu, non intrabit » in regnum coelorum , » obstrinxit fidem ad Baptismi necessitatem. Itaque omnes exinde credentes Unguebantur, Tunc et Paulus ubi credidit, tinctus est. »6

51. S. Ambrosius animæ munditiem a Spiritu sancio effici animadvertit, nec

(ij Joui. iii, 3.

(9) TiU iii. S.

(3) Non veretur Barclaius scribere : Prop. xii. obj. « Although it should bo granted, that for a season they did so far mistake it, as to judge that water belonged to that Baptism (which, however, I find no necessity of granting,) yet 1 sec not any great absurdity would thence follow. »

(4) Acl.x. 47.

(B) Ephes, v. ÎB.

(1) Act. viii. SO.

(2) Barnabæ ep. §. xi. n. 9. 19.

(S) L. iii. adv. hær. c. xii.

(4, Apologia I. n. 01. alias Apol. ii.

(3) De Baptismo.Christiani utebantur voce quæ piscem significat symboli cl Cesser® instar, ut I»»cvr XpiTru ·>!«« vi»r Σμγ·ο» , initialibus litteris designarent.

(0) Tertullian. lib. do Bapt.

cnim qui balneo ulllur mundatur : « Hinc cognosce quod aqua non mundat sine Spiritu. Idcoque legisti quoti 1res testes in Baptismate unum sint, aqua, sanguis, et Spiritus. Quia si unum horum detrahas, non stat Baptismatis Sacramentum. Quid est enim aqua sine cruce Christi? Elementum commune, sine ullo Sacramenti effectu. Are *iterum sine aqua regenerationis mysterium est :* « Nisi cnim quis renatus fuerit ex ○ aqua et Spiritu, non potest introire in « regnum Dei.» Credit autem etiam catechumenus in cruce Domini Jesu, quia et ipscsignalur: sed nisi baplizalusfuerit in nomine Patris, et Filii,et Spiritus sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritalis graliæ munus haurire.»

32. De sæculormn posteriorum usu adeo constat ut testimonia referre superfluum videatur. ' Omnium vox haberi potest illa Augustini : « Tolle aquam, non est Baptismus. » [8] Barclaius nonnisi paucos, sxculo undecimo , recenset qui Baptismum rejecerint, Manichcismi, uti fatetur, incusati et damnati.

Objectiones solvuntur.

35. *Obj.* 1. Probatio ex Christi mandato nititur usu recepto vocis *baptizandi :* sed si quid valeat, immersio habenda erit prorsus necessaria ; nam ita accipiebatur, juxta vim ipsius vocis. [4]

31. *Resp.* Vox illa plerumque pro immersione accipiebatur : attamen ablutio aqua quocumque modo facta, etiam ea designabatur; quapropter qui lustrali aqua, pro legis præscripto, aspersus fuerat ut mundaretur, baplizalus — ab auctore Ecclesiastici dicitur : [8] constat autem usum auctorum Judaicorum, magis quam profanorum in vocum **vi**, prout in novo Testamento usurpantur, definienda esse respiciendum. Cælerum non agitur impræscnliarum de modo baptizandi, utrum scilicet aspersio vel infusio Baptismi habere possit rationem ; ideoque satis erit monstrasse vocem qua Christus usus est, vi sua nativa, et usu communi, aqua ablutionem designare.

35. *Obj.* 2. Christus alio in loco baptizandi voce sensu translato usus est : « Baptismo autem habeo baptizari, et quomodo coarclor usque dum perficiatur? » ·

30. *Resp.* Translatus ille sensus satis colligitur ex adjunctis : quum enim Christus aqua jam a Joanne ablutus fuisset, deinceps non amplius abluendus, loqui intelligebalur de ærumnis quæ eum manebant, quæ, pelagi instar, cum voluti obruturæerant. In mandato autem Apostolis dato duin in universum mundum mitterentur, ipso in cœlos jam ascensuro, nullus est metaphoræ locus, sed verba sensu usitato et noto sumenda omnino sunt.

57. *Obj.* 3. Christus suum Baptismum designavit Spiritus sancti, cumque distinguendum docuit a Baptismo aqua quem Joannes administravit : « Joannes quidem baptizavit aqua , vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies. »[7] Ita Apostolos ante ascensionem suam allocutus est, qui ipsi non alium Baptismum suscepisse noscuntur.

58. *Resp.* Eo loci Christus de Spiritu sancio post paucos dies in Apostolos illapsuro locutus est. Illapsum illum « Baptismum » vocavit translato sensu, ut significaret copiam donorum coelestium quibus affluerent. Eum a Joannis

(1) L. de his qui initiantur, c. iv.

(1) · I know there are divers of those called the lathers, that speak much of waterbaptism , calling it, « characterem Christianitatis. » Prop, xii, Obj. 0.

(3) Tract- xv. in Joan.

(4) Barclay prop. xii. § x.

(5) Eccli. xxxiv. 30.

(6) Luc. xii. 50.

(7) Act. i. 5.

Baptismo, aqua tantum constantem, merito discrevit ; nec enim aqua sola in eo adbibenda erat, sed vis divini Spiritus, ignis instar, ostendenda. Mittens Butem Apostolos ut baptizarent, non potuit intelligi de Baptismo Spiritus sancti, quia de eo siluit prorsus , et ipsorum non erat divinam illam vim in animam exercere, quæ ipsius Spiritus est. Igitur obviae vocis significationi inbærendum est, et Baptismus aqua agnoscendus, cui tamen Paler, Filius, et Spiritus sanctus sua virtuic adsint. Quod autem non legatur in Scripturis Apostolos ipsos fuisse aqua baplizatos, non probat cos baptismum non suscepisse , quum nec Christi ncc Apostolorum res gestæ omnes referantur. Cælerum penes Christum erat eos a Baptismi lege eximere : quod tamen cum fecisse non est verosimile. Dicimus igitur cum Augustino : « Non omnia quæ facta sunt etiam scripta inveniuntur, verumtamen facta esse ex cæteris documentis probantur. Scriptum est quando baptizatus sil Apostolus Paulus, et scriptum non est quando baptizali sint alii Apostoli : verumtamen etiam ipsos baplizalos intclligcrc debemus : quemadmodum scriptum est quando baptizatæ sint plebes ecclesiarum in Jerusalem et .Samaria, quando autem baplizalæ sint aliæ plebes gentium, quibus Apostoli epistolas miserunt, non est utique scriptum, cl tamen etiam ipsas baptizatas utique minime dubitamus propter illam Domini sententiam : « Nisi » quis renatus fuerit ex aqua cl » Spiritu sancto, non intrabit in rc- » gnutn cadorum. » · Porro Evodius qui Antiochenam Ecclesiam primus rexit, post Apostolum Petrum, in epistola T- <?ir inscripta, retulit Christum Petrum suis manibus baptizasee: · Christus, r inquit, · manibus ipse suis Petrum tantummodo baplizavit Petrus porro Andrcam et filios Zebedxi : ii deinceps reliqiios Apostolos. Septuaginta autem illos Petrus el Joannes, Theologus dictus , baptizarunt. » * Clemens Alexandrinus id etiam suo libro dicto Ilypotyposeon inseruit.[8]

39. *Obj.* 4. Apostoli nonnisi a Christo baptizari potuerunt, qui tamen neminem baptizavit; quum enim retulisset Joannes rumorem ad Pharisæos perlatum Jcsum baptizare, animadvertit : « Quamquam Jesus non baptizaret, sed discipuli ejus. » *

40. *Resp.* Jcsum ipsum quosdam baptizasse constat ex Joannis relatione : « Venit Jesus et discipuli ejus in terram Judæam : et illic demorabatur cum eis, et baptizabat. »[5] Quod postea dicit intelligcndum est de plurimis deinceps baptizatis , quos discipulorum opera eum suscepisse ritum adnotat. Non alia videtur ratio cur Joannes, ex sua sententia loquens, nullaque adjecta explicatione, Jcsum baptizasse jam affirmaverit. Optime igitur Cornelius a Lapide adnotat Christum baptizasse « non tam per se quam per suos discipulos, quos tamen ipse prius baptizabat. «°

41. *Obj.* 5. Joannes suum baptismum aqua collatum a Baptismo Christi, qui fit Spiritu sancto, omnino distinguit ; « Qui misit me baptizare in aqua , ille mihi dixit : Super quem videris Spiritum descendentem, et manentem super eum, hic est, qui baptizat iu Spiritu sancio. »[7]

42. *Resp.* Humilis Chrisli Precursor agnovit se nonnisi aqua baptizare . quippe qui non potuit ritui illi ullam indere vim; Christum autem in Spiritu

(1) Aug. cp. cclxv. alias eviii. ad Seleuciam.

(1) Apud Nicephorum Hist. Eccl. l. ii. c. iii.

(5 L. 6. Ilypulyp. apud Joanncm Moschum, in Pralo spirituali c. clxxvi-

(4) Joan. iv. 9.

(3) Joan. iii. 99.

(0) In lorum.

❮ Joan. i. S3.

sancio baptizare, quia gratiæ osl nudor. Id de gratia quæ pœnitentlbus collata est occasione baptismatis Joannis intelligore licet, sicut de Baptismo η Christo instituendo , qui jure optimo designatur Spiritus sancti, ob divinam virtutem illi insitam. Cælerum aqua , voluti instrumento, conferri hanc gratiam liquet ex Christi verbis ad Nicodemum, ct ex Apostolorum rebus gestis.

43. *Obj.* 0. Baptizare idem est ac *initiare cognitione Euangelii*, idcoque in cultores Patris, et Filii, et Spiritus sancti jussi sunt Apostoli ut initiarent quos docerent, quin aliqua facienda esset corporis ablutio.

44. *Resp.* Nullo exemplo probatur initiandi significationem huic voci convenire: quod enim profertur a nonnemine , est quod in quaestione versatur testimonium. Equidem, omnilus fatentibus.vox in aquam mergere significat ; quæ ad ablutionem quamcumque designandam a scriptoribus judaicis et christiania, haud inusitata licentia usurpatur. Sed alius quicumque sensus ei tribui non potest nisi translatus. In mandato hujusmodi alienus sensus quærendue sane non est : mandata enim legesque verbis claris obvioque sensu solent ferri.

45. *Obj.* 7. Verba Christi commode explicantur de doctrina cum potestate Spiritus conjuncta; non enim docere tantum, sed baptizare jubentur, in id scilicet totos incumbere ut divina Spiritus gratia auditorum corda tangat et convertat ad Patrem, Filium, et Spiritum sanctum : ' *tir r» Iημα*, in virtutem et potestatem eorum ; hæc est enim verborum vis juxta Scripturarum usum. De ablutione nihil dicitur.

46. *Resp.* Baptizare, uti diximus, abluere mergendo significat, nec ad doctrinam potest referri, de qua Christus Apostolis mox antea mandaverat : *μαΛι*riurari. Translati sensus nullum datur indicium, quamvis enim *nomen* virtutem et potestatem designet sæpius in Scripturis, tamen nullus occurrit locus in quo baptizare in nomen, docere cum potestate significet. Quum Petrus dixisset aquam non posse denegari ut baptizaretur Cornelius cum suis, « jussit eos baptizari in nomine Domini Jesu Christi;8 quod de ablutione aqua facta omnes , ne Quakeris ipsis exceptis, intelligunt. ♦ Porro si velint Apostolis mandatum ut Spiritu sancto baptizarent, id absonum est : nam Dei est tangere corda , hominis externum præstare ministerium.

47. *Obj.* 8. Apostoli revera baplizarunt Spiritu sancto ; « sermo meus, inquit Paulus, et prædicatio mea non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis , sed in os ensione Spiritus et virtutis. »5 Et alias : « Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum, sed et in virtute, et in Spiritu sancto. »6

48. *Resp.* Apostoli prædicarunt, a Spiritu sancto moti, et Spiritus sua gratia permovit audientium corda, ut crederent in salutem, imo et prodigiis testimonium præconibus suis perhibuit : sed Apostoli nequaquam baptizassc Spiritu sancio dicendi sunt, quum hoc sit animam ipsam sanctificare, quod divini Spiritus est opus.

49. *Obj.* 9. Paulus ad Romanos scripsit : « Desidero enim videre vos, ut aliquid impertiar vobis gratiæ spiritualis ad confirmandos vos » * Corinthios a se genitos in Christo Jesu dicit : η nam in Christo Jesu per Evangelium ego vos genui. ♣ Ergo non repugnat ut dicantur Apostoli Spiritu baptizare.

50. *Resp.* Ministerio suo recte dicuntur Aposloli gratiam impertiri, hominesque gignere Deo , quia ea præstant quibus Christus divinam alligavit virtutem. Ideo dici possent baptizasse Spiritu sancto, quatenus aqua abluerunt homines, Spiritu sancto simul emundante animam. Sed repugnat ut baptizent Spiritu sancto, corda sanctificando, quod dicendum foret si aqua Baptismus in mandato non inlelligatur.

51. *Obj.* 10. Aposloli, tamquam instrumenta Christi, baptizare Spiritu sancto dicuntur , tum *ordinaria* , tum *extraordinaria* ratione. 8 Pariter daemonia ejecerunt, mortuos suscitarunt, aliaque patrarunt prodigia , non sua, sed Christi potestate. Verbum prædicantes, vi quadam ac efficacia Spiritus comitante, corda converterunt, ideoque *ordinaria* ratione Spiritu baplizasse dicendi sunt ; *extraordinaria* autem, dum manuum impositione Spiritus dona conferrent, vel etiam dum Spiritus indicia manifesta darentur, iis condonantibus. De *ordinaria* illa Spiritu baptizandi ratione loquitur Paulus, dum Galatis se ministrare Spiritum dicit : « Ex operibus legis Spiritum accepistis , an exauditu fidei? Sic stulti estis, ut cum Spiritu coeperitis, nunc carne consummemini ? Tanta passi estis sine causa ? si tamen sine causa. Qui ergo tribuit vobis Spiritum, et operatur virtutes in vobis : ex operibus legis, an ex auditu fidei? ♣ *Extraordinariam* rationem in co videre est, quod Petro edocente Cornelium suosque contigit. « Adhuc 10quente Petro verba hæc, cecidit Spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. » 8 Sic etiam de Petro et Joanne refertur : α Imponebant manus super illos » *[Samaritanos)* · et accipiebant Spiritum sanctum. » *

52. *Resp.* Apostoli jussi sunt baptizare , quin adjicerentur voces illæ Spiritu *sancto,* quæ proinde nullatenus admittendo; sunt, ut opus sit excogitare rationem seu ordinariam , seu extraordinariam , qua Spiritu sancio baptizasse ccnscanlur. Ceterum Apostolos, tamquam Christi instrumenta , dare potuisse Spiritum sanctum non negamus, eos scilicet peragere ritus, quibus Christus Spiritus sancti dona impertiri voluit. Haud tamen baplizarunl Spiritu sancto praedicando; nam concionibus hanc non alligavit virtutem Christus, sed ipse sibi servavit munus mentem illustrandi cordaque tangendi, pro occultis et œquissimis judiciis suis, demandato Apostolis docendi munere. Quod autem Paulus dicat Galatas accepisso Spiritum ex auditu fidei, significat occasione prædicationis Aposioiicæ Spiritus dona illis collata , accepto scilicet Baptismo ct manuum impositione facte, prout Peirus pollicitus est Judæis sua concione ad pœnitenliam et studium salutis commolis. 7 Qui autem tribuit Spiritum , et operatur virtutes, ipse est Deus : nec enim Apostolus se tribuere Spiritum innuit, sed Deo suum serval honorem. Petro prædicanle, Spiritus sanctus se cordibus audientium illapsum esse manifestavit, qui Spiritu sancio baptizati idcirco dicuntur : sed

(<) « Baptiiing with the Spirit is somewhat further then teaching or informing the under tanding, for it imports a reaching to and melting the heart, whereby it is turned as well as the understanding informed, u Barclay, Apology, Prop. Iii. § viii. (Ì) 1'8. Iiv. 3. Cant. i. 3. Prov. xviii. 10. a Barela cil.

(3) Aci. x. 48.

(4) « This fact, as slated by the sacred historian is fully admitted.ʌ Essay on Baptism , by Enoch Lewis, Philadelphia, 1839.

(5) I. Cor. ii. 4.

(6) I. These, i. S.

(<) Bom. i. Ii.

(Ì) I.Cor. iv. 15.

(3) Objectionem mutuamur a libello : « A Treatise concerning Baptism, n etc. by J. I'ikc.

Vol. iu.

Gal. iii. i.

(s) Aci. x. 44.

(6) Ibid. viii. 17.

(?) Ibid. ii. 58.

absit ut Petrus dicatur cos divino ilio Spiritu baplizasse : nam dona illa tribuit , ct miros illos effectus « operatur unus atque idem Spiritus , dividens singulis prout vult. » ' Non fuit penes Petrum facere concione sua ut Spiritus illaboretur, quod ad divinam voluntatem prorsus referendum esi.Quod autem Samaritani, co ct Joanne manus imponentibus, Spiritum sanctum acceperint, non potest baptizandi munere Apostolis demandato intclligi :jam enim a Philippo baptizati fuerant. Igitur nec ordinaria, nec extraordinaria baptizandi Spiritu sancio ratio exquirenda esi, ut mandatum explicetur, sed simplici vocis acceptationi inhærendum. Comparatio a miraculis deducta non valet : Apostoli enim ea recte dicuntur patrasse, quia eorum opera facta sunt : sed Baptismus Spiritu sancto directe respicit animas sanctificationem.

55. *Obj.* II. Nullam verborum formulam præscribi Christi mandato liquet ex libertate quam sibi sumpserunt Apostoli, baptizandi scilicet in nomine Jesu,s quin unquam baplizassc dicantur in nomine Patris, et Filii, ct Spiritus sancti. s Ergo in Jesu discipulos adseili sunt credentes, aqua quidem nonnumquam ex prudenti œconomia abluti, sed plerumque Christi tantum Baptismo, Spiritu sancto scilicet emundati.

54. *Rcsp.* Baptismus in nomine Jesu intelligcbalur ille quem Christus instituit , quique Spiritu sancto, una cum Patre et Filio, invocato conferebatur, adeo ut quum quidam baptizatos se profitentes, Spiritum sanctum ignorarent, quæreret mirabundus Paulus qua ratione baptizati fuerint. Certior factus cos Joannis baptismum tantum accepisse , deJesu, cujus adventui Joannes populum ritu illo præparaveral, eos edocuit, ct Baptismum quem Jesus insti. luit iis administrandum curavit: « Ilis auditis, baptizati sunt in nomine Je. su. « 4 Quod sacer auctor non retulerit verborum formulam ab Apostolis adhibitam contigit, quia res gestas breviter narravit, ritibus sacris haud descriptis enucleatius. Sed de verbis usurpatis nulla potest esse dubitatio, si mandatum respiciatur, ct constans Ecclesiae per omnia saecula consuetudo.

55. *Obj.* 12. Si Christi ad Nicodemum sermo de ablutione aqua facienda intelligorclur, sequeretur neminem posse regnum coelorum ingredi, qui aqua baptizalus non fuerit : id autem nequidem a Catholicis affirmatur, qui fatentur martyres, aqua non ablutos, suo sanguine baptizari, et alios qui cupiunt aqua ablui baptismati, cœlestem posse adipisci gloriam, si pernitentes , et Deum diligentes c vivis erepti fuerint , antequam susceperint Baptismum.

56. *Rcsp.* Sententia illa Christi, prout sonat, accipienda est, quae spem salutis tollit ei qui ex aqua et Spiritu sancto non renascatur. Cactorum ex ea renasci merito censetur, qui ea vehementer cupit ablui : apud Deum enim sincera animi voluntas pro re ipsa accipitur, quoties externa deest occasio. Martyres idcirco aliique morte praerepti , dum cupiunt Baptismum , ingrediuntur ccelorum regnum, quia cagaudent nativitate quae ! avacro contingit. Quod si de iis sit sermo qui Baptismi institutionem ignorant, vel desiderium concipere, nequeunt , sanguis Christi causa fusus, hostium fidei furore,merito habetur lavacri instar. Praeclare Augustinus : « Quicumque etiam non percepto regenerationis lavacro pro

(<) I. Cor. xii. II.
(i) Aet. x. 48.
(5) Barclay, Apology, Prop. xii. §. viii. Objectio hæc contra verborum formulam co dirigitur, ut aqua adhibita denegetur.
(4) Act. xix. 0.

Christi confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittenda peccata, quantum si abluerentur sacro fonte Baptismatis. Qui enim dixit : « Si quis non ⊦ renatus fuerit ex aqua ct Spiritu » sancio, non intrabit m regnum cce- ◗ lorum, » alia sententia istos fecit exceptos, ubi non minus generaliter dixit : « Qui me confessus fuerit coram » hominibus, confitebor et ego cum » coram Patre meo qui in cœlis est. » Et alio loco : « Qui perdiderit animam • suam propter me, inveniet eam. » '

57. *Obj.* 15. Dc Spiritu tamquam aqua Christus alibi loculus est, uti certiores nos facit Joannes : « Si quis s'tit, veniat ad me, ct bibat. Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ. Hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in cum : nondum enim erat Spiritus datus, quia Jésus nondum crat glorificatus. » '

58. *Rcsp.* De Spiritu divino, Apostolos replente, a quo veluli a fonte coelestis doclrinæ aquæ fluerent, Christus loculus est. Ipsum Spiritum non dicit aquam, sed coelestia dona quibus credentes, praesertim Apostoli, augerentur, aquis, quibus fœcundarctur orbis terrarum, adsimilat. Hæc figura ex serie orationis satis patet : sitientem enim ad se vocavit Christus , ut biberet, credendo scilicet divinam doctrinam hauriret, ei ita aliis ipse fieret fons salutis. Prædixcral Isaias : « Haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris , » 5 homines ad bibendum vocaverat : « Omnes sitientes venite ad aquas. » 4 Præterca explicata est figura ab Evangelista , qui tamen nihil dixit quo aqua priori loco Spiritum sanctum designaret.

59. *Obj.* 14. Christus aquam siluit, dum suam meniom magis vellet explicare , dc sola Spiritu nativitate verba faciens : « Quod natum est ex Spiritu , spiritus est, » ct venti flantis, ex qua parte , vel quo, nescimus, adducta similitudine, addit : « Sic est omnis qui natus est ex Spiritu. ■ ·

60. *Rcsp.* Semel explicata a Christo ratione qua quis iterum nasceretur, opus non erat eam iterum inculcare. Perrexit ergo ostendere secundam nativitatem omnino requiri, quin modum repeteret : « Quod natum est ex carne , caro est : et quod natum est ex Spiritu, spiritus est. »8 In hanc vitam nascimur, a parentibus geniti, sed ad vitam æternam capessendam ex Spiritu nascamur oportet. Divini illius Spiritus in cordibus nostris motus experimur, quin corum auctorem semper agnoscamus. Sic omni qui natus est ex Spiritu contingit, scilicet miro Spiritus opere fit filius Dei. Ad venti similitudinem quod attinet, non constat vocem *spiritus* ventum eo loci designare , quum potius ex serie orationis idem Spiritus de quo mox locutus fuerat Christus sit inlelligendus, præscrtim quum voluntas ei tribuatur, quæ vento, nisi sensu minus proprio, haud convenit. Ita plerisquc Patribus visum est. Quod si Chrysoslomo, Cyrillo Alexandrino, aliisque ex veteribus, cum lota turba recentium interpretum protestanlicorum, assenliamur, venti comparationem illic agnoscentibus, nihil inde contra aquæ necessitatem, quum nativitas Spiritu fiat, graliæ molibus occultis, sed aqua veluti instrumento. Sic Cyrillus Alexandrinus a vento ad Spiritus sancti afflatum transitum agnoscit : « Exemplis ergo et figura in cognitionem Nicodemus deducitur Spiritus enim hic, ait, aereus, per uni-

ti) Dc Civ. Dei I.xiii. c. vit.
(1) Joan. vil. 38.
(3) Isaiaj xii. 3.
(4) Ibidem Iv. i.
(3) Joan. iit. 4. 8.
(β) Ibidem iii. β.

versum, ut vides, orbem quotidie perflat . et quovis decurrens, solo adesse sono cognoscitur : nec cernitur ulli, sed tenuissima quadam aura humana corpora tangens, operationis suto imprimit sensum. Sic igitur a parvis, quasi manu ad majora ductus spiritalem inlelligcrc generationem : sicut in imagino quadam in dicta rei sensibilis similitudine, sensibilis insensibilia collige. » *

61. *Obi.* fB. Christus Nicodcmo exprobravit quod rem adeo notam ipse, magister licet cl princeps Israelilicus, ignoraret : « Tu es magistcr in Israel, et hæc ignoras? » * Si autem de nativitate aqua egisset, nullus fuisset locus exprobrationi, nec enim eam nosse potuisset.

62. *Resp.* Nicodemus magisterio fungens , et, uti ex illis Christi verbis colligitur, sua scientia elatus, debuit nosse hominem non esse regno ccele- . sii idoneum , nisi Deo nasceretur. Po- ■uit etiam ex vaticiniis colligere aquam greluli instrumentum adhibendam ut 'animae sordes abluerentur : » Effundam super vos, » dixit Deus per Ezechielein, « aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vostris. » 8 Merito illi iterato postulanti : « Quomodo possunt hæc fieri ? » exprobravit Jesus tantam hebetudinem, et divinæ potestatis ignorationem.

65. *Obj.* 16. Ipse Calvinus , aqua Baptismum licet agnoscens, fatetur verba Christi de nativitate ex aqua et Spiritu sancto, inlelligenda esse de Spiritu sancto, aquæ instar, mundante animam ; « quasi diceret, per Spiritum qui purgando et irrigando fideles animas, vice aquæ fungitur. » 1 Sic quæ de Baptismo Spiritus sancti et ignis dicuntur, de Spiritu sancto, ignis instar, anlmte exurente sordes, eamque amore divino incendente, recte explicantur. Equidem Joannes suum baptismum a Baptismo Christi distinguebat in eo quod ipso aqua ablueret corpus,Christus vero ignedivini Spiritus accenderet animam: « Ego quidem baptizo vos in aqua in poenitentiam ; qui autem post me venturus est,fortior me est, cujus non sum dignus calceamenta portare : ipse vos baptizabit in Spiritu sancto cl igni. » »

61. *Resp.* Nihil favet illi interpretationi verborum Christi, quum aqua primo loco nominetur, veluti res quæ primum ii? Baptismo sese offert; et Christus baptizare jusscrit Apostolos, cl Apostoli ei obtemperando aquam noscantur adhibuisse. ° Hæc quidem symbolum est et imago puritatis quam tribuit Spiritus sanctus, animam a peccati sordibus mundando, sed revera jussa est adhiberi, nec id negat Calvinus, quamvis , suo ingenio indulgens , ad metaphoram verba Domini detorqueat : sed nihil nos moratur ejus auctoritas. Locus qui objicitur non est *parallelus* : nec enim ignis prius ponitur, veluti res quæ in Baptismo sese offert sensibus, sed Spiritui sancto subjungitur, tamquam Baptismi illius comes vel effectus. Praeterea quum metaphora necessario agnoscenda sit, dum baptizari igne quis dicitur, sensus translatus se prodit. Non ita dum de nativitate coelesti ex aqua et Spiritu sancto agitur : nam penes Deum est aquam instrumentum adhibere, cique Spiritus sancti indere virtutem, ut quis Deo nascatur. Igilur ex verborum ipsorum discrimine et ex loquendi usu , diversa utriusque loci interpretatio oritur, præsertim quum plurima præsto sint testimonia

(l) In Joan. l. II. c. xliv.
(i) Join. iii. <0.
(S) Erecb. nivi. sa-
il) Inst. l. iv· c. ivi, n< I5.

(5) Mdtlh. iii. <1.
(6) a That the term viarer must be understood of baptism , is quite plain from Titus iii. and other passages, v Bloomfield.

quæ obviam aquæ significationem ostendant. S. Cyrilhis Alexandrinus Christi verba prout sonant inlclligit : « Rejectis velaminibus, ut imbecilliori Salvator loquitur : « Nisi enim quis » inquit, « ex aqua et Spiritu natus fuerit, » non potest in Dei regnum introire. » Nam quum non simplex , sed compositus ex corporc sensibili et intellectuali anima homo sil, duplici quodam ad generationem indiget modo, qui duplicitate sua ud utrumque possit accommodari : Spiritu enim sancio spiritus hominis, aqua vero corpus sanctificatur. » * Quod autem Joannes se aqua baptizare in poenitentiam dixerit, suum baptisma significat eo tendere, ut quisque ad pcenitcnliam excitaretur, abluendi animæ sordes causa : quum Christus Spiritum sanctum suo Baptismate tribucrct. De aqua siluit, quia non ea ratione præstarel Christi Baptisma suo , sed gratia Spiritus sancti.

65. *Obj.* 17. De diluvio, in quo pauci homines in arca servati sunt, loquens S. Petrus, Baptismo nos servari pariter docet ; quod nc quis de ablutione aqua facta intelligal, diligenter animadvertit : « Quod et vos nunc similis formæ salvos facit Baptisma : non carnis depositio sordium, sed conscienliæ bonæ interrogatio in Deum per resurrectionem Jcsu Christi. » * 'Arnrvxir V0C31 Baptisma Christi, scilicet quod typo respondet, Spiritu sancto scilicet fit, cujus gratiam salutarem aqua qua arca sustentata est significavit. 5ß

66. *Resp.* Non hæc dicit Petrus ut aquam deneget adhiberi in Baptismo : nam, eo jubente, Cornelius suique aqua abluti sunt. Recte autem monet ipsam corporis ablutionem, quæ ad carnis sordes emundandas nata est, non esse rem præcipuam ; nam conscientia bona , fide scilicet illustrata, cl ad divina mandata parata, necessaria est, ut quis adultus resurgat e peccato. Igitur haptizatus renascitur , vi Christi resurrectionis , dummodo nullum obicem prava conscientia objiciat. Quod autem Baptisma Christi typum impleat verem, ex gratia Spiritus sancti, qua aquæ veluti adnectilur, fit; nec enim ncccsse est ut res ipsa nihil sensibus objiciat lypo simile.

67. *Obj.* 18. Paulus gloriatur se paucos baplizasse, seque omnino haud missum a Domino ut baptizaret dicit : « Gratias ago Deo quod neminem vestrum baplizavi, nisi Crispum clCaium: . . . baplizavi autem el Stephana domum -.cælerum nescio si quem alium baptizaverim. Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare. » * Quod igitur quosdam aqua abluerit, factum est ex eadem oeconomia, qua ritus alios judaicos ad tempus servaverit : quod de cæleris Apostolis pariter dicendum est.

68. *Resp.* Quum Corinthii partium studio scinderentur, aliis Pauli, aliis Apollo, aliis Cephæ, aliis Christi se discipulos profitenlibus, vehementer eos redarguit Paulus, eisque in memoriam revocat Christi nomine, non suo, eos esse baplizalos : « Divisus est Christus ? Numquid Paulus crucifixus est pro vobis? aut in nomine Pauli baptizali estis? » Gratias igilur agit Deo se paucos ex illis baplizasse : · Ne quis dicat quod in nomine meo baptizali estis. » Se autem ad evangelizandum missum, haud ad baptizandum didi, quia Deus voluit ejus opera in prædicanda Evangelii veritate præsertim uti, quum alii possent Baptismum ministrare. Sic Petrus aliis demandavit munus baptizandi Cornelium cum suis : « jussit eos baptizari. » 1 Omnes ad quos scripsit Paulus baptizatos fuisse

(I) In Joan. l. ii. c ilii.
(i) I. Pet. iii. «i.

(8) Pr0P· >'■Pruof *. S '»·
<> *· Cor· *· *" W Ac·· *· **.

liquet: quum argumentum ox nomine illius in quo baptizati sunt, alias non haberet vim. Ipsum autem cl alios Apostolos œconomia ct indulgentia erga Judæos hac in re usos nullo documento ostenditur, quum ritus non foret Judaicus homines abluere aqua, iribus divinis personis invocatis, et Apostoli constanter.eum commcndarinl voluti unicuique prorsus necessarium : « Poenitentiam agite, el baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Chrisii in remissionem peccatorum vesirorum ; et accipietis donum Spiritus sancti. » I lia respondit Petrus Judæis quærentibus quid sibi faciendum esset. Objectionem hanc, a Cajanis olim prolatam . præclare solvit Tertullianus : « Sed de ipso Apostolo revolvunt, quod dixerit, « Non enim me ad tinguendum Christus » misit,«quasi hoc argumento Baptismus adimatur. Cur enim linxit Caium el Crispum , et Slephanæ domum ? quamquam etsi non eum miserat Christus ad tinguendum, tamen aliis Apostolis praeceperat tinguere. Verum haec pro conditione tunc temporis ad Corinthios scripta sunt, cum schismata ct dissensiones inter illos movebantur, dum alius Paulo deputat, alius Apollo. Propter quod pacificus Apostolus, ne sibi omnia defendere videretur, non ad tinguendum ait se missum, sed ad prædicandum. Nam ct prius estprædicare, posterius tinguere. Sed sit prius prædicatum : puto autem, licuit et tinguere, cui licuit prædicare. » '

69. *Obj.* 19. Apostolus veteres ritus, qui jam abolendi erant, recensens, baptismata iis acccnsel : « Quæ parabola est temporis instantis : juxta quam munera et hostiæ offeruntur, quæ non possunt juxta conscientiam perfectum facere servientem , solummodo in cibis ct in potibus, ct variis baptismatibus, et justitiis carnis usque ad tempus correctionis impositis. » 3

70. *Resp.* Agit Apostolus de variis baptismatibus , scilicet de corporis lotius ablutionibus, de lustrationibus, et de aliis lotionibus quæ in lege præscriplæ sunt, quæque *justitia carnis* nierito dicuntur, quia ad carnis munditiem referebantur. Caelorum totius corporis lotiones plcrœquc flebant absque aliena opera, 4 quum ritus Christi aliena manu indigeat : nemo enim se baptizare valet. « Unum Baptisma » Christianorum prædicat, quo scilicet universi abluuntur, ct quod semel suscipitur, et cordis affert munditiem, Spiritus sancti gratia. Ideo dicit : « Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda a conscientia mala , ct abluti corpus aqua munda. » 8

71. *Obj.* 20. Apostolus dicit : « Quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis. » 8 Id de omnibus aqua ablutis dici nequit, sed de iis qui Spiritu sancio baptizati sunt. Liquet etiam inde non omnes fuisse in Christo baptizatos. Alias dicit : « An ignoratis quia quicumquc baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus ? Conscpulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem : ut quomodo Christus surrexil a mortuis per gloriam Patris , ita el nos in novitate vitæ ambulemus. » 7 Ad Colossenses scribit : « Conscpulti ei in baptismo , in quo el resurrrexistis per fidem operationis Dei. » 8

72. *Resp.* Apostolus agit de adoptione qua gaudemus in Christo , et conditionem nostram cum Judæorum servitute

(1) Aci. ii. 38.
(i) L. de Baptismo c. xiv. (3) Ilcb. ix 0.
1) Moysi præceptutn est ut Aaron et filios ejus Uvarel aqua, eos sacerdotio initiaturus. Exod.
(5) Ilcb. x. 88.
(0) Gal iii. 87.
(7) Horn. vi. 3, 4.
(8; Coi ii. It.

comparat : « Omnes enim Iilii Dei estis per lidcm , quæ est in Christo Jesu. Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. Non est Judæus, neque Græcus : non est servus , neque liber ; non est masculus , neque femina. Otnnes enim vos unum estis in Christo Jesu. » ' Omnes igilur baptizati sunt in Christo, et Christum induerunt, facti unum in ipso , adseili scilicet in Dei filios. Id dicendum de omnibus aqua Baptismi lustralis; licet contingere possit quosdam , sui culpa, gratia quæ adoptioni adncclilur carere. Non statuit Apostolus duas veluti classes, sed universos alloquitur, eosque a lego judaica liberos probat, ex eo quod in filios Dei, Chrisii Baptismo, adseili sint. Ad Romanos autem scribens, ex Baptismo suscepto ostendit oportere peccatum prorsus effugere, quum Christi mortis et scpulluræ Baptismus sit imago : quapropter baptizatos cum Christo resurgere oportet, novam cœlestemque vitam ducendo. Omnes baplizali recte dicuntur conscpulti Christo in Baptismo , quia baptizandi solemnis ratio sepeliendi ritum quodammodo exhibebat, et resurrexisse etiam per fidem operationis Dei ; nec enim necesse est ex generali illa locutione excipere cos qui sua culpa non resurgunt.

75. *Obj.* 21. Apostolus omnes Christianos Spiritu sancto baptizatos dicit : « Etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus , sive Judæi, sive Gentiles, sive servi, sive liberi ; el omnes in uno Spiritu potati sumus. » *

71. *Resp.* Non hæc dicta sunt quod Spiritu, non aqua, baptizati sumus, sed quod idem Spiritus nos sanclilicaveril omnes Baptismo. Ipsa vox baptizandi aquam includit, nisi ex adjunctis ad alium sensum transferatur. Equidem solo Spiritus Baptismate in unum corpus coalescere non possemus, nec enim quis novit se aliumvc Spiritu baptizatum : sed ablutione , quæ res sensibus subjacet, initiamur, ct Ecclesias conjungimur, uli contigit tribus hominum millibus, qui, Petro concionante el hortante, Baptismum susceperunt : « Qui ergo receperunt sermonem ejus, baptizati sunt : et appositae sunt in die ilia animæ circiter tria millia. ■3

75. *Obj.* 22. Peirus ipse Joannis baptisma a Christi Baptismale discerni docet, eo quod aquam ille adhiberet, hic Spiritu sancto baptizaret, gratia absque ullo lavandi ritu tributa. De Cornelio et suis narrat : « Cecidit Spiritus sanctus super cos , sicut et in nos in initio. Recordatus sum autem verbi Domini, sicut dicebat : « Joannes quidem » baplizavil aqua, vos autem baptizan bimini Spiritu sancio. »4

76. *Resp.* Petrus quidem, visis indiciis Spiritus sancti in corda Cornelii el suorum illapsi, Chrisii verba in iis impleta agnovit, scilicet Spiritu sancio baptizatos esse, licet adhuc salutari lavacro abluti non essent. Illud tamen divini favoris argumentum adhibuit, ut Judæis adstanlrbus suaderet licere illos aqua abluere, ut Baptismo Chrisii fierent discipuli, el bonorum omnium quæ hominibus comparavit consortes.

77. *Obj.* 25. Aqua nonnisi externa forma , et imago haberi potest internæ a Spiritu sancto faclæ ablutionis. Ergo nullius per se momenti est, nec enim ea indiget Spiritus sanctus ut dona sua largiatur.

78. *Resp.* Aqua una cum invocatione trium personarum divinarum ex Christi mandato adhibenda est, cui ritui ipse

(i) Gal. iii. 86—88.
(8) I. Cor. xii. IS. Objectionem sumimus ex libello dicio : « A Treatise concerning Baptism and the Supper, » by Joseph Pike. London, MUGCIX.
(3) Act. ii. 41.
4) Acl. xi. is.

adncxuit virtutem illam coelestem mundandi animam. Nullius foret momenti, nisi eum ipse jussisset faciendum : sed jam summi est momenti, quum nonnisi amplectendo quæ præbct nobis salutis subsidia, possimus gratiam assequi. Non indiget ritu aliquo Spiritus sanctus, quo dona sua impertiatur : sed sapientissimo consilio ritibus quibusdam vim indidit, ut homines instrumenta ct pignora gratiæ haberent.

79. *Obj* 24. « Unus Dominus , una fidos, unum baptisma, » 1 juxta Apostolum. Sed duo erunt baptismata , si ablutio aqua fiat, Spiritu sancto interius animam abluente.

80. *Resp.* Mens est Apostoli Christianos omnes eumdem colere Dominum , eamdem profiteri fidem, ct eodem ablui lavacro. Unicum est Baptisma, ablutio scilicet aqua facta, invocatis Patre, Filio, ct Spiritu sancio. Quod interius simul abluatur anima Spiritus sancti gratia, est Baptismatis effectus, quem Christus Dominus externo illi ritui alligavit. Baptizari autem quis Spiritu sancio dicitur sensu translato : nec enim abluit Spiritus sanctus animam, proui sonant verba , sed tollit peccatum , et animam efficit, dono gratiæ , Deo acceptam.

81. *Obj.* 25. Baptismus aqua collatus a Joanne figura fuit Christi Baptismatis, cui proinde cedere debet. Ergo Christo baptizante jam Spiritu sancto, desiit Baptismus aqua.

82. *Resp.* Quuin faciebat Joannes aqua ablutio, eo consilio est facta , ut homines poenitendo animæ munditiem quaererent, ct ita pararentur Christi adventui. Desiit ille ritus, postquam Christus misit Apostolos in universum mundum', mandans ut baptizarent, Palris , et Filii, et Spiritus sancti nomine. Ablutio quidem aqua fieri non desiit, sed ex invocatione patebat discrimen; ct effectus longe prawtantior inde sequebatur. Ideo autem suum baptismum aqua Heri dixit Joannes, Christum vero Spiritu sancto baplizaturum , ut i|. lum omnis gratiæ agnosceret auctorem , animosque eveheret ad desiderandum Baptismum tam longe suo præcellentem.

83. *Obj.* 26. Baptismus aqua erat apud Judæos ritus initiandi proselytas, quem ab ethnicorum sacris mutuati videntur. Morem illum jam vigentem ad tempus servarunt Apostoli, ut hos ad Christi cultum facilius traducerent.

84. *Resp.* Docti homines de more illo disceptant, utrum ante Christi tempora extiterit, vel serius inductus sil. Quod si Spencero assentiri velimus affirmanti cum prius extitisse, 2 nequaquam concedendum est Judæos ethnicorum, a quorum abhorrebant moribus, ritum mutuatos esse. Quum lotiones plurimæ lege praescriberentur, indo ritus baptizandi proselytus, si quidem extiterit, repetendus est, ut scilicet munditiem illis commendarent. Cæterum Apostoli Christum habuerunt magistrum, ejusque obsecuti sunt mandato.

85. *Obj. 2~.* Apostoli circumcisionem legisque ritus commendarunt, et servarunt, quin ideo eorum sequi cogamur exemplum.

86. *Resp.* Immane est discrimen : Judæis quippe legis rituum observantiam Apostoli permiserunt, ethnicos ab illo onere immunes facientes, quibus ad fidem conversis ne circumciderentur dissuasit Paulus , 8 qui plurimis verbis legis finem advenisse sæpissime urgebat. E contra Baptismum unicuique injunxerunt, tamquam ra-

(I) Eph.iv. 8.

(i) Spcnceros de legibus flebræorum rituaii- bus, l. iv. c. xiii.

(3) Videcpisl. ad Galatas , et epist. ad Ilebrœos.

lioncm qua peccata remittuntur, et gralia Spiritus sancti confertur.

Animadversio.

87. Aquam prorsus necessariam esse Baptismo probavimus, adeo ut nullis in rerum adjunctis, vel gravissima quacumque urgente necessitate, liquor alius adhiberi queat, quum adhibitus nil prosit. Turpiter igitur erravit l.utherus, dicens quidquid balnei loco esse potest, baptismo idoneum esse. 1 Quaevis autem aqua, seu fluminis , seu fontis, seu e coelo imbribus delapsa , idonea est Sacramento, quamvis , nisi urgeat necessitas, precibus sil sacranda, uti postea, dum de Baptismi ritibus agendum fuerit, dicetur.

CAPUT II

PE NODO BAPTIZANDI.

88. Quum ex hactenus dictis constet aquam in Baptismo necessario adhibendam , jam occurrit gravis controversia in his regionibus admodum agitata , qua scilicet ratione Baptismus sil ministrandus. Id quidem pro explorato habendum est immersionis totius corporis in aquam ritum ab initio rei chrislianæ per plura sæcula viguisse, nec aliam plerumque adliibttam rationem baptizandi, nisi urgente necessitate. Constat etiam morem infundendi aquam, vel ea aspergendi corpus, caput vero prreserlim, ulpote praecipuum membrum , obtinuisse, primum quidem , necessitate urgente, deinceps ob infantium teneram conditionem , ct septentrionalium regionum frigus, universe, adeo ut per plura sæcula omnes vel fere omnes ita fuerint baplizati.

89. Sæculo decimo septimo *Baptistarum* secla orta est, anno circiter 1657; tunc enim quidam ex asseclis Vke Wallis , rustici Fricslandia oriundi, qui inter anabaptistes *GriiningenisUe* a loco, *Dompelers,* scilicet *Immersores,* a ritu mergendi audiebant, hanc inlcr suos induxerunt consuetudinem.1 In Anglia paulo antea quidam Baptistarum nomine innotuerunt.8 In Fuderatis his provinciis haud parvo numero reponuntur. Ab Anabaplislis decimi sexti sæculi distinguendi omnino sunt, quamvis cum iis conveniant in impugnando parvulorum Baptismo, ab aliis eorum principiis omnino abhorrentes Contendunt Baptistæ Baptismum nonnisi immersione conferri posse. * Prcsbylcriani 8 c contra, Episcopales , et Mcthodislæ alias quoque baptizandi rationes agnoscunt.

(I) In Coli, sympos. c.xvii.

(4) « In 1037, hc *(Uke Wallis, a Friesland peasant)* collected a parly of individuals. The Uko-Wallists, or *(ironingenisls*, so called because the sect arose in the territory of Griiningcn , received the malcontents of the united parties , and therefore called themselves emphatically the *ancient Flemingians,* or the ancient Fricslanders ; but by their adversaries , they were denominated the *Dornpeters*, i. e. *Dippers* , because some of their churches used, in baptism, the three-fold immersion of the whole body. The other Anabaptists, on the contrary, regarded the sprinkling of the head as sufficient. » *Encyclopaedia Americana, article* Anabaptists.

(3) a The Anabaptists arc not, however , to he unfounded with the Baptists, by whom their principles were expressly disclaimed. We may date the first public acknowledgement of the Baptists as distinct from the Anabaptists from their petition to Parliament in iosu. » The whole number of Baptist churches in the United States was, in tSÎS, about 5,600; that of the communicants about 407,681. *Encyclopedia Americana , art.* Daptists.

(8 a Immersion, or dipping of the person in water, is necessary to the due administration of this ordinance · Baptist Confession of faith, ch. ui.

(5) · Dipping of the person into the water is not necessary ; but baptism is rightly administered by pouring, or sprinkling water on the person. » Presbyterian Confession of Faith, ch. xxriii. n. iii.

90. Catholica Ecclesia omnem probat baptizandi rationem , seu immersione, seu infusione, seu aspersione, quæ scilicet haberi possit corporis ablutio; sed ordinis causa . eum servari prːecipil ritum qui invaluit. Ideo infusione plerumque baptizatur, immergendi ritu in Ecclesia Mediolanensi, et apud Græcos retento, quamvis apud hos non totum submergatur corpus, sed puero in fetate magna ex parte demerso, capiti ejus infunditur aqua : quæ ratio baptizandi apud veteres sæpe obtinuit. Orientales etiam immersione plerumque utuntur; infusione vel aspersione nonnumquam. *

9t. Dcvalore Baptismi infusione seu aspersione collati non habetur specialis definitio, quia controversia hæc rccenlior est ; sed ex Ritualibus cl ex consuetudine Ecclesiæ, liquet utramque valere. « Baptismus , » verba sunt Ritualis Romani, « licet fieri possit aut per infusionem aquæ, aut per immersionem , aut per aspersionem ; primus tamen , vel secundus modus , qui magis sunt in usu, pro Ecclesiarum consuetudine retineantur ; ita ut trina ablutione caput baptizandi perfundatur, vel immergatur in modum crucis uno et eodem tempore quo verba proferuntur, et idem sit aquam adhibens et verba pronuntians. » * Porro Concilium Tridcntinum quæ obtinet in Ecclesia Romana de Baptismo doctrinam veram esse, solemni lato canone, definivit : « Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum mater est et magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam ; anathema sil. ■›3

Propositio.

Valet Baptismus infusione vel aspersione collatus.

92. *Probatur* I. *cx Scripturis.* Christus dum baptizandi munus Apostolis demandaret, illis se adfiilurum pollicitus est ad finem usque mundi, quod sane do eorum successoribus, eodem fungentibus munere, necessario intelligcndum est. 4 Ergo fieri ntimquam poterii ut obtineat apud Apostolorum successores, iisque probetur baptizandi ratio a Christi instituto aliena. Attamen omni sæculo Baptismus, saltem necessitate urgente, infusione vel aspersione administrabatur, jamque ritus hi a pluribus sæculis per totam fere obtinuerunt Ecclesiam. Ergo valor Baptismi iis rationibus collati agnoscendus est , nisi Christum suis haud stetisse promissis, cl Ecclesiam penitus e terris defecisse velimus.

93. *Probatur 2. ex consuetudine Ecclesia*:. S. Laurentius, qui ante saccu-lum tertium medium martyr obiit, Lucilium infusione baplizasse legitur: nam, accepta aqua, caque benedicta, « fudil super caput ejus. » 8 In Eccle- l sia S. Laurentii in agro Vcrano, Romæ, cernitur vetusta imago Laurentii baptizantis Romanum , in pelvi stantem, urceusquc exhibetur quem sinistra manu tenens in caput effudit. In actis S. Graliliani M. Felicissima, ejus opera fidem edocta, legitur urceum aqua plenum ei obtulisse ut Baptismi gratiam consequeretur. In actis S. Bacchi M. præposilus Lauræ S. Sabbæ dicitur effudisse *vivificam urnam* super caput ejus. In actis S. Ludgeri Episcopi refertur eum in expulsione servorum Dei e Frisia, Berulcno homini laico injunxisse , per domos discurrere, el « persuasis matronis morituros baptizare illorum infantulos, benedicta simpliciter aqua , in nomine Domini intinctos vel superfusos cum invocatione S. Trinitatis. » · Hinc Strabo, scriptor noni sœculi, dicit : « Notandum autem non solum mergendo , verum etiam desuper fundendo, mullos fuisse baptizalos, cl adhuc posse baptizari, si necessitas sil, sicut in passione beati Laurentii quemdam urceo allato legimus baplizalum. » *

94. Plurima Patrum scripta , Conciliorum decreta cl alia antiqua monumenta testantur Baptismum ægrotantibus in lecto decumbentibus administratum infusione, qui *Clinici* idcirco dicebantur. His tamen nemo ausus est Baptismum secundo ministrare, quando ex morbo convaluerint, quamvis ob dilatam usque ad mortis periculum Baptismi susceptionem , merilo sinta sacris Ordinibus prohibiti.

93. *Probatur Z. Patrum auctoritate.* S. Cyprianus de Clinicis rogatus sententiam, « an habendi sint legitimi Christiani eo quod aqua salutari non loti sint, sed perfusi, » respondit : « Nos quantum concipit mediocritas nostra, æstimamus in nullo mutilari, et debilitari posse divina beneficia. _ _ _ _ Unde apparet aspersionem quoque aquæ instar salutaris lavacri oblinere. » 8 Adeo constabat baptismum valerc, ut de eo iterando nulla fuerit quæslio , sed utrum pari gratia ac juribus eisdem, qui ita fuerant baptizati, fruerentur. Ideo addidit : « Si autem baptizari non possunt qui jam Baptismo ecclesiastico sanctiiicati sunt, cur in fide sua cl Domini indulgentia scandalizentur? An consecuti sunt quidem gratiam Dominicam, sed breviore el minore mensura muneris divini ac Spiritus sancti, ul habeantur quidem Christiani, non sint tamen cæteris adæqnandi? » Id veluti absurdum merito rejicit.

90. S. Augustinus ait : « Hoc verbum tidei tantum valet in Ecclesia Dei, ut per ipsum credentem , offerentem , benedicentem , tingentem etiam tantillum mundet infantem » 4 Ergo , tinctio qualiscumque per fidei verbum, invocationem scilicet Trinitatis, infantem mundat, quia est verus Baptismus.

97. Consonum equidem erat divinæ pietati Sacramentum adeo necessarium ita instituere ul facile possit suscipi, præserlim in mortis discrimine. Innumera autem sunt rerum adjuncta in quibus immersio fieri non valet etiam extra mortis periculum.

Objectiones diluuntur.

99. *Obj.* I. Aspersio et infusio absque ulla Scripturarum auctoritate inducts sunt.

99. *Resp.* Quando agitur de ritu a Christo instituto, satis est ostendere quæ sit consuetudo et mens totius Ecclesiæ : hanc enim nobis commendant Scripluræ veluti columnam el firmamentum veritatis. In Scripturis nullibi perspicuis verbis tradi Apostolos infusione vel aspersione baplizasse fatemur. Cæterum non inverosimiliter conjicitur carccris custodem cum suis ita baplizatum : nam · in illa hora noctis , » in qua expergefactus est, post concionem a Paulo, ■ baplizatus est ipse et omnis domus ejus continuo. · 5 Hæc adjuncta non suadent eos fuisse immersos.De tribus millibus hominum,

(<) Euoplia,

(i) Ilitunle Horn. *De forma bapt.*

(3) Seal. vii. Can. iii,

(Ij Optime Oxonienses : a Non you will find (Mattb. xxviii. 19 , ÎÛ), that our Lord promised t be will) Ilis Apostles, in their character of (etchers and liaplizers of Ihe nations , always, even *unto the end of the world.* * Vol i. |Tracts, No. Ïo.

(B) Tcm. iv. in Actis S. Laurentii p. Cl2.

(I) Vide npud Marlene dc antiquis Ecd. rit. I. I. c. |. ari. xiv.

(=)Jn lib. dc rebus Ecclca. c. xxri.

(3) Ep. ad Magnum.

(J) Tract, Iiti, in Join.

(β) Aci. iri. 33.

qui Petri concione ad Baptismum quæ-renduin moti sunt, licet etiam conji-cere cos non fuisse immersos : « Qui ergo receperunt sermonem ejus bapti-zati sunt, cl appositæ sunt in die illa animæ circiter tria millia. » ! Cæ-terum nihil cerii affirmare, silente Scriptura, volumus; idque salis homi-ni christiano esse duximus, infusio-nem et aspersionem adhibitam ve-tustis temporibus tandem invaluisse, probante Ecclesia, Praesulibus Apo-stolorum successoribus annuentibus , quibus se^Christusadfuturum promisit, baptizandi munere fungentibus usque ad consummationem sæculi. Cum Au-gustino itaque dicimus : « Insolentis-simæ insaniæ est disputare an facien-dum sit quod tota per orbem frequen-tat Ecclesia. » *

100. *Obj.* 2. *Baptizandi* vox mersionem significat,juxta usum scri-ptorum , tum profanorum, tum sacro-rum. Ergo Ecclesia nihil potuit inno-vare in eo quod Christus faciendum jussit.

WI.Resp. Vox a qua deriva-tur, *tingere* significat, quæ plerumque fit mergendo : *βʌκτ'ιξ* significatione, et usu frequenliori *mergere* est; sed et lotiones alias ex judaicorum scripto-rum usu, qui praecipue attendendus est, complectebatur. Apud Ecclesiasti-cum legimus : *βιττπξΐμίηϳ· ὶττΐ nuptu χαι* ταλ» *αἰΓΓἰμιιτ ἀvrtv, ri* c^tXtr îr rw jsurpau ; *ϧ* « Qui baptizatur a mor-tuo, et iterum tangit eum, quid pro-ficit lavatio illius? » Lolio autem quæ lege præscripta est, his enuntiatur ver-bis : « Qui tetigerit cadaver hominis, et propter hoc septem diebus fuerit immundus, aspergetur ex hac aqua die tertio et septimo , cl sic mundabi-tur. » * Aspersio hæc plane baptismus ab auctore Ecclesiastici designatur. Sic manuum usque ad ulnas lotio quæ fiebat a Pharisæis antequam mensæac-cumberent, baptismus dicebatur. « Quum Christus hanc negligeret con-suetudinem , ad prandium apud Phari-sæum invitatus, « Pharisæus cœpilin-tra se reputans dicere, quare non ba-plizatus esset ante prandium. »fi Ba-ptismata calicum, cl urceolorum, et æramenlorum, cl lectorum non neces-sario fiebant mergendo, sed lotiones quacumque ratione facta ita vocaban-tur. Baptismata Apostolus vocavit ge-neratim Judæoruin lustrationes, qua-rum aliquæ flebant aspersione. Constat igitur vocem latiori sensu apud Judæos sumi, omnemque ablutionem com-plecti. 7

102. *Obj.* 5 Vis vocis, prout in man-dato Christi usurpatur . ex usu novi Testamenti definienda est. Liquet au-tem eam de immersione inlelligi ; nam « baptizatus Jesus, confesliin ascendit de aqua -: » 8 et alias : « descenderunt uterque in aquam , Philippus et eunu-chus , clbaptizavil eum. » 9

403. *Resp.* Illa testimonia non pro-bant immersionem designari , quum fieri poterit, ut descenderit in aquam Jesus, eique in alveo fluminis stanti manu infuderit aquam Joannes , prout in vetustis picturis exhibetur. Cæterum esto immersionem ibi indicari, quid velat vocem aliquando sensu latiori sumi, prout plerisque vocibus contin-git?

104. *Obj.* 4. Apostoli munus sibi de-mandatum optime intellexisse cen-sendi sunt, qui tamen numquain alia

Aci. ii. «i.
Ep. c. xriii.
(3) Eccli. xxxiv. 30.
(4) Num. xix. c2.
(5) « Ju'lœis eolemne erat nunc aqua effusa manus abluere, nunc *Ga.it riiuu,* manus carpo tenus, aquis emergere. » SpcnccriH Ile legibus llcbrœorum ritualibus I. iv. c. xii §. ii.
(C) Luc. xi. 38.
(7) Marc. vii. I.
(8) Mat. iii. 10.
(0) Aci. viii. 38.

ratione præter immersionem usi no-scuntur : Paulus quippe ait : ❙ An ignoratis quia quicumque bnplizali sumus in Christo Jean, in morte ipsius baptizat! sumus ? Consepulli enim sumus cum illo per baptismum in mortem : ut quomodo Christus surrexil a mor-tuis per gloriam Patris , ita et nos in novitate vitæ ambulemus. »1 Sepulturae imago in immersione tantum reperilur.

103. *Resp.* Utique Apostoli Christi vo-luntatis in sacris instituendis ritibus optimi sunt interpretes, quorum ta-men res gestas vel documenta omnia Scripturæ non exhibent. Quod de tri-bus millibus baptizatis die Pentecostes refertur, infusionem vel aspersionem adhibitam verosimilem facit. Fatemur consuetum ct solemncm modum im-mersione fuisse j ad quam commode re-fertur quam Paulus recenset sepulturae imaginem. Cæterum in Baptismo, qua-cumque conferatur ratione, imago quædam mortis Christi ct sepulturae habetur, saltem quatenus cum Bapti-smo illa significatio ex Christianis in-stitutis connectitur. Hac ratione dicit Apostolus , « quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruatur cor-pus peccati, et ultra non serviamus peccato. » ’ Equidem ex allusionibus haud firmum derivatur argumentum : xjuod si placeat iis insistere, licebit illud Pauli proferre , quod infusioni fa-vere videalur : « Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovatio-nis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jcsum Christum Salvato-rem nostrum. »3 Respondet aptissime vaticinio : « Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. » 4 Aspersionem indicare videtur Paulus alio loco : « Aspersi corda a conscientia mala , et abluti corpus aqua munda. »8

tOG. *Obj* 5 Baptismus, prout a Chri-sto institutus est, omnibnr, fatentibus, fuit immersione : ergo Ecctcsiie non licuit aliam baptizandi rationem indu-cere, vel sancire.

101.Resp. Christus rationem qua Ba-ptismus conferretur certa lege non de-finivit, sed baptizare jussit Apostolos, quod , juxta vocabuli usum latiorem, fit lotione quacumque. Igitur manda-tum Christi quo immersio praecipiatur non exlal. Quod autem aliæ rationes baptizandi obtinuerint, non contigit Ecclesiæ sanctione vel actu , sed ex re-rum necessitate. Sensim sine sensu, prout multiplicabantur occasiones mi-nus solemniter administrandi Sacra-mentum, facium est ut baptizarentur infantes aliique plurimi infusione oh periculum : unde nullo Ecclesiæ de-creto , ipsa tamen haud improbante, obtinuit mos ita baptizandi.

108. *Obj.* 6. Ex Justini aliornmque veterum scriptorum testimoniis, ipsis adversariis Calentibus, constat immer-sionem adhibitam per plurima sæcula : infusionem, in extremo vilæ discri-mine, lentatam, timide et dubitanter, adeo ut de ejus valore dubie plerique loquerentur. Cornelius Papa de Nova-tiano scripsit : « In ipso in quo jacebat lectulo perfusus Baptismum suscepit, si hujuscemodi Baptismum suscepisse dicendus est. o xp« »·» iiAa^Irgi. §

100. *Resp.* In solemni Baptismo uti-que immersio flebat; urgente vero mor-tis periculo, vel alia gravi necessitate, infusio , vel aspersio. De his rationibus baptizandi non videtur dubitatio fuisse, quamvis dubitarent nonnulli, utrum pargraiia iis conferretur. Quæ Cornelii tempore oria est controversia, Nova-tiano summum Pontificatum sibi per-peram usurpante, occasionem præbml

(I) nom. vi. 3.(8) Ibidem C.
(8) Tit. iii. β.
(») Etech, xxxvi. te. (3) Heb. 1. ſ
((·) Apud Euxob. hili. Ecol. I. vi. c. 48.

opportunam huic investigandæ quæstioni, si gravis foret dubitandi ratio. Quum constaret eum ita baplizatum, vix ulla fuisset ei species tituli ad Pontificatum , si ipse Baptismus foret dubii valoris; nec omisissent ejus adversarii id objicere. Quod citatur testimonium Cornelii nullam injicit dubitationem de Baptismi valore, sed vix *suscepisse* Baptismum innuit, animo scilicet libenti, qui nonnisi mortis metu ad cum petendum motus est : · Dum jamjam moriturus crcdilur. » Ei autem praecipue exprobrat quod sanitati restitutus ritus omissos supplendos haud curaverit, et chrismate liniri neglexerit : « Sed neque postquam liberatus est morbo, reliqua percepit, quæ juxta ecclesiasticam regulam percipi debent ; neque ab Episcopo consignatus est. ๐ ‘

410. *Obj. 1.* Canones dicti apostolici, qui priorum sæculorum referunt ritus ct doctrinam, deponendos jubent Episcopos et presbyteros trinam immersionem non servantes. ’ Constanlinopolitanum 1. Concilium Eunomianos, trina immersione haud ablutos,iterum baptizari jubet.’ PelagiusII. Bonosianos eadem de causa baplismalibus aquis iterum ablui vult; « Evangclicum vero præceplum, ipso Deo et Domino Salvatore nostro Jesu Christo tradente, nos admonet, in nomine Trinitatis trina etiam mersione sanctum Baptisma unicuique lribuere. » ‘

111. *Resp.* Vis illorum decretorum in numero immersionum ponitur, quatenus tribus personis divinis respondent. Canon ille pseudo-apostolicus eos percellit qui unica immersione in mortis Domini memoriam utebantur : « Si quis Episcopus aut presbyter in una initiatione non tres immersiones, sed unam dumtaxat, quæ in mortem Domini detur, peregerit, deponitor. Non enim dixit Dominus; In mortem meam baptizate; sed, profecti docete omnes gentes, baptizantes cos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. » Eunomlanl pari ratione vitiabant Baptismum : Eunomius enim , uti refert Theodorelus, dicebat « non oportere 1er illum immergere qui baptizatur, nec invocare Trinitatem , sed semel baptizare in Christi mortem » 5 Bonosiani « baptizabant solummodo in mortem Christi, » uti refert Pelagius. De ritu immersionis, uti patet, non agebatur in illis decretis , quum illa ab omnibus in soiemni Baptismo adhiberetur.

112. *Obj.* 8. Qui obtinuit usus per duodecim saltem saecula per totam Christi Ecclesiam , quique adhuc apud Orientales servatur, est optimum argumentum ritus a Christo instituti.

113. *Resp.* Usus ille optime probat immersionem esse baptizandi modum validum cl legitimum ; sed exempla Baptismi aliis rationibus collali, quæ passim occurrunt, etiam primis sæculis, quaeque per plura abhinc saecula fere sola obtinuerunt, ostendunt mergendi ritum ad essentiam haud perlinere. Orientales aspersione aliquando uti, ex testimonio Fausti Naironi Banensis Maronitæ constat, qui de Chaldæis id diserte affirmat. 6 Christi promissio, se baptizantibus adfulurum ad finem usque mundi, non sinit ut existimemus modos baptizandi solemniter adhibitos esse et probatos per totam Ecclesiam, qui nullius sunt valoris.

114. *Obj.* 9. Saltem tutius foret mergendo baptizare , quum in re sacramentaria , falentibus Catholicis , tutior omnino anteferenda sit sententia , dum de Sacramenti valore agitur.

ilii. *Resp.* Tutissimum est receptum

'·) Apud Euseb. hill. Eccl. l. vi. c. 4S.
(«) Canon v.
(8) Canon vii.
(4) Rescripto ad Gaudentium.
(5) L. j,,. hær. fal,. c. j».
(6) Euoplia , Romæ 40'44.

cl probatum Ecclcsiæ morem sequi ; ncc licet singulis suo arbitrio aliquid innovare. Qui mergeret baptizandos contra disciplinam vigentem, reus violati ordinis habendus foret, et suspicionem haud levem erroris contra Udem præbcrel, quippe qui veterem ritum affectando , videretur dubitare de doctrina quam Romana tenet Ecclesia de Baptismo, juxla quam valet qui infusione vel aspersione confertur.

Animadversiones,

116. Quæ oblinet apud Baptistas in his regionibus consuetudo in fluminibus et rivulis suos immergendi, quamvis Apostolicæ ælatis exempla quædam jactent, probanda non est : constat enim necessitate primorum illorum temporum , in quibus deerant Christianis sacra æditicia, cessante, ad consulendum pudori , et Sacramenti reverentiæ baptisteria erecta fuisse, in quibus administrabatur.

117. Illa quam sectarii plurimi suis relinquunt libertatem Baptismum suscipiendi ea quam voluerint ratione, reclo rerum ordini repugnat, et errori patrocinatur, quum illi qui immersionem petunt, eam solam valere existiment. Utraque de causa, scilicet ut ordinem servet, cl præsertim ad errorem eliminandum , ne quis sibi de valore Baptismi, quacumque ex probatis rationibus collali, dubitare licere existimet, Ecclesia suis ministris injungit ut receptam ubique disciplinam omnino sequantur.

118. Quamvis valeat infusione vel aspersione Baptismus, aliquando dubius evadit ex levi ratione qua baptizandos aspergunt sectarum ministri, præsertim Presbyteriani vel Methodist». Magna quidem aquæ copia non requiritur, sed necesse est ut quædam ablutio fiat : ideo pellem contingere debet cl fluere. Hinc Ql ut conversis ad fidem plerumque repetatur *sub conditione,* dicendo : « Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris , et Filii, cl Spiritus sancti » Id fit passim in Anglia , Galliis, Germania , et etiam Romæ, testante Perroneo. ' Quod si ex certo testimonio constet ablutionem rite factam verbis prolatis, cavendum ne iteretur: nefas enim est Baptismum semel rite a quocumque collatum iterare.

119. Quum Baptistarum mos nullum de aquæ copia dubitandi locum relinquat , et debitam proferant formulam, nonnullis verbis promissis quæ eam non vitiant : « Ut obediam Domino Jesu Christo, « vel « Ut luo mandato obediam ; » ralio dubitandi de valore Baptismi ab iis collati, desumitur ex separatione ablutionis a forma : hac enim integra profertur ante immersionem ; vel ex intentionis defectu , quod scilicet credant Baptismum eum dem esse ac illum quo Joannes Christum abluit. Cæterum neutra ex parle videtur salis gravis ratio dubitandi , nam moralis apparet unio inter formam et materiam, quum verbis vix prolatis immersio fiat ; et intentio enuntiatur faciendi quod jussit Christus, quamvis errore credatur idem esse ac illud quod fecit Joannes. Ergo conversis ab illa secta, qui omnes in adulta ælate Baptismum susceperunt , ideoque certum ferre possunt testimonium de eo suscepto, non videtur , nequidem conditione adjecta, iterandus Baptismus. Cæterum arda omnino debet esse formæ cum materia conjunctio, qua de causa rem sapieniiorum judicio relinquimus.

120. Quum *deforma* Baptismi apud nos controversia haud moveatur, dica agendum non duximus. Omnes qui Sacramentum hoc agnoscunt, in nomino Patris, et Filii, et Spiritus uncti

(i) Tracl.de Bapl. c. v. n 153. Nuta.

esse ministrandum fatentur. · Unil.'irii *in* nomine Jesu aliquando baptizant, sed plerumque ritum hunc prorsus omittunt. Baptizantis actus necessario exprimendus est, idcoquc integra est formula : « Ego te baptizo in nomine Patris , et Filii, et Spiritus sancti. » * Utrum aliquando solo nomine Jesn invocato Baptismus collatus fuerit, inter eruditos scriptores disceptatum est, plerisquc censenti iis Baptismum a Jesu institutum iis vocibus in Apostolorum Actis designari : quod nobis omnino videtur. 8 S. Bernardo visus est valere Baptismus in nomine Dei et sanctae et vera Crucis collatus, * sed pace ejus aliter sentire placet.

121. Perpetuum Ecclesiae morem Patres testantur. S. Justinus M. ait : « In nomine rerum cunctarum Parentis , et Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi, et Spiritus sancti in aqua tunc lavantur. « 8 Tertullianus : « Lex tinguendi imposita est, et forma praescripta : « Ite, » inquit, « docete nationes, » liugucnlcs eas in nomen Patris, et » Filii, et Spiritus sancti. »8 S. Basilius : « Sicut enim credimus in Patrem, et Filium , et Spiritum sanctum, sic et baptizamur in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. » 7 Hac regula discreverunt Concilia inter Baptismum valide ab hærelicis administratum , et eum qui irritus foret, formai defectu , scilicet omissa trium personarum distincta invocatione.8 Vehementer tamen falluntur qui discrimen ex fide Trinitatis repetendum censent : ' nam mentis error, seu pravum dogma non afficit baptizantis actum, nisi formae mutationem inducat.

CAPUT III.

DE BAPTISMI EFFECTIBUS.

122. Ablutio aqua facta , invocatis tribus personis divinis, vim habet ex Christi auctoris sui meritis derivatam, qua peccatum tollitur, et gratia confertur iis qui obicem , prava sua voluntate , non objiciunt. 10 Ita docet Concilium Tridenlinum : « Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam , qu:e in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram et propriam peccati rationem habet ; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari ; anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus : quia nihil est damnationis iis qui vere consepull» sunt eum Christo per Baptisma in mortem : qui non secundum carnem ambulant , sed, veterem hominem exuentes, et novum, qui secundum Deum creatus est, induentes.: innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, haeredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu coeli remoretur. Manere autem in baptizatis con-

ii! · The outward clement to be used in this ordinance is waler, wherein the party is lo be baptized, in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit. > Baptist Confession of Faith , ch. ux.

i Vide Prop. 27 damnatam ab Alexandro VIII. anno IC90.

(Si Vide Drouenii dissert, contra Orsi in appendice lib. de Bapl.

(4) Ep. cccxl. ad Henric. archidiac.

(S' Apol. i. pro Christiania, n. Ci.

(ti) !.. de Baptismo, c. xiii.

i; L. de Spiritu sancto, c. xii.

(8) Cone. Arol. can. viii.

[0) Burnet, Analysis, p. 238.

(10) Use Sacramenti notio Oxonlensibus plane arridet ▮ de Ecclesia enim loquerens , quæ dispensat, Sacramenta intellignnt ; « The notion of the church as the storehouse and direct channel of grace, as a divine Ordinance, ... which conveys secret strength and life lo every one who shares in it, unless there be some actual moral impediment in his own mind, — this is a doctrine which as yet is but faintly understood among us.· Oxford Tracts ,vol. it. Adverlissemenl.

cupisccnliam, vel fomitem, hæc sanCta Synodus fatetur,et sentit : quæ cum ad agonem relicta sit, noccrc non consentientibus , sed viriliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valei : quinimo qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam , quam aliquando Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam numquam intellexisse peccatum appellari, quod vere et proprie in renalis peccatum sit, sed quia cx peccato est, et ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit. n !

123. Fuerunt inter veteres haereticos qui omnem vim Baptismo denegarent. Manichaei, Messaliani, aliique variis erroribus de eo laborabant. Lulherus fidei totum tribuens, Baptismi vim necessario sustulit. Calvinus pariter eum habet veluli signum tantum ac documentum purgationis, virtutem tollendi peccatum ei denegans : « Baptismus, ° inquit, « signum est initiationis, quoin Ecclesiae cooptamur societatem , ut Christo insiti inter filios Dei censeamur. _ _ _ « A Domino nobis proponitur, ut symbolum sil nostrae purgationis ac documentum : vel (ut melius explicem quod volo) instar signati cujusdam diplomatis , quo nobis conflrmel, peccata nostra omnia sic deleta, inducta , obliterata esse, ne unquam in conspectum suum veniant, ne commemorentur, ne imputentur. »(6) Amplissima hæc verba eo redeunt ut non imputentur quæ vere manent peccala : « Manet vere peccatum in nobis, ▮ inquit, « neque per Baptismum statim uno die exlingultur : sed quia delelur reatus, imputatione nullum est. n ' Ab hisce placitis non recesserunt Presbyieriani hodierni : * quibus pro more concinunt Baptistx. Zuinglius Baptismum dixit merum esse symbolum externum , cujus vis ad salutem nulla sil. ' Anglicani ad Catholicam doctrinam aliquatenus accedunt. Baptismum signum regenerationis, et instrumentum quo in Ecclesiam cooptantur dicentes : sed nonnisi benigniori Oxoniensium interpretatione possunt eorum verba ad sanum reduci sensum. ' Apud Unilarios et turbam sectariorum jam omnis evanuit de virtute Baptismi notio.

Propositio.

In Baptismo gratia Jesu Christi Domini nostri confertur, per quam tollitur totum id quod veram et propriam peccati rationem habet, et Deo renascimur.

121. *Probatur* i. *ex Scripturis*. Christus Dominus, de Baptismo loquens, dixit : « Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. »7 Nova ergo nativitas , qua regno cœlesti adipiscendo quisque fiat idoneus , contingit aqua ; Spiritu sancto hominem filium Dei constituente. Tollitur idcirco peccatum,

(i) Ses». v. Can. v. in decreto do pec. orig.

(i) lost. I. iv. c. xv. n. i.

(5) In antidoto Cone. Trid. ad Sess. v.

(4) Dicunt Baptismum esse suscipienti : « a sign and seal of the covenant of grace, of his ingrafling into Christ, of regeneration , of the remission of sins, and of his giving up unto God, through Jesus Christ, to walk in newness of life. ▮ Presbyterian Confession of faith , ch. luviii. n. i.

(6) Lib. de vera et falsa Bclig.

(6) Qucrunlur Dxonienses do uis : · We have almost embraced the doctrine, that God conveys grace only through the instrumentality of the mental energies, that is, through failh, prayer, actual spiritual contemplations, or(w bat is called communion with God , in contradiction to the primitive view, according lo which tbe church and her Sacraments are the ordained and direct visible means of conveying to the soul what io in itself supernatural and unseen. . . . And does not Ibis account for the prevailing indispn sition to admit that Baptism conveys regenera lion?· Oxford tracts. Advertisement to vol. li.

(7J Joan. iii. 5.

inquinatus enim nemo in regnum illud intrabit.

<23. Petrus a Judæis interrogatus, quid sibi faciendum esset ut veniam Christi mortis impetrarent : « Poenitentiam (inquit) agite , et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum : ol accipietis donum Spiritus sancti. » ' Baptismus igitur, Christi auctoritate pœnilentibus collatus, in remissionem peccatorum prodest, imo ad donum Spiritu sancti assequendum : divinus scilicet Spiritus remittit ipse baptizatis hominibus peccata , eosque Deo gratos, suo dono auctos , efficit.

126. Ananias divinitus missus ut Saulum baptizaret, peccatorum veniam ablutioni tribuit; sic enim Saulum allocutus refertur : « Exurge, et baptizare, et ablue peccata tua. » * Ergo Baptismo abluuntur peccata.

127. Paulus ipse Baptismo tribuit peccatorum ablutionem, una cum sanctitate et justitia ; recensitis enim vitiis quibus inquinati olim fuerant Corinthii , subjungit : « Et hæc quidem fuistis : sed abluti estis sed sancliiicali estis, sed justificati estis in nomine Domini nostri Jesu Christi,et in Spiritu Dei nostri. « " Ablutio de qua loquitur ad Baptismum refertur, quo abluuntur peccata, virtute et meritis Christi ; Spiritu sancto, suæ graliæ dono, animam sanctam et justam efficiente.

128. Ad Galatas Paulus scribit : « Omnes enim filii Dei estis per fidem, quæ est in Christo Jesu. Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. »4 Baptismo Christum induimus, meritis scilicet ejus cooperimur, et filii Dei efficimur, ejus causa ad tantam dignitatem evecti.

129. Ephesios ita hortatur : « Viri diligite uxores vestras, sicut et Christus dilexit Ecclesiam , et seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam , non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ui sit sancta et immaculata. » » Lavacro aquæ in verbo, Baptismo scilicet, mundatur Ecclesia , cl iit gloriosa , sancta, et immaculata. Tolluntur ergo Baptismo peccata , adeo ut baptizati e lavacro prodcaiil, omni macula immunes.

130. Ad Titum scribit, Salvatoris nostri Dei commendans clementiam : « secundum suam misericordiam salvos nos fecit, per *lavacrum regenerationi» et renovationis Spiritus sancti,* quem effudit in nos abunde pcrJcsum Christum Salvatorem nostrum ; ut justificati gratia ipsius, haeredes simus secundum spem vitæ æternæ. » 6 Lavacrum de quo loquitur Apostolus Baptismus est, nec enim aliud norunt Christi discipuli. Eo regeneramur et renovamur, Spiritu sancto in nos effuso, quam gratiam adipiscimur, Christi Jesu Salvatoris nostri intuitu. Justi igitur efficimur, cl hæredcs vitæ ælernæ. Verbis clarioribus Baptismi effectus enuntiari non possent.

131. *Probatur* 2. *Patrum testimoniis.* In Barnabæ epistola , quam jam laudavimus, dicitur : « Descendimus quidem in aquam pleni peccatis ac sordibus , inde autem emergimus, fructum afferentes in corde , timorem et spem in Jesum habentes ex spiritu. » 7

132. S. Justinus do Baptizandis ait : « Eo ducuntur a nobis, ubi aqua est : et eodem regenerationis modo regenerantur, quo et ipsi sumus regenerati. » 8

(I) Act. ii. 38. (i) Ibid. Iiii. IC. 3) I.Cor. vi. <1.

(I) Gsl. iii.Ī5. (3) Ephes, v. ib. (6) Tit. iii. 5-1' Ep. §. ii. n. Ii. (8) Apol. i. n. Gl.

133. S. Irenaeus ait : « Potestatem regenerationis (in Deum) demandans discipulis, dicebat eis : » Euntes do- » cete omnes gentes, baptizantes eos » in nomine Patris, et Filii, et Spiritu » sancti, n *

131. S. Tertullianus ait : » Felix Sacramentum aquæ nosiræ, qua abluti deliciis pristinæ excitatis, in vitam aeternam liberamur. »» ..... « Quid ergo? » ait inferius, « nonne mirandum et lavacro dilui mortem? Atquin eo magis credendum , si quia mirandum est, idcirco non creditur : qualia enim decet esse opera divina, nisi super omnem admirationem ? Nos quoque miramur, sed quia credimus : exterum incredulitas miratur, non credit. Miratur enim simplicia quasi vana, magnifica quasi impossibilia. » ..... « Ipsius Baptismi carnalis actus quod in aqua mergimur, spiritalis effectus deliciis liberamur. « 1

135. Origenes Christum novam nativitatem seu regenerationem introduxisse ait : « Mittens etenim ad hoc opus discipulos suos, non dixit tantum : ▮lle , baptizate omnes gentes ; » sed ait : « Ite, docete omnes gentes; » baptizantes cos in nomine Patris, et » Filii, et Spiritus sancti. » Sciens igitur utrumque esse in culpa, utrique remedium dedit, ut generatio mortalis regeneratione Baptismi mutaretur, et impietatis doctrinam doctrina pietatis excluderet, n 5

136. S Cyprianus , ad Donatum scribens , mutationem qux Baptismo ei contigit refert. Quibus antea tenebatur vitiis judicatis, ait : « *Sed* postquam undx genitalis auxilio superioris sevi labe detersa, in expiatum pectus ac purum desuper se lumen infudit ; postquam cœllus spiritu hausto in novum me hominem nativitas secunda reparavit, mirum in modum protinus confirmare se dubia, patere clausa, lucere tenebrosa, facultatem dare quod prius difficile videbatur, geri posse quod impossibile putabatur, ut esset agnoscere terrenum fuisse, quod prius caruliter natum delictis obnoxium vixisset, Dei esse cœpisse, quod jam Spiritus sanctus animaret, n 4

157. Clemens Alexandrinus ait : « *0Λἰτπξ»μ»»ι,* <ʰ«Γἰ|>μ(πι tit *ʷ·.ιιιυμι$α.'* omrtim/xlMi , *πΜιινμἰΛ»'* ttλιπυμπιι, *άπΛἰιζχπιζἰμιΛΛ.* Baptizati , illuminamur: illuminati, in filios adoptamur : adoptati, perficimur : perfecti , immortales reddimur. ▮ Pergit id probare et explicare : « Ego, · inquit, « dixi, Dii estis, et filii Excelsi omnes. » Multis autem modis vocatur hoc opus, gratia , illuminatio, perfectum et lavacrum. Lavacrum quidem, per quod peccata abstergimus. Gratia autem, qua remittuntur pœnæ, quæ peccatis debentur Illuminatio autem, per quam sanctam illam et salutarem lucem intuemur, hoc estT per quam Deum perspicimus. Perfectum autem dicimus , cui nihil deest. » ·

138 S. Gregorius Nazianzenus :« Hæc Baptismi gratia et facultas est non orbem terrarum, ut olim, aquis obruens, sed uniuscujusque hominis peccatum purgans, easque obstructiones vel maculas quæ vitio contrahuntur, prorsus abstergens. » 4

139. S. Ambrosius Baptismi typuin qui in arca præcessit explicans, ait « Vides aquam, vides lignum , columbam aspicis, et dubitas de mysterio ♦ Aqua est ergo qua caro mergitur, ut omno abluatur peccatum. Sepelitur illic omne vilium. Lignum est in quo

(<) L. iii. adv. bær. c. **iii.**
(i) Lib. de Baptismo.
3) !.. T. in ep. ad Horn. n. S-

❡ L. ii. cp. **II.** ed. Basil, an. MDXNI.
(3) Pedag. **I.i.c. n.**
(o) Orat. xl.

suffixus est Dominus Jesus, cum paterelur pro nobis. Columba est in cujus specie descendit Spiritus sanctus, sicut didicisti in novo Testamento, qui tibi pacem animæ tranquillilalcmque mentis inspirat » !

140. S. Cyrillus Alexandrinus ait : ▮ Quoniam non intellexit Nicodemus quid renasci desuper significet, apertius totum mysterium, et breviter sibi exponit. Regenerationem enim, quæ per Spiritum sanctum **fit**, nasei desuper Dominus appellavit : ut etiam ex hoc disceremus, idcirco Dei nos fieri participes, quoniam spiritum qui substantialiter ex Deo procedit per Baptismum acquirimus, quo in pristinam pulchritudinem reformati, et ad novam vitam renali, a Deo in filios adoptamur. » *

Ht. S. Hieronymus colloquium cum quodam habitum refert, in quo disputabatur utrum qui post Baptismum duxerat uxorem, quum antea etiam uxoralus fuisset, bigamus habendus foret, adeo ut Apostoli vetito comprehenderetur, ne bigamus fieret Episcopus. De Baptismo ex utraque parte convenit, eo hominem novum fieri, omnibus deletis deliciis : « Si Baptismus novum hominem facit, ct ex tolo novum creat, nihilque in eo veleris hominis reservatur, non potest novo imputari, quod in veteri quondam fuit. >> ..... Omnia (inquit) nobis in Baptismale condonata sunt crimina : nec post indulgentiam, judicis est metuenda severitas, dicente Apostolo : « Et hæc » quidem fuistis, sed abluti estis : • sed sanclificali estis, sed justifi- ▮ cati estis in nomine Domini Jesu ▮ Christi, et in Spiritu Dei nostri. » Omnia peccata donata sunt, bene cl fideliter. *

Objectiones diluuntur.

112. *Obj.* I. Testimonia allata non probant aquas vim inesse : « non enim ! significare voluit ille *(Paulus)* ablutionem et salutem nostram aqua perfici, aut aquam purgandi, regenerandi, renovandi virtutem in se continere: neque hic *(Petrus)* salutis causam, sed dunlaxat talium donorum cognitionem et certitudinem in hoc Sacramento percipi : quod verbis ipsis salis I evidenter explicatur. Nam verbum vilæ et Baptismum aquæsimul connectil Paulus : ac si diceret, per Evangelium nobis noslræ ablutionis et sanctificationis nuntium gferri, per Baptismum hujusmodi nuntium obsignari.» Ha Calvinus.·

145. *Resp.* Verba Apostolorum adeo sunt clara ut Sacramenti virtutem plane enuntient. Veteres omnes scriptores appellamus, qui Baptismum illam habere vim, ex Christi Domini cl Apostolorum doctrina, intellexerunt. Futile est quod objicit Calvinus de verbo vilæ; nam Sacramentum nonnisi verbo et ablutione perficitur, ideoque utrumque optimo jure ab Apostolo conneclitur. Verbo autem illo haud nuntius tantum affertur sanctificationis, sed aqua determinatur ad eam impertiendam, instrumentum facta Spiritus sancti. Optime Augustinus ait : « Detrahe verbum, et quid est aqua nisi aqua! accedit verbum ad elementum, et fit Sacramentum. » ⁸

144. *Obj.* 2. Non ipse Baptismus quid valet, sed fides conscienliaque bona, juxta illud Petri : « Conscienti® bonæ interrogatio in Deum. »° « Subdit continuo Petrus, Baptisma illud non esse depositionem sordium carnis,

(i) L. de his qui initiantur c. iii.

(t) In Joan. 1.11. c. iiii.

1) Hieronymus Occano fol. 145. tom. iii. edit. Ilasil. an. MUXV1.

(4) Inet. I. iv. ɳ. i.

(5) Traci. lxxx. in Joan.

(6) Pct. iii. il.

sed conscientiam bonam apud Deum, quæ ex fide esi. » ' Ita Calvinus.

145. *Resp.* Valet ipse Baptismus, nlpotc a Christo Domino tamquam salutis subsidium institutus, in ſemis sionem peccatorum : sed requiruntur quaedam animi affectiones , seu dispositiones quibus tollantur obices. Fides, poenitentia, proposıtum Dei mandata servandi requiruntur, ut adultus gratté lavacri percipiendæ sit idoneus. Equidem Petrus ait : « Salvos vos facit Baptisma, » et Christus salutem credenti ea conditione promisit ut Baptismum susciperet : » Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit. » «

146. *Obj.* 3. Quis renascitur Deo, quando Spiritus voluerit, quin aquæ tanta insit virtus ut ea adhibita nascatur necessario? Sic Christus nativitatem comparavit vento, cujus origo et directio est incerta : « Sic est omnis, qui natus est ex Spiritu. ▮ 5 Igitur nativitas illa est animi conversio , gralia Spiritus divini effecta, quo ipse voluerit tempore, et quibuslibet in rerum adjunctis : cujus indicium datur dum Ecclesiae visibili aggregari quis vult Baptismi susceptione.

▮147. *Resp.* Aquam et Spiritum sanctum simul conjunxit Christus, de nova nativitate loquens, quæ aqua fit tamquam instrumento, Spiritu effectore. Non constat de vento inlelligenda esse quæ de Spiritu subjungit : videntur enim potius de ipso divino Spiritu, cujus motus haud facile ab homine discernuntur, explicanda. Cretorum damus Spiritum sanctum quo voluerit tempore hominem sua gralia tangere, sicquc eum ad Baptismum parare, fidem sanctumque propositum largiendo : sed placuit Christo Spiritus efficaciam , qua homo Dei filius constituitur, huic adnectere Sacramento, uti ex ejus verbis liquet.

148. *Obj.* 4. Simon magus « credidit, et cum baptizatus esset, adhærebat Philippo; » attamen nnmquam Deo natus est : ei quippe dixit Peirus : « In fello enim amaritudinis, ctobligatione iniquitatis video te esse. »4

149. *Resp.* Nihil velat credere Simonem Deo Baptismo natum fuisse : potuit enim deinceps a fidei simplicitate, et conscientia recta excidere ; uti de aliis testatur Apostolus : « bonam conscientiam . . . quidam repellentes, circa fidem naufragaverunt. »' Quod si cui videatur eum animo haud sincero egisse, dum baptizaretur, pravus animi affectus obstitit ne renasceretur, quamvis regenerationis susceperit Sacramentum.

150. *Obj.* 5. Injuriam Spiritui sancio infert, qui aquæ vim nativitatis diviore tribuit. A Deo ad infirma et egena elementa homines, superstitiosa virtutis aquæ insilæ notione, abducuntur.

151. *Resp.* Nulla vis tribuitur aquæ , quæ a Christi voluntate ct merito non derivetur. Nulla est superstitionis umbra eam agnoscere virtutem, quam Deus ipse rebus creatis indidit, instrumenta ea faciens quibus de donis nobis collalis certiores efficiamur. Ejus potestatem et munificentiam in aquæ Sacramento suspicimus et adoramus.

152. *Obj.* 6. « Non aliam nobis purificationem Baptismus pollicetur, quam per aspersionem sanguinis Christi, qui per aquam, propter mundandi abluendique similitudinem, figuratur. ▮-6 Ita Calvinus.

153. *Resp.* Utique sanguine Christi mundities omnis comparata nobis est, nec aquæ inest virtus, nisi tamquam instrumento quo uti illi placuit ad eam

ti) Calvinus, insl. l. iv. c. ٧. n. 2.
(») Mare. ivi. U›.
[SJ Joan. iii. 8·
(4) Aot. viii. 25.
(6) I. Titn. i. 19.
(C) Insl. l. iv. c. XV. n. t.

significandam ct efficiendam. Fallitur igitur qui putat nos a Christi redemptione abstrahi, dum in elemento visibili quam ipse tribuit virtutem agnoscimus.

184. *Obj.* 7. Magica quædam vis Baptismo tribuitur, dum eo homines renasci dicuntur, quum potius regeneratio divino decreto , quo electi prtedestinanlur, tribuenda sit, proposito scilicet Dei secundum consilium voluntatis suae.

155. *Rcsp.* Nulla vis magica , sed virtus cœlitus indita Baptismo agnoscitur ; Christus scilicet, qui suo nos redemit sanguine, voluit nos vita et gratia donari, dum aqua ablueremur, tribus divinis personis invocatis. 1 Regeneratio hæc divino proposito tribuenda est, non quidem absoluto illo decreto quod statuit Calvinus, quo homines in interitum . vel vitam , summo Dei arbitrio, nulla habita meritorum ratione, deslinentur ; sed benefico consilio, quo gratiæ dona omnibus in Baptismo largiri decrevit, si obex non apponeretur. Tota illius novw nativitatis gloria Deo danda est, cujus misericordiam erga baptizatos mirari Justitiam erga alios, qui tanto carent beneficio, adorare oportet.

Animadversiones.

150. Omnia quæ ad Sacramentum Novi Testamenti necessaria sunt, in Baptismo reperiuniur, externus scilicet ritus, divinitus institutus, cui gratia adnectitur. Hac tamen sua culpa privatur, qui absque fide ct dolore de peccatis, cum vitæ novæ proposito , Sacramentum suscipit. Ideo consuevit in veteri Ecclesia *Catechumenatus* haberi : candidati scilicet per tempus diuturnum in pietatis exercitiis occupabantur, edocebantur munera Christiana, et virtutibus sedulo navabant operam. Aliquibus in locis peccatorum peragebant confessionem, quæ tamen consuetudo non ubique obtinuit ; nec impra;sentiaruni est suadenda , ne difficultates ingressuris Ecclesiam multiplicentur, vel falsa inducatur sententia peccata ante Baptismum admissa Ecclesiae potestati subjuccre. Cæterum explorandus est candidatorum animus, ne imparati tantum Sacramentum suscipiant. Quæ olirn facta sunt juvabit præ oculis habere , ut majus accendatur studium ad animum rite parandum Audiatur Tertullianus : « Ingressuros Baptismum, orationibus crebris, jejuniis et geniculationibus , ct pervigiliis orare oportet, ct cum confessione omnium retro delictorum, ut exponant etiam Baptismum Joannis : Unguebantur, inquit, confitentcs delicta sua. Nobis gratulandum esi, si non publice confitemur iniquitates aut turpitudines nostras.Simul etiam eide pristinis satisfacimus conflictatione carnis et spiritus , et subsecuturis tentationibus munimenta præslruimus. »

157. Qui absque debita animi dispositione baptizatur, characterem quidem sacramenlalem, dc quo postea dicemus, recipil, sed gratia qua anima Deo sil cara , vacuus manet; immo sacrilegii crimine adslringilur. Hoc ut luat debet illud deinceps confiteri et plorare , veniam et gratiam in Sacramento Poenitentiae tandem recepturus.

CAPUT IV.

DE JOANNIS BAPTIS>10.

158 Licet dc Sacramentis quæ Christus Dominus instituit nobis sit disserendum , de Baptismo quem Joannes

(l) Utrum physice, tamquam Dei instrumentum, aqua virtutem abluendi animam habeat, uti discipuli S Thoms tenent, vel *moralilcr* tuntum, quatenus ea occasione Deus animam abluit salva fide, inter Theologos quæritur; res tamen eodem redit : lota enim virtus a Deo derivatur,

(l) L. dc Baptismo.

contulit aliqua opus eat dicere : hunc scilicet cum Christi Baptismo confuderunt plurcs. Sæculo quinto Petilianus, in Africa Episcopus, qui Donatiis accensebatur, eumdem ritum Christo et Joanni communem censuit. Lutherus magnum jnter utrumque agnovit discrimen ; ' sed Calvinus nullum , prælerquam « quod in eum qui venturus erat, Joannes baptizabat : Apostoli in eum, qui jam se exhibuerat, » 1 «Quo etiam, r dixerat supra, « certissimum fit, idem fuisse prorsus Joannis ministerium, quod Apostolis postea delegatum est. Non enim alium Baptismum faciunt diversa· manus quibus administratur ; sed eumdem esse eadem doctrina ostendit. » 8 *Baplishe* hodierni hoc laborant errore.

189. Concilium Tridentinum canonem hunc edidit : « Si quis dixerit Baptismum Joannis habuisse eamdem vim cum Baptismo Christi ; anathema sit. » '

Propositio.

Baptismus Joannis non habuit eamdem vim ac Christi Baptismus.

160. *Probatur* i. *ex Scripturis*. Joannes ipse profitetur : « Ego baplizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos Spiritu sancto.»! Liquet inde Baptismi utriusque discrimen, a virtute scilicet et effectu petilum : nullam enim vim suæ ablutioni inesse agnovit Baptista ▌ ea utens in indicium et occasionem pœnitentiæ, qua cor mundaretur : sed Spiritum sanctum Christi Baptismo dandum prædixit, quippe quo, Christo ipso docente , ex aqua et Spiritu sancto quis renasceretur.

161. Liquet etiam Christi Baptismum ab illo quem administravit Joannes diversum esse, et vis longe majoris , ex eo quod quotquot in Christum crediderint, baptizati fuerint, nulla habita ratione Baptismi quem plurimi a Joanne receperant « Egrediebantur ad eum omnis Judææ regio , et Jerosolymitte universi, el baptizabantur ab eo. » ' Attamen singulis qui salutem per Christum quærebant, el delictorum veniam , injunxit Petrus, ut baptizarentur Christi Baptismate : » Poenitentiam (inquit) agile, el baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum: el accipietis donum Spiritus sancti. «7

26 Narrat sacer scriptor aliquos qui Joannis Baptisma receperant, Paulo jubente, iterum Christi nomine baptizalos esse : « Factum est autem, cum Apollo esset Corinthi, ut Paulus, peiagratis superioribus partibus, veniret Ephesum, et inveniret quosdam discipulos, dixitque ad eos : Si Spiritum sanctum accepistis credentes ? At illi dixerunt ad cum : Sed neque si Spiritus sanctus est, audivimus. Ille vero ait : In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt : In Joannis Baptismate. Dixit autem Paulus : Joannes baptizavit Baptismo pœnilenliæ populum , dicens : In cum, qui venturus esset post ipsum, ut crederent, hoc est, in Jesum. His auditis , baptizati sunt in nomine Domini Jesu. » 8 Discrimen ulriusque Baplismalis hic maxime patet, quum Spiritus sanctus non invocaretur a Joanne, nec Jesu discipulus efficerelur qui Baptisma Praecursoris susceperat, quamvis ad eum expeclandum excitaretur. Hinc facium ut nova indigeret ablutione , qua Spiritus sancti invocatione, una cum Patre, el Filio, meritorum Jesu fieret particeps.

163. *Probatur 2 ex Patribus* Terlul-

(I) Disp, de Dapi. legis, Joannis, el Christi anno »510.
(i) Inst. l. iv. c. i» , n. 7.
(5, Ibidem.
(4) Scss. ▼·. can. ·. dc Dapi.
(5) Mare. i. 8. (0) Ibidem 3.
(?) Act. ii. 58.
(8) Aci. III. ».

lianus : « Baptismus ab Joanne denuntiatus jam tunc habuit quaestionem, ab ipso quidem Domino propositam Pharisæis, cœlesliscne is Baptismus esset, an vero terrenus ? De quo illi non valuerunt constanter respondere, utpote non intelligentes, quia nec credentes. Nos porro, quantula fide sumus, tantulo et intellectu, possumus aestimare, divinum quidem cum Baptismum fuisse, mandato tamen et non potestate, quod cl Joanncm a Domino missum legimus in hoc munus, cælerum humanum conditione. Nihil enim cœlcste præstabat, sed coelestibus praeministrabat, pœnitenliæ scilicet praepositus, quæ est in hominis potestate. Denique legis doclores et Pharisæi, qui credere noluerunt, nec poenitentiam *egere.* Quod si poenitentia humanum est, et Baptismus ipsius ejusdem conditionis fuerit nccesse est : aut daret et Spiritum sanctum et remissionem delictorum, si coelestis fuisset. Sed neque peccatum dimittit, neque Spiritum indulgel nisi Deus solus. « '

164. Origenes ait : « Quin et hoc insuper notandum, quod Joannis Baptismus Jesu Baptismo, quod dabatur per discipulos ejus, inferior erat. Qui ergo in Actis baptizati erant in Joannis Baptismo, et neque, an Spiritus sanctus esset, audierant, denuo ab Apostolo baptizantur, quia regeneratio non apud Joannem, sed apud Jesum per Apostolos suos fiebat, atque etiam regenerationis quod dicitur lavacrum, quod fiebat cum renovatione Spiritus. — « *γλρ τιτ ί καμ τ» luaiia , rujj, ru* I·7κ *i'icc rut μiδιτωσι* evrv *tpmτς', >λ‹* Iiwar *κιμσξiμιΐί* λBiψ-.r, *μιτα àiat^uuciur ^ιτμιΐίί* ΐΓΠνμστ<Γ. 2

163. S. Basilius M. : « Baptisma illud *Joannis)* vim habebat inlroduççndi : hoc *(Christi)* perficiendi. Illud erat secessus a peccato : hoc conjunctio est cum Deo. n '

166. S. Chrysoslomus : « Spiritus sancti gratia in Christi Baptismate est : Joannes vero Baptisma hac donatione privatur. » *

167. S. Hieronymus : « Audi quid Scripturae doceant : Joannis Baptisma non tam peccata dimisit, quam Baptisma pœnitenliæ fuit in remissionem peccatorum, id est, futuram remissionem, quæ esset postea per sanctificationem Christi subsecutura. »8 Patrum hac in re consensus est in confesso: Calvinus enim ait : « Neminem perturbet , quod alterum ab allero discernere veteres contendunt. »8

168 S. Cyrillus Alexandrinus praestantiam Baptismi Christi agnoscit : π Absoluta Nicodcmi colloquutione, aliud jam utilissimum Evangelista enarrat. Videbat enim Spiritus gratia illuminatus quam necessarium esset ea narrare, quibus quantum Christi Baptismus Joannis Baptismo praestaret, apererelur.....Baptismum suum, quum esset imperfectus, inlroduclorium ad perfectionem fuisse. Nam veluti lex Mosaica futurarum rerum et spiritalis cultus praeparatio quædam fuit, occultam veritatem parturiens : sic Baptismus Joannis ad Baptismum Christi collocatus, præparationis vim obtinebat. »'

1G9. Accedit ratio theologica. Joannis Baptisma nulla verborum formula administratum noscitur, nec gratiam impertiebatur, nec Trinitatis invocationem seu fidem exigebat Baptisma Christi e contra Trinitatis nomine confertur, et gratiæ instrumentum est. novæ scilicet nativitatis. Hoc igilur ab illo differt reel virtute.

(I; De Ilapiismo c. s.
(<) Comment. in Joan. I. vi. n. 17. Vide et Com.
■n cp. »d Rom. I. v n- s. Eihort. ad Rapt.
(4; Horn. »i. in c. iii. Malt.
(5) Dialog, adv. Lucifer. (0) tnet. I. iv. c.iv. n
(7) In Joan. I. ii. c. lvii.

Objectiones (lililunliir.

170. *Obj.* I « In unam doctrinam Joannes et Apostoli consenserunt : ntrique in pcenitcnliam , ntrique in remissionem peccatorum , utrique in nomen Christi, a quo poenitentia et peccatorum remissio esset, baplizarunt. » ' Ita Calvinus.

171. *Resp.* Joannes baptizavil in poenitentiam , qua peccatorum remissio impetraretur. Ideo refertur « prædicaus baptismum pœnitenliæ in remissionem peccatorum. » ' Christi Baptismus, quem administrarunt Apostoli, fuit in remissionem peccatorum , adeo ut peccata remitteret pœnitentibus, juxta illud Petri : « Poenitentiam agile (inquit) et baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum vestrorum. » 8 Hilus Præcursoris excitabat homines ad poenitentiam; ideoque eos hortabatur Joannes ut dignos fructus pœnilentiæ facerent, « Joannes, inquit Paulus, « baptizavil baptismo pœnitenliæ populum.» Baptismus Christi nonnisi poenitentibus administrandus est, quoties scilicet de iis qui propria voluntate peccarunt, agitur. Est igitur discrimen manifestum, ut de adoptione in filios Dei impræsentiarum sileamus , sicut et de trium personarum invocatione.

172. *Obj.* 2. Iterum baptizati non sunt illi de quibus loquitur Lucas : « Ego, » inquit Calvinus, « concedo fuisse illud verum Joannis baptisma, ct unum idemque cum Christi Baptismate : sed rebaptizatos nego. Quid igitur sibi volunt verba : < baptizati sunt in nomine »Jesu?» Quidam interpretantur, lanium sincera doctrina eruditos a Paulo fuisse : sed simplicius inlelligerc malim, baptismum Spiritus sancti, hoc est, gratias Spiritus visibiles per manuum impositionem datas : quas Baptismi nomine significari non novum est. » 8

175. *Resp.* Clarissima? sacri scriptoris relationi vim infert manifestam, qui negat Christi Baptismum collatum iis qui jam a ^Joanne) baptizati fuerant, prout in loco de quo agitur narratur. Equidem contra obvium *baptizandi* sensum, qui est aqua abluere, pro eruditione cl institutione sincera explicatur a nonnullis, quos sequi Calvinum ipsum puduit. Quod autem ad manuum impositionem velit vocem illam referre, pugnat cum orationis serie; nam nulla ratio sinit ut vocem alio excipiamus sensu, quam quo pluries in contextu sumitur, quando nullum datur indicium transitus ad sensum translatum. Prælerea sacer scriplor pergit referre manibus impositis Spiritus sancti præsentianr. manifestis patuisse argumentis : « His auditis, · dixerat, « baptizati sunt in nomine Domini Jesu. Et cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, et loquebantur linguis, ct prophetabant. »8 Ex ipsa orationis simplicitate liquet manuum impositionem diversam esse a Baptismo de quo mox fuerat sermo, sicut clcx locis omnibus *parallelis,* uti aiunt, constat *baptizari in nomine Jesu* referri ad aqua Baptismum quem Jesus instituit. Frustra laborat Calvinus in re adeo manifesta.

171. *Obj.* 5. Si detur baplizalos a Joanne iterum fuisse, Paulo jubente, baplizatos, id factum censendum est, quod - in cum qui venturus esset post ipsum ut crederent, hoc est, in Jesum, »7 baptizaverit Joannes. Oportebat autem eos iterum baptizare in cultum Domini Jesu. quem hactenus ignorabant : ritus quippe baptizandi a Judæis adhiberi consuevit ut initiarentur homines, et cultum susciperent.

175. *Resp.* Ea ratio a sacro scriptore non indicatur : quamvis enim Paulus dicatur ea protulisse verba, eo consilio

(I) Init. l. iv. c. xv. n. 7. (t; Merc. i. I.
(3) Ad. ii. 38. (4) Ibid. Iix. 4.
(3) lost. I. iv. e. xv. n. 18.
(0) Ad. xix. 5. 0. (7) Ibid. 5.

prolata manifesto sunt ut hominibus illi# ostenderet Joannis ritum Christi Raptismo cos préparasse, quum Baptista Salvatorem mox venturum praediceret. Petrus autem unumquemque baptizandum in remissionem peccatorum dixit. Igitur non habendus est Christi Baptismus veluti merus initiationis ritus, sed lavacrum quo abluuntur peccata, et homines renascuntur Deo. Quod ad Judæontm mores attinet, dicuntur quidem consuevisse Ethnicos ad sua sacra excipere, abluto prius aqua corpore : sed Baptismi Christi ratio et vis ab ejus voluntate petenda est. Optimo Augustinus animadvertit : «Baptizatos a Paulo eos qui jam baptismo Joannis baptizati fuissent legimus in Actibus Apostolorum, non ob aliud, nisi quia baptismus Joannis non fuit Christi Baptismus. »l

176. *Obj.i.* Baptizato Christo, coelestia data sunt indicia ritum illum Deo maxime probatum, Spiritu ipso sancio in Christi caput, columbæ specie, illapso. Ergo ritu eodem omnes Christi discipuli abluendi sunt.

177. *Resp.* Utique Deo probatus est baptismus quem contulit Joannes, quamvis quædata sunt signa coelestia, Christo Dei Filio testando idonea sint, potius quam ritus eflícaciæ demonstranda;. In exemplum aliorum Christus eum suscepit, ut Judæi Joannem agnoscerent divinitus missum , cique ad poenitentiam hortanti obaudirent. Nobis baptismo Joannis opus non est: ritus enim prævius fuit, qui adveniente Salvatore desiit ; baptizandi tamen sumus, ut Christo obtemperemus jubenti. Igitur quem instituit Baptismus suscipiendus est , non quem ipse suscepit.

178. *Obj.* 5. Apollo, referenie Luca , • erat edoctus viam Domini ; et fervens Spiritu loquebatur, et docebat diligen- (crea quæsunt Jcsu, scions tantum baplisina Joannis. * * Non aliud videntur suscepisse Apostoli : « His nimirum , animadvertit Rosenmüller, « iterato Baptismate non erat opus qui stalim ah initio edocti erant, *Jesttm* esse Mossiam. ns

179. *Resp.* Id notat Lucas, ut ostendat scire oportere insuper Jesu Raptisma ; quapropter subjungit : Quem cum audisseut Priscilla et Aquila, assumpserunt cum, et diligentius exposuerunt ei viam Domini. » Igitur dubitandum non est cum deinceps baptizatum , id enim deinceps refert sacer scriptor de aliis qui baptisma Joannis tantum susceperunt. Apostolos baptizatos fuisse Christi Sacramento temere negatur, ob Scripturarum silentium, quum numquam id sibi proposuerint auctores sacri ut res omnes gestas referrent. Constat Paulum, licet divinitus vocatum, Baptismo opus habuisse, quare dubitandum non est cæleros pariter sacris undis mundatos. Ratio autem quam adsignat Rosenmüller futilis est, et nullo testimonio nixa. Liquet universis hominibus legem a Christo impositam, et a Petro promulgatam, nullo facto discrimine eorum qui notitia hujusmodi imbuti a Joanne baptizati fuissent, ct aliorum qui ea caruerunt.

IRO. *Obj.* 6. Tertullianus ait : « Neque quidquam refert inter eos quos Joannes in Jordane, et quos Petrus in Tyberi linxit. » *

1R1. *Resp.* Tertullianus magnum ponit discrimen inter Joannis baptismum, ct cum quem , Christi auctoritate, Apostoli contulerunt, uti ex testimonio ejus jam laudato liquet. Verbis quæ objiciuntur aquam omnem idoneam esse Sacramento docet : « Nulla distinctio est mari quis an stagno , flumine an fonte, lacu an alveo diluatur : neque

(c) I.. v. de Bapt. c. is.
(t) Ati. itii. it.

(5) In Act. iis. S.
L. de Baptismo c. i».

quidquam referi inter eos quos Joannes in Jordane, et quos Petrus in Tyberi tinxit : nisi et ille spado, quem Philippus inter vias fortuita aqua tinxit, plus salutis aut minus retulit. Igitur, omnes aqir.e de pristina originis prærogaliva Sacramentum sanctificationis consequuntur, invocato Deo. Supervenit enim statim Spiritus de cadis , ct aquis superest, sanctificans eas de semel-ipso , ct ita sanctificatæ vim sanctificandi combibunt. »

CAPUT V.

DE BAPTISMI NECESSITATE.

182. Pclagiani Baptismum necessarium esse fatebantur ad regnum caelorum assequendum, ad beatitudinem scilicet el gloriam coelestem : quum autem peccatum originis negarent, cum necessarium non putabant ad maculam aliquam tollendam, vel ad bcatitudinem quamdam extra coelorum regnum. Inter decimi sexti saeculi novatores Bucerus docuit prædeslinatos adipisci salutem , sive Baptismum susceperint, vel eo careant. * Calvinus ait : « Jam explodendum esse eorum commentum palam est, qui omnes non baptizalos œternæ morti adjudicant. Clara csl Domini promissio : Quicumque in Filium credidit, non visurum mortem , nec in judicium venturum , sed iransiisse a morte in vitam (Joan. 5,24) : nondum baplizatum nullibi damnasse comperitur. Quod in cam a me partem accipi nolo, perinde ac si Baptismum contemni impune posse innuerem (quo contemptu violatum iri Domini fœdus afflrmo : tantum abest, ut excusare sustineam) : lantum evincere sufficit, non esse adeo necessarium, ul periisse protinus existimetur cui ejus oblinendi adempta fuerit facultas.»» * Patrem suum sequuntur Presbyteriani hodierni. s Unilarii nullam Baptismi vel necessitatem , vel fructum agnoscunt, sed eum habent voluti symbolum quoddam professionis Christianae in primordiis Ecclcsiæ usurpatum. Baptismi necessitatem absolutam non admittunt Baptistae, nec enim a salute excludunt eos qui fidei non sunt, ratione ætalis, capaces, nec infantibus eum administrant. Eum tamen vocant una cum cama Christi institutum ct mandatum. ♦ Ex tot erroribus derivata est illa Baptismi negligentia, in his regionibus pierisque sectariis communis. Episcopales *preecepti* necessitatem, non *medii* admittunt u? quin diffiteantur in veteri Ecclesia necessitatem medii agnitam.

185. Necessitatem Baptismi omnes agnoscunt Catholici : doctores autem Scholastici duplicem illam quam mox indicavimus, distinguere solent necessitatem , *præcepli* scilicet et *medii.* Illa oritur ex lege quam servare oportet, quam tamen si quis absque sua culpa ignoraverit, vel non impleverit, impedimento aliquo detentus, non ideo periclitabitur salute. Necessitas autem *medii* tanta est, ul, seu .culpa seu forie aliqua res deficiat, salus obtineri nequeat. Baptismum hac ratione necessarium esse censent.

181. Concilium Tridentinum simpliciter definivit Baptismum esse ad salutem necessarium, errorem contrarium proscribendo : « Si quis dixerit Bapti-

(I) Inc. iii. Mal.

(i) Inst. I. iv. c. ivi. n. îê.

(!) ■ Although it be a great sin to contemn or neglect this ordinance , yet grace and salvation are not so inseparably annexed unto it, as that no person can be regenerated or saved without it. · Presbyterian confession of faith , ch. xxviii. S.

(4) ◁ Baptism and Ilie Lord s Supper are ordinances of positive and sovereign institution , appointed by the Lord Jesus , the only Lawgiver, to be continued in his church to the end of the world. > Baptist confession of faith , cb. nix.

(5) Burnet's Analysis, Art. nvii. p. *Hi.*

smum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem ; anathema sil. » 1

Propositio.

Baptismus est necessarius ad salutorn.

185. *Probatur* 1. *ex Scripturis.* Christus Nicodcmo dixit absque nova nativitate neminem posse regnum Dei ingredi; camque contingere nemini nisi aqua et Spiritu sancto : «Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fucrii ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. » * Conditio igitur est a Christo statuta , qua non impleta, regni coelestis non patet introitus. Verbis perspicuis, singulos homines complectentibus, enuntiatur illa gloriæ assequenda? conditio.

186. Apostolos mittens Christus Baptismum omnibus jussit administrari : « Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes cos. »5 Ergo tenentur omnes Baptismum suscipere. Eam conditionem esse salutis significavit : « qui crediderit, ctbaplizalus fuerit, salvus erit. » * Frustra igilur sibi blanditur quisque de fide, nisi Baptismum suscipiat. Hoc adultis, quibus prædicatum fuerit Evangelium, Baptismum ad salutem necessarium esse manifesto probat. Ad infantes quod pertinet, quum fides el Baptismus salutis conditiones statuantur, lidcm autem ob ælatem ipsi nequeant habere, Baptismum saltem illis esse necessarium haud temere concluditur, ne omni ad salutem conditione carere videantur.

187. *Probatur* 2. *ex Patrum traditione.* Irenæus de lavacro et Spiritus gratia dicit': « Utraque necessaria, cum utraque proficiant in vitam Dei. »8

188. Tertullianus ait : « Fuerit salus reiroper fidem nudam ante Domini passionem el resurrectionem : at ubi fides aucla est credendi in nativitatem, passionem , resurrectionemque ejus, ad. dita est ampliatio Sacramento , obsignatlo Baptismi, vestimentum quodammodo fidei, quæ retro erat nuda , nec potest jam sine sua lege. Lex enim tinguendi imposita est, et forma præscripta : « Ite, » inquit « docete nationes, » Unguentes easin nomen Patris, et Fi- » lii, el Spiritus sancti. » Huic legi coilata definitio illa : « Nisi quis renatus » fuerii ex aqua ct Spiritu, non intrabit » in regnum coelorum ; » obstrinxit fidem ad Baptismi necessitatem. Itaque omnes exinde credentes Unguebantur.· Excusat Baptismi a laico administrationem ob periclitantis conditionem : « Tunc enim constantia succurrentis excipitur, cum urget circumstantia periclitantis: quoniam reus erit perditi hominis, si supersederit præstare quod potuit. »7

180. S.Cyrillus Hierosolymitanus ait: « Si quis non baptizatur, salutem non habet, præter solos martyres, qui sine aqua regno coelesti potiuntur. » 8

190. S. Ambrosius circumcisionis mysterium in Baptismate impleri docet : « Et domesticus, ut alienigena , et justus el peccator circumcidatur remissione peccatorum , ut peccatum non operetur amplius , quia nemo ascendit in regnum coelorum, nisi per Sacramentum Baptismatis. » Inferius de peccatore dicit : a Mentis suæ adseribere debet infantiae, quod incautus fuit el intemperans, vel remissionem peccatorum nec acquisivit : « Nisi enim quis » renatus fuerit ex aqua el Spiritu san- » clo , non potest introire in regnum » Dei. n Utique nullum excipit, non infantem , non aliqua prævenlum necessitate. »°

191. S. Augustinus majorum suorum

(I) Sess. vii.Can.v. de Baptismo.
(t; Juin. iii. 3. (3) Mat. ixûii. lu.
|a)Marc.xvi. lB.
L. iii. adt. her. c. li>.
(6) L. do Baptismo c. xiii.
(7) Ibidem c. ivii.
(8) Catocb.iii.
(U) L. de bis qui initiantur c. li.

fidem enuntians, dicit : « Noli credere, nec dicere, nec docere, infantes, onte quam baptizentur, morte praeventos, pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus. » *

192 .*Probatur* 3. *ex perpetua consuetudine Ecclesiæ.* Verbis pneclari vindicis hujus Sacramenti Augustini, argumentum proponere juvat : « Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti ejus participatione de vita exeunt, profecto et contra Apostolicam prædicationem venit, ct totam condemnat Ecclesiam , ubi propterea cum baptizandis parvulis festinatur ct curritur, quia sine dubio creditur, aliter eos in Christo omnino vivificari non posse. » *

193. *Probatur* 4. *Conciliorum auctoritate.* Pclagianos in pluribus Conciliis quinto saeculo damnatos constat, Summis Pontificibus probantibus, ob necessitatem denegatam baptizandi parvulos in remissionem peccatorum, et salutem. Concilium Carlhaginense, anno 416 habitum, de eis ait : « Parvulos etiam propter salutem quæ per Salvatorem Christum datur, baptizandos negant, ac sic eos mortifera ista doctrina in ælcrnum necant. » 3

Objectiones solvuntur.

194. *Obj.* 1. Illud apud Joanncm testimonium ad Baptismum non refertur. " In eo falluntur, » inquit Calvinus, « quod baptismi mentionem fieri hoc loco putant, quia aquæ nomen audiunt. Postquam enim naturæ corruptionem Nicodcmo exposuit Christus, ac renasci oportere docuit : quia ille renascentiam corporalem somniabat, modum hic indicat quo regenerat nos Deus , nempe per aquam ct Spiritum : quasi diceret, per Spiritum, qui purgando el irrigando fideles animas, vice aquæ fungitur. Aquam ergo et Spiritum simpliciter accipio pro Spiritu, qui aqua est. Neque haec nova est locutio : prorsus enim cum illa quæ tertio Matthæi capite habetur convenit : « Qui sequitur » me, ille est qui baptizat in Spiritu san- « clo et igni. » Quemadmodum ergo Spiritu sancto et igni baptizare, est Spiritum sanctum conferre, qui in regeneratione ignis officium natmamque habet : ita renasci aqua et Spiritu nihil aliud est, quam vim illam Spiritus recipere , quæ in anima facit quod aqua in corpore. ⁵

193. *Bcsp.* Hæc ingeniose dicuntur, sed contra obvium textus sensum : nam ea protulit Christus, explicans Nicodemo quomodo renasci oporteret; interrogaverat scilicet hic : « Quomodo potest homo nasci, cum sit senex? » 1 Locus igilur non erat figuræ, nisi quæ ex communi usu vel ex sermonis contextu omnino pateret. Præterea si Spiritus effectus designandus foret, Spiritus prius nominaretur, sicut quando Spiritus et ignis nominantur : nec aqua veluli res quædam præcipua priorem occuparet locum. Licet igitur Calvini ipsius verbis, alio prorsus consilio prolatis, in rem nostram uti : « Non enim nos ex Spiritu et aqua, sed ex aqua et Spiritu regenerandos docet Christus. »6 Aqua merito primo in loco poniiur, eo quod res sil Sacramenti, cui Spiritus adjungitur, qui virtutem suam aquæ adjiciens, facit ut homines denuo nascantur.

196. *Obj.* 2. Etsi ad Baptismum illa Christi verba referantur, non absolutam necessitatem probant : quamvis enim aqua regenerationis signum adhibenda sit, tamen ipsa regeneratio, quæ fit divino Spiritu, hominem regno idoneum efficit. « Omissis cavillis, · inquit Calvinus, « tenenda simplex est inter-

ii) Lib. ili. de anima el ejus origine c. ix.
(S) Ep. clxti. alias xxriii. ad Ilieronym. c. vii.
(3) Epist. synodica ad Innoc. 1. que inter Augustinianas clxxr. alias ix. Vide Cone. Milcnt. eo dem anno. (4) Instil. l. i», c. χτi. n. iJ.
J3) Joan. iii. 4. (G) Insiti. l. ir. c. ivi. n. »J.

preiuiio quam attuli, nominem, donor renovatus fuerit aqua viva, hoc esl, Spiritu, posse ingredi in regnum Dei. ħ

197. *Resp.* Omnimodam necessitatem novæ nativitatis tradiderat Christus, eamque ex aqua el Spiritu sancio necessario pendere deinceps docuit. Gratis igitur, imo contra Christi Domini auctoritatem, nativitas fingitur Spiritu absque aqua effecta. Verba autem universos respiciunt, quos proinde Baptismo oportet renasci.

108 *Obj.* 3. Illis verbis Christus innuit neminem posse in visibilem Ecclesiam ingredi, nisi Baptismo : regnum enim ccelorum in novo Testamento hanc sæpius designat. Non ideo tamen ab electorum coetu excluduntur omnes haud baptizali, uti fatentur Catholici, catechumenos morte proreptos non omni spe salutis carere dicentes.

199. *Resp.* Regnum coelorum aliquando Ecclesiam quae in terris esl designat, sed el regnum coeleste, in quo Deus se suis manifestai. De hoc agi liquet : Nicodemus enim cum divinitus datum magistrum agnoscens, dc sua salute solicilus, quid sibi faciendum foret quæsiisse censendus est. Pralerca visibilis Ecclesia ideo statuta est ul homines regno coelesti fierent idonei, ideoque ejus membra liant neccssc est qui coeli gaudia comparare velint. Hinc salvandos Ecclesiæ additos in dies testatur Evangelista, res gestas Apostolorum narrans : « Dominus autem augebat qui salvi fierent quotidie in id ipsum. » Vel ut clarius habet textus receptus : 0 Jî

X|<;iir<$u rsir *xaà* «μιρσι rj I$_{\text{ø}}$ ɣλ‹9›!ᵛ Catechumeni autem qui sincero desiderio Baptismum petunt, ad Ecclesiam voto et animo pertinent, idcoque non sunt a spe salutis alieni.

101). *Obj.* 4. Exceptionem admittunt Catholici quoad eos qui martyrium subierunt , vel qui Baptismum , quem cupiunt, nequeunt suscipere. Ergo verba illa non probant omnimodam necessitatem.

201. *Resp.* Universalis est sententia nec exceptionem pali dicenda est: nam merito censentur ex aqua nasci qui animo cupiunt ablui, vel qui sanguinem fundunt in testimonium Jesu, cujus lege jubetur ut Baptismus suscipiatur. Cæterum si exceptionem placeat eam vocare, fit Christo auctore, ct testimonii vis in caeteris omnibus agnoscitur.

202. *Obj.* 5. Christus ad prædicandum mittens Apostolos, jussit quidem ut baptizarent, hoc ritu homines visibili Ecclesiæ adseituri : non tamen interiturn minatus est iis qui Baptismum haud susciperent, dummodo crederent.

205. *Resp.* Christus Baptismum cum tide ad salutem exegit : « Qui crediderit, et baplizatus fuerit, salvus erit : «haud credenti minatus est interitum « qui vero nou crediderit, condemnabitur; siluit autem de Baptismi incuria, quia qui non crediderit, non esset petiturus Baptismum. Opus non erat ul de iis ageret, qui credenics differrent vel negligerenl hunc ritum, quum jam indicasset eum ad salutem requiri.

204. *Obj.* 6. Conditio illa salutis universos homines obligans , etiam qui de ea nunquam audierunt, sed nec audire potuerunt, infanles scilicet, lemere statuitur, quum nullo claro Scripturo testimonio nilalur, cl aliena sit a divina piclate.

205. *Resp.* Non lemere illam declaramus salutis conditionem, sed Christo auctore , cujus verba dc Baptismi necessitatc tota rciro intellexit antiquitas, Quum homines nullum jus habeanlad gloriam supernaluralem, el peccato primorum parenium filii sint iro, penes Christum erat eam statuere conditio-

nom , licet plurimi cam impicre nequeant : nulla cnim eis fit injuria durn bono privantur indebito.

206. *Obj. 1.* Abhorret animus dum cogitatur universos qui Baptismum haud susceperunt cruciatibus ælcrnis puniri, tum parvutos nulla sui culpa, tum cæteros quibus divina Baptismi institutio certo innotuit. Id autem omnino dicendum, si salus absque Baptismo comparari nequeat : Scriptura enim nullum alium locum præter gehennam ct regnum cœlorum tradit. Idcirco Augustinus ait : « Non baptizatis parvulis nemo /promittat inter damnationem regnumque cœlorum quietis vel felicitatis cujuslibet atque quolibet, quasi medium locum : hoc cnim cis hærcsis Pclagiana promisit. » ! S. Fulgentius quoque scribit : « Firmissime tene cl nullatenus dubites, non solum homines jam ratione utcnlcs, verum etiam parvulos, qui sive in uteris matrum vivere incipiunt, ct ibi moriuntur, sive cum dc matribus nati sine Sacramento sancti Baptismatis, quod datur in nomine Patris, el Filii, cl Spiritus sancti, dc hoc saeculo transeunt, ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos. » *

207. *Resp.* Fides Catholica aliud non exigit quam ul credamus neminem posse regnum cœlcsle ingredi, bealiludinc scilicet aliqua supernatural! Irui.nisi baplizatus fucril, saltem animi voto. Qui adulta in ætate discesserint, vel rei sunt Baptismatis sua culpa neglecti, vel alia peccata luere debent. Nemo ob solum Baptismatis defectum •qui absque culpa contigit, cruciandus censclur : nam parvuli Baptismate carentes , juxta rccclpam sententiam , nulla supplicia patiuntur. Hæc placuit sententia D. Thomx Aquinati, qui Augustini fidelissimus discipulus, ejus verba ita interpretatus esi, ut Pelagianum errorem de heatiludine supernatural! excluderet, quin cruciatus ullos manere infantes censeret." Dicendum, · inquit, « quod nomen tormenti, supplicii , gehennae el cruciatus, vel si quid simile in dictis sanctorum Patrum inveniatur, est large accipiendum pro pœna, ita ut ponalur species progenere. Ideo autem Sancti tali modo loquendi usi sunt, ut detestabilem rederent errorem Pelagianorum, qui asserebant in parvulis nullum peccatum esse, nec eis aliquam pœnam ťdeberi.» Liceat nobis benigniorem hanc rationem Patrum dicta explicandi sequi. Id fidenter dicimus ex dogmate catholico non necessario inferri cruciandos esse parvulos Baptismo carentes, cum id fere omnes Theologi per lot sæcula denegent, Ecclesia haud contradicente. Cæterum cum Augustino dicimus : « Nulla igitur ex nosiro arbitrio præter Baplismum Christi, salus æterna promittatur infantibus, quam non promittit Scriptura divina , humanis omnibus ingeniis præferenda. » *

Animadversiones.

208. Baptismum ad salutem esse necessarium ex fidei doctrina novimus : quin cogamur credere omnes suppliciis cruciari ælcrnis qui absque Baptismo e vivis discesserint. *Baptismo sanguinis* expiari dicuntur omnes qui fidei causa, Deum super omnia diligentes, mortem obeunt, qui cl votum habent Baptismi suscipiendi, vel *explicitant*, si de eo audierint, vel *implicitum* , si de eo non fuerint edocti. Infantes autem lidci causa interfecti eadem ratione palmam acquirere el regnum haud immerito creduntur : æquum enim est et Christi consonum promissionibus, ut qui propter ipsum vitam amittunt, licet haud suæ voluntatis actu, eam cum gloria sempiterna inveniant. Ita de innocenti-

(!) L. de origine anima· c. ii.
(i) De Gde ad Petrum, c. xivii.
(3) Qu. 5. ‹le malo art. t. ad i,
(4) L. i. do pecc. mont, et remua, c. ‹-.

bus ab Herode occisis censet Ecclesia ; quod de omnibus infantibus propter Christum interfectis sentiendum paritervidetur. *Implicitum* votum Baptism ab insignibus theologis censetur posse haberi ab iis qui fidei pneconcs audiendi nullam unquam habuerunt facultatem , quique ex interiori gratiæ motu ad Deum, creatoremct rerum arbitrum, toto corde se converterint, illi in omnibus placere cupientes.

209. Quæ sit conditio parvulorum absque Baptismo decedentium tide non constat. S. Thomas Aquinas, cum theologorum turba, censet cos nullam pati pœnam sensus, sed tantum Dei visione non frui; nam quum perversa voluntate non fuerint ad creaturas contra Dei legem conversi, æquum non videtur ut cruciatus inde patiantur. « Ideo,» inquit, « peccato originali non debetur pœna sensus,sed solum pœna damni , scilicet carentia visionis divinæ. » ' Quum eam suo actu parvuli non amiserint, non putat illis inde dolendi esse occasionem : « nihil omnino dolebunt de carentia visionis divinae. »2 Fuerunt qui beatiludine quadam naturali cos donandos opinarentur; sed nobis de eorum conditione nihil divinando conjicere placet.

CAPUT VI.

DE INFANTIUM BAPTISMO.

210. Ex illa quam probavimus Baptismi necessitate facile deducitur cum omnibus, etiam parvulis, administrari posse : quod ecclesiastica probat consuetudo. Attamen sæculo duodecimo plurimi hanc impugnarunt, Pclrobusiani scilicet, Henriciani, Waldenses, aliique varie nuncupati. Sæculo decimo sexto, post turbas Luthcri, Nicolaus Slorckius , Balthasar Pacimontanus, ot Thomas Munzorus contenderunt nihil valere infantium Baptismum , id coque iterato baptizarunt in adulta ætate qui in infantia baplizati fuerant : quapropter *Annbaptistæ* dicti sunt. Qui apud no» Baplistæ audiunt in co errore cum illis conveniunt, aiioquin plurimis capitibus discrepantes. Episcopales , Presbyterian-, ct Mcthodislæ parvulos baptizari posse fatentur; sed plurimi neglfgunt cos afferre baptizandos, præscrlim in provinciis Occidentalibus.

211. Piurcs edidit Concilium Tridenlinum canones, veterum Conciliorum dccrctis admodum consonos, ut Anabaptistarum profligaret errores. « Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint a baptizatis parentibus orti, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam Irahcre originalis peccati, quod regenerationis lavacro neccssc sil expiari ad vitam æternam consequendam ; unde 111 consequens ut in eis forma Baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur; anathema sil. » 8 Si quis dixerit neminem esse baptizandum, nisi ca ætate qua Christus baplizalus esi, vel in ipso morlis articulo ; anathema sit. » « Si quis dixerit parvulos, co quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter lideies computandos non esse, ac propterea cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola tide Ecclcsiæ ; anathema sil. » «Si quis dixerit hujusmodi parvulos baptizatos , cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt, ct ubi se

(i) Qurst. v. de malo art. 1. m corp. Scss. v. Can. iv.
(t) t dML n. queat. I. art. 2.

nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos, nec alia inierim penna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharisliæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit. » !

Propositio.

Infantes baptizari possunt et debent.

212. *Probatur* 1. *ex Scriptura.* Christus dixit : « Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancio, non potest introire in regnum Dei. » 4 Conditionem ad salutem assequendam necessariam his verbis statutam ostendimus; parvulos autem omnes a salute excludere, nullo iis dato subsidio quo eam assequantur, a divina pietate est alienum : quum Christus infantes magna benignitate complexus fuerit, regnumque coelorum nonnisi hujusmodi tribuendum dixerit : « Sinite parvulos et nolito eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum coelorum. » 5

215. Præterca Evangelium lætus est nuntius omni créature : bona scilicet universis hominibus offert; et baptizandi data est facultas, nullo apposito limite : ergo omnes censendi sunt Baptismi et salutis capaces, qui sua culpa sesc indignos haud praebuerint. Infantes autem nullum obicem objicere valent.

211. Postquam Petrus hortatus est Judæos ut baptismum susciperent in remissionem peccatorum, rationem adsignans addidit : « Vobis enim est repromissio et liliis vestris. » 4 Nulla occurrit ratio cur infantes excludantur ab hujus promissionis beneficio, vel eo gaudeant absque Baptismo, qui gratiæ et salutis est subsidium.

215. Pluries refcriur Apostolos integras baptizasse familias, nullo ælatis discrimino indicato. Dc Lydia, purpuraria, dicitur : « Cum autem baptizate esset, et domus ejus. » ' Carceris custos · haptizalus est ipse, et omnis domus ejus. » · « Baplizavi autem, · inquit Paulus, « et Stephans domum. » 7

21(1. Tradii Paulus circumcisionis locum Baptisma Christi tenere ; eo scilicet ritu fœdus inibalur cum Abrahæ posteris, hoc quisque Christiani fœderis iit particeps : ·· In quo · *(Christo)* « et circumcisi estis circumcisione non manu facta in expolialione corporis carnis, sed in circumcisione Christi : consepulli ei in Baptismo. » " Æquum igitur est parvulos habere Baptismi capaces, sicut circumcisionis, ne dicantur pejori conditione sub novo fœderc, quam sub veteri.

217. *Probatur 2. ex perpetua Ecclesia: consuetudine.* S. Irenæus dicit regenerationis potestatem Apostolis demandatam illis Christi verbis de munere baptizandi, et alibi infantes in Christo renasci affirmat ; « Dominus omnes venit per semetipsum salvare : omnes, inquam, qui per eum renascuntur in Deum, infantes et parvulos, juvenes et seniores. Ideo per omnem venit ætatem, et infantibus infans factus, sanctificans infantes : in parvulis parvulus, sanctificans hanc ipsam habentes ætatem. « 9

218. Origencs ait : · Ecclesia traditionem ab Apostolis suscepit etiam parvulis Baptismum dare. Sciebant enim illi quibus mysteriorum secreta commissa sunt divinorum, quod essent in omnibus genuinæ sordes peccati, quæ per aquam et Spiritum ablui deberent. » '° · Parvuli baptizantur iu remissionem peccatorum ? Quorum

(I) Scss. vii. de Rapi. Can. ıŪ. Iiii. xiv.
(8) Joan. iii. B.
(J) Mallh.xix. 14. iraiJ.a a Mattha-o et Marco, a Luca vocantur, Luc. xviii. IB. Tenella eorum ®lae indicatur.
(4) Aci. ii. 39. (B) Ibid.xvi.IS.
(6) Ibid. 33. (7) I. Cor. i. Ia.
(8) Col. ii. II.
(10) L.

peccatorum ? vol quo tempore peccaverim ? aut quomodo potest ulla lavacri in parvulis ratio subsistere , nisi juxta illum sensum de quo ante diximus : « Nullus mundus a sorde, nec » si unius diei quidem fuerit vita ejus » super terram ? » Et quia per baptismi Sacramentum nativitatis sordes deponuntur, proplerea baptizantur et parvuli.« Nisi » enim « quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu, non poterit » iuirare in regnum coelorum. »

219. S. Cyprianus sententiam Concilii Carlhaginensis, cui sexaginta sex Episcopi interfuerant anno 253, litteris ad Fidum, qui eos consuluerat, exposuit : « Quantum vero ad causam infantium perlinet, quos dixisti intra secundum vel tertium diem quo nati sunt constitutos baptizari non oportere, et considerandam esso legem circumcisionis anliquæ, ut intra octavum diem eum qui natus est, baptizandum ctsanclilicandum non putares: longe aliud in Concilio nostro omnibus visum est; in hoc enim quod tu putabas esse faciendum nemo consensit , sed universi potius judicavimus, nulli hominum nato misericordiam Dei et gratiam esse denegandam. » 2 Liquet inde pro re explorata apud omnes haberi, infantes posse et debere baptizari, adeo ut paucorum dierum dilatio nemini probaretur.

220. S. Joannes Chrysostomus Graecorum consuetudinem testatur :e Etiam infantulos baptizamus, ut non sint coinquinati peccato, ut cis addatur sanctitas, justitia, adoptio, hærcditas, fraternitas Christi, ut ejus membra sint omnes, ut Spiritus habitatio liant. » 8

221. S. Ambrosius de circumcisione agens, quam Baptismi typum esse declarat, ait : « Nec senex proselytus, nec infans vernaculus excipitur, quia omnis atlas peccato obnoxia , et ideo omnis telas Sacramento idonea. » Ilæc certe ratio Baptismo infantium suffragatur.

222. S. Siricitis Papa : « Sicut ergo sacram Paschalem reverentiam in nullo discimus esse minuendam , ita infamibus qui necdum loqui poterunt per ætalem, vel his quibus in qualibet necessitate opus fuerit sacri unda Baptismatis , omni volumus celeritate succurri, no ad nostrarum perniciem tendat animarum, si negato desideratibus fonte salutari, exiens unusquisque de sæculo et regnum perdat el vitam. » 4

223. S. Augustinus noscitur parvolorum Baptismatis necessitatem ad peccatum originis tollendum contra Pelapianos propugnasse, qui baptizandos haud negabant, quin maculam peccati agnoscerent. « Porro, » inquit ipse, « quia parvulos baptizandos esse concedunt, qui contra auctoritatem universæ Ecclcsiæ, procul dubio per Dominum , et Apostolos Iraditam, venirc non possunt ; concedant oportet eos egere illis beneficiis Mediatoris, ut abluti per Sacramentum charitatemque fidelium, ac sic incorporati Christi corpori, quod est Ecclesia, reconcilientur Deo, ut in illo vivi, ut salvi, ut redempti, ut illuminati fiant. » 8 'Absque fide eos salutem assequi, quum per ætatem eam habere nequeant, docet : « Quod traditum tenet universitas Ecclcsiæ, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe nondum possunt corde credere ad justitiam, et ore confiteri ad salutem , quod latro potuit : quin etiam flendo et vagiendo , cum in eis mysterium celebratur, ipsis mysti-

(<) Ilom. xir.
(!) Ep. Iit. «d Fidum, alias 1. iii. cp. wiii.
(·) Ilum. ad Neuplnlo
(4) Ep. ad Ilimerium Tarracon, c. ii.
(5) L. i. de pec. mer. el rem. c. xi»i.

cis vocibus obstrepunt ; et tamen nullus Christianorum dixerit cos inaniter baptizari. Et si quisquam in hac re auctoritatem divinam quærat : quamquam quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum , sed semper retentum est , nonnisi auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur, tamen veraciter conjicere possumus quid valeat in parvulis Baptismi Sacramentum ex circumcisione carnis, quam prior populus accepit. » [1]

22i. *Probatur* 5. *judicio et auctoritate Conciliorum*. Carlhaginensc, seu Milevitanum II., utroque enim nomine designatur, anno AIR , hunc, tulit canonem : « Placuit, ut quicumque parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, aut dicit, in remissionem quidem peccatorum eos baptizari ; sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod lavacro regenerationis expietur _____ anathema sit. » * Decreta hujus Concilii et alterius in eadem Pelagianorum causa, Summo Pontifici probata, per totam Ecclesiam vim obtinuerunt.

Objectiones diluuntur.

225. *Obj.* 1. Pædobaptismus absque ulla Scripturarum auctoritate inductus est, tertio a Christo sæculo. Christus jussit discipulos faciendos antequam baptizarentur : *βαθτα.τ· iritra.* omnes gentes, baptizantes eos. » [3] Fidem baptismo præiro oportere innuit : « Qui crediderit, et baptizatus fueritsalvus erit. » *

220. *Resp.* Episcopi cum Cypriano non novum induxerunt usum, sed veterem traditionem contra cujusdam nova consilia propugnaverunt.Fatemur Scripturam tot verbis haud commendare parvulorum Baptisma ; sed Sacramentum omnibus necessarium esse tradit, quum absque eo non pateat aditus ad cœlorum regnum; et Christi benignam erga parvulos voluntatem testatur : quæ non levia sunt argumenta eos esse Baptismo . et ideo saluti , idoneos. Prælerea quæ viguit consuetudo tertio ineunte sæculo, tanto consensu probata , ab Apostolorum ætate derivata agnoscenda est : si enim postea inducta fuisset, vestigia aliqua originis ejus ropcrirenlur. Ad mandatum quod perlinet praedicandi et docendi, eos respicit, qui per ætatem Evangelium audire, cl fidem excipere possunt , qui nonnisi credentes et pœnitentiam agentes idonei sunt Baptismo suscipiendo. Cæterum baptizandi facultas, quamvis post docendi munus declarata, non necessario ad edoctos et credentes arctatur, quum vi sua omnes complectatur qui ablutione indigent.

227. *Obj.* 2. Christus Dominus nonnisi adultus baptizari voluit, nec ullum legitur exemplum, inter Apostolorum res gestas, infantis baptizati : quod enim de familiis integris baptizatis dicitur, intelligilur de iis qui per ætatem suscipere Baptismum possent. Gratis prælerea asseritur fuisse in illis familiis; parvulos. Sic de Centurione refertur, quod crediderit cum domo ejus lota ; nec tamen inde inferre licet parvulos ejus filios , si quos habuerit, credidisse.

228. *Resp.* Christi Domini exemplum, si legem non statuerit, nos non obligat ad ea facienda in iisdem rerum adjunctis, quæ libera reliquit. Equidem baptismus pœnitcntiæ quem administrabat Joannes adultis conferebatur, ut ritu ipso monili ad dolorem , quo mundarentur corda, excitarentur. Christus innocens sanclusque cum suscepit, ut aliis esset exçmplo, Joanni te-

(i) Can, ii.

(3) Maith, xiviii· 19.

(4) .Marc. ni. 16.

slimonüim perhiberet, et aquas, sui corporis contactu, sublimi muneri mundandi animas pararet. Ætatcm autem qua suscipiendus esset Baptismus quem ipse instituit, nullibi definiisse legitur : ideoque juro optimo infertur licere omnibus absque solatis discrimine eum conferre. Quod Apostoli non legantur infantes baplizasse, non obstat : nam ros eorum gestas paucas recensuerunt sacri scriptores. Cælerum baud temere conjicitur parvulos aliquos vocibus illis comprehendi, quæ integras respiciunt familias. Non *parallelus* est locus qui objicitur: credendi enim vox necessario inlelligitur de iis qui per ætalem fidem concipere valent ; baptizandi e contra vocabulum alienam actionem designat, nullumque limitem exigit. Quotquot ablutionis sunt capaces eo comprehenduntur.

229. *Obj.* 3. Quum quidam superstitione quadam ducti parvulos baptizandos offerrent Tertulliani ælale , eos vehementer redarguit. « Itaque, » inquit, « pro cujusque personae conditione ac dispositione, etiam aetate, cunctatio Baptismi utilior est : praecipue tamen circa parvulos. Quid enim necesse est sponsores etiam periculo ingeri? quia et ipsi per mortalitatem destituere promissiones possunt, et proventu mala? indolis falli. Ait quidem Dominus : « Nolite illos prohibere ad me » venire? » Veniant ergo, dum adolescunt; veniant dum discunt; dum quo veniunt, docentur : fiant Christiani cum Christum nosse potuerint. Quid festinat innocens ætas ad remissionem peccatorum? Cautius agitur in saecularibus, ut cui substantia terrena non creditur, divina credatur. norint petere salutem, ut petenti dedisse videaris. » *

250. *Resp.* Ex ipsis Tertulliani verbis liquet eum velle immutare consuetudinem , non tunc primum inductam, sed vigentem jam, et stabilitam, utpoteab Apostolorum ætate derivatam. Suo indulgens ingenio severiori, opinatus est præslarc ut Baptismus differretur, donec edoceri possint baptizandi quantum suscepturi foreni munus. Singularii hæc sententia non obtinuit, sed post medium saeculum adeo immola perstit vetus consuetudo , ut ne quidem octo dierum dilatio opportuna Episcoporum Concilio visa sit. Equidem quas objecit difficultates non ejusmodi sunt, quas Pædobaplismi hodierni adversarii urgent : petebantur enim imprimis ex sponsorum periculo, parvulorum nomine pollicentium quod ipsi, morte forsan praerepti, non possent curare adimplendum, quodque mala puerorum indoles, sponsoribus superstitibus, et solicilis, posset frustrari : deinde cx Sacramenti divina praestantia. Novatores Baptismum vi carere e contra dicunt, nihil proinde divinum continere; ct sponsorum munus negligunt. Quod autem de parvulorum Baptismate differendo arrisit Tertulliano, de virginibus et viduis etiam visum est, quas tamen nemo dixerit ex lege Christi haud idoneas Sacramento. Pergit ipse : « Non minore de causa innupti quoque procrastinandi, in quibus tentatio præparata est tam virginibus per maturitatem , quam viduis per vacationem , donec aut nubant, aut continentia corroborentur. Si qui pondus intclligant Baptismi, magis timebunt consecutionem, quam dilationem : fides integra secura est de salute. » Qui severiora placita de parvulis miratur, hæc quoque pari ratione probet oportet.

231. *Obj.* 4. Gregorius Nazianzenus infantes baptizandos esse haud censuit. *

232. *Resp.* Consuit omnino Gregorius infantes baptizandos esse, quamvis

;i) L. cle Dapiittno c. ivhi.

(i) Orat. il. in S. Baptiema.

opinaretur oportere expectare triennium, si nullum immineret periculum, ut aliqnalcm notitiam muneris haberent. « Infans tibi est? ◗ ait in sanctum Baptisma disserens : « Ne occasionem improbitas arripiat : ab infantia sancliIlcelur. ab ipsis unguiculis Spiritui consecretur. »» - - - - << Quid de iis dices qui adhuc tenera ætalc sunt, nec aut damnum aut gratiam sentiunt? An eos quoque baptizabimus ? Ita prorsus, si quod periculum urgeat. Præstat enim absquo sensu sanctificari, quam sine sigillo et initiatione abscedere. Atque hujus rei ratio nobis est circumcisio die octavo peragi solita, quæ Baptismi figuram quodammodo gerebat, atque iis qui rationis adhuc expertes erant, offerebatur, » . . . . . « De reliquis ita censeo, ut triennio expcctalo, aut aliquanto breviori vel longiori lemporis spatio, (nam tum cl mystici quiddam audire et respondere possunt, ac si minus plene et exacte intelligent, imbuuntur tamen et informantur,) ita demum per magni Baptismi Sacramentum et animos et corpora sanclilicent..... At profiter inopinatos et repentinos periculorum impetus, quique nulla ope atque auxilio propulsari queant, lavacro communiri omnino conducibilius est. » Hæc visa sunt insigni illi Præsuli, cujus tamen consilium de triennii dilatione cæteris non arrisit ; quapropter consuetudo antiqua constitit immutata. Quam autem longe distent ejus placita a baptistarum errorc nemo non videt.

Ü35. *Obj* S. Baptizandi infantes consuetudo ex falsa sententia de Baptismi necessitate et efficacia orta est : duplicem idcirco errorem conjunctum habet, quod scilicet haud baptizati infantes in æternum pereant, baptizati vero coelesti gloriæ sint idonei, ablutione illa potius quam Christi sanguine.

21i. *Hcxp.* Consuetudo illa ab Apostolis derivata est, uti veteres scriptores testantur, et iis fulcitur principiis quæ ipsi prædicarunt. Necessarius quidem est Baptismus, uti Christo docente didicimus, et efficax etiam, quia eo quisque renascitur, quum lavacrum sit regenerationis. Parvulos absque Baptismo decedentes ad salutem haud pervenire cum lota antiquitate Christiana fateri cogimur, quin eos in æternum cruciandos credere jubeamur. Ex sanguine Christi derivari profitemur Baptismi virtutem, quam instrumentum tantum, non causam sanctitatis munerum, quibus augentur baptizati, agnoscimus.

/ininiaduersiones.

233. Licet Calvinus fateatur parvulos esse baptizandos, non nititur præcipue summa Baptismi necessitate, sed jure potius filiorum fidelium, quos parentum ergo ad fœdus divinum pertinere censet. « Quamobrem et Judæorum liberi, quod ejus fœderis hæredes lacti ab impiorum liberis discernerentur, semen sanctum vocabantur, eadem etiamnum ratione sancti censentur Christianorum liberi, vel altero dumtaxat fideli parente geniti : et Apostoli testimonio differunt ab immundo idololatrarum semine. »! Totum hujus rei fructum explicat juxta sua placita Calvinus : « Siquidem Dei signum puero communicatum, velut impresso sigillo, promissionem pio parenti datam confirmat, ac ratum esse declarat quod Dominus non ilii modo, sed semini ejus in Deum sil futurus. » * « Quare,» dicit postea, » nihil plus in Pædobaptismo presentis efficaciae requirendum est, quam ut fœdus cum illis a Domino percussum oblirmel et sanciat. » 3 Tota Calvini doctrina eo redit, ut electis tribuatur gratia, et ideo Baptismo obsignandi sunt filii fide-

li) loal. I. iv. c. ivi. n. C.

(i) Ibidem n. 9. ,3} Ibidem ŋ. ii.

Bum qui elecli censentur; quum orieris nihil prosit. Magistri in verba jurarunt Presbyleriani.!

936. Quod Apostolus sanctos dicat filios fidelium, licet aller parens inii·delis fuerit. intelligendum est eos legitimos esse, et sanctitatis voluti candidatos. Rogatus fuerat sententiam dc iis qui matrimonio cum infidelibus conjuncti erant, cosque monuit ne a conjugibus discederent, si hi vellent cum iis tranquillam degere vitam : « Si quis frater uxorem habet infidelem, et hæc consentit habitare cum illo, non dimittat illam Et si qua mulier fidelis habet virum infidelem, ct hic consentit habitaro cum illa, non dimittat virum : sanclificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem, ct sanctificato est mulier infidelis per virum fidelem : alioquin filii vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt.»8 Eximii Apostolus fidelibus scrupulum quo angebantur aliqui de juribus matrimonii erga ethnicos conjuges servandis, eaque docet sancta fieri ct legitima, ex fidelis conjugis consortio, quo etiam saepe contigit ut infidelis ad fidem traduceretur. Filios eorum legitimos et sanclos dicit, ex toro nuptiali procreatos cl fidelis genitoris studio institutis sanclis imbuendos.

CAPUT VII.

IT. MINISTRO BAPTISMI.

257. Baptismum collatum ab hiereticis nihil valere consuit Tertullianus, nisi placeat ejus verba de iis intelligerc, qui, mysterio Trinitatis haud agnito, invocationem trium personarum baptizando ncgligobanl. « Haeretici autem, » inquit, « nullum habent consortium noslræ disciplinae, quos extraneos utique testatur ipsa ademptio communicationis. Non debeo in illis cognoscere quod mihi est praeceptum, quia non idem Deus est nobis et illis, neque unus Christus, id est, idem, idooque nec Baptismus unus quia non idem : quem quum rite non habeant, sine dubio non habent. »8 Agrippinus, Carthaginensis Episcopus, incuntc tortio sæculo, iterum baptizandos consuit qui ab haereticis baptizati fuerant; quainvaluit in Africa consuetudo, et a S. Cypriano et collegis suis, in pluribus Conciliis, decretis firmata est, annis 255,et 250. Re ad Pontificem Romanum delata, S. Stephaniis illas Conciliorum sanctiones, universalis Ecclesiae moribus ct traditioni adversas, vehementer improbavit, minatus Præsules illos sese abstenturum. Ecclesiae scilicet communione privaturum, si in novitate tuenda perseverarent. Decreti ejus summa in S. Cypriani epistola ad Pompeium exhibetur his verbis : « Si quis ergo a quacumque hæresi venerit ad nos, nihil innovetur, nisi quod traditum est, ut manus illi imponatur ad pcnnitenliam. » * Firmilianus, Cæsarcæ in Cappadocia Episcopus, eamdemac Cyprianus sententiam tuitus est, aerioribus in Slephanum dicteriis prolatis. Sunt qui utriusque litteras hac de re suppositilias habent, et Conciliorum acta, et lotam controversiam in quæstionem vocant. Nobis tamen persuasum est Cyprianum, fidei studio, et hæresis odio, in eam sententiam per-

(I) n 'Ilie infants of one or both believing parents air to be baptized. · ○ The efficacy of baptism is not lied to that moment of time «herein it is administered : yet notwithstanding, by the right use of this ordinance the grace promised ii. not only offered, but really exhibited and conferred by the Holy Ghost, to such (whe-ihcr of age, or infants), as that grace belongolb nnto, according to the counsel of God's own «ill in his appointed lime. » Confession of Faith, ch. ixviii. n. 4. 0.

(i) I. Cor. vii. H.

(3) Lib. de Baptismo, c. xt.

(4) Ep. Ixxiv.

ductum fuisse, ul Baptismum ab hærclicis collatum non valere censeret, quamvis scripta ejus Donalislarum fraude vitiata fuisse non possimus non suspicari : licet enim pro humana conditione errore laboraret de re anlea haud definita, vix nobis persuadere possumus sanctissimum et mansuetissimum Præsulem ea omnia scripsisse quæ illi in hac causa tribuuntur. Liceat igitur nobis cum Augustino dubitanter loqui, quoties de scriptis illis agitur : « illud Concilium, vel illa scripta , si vercipsius sunt,cl non, sicut aliqui putanl, sub ejus nomine conscripta atque conlicta. » ' Res ad extrema fere devenit: «vicit tamen pax Christi in cordibus eorum , ut in tali disceptatione nullum inter cos schismatis malum orireliir. »' Id animadvertit Augustinus, qui glorioso Cypriani martyrio commemorato , id contigisse dicit, « ul si qua in ejus lucidam mentem ex huinana conditione nebula irrepserat, gloriosa serenitate fulgentis sanguinis fugarclur. »3

258. Quamquam Stephanus vetuerit nc Baptismus iteraretur, nulla fidei definitio ab ipso edita noscitur, adeo ul controversia nonnisi post ejus mortem fuerit sopita. « Nondum erat, n inquit Augustinus, « diligenter illa Baplismi quæstio pertractata, sed tamen saluberrimam consuetudinem tenebat Ecclesia, in ipsis quoque schismaticis ct hærelicis corrigere quod pravum est, non ilerare quod datum est, sanare quod vulneratum est, non curare quod sanum est. Quam consuetudinem, credo, ex Aposlolica traditione venientein, sicut mulla quæ non inveniunlur in litteris eorum, neque in Conciliis posteriorum, cl tamen , quia per universam custodiuntur Ecclesiam, nonnisi ab ipsis tradila et commendata creduntur. »1 Hanc traditionem secuti Arolalcnsis Concilii, anno 514 habili, Patres ccnsucrunl : « l)c Afris quod propria lege sua utuntur ul rebaptizent, placuit ut si ad Ecclesiam aliquis de hærcsi vcncril, interrogent eumSymbolum, ct si perviderint eum in Patre, ct Filio, et Spiritu sancio esse baplizatum , manus ei lanium imponatur ul accipiat Spiritum sanctum. Quod si interrogalus non responderit hanc Trinitalem, baptizetur.-8 Nicænuni Concilium Caiharos sola manuum impositionc suscipiendos decrevit, «secus de !'aulianislis, » 6 quia, uti certiores nos facit Innocentius I., « Pauiianislæ in nomine Patris, et Filii, cl Spiritus sancti minime baptizabant.7 » Hæc igitur norma est «juxta quam de valore Baptismi ab hærelicis coilali judicandum erit. Decretis horum Conciliorum inhærens, ccnsuil Concilium Tridcnlinum : « Si quis dixerit Baptismum qui etiam datur ab hærelicis in nomine Pairis, et Filii, et Spiritus sancti, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum ; anathema sil. » 8

239. Fidem Trinitatis non esse nccessariam ad valorem Baptismi omnino tenendum est, quum Ecclesia semper agnoverit Baptismum, dummodo invocalio trium personarum facta sil consuetis verbis, qua omissa, vel vitiata verbis quæ sensum mutant. Baptismus non fit. Egregius est error Burncti, qui Baptismum nullum dicit, ubi Chrislianæ religionis essentia non servalur ; e contra valere si fides arlicu-

(I) Ep. eviii. Argumenta quæ coniroversiæ ct scriptorum authentico favent dilucide exposuit nuperrime vir doctissimus Joannes Baptista Palma, in opero cui titulus : · Praelectiones ilistoriæ Ecclesiastics » Romeo mdcccxxxvih. Cap. xxviii.

(8) Aug. l. '.de Kapt. contra Bonalislas■. xxv'
(5) Ibidem I.. i. c. xviii.
(.t) Ibidem I.ib. 11. C. vii.
(S) Can. viii. (0) Can. xix.
(7) Ep. x*ii· ad E.itcopos Macedonia».
(8) Sess. vii. can iv. de Baptismo.

lorum fundamentalium in secla vigeat- '

240. Quum n plcrisquc sectariis Baptismus valere censeatur, a quocumque· fïicrit collatus , saltem si fuerit *ordinatus* , necessarium non videtur principium illud explicatius propugnare , quod quidem lotum ad Ecclesiæ traditionem cl auctoritatem referendum est. Cfctcrum quædam difficultates solvenda? sunt, ne quis hac in re hæreat.

241. Mandatum baptizandi Apostolis quidem datum est; nec aliis nisi eorum successoribus legitimis, Episcopis scilicet catholicis, vel qui ah iis ad sacerdotium evecti sunt, licet illud aggredi munus extra necessitatem, adeo ut peccent haeretici praecones illud sibi usurpantes. Attamen valet Baptismus a quocumque collatus, quia oh ejus summam necessitatem Christus ita statuit, uti ex consuetudine et traditione Ecclesiæ didicimus. « Proinde , » uti animadvertit Augustinus, « quamvis hujus rei certe de Scripturis canonicis non proferatur exemplum , earumdem tamen Scripturarum etiam in hac re a nobis tenetur veritas, cum hoc facimus quod universas jam placuit Ecclesiæ, quam ipsarum Scripturarum commendat aulhorilas ; ut quoniam sancta Scriptura fallere non potest, quisquis falli metuit hujus obscuritate quaestionis, eamdem Ecclesiam de illa consulat. quam sine ulla ambiguitate sancta Scriptura demonstrat. ⁋

212. Quod ad canones dictos Apostolicos attinet, qui rejiciunt hærelicorum baptismum, Apostolos non habent auctores, et hac saltem ex parte nihil valent, quippe qui cum antiqua disciplina cl doctrina pugnant. Patres autem nonnulli , nntc Ecclesiæ definitioneni, hærcsis odio, baptismo ab iis collalo repugnarunt, non satis perspectam habentes totius Ecclesiæ consuetudinem. Qui postea scripserunt, vel loquuntur de haereticis qui *formam* verborum immutarunt, vel de effectibus , gratiae scilicet donis, quae prava voluntate hæresi adhaerentibus non conferuntur, « quia, » ut ait Augustinus, «ejus effectus atque usus in liberatione a peccatis , et cordis rectitudine apud hærelicos non inveniebatur. »s

245. Quae gratia tribuitur infantibus ab haereticis baptizatis , vi Baptismi, qui Christi est, conceditur. « Est quidem, » ipse loquitur Augustinus, «Christi Baptisma, quod ubique sanctum est, cl quamvis apud hærelicos, vel schismaticos, ipsius tamen hæresis vel schismatis non est, et ideo nec ad ipsam Catholicam inde venientes oportet denuo baptizare. ⁋ Adulti autem suæ voluntatis actu hæresi consentientes, et usurpationi ministerii, nullam gratiam consequuntur, quum pravus eorum animus obstet, ideo quamvis Baptismus haud iterato suscipiendus sit, vehementer tamen doleanl necesse est hæreseosquod inierunt consortio; cl humili amplectantur animo ea qua' pœnilenlibus offert remedia Christi Ecclesia. In ejus gremium olim recipiebantur, ejurata hæresi, manuum impositione quæ confirmandi rilum quodammodo imitabatur : * sicut etiamnum iit apud Graecos : apud nos vero recipiuntur post abjuratam hæresim, emissa fidei professione , et soluto excommunicationis vinculo . quo hærclici et eorum fautores obstringuntur. Hoc specialiter notavimus, ne quis sibi licere

(I - Hence il fulluws that faith as lo the rssenliilt of chriiliintly renders the baptism Of the peraon reverting it valid. » Art. lix. p. Ï83.

(ti l i. contra l.rriconiuiu c. uini.

(S, !.. vi. de Baptismo contra Donal.

(4) Ibidem , l. i. c. xii.

(S Vide Trombellium de Confirm, dissert, iv·

putet cos excipere ad Sacramentorum consortium, absque prævia absolutione a censuris, eo scilicet praetextu quod *formales* hærctici non fuerint : nam , quum Ecclesia non judicet de occultis, in foro externo nulla habetur ratio theologicae illius distinctionis, sed omnes habenlur hærctici qui in eorum communione versantur.! Iis igitur pace Ecclesiæ donatis Baptismi gratia datur, absque iteratione Sacramenti , adeo ut « idem ipse *(baplismu-s,* qui propter discordiam foris operabatur mortem, propler pacem intus operclur salutem; n uti de hærelicorum baptismo agens adnolat Augustinus. *

244. In Tridenlino canone de valore Baptismi ab hærelicis collali verba illa, « cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, » cuiquam difficultatem facere possent. Cæterum « Pius V. definivit verum esse Baptisma , quo uterentur Calvinislæ adhibentes formam et materiam institutam a Christo, cum intentione gencrali faciendi quod Christus instituit; licet enarent in particulari interpretatione , cl singulari intentione, ut alii fere omnes hærctici errarunt, vel circa inleiligcnliam forms baptismatis, vel circa aliquem ejus effectum : ob id baplizalos ab ipsis Calvinislis, non iterum tingendos sub conditione. » Verba sunt Concilii Ebroiccnsis relata a Benedicto XIV. s

245. Cur intentio baptizantis, vel aliud conficientis Sacramentum , requiratur, obvia est ratio, nempe ut aclus sacramentalis sil, et Christi nomine perficiatur, secus a communibus actibus haud discernendus. Qui parvulum ablueret, dicendo ex pio animi affectu « Abluo te in nomine Patris, et Filii, cl Spiritus sancti; » quin de Baptismo cogitaret , haud censendus foret baplizasse. Cæterum satis gravis in scholis agitatur controversia, utrum valeat Baptismus a ministro collatus, qui exterius se gerens tamquam Christi cl Ecclesiæ ministrum , interius sibi proponat adstantibus illudere, et quod Ecclesia facit facere haud velit. Ex Tridentina definitione contra Lulheri errorem , constat intentionem ministri requiri ut valeant Sacramenta ; nec. enim quæ irrisoric fiunt, et joco, possunt Christi nomine peracta haberi. Sed (piando fraus non se prodit, et ex adjunctis , v. g. ex petitione fidelium , actus determinatur, adeo ut nomine Ecclesiæ agere serio videatur, sunt qui cum Jucnino censent animum ejus cl intentionem, quam dicunt *internam,* non posse Sacramentum frustrari. Equidem inter damnatas propositiones hæc reperilur : « Valet Baptismus collatus a ministro, qui omnem ritum externum, formamque baptizandi observat , intus vero in corde suo apud se resolvit : Non intendo facere, quod facit Ecclesia. » * Suam sententiam defendi tamen posse contendit Jueninus , quia potest illa propositio de eo intclligi qui ita agit iis in rerum adjunctis in quibus se Ecclesiæ nomine agere non simulat. » Ea de causa, » inquit, « valide non baptizat, qui a nemine postulatus,domi cum expressa SS. Trinitatis invocatione infantem abluit, si intra se resolvat id quod fert propositio de qua agitur, Non in-

ti) Rejecta esi illa distinctio , quatenus forum eilemutn spectat, a suprema· Inquisitionis tribunali decreto I» die Aprilis IIUS , quo correptus est quidam , qui ea nisus distinctione quemdam e secta Calvini absolvisset, eo quod « ignarus hxresum cl errorum Calvini non posset dici htrreticus formalis, sed tantum materialis. ·

Vide adnotationein 1 Philippi a Carbonranu in Theolog. I". Antoine , Tract, de virtutibus Theologicis c. iii. qu. vii.

(1) !.. iii. de Bapt. contra Donatislas e. siit.

(3) De Synodo Diœcesana ,1. vii. c. vi. Jj. 9.

(4) Prop, uviii. inter damnatas ab Aleiandru VIII. anno 1690.

tendo facere quod facit Ecclesia. ' Cæterum dissimulare non possumus propositionem damnatam iis concipi verbis quæ ſententia theologorum,qui *exlernam* luentur intentionem , qme scilicet actu se prodit, simillima sunt ; cui proinde grave vulnus illatum Benedicius XIV. merito dicit. * Quum autem hæc insignes habeat vindices, 8 ct, Summis Pontificibus consciis, sustineatur, nostrum non est eam improbare; ei scilicet gravissimæ rationes favent, sed auctoritatis pondus alio inclinat.

210. Episcopi, ulpote Apostolorum successores, proprio suo jure sibi munus baptizandi vindicant : sed ct presbyteri ad id exercendum, vi suæ ordinationis, sunt idonei quamvisjenia seu auctoritate Episcopi indigeant. « Dandi quidem *(Baptismum)* habet jus summus sacerdos, qui est Episcopus : dehinc presbyteri et diaconi; non lamcn sine Episcopi aulhoritate, propter Ecclesiæ honorem,quo salvo,salva pax est. »4 Ita Tertullianus. Diaconos baptizasse ab ipsis primordiis Ecclesiæ constat : Philippi enim ex primis septem diaconis opera, Samaritani ct eunuchus salutari lavacro renati sunt. Cæterum, Gelasius Papa, mori jam inducto inhaerens, de iis censuil : « Absque Episcopo, vel presbytero , baptizare non audeant.5 Hinc diaconis j im non licet baptizare , nisi jubente Episcopo , vel parocho , ob magnam necessitatem vel Ecclesiæ utilitatem , uti monet S. Alphonsus de Ligorio. Qnandocumqiic autem diaconis concedilur Baptismi administratio, solemn) ututur ritu.

217. Laid, urgente necessitate, licite baptizant, valide etiam extra necessitalem. Ita juxta Aposlolicam traditio. nem docuit Tertullianus ; (pium enim Episcopis jus vindicassel, honoris causa, subjunxit : « alioquin etiam laicis jus est. Quod enim ex æquo accipitur, ex æquo dari potest.....Baptismus æquo Dei census ab omnibus exerceri potest. » 6 Monet tamen ne id extra necessitatem fiat : « Sufficiat scilicet in necessitatibus utaris, sicubi aut loci, aut temporis, aut persons! conditio compellit. Tunc enim constantia succurrentis excipitur, cum urget circumstantia periclitantis : quoniam reus erit perditi hominis si supersederit præstarc quod potuit. -' Mulieribus negare videtur hanc facul-1 tatem ; " sed intelligendus est extra necessitatis casum, illas scilicet plerumque minus decet munus hoc obire. Hieronymus ei concinit : « Baptizare, si necessitas cogat, scimus etiam licere Jaicis. » 9 Concilium Eliberiia- num consuit : « Peregre navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fueril, posse fidelem, qui lavacrum suum integrum habet, nec sil bigamus,baplizare in necessitate infirmitatis positum catechumenum. » 10 Quas dotes exigit Concilium in baptizante, scilicet ut lavacrum suum integrum haberet, nullo maculatus crimine quod poenitentia luendum esset, et ut plus quam

(I. Oiss. i. de Sacramentis in genere , qu. v. obj. 4. Droucn dicit α Non nostra, sed prata l.utbcri doctrina , quam imprudenter Belgæ qui dsm theologi in hn-reticarum provinciarum vicinia lenovaierant, Bornante inquisitionis decreto petita est. · De Ite Sacramenlai ia I. i. c. iii. §. ii. prob. quinta.

(2) I.. vii. de Synodo c. iv.

(3) Plurimos recenset Droucn in opere supra laudato : *I e Pe Sacrantcnlaria,* 1. i. c. iii. §. Ï.

(4) Tertullianus Lib. dc Baptismo c. xvii.

(5) Ep. ad Episcopos per Lucaniam et Biutu» et Siciliam constitutus.

(6) Lib. de Baptismo c. xvii.

(7) Ibidem.

(8) Burnelus fatetur in antiqua Ecclesia mulieribus in necessitate baptizare permissum. Atu lysis article xxvii. p. 477.

(9) Contra Luciferianos.

(10, Can.xxsviii.

semel matrimonium non inierit, hujusmodi præ cæteris , qui forsan ades sent, debere sacro munere fungi indicat, quin neget quemcumque , si talis præalo non foret, posse id facere, uti recte adnolat Alhaspinæus. ' Gelasius agnovit laicis id licere : « quod et laicis Christianis facere plerumque conceditur. » ' Imo Baptisma « a quocumque rite collatum prolicii ad salutem, » uti docuit Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum , et constat ex Lateranensis IV. Concilii decreto , cui consonat Eugenii instructio : « Etiam paganus et hærelicus baptizare potest. »5

248. Antiquissimum esse morem agnovit Calvinus : « Quod autem multis abhinc steculis adeoque ab ipso fere Ecclesiæ exordio, usu receptum fuit, ut in periculo mortis laici baptizarent, si minister in lemporc non adesset, non video quam firma ratione defendi queat. » * Presbyteriani Calvinum sequi, quam totam antiquitatem venerandam maluerunt, ct Baptismum aeque ac cœnam nonnisi a ministris verbi divini rite ordinalis ministrari posse contendunt;s sibi de sua ordinatione lludcntes. Episcopales in contrarias Obeunt sententias. c

CAPUT VIII.

DE CUARACTEKE.

249. Cum illa quam de Baptismo ab haereticis collato controversia retulimus, connexa est alia de charactere baptizatis impresso; ideo quippe iterandus Baptismus non erat quia anima charcetere quodam insignita erat, qui deleri non poterat. Quum anima partibus careal, charcetere de quo loquimur « Spirituale quoddam signum , « intelligcndum est, prout docet Eugenius , « a cæteris distinclivum et indelebile, »7 scilicet quo baptizatus ab eo qui non recipit Baptismum, reipsa,et coram Deo distinguitur, quodque maneat, numquam delendum. Tribus Sacramentis characterem hunc imprimi docet Ecclesia, anathemate in contra dicentes lato : « Si quis dixerit in iribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, ct Ordine non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale ct indelebile, unde ea iterari non possunt; anathema sit.»8

230. Character Baptismo impressus a Patribus Ecclesiæ prædicatur, utique juxta traditionem ab Apostolis derivatam. « Nemo te, » inquit S. Basilius , » quarum, nostrarum, an adversarii, partium sis, noverit, nisi mysticis signis familiaritatem præleferas, nisi signatum sit super te lumen vultus Domini. Nisi characlerem in te agnoscat Angelus, quonam modo pro te pugnabit, aut ab inimicis vindicabit? « ⁂S. Augustinus confert Baptismi characlerem cum nota corporibus militum olim inusta : » An forle minus haerent Sacramenta Christiana quam corporalis hæc nota , cum videamus nec apostatas carere Baptismate, quibus utique per poenitentiam redeuntibus non restituitur, et ideo amitti nou posse judicatur ? » '°Alio in loco dicit : « Habere et dare, et accipere Baptismi

(I) Git. n Juenino Diss. ii. de Baptismo , qu. vi. «. ii. ari. ii.

(i) Ep. ad universos Episcopos c. vii.

(5) Instr. ad Armenos in Cone. Flor.

(4) In Antidolo adv. Cone. Trid. Sees. vii. can. x.

(3) Confession of faith , ch. xxvii. n. iv.« neither of which may be dispensed by any, but by a minister of the word lawfully ordained. »

(6) Vido A dictionary of iho Church, by Rev. Wm. Staunton, New York, IH.V.I, art. *Lay Bapt.*

(7) Decreta ad Armenos.

(x) Seat. vii. can. il.

('j) Ilom.xiii. in S. Baptismo.

,'io) I., ii. contra epist. ('armcnuin c. xin.

Sacramentum. » « Salis eluxil pasto ribus Ecclesiæ catliolicæ toto orbodif. fusaf, per quos postea , plenarii Concilii aulhorilale. originalis consuetudo firmata est, etiam ovem quæ foris errabat , ei Dominicum characterem a fallacibus depnedaloribtis suis foris acceperat, venientem ad christianæ unitatis salutem , ab errore corrigi, a captivitate liberari, a vulnere sanari, characterem tamen Dominicum in ea agnosci potius quam improbari .-quandoquidem ipsum characterem mulli ct lupi ct lupis infigunt. ❙ !

231. Hujus characteris insigne argumentum est perpetua Ecclcsiæ consuetudo, pluribus Conciliorum decretis firmata. juxta quam Baptismus numquam iteratur : nulla enim alia idonea hujus consuetudinis ratio adsignari polest, quum videretur oportere iterum abluere qui peccati sordibus se inquinaverat. Dicit Burnetus, Anglicanus, ideo non iterari Baptismum , quia semel Deo dicatus homo, debet semper eadem conditione aestimari, donec totali apostasia defecerit. * Sed si valeat ratio, saltem iterum baptizandus foret qui ad Mahumclanos.vel Ethnicos defecisset, et deinceps facti poenilens , consortium Christianorum el jura peteret : quem tamen nefas est undis lavacri tingere.

252. Patet igitur temere ct falso characteris notionem ab Innocentio III., primum excogitatam dici : nec enim rem novam tradidit, sed notissimam Ecclcsiæ doctrinam singulari accommodavit casui. Quærcbalur utrum qui in amentia, aut lethargo correpti , abluti fuerint ritu baptismal!, habendi essent baptizati. Respondit nihil valere ritum si præviam non habuerint voluntatem Baptismi suscipiendi, dum sui essent compotes ; valere si jam desideraverint Baptismum : « Tum. ergo, » inquit, « characterem sacra. ❙ mentalis imprimit operatio,cum obice» ❙ voluntatis contrariae non invenit ob. ❙ sistentem. » 5 Ex quo colligitur bape zandos non esse, etiam in mortis dis- ❙ crimine, cos qui nullum suæ volui). ❙ talis indicium præbere possunt, ij contraria voluntas ex prævia corun i agendi ct loquendi ratione colligatur; g baptizandos *e* contra cos, quorum præ. j via voluntas fuerit declarata. Quoties ❙ autem de voluntate non constat, ct ❙ indiciis verosimile judicium cflicilur, ❙ el benignior plerumque in extremo vita periculo anteferenda est sententia, ut quantum possumus periclitanti salute ! subveniamus. Qui autem nullo vil? suæ tempore fuerunt sui compotes, i infantium instar habentur , idcoqut fl recte abluuntur aqua, ut sanguine Chn- ❙ sii ab originis labe mundentur.

CAPUT IX.

DE CÆREM0N11S.

253. Tota Baptismi essentia in adn baptizantis sita est, ablutione scilicet ! facta in nomine trium personarum di- ❙ vinarum. Attamen consueverunt plurimi ! adhiberi ritus prævii, nonnulli etiam ❙ postea, qui magnæ sunt antiquitatis, ❙ et plurima præbent adslaniibus docu- ❙ menta.

254. Tertulliani ælate, Paschalis el ' Pentecostes tempora solemni Baptismi administration'! dicata sunt, quem morem ab Apostolis derivatum esse Leo , Magnus testatus est. « Diem Baptismo solemniorem, » inquit Tertullianus, « Pascha praestat ; cum et passio Domini , in quam Unguimur, adimperi est. » . . « Exinde Pentecoste ordinandis lavacris latissimum spatium

L.vi.de Uaplismo contra Donat, c. i.
(ī Analytis Ari. xrv. p. ſ51
f) Cap. Majores, l. iit. Decret, tit. ilii.

est.....Cæierum omnia dies Domini esl, omnis hora, omne tempus habile Baptismo : si dc solemnilate interest , dc gratia nihil refert. » ! Orientales in Epiphania cliam solemniter baptizabant. Morem hunc in adultorum Baptismate retineri, vel saltem non omnino prætermilli , præcipue in mctropolitanis aulcathedralibus Ecclesiis , cupit Rituale Romanum.

253. Ubique ab initio Baptismus administrabatur, sed fide jam diffusa, erecta sunt Baptisteria prope Ecclesias cathédrales ; postea cliam prope parochiales, ut ibi Baptismus conferretur. Romæ prope Ecclesiam Lateranensem Baptisterium adhuc exlat.Monet Rituale Romanum : « necessitate excepta , in privatis locis nemo baptizari debet. »

256. Aqua ab antiquissimis temporibus solemni ritu consuevit consecrari, ut sanctitas Sacramenti, ct gratia significaretur. « Consecramus, » inquit Rasilius, « aquam Baptismatis ct oleum unctionis, praeterea ipsum qui Baptismum accipit : ex quibus scriptis ? nonne a tacita secrelaquc traditione ? »s Hinc Augustinus contra Donalislas vindicans Sacramenta quæ ab improbis ministris contigerit ministrari, ait : « Quomodo aquam mundat et sancliiicat homicida ? Quomodo benedicunt oleum tenebrae ? Si autem Deus adest Sacramentis ct verbis suis, per qualeslibet administrentur, ct Sacramenta Dei ubique recta sunt. » 8 El inferius : « Si ergo ad hoc valet quod diclum •est in Evangelio : « *Deus peccatores non audit,* » ut per peccatorem Sacramenta non celebrentur: quomodo exaudit homicidam deprecanlem, vel super aquam Baptismi, vel super oleum , vel super Eucharistiam , vel super capita eorum quibus manus imponitur? Quæ omnia el hunt, el valent , etiam per homicidas , id est per eos qui oderunt fratres, cliam in ipsa intus Ecclesia. » ' In Apostolicis Constitutionibus , quæ veterem exhibent disciplinam , habetur ritus aquam consecrandi. · Cæierum ipsa aquæ consecratio ad solemnilalcm ritus perlinet, quæ graviter quidem injungitur, quamvis ad substantiam Sacramenti non spectet.

257. Dum consecratur aqua solemniler, eam tangit sacerdos, et in modum crucis dividens, ut virtutem a Christo crucifixo derivari signiti et, in quatuor parles effundit, ut gratiam quam Christus nobis promeritus est, in universum orbem diffundi declaret. Mergil cereum, ut Spiritus sancli virtutem aquis communicari ex eo quod Christus in Jordanem descenderit, innuat. Insufflai, ritu pervetusto, cujus in Christo Domino Apostolis aspirante , exemplum videre est ; qua ratione significatur divinum Spiritum , satanæ potestate compressa, vim mundandi animam aquis impertiri. Chrismatis admixtio iit, ut Spiritus sancti gratia indicetur ;° qui tinis totius est ritus, ut intelligalur aquas nalura sua non habere virtutem sanctitatem impertiendi, sed cam a Christo derivare , cujus meritis el instituto lit ut ex aqua et Spiritu sancto renascamur. Gnoslici, referente Ircnæo, ritum quemdam haud absimilem suis asseclis peragebant ; sed « profanis dictionibus , » a quibus abhorremus.7

258. Sponsores a Tertulliano memorantur, qui adultorum doles testabantur, ut ad Baptismum admitterentur, et

(I) Lib. do Baptismo c. xix.

(t) Lib. de Spiritu «anctu c. xxvii.

(3) L. v. de Ilupl. contra Oonalistas c. xx·

(4) Ibidem.

(5) Jd iateliir Staunton in compendio antiqui talum Christianarum, quodjam citavimus. Book 4,cli. i. § 148.

(tii Ridendus se pmbuerunt 1'resbvteriani, ante paucus annos , in cielu generali de Baptismi volore a Cmbolicis colluti dubitare se prutilentes , eu quod oleo buptiicmus.

(7) L. i. adv. lier. c. xviii.

ififtnfes edocendi, Usque invigilandi munus suscipiebant . sed falluntur Episcopales nonnulli, cos ad valorem Baptismi requiri putantes.

259. Amo foros Ecclesia? sistebant se baptizandi, voluti ingressus facilitatem petentes. Dabant suum nomen, ' *competentes* inde vocali quod Baptismum peterent. Jn Baptismo nomina • sanctorum virorum qui virtutibus fulserunt, » * suscipiebant, pro nominibus ethnicis : qui mos nobis imitandus omuino proponitur in Rituali Romano.

200. Scrutinia plura fiebant baptizandorum statis diebus , ut eorum exploraretur voluntas. Ante Baptismum Paschalem septem habebantur scrutinia , tria feriis secunda, quarta, ct Sabbato primae hebdomadis Quadragesima,· , tria alia iisdem feriis quartahebdomada?, ct ultimum Sabbato sancio Tria tantum praecedebant Baptismo qui in Vigilia Pentecostes administrabatur. 5 Hæc jam non servantur , quum propagata tide Christiana fere omnes in infantia baptizentur. Ministrorum igitur prudenti arbitrio permittitur , ut privatis documentis et pietatis exercitiis candidatos parent.

261. Vetustissimus est ritus satana? et angelis ejus ante Baptismum renuntiandi,et fidem profitendi, quæ plerumque liebant scrutiniorum occasione. Jam Tertulliani state mos erat receptus, ex traditione Apostolica, uti testatur, derivatus:· aquam adituri. . . aliquanto prius in Ecclesia sub Antistitis manu contestamur nos renuntiare diabolo, cl pompæ, ct angelis ejus. » * De fidei professione constat ex documentis antiquissimis , camque a sponsoribus nomino parvulorum fieri tesla. | fur Augustinus : « respondetur fidem habere propter fldei Sacramentum, quia cl ipsa responsio ad celebra· tioncm perlinet Sacramenti. » 5 Hay adhuc vigent.

262. De exsufflationibus agit S. Cyril, lus Hierosolymitanus;0 et ex iis conlrj l Fclagianos argumentum derivavit Au-1 gustinus , adeo receptus erat ritus ii l tota Ecclesia,a prima antiquitate.Quum Pelagius Manicheismi incusaret doclrl-1 nam de originis peccato , questus est l Augustinus quod « antiquissimam Eo l clesia? traditionem isto nefario crimine aspergat, qua exorcizantur, et exsul- l flantur parvuli, ut in regnum Christi i potestate tenebrarum , hoc est, diaboli et angelorum ejus , eruti transferantur. » 7

263. Signo crucis pluries signabantur catechumeni, iisque manus impone- ' batur, prout testatur Augustinus, quos f ritus haud sine fructu peragi merito dixit. « Non unius modi est SancliS calio : nam et catechumenos secundum quemdam modum suum per signum Christi, et orationem manus impositionis puto sanctificari : et quod acci-1 piunt, quamvis non sil corpus Christi, sanctum est tamen , el sanctius , quam cibi quibus alimur , quoniam sacra- A mentum est. » 8 Latius hac voce utitur de sale, quod voluti sapientia? symbolum catechumenis dabatur, loquens, prout de se catechumeno alias Instatur : « Signabar jam signo crucis ejus, et condiebar ejus sale. » °

264. Pulchre explicat auctor libri dc Sacramentisqui diu adscriplus csl Ambrosio, ritum signandi saliva aurea el nares, qui licet haud usurpatus

ti; Cone. Curtliag. iv. an. 38. Aug. in lib. de cura pro mortuis.

(«; S. Joannes Chrysostom, hom. ni. in Gen.

(3) Vide Trombclli loin. i. de Uapl. diss. v. *p.* «44.

(I) I,ib.de corona militis c. iv. Vide etiam lib. dc spectaculis.

(tij Ep. oliin xxiii. nunc xcviii. ad (lonif.

(C) Calech. ii. n. 3.

(7) L. ii. do nuptiis ot conc. c. six.

(8) !.. ii. dc pccc. meritis ct remiss, c. xxvi.n.U-

(9) Confess. I. i. c. xi.

apud Græcos in Latina Ecclesia perantiquus est : « Quid egimus sabbato ? nempe apertionem : quæ mysteria celebrata sunt ? apertionis , «piando libi aures sacerdos tetigit ct nares : quod significat in Evangelio Dominus , dum ei oblatus esset surdus et mutus , ct tetigit aures et os ejus; aures quia surdus erat, ct os quia mutus, cl ait : *Ephphellia* , quod Hebraicum verbum est, ct dicitur, « adaperire; « ideo ergo libi sacerdos aures tetigit . . . quare nares ? ut bonum odorem accipias pietatis ælernæ , ut dicas, Christi bonus odor sumus , quemadmodum dicit sanctus Apostolus, ct sil in te lidei et devotionis plena fragrantia. »! Vides quantam habeat significationem ritus quem vulgo irrident Protestantes.

205. Ungebantur toto corpore catechumeni apud Græcos et Orientales, prout constat ex Cyrillo Hierosolymitano , * el Chrysostomo ,3 ct ex Graecorum Euchologiis. In Sacramcnlario quod dicitur S. Gregorii M., scapularum et pectoris, prout nunc iit apud nos, unctio praescribitur. Significationem hujus ritus explicat Innocentius II! : « Baptizandus in pectore inungitur, ut per sancti Spiritus donum , abjiciat errorem et ignorantiam , fidem rectam suscipiat, quia justus ex fide vivit; inter scapulas hulem inungitur, ut per Spiritus sancti gratiam excutiat negligentiam et torporem, et bonam operationem exerceat ; quia fides sine operibus mortua est ; ut per fidei Sacramentum sil munditia cogitationum in pectore, et per operis exercitium fortitudo laborum in scapulis, ut per dilectionem operetur. » * Constat unctionem in Scripturis Spiritus sancti gratiam designare : « El vo^ unctionem quam accepistis ab eo maneat in vobis. » »

266. Chrismate 'posl Baptisma in rapitis vertice unctio in vetusto Sacramentario Romanic Ecclesia) reperiiur,· el ab Ambrosio in libro de Sacramentis commemoratur. ' Videtur inductus quando. Episcopo haud præsenle, impositio manuum cum chrismatis unctione in fronle fieri non poterat.

267. Candida veste induebantur neophyti in puritatis indicium , prout memorat Ambrosius.8 Linteolum candidum ejus loco capiti nunc imponitur.

268. Cereus ardens ponebatur in manibus, cujus significationem pulchre declarat S. Gregorius Nazianz.enus : « Lampades quas accendes , » inquit, « illius luminum gestationis figuram gerunt , cum qua splendidæ et virgines animæ splendidis fidei lampadibus Christo sponso obviam prodibimus. » * Ritus apud nos viget.

269. Lac et mei neophytis dabantur in Latina Ecclesia, testante Tertulliano: « Inde suscepti laciis ct mellis concordiam prægustamus.» '° Quædam Ecclesiæ alios rilus moresque his adjiciebant , sed hi fere omnes per lotam servabantur Ecclesiam.

270. Rituum quos recensuimus veluti compendium in Rituali Romano exhibetur, scilicet quæ diversis temporibus fiebant in scrutiniis, simul collecta adhuc peraguntur, minus solemni tamen ratione. In hac igitur re venerandam antiquitatem sequimur, seclis plerisquc no umbram quidem solemnioris illius rilus relinentibus. Jactant Episcopales se esse antiquitatis cultores ; sed qui velit eorum rilus cum

(1) L. i. de Sacr. c. i. (i) Catedi. myal. ii.
(S) Hom. vi. in cp. ad Coloss.
(4) Cil. a S. Thonia Aquin, iii. p. qu. 00. art. IO. ad i. (5) l. Joan. ii. 47.
(0) Iit. lib. Sacr tlom.Ecd. l. i. § 44 apud Thoinasitim t. vi. operum.
(7) L. ii. de Sac. c. vii. p. 44.
(8) !.. dc his qui initiantur,c. ·ii.
13) Orat, in S. Dapi.
(10) L. de corona militis c. iii

veteribus conferre, videbit eos loio ilisinre cœlo. Ipsum cnicis signum, de quo scribit Augustinus : » *Non sine* causa signum suum Chrislun in fronte nobis figi voluit _ _ _ _ ne Christ opprobrio Christianus erubescat, » ' vix ausi sum Anglicani ex omnibus ri ' libus relinere . semel tantum post Da ' ptismum faciendum , magno studio consoles suis eximere ea de rc scrupulum ; * qui autem Anglicanis adhærenl Episcopales harum provinciarum unicum illum ritum eorum qui baptizandos offerrent pueros permiserunt arbitrio ! 8

271. Ex his quæ retulimus liquet Baptismi ritus esse vetustissimos, plcrisque abAposlolicaætate derivatis. Eo, etiam eo Une peragi liquet ut Chrisii Domini res gestae, ct lldei mysterii una cum Christiani hominis officii, memoriae adstanlium commendentur, et mentibus altius infigantur : quamob. rem curandum est sacerdotibus ut eo, accurate expleant , et data occasione explicent, nec enim absque piaculo praetermittuntur , vel a Baptismo separantur, nisi gravis admodum urgeat causa. Oxonienses jam plorant suorum temeritatem, qua omnes fere ritus sacri derelicti sunt, magnumque in eo ponunt studium ut antiquitatem ct utilitatem Ritualis Catholici vindicent. '

»I) In Ps. iii. conc. 3.

fi) ∎ To lake away all scruple concerning the use of the sign of the cross in Baptism , the true explication thereof; and the just reasons for the retaining it,may be seen in the xxslh canon , first published in the year xociv. Rubric of the Book of Common Prayer of the Church of England, n

(3) ∎ If those who present the infant shall desire the sign of the cross to be omitted , although the church knows no worthy cause of scruple concerning Hie same, yet,in that case, the .Minister may omit that part of the above which follows the immersion. » Rubric of American Book of Common Prayer.

H) Ne hæc gratis affirmare videamur, legatur tractatus 31,vol. i.Rites and customs of to Church. Plurimos fuisse ritus Ecclesias primitiva dicit : « the multitude of rites , which were in use in the primitive Church. ∎ Quæ ex Scriptura adducit testimonia in quibus ad ritus fil allusio, sufficere censet ut totam rituum disciplinam , qualis in scriptis veterum reperitur , amplectamur :u These instances _ _ _ are surely sufficient to reconcile us to the complete r lual system whicb breaks upon us in the writings of the Fathers. ∎ Si quid Scripturis manifesto adver-oim orrurrit, rejiciendum fatetur, secus cum magna veneritione suspicion lum : s till this is shown , at arc bound to venerate what is certainly primitive, and probably is apostolic » Addit ritus plerosipw co destinari, ut Scriptum testimonia veluti referantur : a It will be remarked , moreover , tbit many of the religious observances of the early Church are expressly built upon words of Scri pturc, and intended to be a visible memorial s them. >> _ _ _ a Accordingly , from the he quent mention of *oil* in Scripture ns the embltu of spiritual gills , (Is. lii. 1—3, etc.) it was actually used in the Primitive Church in the ceremony ofadrnitting Catechumens, and in baptizing. . I And so from the figurative mention of *sail* as the necessary preparation of every religious sacrifice it was in use in the Western Church , in the ce reinony of admitting converts into the rank of catechumens. » . . . « As a whole the Catbolio ritual was a precious possession, d

TRACTATUS XII.

DE CONFIRMATIONE.

pRÆKOTANDA.

1. Secundum Sacramentum dicitur *Confirmatio*, quia eo roborantur fideles virtute et gratia Spiritus sancti, ut fidem firmiter teneant, et intrepide profiteantur, omnia pati parati potius quam Christo vel ejus doctrinae renuntiare. Definiri solet Sacramentum nova? legis a Jesu Christo Domino nostro institutum , in quo impositione manuum Episcopi cum oratione, Spiritum sanctum accipimus , ut fortes perfectique Christi discipuli efficiamur. De illa manuum impositione imprimis agendum duximus , deinceps de chrismate inunctione , quæ fit in hujus Sacramenti administralionej, sermonem habituri. Nomen *Confirmationis* apud S. Ambrosium reperilur, 1 et in Sacramentario quod Gregorii Magni vocatur. De aliis ejus nominibus ex dicendis sal innotescet.

2. Novatiani, sui ducis exemplum secuti , signari chrismate, scilicet confirmari, neglexerunt. Ex Arianis qui Apollinarium magistrum errorum habuerunt , Spiritus sancti impugnantes honorem , dona ejus in Sacramento haud agnoverunt. Albigenses errasse haede re a nonnemine censentur : ab aliis vindicati. Waldenses veteres professi sunt istud observatum fuisse temporibus Apostolorum : posteriores assensi sunt Proteslantibus, Redore cum iis, anno 1532, inito. Wickleflus minus recte de eo sensit : Lutherus palam impugnavit. Calvinus ejus pressit vestigia : attamen ritus vetusti ut rederet rationem, nec enim diffitetur eum viguisse in Ecclesia , ait : « Qui baptizati erant infantes, quia fidei confessione apud Ecclesiam tunc defuncti non erant, sub tinem pueritiae , aut ineunle adolescentia repræsentabantur iterum a parentibus, ab Episcopo examinabantur secundum formulam Calechismi, quam tunc habebant certam ac communem. Quo autem hæc actio, quæ alioqui gravis sanclaque merito esse debebat, plus reverenti® haberet ac dignitatis, caeremonia quoque adhibebatur manuum impositionis. Ita puer ille, fide sua approbata , cum solemni benedictione dimittebatur. ⁵ Hæc præ oculis habuisse videntur Anglican! , dum ritum Confirmationis praescriberent. Pueros aliosvo fidei præcipua mysteria edoctos Episcopo sistendos jubent, qui ei interroganti respondent se sua sponte renovaro sponsiones suo nomine in Baptismo factas. Deinceps Episcopus orationem fundit, quæ ex Pontificali Romano ,

(l) Inlib. de Mysteriis c. vii.

(») lost. l. iv. c. m,n. i.

aliquibus mulfills cl adjectis, desumpta est. Mantis singulis deinceps imponit, prccans ut Dominus hunc puerum suum gratia ccnlcsli defendat, ut in perpetuum illius **sil**, ct quotidie sancto Spiritu augeatur. Orationem Dominicam cum duabus aliis orationibus postea recitat, ol illis bcncdic.il. Attamen scriplorcs aliqui Anglicani et qui cos in hac regione sequuntur Episcopales, Catholicorum fere more, de hoc Sacramento loquuntur. ' Lcibnilzius Catholicis hac in re assensus est : Daub et Fessler inter rccentiorcs scriptores prolcslanticos illud agnoscunt. Rosenmüller post Eichhornium Apostolorum ges gestas explicat ratione quæ Catholicis favet. Raplisfæ manuum impositionem inter Christi instituta recensent , camque fleri docent ad gratiam Spiritus saucii communicandam. '

3. Concilium Trideniinum Sacramentum hoc contra novatorum argutias ut defenderet, hunc edidit cauonem : « Si quis dixerit Confirmationem baptizatorum otiosam cærcmoniain esse, el non potius verum et proprium Sacramentum ; aut olini nihil aliud fuisse, quam cafechesim quamdam, qua adolescentia· proximi fidei sum rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sil. » ·

CAPUT I.

DE SACRAMENTO.

Propositio.

Confirmatio est verum ac proprium l Sacramentum.

4. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Post relatam Samaritarum ad fidem conversionem pergit Lucas : « cum autem audissenl Apostoli, qui erant Jerotolymis. quod recepisset Samaria verhum Dei, miserunt ad cos Petrumel Joannem Qui cum venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum : nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erani in nomine Domini Jesu Tunc imponebanl manus super illos, elaccipiebant Spiritum saucium. » 4 Liquet illam manuum impositionem fuisse

fI' · Confirmation is the perfection of Baptism. The llor.v Guosr descends invisibly upon such as are rightly prepared to receive such a blessing, as at the first lie came visibly upon those that had been baptized. n Bishop Wilson's Meditations on bis sacred office ; Oxford Tracts, vol. I- N f.i. Oxonienses insinunnt fidem de gtatia hujus rilus, sicut ct de absolutione et ordinatione , in sua secla orali traditione servatam ! « Sume *(doctrines)* have been retained by oral tradition , and maintained by her uniform spirit of deference to the early Church , whose hallowed lamp she carries on , and whose handmaid she is. Such , for instance, is her view of the spiritual benefits of absolution and confirmation , or the spiritual gifts in ordination, which are assumed to be great aud real where these ordinances are duly and worthily received; but what they are,is not dogmatically enunciated , being presupposed as already known, through Ute successive leaching of her Miaisttrs. » fhiunJ Tracts, Vol. IV. N. 81.

S) Iu fidei confessione quam adoptarunt Baptista' in cirln generali , Philadelphia· , Sepi. 15 , UH, cap. 3t hæc reperiuntur – · AVe believe that *laying on of hands* (with prayer,) upon baptisai believers as such , is an Ordinance of Christ, aol ought to he submitted unto by all such person· that are admitted to partake ol the Lord's Supper, and that the end of this ordinance is not for tin extraordinary gifts of the Spirit, hut for a farther reception of the Holy Spirit of promise, or (or the addition of the graces of the Spirit , and the influences thereof; to confirm, strengthen aid comfort them in Christ Josus ; it being ratifiai and established by Hie extraordinary gifts ofIbr Spirit in the primitive times , to abide in the Church as meeting together on the first day ofIhr week was that being the day of worship , Of Christian Sabbath , under the Gospel , and »· preaching the word was, and as baptism WM. and prayer was , and singing psalms etc. **Wi** so this of laying on of hands was. For as tht whole gospel *was confirmed by sign and wosders, and divers miracle and gifts of the Hol; Ilhott* in general, so was every ordinance io Ib' like manner confirmed in particular. »

.(3) Sees. vii. Can. i. de Confirm.

(4) Act. viii. 14.

Apostolicum munus, quod Philippus peragere non valebat; quo tamen indigebant fideles, ut Spiritu sancto roborarentur, ejusquo augerentur donis. Nulla alia fuit ratio cur Apostoli iter susciperent, ut illud Obirent qui alias nec tanta cum fiducia manus imposuissent el orasbCiil, voluti Spiritus sancti dona eo ritu ceno impetraturi. Quod autem suo voluti arbitr.o, nulla accepta a Christo Domino poleslate, cl jussione, id sibi proposuerint, ut manuum impositione cum precc ((injuncta Spiritum sanctum fidelibus impetrarent , nemo poterit cogitare absque gravi ipsoium injuria. De gratia divini illius Spiritus, qua homines Christiani juslilix el sanctitatis majoribus donis augentur, eo loci agi constat; nam cbarilas imprimis in cordibus nostris diffunditur per Spiritum sanctum, cujus templum efficiuntur in quibus habitat. Renali quidem erant fideles illi Baptismo ex aqua el Spiritu sancio, sed nondum in quemquam illorum venerat , prxscnliam suam muneribus amplioribus el donis manifestaturus.

5. Habentur eo loci omnia qux ad Sacramenti essentiam requiruntur; est enim ritus externus, manuum scilicet impositio cum oratione : gratia Spiritus sancti eo confertur : qui effectus ritui illi non potuit sola Apostolorum voluntate alligari ; alligatum tamen fuisse constat, tum ex certa fiducia qua eum peregerunt Apostoli, ut Spiritum sanctum fidelibus communicarent, tum ex itinere, eo consilio , suscepto, Apostolis omnibus, qui Hierosolymis tunc forte aderant, auctoribus. ' Igilur res erat omnibus explorata Spiritus sancti gratiam sic dari, cumque Melibus omnibus. Baptismo renatis, esse com municandam. Christus igilur ita statuisse censendus esi; nec rmn alius quisquam potuit tantam virtutem ritui alicui indere.

ᵬ. Insigne etiam exemplum alio loco refertur. Paulus cum Ephesum venisset, quosdam invenit discipulos : « <lixitquc ad eos : Si Spiritum sanctum accepistis ċredentes?· Liquet igitur fidelibus omnibus illud muneris d.iri consuevisse, el Apostolum maximesolicitum fuisse, ne quis eo careret. Quomodo autem daretur, postea declaratur : postquam scilicet Baptismum Christi nomine susceperant, antea enim nonnisi Joaunis baptismo abluti fuerant, « cum imposuisset illis munus Paulus, venii Spiritus sanctus super eos, et loquebantur linguis, el prophetabant. » ʂ Manuum igilur impositione dabatur Spiritus sanctus, nec forte fortuna, sed certo rei effectu : nam ideo eum pcregil ritum Paulus, tamquam effectum indubitata fiducia exspectans. Quod autem linguarum dono el prophetia Spiritus sancti pneseutia adsianlibus facta sil manifesta, contigit benignissimo Dei consilio , ut ritus effectus interiores, in rei christianx exordiis , innotescerent, externis illis donis comprobati. Spiritus sanctus datus est imprimis procul dubio ad auimam Deo gratiorem reddendam , et firmiorem contra diemonis impetus, sed udstantibus innotuit, miris quæ omnibus patuerunt donis. * Res illae gesto plane denotant munus, quod peregerunt

i(1)« Licet id eis in itinere suscipiendo consilii inisse diserte non eflirmetur , legimus tamen , eosdem post adventum stalim preces Deo adhibuisse, ut Spiritus sancti dona impertiret Samaritis. Tum ad transitum in cadum Christianorum non solum Baptisma requirebatur , sed (observante iuchliornio in Allg. Bibi. T. iii. p. 109 et seq.) Apostoli rem jam sic instituisse videntur , ut Baptisma ei institutionem sequeretur solemn)» m.inuuin impositio, Vid. Ilcb- vi. i. Kossnnmller in loe.

(3) Aci. sil. 3. (=) Ibidem A.

ǂ In dialog» quein Oionienses ediderunt , colloquii instar inter Joannem Evans et Ilnrlorem Spenceruni , pamihnin suum, ot diront, fe feliciter cabibelur Ilie ail;« When hr doeirin·

Apostoli Christi nomine, quodque susceperunt fideles universi, gratia Spiritus sancti ea ratione aucti ct roborati.

7. Dubitari non potest munus illud quod obierunt Apostoli erga fideles omnes absque discrimine, ad Apostolicum ministerium spectare, idcoque Christum habere auctorem, cl esse in Ecclesia perpetuum; quæ enim ministerii sunt a Christo derivantur perpetuo servanda. Quum autem ea ratione Spiritus saucius daretur certo ct universe, cum adhuc dari eodem ritu neccssc est ; el proinde agnoscendum est novi Testamenti Sacramentum, quo, impositis manibus, et fusa prece ab Apostolorum successoribus, Spiritus sanctus fidelibus absque sexus vel conditionis discrimine datur, utique ut divinis donis perficiantur.

8. Apostolus Paulus profecto impositionem manuum cum Daptismo conjungit, veluti primarium ritum, de quo edocere jam non oportebat fideles sacris imbutos : « Quapropler intermittentes inchoationis Christi sermonem, ad perfectiora feramur, non rursum jacientes fundamentum pœnitcnliæ ab operibus mortuis, et fidei ad Deum; baptismatum doclrinæ, impositionis quoque manuum. »1 Hæc manuum impositio Baptismum sequens inter fidei rudimenta rilusque quibus fideles initiabantur, recensetur, idcoque habenda est omnibus communis, utpote omnium ergo a Praesulibus Ecclesiæ peragenda.

0. *Probatur* 2. *ex Patribus*. S. Cyprianus, loquens de Samaritis, dicit: « quia legitimum el ecclesiasticum Baptismum consecuti fuerant, baptizari cos ultra non oportebat, sed tantummodo quod deerat, id a Peli o et Joannc facium csl, ut oratione pro cis habita, el manu imposita, invocaretur et infunderetur super cos Spiritus sanctus. Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesia baptizantur, præpositis Ecclesiæ offerantur, cl per nostram orationem ac manus impositionem Spiritum sanctum consequantur, el signaculo dominico consummentur. »' Agnovit igitur Cyprianus illam manuum impositionem cum oratione baptizatis deesse , utpote rem quæ ad eorum perfectionem spectabat : rilumque esse post Apostolorum ætatem in Ecclesia adhuc vigentem, quo Spiritus sanctus conferebatur. Eum Sacramentum vocat una cum Baptismo : « Parum csl eis manus imponere ad accipiendum Spiritum sanctum, nisi recipiant ct Ecclesiæ Baptismum. Tunc enim plene sanctificari, el esse filii Dei possunt, si utroque Sacramento nascantur.»!

10. S. Augustinus Christum esse Deum probat ex co quod Apostolorum ministerio dederit Spiritum sanctura: « Neque enim , » inquit, α aliquis discipulorum ejus dedit Spiritum sanctum Orabant quippe ut veniret in eos quibus

of the Hou Ghost, and of hie inward influence, was new to the world, it pleased Goo to contirm it, and to show that the influence was real, by permitting, in some cases, those on whom it descended to perform works which they could not bare done, had not Goo been with them. Thus the real importance, eren then, of these miraculous gifts consisted in their bearing witness to the inward and unseen ones which Gon still showers upon his Church. ▮ Reponit Joannes : « And which we dare not suppose to have ceased, merely because the oulwaid signs of them did, when God himself had promised that they should last for ever. » Subjungit ductor, scu parochus Anglicanus : a Well, the promise of support to the Apostles , in the performance of their ministerial duties, was equally perpetual ; Christ was to be with them, we have seen, as the teachers and baptiiers of all nations , · alway, even unto the end of the world. » The reality of their powers, and among others, of their power of conferring the Holy Ghost on others , was attested at Aral bj miracles. (Acts visa. 17, IB.) Oxford Tracts, Vol. I-N.· 30.

(<) Heb. vi. I. (i) Ep. ad Jubajan.

(5) Ep. Ixxii. ad Slephanum.

manu» imponebant, non Ipsi eum dabant; quem morem in suis præposilis diam nunc servat Ecclesia. » 1 Quod fiebat igitur ab Apostolis , in Ecclesia servari perrexit. quod scilicet eorum successoribus sil commune. Gratiam autem Spiritus sancti co ritu conferri, •diam parvulis, testatur Augustinus, miraculorum indicia haud necessaria esse affirmans, quæ in exordiis Ecclcsiæ » signa erant tempori opportuna. ‹ ---- « Numqnid , » inquit, « modo quibus imponitur manus ut accipiant Spiritum sanctum, hoc expcctatur ul linguis loquantur? aut quando imposuimus manum istis infantibus, attendit unusquisque vestrum utrum linguis» loquerentur? Et cum videret eos linguis non loqui, ita perverso corde aliquis fuit, ul diceret . Non acceperunt isti Spiritum sanctum ? Nam si accipissent, .linguis loquerentur, quemadmodum tunc factum est. Si ergo per hæc miracula modo testimonium præsentiæ Spiritus sancti non sil, unde cognoscit quisque accepisse se Spiritum sanctum ? Interroget cor suum. Si diligit fratrem, manet Spiritus Dei in illo. 5·

il. S. Hieronymus inducit heterodoxum inlcrlocutorem sic loquentem : ▮ An nes is Ecclesiarum hunc esse morem, ul baptizatis postea manus imponantur, el ita invocetur Spiritus sanctus? Exigis ubi scriptum sit? In Actibus Apostolorum. Etiamsi Scripturae auctoritas non subesset, lotius orbis in hanc partem consensus instar præcepti oblineret. » Hæc confirmat Hieronymus : « Non quidem abnuo , hanc esse Ecclesiarum consuetudinem, ul ad eos qui longe in minoribus urbibus , per presbyteros cl diaconos baptizat) sunt, Episcopus ad invocationem sancti Spiritus manuum impositurus excurrat. ▮ 5

12. S. Isidores Hispalensis ait : · Sed quoniam post baptismum per Episcopo» datur Spiritus sanctus cum manuum impositione, hoc in Actibus Apostolorum fecisse meminimus Apostolos. ··

13. Constat Patres , quibus cictcri concinunt, Scripturam ita intellexisse, ul munus, quo Spiritus sanctus detur, in Actis Apostolorum, tradi crederent, eosque testari cumdcm suis temporibus servari morem, quo eadem gratia conferatur.

11 *Probatur* 3. *Conciliorum auctoritate* Concilium Eliberitanum de baptizato in infirmitate statuit : « Si supervixerit, ad Episcopum eum perducat , ut per manus impositionem proficere 5 queat. ▮ * Hispalense Concilium, an. 619, censuil non licere presbyteris « Ecclesiam vel altaria consecrare, nec per impositionem manuum fidelibus baptizatis, vel conversis ex hæresi Paracletum Spiritum tradere, nec chrisma conficere, nec chrismate baptizalorum frontem signare. · 7 Sarumense in Anglia *(Salisbury)* anno 1230 celebratum, lestante Bicardo Poore, ejus Ecclesiæ Episcopo, tradidit : « Secundum Sacramentum est impositio manus, quæ Utah Episcopo, quæ *Confirmatio* dicitur , cl quæ ingressos jam in mundum, ŝanctificato per Baptismum armat, et roboral contra diabolum , cl est sacramentum pugnantium. » 8

15. *Probatur* 4. *perpetuo Ecclesiae lotius usu.* Res fuit fréquentions el solemnioris ȯbservantia ʠua in Liturgiis seu Euchologiis , universe rcperilur. In quotidiano fere usu fuil posita, quum Episcopi ubique ntum illum

(I) L. iv. do Trinitate c. aivi.
Ii) Tract, vi. in Juan.
is) Dial. adv. Lucifer.

II) !.. de ofBcila Eccl. e. uvi.
(3J Alias *prrficere.* (β) Can. iiirm.
(7) Can. vii. (β) Ton. aiii. Cuncil. rol. not.

perficerent, sui ordinis privilegium cl decus. Constans adeo elsolcmnis mos, cujus origo ad Apostolorum ætatem retrotraliilur, debet necessario inter munia ministerii recenseri, proinde inter Christi instituta!: agitur enim de ritu quo gratia Spiritus sancti confertur.

18 Conveniunt Græci schismatici qui ritum hunc insuis habent Euchologiis, et suis fidei confessionibus inseruerunt , uli liquet inter cætcra ex Hierosolymitana Synodo anno 1670 habita, sub Dosilheo patriarcha. De Chaldaeis aliisque sectis Orientalibus idem constat. 1

Objectiones.

17. *Obj.* 1. « Visibiles illas et admirabiles Spiritus sancti gratias , quas tunc in populum suum effundebat, voluit Dominus a suis Apostolis per manuum impositionem administrari et distribui. Hinc autem impositioni manuum non aliius subesse mysterium cogito; sed hujusmodi caeremoniam adhibitam ab illis interpretor, ut ipso gestu significarent, se Deo commendare et velut offerre cum , cui manus imponebant. » * lia Calvinus de rebus geslis Apostolorum ratiocinatur.

18 *Resp* Abhorret a consueta divinae sapientia: oeconomia, in ipsis Ecclcsiæ primordiis servata, ut manuum impositione , veluli ccrlo quodam ritu , visibiles Spiritus gratiæ tribuerentur : ca scilicet dona , proni Spiritus ipse pro supremo suo arbitrio statuebat, dabantur , iis in occasionibus quibus ipsi placuit, nulla certa lege. Concionanle Petro , Cornelius cum suis ea accepit, nondum baplizalus. Extra omnem sacrum ritum iis aucti sunt fideles , cl mira quidem varietate. Cæterum iter ideo ab Apostolis susceptum , tanta cum soliciludine , visibiles illas gratias ut experirentur novi illi fideles, cl quidem universi, nemo facile suadebit. Singula narrationis adjuncta suadent ministerii munus referri, et ritum ideo peractum esse , ut Spiritus sanctus ipse fidelibus iliaberctur. Quod autem Calvinus asserit do manuum impositioni) significatione , gratis fingitur , quum postea ex prece simul effusa definitur ad vim Spiritus sancti animæ illabentii indicandam.

19. *Obj.* 2. « Apostoli manus imponebant pro eo tempore, quo visibile» | Spiritus sancti gratias ad eorum preca l administrari Domino placebat , non ? ut posteri vacuum et frigidum signum i (quod simiæ istæ faciunt) mimice tantum et sine rc efficerent. » s Calvinus ita , ex eo quod visibiles illa j gratiæ impraesentiarum haud sequantur manuum impositionem , hanc omittendam , ulpolc vacuam effectu , contendit.

20. *Resp.* Apostoli imponebant mi 1 nus ut fideles eorum opera acciperem f Spiritum sanctum , cujus præsenliæ indicia illa externa, primordiis Ecclcsiæ, aliquando prodibant. Cæterum haud liquet mira illadona semper data fuisse, quæ præterca charitate , quam Spiritus ipse in cordibus diffundit, pr» slantiora non sunt. Idem semper consuevit a Præsulibus invocari Spiritus, | eodem peracto ritu ; quod argumentum est invictum , illud munus esse ab ipsa Apostolorum ætate ubique io Ecclesia celebratum. Illud fieri frustra nemo pius , nemo fidelis dixerit, testante Augustino : perversi enim est cordis id asserere.

21. *Obj.* 3. Totum illud quod a Luca refertur de Spiritu sancto iis illapso quihus Apostoli imposuerunt manus, ad mira Spiritus dona spectat, quorum copiam in Ecclesia futuram, io suis primordiis scilicet , praedixerat Joci. « El erit in novissimis diebus,

*i Vide Euuplitm *e* Xairunu p. IS7.

(5 ; Inst. I. iv. c. ni. n. 6. (S) Ibi I. iv

dicit Dominus, effundam de Spiritu meo super omnem carnem. » '

22. *Resp.* Mira illa dona possunt vaticinio designari, sed ea argumenta potius et indicia Spiritus cordibus fidelium illabenlis habenda sunt. Spiritus ipse sanctus adhuc se communicat, ut virtute cœlesti nos muniat contra dæmonis impetus, et dulcedine charitatis cordibus infusa triumphum de hostibus facilem det reportare. Pulchro, pro more, discrimen temporum hac in re indicat Augustinus : « Neque enim, » ait, « temporalibus et sensibilibus miraculis allcstantibus per manus impositionem modo datur Spiritus sanctus, sicut antea dabatur ad commendationem rudis fidei, et Ecclcsiæ primordia dilatanda. Quis enim nunc hoc expectat, ut ii quibus manus ad accipiendum Spiritum sanctum imponitur, repente incipiant linguis loqui? Sed invisibiliter et latenter iutclligilur per vinculum pacis eorum cordibus divina charitas inspirari, ut possint dicere, quoniam «charitas Dei diffusa » est in cordibus nostris per Spiritum » sanctum, qui datus est nobis. » 1

23. *Obj.* 4. Simon magus, oblata pecunia, petiit ut ipsi etiam facultas foret dandi Spiritum sanctum, manuum impositione : ipsum autem haud gratiam largiendi facultatem, sed dona illa mira communicandi quaesiisse liquet. Ergo hæc, non illa, Spiritus sancti nomine intelligebatur.

24. *Resp.* Perditus ille homo mira laciendi facultate, arte sua nefanda, celebris, potestatem quaesivit ut ipse, manibus impositis, posset aliis mira dona concedere. Attamen non constat cum haec cum Spiritu ipso divino confudisse ; facile enim explicantur ejus verba, donis pro indiciis vel effectibus externis sumptis. Cæterum quidquid sil, juxta pravam ejus mentem de vocum illarum · Spiritus sanctus » vi non est judicandum ; sed charitas quam in corde diffundit imprimis intelligenda est, effectus scilicet præcipuus divini illius Spiritus in corde habitantis. Praeclare Augustinus : « Spiritus autem sanctus quod in sola Catholica Ecclesia per manuum impositionem dari dicitur, nimirum hoc inlelligi majores nostri voluerunt, quod Apostolus ait : « Quia charitas Dei diffusa est in ■ cordibus nostris per Spiritum san» ctum, qui datus est nobis. »

25. *Obj.* 5. Gratiam Spiritus sancti Samaritæ jam acceperant : credentes enim fuerant baplizati. Dona igitur alia quæ in Religionis profectum cessura erant, prophetia, linguarum scientia, et alia hujusmodi, occasione manuum impositionis eis concessa sunt.

26. *Resp.* Utique censendi sunt Samaritæ jam Baptismo Deo nati, filii ejus dilecti et hæredes regni constituti. Attamen Spiritus sanctus dari dicitur, quando intimius et largius sese communicat, charitalem suam In cordibus diffundens. Cætera illa dona ad aliorum utilitatem concessa, non sunt omnibus fidelibus necessaria, vel opportuna ; sed animæ profectus imprimis in omnibus Ecclcsiæ muneribus spectatur. Non alia certe de causa festinarunt Petrus et Paulus Samariam, quam ut fidelibus majora suppeditarent subsidia, quibus in via Domini pergere et perseverare possent. Pulchre hos impositionis manuum fructus S. Eucherius Lugdunensis recenset : · Paracletus regeneratis in Christo custos, clconsolator, et tutor est..... Ergo Spiritus sanctus, qui super aquas Baptismi salutifero descendit illapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Contlrmatiouc augineutum

[1] Joel ii. iH Act. ii. 17.
(i) I., iii.de Dapi. contra Donal, c. ivi.
G») Ibi'1.

prroslal ail gratiam : quin in hoc num «lo lota rotate victuris inter visibiles hostes et pericula gradiendum est ; in Baptismo regeneramur ari vitam, post Baptismum confirmamur ad pugnam ; in Baptismo abluimur,post Baptismum roboramur. Ac sic continuo transituris sufficiunt regenerationis beneficia ; victuris autem necessaria sunt Confirmationis auxilia. !

27. *Obj* fi. « Quod si manuum impositione Apostolos se imitari ovin cant, * ait Calvinus , de Catholicis Praesulibus loquens, ‹ unde tamen oleum , quod vocant, salutis ? Quis eos in oleo salutem quaerere docuit? quis vim roborandi illi attribuere? An Paulus (Gal. 4, fi. Coi. 2 20.), qui nos ab clementis hujus mundi longe abstrahit, qui nihil magis damnat, quam talibuS Observaliunculis hrorere ?» *

28. *Resp.* Si constet manuum impositionem cum prece quam adhibuerunt Apostoli ul fideles acciperent Spiritum sanctum, semper adhibitam eodem consilio in Ecclesia Catholica, vicimus Calvinianos, quidquid sit de olei unctione quæ eam sequitur, vel comitatur. Ul enim concedamus hanc auctoritate Apostolorum ct exemplo non nili, non nocet ritui alteri plane Apostolico. Cœlerum gratis asseritur Apostolos haud unxisse et signasse chrismate recens haplizalos , dum illis imponerent manus ; nam ad ritum hunc commode referuntur : « Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo , et qui linxit nos Heus : qui et signavit nos , et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris. » 5 Tota retro antiquitas Christiana, ab ipsis primordiis, hoc ritu usa esse noscitur : quod contingere vix potuit absque Apostolorum exemplo et sanctione. Quod ad Lucro silentium allinet, cum res gestas breviter retulisse liquet . nec rituum c». plicationem sibi proposuisse scribendam : quapropter mirum non est t| singuli enucleatius expositi in ejus libro haud reperiantur. Sed quum Apostoli alias oleo, jubente Christo, usi sini, infirmos ungendo , nil velat existi, mare cos symboli instar illud cum manuum impositione adhibuisse. M porro indubitatum fll ex universali oi antiquissima consuetudine eo utendi. In oleo autem non qurorimtis salutem, nec vim roborandi illi attribuimus, nisi quatenus instrumentum sit Spiritui sancti , nobis Christi Salvatoris nostri et Dei misericordia datum. Qua sint chrismatis partes in hoc ritu do fide quidem non constat ; sed qui ei virtntorn aliquam tribuunt, tamquam Sacramenti *materia, ', uti plurimis placet, nullam certe Spiritui sancto irrogant injuriam. Merito idcirco Tridcntinum Concilium consuit : « Si quis dixeril, injurios esse Spiritui sancio , qui sacro Confirmationis' chrismati virtutem aliquam lribuunl ; anathema sil. » '

29. *Obj.* 7. Paires Sacramenti nomen laliori adhibent sensu de Confirmstione agonies. Cyprianus enim postquam utrumque Sacramentum comme moraverat, Baptismum scilicet, ct manuum impositionem , adduxit testimonium Christi de nova nativitate ex aqua el Spiritu sancto « Quro verbi perspicue ostendunt , quod per duo Sacramenla nihil intelligent amplius, quam duas principes caeremonias ad completum el perfectum Baptismum requisitas,quia homines utroque Sacramento renasci dicit » Ita Binghamus *

30. *Resp.* Non sola voce nitimur, sed proprietatibus Sacramenti quas Patres agnoverunt : impositione scilicet manuum tradi Spiritum sanctum magno consensu declarant. Cælerum ipsa

(‹) Horn. Pcntccoil. in *Bibliothec. Patrum* l. vi.
(tj Init. l. iv. c. iit. 7. (3) II. Cor. i. it.
(41 Sees. vii. Can. ii.
(tq Origin. Eccles. 1. xii. c. i. § ²

Sacramenti vox vim habet magnam, quando de Baptismo , ct manuum impositione simul adhibetur : nam sicut obvio sumenda est sensu de Baptismo , eodem sensu dicta de impositione manuum censenda est. Quod autem id probare voluerit Cyprianus, adducto illo Christi testimonio, ostendit eum peculiarem interpretationem ejus loci præbuisse : quod haud insuetum est Patribus, qui certis notissimisque fidei dogmatibus quaedam loca, pro occasione, accommodant, de vi probandi rem utrinque in confesso haud semper solicit!.

31.04/. 8. Patres Apostolici et qui eos secuti sunt de Confirmatione siluerunt.

yi 32. *Resp.* Ex paucis quæ supersunt tantæ vetustatis documentis mirum non est perspicua non haberi testimonia quæ hoc Sacramentum respiciunt : nam non semper se affert scriptori occasio ul singula exponat ct evolvat. Cælerum unctionis oleo Dei , quam acceperunt Christiani, meminit Theophilus Antiochenus. Dc impositione manuum ab Apostolis loquitur Irenæus, eamque numquam caruisse effectu Iradii :« Quibuscumque enim imponebant Aposloli manum,accipiebant Spiritum sanctum , qui esi esca vilæ. » ! Intellexit ergo gratiam hoc ritu fuisse ab Apostolis communicatam , nec enim mira illa dona *esca vita:* dici possunt. Tertullianus unctionis post Baptismum meminit : « dehinc , « subjungit, « manus imponitur per benedictionem , advocans et invitans Spiritum sanctum. « * Alias dicit : « Garo manus impositione adumbratur, ut et anima Spiritu illuminetur. »5 Hic auctor sal antiquus profecto est.

33. *Obj.* 9. Alexander de Ales consuit Confirmationis Sacramentum fuisse in Concilio Meldensi institutum.

34. *Resp.* Agnovit ipse Apostolos confirmasse; dicit enim . « Sacramentum vero Confirmationis et Extremæ Unctionis dedit (Christus) per Apostolos. ■* Dicit quidem alibi : « Ipsi confirmabant sine Sacramento, -5 hoc nomine intelligens eo loco inunctionem chrismate cum verborum forma : sed vehementer eum fefellit sententia de dia in Concilio Meldensi orta , uti liquet ex allatis testimoniis.

35. *Obj.* 10. Cum injuria Baptismi novum inducitur Sacramentum eo praestantius , quo perficiatur quod cceplum est ; divinæ autem institutionis ne umbra quidem est.

30. *Resp.* Nihil Baptismo detrahitur, quem fatemur omnes abluere sordes peccati, et novam efficere nativitatem, adeo ut nihil prorsus baplizatum hominem ab ingressu cceli remoretur, quamdiu gratiam sibi in lavacro donatam integram servaverit. Quod ampliora gratiæ munera impositione manuum tribuantur , divitias el munificentiam Redemptoris commendat : nec nostrum est altet utri Sacramento derogare. Voluntas Christi Domini norma nobis datur , juxta quam de singulis judicandum. Apostolorum res gestae perspicuo sane sunt argumento eum statuisse Spiritus sancti gratiam manuum impositionis ritu tribuere.

37. *Obj.* 11. Hæreni Theologi quanam in re Sacramenti hujus essentia sit constituenda : sunt enim qui eam in unctione Chrismatis reponunt, de qua silet Scriptura ; aliis eam in manuum extensione, quam perperam vocant impositionem , statuentibus ; aliis in digiti contactu , dum fit unctio ; aliis hos omnes ritus conjungentibus. Ergo tota res incerta habenda est.

38. *Resp.* Manuum impositio facta

(I) L. iv. c. Iiiv . (i) L. do Bapt. c. vi.
(5) L. do resur. earn. c. viii.
(4) Summ. Tbeol. p. iv. qu.v.membro n. art. i
(8) Ibid. qu. ii. membro i.

est ab Aposlolis . et adhuc ill a Præsulibus Ecclcsiæ, quæ protndo ad Sacramenti essentiam spectare merito censetur : de cælcris ritibus salva fido dubitari potest. Novimus quidem quteri quænam sil manuum impositio , utrum scilicet ea quam facit Episcopus, ambas manus super universos tenens extensas, dum septem dona Spiritus sancti illis apprecatur, an alia quæ lit frontem inungendo : utroque enim potest ita designari : sed constat ritu præscripto contineii Sacramentum, cumque integre pcrilciendum, ut obtemperetur Ecclcsiæ ; nec referi accurato judicio decernere quamnam vim singulae ejus paries habeant Manet igilur Sacramenti certitudo , quidquid sil de T heologorum quaestionibus.

59. *Obj.* 12. « Ecclesia omnibus Ikorelicis ad Ecclesiam reversis manuum impositionem tribuebat, et hoc - - - - ad ca spectabat supplenda , quæ in externa forma Baptismi defuerant , quæ gratiam Spiritus eis conferre non poterat, quoad in hærcsi, vel in schismate perseverabam »Ita Binghamus. ' Sic Leo M. jussit : « Per manus impositionem invocata virtute Spiritus sancti , quam ab haereticis accipere non potuerunt Catholicis copulandi sunl. » 1

40. *Resp.* Falelur ipse Binghamus unctionem Chrismatis non semper adhibitam dum hæc fieret manuum impositio , specialiter in partibus Occidentalibus. Igilur tunc saltem salis d ecernebatur ab ca quæ fiebat dum Sacramentum Conlirmationis daretur. Oplimo quidem consilio , cl aptissimo rilu imponebantur manus , et oralio tundebatur ut illis daretur Spiritus saucii lumen et gratia . quam in hæresi consequi non poterant, licol signat» I lum ejus confirmati suscepissent. Mi nus impositio ad veniam cl pacem B(. desite significandam , simlitudinonl gerebat cum illa quæ tiebal in Conlr. I rnalione, et ctimdem in finem destini» l est , quamvis ejus effectus lotus ||» . dercl ex piis Ecclcsiæ precibus. cl d(. volo poenilenlium affectu. Aliquot^ ipsa Confirmatio dabatur : plurimi cnl® eam suscipere antea neglexerant, quod de Novathmis constat. Exemplum po cum nobis suppeditat codex («clloucꞏꞏ I sis, temporibus Caroli Magni Exara tus , qui sic habet : « Benedictio su|« eos , qui de diversis hæresibus ft. niunl : « Sancte Pater omnipotens, » qui famulum tuum ab errore lute » seos dignatus cs eruere, cl adsatꞏ » clam Ecclesiam revocare , quæsumin » te , Domine , immittte in cum Pan» clitum Spiritum tuum septiformem,j » Spiritum sapicnliæ et intellectui, » Spiritum consilii cl fortitudinis,i' clc. ꞏ

41. *Obj.* 15. Orientales cl GræciCoofirmalionis Sacramento, quale agnoscunt Pontificii, carent : quamvis cnio et ipsi unguento quodam verticem liniant, unclio hæc inter BaptismirilB reponenda est : Gt enim stalim pM Baptismum, et a sacerdotibus : qui ɗisciplina ei quam refert TerlulliauB simillima videtur. Apud Latinos igilur ritus hic a Baptismo sejungi cœpiL posteriori ætale, et Episcopis reservata et ad dignitatis ostentationem : « ad honorem potius sacerdotii, quam ad legem necessitatis ꞏ prout dicil Hieronymus

42. *Resp.* Res est explorata Grajcoi et Orientales hoc agnoscere Sacramentum, 1 et a Baptismi ritibus omnino

H,-Scholastic history of lay baptism, c. i ꞏ n. xii. Ep. ii. ad Ilustic. Narbon. Inquis, iviii.

(S Consule Couslant coi. <38. Torn. i. epist. Horn. 1'ontif.

(4 ↑ Oe Clialdœis Syrisque vide Euopliam a Saironu p. 128. Vide eliaiu Natalem Alei. hist. Eccl. t. v. diss. x. § îî. De .Elhiopibus ride orin nem illud ministrandi in I. »i. *BiMiull>ece !'ain»* relatum. De A'.gyptiis vide professionem 64" quam Matthæus Alex, patriarcha ad I.udoricoa XIV. misit, I. iii. de perpetua Eccl. fide circi Eucharistiam I. tiii. c. xii.

discernere : se<l veteri discipline! in- lwcnlos , tria Sacramenta eodem die administrant, Eucharistiam una cum Baptismo et Chrismate ; unde factum videtur ut sacerdotibus permitteretur facultas Chrismate verticem ungendi, qui mos antiquissimus apud eos est. Tertulliani tempore simul administrari consueverunt,sed non videtur licuisse aliis prater Episcopos. Cæterum ex consuetudine quæ apud Orientales invaluit , et ex facultate nonnumquam apud Latinos sacerdotibus data, videtur reservalio Episcopis facta spectare « ad honorem potius sacerdotii. n quam ad rei ipsius naturam ; nisi enim sacerdotes simplices ex Christi instituto essent huic facultati .suscipienda· idonei , numquanj eis ca permitti potuisset.

Animadversio.

13. Divina Confirmationis institutio ex Apostolorum rebus gestis et Ecclcsiæ traditione probatur, idcoque a Christo Domino nostro instituta certo credenda est : eum enim omnium Sacramentorum novæ legis auctorem esse definivit Concilium Tridcntinum. *Immediata* , uti dicunt, institutio a plerisque Theologis propugnatur, qupmvis Dominicus a Soto doceat eam non esse omnino lidei dogma : dicit scilicet • hærclicum esse, negare hæc omnia *Sacramenta}* instituta fuisse a Christo. ..... Non usque adeo constat haereticum esse negare .Sacramenta Confirmationis et Extremæ Unctionis luisse ore Christi proprio instituta : esse tamen hærelicuin negare esse de jure divino. « ! Tempus quo instituta est a Christo Confirmatio frustra definire quis vellet, silente Scriptura; sed salis est nosse ex Apostolorum agendi ratione cam Christum habere auctorem. .Multi censent documenta de sacris muneribus hujusmodi cum tradidisse quadraginta illos dies qui inter resurrectionem et ascensionem lapsi sunt : do regno enim Dei cum Apostolis lo catus dicitur, quo nomine Ecclesiae in terris conditio persæpe designatur.·· Hi dies, ▮ ait S. Leo Magnus . * qui inter Resurrectionem Domini Ascensionemque fluxerunt, non otioso transiere decursu ; sed magna in eis confirmai» Sacramenta , magna sunt revelate mysteria. » !

CAPUT II.

DE CHRISMATE

II. Ut omnem evitaremus litem iii re quæ salva tide agitari queat, de sola manuum impositione egimus, ut quod ab Apostolis factum narratur, adhuc licri pateat, et Sacramentum agnoscatur, cui cl Scripture et Patres adeo perspicuum ferunt testimonium. Cælerum qua antiquitate gaudeat Chrismatis in hoc Sacramento conferendo usus facile demonstratur Pluribus videtur Apostolus ad hunc ritum alludere, in loco supra laudato : · Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, et qui unxit nos Deus : qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus' nostris. »s

4a. Theophilus Antiochenus, secundi sæculi scriptor, dicit : ▮ Nos enim ideo Christiani vocamur, quod oleo Dei ungamur » *

4(L Tertullianus , post Baptismum relatum , dicit : « Exinde egressi de lavacro perungimur benedicta unctione. . . Sic et in nobis «arnaliler currit unctio, sed spirilualiler proficit, quomodo et ipsius Baptismi carnalis actus quod in aqua mergimur, spiritualis effectus quod delictis liberamur.

(I) In iv. .Sentent. <|- Û. ar. S. Serni. i. in Avcensiune n. Î.

(>) II. Cor. i.tI.

(4) I.. i. ad Aululycom o. iii.

Dehinc manus imponitur per benedi-clionom, advocans cl invilans Spiritum sanctum, n ‘ Unctio hæc videtur potius ad manuum impositionem referri, quam ad Baptismum, cum quo comparatio instituitur ut profectus spiritualis ex ea oriri intelligatur. Alias de unctione pariler loquitur : « Caro abluitur, ut anima emaculetur : caro ungitur ut anima consecretur : caro signatur ut et anima muniatur:caro manus impositione adumbratur, ut et anima Spiritu illuminetur : caro corpore et sanguine Christi vescitur, ut et anima de Deo saginetur. ⁵

47. S. Cyprianus ait : « Ungi quoque necesse est cum qui baptizatus sit, ut accepto chrismate, id est, unctione, esse unctus Dei, et habere in se gratiam Christi possit. »⁸

48. S. Cyrillus Hierosolymitanus sic edocuit Neophytos : «Etvobis postquam similiter ex aquis sacri lavacri ascendistis, datum est chrisma, quod imaginem gerit illius quo unctus est Christus : hoc autem est Spiritus sanctus. . . . Cæterum vide ne illud esse putes unguentum merum ac simplex. Quemadmodum enim panis Eucharisliæ post sancti Spiritus invocationem non amplius est panis communis , sed est corpus Christi : sic et sanctum hoc unguentum non amplius est unguentum nudum neque commune, postquam jam consecratum est, sed est chrisma Christi, et Spiritus sancti præsentia, per ipsius divinitatem energiam habet. » ⁹

49. Auctor antiquus, quem multi adhuc putant esse Ambrosium, ait : *a* Sequitur spirituale signaculum quod audistis hodie legi : quia post fontem siipercst ut perfectio **flat**, quando ad invocationem sacerdotis Spiritus eancius infunditur. » ’

BO. S. Augustinus de unguento Anronis apud Psaltem loquens : « Et in hoc unguento Sacramentum chrismatis vul. lis interpretari, quod quidem in genere visibilium signaculorum sacrosanctum est, sicut et ipse Baptismus. ¹°

51. S. Pacianus dicit : » Lavacro enim peccata purgantur, chrismate sanctus Spiritus superfunditur. » ⁷

52. Laodicenum Concilium, quod anno 372 a nonnemine adsignalur, censuit : « Oportet eos qui baptizantur, post lavacrum chrisma Ecclesiæ accipere, et regni Christi participes inveniri. »⁸

53. Nobis aliquando exprobrarunt Protestantes Gnoslicos, referente Irenæo, unguento hujusmodi usos esse: « Ungunt autemcl ipsi opobalsamo.-’ Verum non hos imitamur, sed Ecclcsi® morem antiquissimum, cos autem Catholicorum rilum imitatos esse verosimile est. Cæterum non interest utrum aliquando sit rerum quarumdam similitudo, dum alias tota rituum serie omnino ab illis discernimur. » ⁴°

54. Chrisma ex oleo cum balsamo fit, solemni Episcopi benedictione, feris quinta in Cœna Domini. De eo dicit venerabilis Beda : « In vineis Engaddi balsamum gignitur, quod in chrismatis confectione liquori olivte admiscerl, ac Pontificali benedictione solet consecrari, quatenus fideles omnes cum impositione manus sacerdotalis qua Spiritus sanctus accipitur, hac unctione signentur. ⁴* Balsamum in hac regione adhibetur Pcruanum , vel Indicum, quod sufficere ex declaratione Pauli III.

(i) L. de Bapt. c. vii.
(i) L. de resur. carnis c. viii.
(S) Ep. Iii.ad Januar.
(4) Catecb. iii. Myelagog.
(B) L. iii. de Sacr. c. ii.
(∞) L. ii. contra Iiti. Petiliani c. civ

’7) .Monita Paciani t. vii. Bibliolh. PP. Gallandp. S7B.
(8) Can. xlviii. (S) L. i. adv. liter, c. xviii.
(10) Plura de chrismate videsis apud Trombellium de conf. diss. v. Sect. iii. c. i.
(11) L. ii. expos, in Cant. Cant.

fil Pii IV. constat. Utrum balsami admixtio ad essentiam Chrismatis pertineat Inquirunt Theologi, quorum nonnulli judicio et eruditionegraves negant. Qnæritur etiam utrum benedictio, seu consecratio Chrismatis sil ad Sacramenti essentiam necessaria, quod plerique affirmant. Utrum illa consecratio simplici sacerdoti committi possit, et cujus auctoritate, quæsitum est. His tamen quæstionibus ne detineamur, ğravissima quae nos urgent controversi» de fidei summa obstant: idcoque pro instituto nostro satis ducimus affirmare. ex lege Ecclesiæ, cui obtemperare oportet, Chrisma conficiendum ex oleo et balsamo , nec alio uti licere. Quod si contigerit Summum Pontificem facultatem alicui sacerdoti facere illud consecrandi , sicut nonnumquam , quamvis rarissime, fecisse dicitur, non audemus in quæstioncm vocare quod ipse de sacro munere jusserit.

53. Græci ex plurimis aromatibus et oleo Mψ» conficiunt, quo nomine hoc designant Sacramenturn. Eorum sana sententia Catholicæ Ecclesia· hac in re conveniens liquet ex plurimis documentis : quorum unum appellamus. *In orthodoxa confessione Catholicæ et dposlolicai Ecclesiæ Orientalis a Patriarcha Hierosolymitano Nectario, anno Christi* 1662, *composita , et a quatuor sedium, quas Græci Jpostolicas vocant, successoribus approbata,* dicunt: • Secundum mysterium , *Unguentum Chrismatis*, sive Confirmationis est.» . . . « Quando sacerdos oleo sacro recens baptizatum inungit, desuper idem Spiritus sancti donis perfunditur, quod manifeste arguunt verba , sacerdoti mysterium hoc peragenti de more pronuntianda : *Signaculum muneris Spiritus sancti, .dmen.* Quasi si dicat, In unctione sacri hujus unguenti obsignaris, confirmarisque in Spiritus sancti donis, quæ in confirmationem Christian® fidei tuæ accipis. ❙

56 Unctio, quæ fit Chrismato , aptissime indicat, juxta Scripturarum usum, gratiam Spiritus sancti ; quapropter *Chrisma salutis* vocatur, instrumentum scilicet, vel saltem indicium grati» salutaris. Balsami admixtio bonum Christi odorem , quem discipuli ejus diffundere debent, significat. Verba hæc ea occasione ab Episcopo proferuntur : ı Signo te signo crucis , et confirmo te Chrismate salutis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti « Hæc a plerisque *forma* Sacramenti habentur, quamvis quæ funditur oratio, dum manibus extensis super confirmandos Episcopus orat, ut mittat in eos Deus Spiritum sanctum Paraclitum de cœlis, septemque ejus dona haud levem ob rationem ad *formam* referatur. Græci aliis utuntur verbis : — *l'tufiàr* irrfv/xurar *ἰγιιυ* , — " SlgD3culum doni Spiritus sancti. Arnen. " Non consueverunt olim verba quihus Sacramenta conficiebantur scripto tradi , sed innotuerunt orali, uti dicitur, ministrorum traditione ; quapropter *disciplinam arcani*, qua scilicet sacra non vulgabantur , ne infidelibus essent irrisui, servare volens Innocentius !.. ‹luinto ineunte sæculo, noluit *formam* Confirmationis scripto consignare : • Verba vero dicere non possum , ne magis prodere videar, quam ad consultationem respondere.»·

57. Gratia hujus Sacramenti fidelem roborat, ut quam animo fovet lidem . intrepide profiteatur, oinnia detrimenta, et supplicia pati paratus, potius quam Christum deserere. ' Spiritus sanctusest veritatis doctor, qui mentem

(I) Ep. ud Decentium Eugub.

(S)« In locis Novi Testamenti qui tradunt, quosdam , suscepta fide Christiana, per Apostolos, impositis manibiis, quamquam et adhibita ſhvi cstiono Dei, accuratiore in doctrina Christiana institutione. Spiritu inrxlo imbutos Inisse, in

illustrat, ol cor divina induit virtute, cujus præscnliæ eximia in Apostolis data sunt argumenta, et in singulis fidelibus, quibus imponuntur manus, idonea etiam indicia dantur.

Aniwadvcrxiones.

5R. Quum quæstiones inter theologos impune agitentur de forma et materia hujus Sacramenti, omnia quaprаescribit Pontificale Romanum diligenter peragenda sunt, præsertim manuum erga confirmandos extensio, quæ et impositio dicitur, cl inunctio frontis Chrismate, cum verbis qnm utrique actioni respondent. Si quid omissum fuerit, « non est aliquid iterandum, sed caute supplendum, quod incaute fuerat prætermissum. · Ita respondit Innocentius III. de eo qui errore non Chrismate, sed oleo dclinilus fuerat.

CAPUT III.

DE MINISTRO CONFIRMATIONIS.

59. Ex Actis Apostolorum colligitur Sacramentum hoc conferendi munus ad rectores Ecclesiae spectare. Petrus enim et Joannes ideo iter suscepisse censendi sunt , quod Philippo illud peragendi nulla esset facultas : ct Paulus legitur imposuisse manus discipulis Ephesiis, quos tamen ab inferiore ministro baptizatos esse verosimile fit cx ratione qua Baptismus eorum narratur. Patres quorum adduximus testimonia de ritu hoc loquenles, cum a Præsulibus Ecclesiae perfici constanter tradunt. A veteri traditione ne hilum quidem ressessil Innocentius I. ita docens : « De consignandis infantibus manifestum est non ab alio quam ab Episcopo fieri licere. Nam Presbyteri, licet secundi sint sacerdotes, Pontificatus tamen apicem non habent. Hæc autem Pontificibus solis deberi, ul vel consignent, vel Paracletum Spiritum tradant, non solum consuetudo ecclesiastica demonstrat, verum et illa lectio Acinum Apostolorum, quæ asserit Petrum cl Joannem esse directos, qui jam baptizatis traderent Spiritum sanctum. » S. Gregorius, his inhærens censuit : « Presbyteri baptizatos infantes signare sacro in frontibus Chrismate non présumant ; sed Presbyteri baptizatos ungant in pedore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte. » s

fit). Cætcruin dissimulari non potest a vetusta salis relaie Presbyteros simplices hoc administrasse Sacramentum, præsertim apud Græcos et Orientales: quapropter sunt qui censent , ecclesiastico potius quam divino jure, id muneris in Occidentali patriarcham præsertim reservatum esse Episcopis ; quo sensu intelligunl Hieronymum locutum esse : « Quod si hoc loco quæris quare in Ecclesia baptizatus , nisi per manus Episcopi non accipiat Spiritum sanctum, quem nos asserimus in vero Baptismate tribui, disce hanc observationem cx ea auctoritate descendere, quod post ascensum Domini Spiritus sanctus ad Apostolos descendit, et multis in locis idem factitatum reperimus, ad honorem potius sacerdotii, quam ad legis necessitatem..« * Ob morem contrarium nonnullis in

universum intetligi debet effecta his omnibus vingularis animorum concitatio, qua tamquam divini Numinis afflatu se senserunt impulsos , ul illam doctrinam laeti ac imperterriti profiterentur. Interdum , si Deo sic visum fuerit, ad illam Spiritus sancti impertitionem accedebat et vis linguis peregrinis loquendi. · Hæc Rosenmüller in Act. viii. <5. ẗu quidem non abhorrente catholica doctrina , gratiam qua in tide firmamur hoc tribui Sacramento.

(I) In decret. Grcgorii ix. I. i. tit. xvi. de Sacramentis non iterandis. Cap. *Patloruli-*.

(i) In ep. ad Decentium Eugub. c. iii.

(3) L. iv. ep. ix. alias I. iii. ep. ix. ad Januarium Calarit.

4) Dial. adv. Lucifer.

locis jam vigentem idem præclarus doctor scripsit : « Quid tacit, excepta ordinatione, Episcopus quod non facial Presbyter? » ' Ipse Gregorius, quum decretum ejus, quo velabatur Presbyteris Chrismate frontem linire , turbis occasionem præbuissct, illud mitigavit ; « Nos quidem sccuudum usum veterem Ecclesiae nostr.e fecimus; sed si omino hac de rc aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ul Presbyteri etiam in frontibus baplizatos Chrismate ungere debeant concedimus. » *

61. id igitur ex testimoniis Patrum quæ retulimus, et ex variis Ecclesiæ moribus, pro' explorato haberi debet, Episcopum esse *ordinarium* Confirmationis ministrum, sacerdotes vero id muneris exercere posse, ea ab Ecclesiæ Præsulibus facta potestate. Prius docuit Eugenius IV. in celebri instructione pro Armenia, definivit vero Concilium Tridenlinum : « Si quis dixerit, sanctae Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem; anathema sil. » ' Alterum ex consuetudine apud Græcos vigente patet: nec enim in Florentino Concilio Confirmatio ab iis administrata improbata est; sed nec a Summorum Pontilicum constitutionibus : quæ enim allegantur, eos respiciunt quibus adempta esi facultas prævio decreto , vel qui intra fines patriarchalus Occidentalis versabantur. * Ipsi Pontifices sæpius noscuntur delegasse sacerdotibus confirmandi munus, quod vir memoriæ venerandæ, Joannes Carroll, noscitur obiisse, antequam ad Episcopatum evectus, Daltimorensis primus Antistes constitutus fuerit. Absque hujusmodi pontificia delegatione irritus foret in Occidentali patriarcham actus sacerdotalis , etiam consentiente Episcopo, quum Pontifex facultatem delegandi sibi reservaverit.

6-2. Ncccsse non est ul diutius in his explicandis immoremur, quum sectarii hujus regionis vel confirmandi ritum penitus rejiciant, vel cum ab Episcopo peragi velint, vanam nominis umbram apud se intelligentes. Nec opene pretium ducimus quæ afferri solent rationes scrutari, ul potestatem confirmandi ecclesiastico potius quam divino jure Episcopis servatam ostendatur : ad rem enim nostram quæ dubitationem patiuntur, vel impune agitantur apud scholas, plerumque vix perlincrc judicavimus. Qui eas ventilatas videre cupit, adealTrombellium. 5

CAPUT IV.

DE CUftFIRHXNIIiS.

65. Omnibus et solis baptizatis conferri posse Confirmationem ex Actis Apostolorum colligitur: Samaritis enim, otiis quos Paulus Ephesi reperil discipulos , post Baptismum colluta est. Id liquet etiam ex Ecclesiæ constanti consuetudine ab antiquissima usque ælate Statilii post Baptismum solemnem, qui ab Episcopo plerumque ministrabatur, imponebamur manus, et Chrismate ungebantur neophyti, ul divino Spiritus sancli dono munirentur : quod etiam infantibus conligil per plura sæcula. Cælerum recenlior disciplina est ut septennium expeclelur, nisi urgeat mortis periculum, vel gravis suadeat ratio. Episcopo forsan diu abfuturo. *

(1} Ep. lxxxv. ad Eragrium.
(i) L. iv. epiet. xxvi. (5) Se»», vii. can. iii.
(4) Vido Benedict. XIV. I.vii. de Synodo Diu-ces. c. vii. viii. ix. ↓
(Cj Ilis», de Ministro Confirm, sectio i. qu. ii. S vi-
to) Vide Uenedicl. XIV. de Sin. Durees. I. tii. c. ». $ 3. 6.

Mora illa id habet commodi ul pueri fidei rudimenta edoceantur, et pio animi affectu ad divina suscipienda dona parentur. Edocendi sunt autem pro ratione ælatis , praesertim de pnecipuis lldci mysteriis.

fit. Ut quis Sacramentum hoc recipiat , debet animam habere a peccato gravi immnnem : nam Spiritui sancio inferret injuriam, qui, peccato addictus, cum hospitem excipere se velle lingeret. Huic pia oblinet consuetudo confessionis peragendæ antequam quis conlirmandum se sistat, quam suadet Pontificale Romanum.

65. Optandum ul jejuni ad Confirmationem accedant, quod Ponlilicale commendat, e| vetus per duodecim sæcula consuetudo habuit : sed loge non jubetur.

66. Utrum gravis sit cuipa négligera Confirmationis susceptionem , quin spernatur Sacramentum , inter theologos quærilur. Affirmanti sententiae favere videtur Constitutio Benedicti XIV., quæ declarat eos qui a presbyteris Græcis fuerant Chrismate liniti, in iis regionibus in quibus facultas confirmandi iis est denegata , « gravis peccati reatu teneri, si (cum possint) ad Confirmationem accedere renuunt ac negligunt. » ! Sed pertinacia quædam videlur cum neglectu iis in rerum adjunctis connexa. In Instructione a Sacra Congregatione de Propaganda Fide edita dicitur : « Sine gravis peccati reatu respui non potest ac negligi, cum illud suscipiendi opportuna adest occasio. Porro liæc doctrina, si pro omnibus qui sunt undique Chrislifidelibus vera est, mulio magis locum habet in illis qui in terris degunt haereticorum. »

67. Qui ammo rite parato ɔoniir ruantur, augmentum gralhecum robore animi ad lidem profitendam recipiunt, ct charactere quodam signantur, qui numquain deleri potest. Itccle igitur iliis dicitur verbis Apostoli ; « signati estis Spiritu promissionis sancio. · ' « Nolite contristare Spiritum sanctum Dei : in quo signati estis in diem redemptionis. n 3 De charactere Paties passim loquuntur. S. Cyprianus dicit quod impositionem manuum recipientes « signaculo Dominico consummentur. n 4 Theodorelus illud vocat « vclut sigillum quoddam regium; »' S. Leo Magnus « signaculum vit® æternæ; » * S. Gregoriuâ Nazianzenus dicit eos « sigillum suscipere quod sepulturam ipsam comitetur, et post mortem maneat ; » 7 S. Ambrosius : « Accepisti signaculum spiritale, spiritum sapientiæ , cl intellectus , spiritum consilii atque virtutis ..spiritum cognitionis, atque pietatis, spiritum sancti timoris : ct serva quod accepisti. Signavit te Deus Pater, conlirmavil te Christus. » 8 S. Augustini vetustus discipulus, tria indicans Sacramenta quæ simul couferebanlur, dicit « Baptizalus es , signatus es regio characlere , coepisti consequi annonam dc mensa regis tui. » 9 Hæc testimonia salis probant traditionem de charactere hoc Sacramento impresso. Ideo decretum est ul : « si de lacto Baptismi , Conlirmalionis, Consecrationis dubitetur, nec possit ulla probatio, inquisitione lacta , succurrere, perinde agendum est ac si nihil horum factum fuisset. » '° lia Concilii Cardiaginensis V. Patres. Quod autem ecclesiæ consecratio eodem comprehendatur decreto , non obstat : nam a Sacra-

li) Conilil. Elu *paiioraltt*, § S. n. 4. Bull. Turn. i.

(1) Epii. i. IS. (S) Jbid.iv.30.

'i) E|>. lu». (3) L. iv. in Canlic.

(6) Serin, iv. de Naliv. \7) Exhort, ad s. latae. ■>', De mysteriis c. vii. n. 41.

(Q) Serai, de Cataclysmo c. i. Inter Augustin» sermones olitu reccnstbalur. .to) Can. vi.

mentis ad cani regula Iraducta est, ob quamdam similitudinem , quum homo gratia templum sil Spiritus sancti. Semel dixit Augustinus manuum impositionem repeti posse : « manus autem impositio non sicut Baptismus repeti non potest : quid est enim aliud nisi oratio super hominem ? » ⁽¹⁾ Sed quamvis deConfirmatione mox egisset, quæ de manuum impositione hic dicit , necessario sunt latiori sensu explicanda : nec enim sibi constaret si eam quæ cum Chrismate adhibetur meram orationem esse diceret, vel iterandam : nam eam sacrosanctam instar Baptismi esse alias tradidit.

68. De ritu confirmandi pauca dicemus. Oratio quam fundit Pontifex manibus extensis in confirmandos, reperitur in libro I. Sacramentorum Roman® Ecclesiæ, qui ad Gelasii referlur tempora, plurimorum judicio. Ea recitata, Pontifex signabat eos in fronie de Chrismate , dicens : « *Signum Chrisii in vitam æternam. Amen.* Pax tecum. ṅ. Et cum spiritu luo. ⁿ In vetuslissimo Ordine Romano,quem edidit Ilittorpius , verba sunt « Confirmo te in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. ⁽²⁾ Integra forma , totusque ritus , prout nunc fit, reperitur in codice undecimi, uti Mabillonius existimat, sæculi. * Excipere tamen oportet alapam , cujus in vetustis monumentis nulla fit mentio ; ejus tamen meminit Durandus, Episcopus Mimatensis, qui sæculo decimo tertio floruit. Percutitur leviter maxilla, ut confirmatus ritum memoria teneat, et simul recordetur eorum quæ sui causa passus est Christus. Græci et Orientales plurcs corporis paries ungunt. ˢ

Breviter de Sacramento hoc egimus; quæ magis scitu sunt necessaria præ oculis lectorum ponentes. Studium autem sacerdotum Dei in eo erit, ut fideles divinis muneribus suscipiendis faciant idoneos, doctrina et virtutum exercitio, cosque virtute ex alto indutos fortes et invictos in fidei certamine præstent, duces quidem in acie , socii vero triumphi et gloriae futuri.

Ii) L. iii. de Baptismo contra Donat, c. xvi.

(Î) In admonit. in seq. lib. p. 95. Torn. ii. Musei Italici.

(3) Vide apud Trombellium dias. r. c. iii. qu. iii.de Confirm.

TRACTATUS XIII.

DE EUCHARISTIA.

PROOEMIUM.

i. rræ cæteris Sacramentis Eucharistia diligenter tractanda est, tum ob summam ejus dignitatem , tum ob vehementiores hostium in eam impetus. *Ev/.ifurria vox* Graea est,quæ *gratiarum actio* reddi potest, quod nomen datum est Sacramento quod Christus post ultimam cœnam instituit, eo quod gratias SUO Patri Cgisse — kAapnZr.rrar, — antequam illud Apostolis distribueret, legjlur. *Eulogia* interdum, præsertim a Græcis, vocatur, a benedictione seu consecratione, qua conficitur; quapropter a Paulo *calix benedictionis — ri* virion rïr ivλ«7·ï»Γ nominatur. † *Cama Dominica* nonnumquam dictum esi, quia occasione ultimæ cœnæ, quam cum Apostolis celebravit Christus , institutum est, quamvis nonnisi post cœnam , uti refert Lucas Hoc nomen plerisque novatoribus mire placuit. Aliis nominibus aliquando designatum esl.quæ singula explicare haud pretium opera videtur. Duplici ratione spectari potest Eucharistia , tamquam Sacrificium quo Deus colitur, et tamquam Sacramentum , quo reficiuntur fideles, Sacrificii facti participes. Placet imprimis de ea tamquam Sacrumenio agere, quum de veritate præseniiæ Christi Domini maxima sit controversia . cx qua pendet tota Sacrificii tractatio.

(t) Oxonirnses frientur consecrationis ritum bae significari voce. Oxford Tracts , vol. t. N. 54. Prsiveral Calvinus ; ▮ *Uenediwe ergo* ce/« *em* significal in hunc usuru consecrare cic. · *In lecmn.*

PARS I.

I> E EUCHARISTIÆ SA C RAME N T 0

CAPUT I.

DE RITL' EUCHARISTICO.

2. Quakcri, sectariis cæteris longius progressi, rilum cucliaristicum prorsus rejecerunt,asserentes Christum nullum instituisse hujusmodi rilum , sed pane et vino, pro Judæorum more, post agni esum usum esse, indeque sumpsisse occasionem Apostolorum mentes evehendi ad corpus suum verum cl sanguinem, haud illud quod foris videbatur, sed coeleste prorsus et spiritale , quo animæ reficiuntur. Quod alias vocant *semen, lumen , vitam,* ipsum est quod corpus spirituale hoc loco designant. Apostolos, vel alios fideles quid simile aliquando egisse ei quod Christus cœnando peregerat , haud gravantur faleri ; sed rilum æstimanl Judaicum , ad tempus servatum , eorum causa qui spiritualem illum cibum manducare haud didiceram. Sententia hæc adeo repugnat Scripturae, antiquitatis consensui, et ipsi sensui Christiano, ut vix sit qui eam serio refellendam censeat ; attamen liceat nobis, nullo viæ duce, rem aggredi. Ne slalim cum cæteris sectariis ineamus certamen , ritum cucharislicum a Christo institutum, perpeluo in Ecclesia servandum, ostendemus; postea ipsius naturam , et quod latet sub \$pe ciebus arcanum , contra reliquos novatores propugnaturi.

Propasilio.

Christus Dominus ritum instituit cucharislicum sub panis ct vini specicbus perpetuo in Ecclesia sua servandum.

5. *Probatur* 1. *ex Scripturis.* Præler Mallhæum , Marcum , ct Lucam , Paulus refert quid Christus pridie sut mortis egerit, et præceplum datum Apostolis ut id ipsi in sui memoriam peragerent. « Ego enim accepi a Domino , quod ct tradidi vobis , quoniam Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, ct gratias agens fregit, et dixit : Accipite, cl manducate : hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur : hoc facite in meam commemorationem. Similiter ct calicem, post quam cœnavil, dicens : Hic calix novum testamentum est in meo sanguine. Hoc facile quotiescumque bibetis, io meam commemorationem. » ! Quod igitur Jesum facientem viderant, ipsi jussi sunt facere in ejus memoriam, illud autem præceplum non cos lanium spectare, sed alios sui muneris consortes, liquet ex eo quod, Apostolo auctore, ritus ille apud Corinthios inductus esset, quem et retinendum innuit, docens qua animi munditie esso

(<) I. Cor. xi.ss.

■epOHCid, qui cibi illius particeps esse velit. Imo rilum hunc ud secundum usque Christi adventum plane dicit •duraturum : postquam enim , verbis supra recitatis,retulerat Christi actum, jussumque, slatim subjunxit : « Quotiescumque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis : mortem Domini annuntiabitis donec veniat. « · Htfl voces de secundo adventu Domini plane ſhlelligcnda sunt , juxta illud Apocalypsis :« Tamen id , quod habe-■iis, tenete donec veniam : » * cl illud Pauli : « Expectantes beatam spem , et adventum gloriæ magni Dei, et Salvatoris nostri Jesu Christi. » s

4. *Probatur* 2. *ex omnium saxulorum a Christo sensu et usu.* In re adeo manifesta superffuum videtur specialia afferre documenta : Lilurgiæ scilicet omnes, Patrum scripta, ct qttotque supersunt chrislianæ vetustatis argumenta, testantur de ritu illo scinper et ubique celebrato, qui etiam praecipuum Religionis munus habebatur. Hæc deinceps adducendi plurima erit occasio.

Objectiones solvuntur.

3. *Obj.* I. Mos erat Judaeis, ut convivii Paschalis magister convivis panem vinumque porrigeret post agni esum : 4 ergo nihil singulare egit Christus, sed ex more illo occasionem ■sumpsit ad cuelesle suum corpus monies evehendi

Resp. Si quid hujusmodi fieri consueverit, omnino distat ab illa Christi actione, qua corpus suum et sanguinem se dare affirmavit. De coelesti ct spiritali corpore ejus quæ dicunt Qua-keri, animi aegri somniis simillima nullo idoneo probantur testimonio. Unicum ejus corpus novimus , illud quod pro nobis datum est — riJinp ſkd»»/, 8 — sanguinem etiam pro mullis lusum in peccatorum ſemissio nem —· rI Wlyi т->.λ«· ««Zv,iμoι, «r ὰμ«|>πά

7. *Obj. 2* Christus illis verbis . ▮ Hoc facile in meam commemorationem. · tantum indicavit se velle ut Apostoli dum ederent, biberentve, illius meminerint , quocurn lunc ultima vice convivabantur. !

8. *Resp.* Obvia vis verborum est ipsos facere debere quod fecerat, et eum in iincrn ut illius memoriam celebrarent, iis prolatis verbis quæ protulerat : proinde non possunt de quolibet convivio explicari. Equidem Paulus ea ad ritum in quo panis et vinum adhibentur, adjecta benedictione, retulit : « Calix benedictionis, cui benedicimus , nonne communicatio san guinis Christi est ? et panis , quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est ? » 8

i). *Obj.* 5. De conviviis communibus Christianorum , quæ quidam ex animi superstitione coenam Dominicam vocabant , agit Apostolus : in iis quippe ebrii erant quidam, vel sese cibis ingurgitabant. Eos igitur ut emendet, dicit plane non esse coenam hujusmodi , quam falso sibi fingebant : nam coena vera spiritalis est, et mysterium.

10. *Resp.* Celebrabantur quidem a Christianis convivia, quæ ■£>« ulpole dilectionis fraternæ indicia , vocabantur ; quæ tamen apud Corinthios gravia , quæ plorat Apostolus, habuerunt incommoda. Ut cos ab excessibus deterreret, qui cum indigna Eucharistiæ sumptione erant conjuncti, quippe ad eam convivæ etiam accedebant, in memoriam iis revocavit quam tradiderat hujus Sacramenti originem sibi divinitas revelatam. Hoc cumam Dominicam designatum esse non constat. quum convivio nomen potius datum censendum sil. Merito negat hujusmodi

(Ij I. Cur. ««i. 17. (1) Apoc. ii. 15'.
(3| Tit. ii. 13. (4) Uarcliy Prop. «iii. ·) *·.
(3; Luc. ««·■ 16. (6) Mallii, uni. is.
(7) Hau ·) Prop. «iii. g ι L (·) I- Cur. «. 16.

convivium dici posse camam Domini, quum jam non fieret ad instar illius cœnæ quam ante institutum Sacramentum cum discipulis fecit. Cætcrum omnino affirmavit Sacramentum celebrandum esse , sed magna animi puritate. ad diem usque adventus Domini.

II. *Obj.* 4. Voces illæ « donec veniat » intelllgendæ sunt dc adventu Christi in corda hominum : Corinthiis quippe adhuc infirmis permitti potuit *ad tempus*, ut signis illis uterentur, quæ aliis cum Christo jam resuscitatis, cl in cœleslibus considentibus, mentis cogitatione et affeciu cordis, suut superflua.

12. *Rcsp.* Parallela loca quæ adduximus ostendunt de Domini adventu exteriori, in line saeculi, esse sermonem. Igitur haud ad tempus, sed semper data est facultas mortem Domini Sacramenti celebratione commemorandi. Nec infirmis lanium ita consulturn , quum Apostolus omnibus injungat ut corde mundato ad cibum illum coelestem degustandum accedant.

15. *Obj.* 5. Quæ Christus lavando Apostolorum pedes dixit, praeceptum potius sonant, quam quæ de pane el vino protulit : attamen nemo se ad eum imitandum ea in re teneri censet.

14. *Resp.* Ex tota rei gcslæ relatione satis colligitur humilitatem nobis commendari, quin actus ipse pedes lavandi districte praecipiatur. Cæierum si qua inde oriri posset dubitatio, cx Apostolorum rebus gestis et documentis, et ex totius antiquitatis chrislianæ sensu et usu facile excuteretur.

15. *Obj.* 6. Joannes , qui spiritalis erat discipulus , utpole sinus Dominici arcanorum conscius, dc pano ct vino in cœna siluit, plurima alia referens.

10. *Resp.* Siluit quidem Joannes dc Eucharistiae institutione, quam jam retulerant alii scriptores sacri. Hæc idonea silentii ratio, præterquam quod ipse pollicitationem Christi de pane coelesti dando retulisset.

17. *Obj. 1.* Quæ sexto capite sui Evangelii refert Joannes a versiculo 32 ad Unem usque , de corpore Christi coelesti, nempe dc semine vit®, iolelligenda sunt ; dicit enim : « Paler meus dat vobis panem de cado verum. » « Ego sum panis qui de coelo descendi. » Nemo autem dixerit corpus suum externum quod in terris habuit c coelo esse delapsum.

18. *Resp.* De se loquitur Christus, seque a coelo descendisse, et esse io ccolo dicit, ut suam originem a Patre, et intimam natura: conjunctiones cum Patre insinuet. Se nominat panem , animæ cibum , qui cœlilus veluti delapsus est : ipse enim qui ii terris versabatur, erat idem qui in cuiis cum Patre ab aevo regnabat. Paler dare hunc cibum dicitur, quia Filium humanam carnem indui voluit Hacarnem, ipsam quæ pro mundi salute danda crat, se daturum pollicitus est Nullum hic indicium corporis illius liclitii quod coeleste vocant Quakcri.

CAPUT II.

DE RE ELICHAIIIST1.E.

19. Fuerunt tempore Martyris Igualii qui Eucharistiam « esse carnem Salvatoris nostri Jesu Christi » negarent, prout ipse testatur, Menandriani scilicet qui veram ab eo assumptam esse carnem inficianles, in alium , necessaria consequentia , inciderunt errorem. Iconomaclii , octavo sæculo. dum sacrarum imaginum veneralionem impugnarent , Eucharistiam unicam imaginem , quæ colenda foret, utpole ipsam Dominum speciebus Sacramentalibus , tamquam velo quodam, obtectum dicebant : quorum temerarii loquendi ratio, quamvis dc re Sacramenti nullus esset error, secundi Mcaeni Concilii Patribus gravissime dis-

plicuit. Sæculo nono Joannes Scotos haud salis accurate dc hoc Sacramento disseruit , ab Adrevaldo monacho Floriaconsi abunde refutatus.

20. Saeculo undecimo , anno circiter 1017, Berengarius Turonensis, Ecclesiæ Andegavensis in Galliis Archidiaconus, primus omnium coepit docere Eucharistiam esse dumtaxat figuram el imaginem corporis et sanguinis Christi. Errorem siatim scriptis perstrinxerunt eruditi quique avilæ fidei vindices, præsertim Praesules egregii Adclmanus Brixiensis, Ungo Lingonensis, Guilmundus Aversanus , Dcoduinus Leodiensis , quibuscum pro Ecclesia militarunt Lantfrancus , tunc Beccensis monasterii Prior, paulo post Archiepiscopus Canluariensis, Durandus Abbas Troarnensis , et Algerus Cluniacensis scholasticus, deinde monachus. Concilia plurima et Pontifices damnarunt novum dogina ; scilicet Romanum sub S. Leone IX. , anno 1050 , codemque anno Vercellense , ac. Parislense; Turonense ac Florentinum sub Victore IF., anno 1055 ; Romanum sub Nicolao II. anno 1059 ; Rothomagense anno 1063 ; Pictaviensc anno 1075; Romanum sub S. Gregorio VII. anno 1078 ; ct alterum Romanum anno 1079. Dogma Catholicum agnovit, et hæresim iterum damnavit Concilium plurimorum Episcoporum Placentia) anno 1095, sub Urbano II.

21. Auctoritati cessit Berengarius, quamvis ob mysterii difficultatem in errorem plus semel sit lapsus, tandem aliquando in fidei doctrina humili poenitenlique animo conquiescens. Pluribus fidei formulis subscripsit , quarum unam recitare juvat, quam in Concilio Romano , anno 1079 , Gregorio VII. Præside , palam fecit : « Ego Berengarius , corde credo el ore confiteor, pnncm et vinum quæ ponuntur in altari , per mysterium sarræ orationis ct verba nostri Redemptoris, substantialiter converti in veram ct propriam ac vivificam carnem et sanguinem Jesu Christi Dumini ſnostri et post consecrationem esse verum Christi corpus , quod natum est de Virgine , et quod pro salute mundi oblatmn in cruce pependit, et quod sedet ad dexteram Patris : et verum sanguinem Christi, qui de latere ejus effusus est, non tantum per signum et virtutem Sacramenti, sed in proprietate natuTte, et veritate substanti®. Sicut in hoc Brevi continetur. et ego legi, et vos intelligitis , sic credo, nec contra hanc fidem ulterius docebo. Sic me Deus adjuvet, el hæc sancta Dei Evangelia. ℁

22. Sæculo duodecimo Petrus de Bruis negavit quemquam jam eam conversionem panis el vini in corpus et sanguinem Christi eflicere valere, quam ipse Christus in cœna effecit. 1 Albigenses sequenti sæculo, Manichaeorum errores renovantes, Sacramentum Eucharistias denegarunt. Wickleff sæculo decimo quarto panem ct vinum in Christi corpus ct sanguinem converti inficialus est ; quem tamen Huss non est hac in re imitatus, semel deserto magistro.

25. Sæculo decimo sexto , Andreas Carolostadius, Archidiaeonus Witlenbergensis, Lulhcri discipulus, magistro repugnavit dc mysterio Eucharistiae, verba Christi de corpore suo veluli digito monstrato interpretans, lineus Zuinglius , Tigurinus Pastor, panem intellexit corpus dici, tamquam illius signum ; sed quum Catholici eum urgerent, moris non esse in institutis novis rem cum signo commutare loquendo , nullo indicio dato , spiritus ,

ti} Ville apud Caronium Innal. Eccl. I. ai. ad »nnom 1079.

(i) Vide ep. i. Vcn. Petri Cluniae, adr. Prlrobu aian.

f « nier *an* albus fuerit n so hand me-minissc dicebat) et. in memoriam revo-ravit vetus Phase ; de victima quippe dictum est : « Est enim Phase , id est transitus Domini. » I Cæterum feliciter ei exemplum haul cessit ; vocabantur enim viclimæ nomine finis ob quem immolabantur, adeo ul *Peccatum* dice-retur hostia pro peccato expiando oblata ; sic *cl Phase* dicebatur victima transitus occasione immolata. Inde autem nihil sequebatur, quo vis obvia senlenliæ Dominicas infirmari posset : nec enim panis Christi corporis victima habebatur. Lutherus viriliter pro reali Christi Domini in Eucharistia praesentia pugnavit, contra Carolosladium, alios-que *Stramentarios* nuncupatos, quia illud nudum Sacramentum, seu signum corporis Christi habebant. Quemque ad tidem tanti mysterii verbis hujusmodi hortatus est: « Tu dic : Nolo deliberare an sil verum, vel non, sed simpliciter credam sicut Christus dicit : « Hoc est » corpus meum. »Si sum idololatra, lit culpa el periculo Christi, cujus verba sic senant : ipse igitur me bene de-fendet. » 1 Cæterum el panem el vi-num adesse una cum corpore et san-guine Christi censuil Luthcrus , Zuin-glianos alioquin summe detestans : « llæreticos censemus ct alienos ab Ecclesia Dei Zuinglianos el omnes Sa-cramentarios qui negant corpus ct sanguinem Christi ore carnali sumi in venerabili Eucharistia. »s

24. Calvinus discordes paries ad con-cordiam ut traheret, vel utrasque sibi adsciscrei, novam adinvenit ratio-nem rem explicandi ; sed verbis licet amplissimis usus, a Zuinglii mente non recessit. « Primo , » inquit « signa sunt panis et vinum, quæ invisibile alimentum , quod percipimus ex carne cl sanguine Christi nobis ropræscn-tant. . . · Jam ergo habemus, in quem finem speciet mystica hæc benedictio : nempe quo nobis confir-met, corpus Domini sic pro nobis µ - mei esse immolatum , ut nunc *eo* ve-scamur, ac vescendo unici illius sa-orificii efficaciam in nobis sentiamus. sanguinem ejus sic pro nobis semel ftisum, ut sil nobis perpetuus potus.»· Liquet nullam realem corporis et san-ginnis Christi praesentiam hac sententia haberi in Eucharistia.

25. Lutheran!, ducem secuti , in Augustana confessione, « de coma Do-mini docent quod corpus et sanguis Christi vere adsint, el distribuantur vescentibus in ccena Domini. » Attamen Melanchton verba hæc mitigavit, dum prælo mandaret illam quam ipse eia-raverat confessionem, substituendo: « *vere* exhibeantur vescentibus : n de qua mutatione in documento jam publici juris facto, merito queritur Walchius suorum nomine.3 « Primum delevit verbum *adsint,* quo vera ac realis præsentia corporis et sanguini» Jesu Christi in sacra ccena significata fuerat ; deinde expunxit vocem *dii-tribuantur,* atque substituit vocabulum *exhibeantur,* ut inde oriretur licentia non credendi distributionem corpori» et sanguinis Christi manu ministri ia-clam , vel ratione manducantium elbi-beniium, sive sint digni, sive indigni, oralem participationem.Atqui hæc sunt imprimis momenta , de quibus in do-ctrina de sacra ccena inter nos ac re-formatos disputatur, nimirum de vera, reali, substantiali præsentia corpori» ct sanguinis Jesu Christi in sacra cœna de orali manducatione ac bibitione. deque indignorum participatione. » ' Hæc Luthcranus theologus. Attamen

(I) Exod. xii.

(i) Enirr. in Ps.xlv. fol. 191. loin. *. Op· edit. Jen».

'5} Colloq. 1st. de Verbo Dei.

(V) In»t. I. iv. c. xvii. ŋ. I. lulrod. ud lib. rymbol. Luth. i. i. ▮ ■ § ı• p. llU>.

(C) Ibidem.

anno IR17 prodiit edictum Gulielmi 111 regis Borusste , quo sect® illæ discordes amico junguntur foedere * in unum coalescentes, relicta libertate sentiendi de Eucharistia prout libuerit !

26. Calvini obtinuit apud plcrosque sectarios sententia , qui verborum involucris vix student eam obtegere. Anglican· fere soli eum antiquitatis venerandæ pudorem servant, ut verbis speciosis de *reali* præsentia et communione Christi nobiscum disserant, quamvis revera corpus et sanguis substantialiter adesse , et a ministro distribui, el ore suscipi a fidelibus vel negent, vel se credere frustra sibi blandiantur ; ex ipsa enim eorum explicatione salis patet signa tantum et symbola haberi, quæ a ministro ad repræsentandum Christi corpus et sanguinem precibus destinata, fiunt suscipientibus , ex fide et animi affectu, occasio virtutis et efficaciae Christi passionis experiendae. ! Manet panis cum vino, nec quid in iis mutalur, nisi *symbolice* et *representative ;* idcoque corpus et sanguis Christi non adsunt, quamvis quis mentis quodam conatu ea adesse, sibi communicari, seque sic refici et refociilari concipiat. Quas subierit vices */Murgin Jnyliaina*, ut novatorum accommodaretur placitis, Oxonienses dolenter harrant. Eduardo puero solium occupante, semel iterumqtie mutata est, Cranmero auctore, qui consiliis usus Buceri, Petri Martyris , et aliorum, in secunda emendatione adeo profecit, ut Rubrica contra realem Chiisti præsenliam insereretur. Elisabeth Liturgiam novæ subjecit correctioni, et Rubrica illa sublata, et conjunctis formulis veritorum quibus Sacramentum dabatur, res ita composuit, ul præsentia realis haud plane denegaretur. Quos Episcopales vocamus, suam Liturgiam immutarunt, postquam civili rerum conversione ab Anglicanorum auctoritate in rebus religionis immunes evaserunt: sed quamvis invocationem Spiritus sancti adoptaverint . iis utuntur vocibus quæ Calvini placitis sunt accommodate. Ipsi qui apud nos dicuntur Lutherani, plerique Lutheri dogma hac de re vel penitus deseruerunt, vel vocibus tantum retinent : in partes scilicet scissi diversas propugnant sententias. I'nitarii verborum ambagibus remotis, profitentur Eucharistiam mera esse symbola Christi mortis, nulla efficacia

(1) « I begin with the Church of England..... It leacbeth therefore, « that in the Blessed Sacrament, the Body of Christ is given , taken, and eaten ; so that to the worthy receivers the consecrated and broken bread is the communication of the Body of Christ; and likewise the consecrated Cap the communication of His Blood. » IIxc Joannes Cosin Episcopus quondam Durham, quem sequuntur Oionienses. Vol. i. tract. 17. Alius Episcopus Anglicanus L. Andrews, quern Cosinus citat, respondens Bellarmino scripsit: • Christ said, This is my Body ; in this, the object, we are agreed with you, the manner only is controverted. Wo hold by a firm belief, that it is the Body of Christ, v Explicat tosinus Anglicanam sententiam · a We believe a presence and onion of Chriat with our soul and Body, which we know not how to call better than sacramental, that is, eflected by eating ; that while we eat and drink the consecrated Bread and Wine, we eat and drink therewithal the Body and Blood of Christ, not in a corporal manner, but in some other way , incomprehensible, known only to God, which we cal' spiritual, albidcm. In Bubrica Libri Orationis Communis, editi anno 1549, Eduardo regnante, preceptum est ut major panis apponeretur consecrandus, et in partes dividendus, simulque dictum est : « Men must not think less to be received in part than in the whole, but in each of them the whole Body of our Lord Jesus Christ. >

(1) ▮ II makes, io truth , a man's · eyes gush out with water » to see io these notices, how the glory of our church, the days of her youth , and her first love are departed : and to tbiok what she might bave been bad she stood in the old paths. · The virgin daughter of my people is broken with a great breach, with a very grievous blow, s th ford Tracts, Xo. St. Vol. is.

prædita, sed serins et utiles cogitationes excitandi causa inslitnla. '

27. Catholicam de Eucharistia do Ctrinam Concilium Tridenlinum , ana themate in contra dicentes lato. vindicavit : « Si quis negaverit in sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento contineri vere, rcaliler, et substantialiter corpus et sanguinem, una cum anima et divinitate Domini nostri Jesu Christi, et proinde totum Christum ; sed dixerit tantummodo esse ineo, ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.»2 Zuinglii errorem una cum Calviniano percellit hic canon, adeoque Anglicanes : ipsi enim nonnisi virtutem et efficaciam corporis et sanguinis Christi percipi revera credunt, quamvis ipsum corpus et. sanguinem quandoque, verborum licentia usi, se recipere affirment. In eo autem fallunt et falluntur quod de re ipsa nobiscum convenire se aliquando profiteantur, de modo tantum disceptantes : agitur enim de veritate præsenliæ corporis et sanguinis Christi. Fallaciam verborum quibus utuntur, etsententiæ quam propugnant, feliciter exponit Rallam , celebris scriptor acatholicus. ' Ad modum præsentiæ quod allinet, nihil ab Ecclesia rcperilur definitum, nisi quod vocibus illis Tridentinis enuntietur, scilicet quod *vere* adsit corpus et sanguis Christi, non signo tantum et figura ; quod *rcaliler*, non fide tantum adesse censeatur ; quod *substantialiter,* non mera virtute et efficacia. Cæterum modus ipso prorsus ineffabilis est : nec enim naturali sua conditione præsens est Christus . sed ratione mysterii plena, quam adorare potius quam scrutari vel explicare præstat. *Transubstantiallo* ad merum modum præscnllæ non potest referri, prout a picrisque Anglicanis fit : est enim ratio qua fit præsens, vel qua substantia pania et vini in corpus et sanguinem convertitur.

Quum gravissima sit hæc controversia, singula Scripturarum testimonia perpendere, adjecta veterum interpretatione , juvat. De promissionis verbis quæ Joannes refert, imprimis agendum est.

CAPUT III.

DE SEXTO JOANNIS CAPITE.

Propositio.

Vera , realis, et substantialis præsentia corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Eucharistia invicte probatur ex promissionis verbis relatis apud Joarinem.

28. *Probatur* 1. *ex Christi Domini verbis.* Quum Christus, panibus multiplicatis , ita ut plora millia hominum

(1) Unitarian Miscellany, Vol. i. p. 146.

(i) Sees. (iii. Can. i.

[81 ▮ This middle system *(Anglican)* (if indeed it is to be considered a genuine opinion , and not rather a political device), " had no advantage but in the disguise of unmeaning terms ; while it bad the peculiar infelicity of departing as much from the literal sense of the words of institution, wherein the former triumphed, aa the Zuinglian interpretation itself. ↑ know not whether I can slate, in language tolerably perspicuous, this jargon ot bad mclbaphysical theology. - - - It can hardly fail to strike every unprejudiced reader, that a material substance can only in a very figurative sense be said to be received through faith ; that there can bo no real presence of such a body consistently with the proper tiso of language, bnt by its local occupation of space; and that as the Romish tenet of Transubslantiation is the best, so this of the Calvinists is the worst imagined of the three, that have been opposed to the simplicity of the Helvetic explanations. · Hallam's Constitutional Hist. England , Vol. I.

*« The truth is , that there were but two opinions al bottom as to this main point of controversy ·. nor in the nature of things was it possible that there should be more : for what can be predicated concerning a body, in its relation to a given space , but presence and absence? »

satiarentur, omnium in sc admirationem provocasset, secuti sunt cum plurimi, par prodigium videndi spe illecti, eumque Capharnai invenerunt. Huic curiositati cl ciborum desiderio mederi voluit, occasione inde accepta cos ad coelestia cibi esuriem excitandi. Ex iis quidam cibum cœlilus dandum postularunt, proni Moyses majoribus eorum manna dederat. Se cibum esse qui e cœlo descenderat dixil, suamque carnem illis se daturum manducandam. *a* Panis quem ego dabo, caru mea esi pro mundi vita. » ! Vix enuntiaverat se carnem suam in cibum daturum; panis quippe nomine apud Hebræos omnis cibus intelligebatur ; (piando grave ortum est contradicentium murmur, cl auditores in duas scissi sunt paries, nonnullis negantibus id fieri posse, aliis affirmantibus : « Litigabant ergo Judæi ad invicem, dicentes : Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum ? » bum inter se contenderent de rei possibilitate, Christus iteravit propositionem, minans interitum iis qui oblato cibo vesci nollent: α Dixit ergo eis Jésus : Amen , amen, dico vobis : nisi manducaveritis carnem Filii hominis , et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. «Eodem spiritu dicere perrexit: «Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam : et ego resuscitabo eum in novissimo die. Caro enim mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo. Sicut misit me vivens Pater, ct ego vivo propter Patrem : et qui manducat me, et ipse vivet propter me. Hic est panis, qui de cado descendii. Non sicut manducaverunt paires veslri manna, cl mortui sunt. Qui manducat hnne panem, vivet in ælernum. Haec dixil in synagoga docens, in Capharnaum. »

29. Ex lota narratione liquet de cibo esse sermonem : panem dederat Christus; panem quaesierunt Judæi, sed veluli parvi facientes eum qui præ manibus multiplicatus fueral, ecœlodandum desiderarunt, prout Moysis tempore cœlo deciderat manna. Christus panem e coelo a Patre, suo dari affirmavit, seque panem illum esse, $uam que carnem , ipsam quæ pro mundi salute inter supplicia daretur, se etiam in cibum daturum. Illis de tanta promissione inter se contendentibus,quomodo fleri posset, idonea oblata est occasio suam explicandi mentem, et offensionis causam tollendi, si de vera sute carnis manducatione haud fuisset locutus. Attamen verbis maxime vehementibus , et minis adjectis dirissimis, ipsam carnem manducandam et sanguinem bibendum dixil : et magna verborum copia ilerum ilerumque manducationem illam inculcavit. Sicut recusantibus intentavit pœnas, suscipientibus vilæ æternæ præmia, et intimam hac in vita cum illo conjunctionem pollicitus est, se verum cibum animæ esse affirmans. Orationem clausit, nulla dalb explicatione : nam quæ postea ab ipso dicta referuntur, ab iis quæ in synagoga palam protulit, haud sine causa, ab Evangelista discernuntur,1 ut intelligamua integram esse concionem; et promissionem, licet durius exceptam et in quæstionem vocatam a Judæis, nulla voce fuisse mitigatam, vel ad sensum auditoribus accommodatum reductam.

(l) Joan. vi. Bi.

(i) « In illi» and the following verses, (spoken" not in the Synagogue , but elsewhere , and, no doubt, in private) , our Lord condescends, «etc. Pergit Bloomfield protestantieo more testimonia explicare, sed, quod nostra interest. locorum discrimen admittit.

30. Soluta concione, qua? dixerat Jesus adeo vehementer, inter discipulorum turbam animo revolvebamur, qui nec acquieverunt lanio mysterio. « Multi ergo audientes ex discipulis ejus dixerunt : Durus est hic sermo, et quis potest cum audire ?» Res erat, uti liquet, maxime captu difficilis , quam plurimi, qui se discipulos hactenus professi erant, noluerunt amplecti. Argumento est validissimo Christi sermonem multitudini universa?, cl ipsi qui cum audire consuevit discipulorum coetui, sensum verro manducationis •ingessisse. Jam vero Christus vix potuit absque injuria auditorum doctrinam involvere verborum ambagibus , quro simplicius explicata, nemini foret offensioni, quum prout sonabat accepta universos fere devios ageret a salutis semita. Sed nec discipulis suis privalim eam explicationem præbuil, qua tolleretur difficultas. « Sciens autem Jesus apud scmclipsum quia murmurarent de hoc discipuli ejus, dixit eis : Hoc vos scandalizat? Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius ? Spiritus est qui vivificat : caro non prodest quidquam. Verba quæ ego loculus sum vobis, spiritus ct vita sunt. Sed sunt quidam ex vobis qui non credunt. Sciebat enim ab initio Jesus , qui essent non credentes, et quis traditurus esset eum. Et dicebat : Propler-ea dixi vobis, quia nemo potest venire ad me, nisi fuerit ei datum a Patre meo. » Hæc Christi oratio ad discipulos diligenter perpendenda est, ut animus ejus innotescat. Quum ægre ferrent cum de carne sua danda loculum esse, quaesivit quid illis videretur si cum ascendentem ad summos coelos, unde venit, conspicerent. Hoc veluli argumentum veritatis indicat, ut sibi credatur. Spiritus, — — divinus Paracletus esi, qui vitam animae impertitur, fidei largiendo donum, ct cordi» affectus sibi charitale devinciendo : caro, humanus scilicet sensus ct cogitatio, nil prodest in lidci mysterii» scrutandis. Qua· protulerat, spiritum — — esse et vitam ilixil, spiritualia ct vivifica, a divino Spiritu profecta , et veritates divinas spectantia, quarum fides spiritum ct vitam afferret. ' Sed esse ex illis qui animo nou fovebant fidem , novit ipse , cordium quum esset scrutator. Fidei igitur necessitatem his verbis inculcavit: nam absque ca tantum arcanum nemo potuit amplecti. quam Dei donum esse, magnis precibus expetendum , magnis desideriis exoptandum tandem innuit.

31. Jam vero si quid iu nostra hujus sermonis explicatione obscurum vel ambiguum videatur, eventus attendendus est, ut noscamus utrum interpretationi noslræ conveniat : scilicet si post Christi explicationem discipuli pertinaces inventi sint, et Magistrum deseruerint , merito inferimus cum suæ sentenliæ duritiem haud emollivisse. Ita autem revera contigit : « Ex hoc mulli discipulorum ejus abierunt retro : et jam non cum illo ambulabant. » Ergo illis persuasum est Christum perstitisse in ea affirmanda sux carnis manducatione, a qua illos abhorrere noverat. Numquid infeliciter Christo cessit suam mentem aperire volenti? numquid omisisset omnem conatum ad discipulos relinendos, claris et apertis verbis, si male intellexissent ejus verba, quum ipse de sola fide ageret, vel de symbolis et signis?

32. Ad Apostolos nunc oculos convcrlere oportet, ut quid ipsi senserint noscamus: nam credendum eos saltem verum verborum sensum aliquatenus intellexisse. « Dixit ergo Jesus ad duodecim : Numquid et vos vultis abire?

(I) Viilc Ilum. **Iii.** 4. ubi tarais cl spiritus sensus evolvitur.

Respondit ergo ei Simon Petrus : Domine, ad quem ibimus? verba vilæ æternæ habes. Et nos credidimus , et cognovimus, quia lu es Christus Filius Dei. Respondit ei Jésus : Nonne ego vos duodecim elegi : et ex vobis unus diabolus est? Dicebat autem Judam Simonis Iscariotem : hic enim erat fra dilurus cum, cum esset unus ex duodecim. » Liquet Apostolos non alia conditione invitari ut maneant, nisi humili mentis assensu excipiendo quæ Christus dixerat; caque de causa Petrum nomine cætcrorum integrum profiteri obsequium. Non allegat discedentium errorem, quo verba Magistri perperam interpretati sunt, sed hujus auctoritatem, cui aliam anteferre nefas foret. Eloquia et documenta ejus vitam afferre credentibus agnovit, et omnium nomine fidem professus est : noverant enim divinam ejus originem et naturam ex iis quae patrata viderant prodigiis. Unus tamen inter illos latuit perditionis filius, quem notavit Christus, nc quis se falsa pietatis specie decipi putaret.

53. Ex lota illa narratione invictum vera carnis Christi in Sacramento dandæ, substantialiter et realiter, habetur argumentum : quum cibum anima cœlestem se daturum promiserit, eumque suam carnem fore affirmaverit, nec murmurantibus Judaeis, nec discedentibus discipulis mitigaverit ejus verba, sed Apostolis significaverit , iis etiam discedere per se licere, nisi vellent arcannm quod proposuit toto mentis obsequio adorare.

34. *Probalur* 2. *ex Patrum interpretatione*. S. Cyprianus explicans petitionem « panem nostrum , » ait : « Hunc autem panem dari nobis quotidie postulamus, ne qui in Christo sumus, et Eucharistiam quotidie ad cibum salutis accipimus, intercedente aliquo graviori delicto, dum abstenti et non communicantes a cmlesli pane prohibemur, a Christi corpore separemur, ipso prædicantc et monente : ▮ Ego sum » panis vilæ qui de cœlo descendi. Si » quis ederit de meo pane, vivet in » æternum. Panis autem quem ego de› dcio, caro mea est pro sæculi vita. · Quando ergo dicit in æternum vivere, si quis ederit de ejus pane, ut manifestum est eos vivere qui corpus ejus attingunt, et Eucharistiam jure communicationis accipiunt : ita contra timendum est et orandum , ne dum quis abstentus separatur a Christi corpore, procul remaneat a salute, comminante ipso et dicente : « Nisi ederitis carnem » Filii hominis, et biberitis sanguinem n ejus, non habebitis vitam in vobis. · Et ideo panem nostrum, id est, Christum dari nobis quotidie petimus, ut qui in Christo manemus et vivimus, a sanctificatione ejus et corpore non recedamus. » !

35. S. Hilarius Patrem et Filium na lura unum esse, non voluntatis lanium consensu, probal ex eo quod et nos naturaliter in Sacramento Christo conjungamur. « Eos qui inter Patrem et Filium voluntatis ingerunt unitatem, interrogo, utrumne per natura veri talem hodie Christus io nobis sit, an per concordiam voluntatis? Si enim vere Verbum caro facium est, et nos vere Verbum carnem cibo Dominico sumimus, quomodo non naturaliter manere in nobis existimandus est, qui et naturam carnis nostra jam inseparabilem sibi homo natus assumpsit ; ei naturam carnis sic ad naturam aeternitatis sub Sacramento nobis communicandæ carnis admiscuit? Ha enim omnes unum sumus ; quia et in Christo Pater est, et Christus in nobis est. Quisquis ergo naturaliter Pairem m Christo ircgabit, neget prius uon na-

(I) Lib. d· Orat. Domiiuc*.

tnralifor velsein Christo, vcl Christum sibl iocsse; quia in Christo Pator, et Christus in nobis, unum in his esse nos faciunt. Si vere igilur carnem corporis nosiri Christus assumpsit, et vere homo ille, qui ex Maria natus fuit, Christus est, nosque vere sub mysterio carnem corporis sui sumimus, ct per hoc unum erimus, quia Pater in eo est, et ille in nobis ; quomodo voluntatis unitas asseritur, cum naturalis per Sacramentum proprietas perfecta? Sacramentum sil unitatis' Non est humano aut saeculi sensu in Dei rebus loquendum, neque per violentam atque imprudentem praedicationem coelestium dictorum sanitati, alienæ atque impiæ intclligcntiæ extorquenda perversitas est. Quæ scripta sunt legamus, et quæ legerimus intelligamus, ct tone perfcctæ fidei officio fungemur. De naturali enim in nobis Christi veritate quæ dicimus, nisi ab eo didicimus, stulte atque impie dicimus. Ipse enim ait : ▮ Caro mea vere est esca, et sanguis » meus vere est potus. Qui edit carnem » meam, ct bibit sanguinem meum, » in me manet, el ego in eo. ▮ De veritate carnis ct sanguinis non relictus est ambigendi locus : nunc enim ct ipsius Domini professione, ct tide nostra, vere caro est, et vere sanguis est : et hæc accepta atque hausta id efficiunt, ut el nos in Christo, cl Christus in nobis sit. Anne hoc veritas non esi? Contingit plane his verum non esse, qui Christum Jesum verum esse Deum denegant. » ' Hoc argumentum nihil valuisset, si fide tantum Christi corpus cl sanguis in Eucharistia sumerentur.

36. S. Joannes Chrysostomus rationem reddit cur Çhristus post panes multiplicatos de mysterio Eucharistiae loculus sil : « Si quis percontaretur , cur mysteriorum sermonem adduxerit, respondebimus quod horum nunc maximo tempus erat. . . . Proplerea illud prius *fecit* miraculum , ut per illud non essent amplius increduli his quæ postmodum diceret. . . Quare necessario dicendum quam admiranda mysteria, ct cur data sint, et quænam eorum utilitas. Unum corpus sumus, ct membra ex carne et ossibus ejus. Ut autem non solum per dilectionem , sed rcipsa, in illam carnem convertamur, per cibum id efficitur, quem nobis largitus est. Cum enim suum in nos amorem indicare vellet, per corpus se nobis commiscuit, et in unum nobiscum redegit, ut corpus cum capite uniretur: hoc enim amantium maxime est. Hoc Job significabat de servis a quibus maxime amabatur, qui suum amorem præseferentes, dicebant : « Quis daret ▮ nobis, ut ejus carnibus impleremur!» Quod Christus fecit, ut majori nos charitalc adstringerct ; el ut suum in nos ostenderet desiderium , non se tantum videri permittens desiderantibus, sed et tangi, et manducari, el dentes carni suæ infigi, et desiderio sui omnes impleri. » * Hæc non tantum exhibent interpretationem sacri textus ab insigni doctore, qui celebratur ob « inhærentem scntenliæ sacrorum librorum explanalionem , n sed realem Chrisii]pra sentiam iis vehementlioribus verbis enuntiant, quæ de. perceptione fide nullatenus explicari possunt. Merito autem quæ speciebus contingunt, carni ipsi quæ iis velatur tribuuntur, ad veritatem substantialis præsenliæ designandam, quamvis nihil jam pali possit caro illa, gloriosi corporis proprietatibus prædita.

37. S. Cyrillus Alexandrinus : « Servator ipse ▮ « Qui manducat meam carnem,» inquit, « et bibit meum sanguin» nem, in me manet, ct ego in illo. » Hic enim animadverterc est operæ pretium,

viit. dei linit, n. <s.

(t) Horn. χIτ. in Joan.

Christum non dicere so duntaxal in nobis futumm secundum relationem ■quamdam afleclualcm , sod ct per participationem naturalem. Ut enim si quis ceram ceræ commixtam igne simul liquaverit, unum quid cx ambabus efficit, ita per corporis Christi ct pretiosi sanguinis participationem, ipse quidem in nobis, nos nutem rursus in eo simul unimur. Nec enim «aliter vivificari potest quod natura sua est corruptibile, quam si corporaliter unitum sil corpori ejus , qui secundum naturam suam est vita , hoc est, Unigeniti. Quod si meis verbis persuaderi tenon sinis, ipsi Christo clamanti fidem adhibe : « Amen , amen dico vobis : » nisi manducaveritis carnem Filii ho- « minis, el biberitis ejus sanguinem, » non habebitis vitam in vobis. Qui n enim manducat meam carnem , cl n bibit meum sanguinem , habet vitam » aeternam : cl ego resuscitabo eum in ■ novissimo dic. » Audis cum aperte pradicanlem, quod nisi carnem ejus manducaverimus, ct biberimus ejus sanguinem , non habituri simus in nobis, hoc est, in propria carne , vitam æternam ? /Elenia aulem viia jure censebitur caro vilæ, hoc esi, Unigeniti.»! llerum ait : « Quomodo potest hic carnem suam nobis dare ? De Deo non sine magna impietate conclamant, nec in mentem venit nihil esse impossibile apud Deum. Nam quum animales essent (ut ait Paulus) spiritalia intelligcre non poterant. Sed fatuitas quaedam tam magnum sibi videtur mysterium : sed nos magnum, quæso, a peccatis aliorum profectum faciamus, cl firmam fidem mysteriis adhibentes, nunquam in tam sublimibus rebus, illud « quomodo » aut cogitemus, aut proferamus : judaicum enim hoc verbum est, el extremi supplicii causa. » *

58. S. Leo Magnus : « Dicente Domino : ■ Nisi manducaveritis carnem » Filii hominis, et biberitis ejus san- » guinem,non habebitis vitam in vo- » bis, » sic sacrae mensae, fratres, communicare debetis, ut nihil prorsus de veritate corporis et sanguinis Chrisii ambigatis. »s

Objectiones.

30. *Obj.* 1. Christus sexto Joannis capite de cibo animæ agit, de se scilicet tide percipiendo. Judaeos panem quaerentes monuit, ut cibum qui in vitam æternam maneret polius quaererent : « Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam, quem Filius hominis dabit vobis. . . . Hoc est opus Dei, ut credatis in eum quem misit ille. » * Sicut Samaritanae mulieri aquam vivam petendam dixit, doctrinam salutis ea intelligens; ita el cibum vilæ Judæis quaerendum indicavit, alia imagine eam designans.

■10. *Resp.* Utique a pane, quem quaerebant Judaei, sumpsit occasionem Christus eos de cibo animæ alloquendi, eosque hortatus esi ut hunc prae illo quaererent. Quum illi deinceps interrogarent quid sibi foret faciendum, quod opus peragendum , ut Deo forent grati, respondit illud imprimis esse necessarium, ut sibi divinitus misso, el claris indiciis designato , plenam adhiberent fidem. Ausi sunt argumentum divinae illius missionis postulare, non quale mox dederat, multiplicatis panibus, sed e coelo vcluti depromptum, pane inde deducendo: majoribus enim suis illud suæ missionis indicium a Moyse datum objiciebant. Tunc animadvertit manna e cœlo vere non delapsum , nec eas habere proprietates quæ cœlestem cibum denotant : cum enim panem vere cœlestem dicendum, qui a Patre cœlo demittitur, vitam daturus mundo. Hac ratione vehemens in iis accendii desiderium cœlestem hunc

ti) L. x. in Joannem. c. xiii.
(1) In Joan. I. it . c. xiii.

(S, Serm. liuix. de jejunio xepluui aenei».
‖ Join. vi. 17, W

cibum gustandi. Petentibus ul semper illis panem hunc daret, respondit so esse panem vitei, nec esuriem passurum , nec sitim, quicumque ad eum accederet. Objurgavit eos deinceps eo quod illi hæc tradenti non crederent, el ad excitandam eorum aemulationem, præ oculis proposuit præmia quæ fideles ejus discipulos manebant. ‹ Murmurabant ergo Judaei de illo, quia dixisset : Ego sum panis vivus, qui de coelo descendi. » ' Murmur hoc cohibuit Christus, eosque ideo haud credere dixit, quia Patri docenti interius non obaudiebant. Iterum se panem vitae esse affirmavit, et facta sui cum manna collatione, ostendit morti subjacuisse qui hoc olim vescebantur, se voro c cœlo descendisse, ut qui ex eo manducaret, vita frueretur ælcrna. Suam ipsius carnem comedendam in anima cibum tandem perspicuis verbis enuntiavit. Verissime igitur dicitur occasione panis, quo reficiuntur corpora, usus esse, ut de cibo animae loqueretur; sed qualis sit ille cibus ipso docente discimus. Profecto si de doctrina fide excipienda voluerit loqui, absque ulla causa figuris, a quibus adeo abhorrebant auditores, usus fuisse videbitur. s

41. *Obj.* 2. De fide prius locutus est -Christus : igitur transitus ad oralem manducationem non est admittendus , praesertim quum panis ipse dicatur eo loci, in quo de fide plane agitur, ct c cœlo descendisse, quum caro ejus ex utero Virginis sit derivata.

42. *Resp.* Totius concionis Christi materies fuit animae cibus, [occasione sumpta ex corporis nutrimento. De fide egit, tamquam conditione ct subsidio ad illum percipiendum cibum. Quinn primum sc panem dixerit, intel, ligendus videtur dose in cibum animai sumendo,quamvis qua ratione id fieret non slnlim operuerit. Cæterum progrediendo illud manifesto declaravit. Constat igitur sibi tota oratio , quæ de cibo Eucharistico est, sub involucris primum , deinceps clare promisso. Vere dicitur panis cœlo delapsus; quamvis enim caro Christi ex utero matris desumpta sil, divina dignitas persons}, cum qua conjungitur, facit, ul de ea praedicetur ecclesiis illa origo: proprietales enim utriusque natura de persona rite praedicantur, cl de naturis *in concreto,* juxta scholasticorum sermonem.

43. *Obj.* 5. Tota illa de cibo coelesti oratio figurata plane est, uti ex iii verbis patet, quibus promissionem contineri maxime jactant Catholici : « panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita : » 8 vel ul habet textus GræCUS : »r iyi» *ἰῶω* ihrip rῖr rtii χἶτμι: >>γ. His verbis, uti bene adnotai Rosenmüller, indigilat mortem suam; *a* fore, ul ex morte sua maxima generi humano orirentur beneficia. » '

44. *Resp.* Figuratam illam orationem, quam Rationalista post Protestantes adeo manifestam censet, agnoscere non possumus, Christo tanta cum asseveratione carnem suam se daturum profilcnlc. Si in sermone de pane constitisset, interpretatio figurata verosimilitudinc non carcret; sed quum carnem nominet, el, repugnantibus Judæis, interitum eam non manducanti minetur, ignoscant nobis Protestantes cl Rationaliste?, credentibus nullo pacto contingere potuisse ut

(i)V.ii.

(i) « It must bo owned, ibat if our Saviour, by men's eating hie flesh , and drinking bis blood, meant nothing but so obvious a thing as receiving him and bis doctrine by faith and obedience, he clothed his thoughts in most unnatural language·· Dr. Johnson cil. a Moore, Travels of an Irirt Gentleman , c. xiii.

(5) V. Sl.

(4) In locum.

auditoribus offensionis et perditionis causam ipse daret, figurata locutione adeo inusitata, el cujus nullum idoneum suppetebat indicium.

45. *Obj.* 4. Christus spiritualem suorum verborum sensum aperuit, el errorem Capharnailarum corrigere studuit; nam sc ascensurum in coelum dixit, adeo ut non possent ultra sibi tingere se carnem ejus manducaturos : « Hoc vos scandalizat? Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi eral prius? Spiritus est qui vivificat : caro non prodest quidquam. Verba quæ ego locutus sum vobis, spiritus et vita sunt. » '

40. *Resp.* Quicumque sil horum verborum sensus, non possunt efficere ut Christus non videatur publica concione auditoribus gravissimi erroris præbuissc occasionem et causam , si figurata admittenda sil interpretatio : adnoial enim diligenter Evangelista hæc alia occasione prolata , coram discipulis, quum oratio in synagoga absoluta sil, plurimis coacervatis asseverationibus vehemenlioribus , et ne verbo quidem prolato, quo earum vis mitigaretur. Post concionem relatam dicit Joannes :b Hæc dixit in synagoga docens, in Capharnaum. » * Deinde refert quæ postea evenerunt, rumore illius concionis ad discipulos plerosque delato, ct re eorum judicio perpensa :« Mulli ergo audientes ex discipulis ejus, dixerunt : Durus est hic sermo, el quis potest eum audire? » (i)ld fatetur Rosenmuller ipse, in priorem illum versiculum adnotans : « Palam , loco publico , ubi plurimi erant testes sermonis. Quæ proxime sequuntur , post discessum e synagoga dicta videntur, filoomlield etiam consentit.

47. *Obj.* 5. Illa Christi verba eo direda sunt, ul qu-e dixerat in synagoga explicaret : solebat enim privailm discipulis explicare quæ in pœnam Judæis pleraque obscurc proposuerat.

48. *Resp.* Videntur potius dicta causa inculcandi el urgendi quæ publice dixerat : nam nonnisi murmure inter discipulos orlo de duritie doclrinæ, ca protulit. Nihil dicitur quod ad conciliandos eorum animos natum sil, sed objurgantur, eo quod offensionis occasionem ex promissione facia sumpserint. Ascensio ejus futura , el coelestis origo allegantur, ad eorum incredulitatem domandam. Effertur Spiritus divini effectus in anima fideli : Spiritus scilicet est qui vitam animæ impertitur, fidei lumen graliamque qua justi efficimur concedendo. Caro , sensus humanus a Spiritu non illustratus nihil prodest ; homo nempe, humano illo sensu innixus, de divinis mysteriis judicans, in errorem et interitum ruit; est enim hæc loquendi ratio ps«Mnr qua mitioribus verbis funesti effectus superbiæ humante enuntiantur. Verba quæ Christus dixerat, spiritus el vita erant, cœlestia a divino Spiritu profecta , et vitam animæ datura, quæ proinde ex Spiritus lumine fideles amplectuntur; 8 « sed sunt quidam ex vobis , » pergit dicere, · qui non credunt. ·· Hæc obvia est verborum objectorum interpretatio , seriei lotius orationis consona , el usui Scripturarum ,in quibus caro passim pro humano ct vitioso sensu et affectu sumitur. Ipse Rosenmüller ea sic reddit : « Sublimior sentiendi ratio salutem affert, humilis (infirma) sentiendi ratio nihil juvat ; doclrinæ quas ego vobis propono, efficiunt illam sublimiorem sentiendi rationem, el salutem. » — « rrn in N. T. in genere dici-

(i) V. 62. 03. 64. *(1)* V. 60.
(>) V. 01. (4) In locum.
(3) a That is they are from the Spirit of Cod , and if received with true faith, will lead to eternal life. » Ita Hornius Inirod. Vol. ii. Metonymy *"f* tbo Cause, p. 5U0, 5th American edition.

lur, quidquid est perfectum, subtile, sublime , divinum ; *oἀ#ξ* ЖP3, quicquid est imperfectum, vile, humanum. » ' Ita Apostolus ad Galatas scribens, voces illas adhibet : » Sic stulti estis, ut cum spiritu coeperitis, nunc came consummemini. » * Ex eventu salis intelligitur Christum nihil mitigasse, sed ea quæ dixerat inculcasse credenda : nam discipuli mulli , *co* audito, discesserunt, numquam reversuri. Quod autem asseritur de obscura locutione in pœnam, impietatem sapii: quamvis enim Christus haud semper perspicuis verbis mysterium regni omnibus panderil, illud Apostolis privatim dans nosse, non ideo potuit, illaesa veritate cl bonitate sua , ita loqui ut necessario inducerentur in errorem auditores, cl c concione discedere, nullo dato sui sensus indicio.

49. *Obj.* 6. « ipsi auditores Jesu facile intelligere poterant, eum improprio dicendi genere usum esse, ut hoc monere non fuerit opus, n lia Rosenmüller, latens verbis quæ versiculo 65 continentur nullam dari publicæ concionis explicationem.

50. *Besp.* Minime poterant id intelligere.quum ipsis murmurantibus et quaerentibus,'quomodo Christus dare posset suam carnem manducandam, minatus sit iis mortem nisi eam manducarent, et perrexerit loqui de esus illius utilitatibus. Equidem si figuram aliquam adhiberi cogitassem, ex usu suæ geniis ejus vim definiissent, quum ex ejus sermone non paterel. Jam vero apud illos manducare alicujus carnem, et bibere ejus sanguinem translate sensu significabat *petere calumniis, opprimere, persequi, inter/icere,* prout ad rem animadvertit eruditissimus vir, Nicolaus Wiseman, Psaltes de hostibus queritur. appropiant super me nocentes , ut cdanl car. n°s meas. » ' Job de calumniatoribus ail: «Quare persequimini me sicut Deus, et carnibus meis saturamini? »< Uc principibus populum opprimenti, bus dicit Deus : « Qui comederunt carnem populi mei. » 4 Semel apud *Job* pro affectu magno .significando, famuli ejus cum amplectebantur, vox usurpata videtur. n A sanguinis uiilem potatione quantum abhorrerent Judæi notum est; et plura probant exempla eam pro re horrenda semper usurpari, quando sensu translato adbibetur.7 Nunquam pro animæ nutrimento figura hæc a Judæis, vel Orienilibus aliis gentibus , quarum sermo uiorcs judaicis adsimilantur, usurI)a^a noscitur. Ergo contra omnet Henneneuticæ regulas sensus transla^us Christi concioni affigitur, quem U)se non indicavit, nec auditores ei usitata suæ gentis loquendi ratione, poterant delegere.

7. Si obvio sensui inhaeres« nius» dicendum erit Capharnailas non potuisse vitam assequi , nisi percepto Eucharisliæ Sacrcmenlo, quod adhuc non erat institutum. Idem sentiendum de omnibus qui eo caruerintbeneficio, saltem per omnia inde decurrentia sæcula ; quod tamen nemo sanu> dixerit.

82. *Besp.* Capharnailis dictum est: " Nisi manducaveritis carnem Filii ltominis, et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. » Sed quum Christus se daturum carnem suam promisisset, minae illæ necessario respiciebant tempus quo reipsa daretur manducanda. Nisi manducarent quum institutum fuerit Sacramentum, iisque manducandum oblatum, nulla illis

(<) IlosenniUllcr in locum, (i) Gal. iii. 5.
(S) Pa. xxvi. (Ileb. xxrii.) t.
(4) Job 111. Si· (S) Micbæ» iii. 3.
(o) Job. xxxi, 31.
(7) Vido Lectures on the Eucbariit, Lecture i and iii. by Nicholas Wisoman.

speranda crat salus. Idem dicendum de omnibus quibus divinum hoc donum innotuerit, ejusque recipiendi facta ruerit copia. Hoc. Christianis do cumenlis omnino congruit.

53. *Obj.* 8. Omnibus fatentihus , Capharnaitæ Christi mentem non sunt assecuti: putarunt enim eum de carnis manducatione, naturali modo, agere, Igilur non licet inferre eum de orali aliqua manducatione loculum , ex eo quod Capharnailas, ita intelligentes ejus verba , haud correxerit.

51. *Hesp.* Si de figurata tantum manducatione egisset Christus, debuit omnino Caphamaitas corrigere, quum eos pernicioso errore laborare videret, cui occasionem et causam ipse dederat. Cæterum de vera et substantiali manducatione agens, errorem de modo quo fieret opus non crat ut emendaret , quum ejus non esset auctor : Capharnaita! enim sibi tribuere debuerunt, quod suum sensum secuti de modo cogitantes erraverint, quum oporluerit promissionem plena fide excipere, et modi quo adimpleretur revelationem cxpcctarc. S. Cyrillus Alexandrinus ad rem ait : « Non aspere ad crudelitatem eorum respondit, nec ollo modo contendit, sed vivificantem hujus mysterii cognitionem iterum atque iterum in mentibus eorum imprimere studet : et quomodo quidem carnem suam dabit ad manducandum, non docet, qnia intelligere illi non potuerunt : quam magna vero bona, si cum fide manducabunt, adispiscenlur, id ilerum atque iterum aperit, ut æternæ desiderio vitæ ad fidem compellantur. » '

55. *Obj.* 9. Christus sæpius neglexit corrigere errores eorum qui sua verba perperam intellexerunt. Sic petentibus Pharisæis signum ejus auctoritatis, dixit : « Solvite *templum hoc,* et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo Judæi : Quadraginta et sex annis ædifteatum est templum hoc, et tu in diebus tribus excitabis illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui. « ' Sic etiam quum dixisset « Non quod intrat in os, coinquinat hominem . . . d Pharisæi, dicto illo male intellecto, scandalum paterentur, nullam rationem eorum erroris haberi voluit, sed discipulis cupientibus ut offensionis tolleretur occasio . respondit :‹· Sinite illos : caeci sunt, et duces caecorum;· nec nisi precibus specialibus Petri indulsit.nl mentem suam explicaret.

56. *Resp.* Nccesse non crat ut Christus auditorum corrigeret errores qui ex perversa suorum verborum interpretatione oriebantur, quando ex adjunctis mens ejus facile colligebatur, nec verba nata sunt ad errorem ingerendum. Loqucns de suo corpore, vocavit illud templum, haud inusitata figura : anima scilicet in corpore veluti templo habitat, et Deus animam justi intime replens, corpus etiam suum templum facit; et quod ad Christum ipsum attinet, Deus ipse, secunda Trinitatis persona, in corpore , veluti templo sibi electo, hypostatica tamen unione , habitabat. Quod Judæi verba ejus ad templum in quo prolata sunt retulerint, eorum errore contigit, quum non salis animum ad eum attenderint: nec oportebat eos corrigere, quum resurrectionem ejus e mortuis indicare, potius quam perspicuo prædicere praestaret. Cæterum non omnino eos latuit ejus mens : nam ex hujusmodi dictis sumpserunt occasionem a Pilato postulandi custodiam, ne tertia die resurgere crederetur. Discipuli autem post resurrectionem horum verborum recordati, in tide firmati sunt ; quod ostendit cos saltem vel vim verborum, quum dicerentur, animadvertisse, vel ik

(I) In Jo»n. I. ir. c. fr.

(t) Joan. ii. to. (S) Matlb. it . ii.

quid arcanum enuntiari intellexisse. Præterea liquet nullum perniciosum errorem ex illis Christi verbis auditoribus oriri potuisse, et omnem errandi occasionem posteris ademptam explicatione quam sacri scriptores præbenl. Non ita dicendum de concione relata in sexto Joanuis capite : nam verba nata sunt ad notionem oralis manducationis ingerendam , et Christus ea plurimis vehemcnlioribus confirmavit, et nihil a sacro scriplore adnotatum est ut lectores sensum translatum delegere valeant. Alio loco objecto sensus facile colligi poterat ex occasione dicendi : nam Scribæ et Pharisæi murmurabant de discipulis haud lavantibus manus antequam cibum sumerent. Quod igitur dixit Christus : « Non quod intrat in os, coinquinat hominem ; » intclligcndum erat de cibi immunditia, attactu manuum illotarum; et merito recusavit amplius suam explicare mentem Pharisæis, qui animo maligno dicta ejus omnia et res gestas interpretabantur. Discipulos autem ob tarditatem ingenii quum corripuisset, rem quippe adeo obviam intelligcbanl, dignatus est iis suos revelare sensus. Sed in sexto Joanuis capite occasio dicendi erat miraculum multiplicatorum panum ,ct postulatum a Judæis signum ccclcste, instar mannæecœlo decidentis: quorum neutrum minuebat vim promissionis. Judæis haud omnis denegata est explicatio, quum semel murmurassent, sed ea vehementer confirmata est promissio ; et quæ privatim discipulis sunt dicta nil mitigant.

57. *Obj.* 10. Origencs de verbis Christi sexto Joannis capite relatis agens, dicit:» Agnoscite quia figuræ sunt, quæ in divinis voluminibus scripta sunt, et ideo tamquam spiritales, et non tamquam carnales examinate, ct intclligite quæ dicuntur. Si enim qua carnales ista suscipitis, lædunl vos,et non alunt. Est enim ct in Evangclii» litera quæ occidit, non solum in veteri Testamento occidens litera deprehenditur. Est et in novo Testamento litera quæ occidat eum, qui non spiritaliter quæ dicuntur adverterit. Si enim secundum lilcram sequaris hoc ipsum, quod dictum est : « Nisi manducaverit!» » carnem meam, et biberitis sanguinem » meum, occidit hæc litera.»' Hæc fidenter objicit Cosinus. *

58. *Heap* Notissimum est Origenem suo-ingenio nimis induisisse, mystica praebendo Scripturarum interpretationes; cujus exemplum satis manifestum hoc loco præbel, verbum Christi came ejus designari dicens , et Apostolos cibum nostrum appellans : » Carnibus enim ct sanguine verbi sui, tamipiam mundo cibo ac potu, potat et reficit omne hominum genus. Secundo in hoc loco post illius carnem. mundus cibus, et Paulus, et omnes Apostoli. « Cæterum quamvis non adstruateo loci genuinum Christi verborum sensum, non ideo eum prorsus excludere censendus est : litera enim quæ occidit est quæ sanguinis humani fusionem vi ct potationem, naturali conditione, exigit. Quidquid autem censuerit de verbi» illis, constat eum omnino agnovisse corpus ct sanguinem Domini vere in Sacramento adesse , dari et suscipi. « Nostis, » inquit, « qui divinis mysteriis intéressé consuevistis , quomodo cum suscipitis corpus Domini, cum omni cautela et veneratione servatis, ne ex eo parum quid decidat, ne consecrati muneris aliquid dilabatur; reos enim vos creditis, ct recte credilis. si quid inde per negligentiam decidat. »'

59. *Obj.* II. Augustinus ipse sensu spirituali ct iigurativo verba illa Intel-

(1) Inl.evit. hom. vii. n. e.

(2) Aliud (Irigenia testimonium quod objicit Cosinus invenire haud potui, quum locus not» indicetur, (s) Ilom. siii. in Esod.

llgenda agnoscit : « Caro mea esi pro » mundi vita.n...« Norunt fideles corpus Christi, si corpus Christi non negligent esse.... Non potest vivere corpus Christi,nisi de Spiritu Christi. Inde est quod exponens nobis Apostolus Paulus hunc, panem : « Unus panis, » inquit, ‖ unum » corpus multi sumus. »0 Sacra men lum pietatis, o signum unitatis, o vinculum oharitatis! . . . Hunc itaque cibum et potum societatem vult intelligi corporis et membrorum suorum, quod est sancta Ecclesia, in praedestinatis, et vocalis , et justificatis , ct glorificatis sanctis Ct fidelibus ejus : quorum primum jam factum est, id est praedestinatio : secundum et tertium facium esi. el iii. et fiel, id csl vocalio el justificatio: quartum vero nunc in spe esi, in re autem futurum csl, id esi glorificatio. Hujus rei sacra nientum, id est, unitatis corporis et sanguinis Christi, alicubi quotidie, alicubi certis intervallis dierum in dominica mensa praeparatur, et de mensa dominica sumitur, quibusdam ad vitam , quibusdam ad exilium. Res vero ipsa cujus Sacramentum est, omni homini ad vitam, nulli ad exitium, quicumque ejus particeps fuerit. »| Alias ait: « Si præcepliva locutio esi aul flagilium , aut facinus vetans , aut utilitatem, aut beneficium jubens, non esi figurata.....Si autem flagilium aut facinus videtur jubere , aut utilitatem aut beneficentiam velare, figurata est « Nisi manducaveritis, «inquit, «carnem Filii hominis, el sangui- » nem bjbcrilis, non habebitis vitam in » vobis. » Facinus vel flagilium videlur jubere : figura est ergo, præcipiens passioni dominicæ communicandum,el suaviter atque utiliter recondendum in memoria, quod pro nobis caro ejus crucifixa et vulnerata sit. »2

110. *Resp.* Aliquando Patres ab obvio Scripltirre sensu divertunt, ul mysticam ejus significationem explicent, eamque moribus audientium accommodent. Sic Augustinus fideles, qui corpus Christi Sacramento accipere solebant,hortatur, ut charitatcm erga se invicem servent, cujus symbolum el vinculum arctissimum esi divinum illud mysterium. Nec tamen illud inane symbolum habet, sed divinum prorsusel efficax, uli liquet ex tot quæ citavimus ejus testimoniis. Quod autem de Sacramenti natura paulo obscurius nonnunquam loquatur, contigit etiam quia in publicis concionibus noluit enucleatius illud exponere, habita ratione ‡disciplina. illius temporis, quæ non sinebat ut Catechumenis aul infidelibus arcanum illud explicaretur. Audi ipsum Augustinum , explicantem illa verba : « Jesus non se credebat eis. » « Tales sunt omnes Catechumeni : Ipsi jam credunt in nomine Christi, sed Jesus non se credit eis. Intendat el inteliigat charitas vestra : si dixerimus Catechumeno : Crcjis in Christo ? Respondet : Credo, et signal se cruce Christi, portai in fronte,el non erubescit de cruce Domini sui. Ecco credit in nomine ejus. Interrogemus cum : Manducas carnem Filii hominis, ct bibis ejus sanguinem? nescii quid dicimus, quia Jesus non se credidit ei. . . . Quo ergo perducit credentes et baptizalos ? Ad manna. Ecce dico manna. Notum est quid acceperint Judæi, notum est quid illis pluisset Deus de coelo : ct nesciunt Catechumeni quid accipiaul Christiani. » 3 Alio loco figuram agnoscit, quæ carnis Christi dilaniationem excludat, quiu tollat veritatem Sacramenti, communicatio enim ilia passioni Domini, de qua loquitur, lit nou sola illius memoria , sed corpore ipso ct sanguine, sub Sacramenti speciebus, sumptis:

II) Tract, κ»|. in Joan.
(i) beiloet. Christ. I. iii c. iri.
Vol. iii.
(>, Tract, it. in Joan.

« Mediatorem Dei cl hominum, hominem Christum Josum, carnem suam nobis manducandam , hlbcndnmque sanguinem dantem, fideli cordo ntquo ore suscipimus , quamvis horribilius videatur humanam carnem manducare, quam perimere, et humanum sanguinem potare, quam fundere. - !

(II. *Obj.* 12. Augustinus irridet Judmos panem dentibus conterendum expectantes : « Hoc. est opus Dei, ut credatis in cum quem misit ille. Hoc est ergo manducare cibum non qui perit, sed qui permanet in vitam aeternam. Ut quid paras dentes el ven'rem? Credo cl manducasti, n «

02. *Resp.* Irridet eos Augustinus qui panem. corporis cibum, manducandum expcclahanl, cl animae cibum fide excipiendum promitti docet; eo scilicet loci explicat priorem pariem concionis Christi, in qua de cibo anima? verbis generalibus agitur, et fides statuitur necessaria conditio ad eum percipiendum. Idco-dicil : « Crede, et manducasti , » quia tunc fides tantum exigebatur, qua anima veluti nutriretur, haud adhuc dato vel proposito pane cœlesti, de quo postea Christus enucleatius loculus est.3 Caelorum « carnem suam nobis manducandam, bibendumque sanguinem dantem fideli corde atque ore suscipimus, n uti jam Augustinus nos docuit.

05. *Obj.* 15. Augustinus arguit Ca pharnailas quod verba Christi carnaliter intellexerint: « Durum illis visum est quod ait: « Nisi quis manducaverit » carnem meam, non habebit vitam » æternam. » Acceperunt istud stulte, carnaliter illud cogitaverunt, et putaverunt quod praecisurus orat Dominus particulas quasdam de corporo suo, et daturus illis , et dixerunt : « Durus est » hic sermo.» ..... Illo autem instruxit eos, était illis : « Spiritus est qui vivi- » fleat; caro autem nihil prodest.Verba n quæ loculos sum vobis, spiritus est ct » vita. » Spiritaliter inlelligite quod locutus sum.Non hoc corpus,quod videtis, manducaturi estis, et bibitori illum sanguinem, quem fusuri sunt qui me crucifigent. Sacramentum aliquod vobis commendavi; spiritaliter intellectum vivificabit vos. n '

(I *Resp.* Ipse se explicat Augustinus, dum errorem Capharnaitarum in eo reponit, quod crederent Dominum dixisse se praecisurum particulas quasdam de corpore suo . ct daturum illis manducandas : « Carnem quippe sic intellexerunt, quomodo in cadavere dilaniatur, aut iii macello venditur, non quomodo Spiritu vegetatur. »sScd rei veritatem omnino agnovit, uti ex plurimis ejus testimoniis, quorum quædam laudavimus, quædam supersunt laudanda, constat. Equidem verbis objectis subjungit : « El si necesse est illud visibiliter celebrari, oporict tamen invisibiliter intelligi. » Sic et explicans illa verba : « Caro non prodest quicquam, » ait : « Caro non prodest quicquam , sed sola caro. Accedat Spiritus ad carnem, quomodo accedit charitas ad scientiam , et prodest plurimum; nam si caro nihil prodesset, Verbum caro non fleret, ut inhabitaret in nobis. Si per carnem nobis mullum profuit Christus , quomodo caro nihil prodest? »0

6 *Obj.* U. Plures theologi catholici,

'i' L. ii. contra silvers, logis cl proph.

(i) Tract, n». in Joan.

(J) Necesse non esse putamus in duas partes Christi concionem partiri, quod plurimis visum «I ; veluti de fide primo, deinceps de Eucharistia «perit . magis enim omnia enhtercni si de cibo supernatural! integra explicetur, qui tamen non stntim verbis adeo perspicuis propositus est. Cyrillum Alexandrinum ct Theopliylaclum inter veteres sequimur.

F.narr. in I's. xcviii. .

(5) Tract, xxvii. in Joan. 6) Ibidem.

Inter quos Gabriel Biel, Nicolaus Cueanus, cl Cajelanus, negarunt in capite sexto Joannis agi de Eucharistia ; et quum quidam definitionem ea de re a Tridentino Concilio prodire vellent, res earnit successu felici.

(J6. *Resp* Quod pauci quidam catholici interpretes alias senserim de capite illo Joannis, dogmate ilkeso contigit ; quorum tamen explicationem nc sequamur, orationis serie, et Patrum insignium auctoritate relinemur. Equidem ipsum Concilium Tridcntinum in ■doctrina) expositione testimoniis ex illo capite passim usum est, ' quin voluerit definitione solemni alias interpretationes , quæ dogma haud lædanl, proscribere. Earn igilur tuemur quæ juxla Hcrmencuticæ ipsius regulas verissima nobis videtur, ex ipsa orationis serie deprompta , ct consensu Patrum et Ecclesia) auctoritate admodum ■commendata.

CAPUT IV.

DE IXSTITUTIOME EVCHARISTIÆ.

67. Illud quidem notatu dignum videtur, Joanncm , qui promissionem Christi de carne sua danda solus retulit, de Eucharisliæ institutione siluisse, quam cæleri Evangelistæ diligenter persecuti sunt. Id contigisse censendum omnino est, quod quum alia Evangclia jam fuissent edita, dc hac necesse non fuit loqui, cui tamen testimonium reddere voluit, solemni relata promissione lauti muneris dandi. Jam vero verba ipsa Christi Domini hoc instituentis Sacramentum perpendenda sunt, quæ, ut mens ejus clarius innotescat, præ oculis ponemus, prout a tribus Evangolislis cl a Paulo sunt relata.

Propositio.

Christi Domini Eucharistiam indiluentis verba simplici ei obvio sensu excipienda sunt, idcoque vcra.realis et substantialis corporis cl sanguinis ejus præsenlia in hoc Sacramento invicte inde probatur.

68. *Probatur* I. *ex ipsis Christi verbis.* Mallhæus sic institutionem Eucharisliæ refert : « Ccenanlibus autem eis, accepit Jésus panem , el benedixii, ac fregit, dedilque discipulis suis, et ait : Accipite cl comedite : *Hoc est corpus meum.* El accipiens calicem gra' js egil : cl dedil illis, dicens : Bibite ex hoc omnes. *Hic est enim sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem pcccatorpm.* Dico autem vobis : non bibam amodo de hoc genimine vilis, usque in diem illum , cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei. » * Graecus textus verba consecrationis sic refert: r»ùri *itri* r» *μη— τητ»* γχ[> «Tri ri *αμχ μη,* r« r«r χ ιι·γ *ðï»n»r,* r· «ïji· ireAAûr ixXv>»/4trcr o; ἀφΐ7ΐ> *ÍμΛγτιΰι.*

69. Marducantibus illis, accepit Jesus panem : el benedicens fregit, cl dedil eis, et ait : Sumite, *Hoc est corpus meum* Et accepto calice, gratias agens dedil eis : ct biberunt ex illo omnes. El ait illis : *Ilie est sanguis meus novi Testamenti, qui pro mullis effundetur.* Arnen dico vobis , quia jam non bibam dc hoc genimine vilis, usque in diem iiluni, cum illud bibam novum in regno Dei. · ' Græcuslcxlus : r«vr» «ari rs *9ûμχ μη—*riir» iyr« re *ûιμί μη* ri rîr xairir J<«d»»«r , ri niai iriAAi» **ΐnKe»»/**

70. Lucas ail : « El cum fada cssel hora, discubuit, cl duodecim Apostoli cum co. El ait illis : Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vobis.

(I) Sw». ni. csp. i.

(i} Mali. Mii.XG. (.V Mjiv .

quia ex hoc non manducabo illnd . <lo- ncc implealur in regno Dei. El accepto calice, gratias egit, cl dixil : Accipile, et dividite inlcr vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatione vitis, donec regnum Dei veniat Et acreplo pane, gratias egit, cl fregit, et dedit eis, dicens : *Hoc esi corpus meum , quod pro vobis datur:* hoc facile in meam commemorationem. Similitcr cl calicem, postquam cœnavit, dicens *: Hic est calix novum Testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundc!nr* «! Textus habet : T»5« I»r« r· aSjui^u'. r» *χ<ΐΐμι·ιΓ* T»ùr» rJ TirifMC' ,.'»»«■ iıβAiχ. Ô r$ *μη* **ri** Ip «iXvM>i'ir.

71. Paulus Corinthios, de divina hujus Sacramenti institutione jam a se edoctos, gravissimis verbis monet : « Ego enim accepi a Domino, quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem , et gratias agens fregit, cl dixil : Accipite et manducate : *Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur :* hoc facile in meam commemorationem, Similiter et calicem postquam cœnavit, dicens · *Hic calix novum Testamentum est in meo sanguine :* hoc facite, quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. »2 In textu : T«0r» *μ Ιση* rî *ΐΰμα.* rl vrip *ὑμῶι χ>.ώμί»»·* rwr» 1Γ4IIIΓ1 *tit r>r ἰμΐ, ἱκάμι.η,* — rtvrl rl Ip<»», « ›m . J<a^l». *itti>* I» rŷ i/xS *iiμΛτ·'* «ire Kuun [m »» »;>«ri, |Ir r» ««ijui.T».

72. Illud imprimis occurrit observanduin, quatuor scriplores sacros rem retulisse; quod quanti sil momenti indicat, praesertim quum ex speciali revelatione se eam didicisse Paulus lestetur. Jam vero ipsa verba perpendamus. Omnes in iisdem referendis verbis de pane eucharistico dictis conveniunt, « *Hoc est* rm/o/v *meum.* - His adjicit Lucas : « quod pro vobis datur;» quod Paulus reddit . ▮ quod pro vobis frangitur : « sed hæc vim augenl verborum aliorum , quum illud declarent corpus esse quod pro nobis datum esi, et immolatum, in cœna quidem *mystice* , deinceps in cruce, sanguine effuso, immolandum, hc calice non adeo concordant verba, nianifesta de causa : quum enim poculum pro eo quod continet, familiari et usitata figura , passim usurpetur, Lucas et Paulus retulerunt calicem dictum esse novum Testamentum in Christi sanguine, Matthaeus vero et Marcus simpliciter dixerunt : « Ilie est sanguis meus. » Quod calix dicatur novum Testamentum in Christi sanguine, siguilicat novum fœdus Christi sanguine sanciri, qui eo calice continebatur,

75. Verba Christi, obvio sumpta sensu, corpus cl sanguinem suum esse quæ Apostolis tradidit, probant : ea aulem obvio sumenda esse sensu ostendilur ex sacrorum scriptorum concordia : nullus enim liguram indicavit; ex vi qua Christus loculus est ; ex occasione sermonis : condebat enim novum fœdus, novæque legis praecipuum insliluebal Sacramentum; ex iis quos allocutus est, Apostolis scilicet, quibus mysterium regni nosse datum est ; ex tCmpOrO paulO aille IIIOΓiOΠI ζ OXOΠHiibus denique adjunctis, quæ nullum liguræ dant indicium.

71. Equidem concordia quatuor saerorum scriptorum in re gesta narrandaquam, quod perlinet ad panis consecrationem, omnes referunt iisdem omnino verbis, vel ea varietate verborum , quæ vim obviam declarat et auget, haud leve argumentum est ea obvio sumenda esse sensu. Nam si sensus foret translatus, inverosimile

ontnino c.<l nominem ex illis eum proditurum, præscrliin quum ex varietate verborum quæ adbibent, duni de calice agitur, liqueat cos sensum magis quam verba respexisse. Paulus veiborum ordinem mutat, quin sensus mutetur — TOT1'O MOT ΈΣΤ1 TO ΣHMA — pronomen scilicet cæleri scriptores ultimo ponunt loco. Addit etiam : rl «irip fk> «Avenir — articulo in‹licaritc *illud* corpus quod pro vobis frangitur, vel uli Lucas habet — ri 9

— *illud* quod pro vobis datur. Ratio hæc qua Christus locutus est,vim habet magnam , ad designandum corpus ipsum esse quod pro nobis immolatum est, sanguinem ipsum, quo novum sancitur fœdus, et peccata expianlur. Id fatentur critici prolestanlici. '

75. Occasio autem qua Christus hæc protulit verba, obvium eorum sensum retinendum esse maxime ostendit Obtulerat more Judaeorum agnum paschalem, sui, uli omnes fatentur, typum ; agnusenim est Christus,cujus sanguine mundi peccata tolluntur. Victimam se exhibctillius loco, veritatem typo substituens. Non igilur typum alium et signum qaærcrc oportet, sed rem ipsam , veram victimam qua figura impletur. Vetus aboletur fœdus , novumque substituitur, sanguine etiam firmandum. Adsit neccsse est sanguis,ne lota res ad vanam imaginem redigatur , cl fœdus negetur lunc sancitum, Christo id nihilominus affirmante.Omnes agnoscunt praecipuum novæ legis Sacramentum ea occasione institutum : ergo clurissimis verbis ejus natura designanda erat, ne in re summa hiercrenl Christi discipuli , vel pernicioso errore laborarent. Verb;] igilur obvio adhibenda erant sensu , vel, si qua figura adhiberetur , vis ejus cl significatio plane definienda erat, adeo ut nemo facile posset voluntatem Domini sui,cl farferis conditiones ignorare. Alloquebatur Apostolos, quos consuevit familiarius edocere, cis animi sui sensus el arcana coelestia pandens : illis quippe datum est nosse mysterium regni Dei : de re lunc facienda agebatur , cujus naturani eos cognoscere oportebat; ultima jam vice ante mortem proximam cos alloquebatur : verbis igitur perspicuis et obvio sensu usus est.

70. Hæc omnia mire confirmantur ex promissione jam publice facta dandi suam carnem manducandam: quum enim ea moti fuissent plurimorum animi, cl Apostoli ci praebuissent assensum , nixi summa ejus veritate et divina natura, cxpectanda erat promissionis impletio. Dicenteigilur ipso: « Hoc esi corpus meum; hic est sanguis meus; » debuerunt verba prout sonabant excipere, cl impletum agnoscere quod verbis adeo perspicuis promiserat.

77. Verba obvio sumpta sensu veram, rcalcm, el substantialem praesentiam corporis cl sanguinis Christi conficere cuique patet; quod eliam cx eo liquet quod per pleraque sæcula apud omues gentes Christianas ita fuerint excepta , el qui ca alia ratione explicare recenliori aetate voluerunt, in plurimas inter-

(l) « Almost every syllable of the original Greek, especially the articles , is singularly emphatic. It runs thus — Tier» y ap *ivti* Ti αὐia μπ», To r»r xairar To Wpi viAAur uXvrs/ur»r tip atpirrr ajuaprivr. The foliosing literal translation and paraphrase do not eicccd ils meaning : a *For Ihu* is That ‹ *blood oj mine,* which was pointed out by all » the sacrifices under the Jewish law, and particularly by the shedding and sprinkling of the ‹ blood of Ihe paschal lamb; Thai *blood* of the ♭ sacrifice slain fur Ihe raliUcalion *of Ibe new covenant ;* The *blood* ready to be *poured ont for a the malliludct,* Ihe whole Gentile world as we ll n as the Jews, *for tl-e tubing awar of une.* · Horne's Introduction. Vol. il. p. ûo». American edit, citai A.Clarke's Discourse on the Jucbamt, pp. 61. 5

prcüihoniini vandales abierint, inani laborantes conatu contra vim verborum manifestam.· Innumeras *fere* paucorum horum verborum explicationes, sibi non cohæi'cnles, protulerunt qui Scripturarum perspicuitatem jactabant. *

78. Accedit argumentum haud leve deductum ex Christi pyæscicntia: quum enim noverit futurum, ul per plurima sæcula plcrique per orbem sui discipuli verba illa obvio exciperent sensu , idcoquc cultum supremum Eucharisliæ tribuerent, non videtur consonum ejus misericordia· et bonitati ea usurpare, quæ tanto errori occasionem præberent, et causam ; quum vocula una addita omnem errandi causam sustulisset : lingua enim Syriaca , seu Syro-Chaldaica.qua usus est, plurimas continet voces ralionesque loquendi quæ signum cl figuram exprimunt, uti egregie demonstravit lingua· illitis perltlssimiis vir, quem sæpius cum laude nominavimus, Wiseman. ' Hinc Dionysius Bfirsnlibæus, Syrtis ipse, cl Syriaco scribens idiomate, adnolal : « Vocantur ct sunt corpus ol sanguis Dei, Domini nostri Jesu Christi, *in veritate.* et *non symboHce.* »4 Equidem si ab obvio verborum sensu , tanta cum solemnitnle prolatorum, liceat recedere, nulla erit ratio qua divina veritas a libidine (lguratæ interpretationis servari queat.

79. *Probatur* 2. *ex Patrum interpretatione.* S. Justinus, in Apologia quam pro Christianis Antonino Pio Imperatori obtulit, quomodo haberentur fidelium coetus, enarravit. Post preces et osculum sanctum : « ei, qui frairibut præest, panis affertur, et poculum

ft Quintum hac in rc laboraverit Lutherus , ipse fetetur : « lior diffiteri nec possum, nec volo , quod si Carlostadius, aut alius quispiam ante quinquennium mihi persuadere potuisset, in Sacramento pneler panem et vinum esse nihil, ille magno me beneficio sibi devinctum reddidisset. Gravibus enim curis anxius, et in bac discutienda malcria multum desudans, omnibus nervis extensis me extricare et expedire conatus sum, cum ipse perspiciebam hac re papatui in primis me valde incommodare posse. Verum *ego me* captum video , nulla evadendi via relicta est: textus enim Evangelii nimis apertus est et patens, qui facile convelli non potest, multo minus verbis aut glossis a capite vertiginoso confectis subverti. ∎ *Ep.* ad Argentinenses.

(1) Liceat exscribere in rem nostram quæ sciiptor nuperrimus Audin invita Lutheri adnolat. " En l.ɔ87 , Luther comptait déjà huit interprétations différentes de ces paroles du Christ : Hoc es r cor rus uns. Trente ans après, il y en avait quatre-vingt-cinq : voici quelles étaient alors les exégèses les plus répandues : iloc est corpus meum. Hic sive in hoc loco est corpus meum : *tiible de Genève.* · Corpus mount est hoc, nempo *punis; Snenckjielll.*— Corpus meum est hoc, id est cibus spiritalis, ut Joan. fi. dicilui : Caro mea verc est cibus : *Joli. Lang*, in comin. ad Apol. 8. Justini. · Hic meus est panis : *Anabapl.* — In, rum, sub pane est corpus meum, ut pillule in ovo : *Hrrncius* in syiilaginale contra OEcolampadiiim. – Circa panem est corpus meum · ut aer circumfusus : *Sucnckjield*, citatus a I.utbrru in confessione Eucharistia·. — Corpus meum al hoc quatenus mensæ accumbit : *h'arslt*, in diolog. de Eucharistia. Hoc significat corpus meum : *Zuinglitu* in subsidio Eucharisliæ . *Hem* contra Wcslphalum. — Hæc est mea humana natura *Zninglius* in expositione rei ɓucharistie Hoc est mors et passio mea : *Zuinglius*, llb.ii.de instit. Comte. — Hæc est commemoratio corporis mei: *OEcolampad.*adTlieobaldtim Bellicanum.- Hæc est protestatio et p"i^morum beniheiorom: *Bucerus* , in apol. de doctrina Cœnæ dominica·.– Iloc est corpus meum, quod do vobis animo edendum , sicut panem ore. *Petrus Martyr* in tractatu de Eucharistia. — Hoc est corpus meum panem : *Campanus*, a Lulhero notatus in confessione de Eucharistia. — Hoc est mysticum corpus meum , seu ecclesia sanctorum redempti meo corpore: *Bulhngerus*, in tractatu de Ecclesiæ Sacramentis : *Calvinus* in caput 5 ad Ephes. · Hæc ciena est tessera et arrhabo corporis mer *Stancarus*. Hoc est corpus meum in divinitatem transformatum : *Suenckjield*. — Hoc est corpus meum , si fides adsit, hypothetice. *MeluncihlhO'i· Vie de Luther,* vol. i. ch. xxii. p. SOS. Note.

(S) Horæ Syriacæ. Rorote MDCCcnvtn. Miro pudoris exemplo , utpote apud 1'rotestanticos scriptores perraro, Hurneus post *Horas Syriaca* editas, nove sui operis editioni subduxit quit de linguie syriacæ defectu , hac cx parte, tradiderat.

(4) Cii. a Wiseman.

aquæ ct vini : quibus ille acceptis, laudem et gloriam universorum Parenti per nomen Filii ct Spiritus sancti emittit, el Eucharistiam, sive gratiarum actionem, pro his ab illo acceptis donis prolixe cxequilur. Postquam preces et Eucharistiam absolvit, populus omnis acclamat, */hnen*.....Neque enim ul communem panem , neque ut communem potum ista sumimus; sed .quemadmodum per Verbum Dei caro tactus Jesus Christus Salvator noster ct carnem et sanguinem habuit nostne salutis causa, sic etiam illam, in qua per precem ipsius verba continentem gratiæ aclte sunt, alimoniam , ex qua sanguis cl carnes nostne per mutationem aluntur, incarnati illius Jesu elcarnemcl sanguinem esse edocti sumus.— r» *Ii* lvXar Xsy-» r« irap aura <vXαρ>7θι«Τα» , *ζ* ·■ **αι χʌγʌ* /xfro.^sX·» ryt^urai ·μv», ixum r« ᾧ»iirs<«<M»r:r l·7« »»« iajika και *iμα*. «ć iJaXda/xi» «irai. I— Apostoli enim in commentariis suis, quæ vocantur Evangelia , ita sibi mandasse Jesum tradiderunt : eum scilicet accepto pane, cum gratias egisset, dixisse : « Iloc facile in meam » commemorationem. Iloc est corpus ¦ meum , » et poculo similiter accepto, aciisque gratiis, dixisse : « Hic est sanguismeus, » ipsisque solis tradidisse.»¦ Liquet Justinum et Ecclesiam universam suo tempore sacra mysteria celebrasse, ex fit ma persuasione illam alimoniam qua corpus nutritur, Eucharistia facta, solemni scilicet prece, fieri incarnati Jesu carnem cl sanguinem , quia Christus dixit : « Iloc est corpus meum , « « Hic est sanguis meus, » el jussit ita fieri insui commemorationem. Intellexit igitur beata illa ætas, Apostolicæ propinqua,Christi verba obvio sensu, el veram, realem, el substantialem ejus praesentiam in Sacramento agnovit.

80. S. Irenmns, Mnrcionem.qui phantasticum corpus Christo ailscribebat, cumque filium esse Dei a rerum conditore diversi, hunc enim non supremum Dominum habebat, repellens, ait : « Quomodo autem juste Dominus, si alterius Patris existit, hujus conditionis, quæ est secundum nos, accipiens panem corpus suum confitebatur, cl temperamentum calicis sui sanguinem confirmavit ? Et quare se filium hominis confitebatur, si non eam quæ ex homine est, generationem sustinuisset ? · * Probat igitur Christum esse Filium Dei, rerum Creatoris, quia creatas res in Sacramento adhibuit, elpanem corpus suum confilebalur, et vinum aqua temperatum suum sanguinem confirmavit. Credidit igitur Demons panem vere facium corpus Christi, vinum vere factum esse ejus sanguinem. Sic ct sequenti libro: « Eum calicem qui esi creatura, suum sanguinem qui effusus est, ex quo auget nostrum sanguinem, cl eum panem qui est creatura suum corpus coufirmavil — rc» «t s ipri» Hil» ϑi/x *iii/it-* .«aiàfars. — ex quo nostra auget corpora. »5 Augmentum hoc de resurgendi virtute videtur inlelligendum : de resurrectione enim cum hærelicis Iremeum agere liquet.

81. S. Athanasius ait : » Corpus est cui dicit : « Sede a dextris meis. » Per quod corpus Pontifex et Apostolus fuil, el dictus est, dicens per illud quod nobis tradidit mysterium : « Hoc est corii pus meum, quod pro vobis tradetur, » cl sanguis novi Testamenti, » non veleris , « pro vobis effusus. » Divinitas autem neque corpus, neque sanguinem habet, sed ille quem ex Maria gestabat homo. › *

82. S. Cyrillus Hierosolymitanus : « Quum ergo ipse Christus pronuu-

||| Apol. i. n. 65, 66.
(t, !.. iv. adv. liter, c. Ivii. (3) L. v. c. ii.

(1) In majori dialogo ii.

liavcril et dixerit de pane: ◆ Hoc est » corpus meum,» quis audebit deinceps ambigere ? el cum ipso adseveraverit, el dixerit ; « Hic est sanguis meus, » quis unquam dubitaverit, aiens non esse ejus sanguinem ? ъ

83. S. Joannes Chrysoslomus ait : « Deo igitur ubique obsequamur, nec contradicamus ei, etiamsi id quod dicit, rationi et hitclligcnliæ noslræ contrarium videatur : sed prevalent ejus sermo rationi et inlclligcntiæ nostræ. Sic etiam io mysteriis faciamus, non ea solum quæ sub sensum cadunt respicientes, sed verba ejus retinentes. Verbum quippe ejus fallere nequit, sensus vero noster facile decipitur. Verbum ejus nunquam excidit ; sensus vero sæpe fallitur. Quoniam voro ille dixit : « Hoc est corpus meum. » obtemperemus, credamus, et spiritualibus «culis ipsum resplciamus. »s Et alio Joco : « Erat olim Pascha Judaicum , sed nunc solutum est, advenitque spirituale Pascha, quod tunc tradidit Christus. Illis enim manducantibus ac bibentibus, inquit, accipiens panem fregit et dixit : *Hoc esi corpus meiim, quod pro vobis frangitur in remissionem peccatorum.* Sciunt ii, qui initiati sunt, illa quæ dicuntur. Et rursus calicem, dicens : *Ilie est sanguis meus, qui pro inultis effundetur in remissionem peccatorum.* Aderat Judas , hæc Christo dicente. Hoc est corpus, quod vendidisti, Juda, triginta argenteis, pro quo nuper pacta impudenter inibas cum improbis Pharisæis. 0 Christi benignitatem ! 0 Judæ dementiam ct insaniam! Ille namque vendidit illum triginta denariis : Christus vero postea non recusavit *hunc ipsum sanguinem venditum* venderiti dare in remissionem peccatorum — *alrt τα κιμά,* rî ηψαβπ Jiûrai *tir aÿtm* à/íaçrk·! r& «-«iqiaxsrf — Si ipSP VOlUÎSSOl, Aderat Judas , et sacræ monsæ particeps oral. » 3

Ht. S. Augustinus scribens invert» quæ in I. Deg. xxi. 13. prout apud Septuaginta habentur : ◆ ferebatur in manibus suis : » ait : « Hoc vero, fratres, quomodo posset fieri in homine, quis inlelligat ? Quis enim portatur in manibus suis? Manibus aliorum potest portari homo ; manibus suis nemo portatur. Quomodo intclligatur in ipso David secundum litteram non invenimus; in Christo autem invenimus. Ferebatur enim Christus in manibus sub, quando commendans ipsum Corpus suum, ait : « Hoc est corpus meum. < Ferebat enim illud in manibus stlis. »· « Quia cum commendaret ipsum corpus suum ct Sanguinem suum , accepit in marius suas quod norunt fideles: ct ipse sc portabat quodammodo, cum diceret : « Hoc est corpus meum.»5

85. Licet has Patrum explicationes Ecclesiæ Syriacas antiquissimis constitutionibus , quas laudat Wiseman, flrmarc, Arabicam citans versionem factam anno Ilegiræ 386: « Dedit illud, *scilicet corpus,* (benedicantur nomina illius) in remissionem peccatorum,nci profecto figura in eo; utique dixit, *Hoc (est) corpus meum* , et non dixit, *Iloec figura corporis mei.* « °

Objectiones diluuntur.

86 *Obj.* 1. « Pronuntiat Chrisluspanem esse corpus suum ; de Sacramento habetur sermo. Fateri voro neccsse est, Sacramentum visibili signo constare, cui res signata conjuncta est. quæ est ejus veritas. » Ita Calvinus,' ex eo quod Eucharistia Sacramentum sit, eam non esse ipsum corpus et sanguinem inferens, quamvis hæc signo conjungi dicat, virlutes cilicet et efflcacio.

(l) Calcclicsi xxii.
(ij Iloin. Ixxxii. alius Ixxxiii. in Mali. ,3; Hom. de prodii. Juda.·.
(4) In Ps. xxxiii. Serm. I. n. 10.
(ъ) Ib. Serm. ii. n. S. (6) Iloræ Sjriacæ p· W·
(7) In harm. Evang. p. ii. n. 197.

87. *Resp.* Species panis et vini signi wisibilis habent rationem ; rei veritas corpus est et sanguis Christi : quod si hæc non adesse et dari intelligat Calvinus, verbis ludit, et Christo conlra-•ilicit. Sacramenti nomen, quo abutitur, pro mero signo sacro aliquando sumitur, quam significationem ne admittat, Züinglianæ hæreseos crimen vereiur : sed ab ea non salis recedere convincitur. Equidem ubicumque in Scripturis de Sacramentis, sive veteris sive novi Testamenti, instituendis agitur, verbis obviis et perspicuis eorum natura declaratur, nullaqiicadhibetur figura,quæ non sil manifesta ex consuetudine, vel non exponatur.[1]

88. *Obj.2.* -' Jam et hoc satis trilum esse debet, rei signatæ nomen ad signum transferri. Quare nemo in Scriptura mediocriter versatus negabit, quin sacrameritalis loquutio melonymicc sumenda sit. » Iterum Calvinus.

89. *Resp.* Quoties de signo constat, nil velat ut rei signatæ nomen ad signum transferatur : in instituendo autem signo necesse est ut declaretur ejus ad rem relatio, secus haud intelligenda. Sic arcus in nubihus datus est a Deo signum benignae quam fecit promissionis, se nunquam mundum .aquis obruturum : quod nisi declarasse!, non potuit inlelligi. Circumcisio cliam data est in fœderis cum Abraha iniit signum , et declarata est ejus significatio. De pane autem non constabat eum signum esse corporis Christi, nec id declaravit Christus ipse, sed plane dixit : « Hoc est corpus meum. »[2] Jlclonymiæ nullum praebetur indicium, nec aliud sinit ut quæ in novi Testamenti Sacramentis instituendis prolata sunt, ad figuras referantur.

90. *Obj.* 5. Verba Christi necessario includunt figuram : per se enim repugnat ut panis sil ejus corpus.

91. *Resp.* Repugnat quidem ut panis sil corpus Christi, sed non ul desinat substantia panis, et Christi corporis substantia prtesens flat. Cæterum plenum periculi est divina mysteria ct opera humano meliri modulo. Mirum profecto foret ipsissima verba a quatuor scriptoribus sacris referri, nullo figurae dato indicio, quum, uti fatentur Oxonienses, illius concordiæ in tota sacra Scriptura nullum aliud sit exemplum. [1]

92. *Obj.* 4. En est verborum Christi salis obvia explicatio : « Quemadmodum hunc panem fractum vobis edendum exhibeo , sic corpus meum mox frangendum, affligendum et interficiendum pro vobis tradam. » Ita Roscnmiiller. [5]

95. *Resp.* Nulla hujusmodi comparatio in sacro textu invenitur. Simpliciter dicit Christus illud esse corpus et sanguinem suum, ipsum corpus pro nobis immutandum, ipsum sanguinem pro peccatis expiandis fundendum. Ab ejus verbis non recedendum est, ul divina mysteria nostro accommodemus intellectui.

94. *Obj.* 3. « Formula est similis ei, qua usus est Moses Exod. xii. 2. ct qua Israelilæ epulum paschale celebrantes uti debebant, v 27. ηιπ nos. »

93. /lesp. Omnino diversa est formula : voces enim Hebraicæ redduntur ad litteram : « transitus ipse Domino. - Agnus nomen habuit ab occasione qua immolabatur, Israclilis transituris ex Ægyplo ; et pro more llebneorum ita vocabatur, sicut *peccatum* Hebraice

(t) Cori. xvii. Exod. xii. Matth. ult.

(S)« Wo should form high conceptioris of the ■divine promises and expressions , such, for instance, as ‹i this is my body, › ftho only expression, I believe, in the whole of Scripture, used on one single occasion, which has been rceordr-l four distinct limes in precisely the same ‹word) - Vol. iv. Tract. No. So. p. iii,

(3) Ilosenmiiller in Natl. xxvi. Ïé.

(i. Ibidem.

nuncupabatur victima ad peccatum luendum oblata — κ π ηκυπ « christus non egit de viclimn jam designata : panis enim haud habuit vicllmæ rationem, ideoque eum assumens in manum, non potuit intelligi de fine ob quem offerretur. Locus igitur *parallelus* non est.

96. *Obj. fl.* Ilebræi solebant rem quæ cos comitabatur in toto per dc vocare nomino alterius rei quam significabat, quod olim notavit Augustinus : « Solet autem res quæ significat, ejus rei nomine quam significat, nuncupari, sicut scriptum est : ◗ Se- » piem spicæ septem anni sunt, ◗ et multa hujusmodi. Hinc est quod dictum est : « Petra erat Christus » Non enim dixit, Petra significat Christum, sed tamquam hoc esset, quod utique per substantiam hoc non erat, sed per significationem. » s

97. *Jlesp.* Ea consuetudo est omnibus gentibus communis, ubi agitur de signis, quæ natura, vel hominum conventione definita sunt : sed nulla loquendi ratio sinit ut quæ signorum rationem non noscuntur habere, pro rebus aliis usurpentur, nullo dato tantae licenliæ indicio. Panis profecto signum non fuit Christi corporis, ideoque ejus nomine non potuit vocari , quin signi ratio enuntiaretur. In exemplis adductis sensus est obvius, et loquendi legibus consonus . nam quod ad primum allinet, Josephus a Pharaone interrogatus fuerat quid somnio portenderetur. Quum igitur responderit , septem spicas vel septem vaccas esse septem annos, necessario inlelligebalur de earum significatione loqui. Alterius e Paulo allati testimonii sensus ex serie orationis patet : explicabat enim rerum gestarum majorum suorum relationem ad mysteria Christiana, quos baptiz.atos esso in Moyse mox ■dixerat, scilicet figuram quamdam baptismi præsetnlisse, nube obumbrj. tos, ct per mare transeuntes. Omnei dicit esca· ejusdem spiritalis fuisse participes : manducabant enim manna e ccelo delapsum ; omnes eodem potu spiritali rcfocillatos : bibebant quippe de aqua Moysis virga c rupe educta. Innuit autem cos dc petra spiritali serium itinere, aquas hausisse, de Christo scilicet, cujus providentia tamquam divinæ ῥersona , fiebat m aquæ e petra educerentur, el cujm intuitu, tamquam Salvatoris , gratiß subsidia tribuebantur. Petra igitur illa spiritalis consequens eos vere erat Christus, ideoque opus non est ut voci « erat « significandi vim hic tribuamus. Cæierum si cui arrideat ita eam interpretari, ut petra c qua aquæ sitientibus Israelitis linebant, Christi typus dicta intelligatur, non repugnamus ; sed ex lota oratione erroris occasio tollebatur, quum Apostolus dt figuris se agere profiteatur : « Hæc autem in figura facta sunt nostri. » – « Ilæc autem omnia in figura contingebant eis. » !

98. *Obj.* 7. Liquet « hanc propositionem : Hoc est corpus meum ; hic est sanguis meus, esse tropicam ct figuratam, qui modus loquendi in omnibus linguis est usitatissimus; quo signatum prædicalur de signo, et nomen illius isti datur, c. g. Ossa dicuntur domus Israel Ezcch. 37. H. Quatuor animalia sunt quatuor regna, ct decem cornua sunt decem reges. Dan. 7.17. 23. 24. el «. 20. 21. Sic Mattii. 13. 58, 39. Ager est mundus, bonum semen sunt filii regni, inimicus est diabolus, messis est finis mundi, messores sunt angeli, etc. El Apoc. i. 20. Septem sicllae sunt septem angeli, septem candelabra sunt septem Ecclcsiæ. Et cap. 17. 9. Septem capita sunt septem mou-

1rs, decem cornua sunt decem reges. V. **Ii** Mulier, quam **vidisti**, est magna civitas. V. IR etc. » Ita Calvinianns •theologus , abbreviator Turrentini. His addunt alii illa Christi verba : « Ego sum vilis vera ; » « Ego sum ostium. »

M. *Resp.* Signatum de signo rite prædicalur, quando signi ratio innoIMcit ; secus insulsa foret orntio , el contra omnes leges loquendi. In visionibus quibus Prophetis Deus futura revelavit, symbolis usus **est**, quibus illa exhiberet, explicatione plerumque adjecta. Nullus igitur erat errori locus : nam Vati innotuit haud res ipsas , sed earum symbola ei exhiberi, quorum vim, Deo docente, **didicit**. Verbum substantivum in explicatione symbolorum adhibitum necessario inlelligebatiir veluli compendium verborum : *runl signa, seu symbola.* Sic Ezcchiel. Daniel, Joannes, qum sibi revelata sunt facile exceperunt. At in verbis Dominicis non agitur dc visione prophetica , nec de signo aliquo jam menti exhibito, sed de eo quod Christus tunc manibus tenebat, quod corpus suum esse affirmavit. Parabolarum apud Judxos usitatarum natura in rerum sub involucris descriptione posita **est**, ut documenta virtutis el monita suavius insinuarentur animis, ficta persona , vel similitudine mutuata Auditores idcirco toti erant intenti ut signiflcalioncm dictorum deprehenderent, rerum similitudinem , non veritatem , in narratione expectantes. Quandocumque explicatus csl sensus, rogantibus discipulis, uli contigit de seminis jacti parabola, vox *est,* vel *sunt,* significationem, non rem ipsam, declarabat : quod ex orationis natura perspectum auditores habebant. Non ita in vocibus dominicis : « Hoc est corpus meum ; » « hic est sanguis meus ; » nec enim tunc Christus tradebat, vel explicabat parabolam. Allegoria cliam constat imaginum serie continuata , quæ proinde ex fota oratione liquet, adeo ut nomo decipiatur. Sic Christus veram vilem se dicendo , et Apostolos nuncupando palmites, Patrem vero suum agricolam, necessario inlelligcbainr translato sensu loqui , quem et ipse exposuit. Sed in sermnne illo simplici, quo Eucharistiam instituens usus est, nullum est allegoriae indicium. Igitur a vocum obvia ac insita vi recedere non licet;sed credendum est Christo affirmanti *// · ilei* rpvj n . *n est sanguis meus.*

100. *Obj.* 8. Christus plores in cœna adhibuit figuras; calicis nomine designavit quod eo continebatur, cumque novum Testamentum vocavit.

101. *Resp.* Calix pro eo quod eo continebatur , usitato prorsus sermone sumptus est, el res verbis perspicuis a Matthæo ct Marco declarata, ul nullus foret locus errori. Eum vocare licuit novum fœdus, obvio sensu , quem ipsi sacri scripiorcs, ejus verba varie referentes, explicuerunt, quod scilicet sanguis est feedoris, quo hoc obsignatum csl, impetrata peccatoribus venia. Equidem apud omnes homines signa exteriora foederis cum eo directe conjuncta fœdus vocari possunt, quare relalio illa nola est el obvia : sed non ea intercedit relalio manifesta inter panem ct corpus Christi.

102. *Obj.* 9. Christus jussit ut in sui commemorationem ccicbrarclur crena : commemoratio aulcm fil absentis.

105. *Rcsp.* Uliquc Christus visibilem nobis subduxit praesentiam. Vult igitur ut illius in terris degentis,et cruci pro nobis fixi celebremus memoriam ; quapropter mortem Domini annuntiare oportet, donec veniat, uti moncl nos Paulus. Cætcrum non ideo prorsus abest,sed corpus ejus ct sanguis in mysterio in memoriam revocant quæ egit ct passus est. Id autem animadvertendum , finem ob quem celebranda csl Eucharistia eo mandato indicari, ipsam aulcm rei naturam aliis voci-

bus : " Hoc est corpus mourn ; hic est sanguis meus. « Juvat verba Calvini quibus huic occurrit difTIcullali in medium proferre: depugnat scilicet cum Zuinglianis cl Sacramcntariis, qui nudum signum habent Eucharistiam : « Qualem sui memoriam voluerit Christus in cœna recoli mox audiemus. Quod autem hinc nonnulli colligunt, abesse igitur a cœna Christum , quoniam memoria nonnisi rei absentis fit, prompta est responsio, secundum hanc rationem qua cœna est recordatio , Christum ab illa abesse : neque enim adest Christus visibiliter, neque oculis cernitur. » * Cæterum nemo hactenus feliciter explicavit quomodo panis et vinum signa sint corporis cl sanguinis Christi, aut quæ Christi mortis memoria in eorum sumptione reperiatur.

101. *Obj.* 10. Christus post verba illa prolata devino, subjunxit : · Arnen dico vobis, non bibam amodo de hoc genimine vitis : » erat igitur adhuc vinum.

105. *Resp.* Verba illa dicta sunt in cœna antequam poculum eucharislicum propinaretur, uti referi Lucas, rerum seriem accurate distinguens : post cœnam dicit institutum esse Sacramentum. Mallhæus et Marcus silentio perlranseuntes calicem fuisse in cœna propinatum, ea tamen retulerunt Christi verba, quæ ad vinum, tum in cœna , tum in Sacramento , adhibitum,referri poterant : hoc enim ante consecrationem vinum commune, postea eo nomine designari potuit, notissima figura, qua res indicantur juxta externam earum speciem , præsertim habita ratione prioris earum conditionis. Sic Moysis virga in serpentem conversa virga vocatur, « aqua vinum facta » designatur apud Joanncm Nec sine causa relata sunt illa verba ; futuri enim orant qui vinum in confidently Eucharistia omitterent, aqua lanium adhibita : 2 quorum prædamnalus eg error vocibus illis Christi, ex rpiihij-genimen vitis in ea conficienda ab e» adhibitum esse colligitur.

106. *Obj* II. lu Turrentini jam citai», compendio argumentum depromit « ex verbis ipsis promissionis, ubi occurrit i *Subjectum* , pronomine de. monstrativo *Hoc* expressum , quod ad panem necessario referendum, qui» est pronomen demonstrativum , quod demonstrat rem præsenlcm ; jam w nihil adhuc erat præsens quam substantia panis, quam acceperat, ral, discipulis porrigebat etc. 2. *Praedicatum* enuntiationis est *corpus* Christi non vivum, sed mortuum, m brevi moriturum, *datum,* i. o. morti exposilum, vel certo brevi exponendum pro nobis; et sanguis, non qw sit adhuc in venis, sed ut ctTususd sparsus exlra corpus. 5 Copula *tu.* quæ subjectum cum prædicato non potest conjungere proprie, quia disparatum de disparato non potest praedicari proprie. At constat panem, qui demonstratur per *Hoc*, et corpus Christi esse disparata, cum nec substantia panis dici possit substantia corporis Christi, nec substantia poculi substantia sanguinis Christi, sed inter se numero, definitione, essentia, cl adjunctis vere differant. Quod etiam confirmatur ex eo quod corpus non hic inlclligilur vivum , sed mortuum rt crucifixum Jam impossibile et contradictorium est, ut panis vel alia quaeri» substantia sil proprie et sine figur» corpus Christi mortuum , eo tempore, quo Christus non est mortuus. Ad hac. si panis dicitur proprie corpus Christi, sequeretur omnia Christi attributa pani proprie convenire, ut nasci,

i) Comm, in i. ad Corinth.

(L I-ierunt limissime inter *lempcraitliœ* pa- honoi, in hac regione, qui lac pro vino in F.uc >- rislia usurpandum contenderent.

mori, resurgere, etc. et ornnia allri-buis panis corpori, ut seri. meli, irilurori, coqui, etc.:sequeretur etiam, Christum, cum de mensa panem sumeret et frangeret, corpus suum sumpsisse et fregisse , et sanguinem fudisse antequam crucifixus esset, et nos jam corpus Christi frangere ei sanguinem fundere hodie postquam Christus resurrexit, et est in statu gloriæ, ubi amplius mori non potest. »

107. *Resp.* Subtiliter quidem et ingeniose illa ratiocinatio contra divinum mysterium composita est, sed facile evtrlitur. Pronomen *hoc* non potest ad panem referri, quum neutrius sit generis — r»vr» — *panis* vero sit masculini! «ptr. Sic disserit Guido de monte Rochen , saeculi decimi quarti theologus : « Istud pronomen *hoc* nihil determinatum demonstrat : sed demonstrat aliquid indeterminatum. Unde quando dicitur, Hoc est corpus meum : est sensus, Hoc quod continetur sub islis speciebus, quicquid sil illud, est corpus meum. — Dicendum est quod isla propositio : « Hoc est corpus, I sicut etquælibet alia, donec tota proferatur, non est perfecta : ncc perfectum sensum generat in animo auditoris : et ideo non est judicandum de ejus veritate, quousque sit tota prolata. » 1 Indicat igitur quod manu lenebat Christus porrigendum discipulis, ejusque sensus ex integra sententia pendebat, et suspendebatur, adeo ut obscure et generalim rem indicaret, quam explicatius verba quæ sequebantur declarabant. Præsens erat substantia panis, ad quam si placeat *hoc* referre, ratione illa minus clislincla referenda necessario est, ideoque vocibus aliis adjectis, ejus sensus explicabaturet definiebatur, adeo ut illud, nine quidem panis, esset corpus Chri-ali,Ipso dicente et faciente, mira subsianliæ panis in substantiam corporis Christi conversione Pr/edipopim enuntiationis est corpus Christi simpliciter et absolute , non prout die sequenti immolandum erat, sed prout tnne dabatur, et immolabatur in mysterio: verba enim quæ adjungunt Lucas et Paulus præsentis sunt temporis — r» IfJtjuwir — r» — idem tamen corpus quod die postero immolandum erat in cruce. Sanguis erat ille qui adhuc in venis Christi tluebat, qui simul suæ potestatis miro opere in calice erat, sub vini speciebus. qui tunc fundebatur, — r· <«ζὐ»»μ<>„ — oblatione ejus Deo facta, et poculo propinato Apostolis ut ex eo biberent ; idem ipse sanguis, qui mox manu tortorum erat fundendus. Copula *est* subjectum cum prædicato optime conjungit, quia subjectum est quod tenebat Christus dandum Apostolis, praedicatum est corpus suum quod reapse dedit : non igitur de pane corpus prædicatur; sed de eo quod fuit panis, verbis tamen Christi et potestate in corpus converso. Sic si Christus de aqua in nuptiis dixisset : « Hoc est vinum, » et dum loqueretur eam in vinum converteret, nemini insulse loqui videretur : ipse enim sensus communis hominum agnosceret verba illa aptissime designare mutationem quam efficerent. Inania igilur sunt quæ de attributorum cum corporis attributis permutatione mutua objiciuntur : nec enim hæc sequuntur ex ejus in corpus conversione. Nulla est contradictio Christum corpus suum fregisse in mysterio , antequam actu immolaretur: nec enim illa fractio est instar ossium confractionis, sed mystica immolatio, speciebus tantum externis panis eam subeuntibus mutationem Sic nec repugnat ut in mysterio pariter sanguinem

U) Manipulus curatorum , c. iv. qusili tract.

suum hiderit, pari obhtione, qufo a fusione violenta omnino distat. Quæ adhuc fit in divinis celebrandis mysteriis immolatio ejusmodi est, quæ idcirco gloriosæ corporis Christi conditioni non repngnat : est enim, uti a Patribus consuevit designari, incruenta oblatio : vi scilicet sanguis non funditur, quamvis vere adsit, ct offeratur Deo in memoriam fusionis ejus in cruce.

108. *Obj.* 12. Consuevit convivii paschalis magister, seu paterfamilias, panem porrigendo dicere : « Hic est panis afflictionis quem ctJmedebant patres nrosiri in Ægyplo. » Igitur Chrisii verba facile inlelligcbantur quid panis repræsentaret significare.

109. *Resp.* De consuetudine illa non constat :1 nam in veteribus Judæorum libris in quibus paschalis convivii ritus describuntur, omnino de ea siletur, cujus primus meminit Maimonides sæculi duodecimi scriptor. a Cætcrum verba illa initio hymni dicuntur, haud panis porrigendi occasione , et hunc habent sensum : Panis iste quo nunc vescimur ejusdem est generis ac ille quo patres nostri in Ægypto vescebantur. Rccentiorcs Judæi consuetudines habent plurimas veteribus ignotas, quæ nil valent in Christi Domini dictis vel rebus gestis illustrandis. Profecto aclio ejus panem in manus sumentis , et dicentis : « Hoc est corpus meum; » singularis prorsus est, a veterum ct recentiorum Judæorum ritibus el consuetudine toto cœlo distans.

110. *Obj.* 15. Quum Christus menste accumberet, Apostoli non poterant verba ejus ita acciperez ut manibus ferret corpus suum , ct manducaretur ab ipsis, vivus alioquin ct iix loger.

III. *Resp.* Noverant Apostoli Chri. sium palam pollicitum esse secarao» suam manducandam daturum : audio, runl eum affirmantem illud quod mj. mbits tenebat esse corpus suum. Ic igilur humili mentis obsequio excipere debuerunt. Cætcrum quum hoc fleret in mysterio, arcano quodam clivinfe potestatis consilio , non oportebat ic humano sensu scrutari, quomodo qui naturali conditione inonsæ accumbebat , suis ipse deferretur manibus, sub velo sacramenti, cl ita absque ullo soi detrimento in cibum animæ reciperetur. Divina hæc sunt opera quæ mirari cl adorare oportet. Ad rem Augustin-jj in Psalmum trigesimum tertium seri- bons : « *Et ferebatur in manibus suit.* Hoc vero, fratres , quomodo posset fieri in homine, quis intelligal? Quis enim portatur in manibus suis?Manibus aliorum portari potest homo, manibus suis nemo portatur. Quomodo intelligatur in ipso David secundum litteram non invenimus ; in Christo autem invenimus. Ferebatur enim Christus in manibus suis, quando commendans ipsum corpus suum,ait: « hoc est corpus meum : » ferebat enim illud corpus in manibus suis. Ipsa est humanitas Domini nostri Jesu Christi ; ipsa multum commendatur hominibus. » 3

112. *Obj.* fi. Tertullianus, contra Marcioncm disputans, qui Christum meram externam speciem corporis humani habuisse dicebat, cl a Creatore rerum esse alienum, veritatem assumptae palurræ, et eum esse Creatoris Filium vindicat. Hac ex occasione dicit : « Sed ille usque nunc nec aquam

(I) Ipse Calvinus ait : n Incertum est an ritus qui hoiie celebris est inter Judæos, tunc etiam Tuent usitatus : nam paterfamilias fragmentum a communi pane sumptum sub mappa recondit, c-ujus paries famili® distribuai. » In Hanno Evang. p. ii. n. 197. sacræ Ccen® institutio.

(i) Vide Lectures on the Eucharist by Wiscms»- Lecture vii. (3) Enarr. in I's- issiti.

reprobat Creatoris.....nee panem in quo ipsum corpus suum repésentai. ·· ' Alias de ligno crucis ait: « Hoc lignum el Hieremias libi insinuai dicturis praedicans Judæis : « Venite, mittamus lignum in panem ejus, ▮ utique in corpus. Sic enim Deus in Evangeho quoque vestro revelavit, panem corpus suum appellans, ut et liinc jam eum inlelligas corporis sui figuram pani dedisse, cujus retro corpus in partem prophetes figuravit, ipso Domino hoc Sacramentum postea interpretaturo. » 2 Et alias : « Acceptum panem et distributum discipulis, corpus suum illum fecit « Hoc est corpus meum , » dicendo, id est figura corporis mei. Figura autem non fuisset, nisi veritatis esset corpus. »»5 Ultimum hoc «testimonium magna cum fiducia objicit Cosinus.

115. *Resp.* Tertullianus repræsenlandi vocem sensu scriptoribus optimis probato adhibuit, quod scilicet Christus in pane *ipsum corpus suum* iterum exhibeat, eo utens ut *corpus ipsuin* nobis det ; nam in eo est vis argumenti quod Christus Creatoris opera tanti fecerit, quod creatas res in sanctissimum usum assumpserit, panem ad *ipsum corpus* in Sacramento conficiendum usurpans : quod ni voluisset, superflua esset et inanis vox ista, ipjum. Sicin eodem opere Pater Filium repræsentasse dicitur , exhibuisse scilicet, et agnovisse : « Itaque jam repræsentans eum : « hic est Filius meus dilectus. » ' El carnis resurrectionem eadem voce indicavit, dicens : « carnem in ultimo die repræsenlandam esse. ▮ "Cicero ipse ab hac significatione vocis non abhorruit ; ait enim : « Quin etiam corpus libenter obtulerim, si repræsentari morte mea libertas civitatis potest. · ·

114. Secundo loco Tertullianus interpretatur vaticinium Hieremkp, quod in Christo dicit impletum ; illud enim : « mittamus lignum in panem ejus , » docet de ligno In corpus mittendo intclligcndum , corpus autem panis nomine a propheta designari probat ex eo quod ipse panem corpus suum appellaverit. Propheta igitur in figura, panis nomine corpus designavit, quia Dominus rcipsa panem suum corpus appellaturus erat, illud utique facturus corpus suum, et sic sacramentum , vaticinii scilicet arcanum , interpretaturus, ct patefacturus. « Cur autem, » inquit, « panem corpus suurtt appellat, et non magis peponem, quem Marcion cordis loco habuit, non inlelligens veterem fuisse istam figuram corporis Christi, dicentis per Hieremiam : · Ad- » versus me cogitaverunt cogitatum di- » contes : Venite conjiciamus lignum in » panem ejus, «scilicet crucem in corpus ejus ? Itaque illuminator antiquitatum quid tunc voluerit significasse panem, satis declaravit, corpus suum vocans panem. Sic et in calicis mentione testamentum constituens, sanguine suo obsignatum, substantiam corporis confirmavit. Nullius enim corporis sanguis potest esse nisi carnis. » 7 Pergit figuras veteres explicare, et inter cæleras vaticinium de Juda : « Lavabit, inquit, in vino stolam suam, el in sanguine uvæ amictum suum : stolam ct amictum carnem demonstrans, el vinum sanguinem. Ha et nunc sanguinem suum in vino consecravit, qui tune vinum in sanguine figuravit. · ·

113. In ultimo testimonio, quo adeo gloriatur Cosinus, est hyperbaton Ter-

(I) L.i contra Marcion. c. xiv.
(ij Ibidem l. iii. c. xix.
(') Ibidem l. ir. c. xl.
(1) Ibidem l. i», c. xiii.
(3J L. de Reaur. (6) 11. Philippic.
(7) L. iv. contra Marcion. c. il. (X Ibidem.

lulli.ino admodum familiare, quo scili- ◀•| voces non referuntur ad cas quæ mox præcodunt, sed ad priores. ' Legendum itaque foret . « hoc, id est, figura corporis mei, est corpus meum; « scilicet panis qui olim figura eral, jam lit corpus meum. Rabemus alioquin pneciara Tertulliani de Christi praesentia substantiali, cl de orali manducatione, ct tractatione etiam ab indignis, testimonia: « Caro, » inquit, « corpore et sanguine Christi vescitur, ut anima de Deo saginetur. » ' Et alias de iis qui operam impendebant statuis idolorum sculpendis, et postea Sacramentum Eucharistiae audebant recipere : « Tota die ad hanc pariem zelus Odei perorabit, ingemens Christianum ab Idolis in Ecclesiam venire, de adversaria officina in domum Dei venire, attollere ad Deum Patrem manus matres idolorum, his manibus adorare quæ foris adversus Deum adorantur, eas manus admovere corpori Domini, quæ dæmoniis corpora conferunt. Nec hoc sufficit. Parum sil si ab aliis manibus accipiant quod contaminant, sed etiam ipsae tradunt quod aliis contaminaverunt. Adleguntur in ordinem ecclesiasticum artifices idolorum. Pro scelus! Semel Judæi Christo manus intulerunt : isti quotidie corpus ejus lacessunt. 0 manus præcidendæ ! » 3

116. *Obj.* 15. Origencs ait : « Panis iste quem Deus Verbum corpus suum fatetur, verbum est nutritorium animarum. » '

117. *Resp.* In more positum est Origcni ad mysticas confugere interpretationes, obvio verborum sensu relicto, quem tamen hoc loco non excludit : nam coipus Domini suscipi in mysterii, aperte confitetur, uli jam ostendimus.

118. *Obj.* 16. Origenes etiam dicit· « Non enim panem illuni visibilem quem tenebat in manibus, coquit suum diceihii Deus Verbum, sed verbum, in cujus mysterio fuerat panis ille frangendus. Ner potum illuni visibilem sanguinem suum dicebat, sed verbum, in cujus mysterio polus ille fuerat effundendus. Nam corpus Dei Verbi, aut sanguis, quid aliud esse potest, nisi verbum quod nutrit, ct verbum quod lælliflcat cor? » 5

111). *Resp.* Liquet Urigencm , pro more, mysticum exquirere sensum, qui tamen a proleslanlica interpretatione, de symbolis el signis, cl de perceptione tide, longe distat, (/.etenim nec obvium sansum exclusit ipse, quum scribat : « Bibere dicimur sanguinem Christi, non solum sacramentorum ritu, sed ct cum sermones ejus recipimus, in quibus vita consistit.»6

1Î0. *Obj.* 17. Augustinus aii: ◀ Non dubitavit Dominus dicere : « Hoc est » corpus meum, » cum signum daret corporis sui. » 7 El alio loco dicit: « Christus adhibuit Judam ad convivium in quo corporis sui figuram discipulis commendavit. »8

121. *Resp.* Signum priori loco usurpatum videtur ad mentem Manichæorum cum quibus disputabat ; sed nc obscuris eorum erroribus lectores delineamus, fatemur panem eucharisticuin signum el figuram quodammodo dici posse , ob species externas, quibus velatur corpus Domini : nec enim manifesto nobis traditur. Plurimæ voces, per se innoxiæ, jam pleine periculi

(I) Sic ; n Dicendo Chrislus mortuus est, id est unuus. v L. contra Praxeam c. xiiv. Ordo ⅋• : « Chrislus, id est , unctus , mortuus est. Sic ••hem I. «0. contra Marcionem : · Aperiam in ⊱a- «abolis us lui-um : id est, in similitudinem. »

(t, Lit), de tesur. car.

(3) Lib. de idololatria.

(4) In c. xivi. Matth.

(:>) Comment, series in Matth. n. s:·.

(ti) Horn. ivi. in Num.

(7) I..contra Adimantum c. xti.

(8) Comm, in I'sal. iii.

sunt ob liærclicorum abusum. Cæterum quid dc ro Eucharislim consuerit Augustinus, omnino liquet ex plurimis ejus testimoniis. De Judaeis ad fidem conversis, ct Eucharistia refectis ait: « Ipsum sanguinem , quem per insaniam fuderunt, per gratiam biberunt. » « Ad mensam Domini accesserunt, ct sanguinem, quem saevientes fuderunt, credentes biberunt. » De fidelibus loquons: « Nos de cruce Domini pascimur , qui corpus ejus manducamus. » ' Ad consuetudinem respondendi «Amen » sacerdoti dicenti , « sanguis Christi, » dum sacrum propinaret calicem, spectans, dicit: « Videte : in toto terrarum orbe pretium nostrum accipitur, ct « Arnen » respondetur. » '

CAPUT V.

DE USU EUCHARISTIÆ.

Placuit Deo plurima præclaraque testimonia in Scripturis de mysterio eucharistico nobis præstare, ul incredulis omnis excusatio tolleretur : præter enim promissionem verbis adeo perspicuis faciam, el institutionem a quatuor sacris scriptoribus relatam, habemus illustria Aposloli documenta, quæ usum Sacramenti respiciunt. Illa jam nobis perpendenda sunl.

Propositio.

Vera, realis, el substantialis praesentia corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Eucharistia invicte probatur iis Scripluræ testimoniis quꝺ usum hujus Sacramenti respiciunt.

122. *Probatur* I. *ex verbis Apostoli.* Apostolus ad Corinthios scribens, ut eos ab omni idololalrici cultus consortio avertat, argumento utitur ab Eucharistia natura desumpto : · Propter quod, charissimi mihi, fugite ab idolorum cultura : ut prudentibus loquor, vos ipsi judicate quod dico. Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? ct panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est ? n » — ri ⅋tri|ii r'<r » «» *Ivμîr*, i»X, WgirMtia **rii** *αματτr* r·v i»r«; rtr apn», ⅋ χλiÏμι», «iXi «·»·»Î· ⅋ r.ü ×Fi»rw I»» · ; — Illud igitur gravissimum argumentum est quod cum idolis nullam partem habere oporteat , quia Christi sumus consortes , participes facti corporis el sanguinis ejus, eucharistico accepto pane, et poculo degustato. Illa paniscucharislici fractio communicatio est corporis Christi, quia scilicet ipsum corpus est: ille calix communicatio sanguinis Christi est, quia eo continetur ipse sanguis.

123. Allero capite Paulus arguit Corinthiorum delicia in Eucharistia celebranda , el revocat in memoriam institutionem sibi revelatam divinitus; ex qua hæc infert : « Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne : reus erit corporis el sanguinis Domini. — «»»X:r ïττοι rei ai/xaror *και* ὰιμβΓiΓ Tli> Riyi·.·.· Probet autem seipsum homo : et sic de pane illo edat, et de calice bibat. Qui enim manducat el bibit indigne, judicium sibi manducat, el bibit, nou dijudicans corpus Domini, n * Heus igitur corporis et sanguinis Domini est qui indigne sumit panem eucharislicum, vel bibit calicem Domini : quod gravissimum crimen non admitteretur, nisi corpus et sanguis adcssenl : signa cniin et symbola, licet indigne tractata, vix crimen violati corporis et sanguinis,

(I) In P». **lir.** ŋ. e.
'·) Serin. **livii.** de verbis Evang.
(3) In Ps. c. n. 9. (1) In Pe. cn».
(3) 1. Cor. a. **t** (6) 1. Cor. **ti. r.**

1 ▮

nisi exaggerata quadam locutione, serum ferre dicerentur. Magna idcirco propria· conscicniiæ indago singulis ad tantum Sacramentum accessuris injungitur, co quod indigne sumens, judicium, damnationem scilicet, — »(.»>« — sibi adscisca cl promereatur, quia non discernit, nec pro rei summa dignitate æstimat, et traclat corpus Domini, *μ*»

124. *Probatur* 2. *ex Patrum inlerpretatione.* S. Irenæus, ut Valcnlinianos refelleret, qui corpus cccleste Christo tribuebant , humanum ct naturale denegabant, gravissimum deducit argumentum ex sanguine quo potamur in Eucharistia; quod omni careret vi, si \ere sanguis poculo non contineretur, Eorum absurdum errorem ostendit : « Sic autem secundum hæc videlicet, nec Dominus sanguine suo redemit nos, neque calix Eucharistias communicatio sanguinis ejus, neque panis quem frangimus, communicatio corporis ejus est. Sanguis enim non est, nisi a venis cl carnibus, ct a reliqua quæ est seeundum hominem substantia, qua vere tactum Verbum Dei sanguine suo redofuit nos. »1

125. S. Cyprianus ait : « Idem confurnacibus el pervicacibus comminatur eldenuncial, dicens:·· Quicumque ede·· rit panem, aul biberit calicem Domini •i indigne,reus eril corporis et sanguinis ›' Domini. » Spretis his omnibus alque contemptis, vis *infertur corpori ejus ct sanguini :* et plus modo in Dominum manibus alque ore delinquunt, quam cum Dominum negaverunt. »8

126. S. Pacianus:« Bene tu, peccator, intellige : spectaris a Domino; poles ilium placare, si velis : sed antiquum sil istud, quod admensam Dei accedere non licuit immundis : ○ Quicumque » manducaverit indigne, reus erit cor» poris et sanguinis Domini.«Illumnns animæ reus non potest absolvi; *Domini corporis violator ci oilit !* ▮ Qui manducat cl Dibit indigne, judicium sib(n manducat cl bibit. . Evigila, peccator: time in visceribus luis præscnsjüdicium, si quid talc fecisti.....intel· lige quantum sceleris admittat, qui ad altare venit indignus, cui proremedio computatur, cum aut morbis laboral, aut morte dissolvitur. »1

127. S. Epiirem Syrus :« Ad divina frequentanda mysteria studiose concurrile . . . ct state cum mullo timore ac tremore ; cum nemine quidem tunc congradienles, sed sicut angeli, qui in coelis sunt, servite Domino in timore, ct exullatc ei cum tremore; lachrjmantes, suspirantes, supplicantes,invocantes ex loto corde, et roganlesne quis divinorum mysteriorum sinceptione reperiatur indignus; sed,quemadmodum ait Apostolus, « probel » unusquisque seipsum,» ne sibi ipslio judicium liat, cl augmentum peccati: « qui enim manducaverit, ct biberil » indigne, judicium sibi manducat et bibit. » - - - . Angeli mundi cum tremore ministrant, faciemque obtegentes, non audent respicere ; el lu immundus cum sis, cl impoenitens,ac impudens, non contremiscis? Hominibus quidem te rite sumere Eucharistiam fidem facis, sed cordium scrutatori quid dices? » *

128. S. Basilius , pomis in veteris Legis violatores recensitis , prosequitur : « Si talcs minæ adversus cos positæ sunt, qui temere ad ea sacra accedunt, quæ ab hominibus sanctificamur; quid dicendum est de co, qui in (antum ac tale mysterium temerariuscsl! Quanto enim majus aliquid iscstlemplo, secundum Domini vocem, tanto gravius ct terribilius est, in animæ impuritate

(4) Traci, de festis diebus , et dc dignilalc ℔(' steriorum.

constitutum, *corpus Christi lemere con-lingere,* — ᴛ·χμ>ɳı »4 ᵗᵐ Ttv ft Xfwr.o — quant sit accedere ad arie-ws vel lauros, dicente Apostolo « etenim ■ qui edit panem , aul bibit poculum » Domini indigne , reus erit corporis » el sanguinis Domini. » Imo vehe mentio ac terribilius judicium per repetitionem exprimente , cum dicit : « Probet autem quisque seipsum, et » sic de pane hoc edal, cl dc poculo » bibat : qoicumque manducat ct bibit « indigne, judicium sibi manducat cl » bibit; non dijudicans corpus Do-it mini. · !

129. S. Hieronymus pulchre exponit quæ sil in Sacramentorum susceptione fidelium æqualilas : ‹ Nos *Christi corpus irqualiter accipimus :* una est in my-steriis sanctificatio domini el servi, nobilis ct ignobilis, regis cl militis; quamquam pro excipientium meritis diversum liai quod unum est. « Qui » enim indigne manducaverit ct bibe-» rit, reus erit corporis ct sanguinis » Christi. »1

130. S. Augustinus fideles graviter monet: ◦ Qui manducant carnem Domini, elbibunt sanguinem ejus,cogitent quid manducent cl bibant, ne, sicut Apo-stolus dicit, judicium sibi manducent et bibant »1 Alio loco dicit Augustinus : ◦ Indigne sumens Dominicum Sacra-mentum, non efficit, ul quia ipse malus csl, malum sil, aut quia ipse ad salu-tem non accipit, nihil acceperit : *corpus enim Domini, el sanguis Domini nihi-lominus est,* etiam illis quibus dicebat Apostolus : « Qui manducat cl bibit » indigne, clc. » * Alias : « A malis boni se corde interim el moribus separant, *simul manducantes et bibentes corpus et sanguinem Domini ;* sed cum magna distinctione . . ac per hoc quamvis in uno codcmque convivio, ii misericor-diam manduconi,illi judicium. «'Alibi- « Quid de ipso corpore el sanguine Domini, unico sacrificio pro salute noslra , quamvis ipse Deus dicat : Nisi quis manducaverit carnem I meam, et biberit sanguinem meum, › non habebit in se vitam? › Nonne idem Apostolus docet, etiam pernicio-sum male utentibus fleri? ait enim: « Quicumquc manducaverit panem » vel biberit calicem Domini indigne. » reus erit corporis el sanguinis Do-n mini. »6

131. S. Petrus Chrysologus : « O! quam docuit mulier quantum sit corpus Christi, quæ in Christi fimbria tantum esso monstravit Audiant Christiani *qui quotidie corpus Christi attingunt,* quantam de ipso corpore sumere pos-sunt medicinam, quando mulier lotam rapuit de sola Christi fimbria sanitatem. Sed quod nobis flendum est, mulier de fimbria vulneri medicinam tulit, nobis medicina ipsa retorquetur in vulnus. Hinc est quod *tangentes indigne corpus Christi* taliter admonet cl deplorat, « qui enim tangit indigne corpus Chri-» sti. Judicium sibi sumit.n7

13-2. Thcodoretus ait : « Illud autem: « reus erit corporis et sanguinis, » hoc significat, quod quemadmodum tra-didit quidem illum Judas, ipsi autem insultarunt Judæi, ita eum ignomiuia el dedecore afficiunt qui sanctissi-mum ejus corpus immundis manibus accipiunt, el in pollutum os immit-tunt.....Conscientiam propur-gantes , ita simus divinorum Sacra-mentorum participes, ut horum Do-minum in nobis habitantem recipia-mus. «8

(I) L. ii de Bapl. c. iii.
(i) L. ii. conira Jovinian
(.'' Tract, de verbis Domini Sorm. sivi.
.. v. de Bapl. conlra Donal., c. viii.
(3) Conira Donal, post collât. e. u. n. II.
(0) L. i. conira Cresconitim Donat, c. ".
(* Senii, tuir. n. S. el ".
[8, Commem, in ep. I. ad Cor c. i>.

133 Hæc Patrum insignium testimonia , quibus plurima alia adjicere liceret, probant manifcslo Apostoli verba ab initio per sæcula in quibus maxime enituit fidei splendor, hunc Omnibus præsetulisse sensum ; ct Eucharistiam in Ecclesia frequentatam fuisse ex firma animi persuasione verum corpus ct sanguinem Christi adesse, el suscipi ore fidelium, etiam ah indignis, sed ad suam perditionem, quum digne suscipientibus forent instrumenta sanctitatis ct salutis pignora. Qui his contradicunt, et Scripturas perperam ab exordio Ecclesiæ intellectas, et Sacramenti praecipui naturam el usum penitus depravatum, asserant neccssc est; quo pacto se a bonorum omnium consortio separant.

Objectiones diluuntur.

134. *Obj.* 1. Paulus loquitur « de spirituali Christi et fidelium unione : ut inde inferat sacrilegium esse non ferendum, ipsos idolorum communione pollui. Ex circumstantia ergo loci judicare licet, *xurffiat* sanguinis esse societatem, quæ nobis est cum Christi sanguine, dum simul nos in corpus suum inserit, ut vivat in nobis cl nos in ipso. » Ita Calvinus in locum.

155. *Resp.* Agit quidem Paulus de Christi ct fidelium unione, sed de ea qua' fit sanguinis sui in mysteriis potatione; unde merito inferi sacrilegium esse immane idolorum communione pollui. Frustra conatur Calvinus hæc de mera societate qua in corpus Christi mysticum inserimur, vel de efficacia et virtute sanguinis, quam sacramentum digne percipientes experiuntur, explicare : nam verba intimum sanguinis consortium denotant, el Apostoli, contra cos qui idolorum cultus aliquatenus fiunt participes, oratio inde maximam derivat vim. Frustra conatur, ilgurab interpretatione semel data , rem ipsam adesse probare: nam tollit præscnli® hujus fundamentum, ct Ztiinglianh asscnliatur neccssc csl, qui mera sym bola ea esso clamitant. Hæc igitur qu» post objecta verba adjicit, ipsius auctoritate tantum nituntur, haud facile plena fide excipienda post obviam verborum Pauli interpretationem rejectam : «Jam vero, » inquit ille Sacramcnlarioriim objectioni ul eat obviam, « quod vocatur calix *communicatio,* figuratam loquutionem esse fateor: modo non tollatur figuræ veritas, hoc est, modo res quoque ipsa assit, nec minus sanguinis communionem animo percipiat, quam ore vinum bibimus. »!

130. *Obj.* 2. Calicem Domini cum calice dæmoniorum Paulus confert ; 4 non potestis calicem Domini bibere, ct calicem dæmoniorum : » 1 attamen nemo dixeril dæmonum sanguinem calice, qui eorum dicitur, contineri.

137. *Resp.* Explicat Paulus cur calix Domini dicatur, quia scilicet de eo dixit Christus : « Hic calix Novum Testamentum est in meo sanguine; net quia revera « communicatio sanguinis Christi csl. » Neccssc non est ul eadem sil ratio calicem utrumque designandi, sed quum calix alter vel sanguinem victimarum dæmoniis oblatarum contineret, vel vinum iis libandum, monuit fideles Apostolus iis non licere de calice Dominico biherc, si ulla ratione sese idololatrici cultus participes facerent.

138. *Obj.* 3 Illius ex decimo capite adducti testimonii « sensus est: Nonne bibitionc ejus vini consecrati, quod haurimus e poculo , participes reddimur sanguinis Christi? i. e. profitemur

(l) Gomm. in locum. Vide etiam opu» sæpius laudatum : a La perpétuité de la Foi, · Vol. i. I. i. ch. viii. (i) 1. Cor. x. iO

ad alios, nos religione CB80Christianos, vel : declaramus, nos esse cultores Christi, qui pro nobis mortuus csl »! Itu Rosenmüller.

139. *Resp.* Nemo non videt Inlcrpreicm frustra fatigari in testimonio clarissimo obscurando, cujus vis ea plane est, ut ipsius poculi degustatione, sanguinis Christi, qui eo continetur, participes simus; quod fere dicit ipse invitus:» κ-««.π<4 per metonymiam hoc loco est id per quod lit ipsa comminuo, ut sit sensus : *omnes bibentes ex hoc hUCTO pOCUlO SIIIIIL Kiiiittrci iipu.rir* Γ.ὐ Χμΐΐ'-««. « Inverecunde profecto veterum auctoritatem pro novilia sua interpretatione jactat, quod enim laudat Thcodoreti testimonium , reddendum csl : « Sacris fruenies mysteriis, nonne ipsi Domino communicamus, cujus ct corpus esse el sanguinem dicimus?»— Τ«» llpSr ἀπβλαὐὶΐΓΐΓ *μυΤπ^ΐΐΐΐ',* ἰὐχ *aira* ▮ὠισινμΐι *ri* Διΐπ-irif , οὐ χα« rà ?5μα tirai »ἀκ Γ« αἱμα φαμιι ;

110. *Obj.* 4. Quæ sequuntur verba in testimonio illo Pauli hunc ferunt sensum : « *Nonne* (esu panis sacri) *declaramus nos esse membra corporis Christi,* i. e. societatis chrisliaпæ?» lla Rosenmüller.

141. *Resp.* Eanc csl interpretandi regula quam recta diclat ratio, ut corporis et sanguinis Christi , eodem spiritu,facta mentione, sanguis, prout sonat, accipiatur, corpus de societate Christiana sil intelligendum ? Ignoscatur nobis in sacro textu sensum sibi constantem, et arcto nexu conjunctam sententiarum seriem, quando ita proferuntur, quærenlibus.

142. *Obj.* 5. Versiculi vigesimi quinti capitis undecimi, de foedere in sanguine Christi, ct de co bibendo in ejus memoriam, « sensus est : *Bibere ex hoc calice esi ingredi novum fivdus,* associarc se novæ religioni , quam sancio meo sanguine, inorte cruenta. Dum vos bibilis ex hoc calice, reddo vos participes fœderis novi, et antiquo fœdere solvo, n * Rosenmüller.

113 *Resp.* In sanguine suo Christns dixit foedus novum constitui, ipsumque esse quem Apostolis propinavit. Bibere ex co jussit, ut illius fœderis, et sanguinis effusi nunquam interiret memoria , et participes ejusdem lieront bibentes , peccatorum venia, et gratiæ muneribus donati. Cæterum non hunc instituit ritum, quo quis sese ejus religioni associaret : baptismo enim initiari jussit credentes, quos deinceps mysteriorum perceptione plurimis ditandos donis voluit. Profecto nihil in Christi verbis, prout a Paulo referuntur, habetur, quo ad initiationis ritum reducatur Eucharistia, tanta cum vi corpus et sanguis Christi designata.

144. *Obj.* 0. Dicendo percipientes Eucharistiam mortem Domini annuntiaturos , Paulus id lanium voluit « Ipsi hujus cœnæ sacre celebratione publice profitemini, Christum pro vobis esse mortuum. »s

145. *Resp.* I lique id profitemur, quia corpus pro nobis immolatum in mysterio sumimus, sanguine, quo redempti sumus, potamur. Secus non videtur ratio cur panis esus et vini potatio Christi mortem exhiberent. Si in vino imaginem quamdam sanguinis effusi videre placeat, quæ corporis immolati imago in pane est ? Ridendum se præbuil Welstcnius dicendo : « Cadaver exangue, quale csl hominis in cruce morlui, tam siccum esse quam panis »4

146. *Obj 1.* Reus corporis et sanguinis Christi indigue sumens Eucharistiam dicitur : « poenas dabit Ianii

it, In locum.
|i/ Ibidem.
(5) Rosenmuller in locum.
(I; Comm, in Milt. un, is. p. JtV.

facinoris, quod ipsum Christum quasi ignominia affecerit. ◃ · Ita Rosenmiiller.

147. *Resp.* Sed quare panis et vini eucharistici irtdigna perceptio tantam Christo irroget injuriam, Rosenmüller haud studuit explicare. Ratio est manifesta, ex natura rei desumpta, quia scilicet corpus cl sanguis Christi indigne sumuntur.

HR. *Obj.* 8. Ideo indigne sumens Eucharistiam arguitur, quasi non discernens corpus Christi, » quia non salis æstimal corpus Christi.. . Summis esi . levitatis ac temeritatis, eo ipso tempore. quo laudibus cl gratiarum actione memoria mortis Chrisli celebrari debet, crapul.e dare operam, et alios contemnere. » *

149. *Resp.* Optima ratio quam veluti invitus tradil Rationalists, quod scilicet indigne sumens non salis æslimal corpus Chrisli; sed frustra hoc ad meram memoriam mortis Christi studet revocare. Obvius csl sensus cum non salis aestimare corpus Christi, quod accipit; secus non auderet indignus ad illud accedere.

CAPUT VI.

PATRUM TESTIMONIA.

ISO. Id jam alie praedicant Oxonicnses in gravissima quaque fidei controversia, cl ea imprimis quæ circa Eucharistiam versatur, antiquam Ecclesiæ fidem regulam esse tutissimam,juxta quam de Scripturarum sensu judicare liceat. Ex iis quæ laudavimus testimoniis res salis constat ; Paires quippe ila interpretati sunt Scripturas, ut veram , realem, cl substantialem Chrisli praesentiam in Eucharistia iis iradi agnoscerent, quæ fides totius Ecclesiæ fuit, uti cx loquendi ralionc, quam servant, colligitur. Cæleruin in re tanti momcnli non piget immorari, cl testium nubem exhibere : apud omne» enim veros rerum æstiinutorcs pondu» habeat ncccsse est omnium *suculorum* a Christo fides.

151. I. Sæculo Ignatius Martyr qui circa annum nonagesimum a Christo nato floruit, el Antiochenam rexit Ecclesiam, de Menandrianis et Simonianis, qui veram carnem a Christo assumptam esse negabant, agens, notai cot idcirco ab Eucharistia sps c abstinere: • Ab Eucharistia cl oratione abstinent, eo quod non confiteantur Eucharistiam carnem esse Servatoris nostri Jesu Christi, quæ pro peccatis nostris passa est — r»r *ttisCajiirriar cχγκα. tirai* nl> fTyri.i, 'x/xui I»7sv Xpi7riu , r>r *virtp ἁμαφτλι irattvra>* — Qui ergo contradiciMI huic dono Dei, altercantes moriuntur. »5 Ergo Eucharistia agnoscebatur a fidelibus caro Jesu Chrisli, eadem (luæ pro nobis est passa.

152. II. Sæculo. Juslinus Martyr secundo sæculo medio floruit. Insigne ejus testimonium hac de re jam retulimus, juvat tamen praecipua verba iterum recitare. « Illam in qua per precem ipsius *(Chrisli)* verba continentem graliæ aclæ sunt, alimoniam cx qui sanguis cl cames nostrae per mutationem aluntur incarnati illius Jesu et carnem cl sanguinem esse edocti sumus. n * Panis igitur consecratus caro et sanguis Chrisli ex doctrina fidei habebatur.

153. S. Irenæus Valcntinianos, qui Christum esse Creatoris Filium negabant, cl corporum resurrectionem, sic refellit : « Quomodo autem constabit cis, eum panem, in quo graliæ aclæ sunt, *corpus esse Domini sui, et calicem sanguinis ejus*, si non ipsum fabricatoris mundi Filium dicant, id est, Verbum ejus, per quod lignum

(I) In locum, (i) Idem in locum. (S) Ad Smymenscs. (4) Apol. i. n. 06.

fructificat, cl dcfltiunl fontes, oi ‹terra) dat primum quidem frenum, post deinde spicam , deinde plenum triticum in spica? Quomodo autem rursus dicunt carnem in corruptionem devenire, et non percipere vitam, *quæ a corpore Domini et sanguine alitur?* Ergo aut sententiam mutent, aut abstineant offerendo quæ prædicta sunt. Nostra autem consonans est sententia Eucharistie, et Eucharistia rursus confirmat sententiam nostram. Offerimus enim ei quæsunt ejus, congruenter communicationem el unitatem prædicanles carnis ctSpiritus. Quemadmodum enim qui est a terra panis percipiens invocationem Dei, jam non communis panis est, sed Eucharistia, ex duabus rebus constans, terrena et cœlcsti : sic ct corpora nostra percipientia Eucharistiam, jam ïïoη sunt corruptibilia, spem resurrectionis habentia. Offerimus autem ei, non quasi indigenti, sed gratias agentes donationi ejus, clsanctificantes creaturam. » ! Jam vero illa perpendantur verba, habita præ oculis hæresi quam refellebat Irenæus; cl fides quæ tunc fovebatur dc Christi vera, reali, el substantiali præscnlia in Eucharistia patebit. Negabant Valentiniani Christum, quem Dominum suum agnoscebant, esse Demiurgi, mundi scilicetcrcatoris, lilium ; Demiurgum enim inferiorem putabant Æoncm, Christum Summi Dei Filium. Eucharistiam nihilominus corpus et sanguinem ejus esse profitebanturaeque ac Christiani. Interrogat cos Irenæus quomodo hæc sibi cohæreant, quum Christus pane vinoque in Eucharistia conficienda usus sil, rebus a Creatore profectis, ostendit scilicet se ab eo non esse alienum. Igitur aut id faterentur oportebat; aut desinerent panem eucharisticum « corpus esse Domini ct calicem sanguinis ejus » profiteri. Quamvis autem argumentari indo licuisset, si in symbola et signa a Christo adhibita fuissent, nec deerant voces quibus sic. designari potuissent , simpliciter dicit *corpus use et calicem sanguinis ejus,* quæ rei veritatem omnino declarant.

151. Resurrectio corporum humanorum etiam negabatur a Valentini sectatoribus, qui tamen non dissentiebant a Catholicis de re Eucharisliæ: carnem enim nostram a corpore Domini cl sanguine ali confitebantur. Eos sibi plane non constare contendit Irenæus : nec enim conveniebat carnem corpore Domini veluti saginatam, et sanclificatam, penitus interire. Igitur vel oportebat ab offerendo Sacrificio eucharistico abstinere, qua ratione Mahchiæ vaticinium haud implere convincerentur, vel sententiam resurrectioni corporum adversam deserere. Catholica sententia, quam propugnabat Irenæus, omnino sibi conveniens oral : nam fides de resurrectione corporum congruebat dogmati de receptione corporis el sanguinis Domini in Sacramento ; ct hoc vicissim eam confirmabat, et spem fiduciamquc magnam fovebat : pignus enim est illustre carnis aliquando resuscitandæ. Offerebant Catholici Deo ℞ illas creatas, panem et vinum, cum agnoscentes conditorem, el datorem; ct invocato Deo ut oblatis benediceret, divinam inibant communicationem et unitatem, corporis ct sanguinis Domini facti participes, ita ut caro pignus haberet resurrectionis, spiritus augeretur virtute. Quemadmodum enim panis post Dei invocationem qua sacratur, jam non est qualis fuit, sed Eucharistia, ex duabus rebus constans, scilicet terrena, cujus retinet speciem, coelestis quam velat, ita el corpora nostra Eucharistia refccla ccelestc resurrectionis semen habcnl. Offerimus autem Deo dona ipsius, quæ et sanctill-

(i) !.. iv. adv. her. c xviii. alias is mt .

canftir ejus benedictione, el sanctitatein nobis impertiuntur, facta corpus et sanguis Christi homini.

f'».». Argumentum idem ad probandam corporum resurrectionem alias versat : » Quando ergo el mixtus calix clfractus panis percipit Verbum Dei, cl fit Eucharistia sanguinis ct corporis Christi, ex quibus augetur ct consistit carnis nostræ substantia; quomodo aulem negant capacem esse donationis Dei, quæ est vita ælcrna, *quœsanguine ct corpore Christi nutritur,* et membrum ejus9 »| Inferius dicil : › Quemadmodum lignum vilis, depositum in terra, suo fructificat tempore, cl granum trilici decidens in terram ct dissolutum multiplex surgit, per Spiritum Dei qui continet omnia quæ deinde per sapientiam in visum hominibus veniunt, cl percipientia Verbum Dei, Eucharistia fiant, r/*noti est corpus cl sanguis Christi* : sic el nostra corpora ex ea nutrita el reposita in terram, cl resoluta in ea rcsurgcnl suo tempore, Verbo Dei resurrectionem eis donante, in gloriam Dei Patris. »

ISB. 111. Sæculo. Tertullianus sub finem secundi, ct initium tertii sæculi vixit. Plura ejus testimonia hac de rc jam retulimus, quibus unum addere juvat. De iis agens qui stationes peracluri, scilicet publicapœnitenliæexercilia, religioni ducebant Eucharistiam prius accipere , ne læla tristibus admiscorcntur, consulit ul eam quidem recipiant manu, ul sacrificii liant participes,sed, prout illorum temporum disciplina permittebat, reservent posl stationes ore percipiendam : « Accepto corpore Domini et reservato, utrumque salvum est, el participatio sacrificii, cl exeeutio officii. De peccatore ad munus suum redeunto, instar lilii prodigi, dicit : « exinde *opimitate Domi,*1 *corporis vescitur,* Eucharistia scilil CCt. n »

137. S. Cyprianus queritur de lis in idololatriam lapsi, deinceps Eg,l clinrisliam audebant accedere, antei expiatum crimen congrua pceniliDlii;! n Λ diaboli aris revertentes, ad San. Cium Domini sordidis et infectis nidore manibus accedunt. Mortiferos idolomm cibos adhuc pene ructantes,exhalanti.] bus etiam nunc scelus suum faucibn et contagia funesta redolentibus,*lhmini corpus invadunt* . . . ante expia'» delicta . . . ante purgatam conscien. liam sacrificio ct manu Sacerdotis, ante offensam placatam indignante Domini et minantis, *vis infertur corpori ejus et sanguini,* et plus modoio : Dominum manibus ct ore delinquunt, quam cum Dominum negaverunt.i>' Manibus et ore delinquere eos dicit, quia juxta veterum disciplinam Sacramentum manibus fidelium excipiebatur, priusquam ori admoveretur.

138. Lapsis, sed criminis poenitentiam agentibus, Eucharistiam haud denegandam , si nova urgeret persecutio, el martyrii idcirco periculum,Iradii : » Quomodo enim docemus, Ml provocamus eos in confessione nominis Chrisii sanguinem suum fundere, si cis militaturis Chrisii sanguinem denegamus? » Tibariianos in discrimine constitutos monuit : « Fiderobusta se debent milites Christi parare; considerantes idcirco se quotidie calicem sanguinis bibere, ut possint cl ipsi propter Christum sanguinem tundere. » °

ISO. De lælitia quam Eucharistia parere solet dicit : « Quemadmodum vino isto communi mens solvitur, et anima relaxatur, cl tristitia omnis exponitur·.

(i'i Lib. de Oralione c. tu, {5} De Pudicili» c. ix.

V.p. n,. aij Cornelium.
(0) Ep. hi. aj Tibariianos.

ila, *epoto sanguine Domini,* et poculo salutari, exponatur memoria veteris hominis, ct fiat oblivio conversationis pristinæ sæcularis, et moostum pectus ac triste, quod prius peccatis angentibus premebatur, divinæ indulgenliæ lælilia solvatur. . . . Ebrietas enim dominici calicis et sanguinis non est talis, qualis ebrietas vini sæcularis. n ! De iis quos malus impediebat pudor ne ad Eucharistiam accederent, dicit : » Quomodo possumus propter Christum sanguinem fundere , qui sanguinem Christi erubescimus bibere? » *

ICO. IV. Sæculo. Gregorius Nazianzenus his verbis hortatur ad Eucharistiam recipiendam : « Sine pudore ac dubitatione corpus ede, sanguinem bibe si modo vilte desideriо teneris ; nec sermonibus dc carne fidem abrogans, nec ad eos qui de passione habentur, impingens. » — ὀχχ' «nsai-rzi»- W àiliXcio^rvr, re *σῶμα, πῆ* r» *αιμ»* , il rîr fu«r *liriSvpiirixur* tZur, μ«τ-ι *rùr* ţpi ffapxèr *àirirrûr* Xe^-oir, *μὴη* rîr irlpî ti ruder 4Xarré/4iier' 5

ICI.S.Ephrem Syrus ait :« Quid ergo inscrutabilia scrutaris, ac impervestigabilia vestigas ? Si enim ista curiose rimaris, non jam fidelis nuncupaberis, sed curiosus. Esto itaque fidelis atque innocens : participa immaculatum corpus el sanguinem Domini tui fide plenissima , certus, quod agnum ipsum integre comedas. Ignis immortalis sunt mysteria Chrisii ; cave ne ea temere scruteris, he in ipsorum participatione comburaris. » *

162. S. Maruthas, Tangritensis Episcopus, qui sub finem saeculi hujus floruit, ct Syriaco scripsit sermone, insignis est testis vetustae fidei. Verba ejus eo idiomate citantur a Wiseman , et sic redduntur: « Præterea etiam privati fuissent communione corporis el sanguinis fideles posteriores ; *(nisi hoc sacramentum instituisset}* sed nunc, quotiescumque ad corpus et sanguinem accedimus, ct super manus nostras accipimus, sic credimus nos corpus amplecti, et nos carnis ejus et ossium ejus (participes fieri), juxta id quod scriptum est Enimvero Christus illud non appellavit *Typum* aut *Figitram,* sed *(dixit) :* Vere *Hoc est corpus meum,* et *Hic est sanguis meus.* -1

1fi5. S. Ambrosius : « Forte dicas : Aliud video : quomodo tu mihi asseris, quod corpus Christi accipiam ? Et hoc nobis superesl ut probemus. Quantis igilur utimur exemplis ut probemus non hoc esse quod natura formavit, sed quod benedictio consecravit, majoremque vim esse benedictionis,quam naturae, quia benedictione etiam ipsa natura mutatur? Virgam tenebat Moyses : projecit eam, el facta est serpens. ⌐ .....Plurima deinde recenset Moysis et Prophetarum miracula. ▮ Quod si tantum valuit humana benedictio ul naturam converteret, quid dicimus de ipsa consecratione divina, ubi verba ipsa Domini Salvatoris operantur? Nam Sacramentum istud quod accipitis, Chrisii sermone conficitur. Quod si lanium valuit sermo Eliæ ul ignem de cœlo deponeret, non valebit Chrisii sermo ul species mutet elementorum ? De lotius mundi operibus legisti : « Quia ipse » dixit,et facta sunt, ipse mandavit et o creata sunt. «Sermoergo Christi, qui potuit ex nihilo facere quod non erat, non potest ea quæ sunt, in id mutare quod non erant ? Non enim minus est novas rebus dare quam mutare naturas. Sed quid argumentis utimur? Suis

(I) Ep. Ixiii. ad Cacilium. Alia* I. ii· «P. '*'.

(S) Ibidem.

(3) Oral. »I*. § ·'*.

(I) ne nalura Dei non scrutanda.

(S) Commem, ad Brang, apud Wiseman in opere Ilor® Syriac® p. id.

ntamur exemplis, Incarnatlonlequc exemplo adstruamue mysterii veritatem. Numquid naturae usus praecessit, cum Jesus Dominus ex Maria nasceretur? Si ordinem quaerimus , viro mixta fœmina generare consuevit. Liquet igitur quod praeter naturae ordinem Virgo generavit ; *ct hoc quod conficimus corpus , ex Firgine est.* Quid hic quaeris naturae ordinem in Christi corpore, cum præler naturam sit ipse Dominus Jesus partus ex Virgine ? Vera utique caro Christi quæ crucifixa est, quæ sepulta est : vere ergo carnis illius Sacramentum est. Ipse clamat Dominus Jésus : « *Hoc est corpus meum.* » Ante benedictionem verborum coelestium, alia species nominatur : post consecrationem corpus Christi significatur. Ipse dicit sanguinem suum. Ante consecrationem aliud dicitur : post consecrationem sanguis nuncupatur. Et tu dicis, *Amen :* Hoc est, verum est. Quod os loquitur, mens interna fateatur: quod sermo sonat, affectus sentiat. » ' Quod dixit S. Doctor: « Corpus Christi significatur » refertur ad species externas , sub quibus vere adesse corpus ipsum ex toto ratiocinio liquet.

164. S. Hieronymus : « Absit ut de his quidquam sinistrum loquar, qui Apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt. » '

165. S. Joannes Chrysostomus : « O miraculum! O Dei benignitatem! qui eum Patre sursum sedet, in illo ipso temporis articulo omnium manibus pertractatur, ac seipsum tradit omnibus volentibus ipsum recipere ct complecti. » ❸ Et : « Hæc mensa vicem explet præsepis. Nam et hic ponitur corpus dominicum , non quidem fasciis involutum, sed undique Spiritu sancio vestitum. » ♦

160. S. Gaudentius Brixicnsis : "Ipse igitur naturarum Creator ct Dominus, qui producit de terra panem , de pane rursus (quia el potest el promisit) effl. cit corpus; ct qui dc aqua vinum fecit, facit et de vino sanguinem suum. · ›

167. V. Sæculo. s. Augustinus infau. tes alloquens, scilicet recens bapllu- los, dicit : « Debetis scire quid accepistis , quid accepturi estis, quid quotidie accipere debeatis: panis ille, quem videtis in altari, sanclitlcatus per verbum Dei, *corpus est Christi.* Calix ille, Immo quod habet calix, sanctificatum per verbum Dei, *sanguis a Christi.* » °

168. S. Cyrillus Alexandrinus demystica cœna agens : « Adest inagnificentiæ auctor, divina dona sunt proposita , mystica mensa préparais eu Dei ac Patris illa subsistens sapienti) corpus suum ut panem distribuit, et vivificum suum sanguinem tamquam vinum propinat. O tremendum mysterium ! O divini consilii rationem ineffabilem ! O demissionem qux cogitatione capi non potest ! O bonitatem non vestigabilem! Opifex operi sese fruendum proponit : ipsamet vita mortalibus ŝe edendam bibendamque largitur!..... Accipiamus corpus ipsiusmel vita;.. bibamus ejus sanctum sanguinem in remissionem peccatorum nostrorum, et participationem ejus, qua in ipso est, immortalitatis; credentes simul ipsum manere Sacerdotem, el hostiam, ipsum qui offert, et oblatus est,qui accipit, ct traditur. » ' Et : « Quocirca nos corpus et membra Christi appellamur , ut qui per Eulogiam ipsum in nobis suscipiamus Filium. Quemadmodum si quis ceram ceræ conjunxerit, utique alteram in altera videbit; eudem quoque opinor modo, qui recipit

H) L. dc his qui mysteriis initiantur c. ix.
(2) F.p. i. ad Heliodorum.
(3) L. iii. dc Sacerdotio.
(Γ Hom. in B-Philogon. n. S
(3) Sermone ii.
(c) Horn. Ixxxiii.dediversis, alias ccnvii.;ii« serm. iv. in die Paschalis ad infantes habito.
(7) Hom. in mysticam camam.

carnem Salvatoris, et bibit pretiosum ejus sanguinem, sicut ipse ait, unum quoddnm cum eo reperitur commixtus quodam modo ct immixtus ei per participationem, ct vicissim Christus in ipso. » '

169. S. Petrus Chrysologus : « Tetigit vestimentum Christi mulier, et sanata est, et ab antiquo est absoluta languore. Miseri ! qui quotidie corpus Christi tractamus el sumimus, et a nostris vulneribus non curamur. » *

{70. VI. Sæculo. S. Caesarius Arclatensis . « Sacrum Dei tui corpus, sacerdote dispensante, tantum est in exiguo, quantum esse constat in loto : quod cum Ecclesia fidelium sumit, sicut plenum in universis, ita integrum esse probatur in singulis..... Nec dubitet quisquam..... creaturas, nutu potcnliæ , in Dominici corporis posse transire naturam ; quando benedicendas verbis cœleslibus crcaluræ sacris altaribus imponuntor, substantia illis est panis el vini ; post verba autem Christi, corpus ct sanguis csl Christi : quid autem mirum, sica, quæ verbo creare potuit, possit creata convertere ?» 5

171. S. Gregorius Turonensis : b Deflemus enim scelera nostra . . . . cum nos mundos esse nescimus, el ad ipsum allarc Domini accedentes, audenter sanctum corpus ejus et sanguinem , cum simus actu polluti, potius ad judicium, quam ut veniam consequamur, sumimus. ›› *

17-2. S. Gregorius M. : « Bonus pastor pro ovibus suis animam suam posuit, ut in Sacramento nostro corpus suum el sanguinem verteret, et oves quas redemerat, carnis suæ alimento saliaret. »' Et : ◧ Quid enim prodest corpus et sanguinem illius ore percipere . cl ci perversis moribus contraire? n ·

173. Vit. Sæculo. S. Isidorus Hispalensis : « Non communicaverunt jejuni Apostoli, quia necasse erat, ut Pascha illud typicum antea impleretur, et sic denuo ad verum Paschæ Sacramentum transirent. Hoc enim mysterium tunc Tactum est, quod primum discipuli corpus el sanguinem Domini nostri non acceperunt jejuni. Ab universa autem Ecclesia nunc a jejunis semper accipitur. » 7

174. VIII. Sæculo. S. Joannes Damascenus : « Nec vero panis et vinum Christi corporis el sanguinis figura sunt; absit, sed ipsum Domini corpus deitate donatum ; cum ipse Dominus dixerit : Hoc est, non tigura corporis mei, sed corpus meum : neque tigura sanguinis , sed sanguis meus. Et antea Judæis dixerat : « Caro mea vere est » cibus, el sanguis meus vere est po » tus : el qui manducat me, vivet. ◧8

175. IX. Sæculo. S. Niccphorus Conslanlinopolitanus Patriarcha . « Nos enim Catholici neque imaginem, neque figuram corporis illius hæc dicimus, licet symbolice conficiantur, sed ipsum Christi corpus deiticatum ; illius enim dicentis vox est : ‹ Niŝi mauducave- » ritis carnem Filii hominis, el bibe- » ritis ejus sanguinem, » etc.; hoc enim Apostolis exhibebat : Manducate, hoc est corpus meum, dicens, nou imaginem corporis mei. · '

176. Paschasius Radbcrtus Abbas Corbeiensis *de Sacramento corporis el sanguinis Christi* agens : « Nullus moveatur de hoc corpore et sanguine Christi, quod in mysterio vera sit caro,

il) L. ir. in Joan. c. mi.
(‹) Serm. xxxiii. n. 15.
(J) Hom. vii. do Pasch.
(4) L. i. de gloria Martyr, c. Ixtxvi.
(5) L. i. in Evang. liom. xiv- ɳ. I.
(β) L. ii. in Ev. liom. xxii.
(7) L. de Eccl. ofiic. c. χτiü.
(8| L. iv. de fide orthodoxa c. xiii.
(0) Anlirrhelic ii.

cl verus sanguis, dum sic ille voluil, qui creavit : omnia enim quæcumque Dominus voluil, fecil in cœlo el In terra. Et quia 'voluil, licet in figura panis ct vini, hæc sic esse , omnino nihil aliud, quam caro Christi cl sanguis post consecrationem credenda sunt. »

177. X. Sœculo. S. Odo Cluniacensis : n Sed multo plus dolendum de hoc, quod illud sacrosanctum mysterium Dominici videlicet corporis temeraro pncsumunl..... Contra cos enim, qui exteriorem Ecclesias cultum nepligunt, Dominus per Malachiam queritur, dicens : « 0 vos Sacerdotes, » qui despicitis nomen meum, offeriis » super altare meum panem pollutum, » ct dicitis : Mensa Domini polluta » est. » Polluunt sacerdotes panem, id est corpus Christi, ut Hieronymus exponit, qui indigne accedunt ad altare. » 1

178. Ralherius Episcopus Veronensis : « Crede, frater, quia sicut in Cana Galilææ vinum Dei imperio verum cl non figuralivum, fuit ex aqua factum ; ila istud , Dei benedictione, vinum , verus el non iigurativus efficitur sanguis; el caro panis.Quod si sapor idem manci, el eoior, ita se haberi dissuadeat libi aliud..... Manente colore alquc sapore , divina Sapientia operante, veram carnem ct sanguinem , quod percipis esse crede. » 2

Praetereundum non est SS. Cyprianum, Ambrosium, Optatum Milevilanum, Gregorium Turonensem , aliosq<ie plura referre miracula quibus veritas hæc Catholica apertissime confirmatur. Juvat autem Patrum leslimoniis Conciliorum auctoritatem adjicere.

170. Concilium Nicaenum decrevit : « Neque Canon, neque consuetudo iradidil ut hi, qui offerendi potestatem non habent, *(Diaconi scilicet)* ils qui offerunt, dent corpus Christi. « 5

180. Concilium Alexandrinum, S. Cyrilli tempore habitum, In epistola ad Ncstorium Eucharistiae dogma aperte tradit, et contra Ncstorium sic decernit : « Sanctum ac vivificum incruenlumquo in Ecclesiis Sacrificium peragimus : Corpus quod proponitur, similiter el pretiosum sanguinem, non communis , nobisque similis hominis cujuspiam esse credentes, sed potius tamquam proprium corpus effectum, sanguinem etiam Verbi, quod omnia vivificat, accipientes. » *

181. Concilium Ephcsinum Generale analhematismum hunc inter cæleroj probavit, cl ila demonstravit hanc fuisse totius orbis fidem.

182. Concilium Nicænum II. Generale reprobavit Iconoclastas Eucharistiam imaginem vocitantes, quamvis nec hi veritatem corporis et sanguinis in Sacramento negarent. Audi Epiphanium diaconum coram Patribus disserentem : « Nullus . . . Sanctorum . Apostolorum aut illustrium Patrum nostrorum incruentum Sacrificium nostrum, quod in commemoratione Chrisii Dei nostri, ac omnis dispensationis ejus efficitur, dixit imaginem corporis ejus ; neque enim acceperunt a Domino sic dicere vel confiteri ; sed audiant evangclice dicentem eum : « Nisi manducaveritis car» nem Filii hominis : » et « Accipite, hoc » est corpus meum : n « Hic est sanguis » meus.» . . . Non dixil: Accipite el manducate imaginem corporis mei : . . . . ergo liquido demonstratum est quod nusquam Dominus vel Apostoli, aut Patres imaginem dixerunt Sacrificium incruentum ; _ _ _ sed ipsum corpus, el ipsum sanguinem. . . . . Antequam sanctificata fue-

(t, Lib. collai. n. îâ.

,î Ep. si. de corpore ct sanguine Domini.

(3) an. kiiii.

! Anallieniatismo xi.

tini vôc&ta sunt typi ; post sanctificationem autem, corpus proprie cl sanguis Chrisii dicuntur, sunt, et creduntur. » — *μ\τβ*, 4« 'rlr *itrpii Tvμα* »»< αιμα Χ^ϊγrv χίγοιΓαι, »ai Ìισ«, καί π<σ-

CAPCT VII.

OBJECTIONES CONTRA REALEM PRÆSENT1AM.

185. Quamvis, dum de singulis Scripturae testimoniis ageremus, plures solverimus difficultates quæ huic mysterio consueverunt objici, ad pleniorem rei illustrationem , speciali capitulo objectiones diluendas duximus. Ab iis quæ ex Scriptura adducuntur initium sumemus.

181. *Obj.* 1. Christus ait : « Semper pauperes habetis vobiscum , me autem non semper habetis. » a Jam vero si praesens sil in Eucharistia , habemus eum semper, et quidem ea ratione qua possimus thesauros nostros in ejus honorem effundere , ornando ejus altaria, cl cullus sumptus suppeditando. Rueret igilur ratio quam præbuit Christus cur voluerit ea sibi tribui venerationis indicia a pia muliere, quod scilicet brevi non possent reddi, ipso a terris procul recedente.

18a. *Resp.* Christum non habemus, quo modo tunc erat, naturali conditione, el oculis patens inlue^tium , cui proinde non possumus ea exhibere obsequia quæ voluil ita accipere. Valet idcirco ratio quam allegavit, nec licet aliquid inde contra realeni ejus præsentiam in Sacramento inferre. Possumus quidem divitias impendere in ejus honorem , sed jam non est copia eum in terris versantem humana veluli conditione honorandi.

180. *Obj.* 2. Christus « assumptus est in cœlum el acdcl a dextris Dei. ■a Eum *n* oporlcl quidem cœlum suscipere usque in tempora restitutionis omnium. » ‘

18". *Resp.* Non id nobis fingimus, Christum relinquere cœlum ut prasens sit in Sacramento : credimus autem ineffabili potentia sua contingere ut in cœli solio considens, simul adsit iu Eucharistia : quamvis mysterium id fateamur, quod humana ratio non valet percipere. Ex Actis Apostolorum novimus Christum in via visum esse Paulo eunti Damascum ; nec esi cur eum reliquisse cœlum suspicemur; vel in aere prope terram se exhibuisse denegemus. Cætcrum nova ad spatium relatio non repugnat corporis naturæ, nec nccesse est ul corpus multiplicetur multiplicatis ejus relationibus ad spatium.

188. *Obj.* 3. Monuit nos Christus ne credamus cum præsentem apud nos esse : « Si quis vobis dixerit : Ecce hic esi Christus, aut illic : nolite credere. «s

189. *Resp.* Cavere nos voluil a quolibet se verum esse Messiam jactante : plurimPenim pscudo-chrisli brevi adventuri erant, aliis sub finem mundi etiam venturis. Patet ejus mens ex tola orationis serie : agit enim de Hierosolymorum falis et de extremo judicio. Ipse rationem monili reddens, dicit : « Surgent enim pseudo-christi. » ·

190. *Obj.* 4. Slephanus dicil: « Sed non Excelsus in manufaclis habitat, sicut propheta dicil : Cœlum mihi sedes esi : lerra autem scabellum pedum meorum. » ’

191 *Resp.* Excelsus non habitai in aedificiis manu hominum eredis, ila ut iis conlinealur : coelum enim et terram implet. Ejus immensitas a Slephano celebrata est, ut inlelligercnt Judaei eum lempli limitibus nequa-

(I) Act. vi. (i) Matt. xxvi. II.
W Marci ivi. to. (4) Act. iii. it.
(5) Matt. xiiv. Î3.
(0) Ibid. 14. (7) Act. vii. te.

quam contineri. Cæferum nil inde contra realem Christi Domini in Eucharistia præscntiam , quum tamquam Deus immensus et ubique præsens agnoscatur, tamquam homo in cœlo considens, in Sacramento etiam præsens mirabili prorsus modo prædicelur.

192. *Obj.* 5. Christus redivivus se exhibens Apostolis dixil : « Palpate et videte ; quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere. »1 Si juxta hanc normam Eucharistiam investigemus, carnem et ossa ibi non esse dicendum erit, quia non videntur nec palpantur. Si rejiciatur regula hæc judicandi, Christus immerito eam videbitur statuisse, ut suam a mortuis resurrectionem probaret

195. *Resp.* Optime ex carne sua palpanda exhibita Christus se vere adesse confirmavit, quia testimonium sensuum de re iis subjecta valere debet, uxla sapicnlissimas leges quibus orbem'genusque humanum regi voluit Deus. Contingere quidem posset ut spiritus carne cl ossibus indutus appareret, sicut revera Angelus Deum repræsentans cum Jacob luctatus est : sed ne ordo a Deo statutus lurbetur, vel homines illusionibus pateant, consonum est divinæ sapienliæ et bonitati, ut quoties mirum aliquid hujusmodi contingit, extra consuetum ordinem , dentur indicia quibus noscatur. Christus igitur se palpandum exhibens merito postulavit fidem, quum nulla ratio sineret suspicari eum velle illis illudere, aut Deum iis species pro re obtulisse ad fraudem sanciendam. In Eucharistia non agitur de re consueta, sed Sacramentum est a Christo instiiulum, cujus naturam cl vim ab ipso discere oportet, idcoque ipso dicente: « Hoc est corpus meum ; hic est sanguis meus : » jam non licet sensibus fidere contra ejus testimonium et auctoritatem. Non ideo tamen sensuum testimonium in rebus quæ ad ordinem naturæ perlinent, rejicitur vel infirmatur. In mysteriis Christi verba sunt attendenda : « Beati qui non viderunt, et crediderunt. » *

194. *Obj. 0.* illa substantialis Christi corporis et sanguinis in Eucharistia præsenlia absurda plane est : nam corpus unicum, simul in cado et in innumeris terne locis adesse non potest.

195. *Resp.* Adversariorum est explicare quomodo Christus visus sit Paulo eunti Damascum, cumque familiariter allocutus sit, cœlo haud relicto. Cæterum arcana Dei non licet humano perpendere judicio, nec quid possit ipse nostra definire sententia. Corporis ad locum relatio naturalis unica quidem est, sed naturæ et esscnliæ se habet extrinsecus, idcoque multiplicari potest , divina virtute, quin essentia seu substantia multiplicetur. Prælerea gloriosi corporis , quale Christi est, ad locum relatio longe diversa sil oportet a corporum naturali conditione : et sacramentalis præsenlia , licol vera, realis, et substantialis, differt omnino a naturali. S. Thomas ait : «Corpus Christi non est in hoc Sacramento, sicut in loco. » 5 Præstat igitur mysterium fide simplici amplecti, veramque agnoscere præscntiam, quin divina humanis aestimemus. Ita olim Gregorius Nyssenus , nihil rei difficultate deterritus , divinum contemplatus est opus:

II) Luc® xxiv. 39.

(S) Juan.xx. ï«. Oxonienses do iis qui Sacramentorum virtutem denegant, quia sensuum experimento non subjacet, notant : · To require that such subjects should come to us in a more sensible and palpable way, before we will accept them, betrays the same temper of mind as that of requiring a sign ; or ol best, il is but lhal Mil belief which says, « unless I handle and feel I n will not believe, »and which therefore loses lke highest blessing , blessed arc they who have not seen, and have believed. » Vol. iv. Traci. Xo·N· part iii. p. 60. London edition.

(3) 3. p. qu. Isivi. art. B. Sed contra.

« Cum autem solum illud corpus quod Deum suscepit, hanc gratiam acceperit . . . oportet considerare quomodo fleri potuerit, ut unum illud corpus, quod tam mullis fidelium millibus in universo orbe terrarum semper distribuit, totum per partem fit in unoquoque, et ipsum in se totum maneat. » *

196. *Obj.* 7. Illa corporis Christi præsenlia impossibilis plane est, « quia everteret naturam cl proprietatem veri ■corporis, quod, ut quantum et extensum , debet esse visibile et palpabile , locatum, impenetrabile et circumscriptum, quod ita habeat partes extra partes, ut nec illud corpus penetrare queat,nec àb alio corpore penetrari. » Ha Turretini abbreviator.

197. *Resp.* Humano errore hæc dicuntur, quum naturalis non sit conditio Christi corporis in Eucharistia, sed ineffabilis prorsus, quam nec cogitatione assequi valemus. De natura corporum parum novimus , de proprietatibus eorum melius aliquanto edocti ; sed plurima exempla suppeditant Scriptura, in quibus quæ nobis innotuerunt proprietates non apparent, licet verum adfucrit corpus. Sic Christus e scpulchro clauso surrexil, et domum in qua erant Apostoli ingressus est, januis clausis. Quæ autem ad hæc reponunt Calviniani scriptores, impietatem et insipientiam redolent. *

198. *Obj.* 8. Corpus Christi haud potest sub parva hostia vel particula contineri, et os ingredi, quin omnes naturæ leges violentur.

199. *Resp.* Desinant homines carnis dictamina rebus accommodare cœlestibus. Naturalem non esse conditionem corporis Christi in Sacramento plus semel diximus, ideoque quæ naturæ leges spectant, non habent locum in re supra naiuram divina potestate posita. Quid possit Deus periculose quaeritur.5

200. *Obj.* 9. S. Cyprianus, ut Aqua-

10 Orat. Catech. c. xxxvii.

(I) Vix potuit credi scriptorem Christiano nomine gloriantem hæc scribere potuisse , quæ apud Turretini abbreviatorem leguntur, α Christus potuit ingredi ad discipulos *rδ» dvpir* xixZua/xtrur *januis claasis*, Joan. SO. 10. i. e. eo tempore, quo janeas occlusas habebant propter melum Judteorum , sed non *Ήρ«ι perjanuas clausas*. Quod ad saxum sepulchri, dicendum, potuisse creaturam cedere ultro creatori citra penetrationem dimensionum, licet Angelus Domini non amovisset saxum, ut Tactum dicitur. Mat. M. 3. Christus dicitur Tactus amarrer ὸπ avra-i, scilicet discipulis Emauniticis. Luc. il. 31. nun eranescendo, sed vel oculus Apostolorum cohibendo, ne se abeuntem viderent, vel se celerrimo ipsis subducendo. > Locus xvii. de Sacramentis p. 101.

(J) Oxonienses Tutentur Balionalismum sapere eam argumentandi rationem quao plerumque contra Eucharistiam adhibetur, desumptam scilicet cx rei natura , sicut etiam contra Trinitatis ei Incarnationis mysteria. · The doctrines of the Trinity and Incarnation , Torm a most distressing subject oT discussion , Tor two reasons ; first , as involving the direct contemplation oT heavenly things, when one should wish to bow the head and he silent ; next as leading to arguments about things possible and impossible with God , that is (practically) to a rationalistic line oT thought. How He is Three and yet One, how lie could become man, what were the peculiarities oT that union , how he could be every where as God, yet locally present as man , in what sense God could be said to sutler, die, and rise again, — all these questions were endured as a burden by the early Christians Tor our sake, who come aller; and with the benefit oT their victories over error, as *if* we had borne the burden and heat of the day, it were perverse indeed in us , to plunge into needless discussions oT the same character. This consideration will lead us lo put into the back ground the controversy about the Holy Eucharist, which is almost certain to lead to profane and rationalistic thoughts in the minds ofthe many , and cannot well be discussed in words at all without the sacrifice of « godly fear, «while it is well nigh anticipated by the ancient statements, ami the determinations of the Church concerning the Incarnation. It is true that learned men, such as Slillingllleet, have drawn lines of distinction between the doctrine of Iransubslantialion and this high mystery; but the question *is*, whether thev are so level to the intelligence *of*

riorum errorem evelleret, qui aqua tantum in calice utebantur, ad Cæcilium ila scripsit: «Admonitos autem nos scias, ut in calice offerendo dominica traditio servetur, neque aliud fiat a nobis, quam quod pro nobis Dominus prior fecit : ut calix qui in commemorationem ejus offertur, mixtus vino offeratur. Nam cum dicat Christus : « Ego sum vitis vera; » sanguis Christi non aqua est utique, sed vinum. Nec potest videri sanguis ejus, quo redempti et vivificati sumus, esse in calice, quando vinum desit calici, quo Christi sanguis ostenditur, qui Scripturarum omnium sacramento ac testimonio praedicatur. >> - - - - << Videmus in aqua populum intelligi, in vino ostendi sanguinem Christi. Quando autem in calice vino aqua miscetur, Christo populus adunatur, et credentium plebs ei in quem credidit, copulatur el jungitur. » ' Juxta realis præscnliæ patronos nec aqua nec vinum habetur in calice, sed solus Christi sanguis, adeo ut ne quidem illa Christi cum populo fideli conjunctio in Sacramento exhibeatur, ni placeat aquam converti in populum, sicut vinum conversum dicitur in Christi sanguinem. Ita Cosinus, qui tamen Cypriani verba voluti adducens, sensum quem ex iis expressit, suis dat verbis, pessimo exemplo auctoris mentem male interpretans.s

201. *Resp.* Cyprianus duplici ex capite vini et aquæ admixtionem urget, primo quidem, quæ praecipua est ratio, quod Dominus calicem vini aqua temperati adhibuerit, « quod Jesus Christus, Dominus et Deus noster, sacrificii hujus auctor, et doctor fecit ct docuit;· deinde quod mystica significatio huic admixtioni inhaereat : vinum quippe Christum exhibet, qui est vera vilis, aqua populum designat Ex veteribus figuris , sicut ct ex novi Testamenti testimoniis ostendit vinum apte Chrlsium exhibere, ct contendit illud omnino esse necessarium, quum, eodeficiente « nec potest videri sanguis ejus, quo redempti et vivificati sumus, e«e in calice. » Vinum igitur ct aqua sacro poculo admixta fiunt verbis Domini ipse sanguis ejus, quo redempti sumus, licet enim adhibeanlurad conficiendum Sacramentum, non tamen ipsa Sacramenti tanti et Sacrificii possunt habere rationem : ideo typum cum rei veritate, Sacrificii materiem cum victima conferens dicit Cyprianus : ■ Quis magis sacerdos Dei summi quam Dominus noster Jesus Christus qui sacrificium Deo Patri obtulit? Et obtulit hoc idem quod Melchisedech obtulerat, id est panem et vinum, suum scilicet corpus et sanguinem. » Sic et materiem ex qua conficitur Sacramentum, a Jacob, in vaticinio de Juda lavante in sanguine uvæ amictum suum, enuntiatam C)·prianus intellexit : « Quando autem sanguis uvæ dicitur, quid aliud quam vinum calicis Dominici sanguinis ostenditur?» Sic quod apud Isaiam decalcante torcular dicitur, ad Sacramentum refertur :« Vini utique mentio est, ct ideo ponitur, ut Domini sanguis vino intclligatur. Et quod in calice Dominico postea manifestatum est, prophetis annuntiantibus praedicatur. Torcularis quoque calcatio ct pressura laxatur,

the many, as to secure the Anglican disputant from fostering irreverence, whether in himself or his hearers , if he ventures on such an argument. * Oxford Tracts , Vol iii.N. 71.

(1) Ep. ad Ctrcilium p. 61. edit. Basil.

(Ì) u Let that cup which is offered to *Ike people* (verba hæc quæ Italicis characteribus notavimus mala certe fide inseruntur a Cosino , quum Cyprianus loquatur manifeste de oblatione DeoficU, et de sacrificio) in commemoration of Chr ist f mint with wine, for it cannot represent th Blood of CnmsT when there is no wine in the cup, because the Blood of Chiiis t is expressed by fb wine, as the faithful are understood by the waler, n Ilœc Cosinus : non hæc Cyprianus.

quia quomodo ad potandum vinum veniri non potest nisi botrus calcetur ante et prematur, sic *nec nos sanguinem Chrisli possemus bibere,* nisi Christus calcatus prius fuisset cl pressus, et calicem prior biberet quem credentibus propinaret. » Liquet igilur Cyprianum agnovisse sanguinem Christi calice contineri, el a fidelibus polari: nec quid clarissimis his dictis detrahi, cx eo quod mysticam significationem aquae cum vino admixtionis urgeat. Profecto quamvis aquam miscendam doceat, solo vino consecrato sanguinem adesse affirmat: « Nam si vinum tantum quis offerat, sanguis Christi incipit esse sine nobis. ▮ Eorum fastidium damnat qui a Sacramento suscipiendo abstinebant, ne per saporem vini redolerent sanguinem Chrisli. «Sic ergo, » inquit, « incipit et a passione Christi in persecutionibus fraternitas retardari, dum in oblationibus discit de sanguine ejus et cruorc confundi - - - - Quomodo autem possumus propter Christum sanguinem fundere, qui sanguinem Christi erubescimus bibere ! » De mente Cypriani nullus est dubitandi locus. Porro hæc consona sunt Catholicæ fidei, cl mori semper in Sacrificio celebrando servalo. Habetur mystica significatio populi cum Christo conjunctionis, aquæ cum vino admixtione, et temperamentum calicis , mixlio illa, fit Chrisli sanguis : tolum enim ■converlilur juxla ipsius exemplum et verba.

203. *Obj.* 10. S. Augustinus ait « Sicut ergo secundum quemdam modum Sacramentum corporis Christi ■corpus Christi'est, Sacramentum sanguinis Chrisli sanguis Chrisli csl, ita Sacramentum fidei fides est. ▮ ' Alias dicit :« Hæc enim Sacramenta sunt, in quibus, non quid sint, sed quid ostendant semper attenditur : quoniam signa sunt rerum aliud existenlia, et aliud significantia. » '

203. *Resp.* S. Anselmus s et tantfrancus ' testimonium prius a Berengario objectum explicant de modo præsenliæ, scilicet quod corpus et sanguis non adsint quo modo in cruce aderant. Possunl etiam verba illa ad species sacramentales referri. Cælerum constat Augustinum agnovisse ipsum corpus ct sanguinem Christi vere adesse, et ore percipi. Sic vocal Eucharistiam « Sacramentum spei, (pio in hoc tempore consociatur Ecclesia, quamdiu bibitur quod de Chrisli latere manavit. »ŝ — « Habet enim magnam vocem Chrisli sanguis in terra ; cum eo accepto, ab omnibus gentibus respondetur, Arnen. Hæc est clara vox sanguinis, quam sanguis ipse exprimit ex ore fidelium eodem sanguine redemptorum. »6 Alterum quod objicit Cosinus testimonium, non respicit Eucharistiam, vel alia Sacramenta, sed Joannis dictum de tribus in terra testibus, spiritu, aqua et sanguine. Quum inde Arianus argumentum contra unitatem divinae natura in Patre el Filio desumeret, (hos enim unum dici contendit ea ratione qua illa unum dicta sunt), monuit eum Augustinus illa esse sacramenta, symbola scilicet et signa Patris, et Filii, el Spiritus sancti, ideoque quum hi 1res unum sint, illa recte dici uuum, quia insignis symbolisque non quid sint, sed quid ostendant semper attenditur. Ex laiiori hoc Sacramenti vocis usu, non licet inferre ea quæ a Christo instituta sunt mera esse signa; quapropter perperam illa ad rem suam adhibet Cosinus, vocis ambiguitate ludens. Cæteruin externæ species panis Sacra-

(I) Ep. icviii. alias xxiii. ad Bonifacium.
(i, Contra Maximin. Arian. l. ii. c. xxii. n. 5.
(3) L. de Sacr. Altaris c. xi.
(»; L. de corpore el sanguine Domini c. xir.
(5) L iii. contra Faustum c. n.
(d) Ibidem e. x.

menli nomino inlelligi possunt, iisquo accommodari possunt quæ de signis sacris generalim dicuntur: ostendunt scilicet ct exhibent Christum animæ cibum, panem vilæ æicrnæ.

204. *Obj.* II. Si dogma præscntiæ Christi substantialis in veteri Ecclesia viguisset, Ethnici illud voluti absur-<lum Christianis objecissent : scriplores Christiani illud verbis perspicuis exposuissent, Ethnicorum calumnias ul diluerent.

205. *Resp.* Viguit profecto illud dogma in Ecclesia, uti ox documentis allatis constat. Cælerum non ita innoluit Ethnicis, ut occasio ipsis foret vel cura de ejus possibilitate disceptandi: nam Christiani plerumque fidei mysteria alto servabant apud sc silentio, ne Sanctum daretur canibus, contra Salva; loris *velitum.Disciplina arcani* quæ per tria priora sæcula obtinuit, quæque quartoetquintosieculis haud penitus desierat.fecil ut vix noverint ipsi candidati Baptismum petentes, *catechumeni* dicti, aliud præler Dei unitatem , Christi propter hominum salulem in cruce mortem, et morum principia, altioribus mysteriis nonnisi paulo ante Baptismum traditis. ↑ Hinc Julius I. arguil Arianos, quod de Eucharistia palam coram non initialis egissent : * ct Augustinum audivimus docentem catechumenum interrogatum de carne Christi manducanda nescire quid ei dicatur, quia Jesus non se ei credidii. › 8 Eucharistia idcirco « sanctum Domini » vocatur apud Cyprianum : ct ab aliis Patribus ita indicatur, ut ab initiatis tantum se inlelligi posse affirment. Sic Chrysostomus post verba Christi relata , adnotat : u Sciunt ii qui initiati sunt illa quæ dicuntur. » * Sic cl Augustinus : corpus *quod no-* siis, quod non omnes nostis . quod ulinam qui nostis, omnes non adjudiciiim noveritis. ❙ ·. Satis inde *fntel* ligilur cur Ethnicis non fuerit cum Christianis de mysterii hujus natura et possibilitate concertatio : sed nullo pacto explicari potest cur religionis Christiana vindices non totam rem panderint, ul calumniis Ethnicorum irent obviam , si revera panis et vinum symbola forent ct signa, licet efficacia, Christi pro hominum salute mortui: nam facilis erat et omni periculo vacua hujusmodi explicatio. Solus qui noscitur rem explicuisse ad Ethnicos scribens, Justinus est, qui gravi oecessitate ad id adactus censendus est, quique ea ratione loquitur quæ fidei Catholica; omnino est congrua. Cæteri objectioni de epulis thyesteis respondentes , quam tamen aliuudederivatam, ex Gnoslicorum scilicetturpitudine, putat Palma, de Eucharistia siluerunt, magnum subesae arcanum profanis haud revelandum ipso quod servarunt silentio indicantes. Si Eucharislia adeo sacrosancta non fuisset, ct symbolis Christi mortis tantum constitisset, cum quavis virtute, vel spirilali quam fingunt præscnlia, nulla fuisset ratio cur Ethnici ct catechumeni ab ejus celebratione arcerentur; quum potius invitandi essent omnes, ad calumnias Christianis impactas penilus dissipandas. 6

CAPL'T VIII.

de transl bstantiatione.

206. *Ilealem* quam propugnavimus Christi praesentiam Lutherus, uti jam

(1) Vide Cyrillum Ilierosolym. n. tS. procatecheii».

(*) Ep. ad Euscb. p. 518. apud Constantium.

(5) Sup. p. 07. (*) sup. p. tot. (S) In Pe. iixis.lt.

(6) Disciplinam arcani erudite exponit argumentumque inde desumit eruditus Priesul Tr*·vern, in opere dicto *Diccutiion amicale*. Lettre viii. Sed feliciter etiam et accurate JosnnesB*·ptista Palma in opere pluries laudato : Preliationes Hist. Eccl. I. i. c. xvi. xvii. xviii.

diximus, admisit, ct contra Cnrlostadium el Zuinglium vindicavit, sed et panem et vinum manere dixit, adeo ut simul adessent corpus et sanguis Christi una cum pane et vino. *Consubstantialia* vocatum est hoc ejus placitum , quum *transnbslantiationis* nomen jam saeculorum plurium usu, et Concilii Lateranensis auctoritate, dogmati Catholico adhæserit. Calvinus *realem* Christi præscntiam se agnoscere profcssus est, sed quum Catholicum dogma una cum Lulheri placito rejiceret, non aliam quam præscntiam quamdam virtute et efficacia , non re, se admittere satis manifestavit. Hanc *spiritalem* vocavit. Igitur eam tantum agnovit elementorum mutationem qua sacro usui destinantur, ut symbola sint corporis et sanguinis Christi, quæ cum iis adesse et dari, sensu supra indicato, prædicavit. Ul erroribus simul ct vaferrimis consiliis hæreticorum occurreret Concilium Tridentinum, *transubstantiationis* vocabulum , quod Latini sermonis elegantiam quidem non sapit, dogma tamen aptissime cnunciat, veluti tesseram fidei adoptavit. « Si quis dixerit in sacrosancto Eucharisliæ Sacramento remanere substantiam panis ct vini, una cum corpore et sanguine Domini nostri Jesu Christi; negaveritque mirabilem illam et singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, et lotius substantiæ vini in sanguinem , manentibus duntaxat speciebus panis ct vini ; quam quidem conversionem Catholica Ecclesia aptissime Transubslantialionem appellat ; anathema sil.· > *

207. Quo sensu *transubslantiatio* usurpetur, ex definitione illa constat, quod scilicet substantia panis et vini non maneat, sed *speciet* dnnlaxat, forma, scilicet, color, gustus. Philosophicam quæslionem utrum accidentia a substantia separari queant, Ecclesia haud curat; sed species agnoscit,quae scilicet sensus nostros afficiunt ea ratione qua panis vinique substantia, si maneret ; quam tamen superesse negat, Christo simpliciter credens corpus esse et sanguinem suum. Utrum illa conversio fiat *annihilatione*, uti dicunt, substantiæ panis et vini, ul eorum loco adducatur corpus et sanguis Christi ; vel *reproductions,* ita ut ipsa substantia panis et vini transeat in substantiam corporis et sanguinis, inler Scholæ doctores quaeritur; quorum partibus ne nos misceamus , altitudine mysterii terremur. Cum Magistro Sententiarum placet dicere : » Si quis modum quo id fieri possit quaerit, breviter respondeo : Mysterium fidei credi salubriter potest, investigari salubriter non potest. » *

208. I.utherus non tantum corpus ct sanguinem Christi in Sacramento adesse profitebatur,5 sed quoniam paradoxa amabat, ipsum panem corpus Christi esse, rem plane absurdam, se credere dicebat : « Credo firmiter, non modo corpus Christi esse in cœna, sed panem esse corpus Christi. · * Suis transubstantiationem credendi, mira certe dignatione, reliquit libertatem : « Permitto itaque qui volet utramque opinionem tenere. » · Postea tamen Henrico VIII. indignatus hanc revocavit licentiam. 4 Ut suam de Christi corporis et sanguinis præsenlia lueretur, immani errore excogitavit humanam Christi naturam ex hypostatica unione divinae nature proprietates derivare, ideoque habere omnipræsentiam : quod non puduit Walchium

(I) Seif. liii. Can. ii.
(t) L. iv. Dial. ii.
fs) In traclalu : ▮ Dass die Wort· Christi, daa isl mein l.eib, noth fest stchen, » anno anutuicil. Walchio. (1) L. do capi. Babylon, e. de Eucb.
(S) Ibidem. (6) In resp. Henrico VIII,

faleri, imo profiteri : « Sacrnmenlnriis quum se opponeret Liilhcrtis, primum contra Carlostndiiim , deinde etiam Zuinglinm docuit, humanae Christi naluræ omnino omnipræsentiam tribiicndam; ex ea autem fundamentum præsentiærealis corporis ejus in sacra cœna petendum esse. '

200. In Georgia, cl duabus Carolinis, aliisque provinciis *Hinketilœ* sunt, et alii e Lutheranorum secta, qui *consiibstonlialionis* placitum sequuntur, sed plcriquc, Lutheran! licet dicti, Zuinglio assentiunlur, vel Calvino. * Episcopales, Anglicanorum insistentes vestigiis, Calvinianum adoptarunt errorem, et de *reali* Christi præsentia verbis amplissimis aliquando loquuntur, de iis vehementer querenles qui *spiritalem* præsentiam figmentum esse affirmant : plcriquc tamen remotis verborum involucris *reatem* præsentiam plane denegant. Omnes vero *transubstanlialionem* rejiciunt, nullamque elementorum agnoscunt mutationem, præter symbolica!), qua scilicet panis et vinum fiunt symbola corporis ct sanguinis, et adeo pignora quædam et instrumenta quibus corpus el sanguis suscipientibus Eucharistiam communicantur. Anglicani præsulis verbis sententiam illam de *reali* præsentia placet exponere. s

210. *Reatis* Christi præ.ienlia, qualem Catholica Ecclesia tradit, *spiritalis* quodammodo dici potest, qualenn» corpus *et sanguis Christi non adsunt* naturali conditione, sed sacramentaliter, vere tamen ct substantia sua; adeo ut quæ dantur sacerdotis manu sint ipsum corpus ct sanguis Christi, Quod si alio sensu prædicetur spiritalis præsentia, liquet eam *reatem* non esse, sed *virtute* tantum , quod ipse Cosinus post speciosa verba prodit. *

Propositio.

In Eucharistiae Sacramento non remanet substantia panis ct vini, sed mirabilis et singularis conversio tu totius substanti» panis in corpus, ct totius substanti» vini in sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis et vini: quæ conversio aptissime Iransubstantiate a Catholica Ecclesia appellatur.

211. *Probatur 1. ex Scripturis.* Christus dixit: « Hoc est corpus meum: hic est enim sanguis meus. » — r» *μη'* retro *yka irri ri* οὗμὰ *μιν '* — Ergo quod dedit Apostolis fuit vere corpus ct sanguis ejus, nihilque aliud, Profecto si panis ct vinum adessent, alia verborum formula uti oportebat, ul ea signa , pignora , instrumenta corporis ct sanguinis simul datorum intelligerentur. Dixisset adverbialiler

(1) Walchius Introd, ad lib. symbol. Luth I. i. c. vil. § xviii. p. 829.

(2) De Lutheranorum variationibus erudite agit Episcopus Carolopolitanus, Joannes England , in litteris editis in ephemeridibus dictis, *Catholic Jliiceltany*, anno 1838.

(3i · It is not questioned whether the Body of Christ be absent from the Sacrament duly administered according to his institution , which we Protestants neither affirm nor believe; for it being given and received in the Communion , it must needs be that it is piesent, though in some manner veiled under the Sacrament, so that of itself it cannot be seen. Neither is it doubted or disputed whether the Bread and Wine by the power of God and a supernatural virtue, be set apart and fitted for a much nobler use , and raised lo a higher dignity than their nature bears; for ire confess the necessity of a supernatural and heavenly change , and that the signs cannot become Sacraments but by the infinite power of God, whose proper right it is to introduce Sacraments in His Church, being able alone lo endue them with virtue and efficacy, b Cosin ch. iv. operis jam citati.

(t) « It is far above philosophy and human reason that Chr ist from Heaven (where alone He is locally], should reach down to us *the divint* virtue *ofhit flesh*, so that we are made one body with Him. » Ch. vii. En quo desinunt tot de *real'* præsentia dicta !

(S) Malt. xxvi. 20. 28.

« hic, « vel, « ιιηη cum hoc, » vol eerie usue fulssel sneer scriptor pronomine ejusdem generis, ac panis et vinum, masculini scilicet in Graeco idiomate — — ·«·». Nulla scribendi lex, nee ipsa Evangelistarum consuetudo sinit, ut pronomen relativum ab antecedente nomine, quod mox præcessit, genere discrepet : proinde ad panem ct vinum referri nequeunt illa pronomina, sed ad id quod manibus tunc tenebat Christus, quodque absoluta sententia , corpus erat suum et sanguis. Ea est verborum vis ut illud quod Chrislus Apostolis dedit, nihil aliud esse praeter corpus et sanguinem suum intclligamus : quod quum fieri non potuisset nisi conversa substantia panis et vini in corporis el sanguinis substantiam , panem enim et vinum præ manibus sumpsit, illa conversio substantiae panis et vini in substantiam corporis el sanguinis Christi , mirabilis plane et singularis, agnoscenda est. Nil igitur præler species panis et vini superest ; et vere adsunt, iis tamquam velo obtecta, corpus et sanguis Christi.

212. *Probatur* 2. *Patrum testimoniis.* Tertullianus de Christo ait : ɑ Acceptum panem, ct distributum discipulis ,*corpus illum suum fecit,* hoc est corpus meum dicendo, id est figura corporis mei. Figura autem non fuisset, nisi veritatis esset corpus. » ! Sensum testimonii jam exposuimus, adeo ut jam sufficiat animadvertere Christum a Tertulliano dici panem corpus suum fecisse, quod conversionem plane indicat.

213. S. Gregorius Nysscnus dicit : ❙ Panis stalim per verbum *'trarumuta-r* /ur, sicut dictum est a Verbo : « Hoc » est corpus meum. « 4

211. S. Cyrillus Hierosolymitanus, post lectionem ex Pauli ad Corinthiosll) epistola : ❙ Ego enim accepi a homino, quod et tradidi vobis. * ale disseruit! ◊ Vel hæc sola beati Pauli institutio abunde sufficiens est, ut certam vobis de divinis mysteriis fidem faciat : quibus digni habili, concorporel et consanguinei Christi facti estis. Ille enim modo clamabat : « Quod in ea nocte » qua tradebatur Dominus noster Jésus » Christus, sumpto pane et gratiis actis, * fregit, et dedit suis discipulis dicens : » Accipite, manducate : Hoc est corpus » meum. Et sumpto calice, ac gratiis » actis, dixit : Accipite, bibite : Hic est » sanguis meus. · Quum igitur ipse pronuntiaverit,ct dixeritde pane,» Hoc cor- » pus est meum, oquisaudebit deinceps ambigere? Et quum ipseadseveraverit el dixerit : « Hic meus est sanguis : » quis unquam dubitaverit, aiens non esse ejus sanguinem ? Aquam olim in vinum, quod sanguini affine est, in Cana Galilææ transmutavit : et eum parum dignum existimamus cui credamus , quum vinum in sanguinem transmutavit? — «ù« ἦξ<·ν ἶη »», ÔIM» μπα^α>ὰ> lir αἱμα ; — Ad nuptias corporales vocatus, stupendum hoc miraculum effecit, et non eum multo magis filiis thalami nuptialis corpus suum et sanguinem fruenda donasse confitebimur ? Quare cum omni persuasione tamipiam corpus et sanguinem Christi illa sumamus. Nam in figura panis datur tibi corpus, et in figura vini datur libi sanguis; ul quum sumpseris corpus et sanguinem Christi, concorporeus el consanguis ipsi efficiaris· *ClJri μιτι rinr , ir* σωματον »α« *iiιιtrir* μπα*Κα*μβχιμμι *Χμβ-τιν.* «ſ πἶιν^ *yàf* ὰρτ», /l/(ra> »ι< **ri** *ἦἶμ* «αἱ ἰ» *tv-ri iirtu, iitirai fn ri* αἱμ»' *ξ>·)<»* μἰπαλα,^ὰ' ε'w^arsr *ἆι i^arir* Xpitriv, ſ'ιτ· *ℑ<»μ* «αἱ ^ιἰ,αιμν âm··. . . . QuamObrOllU ne tamquam nudis pani el vino adtende: sunt enim corpus et sanguis Christi,

II) Ad». Manion. I. iv. c. vl.

(I)Or»i. Calccb.

secundum Domini asseverationem: nam ellam si illud libi suggerat sensus. Udos tamen te certum el firmum efficiat. Ne judices rem ex gustu : sed cx fide citra ullam dubitationem certus esto , te corporis et sanguinis Christi dono dignatum fuisse, m; *i›r* 4,Ai,Γ r» «pr· «aJ t » *urir βύμα yap και άιμα* Χριπτίν· *tara* τ·» rrçXerri «*·-- ÇUTit. ·ı* yàp «α< » *aifS'ffir nun* νιτ<ΣχΛΜ·, â› λάι *ni9nr H βʁβαί* μ· àiri r»r) <v?i4›ρ kpi'rsr **ri** *πρα-^μα,* άτ« r›r iri›r» «r πλ»· |<:φ›ß$ βκι/«ι«iT4Γ, *σίμαηт* »»« *αιματ·? \pirnv καταζια^ιπ.*

215. S. Joannes Chrysostomus: »Non sunt humnnæ virtutis hæc opera. Is qui tunc in illa crena hæc confecit, et nunc etiam operatur. Nos ministrorum habemus ordinem : qui vero illa sanctificat et *transmutat* ipse est » — « **ii** *iyikfur tara καί μιτανκιι,άζωι, àvrir.* * Alias : « Sed tempus demum est ad horrendam hanc mensam accedendi - - - - Adest Christus, ct nunc is, qui mensam illam apparavit, hic ipse hanc nunc exornat. Non enim homo est, *qui facit ut proposita efficiantur corpus et sanguis Christi*, sed ipse Christus qui pro nobis crucifixus est — ỹJl *yap arSpwxir* iffrir *i βικι* **ri** wpaüiμια }·iiθαι *σΰμα και αιμα Χριστην.* — Figuram implens stat sacerdos verba illa proferens . virtus autem et gratia Dei est : « Hoc est corpus meum , » inquit. Hoc verbum transformai ea quæ proposita SUnt » — rwro Ji *ρίμα.* /χiταρliO-*μΐ(ιι* **ri** %ptx<i'/zira. 8

216. S. Cyrillus Alexandrinus : « Ne horreremus carnem el sanguinem apposita sacris altaribus, condescendens Deus nostris fragilitatibus, influit oblatis vim vilæ, *convertens ea in veritatem propria· carnis,* ut corpus vilæ, quad quoddnm semen , inveniatur in nobis. η 4

217. S. Gaudentius Brixiensis: · Ipw igitur naturarum Creator ct Dominus, qui produxit do terra panem, de pano rursus, quia potest et promisit, efficit proprium corpus ; et qui de aqua vinum fecit, fecit el de vino sanguinem suum. » « Ne terrenum pules, quoti coeleste effectum esi per eum qui transit in Illum , et fecit illud corpus cl sanguinem. »8

218. S. Germanus , Episcopus Parisiensis, vel alius quivis auctor *expositionis brevis* Lilurgiæ Gallicanæ anliquæ, quæ medio sexto sæculo prodiit, scribit : « Panis vero in corpore « vinum *transformatur* in sanguine,dicente Domino de corpore suo : «Caro » enim mea vere est cibus, cl sangni» » meus vere est potus. »8

219. Alcuinus, seu Albinus, sæculi octavi scriptor, ad Paulinum Aquilejensem scripsit : « Ne, quæso, oblivicsaris in tuis sanctis orationibus nomen amici tui Albini ; sed in aliquo memoriæ gazophylacio manda illudet proferto eo tempore opportuno quo *panem et vinum in substantiam corporis ct sanguinis Christi consecraveris.·'*

220. S. Joannes Damascenus: "Pans ipse et vinum in corpus et sanguinem Domini *transmutantur.* Si requiras quonam paclo istud fiat, sat tibi sit audire, hoc fieri per Spiritum sanctum.»8

Quæ jamadduximus Patrum testimonia ad veram, realem, ct substantialem corporis et sanguinis Christi præsenfiam in Eucharistia probandam, dogma Iransubslanlialionis adstruunt : nam sim-

(I) Cat. Myst. xxii.

(8) Horn. Ixxii. alias Ixxxiii. in Mat.

(5) Hom. de prodit. Judæ.

( ) Ep. ad Cwlosyriuin c. iv. de Fide.

(5) Tract. H. in Exod.

( ) Cil. a Lienbarl de antiquis I.ilurgiis , Argentorati , 1829. præf. p. xlvi.

(7) Ibidem p. xxxii.

(8) Orthodoxa c. xiv. Centuriatores Magdeburgense notant ▮ a Do Transubstanliatione labe» multa Damascenus. » Cent. 8. c. 4.

plicitcr ostendunt Eucharistiam esse corpus et sanguinem Christi,et proinde conversionem illam, quam transubslanlialionem vocamus, panis et vini in corpus cl sanguinem Christi pro re explorata habent.

221. *Pmbatur* 5. *auctoritate Conciliorum*. Quindecim Concilia sæculo undecimo habita in Italia ct Galliis, magno consensu proscripserunt Herongarii sententiam transubslanlialioni adversam, quam ejurare verbis maxime perspicuis coactus est. Concilium vero Lateranense anno 1215, cui aderat patriarch® Græci Alexandrini Legatus, el plurcs Episcopi cx Graecia et Pal®slina, summo omnium consensu, fidem de Eucharistia iis verbis declaravit : « Una vero est fidelium universalis Ecclesia, extra quam nullus omnino salvatur : in qua idem ipse sacerdos el sacrificium Jesus Christus, cujus corpus el sanguis in Sacramento ἀlta ris sub speciebus panis cl vini veraciler continetur, transubstantialis pane iucorpus, et vino in sanguinem potestate divina. »

222. *Probaturi, cx Lilurgiis*. Lilurgiæ omnes vetustissimae continent invocationem Spiritus sancti, ul efficiat panem et vinum corpus et sanguinem Christi, cl substanti® conversionem vocibus variis significant — — /χἳτβἳτἰηα» — el de corpore ct sanguine veluli in altari positis, et ore fidelium sumptis loquuntur. Ergo dogma *Iransubslantiationis* in cultu publico orbis Christiani semper est agnitum.'

225. *Probatur* 5 *argumento praescriptionis*. Quo tempore ortus csl Carlosladius, transubslantialionis dogma ubique oblinuit : idem de tempore Bercngarii, sæculo scilicet undecimo , dicendum esi. Quum autem maxime difficile sit, ei sensibus et rationi videatur adversum , non potuit facile induci, el apud omnes obtinere. Ergo vel agnoscendum est illud semper ah ipsis religionis Christians exordiis vigiusse, vel indicandum est tempus quo primum excogitatum est, et quo auctore, quibusque subsidiis propagatum ct stabilitum. Attamen nemo hactenus hæc felici successu exposuit Præterea quum Eucharistia pertineat ad publicum cultum, el quotidiana Christianorum munera , non poterat nova de ejus natura sententia proponi, quin omnes statim id animadverterent. Pono idem viguit cultus, idemque agnitum est dogma a Gracia et seclis omnibus Orientalibus, tum sæculo decimo sexto, tum sæculo decimo tertio, el undecimo, nec de co ulla orta est controversia inter sectarios illos el Latinos; nec originis dogmatis post Apostolorum tempora ullum occurrit apud eos vestigium. Ergo illud ab ipso Apostolorum ®vo traditum agnoscendum est, et proinde dogma divinum habendum.

Objectiones diluuntur.

221. *Obj.* 1. Verba Christi non excludunt panem el vinum : qua proinde manere censenda sunt, quum videantur et gustentur. Sic si quis, dolio exhibito, dixerit : hoc est vinum : non ideo dolium ibi quoque esse negasse censebitur.

225. *Hesp.* Verba Christi simpliciter el absolute declarant quod dedit Apostolis corpus ejus et sanguinem esse. De pane cl vino nil dixit; sed quum dixerit illud quod mauibus tenebat esse corpus suum ct sauguinem, non licet aliud de eo credere : nec enim verba ejus vera forent, prout sonant, si panis el vinum adessent. Quando dicitur : *hoc est vinum*, de dolio non agitur, sed de

(i) « Il appears from Mr. Palmer's valuable work, that all the ancient Liturgies now ensting, or which can be proved ever to have etisted contain a prayer of consecration Ibat God will mako the bread and wino the Uud> and Blood of Christ. I Oiford Tracis, N. 3.

liquore qui eo contmelur; sed panis el vinum non sunt instar vasum , idcoque non possunt inlclligi verba Christi ile iis veluti continentibus corpus suum ct sanguinem.

220. *Obj.* 2. Christus dicendo : « Hoc csl corpus meum ; » certiores quidem fecit Apostolos se corpus suum illis vere dare ; sed quod simul daretur panis, res erat obvia sensibus , quæ nulla indigebat declaratione, lia Connus.

227. Λιὸ//. Utique Apostolos Christus fecit certiores se corpus suum illis dare, sed quum id quod manibus tenebat corpus illud esse dixerit, non licet alias credere ; habuit enim potestatem panem in corpus convertendi, idque se fecisse cx verbis ejus omnino sequitur. Profecto in re tanti momenti, dc qua universos Christiani nominis professores per plurima sæcula obvium verborum suorum sensum amplexuros praevidit, non est censendum eum ita locuturum fuisse, si alia ei fuisset mens. Potuit enim dicere : Una cum hoc pane, ct illius instar, do vobis corpus meum. Quum autem dicat : Hoc est corpus meum ; illud toto mentis obsequio excipimus, ejus verbo, magis quam sensibus nostris, fidentes. Nulla ejus declaratione opus fuit ut Apostoli panem esse aestimarent, qualis videbatur : sed postquam affirmaverat corpus suum esse, jam non licuit alias senlire.

228. *Obj.* 3. Paulus Christi mentem ita explicat, ut panis sil communicatio *Kinuua.* corporis Christi, scilicet quo corpus Christi datur, cl lideles ejus participes fiunt : « Panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini esi? - » It.i ex divina institutione el Apostoli explicatione , constat quidem nos corpus Domini recipere, a'que ac si panis in illud ĉonvenereiur, non ideo tamen conversus censendus est.§

220. *Resp.* Panis voce utitur Apostolus usitata ct familiari ratione ob speciem extornant. Cæterum sallsOstendii ipsum Christi corpus esse : nec enim alias, eo accepto, Christi corporis participes essemus. Non dicit occasione panis tantum nobis bcnelicium contingere , sed ipsum nobis datum communionem esse corporis Domini. 8i tanta vis , ipso fatente Cosino, verbis Domini, et Apostoli insit, ut de percepto corpore Domini a digne suscipientibus sit omnimoda certitudo, æque ac si panis vere in illud converteretur; utique probant simpliciter et absolute Sacramentum esse corpus Domini,el omnes illud suscipientes, etiam indigne, ejus esse participes, reos idcirco corporis et sanguinis Domini. Quod panem manere dicat Cosinus, ex sensuum testimonio derivat, quo, in re divinitus extra ordinem naturæ consuetum posita, nili non oportet, contra vim obviam verhorum Domini, prout Cyrillus, Chrysostomus, el alii Patres sapienter monent.

230. *Obj.* 4. Falso dicitur a Bellarmiuo aliisque verba Domini *trunsubstantiaIwnem* necessario secum ferre : nam id divinæ ŏmnipotentia derogat, quasi Deus non posset corpus Christi praesens sistere, ct in Sacramento dare, manente panis substantia. Praeterea divinæ benedictioni, qua res conservantur, detrahit : et Sacramenti naturæ repugnat, quod signo et re significata

(I) Cosin. History of Popish Transubstaiillaiion , cb. v. (← I. Cor. x. 16.

(§ « Though , by the divine institution and the explication ul the Apostle, every faithful cointnuicanl nny be as certainly assured that he receives the Lord's Body , as if ho knew that the Bread is substantially turned into it; yet it doth not therefore follow that the Bread is so changed that its substance is quite done away. » Co-

constat. Denique ipsam Christi corporis •cl sanguinis substantiam overtit ; hæc quippe ex pane cl vino a sacerdote effici, magna cum præsumpliono di- Cilur. ↑

231. *Resp.* Verissime dixil Bellarminus verba Domini vera non esse, si quod tenebat manibus, non esset corpus suum , quod verbis adeo perspicuis affirmavit. Nec id Dei omnipotentiae detrahit : nec enim quaeritur utrum Christus potuerit corpus suum una cum pane dare, sed utrum dederit. Nihil divinæ benedictioni derogatur, sicut quando aqua facta est vinum, divinæ benedictioni derogatum non est : Dei scilicet est rerum substantias mutare. Sacramenti habetur natura : quæ enim manent species signi habent rationem, Christumque animæ cibum, iis tamquam velo obtectum, exhibent. Denique substantia corporis cl sanguinis Christi non mutatur, sed panis el vinum , Dei omnipotentia , in eam convertuntur, mirabili prorsus el singulari raliono, adeo ul solum adsinl corpus el sanguis. Nihil tribuitur sacerdoti, nisi veluti Dei ministro, id muneris peragenti, cui divinam illam conversionem Christus alligavit. «Nos, » dicimus iterum cum Chrysoslomo, « ministrorum habemus ordinem : r/z/i *vero illa sanctificat el transmutat, ipse est.* »

232. *Obj.* 5. Christi verba vera sunt, absque ulla substantias mutatione. Sic si testator, instrumenta cl titulos haeredi tradens, dicat : « Accipe domum quam libi lego : » nemo scripta illa domum ipsam esse dicet. Ita Cosinus.

253. *Resp.* Nemo non videl quam longe distent hujusmodi exempla a Christi institutione. Scripta noscuntur titulum lanium præbcro ad rem possidendam, proinde ex usu communi verborum , quæ forsan adhibuerit testator aliquis, definitur sensus. Sed panis nulla ratione connectitur cum Christi corpore, neque consuetudine, neque ■rcipsa : idcoque Christi verba non poterant intelligi de signo, pignore, vol instrumento sui corporis adipiscendi. Cælerum locutio illa testatoris quam fingit Cosinus, inusitata csl, elinsulsa.

254. *Obj.* 6. Apostolus dc pane loquitur, tamquam qui superesi el frangitur in Eucharistia : « panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini csl ? » * « Quotiescumque enim manducabitis panem hunc. . . . quicumque manducaverit panem hunc. . . . Probet autem seipsum homo, ct sic dc pane illo edat. » 5 Invcrosimile csl cum panem lam sæpe nominasse , si panis nequaquam adesset.

253. *Resp.* Quum panis ad conficiendam Eucharistiam adhibeatur, et maneat ejus species, mirum non esi eum nominari, licet subslanlia ejus divina potestate in Christi corpus transierit. Cælerum Apostolus cum vi quadam cum nominal, ul a pane, corporis cibo, distinguatur; cl corpus Domini discerni el agnosci exigit, reum esse corporis violati declarans cum qui de *pane illo* iudignecomederil. Frangitur panis ille, quatenus species franguntur : omnia enim divino consilio ila sensibus exhibemur quasi panis maneret substantia.

256. *Obj.* 7. Paires omnes spiritalem el mysticam esse Christi prasentiam in Eucharistia declarant, et panem cl vinum superesse post consecrationem. Justinus dicil in cœlu fidelium dari panis el vini portionem, ei carnem el sanguinem ali hoc cibo digesto.

257. *Resp.* Spiritalem el mysticam Christi præsentiam cl nos agnoscimus, quatenus corpus cl sanguis Christi naturali sua conditione non nobis exhibemur : species enim sacramentale» Vtnturo videmus, corpus ct sanguinem

loco cil.

(4) I. Cor. » Iβ. (J, I. Cor. iL M. *V,* M.

adesse fide tenemus. Cæterum veram, rcalem, substantialem præsentiam Patres omnes nobiscum fatentur, quod recitatis testimoniis probavimus. Panem ct vinum superesse non tradiderunt, sed e contra sæpissime monuerunt ne sensibus hac in re decepti. Sacramenti veritatis, juxta Christi verba, obliviscamur. Cæterum quum panis et vinum ad Sacramentum conficiendum adhibeantur, ct eorum exterme species maneant, mirum non est si Patres aliquando hæc nomina usurpent, familiari illa ratione loquendi in Scripturis sæpius adhibita, juxta quam qua ex re quid facium **sil**, vel quam præseferat formam **respicitur**, qua ratione et nos loquimur. Justini verba haud fideliter **retulit** Cosinus : nec enim portionem panis el vini dari adstautibus **dicit**, sed panem et poculum aquæ el vini afferri Præsuli, qui prolixe super iis preces el Eucharistiam facit, quibus **absolutis**, panis *consecratus*, una cum vino et aqua pariter consecratis **distribuuntur** a diaconis '. liaxtril ***liiiafi·*** *iKaVTtf* **rir** xapcrrur *μ·τα>·αβ·ιι* ***ktt*** *r*» <vXap<ir,5t>rtr apra *κα*tira *και ὺiartr:* « Diaconi panem cl vinum el aquam in quibus graliæ aclæ **sunt**, unicuique præsenlium participanda distribuunt. » Vis vocis **illius** li>X»p«yr»Sorw — proni eo loci adhibetur, eadem omnino esi ac < consecratus, » **uli** ex iis quæ de precibus cl Eucharistia dixerat, **liquel** '. iuXapioriar vw<p rw xar«-*ζινίὐαι* *ι υ ι υ · nap kvru* firi irtXv «c<iira< . « Eucharistiam pro his ab eo acceptis donis prolixe exequilur. » Non **igitur** panem simpliciter vocal, sed panem consecratum. Fallit etiam Cosinus, dum carnes noslras pane Eucharistico **nutriri**, veluti Justino **auclore**, **dicit** : non enim ea **fuit** huic mens, sed illam alimoniam, ex qua sanguis el carnes ñostra per mutationem aluniur, quando fuerit solemn! benedictione sacrata, esso **dicit** et carnem ct sanguinem Chri. sti : mirabilem scilicet et singularem conversionem ejus **pr.edicat**, cl agnoscit. Ideo **diligenter** cavet ne quis eam cum corporis nutrimento confundat : « Neque enim **ul** communem panem, neque **ul** communem polum ista sumimus; sed quemadmodum per verbum Del caro factus Jesus Christus Salvator noster **cl** carnem et sanguinem habuit noslræ salutis causa ; sic etiam **illam**, in qua per precem, ipsius verba continentem, graliæ aclæsunt, alimoniam, cx qua sanguis ct carnes noslræ per mutationem aluniur, *incarnati illius Jesu ct carnem et sanguinem esse* edocti sumus. » r.r ***ii*** ùz.r Ai} « rv «tp àuru ***It/Xafiivrijiirai*** rpc^ar, i-•Γ *α'ιμα και εajkir κατα μΐτα*β·>.·· rpl^imi *»μν·* , ikiiiiK ru 9<«^t>r;r l·α· tu σαρχα *και α'ιμα* ***iiαZ.i·μν*** Iiiαι. ! Hæ¢ adeo sunt perspicua, **ul** mirari sit Justinum mysterium Christianum Imperatoribus ethnicis , ad quos vindicias illas **direxit**, tam clare enuntiasse, contra morem scriptorum Christianorum, qui plerumque de allissimo arcano vix aliquid ad ethnicorum pervenire notitiam passi sunt.

238. *Obj.* 8. Quæ Patrum testimonia **afferuntur**, Eucharistiam corpus el sanguinem Christi esse affirmantia, explicanda sunt ratione significationis, quam habent elementa : ipsi enim Patres alias eam vocant Sacramentum corporis et sanguinis Christi, et salis suam explicant mentem. Ita Cosinus.

239 /tesp. Nullus usus loquendi, nulla interpretationis lex **sinit**, ut quæ verbis adeo perspicuis a quamplurimis scriptoribus omnis ætatis affirmantur, de niera relatione signi ad rem signatam, vel de virtute **qualibet** signo adnexa **inlelliganlur** : præserlim cum Patres magnam in eo vim ponant quod

(I; Apologis i. «lias ii. o CC.

Sucharislia sil ipsum corpus cl sanguis Christi, ct argumentum inde desumant ad probandam human® naturе Chrisli veritatem , et futuram corporum nostrorum resurrectionem. Falso asseritur eos alibi suam explicare mentem ratione qua· dictorum vim elevet; quamvis enim de mysterio adeo sublimi loquenlcs, eas aliquando usurpent voces qu® externas species respiciunt, quod ct nos facimus, nihil dicunt quod vera , reali, el substantiali present!®, adeoque dogmati ipsi Iran· substaulialionis adversetur. Omnia feliciter facilequc cohærcnt, dogmate admisso, el ea consideratione haud neglecta de ratione loquendi diversa, prout vel species externa, vel Sacramenti veritas menti obversatur : sed si Calviniana placita obtineant, Patres verbis lusisse, ct ita loculi ul errorem gravissimum lectoribus ingererent, videbuntur.

240. *Obj.* 9. Qui inter Patres asserunt sacerdotes conficere corpus Chrisli, intelligendi sunt de elementorum consecratione, qua panis communis fit sacramenlalis, adeo ut fraclus el receptus sit corporis Chrisli communio , el proinde sacramentaliler designari possit corpus Chrisli. Ita Hieronymus explicandus est ; ita quoque Chrysoslomus, qui lamen animadvertit Deum esse qui munerum mutationem sacramenlalem operatur.

241. *Resp.* Patrum verba non patiuntur, ul eos de mera elementorum sanctificatione loculos intelligamus. Hieronymus verendum sacerdotum ministerium ea de causa dicit, quod «Christi corpus sacro ore conficiunt; ⁵ et alias — « ad quorum preces , Christi corpus sanguisque conficitur. ⁴ Vi illius consecrationis fit ul fideles corpus ipsum cl sanguinem de manu sacerdotum accipiant . · Son Moyses dedit nobis panem verum, sed Dominus Jesus ; ipse conviva et convivium; ipse comedens, cl qui comeditur illius bibimus sanguinem. » * El alias . • Sanguis autem ipse est pretiosus, in quo redimimur in passione Domini Salvatoris ; cujus carne alimur, et cruore potamur. » ‘ Sic et Chrysoslomus dignitatem sublimem sacerdotum el sanctitatem ex eo quod hæc celebrent mysteria effert, Dei quidem operationem , ministerium tantum humanum in iis agnoscens.

242. *Obj.* 1<>. Quæ cx Patribus allegantur testimonia de conversione, mutatione , transmutatione, transfiguratione, transclementalione panis cl vini, non probant transubslaniialionem : hxc quippe ab iis differt; nam quum agatur de Sacramento, mutatio necessario intelligenda est sacramenlalis. Ita Cosinus.

245. *Resp.* Mira certe est hæc lex interpretationis, ut juxta suam de Sacramenti natura notionem explicet Cosinus quæcuinque dixerint Patres ad declarandam panis el vini in corpus et sanguinem Chrisli conversionem. Illa vocum varietas qua,ipso falente, mutationem quæ fit in mysteriorum celebratione declararunt, — p.rajtai, *μη»· μί^ϋΤΙΓ, μιτα^»ί·ΤΙΓ,* μ<τ·7τ·<Χιι·7<Γ, — nullius habetur, quia non usurparunt vocem Latinam qua nunc exprimitur, quamvis Grxcis, quas plcrique adhibuerunt , vocibus vim illam adnexam esse ex serie orationis, et ex aliis locis constet. Profecto cogitur While fateri Patres ea ratione loculos , quæ transubstanliationi faveat, adeo ut eos refugiat judices, qui ipso quarto Ecclesiæ sæculo floruerunt. ·

(!) I'p. ad Heliodorum,
fi) Ep. ad Eragrium.
(3) Ep. ad Iledibiam.

(JJ In c. liti. Erech.
(5' ! The present author would be nusunder oo.l, were he eonceited of as beliiiing, *that*

244. *Obj.* fl. Patres hyperbolicc loculi sunt de Eucharistia, uti patet ex Chrysoslomi verbis, quæ prout sonant nemo accipit : dicit enim sacerdotis manum carnem Christi secare, fidelium linguam lingi Christi sanguine. Ita Cosinus.

245 *Hesp.* Tot quæ adduximus testimonia, ct plurima alia non possunt haberi meræ exaggerationes. Si elementa essent signa tantum, quantalibet virtute praedita, insulsa prorsus forent illa Patrum dicta, a quibus proinde omnes abhorrerent : sed tide mysterii prævia, hujusmodi dicta optime conveniunt, et Ricile ab omnibus intelliguntur. Manus sacerdotis carnem Christi secare dicitur, quia frangit hostiam, quæ vere est caro Christi, quamvis ob gloriosam hujus conditionem nulla possit affici mutatione. Fidelium etiam lingua obvio sensu tincta Christi sanguine praedicatur, quum eum bibamus in mysteriis. Sed insanire videretur qui panem el vinum symbola Christi corporis el sanguinis æstimans, Chrysoslomi imitaretur sermonem. Hinc White non veretur dicere cum eloquentia raptum minus accurate loculum !

24«. *Obj.* 12. Irenæus duas res, terrenam et coelestem, in Eucharistia agnoscit : · Quemadmodum enim qui est a terra panis percipiens invocationem Dei, jam non communis panis est, sed Eucharistia, cx duabus rebus constans, terrena et cœlesti; sic el corpora nostra percipientia Eucharistiam, jam non sunt corruptibilia, spem resurrectionis habentia. » !

247. *Resp.* Irenæus respicit rem terrenani cx qua conficitur Eucliarislia, ct cujus speciem retinet, quin ejus substantiam manere innuat : nam vinum el panis « *percipientia* verbum Dei, *Eucharistia fiunt, quod csl corpui el sanguis Christi.* » * Ha ipse docet. Cæterum mirum non est cum de tanto arcano loquenlem iis uti nonnumquam vocibus quæ cavillationibus novatorum ansam praebeant; in reenim hujusmodi, cujus species sensibus obvia adeo differt a rei veritate, velo iilo oblecta, duplex necessario inducitur loquendi ratio, uti sapienter monet scriptor egregii operis de fidei perpetuilate, alia scilicet secundum speciem sensibilem, alia secundum rei veritatem fide propositam. Perspicua autem sunt quæ tradit Irenæus de veritate corporis ct sanguinis Cbrisli in Eucharistia.

248. *Obj.* 15. S. Joannes Chrysostomus manifesto rejicit transubstanliationeni : monet enim Sacramenta haud consideranda carnaliter, sed oculis intellectus; ct corpus Domini haud percipi externo aliquo actu , sed fide. Hæc Cosinus.

249. *Resp.*Perperam omnino ct contra Chrysoslomi mentem hæc objiciuntur, uti testimonio integro recitato cuique patebit « Credamus itaque ubique beo, nec repugnemus ei, etiam si sensui el cogitationi noslræ absurdum esse videatur quod dicit, superet el sensum, ct rationem nostram sermo ipsius, quod in omnibus et praecipue in mysteriis faciamus, non illa quæ ante nos jacent solummodo aspicientes, sed verba quoque ejus tenentes. Nam verbis ejus defraudari non possumus.

me question is to be brought to the tell of what was held by the many eminent men who flourished in the fourth century. Further lie knows , that they spoke commonly of a change made in the elements, but not destroying their substantial properties. That they expressed the former sentiment in language which led to transubstanliation, shall not be here denied. » Lectures on th Catechism of the Protestant Episcopal Church. and Dissertations, byWilliam White, 0.1). Uishop, etc- Philadelphia , 1813. p. 384.

(I) !.. iv. adv. hær. c. xxxiv. alias xviii..

(1) I..V.C. si.

sensus vero noster deceptui facillimus est : illa falsa esse non possunt , hic stepius atque stepius fallitur. Quoniam ergo ille dixit : *Hoc est corpus meuiu :* nulla teneamur ambiguitate , sed credamus , ct oculis intellectus id perspiciemus. Nihil enim sensibile traditum nobis a Christo, sed rebus quidem sensibilibus : omnia vero quæ tradidit insensibilia sunt. Sic et in Baptismo per aquam, quæ res sensibilis est, donum illud conceditur : quod autem in ea conficitur, regeneratio scilicet ac renovatio , intclligibile quiddam est. Nam si tu incorporeus esses, nude ipsa dona incorporea tradidisset libi : quoniam vero corpori conjuncta est auima tua, in sensibilibus intelligenda libi traduntur. 0 quot modo dicunt : Vellem ejus formam, typum, vestimenta, calceamenta videre! Ecce illuni vides, ipsum tangis, ipsum comedis. — rJsi avrtr ipâr, atre arrr», *avril* iyOiir — Et tu quidem vestimenta videre cupis : ipse vero seipsum libi dat, non videndum modo, sed tangendum, comedendum, intus accipiendum. — «4»»» Jl Hirir in *iiiufir,* iiχ iXtir juorcr , ἀλλζ *καi â^arJai, καi* cpxytir , *λα/hir* I»/i», — Neque enim satis habuit hominem fieri, alapis cædi, immolari, sed seipsum commiscet nobiscum, non fide tantum, sed reipsa nos corpus suum constituit. —άιαφ^ιι ια»»»» *ἰμ'ιι*, χαἱ ci r» *πιστι* jü»»c», ᵅ»>/\ *καi aura rif πράγματι Τάμα ἰματ* ἀντ» «areaxuij,,. Quanta ergo puritate oporteret eum esse qui hoc fruitur sacrificio ! quanto radiis solaribus puriorem esse oporteret manum illam , quæ hanc carnem secat, os quod spirituali repletur igne, linguam tremendo sanguine linctam ! — aiiar «Araxiir ἀxrôtr r»» **Χιφ** r»» reum» iiari/xiBira, ri» *σάρκα*, r» *frîμα Ç'.nirtipi··· itpari fyiimIiffira ;* — Cogita quantum adeptus sis honorem , qua fruaris mensa ' Quod Angeli tremunt videntes, nec sine metu respicere audent ob fulgorem inde manantem, eo nos alimur, huic commiscemur, faclique sumus Christi unum corpus, el Una C.arO.— »»»«« >/xur *rivry* ὰ>αφιγἱ/χι^«,χχ»γιγ>»χμ<» *ipiirUptfrvi etμα·» καi τάρξ μἰα.* — « QUIS lOqUCtUr potentias Domini? auditas faciet omnes laudes ejus? Quis pastor propriis sibi membris oves nutrit?Ecquid pastorem dico? Matres sæpc sunt, quæ post partum infantes aliis nutricibus dant : ipse vero id non passus est, sed nos proprio sanguine nulril,el per omnia sibi copulat.—ἀλλ' ἀἱτ,Γ *Iματ* ru<^l> «ixtiy «i/xari, >ai iix **riiw** i<wr« **ftv**/xrxi 1

250. *Obj.* 14. Chrysoslomus scribit : « Sicut antequam sanctificetur panis, panem nominamus : divina autem illum sanctificante gratia , mediante sacerdote, liberatus est quidem ab appellatione panis; dignus autem habitus Dominici corporis appellatione, etiamsi natura panis in ipso permansit, et non duo corpora, sed unum corpus Filii Dei prædicamus : sic el hic divina insidente corpori natura, unum Filium , unam personam utraque hæc fecerunt. » '

231. *Resp.* Inter eruditos disceptatur de epistolae illius autheutia. Cæterum *natura* vox latiori sumitur sensu, prout sæpc apud veteres, pro proprietatibus el speciebus. * Sic Chrysoslomus de pueris in fornace ardenti loquens, ait : " juvenum pietas rerum naturam mutavit. » * Ipso loco objecto negatur duo esse corpora . quamvis panis Dominici corporis appellatione dignus habitus sit, utique quia factus est ipsum unum ejus corpus, adeo ul

(I) Horn. huit, alias hxiii. in Mallii.

(i) Ep. ad Ca-sarium monachum.

[S/ Vide opus sa<pe laudatum : *La perpétuité' ile la Joi,* l. ii. l. ». ch. tiii el ».

(I) Hum. it. ad pop. Aoliocb.

liberatus sit ab appellatione panis, amplius nonnisi corpus Christi nuncupandus.

252. *Obj.* 15. S. Ambrosius scribit « Si tanta vis est in sermone Domini Jesu, ut inciperent esse qua? non erant, quanto magis operatorius est ut sint quæ erant, et in aliud commutentur ! »' Ergo manent panis et vinum, nec nisi sacramentalilcr commutantur.

255. *Resp.* De librorum illorum auctore conlroverlitur, Cave Anglicano, cum Catholicis quibusdam, cos Ambrosio abjudicanti, Natali Alexandro, cum aliis emunctio sane naris criticis, pugnante cx adversa parte. Nostrum non est tantas dirimere lites. Cæierum libenter agnoscimus eos esse probabilis valde ct antiqui auctoris, qui Mediolanensem regebat Ecclesiam. Voces illae » ut sint quæ erant, » in pluribus desiderantur codicibus; sed si placeat easluibere genuinas, facilem excipiunt sensum, scilicet panem et vinum non ad nihilum redigi, sed in aliud commutari, manentibus etiam eorum speciebus. Cosinum scriptoris hujus auctoritatem nobis objicere nimis inverecundum est: ex professo enim mutationem panis in corpus Christi, vini in ejus sanguinem, Dei potentia, tuetur : « Tu forte dicis : Meus panis est usitatus ; sed panis iste panis est ante verba sacramentorum : ubi accesserit consecratio, *dc pane fit caro Christi* Hoc igitur astruamus : Quomodo potest, qui panis csl, corpus esse Christi? Consecratione. Consecratio igitur quibus verbis est, ctcujus sermonibus? Domini Jesu.....Ergo didicisti, quod *ex pane corpus fiat Christi :* el quod vinum elaqua in calicem mittitur, sed /it *sanguis consecratione verbi ccelestis.* Didicisti ergo, quia quod accipis *corpus csl Christi.* »

234. *Obj. IG.* S. Ambrosius «ni quæ In Eucharistia (It mutationem adsimilat ei quæ in homine fit Bapii. smo, qua nova dicilur creatura, sub. stantia certe haud mutata. Ita objicit Cosinus.

255. *Resp.* Anclor ille venerabilis plurimis utitur similitudinibus ctexenl. piis, ut suadeat miram illam quæ in Eucharistia III mutationem ; quibus certe opus non foret, si desolajymfo. *lica* relatione el virtute ageretur. Creationis exemplum in primis adducit: « Coelum non erat, mare nouerai, terra non erat. Sed audi dicentem: « ipse dixit, et facta sunt ; ipse man- » davit, et creata sunt. » Ergo libi ut respondeam , non erat corpus Christi ante consecrationem : sed *post ainucrationem dico tibi quod jam a/rpu est Christi.* Ipse dixit, et facium est; ipse mandavit, ct creatum csl. Transii auctor ad graliæ opus io hominis nova nativitate, quæ non minus ostendit divinam potentiam, quamvis natura humana non desinat esse, sed labe peccati mundetur, el ad conditionem supernaluralem evehatur. «Tu ipse eras, sed eras vetus creatura: postea quam consecratus es, nova creatura esse cœpisti. » Hæc nova creatio non dicitur esse imago perfecta mutationis quæ lit in Eucharistia, quamvis nec ipsa sua careat vi, quum revera magnum sil el divinum opus.

256. *Obj.* 17. Theodorelus dicit : « Neque enim symbola mystica post sanctificationem recedunt a sua natura. --- ΓἸΓ ὑlΧtlaf »Χ ζιβΤΛΤΛ·. -- Manenl enim in priore substantia el figura , el forma , el videri lungique possunl, sicut el prius. » - Affirmat Deum in Eucharistia non mutare naturam , sed naluræ adjicere graliamb rx» φν7» μιτα.βΛΚΰι , ὰλλ« r«r Zip ἡ ἸΤ(197rtStixur.

(=) L. ir. de Sacr. c. iv. (i) Ibid.

(3) Dialog. ii. qui dicitur *tncontuiiu.*

837. Krtp. Latiori sensu *naturi* eo loci sumitur, sicut et *substantia*, pro figura scilicet qua videri tangique possunt. Dialogus hac dc rc sic. sc habet Eulychianus Eranistetf Catholicum in lerrogal : « Quomodo post sanctificationem symbola appellentur? ▮ Orthodoxus respondet : « Corpus Christi et sanguis Christi » Eranlstcs : «Elcredis te corpus Christi et sanguinem percipere? » Orthodoxus : « Ita credo. ▮ Eranisles : « Sicut ergo symbola Dominici corporis et sanguinis , alia sunt ante sacerdotis invocationem, post invocationem vero mutantur,— pira)· *m MskWir μiτoβiλλιτσι* — Ct alia fiunt, ita Dominicum corpus post ascensionem in divinam substantiam mutatum est. » Respondet Orthodoxus : « Retibus quæ ipse texuisti captus es Neque enim symbola mystica post sanctificationem recedunt a sua natura; manent enim in priorc substantia, et figura, et forma, el videri tangique possunt, sicut et prius : intelligunlur autem ea esse quæ facta sunt, et creduntur, — ₣«f«« Ktiptyinr», «««« *πιτινίτσι* — el adorantur, ut quæ illa sunt quæ creduntur. Confer igitur imaginem cum archetypo, el videbis similitudinem. Oportet enim figuram similem esse veritati. Illud enim corpus priorem habet formam, et circumscriptionem, el, ut semel dicam , corporis substantiam : immortale autem post resurrectionem, ct immune a corruptione factum est, sedemque a dextris adeptum, el ab omni creatura adoratur, quia Domini naluræ corpus appellatur. » Ex dogmate de corpore el sanguine Domini, post consecrationem præsentibus, Eulychianus, unicam agnoscens Christi naturam, quaerebat argumentum derivare, quo probaret post ascensionem corpus non esse palpabile, visibile, circumscriptiim . nec. alias habere proprietates. Huic, ui responderet Catholicus,ostendit superesse in Eucharistia figuram ct formam panis et vini; ideoque argumentabatur humanam Christi naturam suas relinere proprietates etiam posi ascensionem Voces naluræ el substanti?· Catholicus eucharisticis speciebns accommodat, sed ex usu Græcorum scriptorum notum est eas latius sæpe sumi, pro proprietatibus scilicet, vel pro natura quatenus concipitur plurimis communis. Mirum autem non est si in disceptatione de ollissimo mysterio duarum in Christo naturarum, argumentum deducium ex alio mysterio vel minus accurate enuntietur, vel nimis probare videalur. Nostrum non est illud argumentandi genus vindicare : sed satis muneri noslro fecimus , ostendendo ex ulraque parte in confesso fuisse, quæ apposita sunt invocatione mutari et alia fieri, et esse quæ facia sunt ct credi, el adorari, ut quæ illa sunl quæ creduntur, et vocari corpus el sanguinem Christi. Quod si quis symbolorum vocem dogmati Catholico officere putet, fallitur: nam rite intellecta innoxia est; quum enim corpus ct sanguis Christi non nobis exhibe antur intuenda, quæ ca obtegunt species, symbolorum instar sunt. Dc Thcodorcti sententia nulla est dubitandi ratio ; scribit enim : ▮ Non solum undecim Apostolis, sed etiam Judæ proditori *pretiosum corpus el sanguinem* impertiit.»⁾

258. *Obj.* 18. S. Gelasius Papa scribit : ■ Certe Sacramenta quæ sumimus, corporis ct sanguinis Christi, divina res est; propter quod et per eadem divin»efficimur consortes naluræ, el tamen esse non desinit substantia , vel natura panis el vini. »'

259. *Resp.* Liber ille Gelasium Cyzi-

(l) Comm, in ep. i. ad Corintb. c. ii. Difficnlialcm diluit pnrclarc auctor operie : *La perpéluilé de la .b<*, lom. ii. l. t . per tolum.

(i) L. de dutbus in Cbrislo haturi

cemim auctorem habere censetur. Substantia , vel natura , latiori sumitur sensu pro proprietatibus, quod , uti pluries animadvertimus , gr.rce scribentibus est admodum familiare. Quod similitudo adducatur omnino idonea rei de qua agebatur probandæ, scilicet duas osse in Christo naturas ostendit haud vacare periculo a mysteriis exquirere similitudines, vel argumenta, ad alia commendanda mysteria. Non hujusmodi similitudinibus probavimus dogma, sed perspicuis testimoniis, quæ rem plane adstruunt, obscuris vel ambiguis locutionibus quorumdam haud infirmanda.

266. *Obj.* 19. Facundus Hermianensis scribit : « Sacramentum adoptionis suscipere dignatus est Christus, et quando circumcisus est, et quando baptizatus est ; et potest Sacramentum adoptionis adoptio nuncupari, sicut Sacramentum corporis et sanguinis ejus, quod est in pane et poculo consecrato, corpus ejus et sanguinem dicimus : non quod proprie corpus ejus sit panis, et poculum sanguis, sed quod in se mysterium corporis ejus sanguinisque contineat. Hinc et ipse Dominus benedictum panem et calicem quem discipulis tradidit, corpus el sanguinem suum vocavit. Quocirca sicut Christi fideles Sacramentum corporis et sanguinis ejus accipientes , corpus et sanguinem Christi recte dicuntur accipere, sic et ipse Christus Sacramentum adoptionis filiorum cum suscepisset, potuit recte dici adoptionem liliorum suscepisse. »[1]

261. *Resp.* Quæ scripsit Facundus ut tria capitula a Concilio V. damnata vindicaret, auctoritate carent, ulpote schismatis fovendi studio exarata Mirum non est argumentum deficere quod ex Sacramento ducit ad errorem sustinendum , iliumque haud accurate de eo loqui. Cæterum *ratione* loquendi, polilitis quam sententia de EUChfIrIIIla, peccavit. Panis nomine post consecrationem intellexit species panis , quaproprie corpus Christi non sunt, sed *eas voluti velant. Ex co* quod quisque Eucharistiam recipiens liat particeps corporis cl sanguinis, contendit Christum oh Ilaplismnm susceptum,adoptionom filiorum suscepisse dici pome: sed fefellit eum Theodori Mopsucsteni vindicandi studium.

202. *Obj. 20. Bcda in* concione de Epiphania, dicit in locum carnis et sanguinis agni, Christum substituisse sacramentum corporis et sanguinis sui, in figura panis et vini; insuper « Dedit in cœna discipulis suis figuram corporis sui sancti et sanguinis. · Hxe omnino evertunt transubstantiationem. Ita Cosinus.

263. *Resp.* Hæc suo ingenio excogitavit Cosinus , el perperam tribuit venerabili scriptori, qui perspicuis verbis agnoscit corpus et sanguinem Christi ore fidelium sumi; ait enim : «Lavat itaque nos a peccatis nostris quotidie in sanguine suo, cum ejusdem beats? passionis ad altare memoria replicatur, cum panis el vini creatura in sacramentum carnis et sanguinis ejus ineffabili spiritus sanctificatione transfertur; sicque *corpus et sanguis illius* non infidelium manibus ad perniciem ipsorum funditur et occiditur, sed *fidelium ore suam sumitur in salutem.* Hujus recte figuram agnus in lege paschalis ostendit, qui semel populum de.Egyptia servitute liberans , in memoriam ejusdem liberationis , per omnes annos immolatione sua populum eumdem sanctificare solebat, donec veniret ipse, cui talis hostia testimonium dabat, oblatusque Patri pro nobis in hostiam odoremque suavitatis , mysterium suæ passionis oblato agno in creaturam

(I) L. is. pro defensione iit. Capitulorum Cap. nIt.

panis vinique transferret, sacerdos fartus in ælemum secundum ordinem Melchiscdcch. »!

Obj 21. S. Bernardus, qui duodecimo sæculo ineunto floruit, in *Corna Domini* Sacramentorum externam formam nuci comparai, occultam virtutem nucleo; formam iterum annulo hæredilatis investitura? signo, virtutem ipsi hæreditati. Sicut igitur nemo annulum in hærcditatem converti somniat, ita nec panem et vinum in corpus et sanguinem Christi, quorum sunt signa el pignora, converti docuit Bernardus.

26. *Resp.* Ipse Cosinus dubius videlur utrum concio hæc sit Bernardi: nam quæ deinceps citat, indubia pronuntiat Nobis a stylo suavissimo sancti Abbatis longe videtur distare, quamvis nihil contineat fidei adversum. Auctor, quicumque fuerit, in dic qui vocatur *('cena Domini* disserens , de Sacramentis egit, hoc nomine complectens mysteria redemptionis, et pedum lotionem, et Baptismum el Eucharistiam. Cœpit igitur dicendo de passione Domini : *i* Tanta siquidem est vis Sacramentorum eorum quæ diebus istis recoluntur, ut possint ipsa quoque lapidea scindere corda , et pectus omne licet ferreum emollire sufficiant. › De his loquens utitur similitudine matris frangentis puero nucem, ut quam in fldei mysteriis evolvendis adhibuit industriam repræsentaret. Pergit dicere: - Mulla quidem sunt Sacramenta, » el quum olium non suppeteret omnibus, de tribus tantum se acturum affirmat, inter quæ ablutionem pedum recenset. Praemittit notionem generalem Sacramenti, quatenus his conveniat, el ulilur annuli imagine, ut majora nobis munera dari doceat, quam exterius videntur. Eucharistia? divinam virtutem, postquam de Baptismo egerat, his declarat verbis « Sed quis poterit tam efferos motus frangere ? quis pruritum ulceris hujus ferre queat? Confidite quia et in hoc gratia subvenit, et ut securi silis, Sacramenti Dominici corporis el sanguinis pretiosi investituram habetis. Duo enim illud Sacramentum operatur in nobis : ut videlicet et sensum minuat in minimis, el in gravioribus peccatis tollal omnino consensum. Si quis vestrum non tam sæpe modo, non tam acerbos sentit iracundis moins, invidiæ, luxuriæ, aul cæterornm hujusmodi, *gratias agat corpori et sanguini Domini,* quoniam virtus Sacramenti operalur in eo : et gaudeat quod pessimum ulcus accedat ad sanitatem. · Liquet hæc apprime consona esse catholico dogmati. Quod si quis contendat signum a re a Bernardo distingui, nulli repugnamus, quum externae quæ oculis obversantur species corporis el sanguinis signa sini et velamina. Cæterum inverecundum esi Bcrnardum Berengariani erroris vindicem exhibere, quum fidei sludio claruerit, Pontificibus cl toti Ecclcsiæ ideo acceptissimus.

266. *Obj.* 22. In concione de Purificatione B. Narim Virginis, Bernardus dicit « corpus Christi in Sacramento cibum esse animæ. non veniris, ideoque nos eum haud manducare corporaliter, sed quo pacto ipse cibus est, a nobis manducatur.» Item in sermone de S. Martino docet : * quod usque hodie eadem caro nobis, sed spirituaiiter utique, non carnaliter exhibeatur. Ba Cosinus.

267. *Resp.* Nihil hujusmodi in qualibet Bernardi de Purificatione B. Mariaconcione, diligenter licet legentibus,

(I)Bcdd, Horn, hiemales de Sancti», in Epipbania Domini, lom. vii. p. Ite. edit. Basii. «d iiiii. Pudeat Owninenses Coeini opu» luce iterum donaaae , «|uvm liipieai eum n testimonii» citandis.

nobis contigit reperirc. ‘ Quod alio loro dicitur, excontextu facile intclligilur. In illn Apostoli verba : « Jesus Christus heri, et hodie : ipse et in sæcula, » «lisserons, dicil : " Jam transierat heri, jam illud nostrum illuxerat hodiernum, cum Apostoli loquerentur : « Et si cog- n novimus Christum secundum carnem, ▮ sed jam nunc non novimus. » Videtur tamen ct in hoc mane de carnibus Agni nonnihil esse servatum: sed quod residuum est ulique jam datur igni : quod videlicet usque hodie eadem caro nobis, sed spirilualiter utique, non rarnaliler exhibeatur. » Liquet Christum dici haud carnaliler exhibitum , quia haud in typo agni, prout olim apud Israelites, sed *spirilualiter,* velis obtectum Sacramenti, quod cum vera el substantiali pnesenlia non pugnat. De fide Bernardi nullus est dubitandi locus. Ipse narrat, in vita S. Malachite, clericum in Lesmor, de veritate corporis Christi in Eucharistia dubitantem, miraculo adactum ut eam confiteretur. » Is sciolus in oculis suis, præsumpsil dicere, in Eucharistia esse tantummodo Sacramentum, et non rem Sacramenti, id est solam sanctificationem , et non corporis veritatem. » Prædixil ei Malachias : « Dominus fateri te veritatem faciet vel ex necessitate. » Fugam meditatus est clericus infamiam hæreseos ferre non valens , sed correptus morbo in itinere reductus est in civitatem : « redit ad cor el ad misericordiam Domini Eadem hora accitur Episcopus, agnoscitur veritas , abjicitur error : confessus reatum absolvitur; petit viaticum , datur reconciliatio, et uno pene momento perfidia orc abdicatur, et morte diluitur. » * Plura a Bernardo ipso patrata miracula occasione oblati Sacrificii refert coaevus auctor Gulielmus Abbas.3

2(1« *Obj.* 23 Concilii Nicami Palrei nos a pane ct vino ad Christum mentem attollere monent, nosqtio de elementis pauxillum ideo sumere docent, ne in ipsis hærcamus. Quis autem dixerit pauxillum de corpore Christi simii' lta Cosinus.

209. *Resp* Verba a Gelasio Concilio tribula hæc sunt : « Iterum etiam hic in divina mensa ne humiliter intenti simus ad propositum panem cl poculum : sed attollentes mentem, fideinlelligamus silum in sacra illa mensa agnum illum Dei, tollentem peccatum mundi, *incruente a sacerdotibus immolatum — trimi* ı·.·«ía·µıı viἰσάσαι Iri r»r •qiâr ὒi>r rs» ἀμ>\ı ni lit> - - - - ἀSIiTtrr *int* rair ἰtuἰ«r θι·ἰ,«<ἶἶ — *(hæc verba de incruenta a. sacerdotibus immolatione omisit Cosinus, mala, tl liquet, fide),* « et pretiosum ipsius corpus et sanguinem vere sumentes—««iri *rἰµιἰἶ ἰυr,v σ'ύμα.* *λα.µβά>MTΛτ* ..aar— credere hæc esse noslræ resurrectionis symbola. Propter hoc enim neque mullum accipimus , sed parum : — *id* rsvro }-ὰρ Ovri jtcÂv *λαµβχηµ,ι* , ἀλλ' b.Q-i — ut sciamus quod non satietati, sed sanclimoniæ sumimus. » Insigne sane est testimonium de Christo vere in Sacramento praesenti , et a sacerdotibus incruente immolato, et a fidelibus vere recepto. Quod autem dicatur pauxillum sumi, ad sacras species obvio sensu refertur, sed corpus pretiosum et sanguis accepta agnoscuntur, etiam sub speciebus quantumvis parvis. Hæc omnia mire concordant cum Catholica doctrina , cl disciplina, cl probant lempore Gelasii, quinio scilicel sæculo, camdem fuisse omnibus fidem; sed Concilii Nicæni auctoritatem ccrlam non habent : eruditorum enim judicio scriptor ille res gestas plurimis auxit sui ingenii figmentis.

11) Edilioqua utimur operum Bernardi est Coloniae Agrippinte anno mdcxli.

(i) In vila S. Malacbiæ v. c. xxvi,

(3) In vita S. Bernardi c. ix.

270. *Obj-* -21. Paschtisius , monachus Corbcjcnsis, qui ante nonum .sa·culum medium floruit. Eucharistia corpus ct sanguinem Christi contineri primus inter Latinos excogitavit : de transiib stantiatione tamen nihil somnians, quæ nonnisi saxulo undecimo ccepil propugnari,sæculo decimo tertio dogmatis auctoritatem tandem consecuta in Concilio Lateranensi Paschasio autem vix aliqui ante saeculum undecimum assensi sunt, plerisquc viris doctis repugnantibus, ex quibus sunt Amaianus, Habanus, Joannes Erigena, Walafridus Strabo , (latramus seu Bertramus.

271. *Resp.* Paschasius non singularem suain sententiam, sed totius orbis fidem se explicare professus est, nec ei id asserenti aliquis contradixisse noscitur . quamvis enim essent aliqui qui de tanto mysterio haud digne sentirent, nemo scripto Paschasio sese opposuit. Sub finem vilæ scribens id ipse testatus est : *u* Ideo quamvis quidam de ignorantia errent, nemo tamen est adhuc in aperio, qui hoc ila esse contradicat, quod *totus orbis credit el confitetur.* »› - - - « Videat qui contra hoc venire voluerit, magis quam credere, quid agat contra ipsum Dominum , cl contra omnem Ecclesiam. »! Quod autem conversionem illam, quam vocamus transubslantialionem , tradiderit, omnino constat : « Sensibilis res, · inquit, « inlclligibiliter virtute Dei per verbum Chrisii *in carnem ipsius uc sanguinem divinitus transfertur.* » « ∎ Omnia qutecumquc voluit Dominus, fecit in cœlo et in terra. PA quia voluil. licet in figura panis et vini, hæc sic esse, *omnino nihil aliud qunm curo Chrisii et sanguis post consecrationem credenda sunt,* n' « Veram carnem Chrisii in mysterio sumimus. * · Vera est Christi caro; vere creditur esse caro pro mundi vita : in veritate corpus et sanguis fit consecratione mysterii. ·· Amalarius, quem Cosinus affirmatPnsc.hasio repugnasse, adeo firmiter Christi corpus ore percipi in Eucharistia credidit, ut Slcrcoranistarum erroris incusetur: « Ila vero sumptum corpus Domini » inquit, » bona intentione, non est mihi disputandum utrum invisibiliter assumatur in cœlum, an reservetur in corpore nostro usque ad diem sepulturas. aut exhaletur in auras aut exeat de corpore. » * Habanus, cl Bertram us contra Paschasium non scripserunt , nec veritatem Christi corporis ct sanguinis in Eucharistia negarunt, sed locutiones quorumdam, qui dicebant ∎ quod nulla sub figura, nulla sub obvclationc fiat, » improbarunt: nam res agitur in mysterio sub specierum velo. Joaunis Erigenæ placita nil faciunt coulra manifestum lotius Ecclesiæ consensum. Walafridus Strabo, testante Paschasio,7 mysteria redem plionis nostræ vere esse corpus et sanguinem Domini tradidit. Quot absurdis scateat hypothesis de novo dogmate a Paschasio excogitato, et sensim sine sensu oblinente , feliciler exponit auclor operis de fide, perpetua Ecclesiæ Calholicæ de Eucharistiae Sacramento. ⁸

(I) Episl. ad Frndegard.

(i)De corp, cl sang. c. ii. (5) In Præf.

(4) De corp, et sang. c. i. et vi. (S) Ibidem.

(0) fn litteris ejus in vii-vol. Spicilegii, eit. in opere. *La perpétuité de la foi,* t. i. l. viii. ch. si.

(') Patch. -de corp, et sang. c. i. ct iv. Vide lotam rem dilucide tractatam in opero : *La perpétuité* etc. loco cit.

(H) I. · II faut supposer , que la doctrine de la présence réelle étant inconnue a tous les Chretiens du monde , ail été proposée par un jeune Religieux, dans quatre ou cinq chapitres d'un livre, comme l'unique doctrine de toute l'Eglise. Cela est fort difficile.

S. II faut supposer , qu'aprôs celte entreprise insensée, personne n'ait ou la charité trente ans durant de l'avertir qu'il était fou Cela est encore tris-peu probable.

i7i. Obj. 25. In fldei formula *cui* Bereiigariiis subscripsit anno 1030, in Concilio Romano centum irodccim Episcoporum , præsidc Nicolao II. dicitur : verum corpus el sanguinem Christi • sensualiler non solum Sacramento, sed in veritate manibus sacerdotum tractari, frangi, el fidelium dentibus altori. »! id autem nemo jam tenet.

273. *Resp.* « Inlelligentia dictorum ex causis est sumenda dicendi. » *Berengarius,* ut suam hæresim celaret, corpus et sanguinem adesse in altari post consecrationem aliquando profitebatur, intelligens ea Sacramento adesse , signo scilicet, haud rei veritate. Ct igilur vera el substantialis agnosceretur praesentia, coactus est faleri illud vere manibus sacerdotum tractari, frangi, ct fidelium dentibus alteri. Hæc tamen , instar plurium qu® ex Clirysostomo laudavimus, inlelliguulur *do* corpore Christi sub speciebus sacra, mentalibus. Nihil igitur in ea formula affirmatur quod Catholic® fldei non sil consonum. Uptime S. Thomas ait : « Hoc modo iutelligenda est confessio Bcrengarii, ut fractio et attritio dentium referatur ad speciem sacramentalem, sub qua vere est corpus Christi. ·· '

274. *Obj. 20.* Transubstantiate nonnisi a Concilio Lateranensi IV. tamquam dogma proposita et definita est: nullum autem Concilium valet novum suo arbitrio cudere dogma.

275. *Resp.* Dogma quod voce illa exprimitur ab initio Ecclcsiæ est traditum, uli ex tot quæ laudavimus testimoniis liquet: vox ipsa ante Concilium Lateranense est usurpata, centum

S. Il faut supposer, que cette nouvelle doctrine, si contraire à la raison, aux sens, et au consentement public, n'ait jamais été condamnée par aucun jugement ecclésiastique, el qu'elle n'ait pas même été déférée a aucun tribunal.

4. Il faut supposer, que tous les fidèles ayant passé de l étal de ne pas croire la présence réelle a l'etal de la croire, aucun n'ait parlé de son changement, n'ait déploré le temps de son ignorance, et n'ait témoigné de la joie d'avoir appris un secret si important.

5. Il faut supposer, que de dis millions de personnes qui auraient dû s'employer u persuader aux autres la présence réelle, nul ne s'est mis en peine de faire aucun livre pour l'établir.

«. Il faut supposer que dix millions de prédicateurs de la présence réelle auraient tous résolu d'un commun accord do ne rien écrire, ni de leurs progrès, ni de la résistance qu'on leur faisait ; de ne point se plaindre de la dureté des peuples, et de ne point se réjouir des bénédictions que Dieu répandait sur leurs travaux.

7.11 faut supposer, que decent millions d'hommes a qui on aurait dû proposer cette doctrine durant le dixième siècle, nul ne se serait mis en peine de la combattre par écrit.

s. Il faut supposer, que l'esprit de cent millions d'hommes se serait trouvé tourné a embrasser durant un siecle une opinion contraire a leur raison , a leur sens , a leur coutume , à leurs préjuges, u la fui dans laquelle ils avaient été nourris.

9. Il faut supposer, qu'un Ires-grand nombre d'expressions très-communes , très-populaires, et qui étaient dans 1a bouche de luus les l.hrtienr du monde, auraient changé de sens par toute li terre, sans que personne s'en soit aperçu, el qu'on aurait commencé d'y substituer une idée toute nouvelle, en entendant le vrai corps do Jésus-Cbrisl sous les mêmes termes par lesquels on ne comprenait autrefois que sa ligure.

10. Il faut supposer, que toutes les passions qui portent à contredire veux qui nous veulent montrer, que nous avons été dans l'ignorance et dans l'erreur pendant une partie de notre vie, se seraient éteintes , cl n'auraient point fait leur effet ordinaire dans ce siècle.

tl. Il faut supposer, que les haines, ct les animosités, qui séparent les sociétés d'Orient de ('Eglise Domaine, n'auraient empêché aucune d'cnlr' elles de recevoir l'opinion de fa présence réelle, qui aurait été inventée dans t'Eglise Latine au neuvième siècle.

H. H faut supposer, que ces sociétés ne se seraient montrées dociles qu'en un seul point; que leurs passions n'auraient cessé d'agir que dsn« un seul point; et qu'ayant toutes pris de l'Eglise Domaine la fui de la transubstanliation , elles n'auraient voulu la suivre dans aucun des autres points pour lesquels elles se sont séparées d'elle.·

I.a perpétuité de la Joi, I. i. l. ix. c xi.

(<) Apud Baronium Annalium t. xi. ad annum <059.

(i; 5 p. qtt. lxxvii. art. vii. ad 5.

saltem annis, n Stephano Auguslodu· ncnsi : « Oramus ul cibus hominum liai cibus Angelorum, scilicet ul oblalio panis ct vini transubslantietur in corpus ct sanguinem Jesu Chrisli. » ! IliltlebcrlusTuroncnsisArchiepiscopus, qui anno 1135 obiit, transubstantialionis voce primus usus esse dicitur ' Sic ctiam Petrus De Blois cl plures alii cam adhibuerant. Cælerum licuit eerie Concilio vocem novam adhibere ad vetus enuntiandum dogma , postquam iiærctici, vocum ambiguitate usi, dogma impugnarunt; quod ct fecit Nictenum Concilium « consubstantialem > Christum appellando. « An novitate offenderis, » inquit S. Athanasius, « an etiam rei ipsius veritatem, quæ hoc est sortila vocabulum , refugis? Ites enim antiqua novum vocabulum accepit, non vocabulo rei veritas accessit..... Etiamsi voces ita in Scriptura non extent, sententia tamen quam continent, vere in Scripturis habetur. »5

276. *Obj. -j.1.* Intima illa relatio panis el vini ad corpus et sanguinem Christi, quorum consecratione fiunt symbola, causa fuit cur ea fideles magna cum veneratione contemplarentur : unde per sæcula tenebricosa opinio Pascliasii sensim sine sensu obtinuit, donec tandem nefas habitum sit de ea dubitaro.

277. *Resp.* Relatio illa facile effugisset plerorumque mentem, nisi a pastoribus Ecclcsiæ fuisset sæpissime inculcata Facilius idciico oblivioni fuisset data, quam in arcanum adeo stupendum aucta, vel præcouum exaggeratis locutionibus, vel populorum fide Sensim sine sensu non potuit nova senteniia obtinere, quæ el sensibus humanis et rationi videbatur aperte adversari : nam nulla est societatis humanæ conditio, nulla ignorantia adeo crassa, ul non sentiatur quantum mysterium Eucharistiae rationem superet, sensuumque relationi repugnet. Maximum foret in ordine morali miraculum, contra omnes leges quibus reguntur mentes,ai un versi ubique Ecclesia», ministri, el qui ab Ecclesia divulsi sunt ab antiquis sæculis sectarum præcones per Orientis regiones, a tide de symbolis et signis ad veritatem præsentiæ Chrisli corporis docendam, sensim sine sensu transierint , et fideles el sectarii eos secuti sint duces in arcano colendo . quin mutationis doctrina; el cultus ullum superessei vestigium, adeo utquisæctilo undecimo impugnaverit realem Christi præsenliam, veluti novalor el hæreticus, ab avita tide desciscens, a loto orbo Christiano habitus sit.

278. *Obj.* 28. Transubstantiatio, ulpote per sc absurda et impossibilis, omnino rejicienda eat : nec enim divinum dogma esse potest quod rationi aperte adversatur.

279. *Resp.* Quando de dogmatis revelatione perspicuis constat documeetis , impium est rationem appellare judicem : constat autem omnino de transubstantiatione ex publica totius Ecclcsiæ doctrina . assentientibus omnibus Orientis sectis etiam antiquissimis , et suffragantibus plurimis et lucidissimis Scriptura testimoniis, el monumentis prxclaris traditionis divime. Nullum profecto mysterium majoribus splendet revelationis indiciis. Quod si de ejus possibilitate agendum sil, ct juxta rationis dictamina. prout ea nohis visa fuerint, judicandum de mysterio, actum est de revelatione Sapienter igilur hanc objeclionem deseruerunt Oxonienscs, post dogmatis novissimum adversarium insignem. * Mysteria adoranda sunt, haud raliouc

(I) De Sacr. Alt. c. iii. (4) Scrni. Uiiii. el iciii.
(J) De decretis Synodi Nic.

(I) Juvat in rem nostram ipriui recitari· rerh.i
« The doctrine o' Transubilantiation, li'»e ibo

vestipanda, quod fslrtur Cosinus , placiti sui do rcali perceptione Chrisii in Eucharistia solicitus. '

280. *Obj.* 2!». Repugnat ul accidentia maneant, substantia in aliam conversa accidentia enim substantia? sunt modi; quum ergo omnibus fatentibus accidentia panis et vini maneant, ipsa substantia adsit necesse est.

281. *Resp.* Accidentia, sensu philosophico, modi sunt substantia?, sed species extern® aliquando sic nuncupantur. Equidem non repugnat ul speciei extern® rei veritas non respon lcat: angelos enim sub humana forma latuisse novimus, el plurima visioni prophetarum exhibita, quae rerum imagines el typi potius quam ips® res erant. Quis dicet repugnare, ut forma el color panis oculis exhibeantur, quin adsit vere panis? Quis asseret Deum non posse efficere ul gustus vini sentiatur, quin vinum potetur? Philosophic® disceptationis de accidentibus haud soliciti, affirmamus fidenter formam et colorem manere absque substantia.

282. *Obj.* 30. Si sensibus referentibus panis vinique, eliam post consecrationem , præsenliam , credere non liceat, de omnibus rebus externis erit dubitandum : quum enim iigura, color, gustus, et cætera omnia panis et vini adjuncta maneant, imo species ipsa? corrumpantur, cl si nimio potu quis indulgent, ebrietas sequatur, aut si venenum pani admixtum fuerit, moriatur manducans, certitudo de substantia panis et vini presente maxima est; vel nihil unquam fidendum est sensuum relationi.

283. *Resp.* Sensuum relatio minime infirmatur, etsi credamus mentis nostr® judicium non debere eam sequi, Christo diccnle corpus suum el sanguinem esse quæ nobis dantur. Profecto penes Deum est, ad suas perfectiones ostendendus, consuetum rerum ordinem nonnunquam mutare, præsertim quum nobis alia ratione rerum veritatis certam pnebeat notitiam. Possumus quidem de rebus externis juxta sensuum relationem judicare, quotiescumque non constat Deum suam interposuisse potentiam. Sapientissime staluil Christus nullatenus variandas externas Sacramenti species, sed omnia exterius eadem videri, eosdemque sequi effectus, ne fidei deesset meritum, vel temeritati ac infidelitati pateret periculum divinæ veritatis faciendi ratio. Manent igitur figura, color, el gustus, externæ corruptionis species videntur, effectusque iidem sequuntur specicrum receptionem , qui ex ipsa panis vinique substantia orirentur. Hæc omnia lumen

doctrine of the Trinity, it a question , not of abstract reasoning, but of pure evidence. We believe tbe revelation of God to be essential and unerring truth. Our business therefore , most plainly is , not to discuss Ihe abstract absurdity , and Ihe imagined contradictoriness of Transubstantialion , but to inquire according lo Ihe besl means which we possess , whether it be indeed a doctrine of Holy Scripture. If sullicient evidence shall determine such to be the case, we may be sure that Ihe doctrine is neither absurd nor contradictory: if Ihe evidence be insuUicient, we require not the aid of irrevelant abstract reasoning , (oi we then reject the doctrine because we have no suttirieol evidence of its truth, deceiving Ihe Scripture as the infallible word of God , and prepared with entire prostration of mind to admit hia declarations, I shall ever contend that the doctrine of Transubslantiation , like the doctrine of Ihe Trinity, is a question of pure evidence. Faber, Difficulties of Romanism , c. iv.

(I) a If it seems impossible that the tTeslr of Cnnisr should descend, and come to be our food, through so great a distance; we must remember how much the power of the Holy Spirit exceedi our sense and our apprehension, and how absuni it would be to nndertako to measure Ills immensity by our weakness and narrow capacity; and so make our faith to conceive and believe whal our reason cannot comprehend. » The History of Popish Transubslantiation,by John Cosin, Bishop of Durham , ch. iii.

panem el vinum manere non probant, Christo dicente : *Hoc eut corpus meum hic est sanguis meus.* Quod de veneno admixto dicitur, vi caret nec enim Christus venenum, sed panem in suum corpus mutavit. Hanc nostram responsionem Augustini verbis dc re alia placet confirmare « Sed ne ipsi quidem oculi fallunt : non enim renuntiare possunt animo nisi affectionem suam. Quod si non solum ipsi, sed etiam omnes corporis sensus ita renuntiant, ut afflciunlur, quid ab cis amplius exigere debeamus ignoro. - - - Si quis renium frangi in aqua opinatur, et cum inde aufertur integrari, non malum habent internuntium, sed malus est judex..... Quare oculus recte, ad hoc enim factus est ul tantum videat ; sed animus perverse cui ad contemplandam summam pulchritudinem mens, non oculus factus est. ille autem vult mentem convertere ad corpora , oculos ad Deum. Quæril enim intelligerc carnalia, el videre spiritalia, quod fieri non potest.»] Angelica el propheticae visiones possunt etiam responsionem nostram illustrare.

284. *Obj.* 51. Transubslanlialio plurima includit miracula, quae quotidic, imo singulis fere momentis , lotum per orbem ,- a sacerdotibus peraguntur, quin aliquod prodeat eorum indictam : hæc miraculorum frequentia divinæœconomiæ répugnai, quæ nonnisi perraro naluræ legibus derogari sinit, el miraculorum potestatem nulli hominum ordini alligavit, sed per sanctos plerumque viros, ex impulsione quadam divina ea patrari voluit, el quidem in fidei confirmationem, manifestis divinæ potenliæ indiciis, potius quum ad fidem exercendum, occulta quadam operatione

285. *Resp.* Plurima quidem miracula divinæ potenliæ ct bonitatis in mysterio eucharistico agnoscere oportet, qua de causa Chrysostomus ct alii Patres eu verbis amplissimis celebrarunt : easlerurn alterius sunt generis ab iis quæ ordinem naluræ interrumpunt, cum quibus proinde non sunt conferenda. Plurima singulis momentis contingunt gratiae miracula, quibus scilicet Deus mentes illustrat superno lumine, cordaque dilectione cœlesti allicit, quæ non ideo deneganda sunt, quia a miraculis ordinis physici differunt. Equidem constat Christum hoc instituisse Sacramentum, illud conficiendi potestatem hominum certo ordini, sacerdotibus scilicet, tradidisse, illud perpetuo celebrandum voluisse, et ipsum corpus suum et sanguinem adesse declarasse. Quæ inde sequuntur non possunt allegari ut divinis ejus consiliis repugnetur; penes ipsum enim est qua voluerit ratione sua perficere opera Sane conceptio virginea ab aliis miraculis discrepabat : nec enim quomodo contigerit poterat sensuum testimonio constare, nec ad fidem confirmandam inserviebat, sed in ea colenda fides exercetur.

280. *Obj.* 52. Transubslanlialio inutilis prorsus est : Christus enim se suis dare potest, absque panis ct vini in corpus et sanguinem suum conversione.

28". *Resp.* Nostrum non est Christo praescribere leges, sed consilia ejus adorare, et beneficia nobis oblata grato amplecti animo Si corpori anima conjuncta non fuisset, divina munera nobis donasset absque specie aliqui externa , uti monet Chrysostomus : sed nostne se misericorditer attemperavit conditioni, Sacramentum instituendo , quo cum sub externis illis speciebus accipimus. certi hac ratione facti cœlestls doni quo ditamur. Agnoscamus ct adoremus un·

(I; !.. de vera llei. c. itiiii.

lain Doi cl Salvatoris nostri inunifl- ceniiam.

DF. LITURGUS.

28«. De Lilurgiis aliquid diximus, sod quum gravissimum constituant argumentum, de iis specialius agendum duximus. Equidem fleri non potuit ul cultus publicus doclrinæ prtedicalæ el apud omnes rccepfæ non responderet. Merito idcirco scripsit Cœlestinus I. ad Galliarum Episcopos, anno 431 : « Obsecrationum quoque sacerdotalium Sacramenta rcspiciamus, quæ ab Apostolis tradila in toto mundo atque in omni catholica Ecclesia uniformiter celebrantur, ul legem credendi lex statuat supplicandi. »

289. Λι.Γἳφ} «« vox est Græca quæ *munus publicinn* significat, sacrum praesertim ministerium populi fidelis nomine a sacerdote peractum. De ministerio sacerdotii veteris apud Lucam usurpatur in Evangelio, ‘ de sacro novi Testamenti munere in Actis Apostolorum : λπτηφ*utrur* αντι» *ιυ tufiu.* * Illud a Vulgato interprete redditum est : « Ministrantibus illis Domino ; » ab Erasino : « Cum illi sacrificarent Domino;» quam vim voci inesse Episcopus Anglicanus Buckeridge apud Oxonicnses haud difiiletur.s Graeci vocem retinuerunt , caque designant ritum sacrificium celebrandi, quem Latini Missam vocant. Libros tum græcos, tum latinos, vel alia quavis lingua conscriptos qui ritum celebrandi Sacrilicitiim novæ legis continent, bic intclligimih Liltngiaruin nomine.

290. De Liturgiarum antiquitate, qoÿ rum plures Apostolorum Petri, Jacobi, et Evangelisl.c Marci præscfcrunl nomina, inter eruditos homines disceptatum est : sed eorum nobis probatur sententia qui agnoscunt earum substantiam ad Apostolos referendam esse auctores, ‘ quatenus ὰua priecipua sunt praescripserunt viva voce, ct sacris ministris demandarunt, ad eorum successores transmittenda. Eam primis ipsis sæculls scripto traditam verosimile est : nam de prece altera schismaticorum et hæroticorum ad altare, illicitis vocibus constante, Cyprianus loquitur; quapropter jam precem solemnom certis constantem verbis adhiberi a Catholicis, datur in tell igere. Eam vero sola ministrorum memoria nixam ut servaretur vix credet qui Liltirgiis vetustissimas perlegerit, quæ prolixanimis sunt ut facile retineantur. Harum mira in rebus praecipuis concordia, communem e quo fluxerunt fontem denotat, cl quæ ex publica oratione a Cypriano aliisque citantur , iis inveniuntur consona, ita ut lota Liturgis inde colligi quodammodo possit. Cæterum verosimile est Lilurgias per lria priora sæcula manibus sacerdotum vel aliorum sacrorum ministrorum tantum teri consuevisse, nec fuisse vulgatas.

291. Præcipuæ Lilurgiæ Orientales græco idiomale exaratæ sunt Lilurgia S. Jacobi ea dicitur quæ Hierosolymis

ts) « Thai which wc road *minitiering* , is translated by Erasmus lo he sacrificing , *lacrificanhbut illit*, and sacrificing did surely imply the representation of Cukist ’s Sacrifice; and the word is › Kriijij iiirai,. od’ering of divine worship : » and so there was then a Liturgy , and all Liturgies had this Sacrament in them, n Bishop Buckeridge apud Oionienie», vol iv

J41 · All the ancient liturgies agree in Ihù Furni of Prayer almost in the same «unis, but fully and exactly in (be same sense, order,and method ; which whosoever attentively considers, must lie convinced that thia order of prayer was delivered to the several churches in the very first plantation and settlement of them. ∎ Bishop Bull xiii Sermon apud Oxonienses, vol.ii·

«H apud Ecclesias alias Orientales in usti oral. Exlltit ceric ante Cyrilli Hierosolymitani tempora , qui quarto sæculo medio floruit ; ea enim usus esl, uti liquet ex catechesi ejus quinta cum Lilurgia quæ superest collaia. Earn in compendium redegerunt, testante S. Proclo, S. Basiiius M. ct S. Joannes Chrysostomus. Lilurgia vetustissima .(IUiß in libro octavo Constitutionum Apostolicarum legitur, ante Nicaenum Concilium, uti eruditi censent, conscripta, prxsupponit Lilurgiam Jacobi.

Ü92. Lilurgia S. Marci, in Alexandrina Ecclesia , adhiberi consuevit ab antiquissima ælale; Eulychiani enim , qui Jacohilædicuntur ab anno tot,quo ■Chalcedonensc habitum est Concilium, ab Ecclesia Catholica divulsi, ea adhuc utuntur.

295. Lilurgia Clementis Itomani ea ■dicitur quæ in libro Constitutionum Apostolicarum habetur.

294. Lilurgia Dionysii Areopagita? nomine insignita, in libro tertio de Jlierarchia ecclesiastica occurrit. Scriptum hoc opus nonnullis eruditis videtur ante medium quintum sæculum.

295. Lilurgia a Basilio Magno in novum ordinem disposita noscitur, sicut et a Chrysoslomo, quarum tamen •codices aliquas habent varietates : sed ulraque Lilurgia a mille trecentis cl amplius annis a Græcis adhibita -est. Nestoriani, ab Ecclesia ab anno 431 divulsi, Chrysoslomi Lilurgiam retinent.

29C. Inter Lilurgias Occidentales primum occupat locum Ilomana , quæ S. -Petri dicitur, utpolc juxta ejus instituta composita. Codex vetustissimus ille est qui dicitur : *Codex Sacramentorum velus Romana: Ecctesiœ, a S. Leone Papa 1. confectus.* Superat cæteros •omnes codices lilurgicos, sive Orientales, sive Occidentales, ætate et integritate , nihilqno continet quod quinto saltem sæculo sil posterius. Alter codex est Gelasianus, Gelasio primo auctore, dictus idcirco Gelasii Sacramentarium. In 1res distribuitur libros, quorum primus agit de *mysteriis,* seu *de anni circulo* , per quem celebrantur, secundus de *Natalilis Sanctorum,* tertius est *pro Dominicis diebus* post Pentecosten. Tertius codex est liber Sacramentorum Gregorii M., qui apud plerasquc Occidentis Ecclesias usurpatus, plurimas varietates passus est.

297. Lilurgia Ambrosiana dicilurquæ in Ecclesia Mediolanensi usurpata a remota valde antiquitate a S. Ambrosio recognita esi, et in ordinem redacla.

298. Lilurgia Gallicana dicitur quæ ante Caroli Magni tempora adhibita est in Galliis. sed cessit, ipso agente, Romans. Habentur plures ejus codices, quorum aliqui ad octavum sæculum referuntur, vel ad septimum.

299. Lilurgia Mozarabica, quæ et Hispanica dicitur, ea est qua utebantur Hispani, Arabibus dominantibus [1] solebant enim hi Moslarabes, vel Mozarabes, Hispanos vocare, voluti *extra Arabes,* uti vox illa explicatur. Dicta est etiam *Gotho hispanica,* et *Gothi-ijalltcana*, quia Gothis dominantibus antea Hispaniis et Gallicæ meridionali, usurpari consuevit : magna proinde est antiquitatis.

Hac brevi Liturgiarum notitia praemissa, quam ex libro de antiquis Liturgiis a Theobaldo Lienhart ante paucos annos edito, ' lOinpendio damus, argumentum ipsum de re eucharistica , quod jam indicavimus, fusius exponendum est.

Propositio.

Vera, rcalis, et substantialis præsenlia corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Sacramento Eucharisliæ, et transubstantialionisdog-

[I) Argentorati, «Hi».

nia invicto demonstrantur ox Lilurgiis omnibus antiquissimis, toto *orbo Christiano* usurpatis.

500 *Probatur.* Liturgia S. Jacobi, juxta codicem in *Bibliotheca* veterum Patrum, invocationem continet Spiritus sancti : « I't superveniens sancta el bona et gloriosa sua præsentia sanctificet ct *efficiat hunc panem corpus sanctum Christi lui.* Arnen. *Et calicem hunc pretiosum sanguinem Christi tui* Arnen. » ' Alter codex quem exhibet Rcnaudotius habet : « Ut adveniens efficiat panem istum corpus coeleste, corpus animabusot corporibus salutem præslans, corpus Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi, in remissionem peccatorum, et vitam æternam accipientibus illud. » Populus dicit : « Arnen. > « El mistum quod est in hoc calice, efficiat sanguinem Testamenti novi, sanguinem salutarem, sanguinem vivificum, sanguinem coelestem, sanguinem animabus et corporibus salutem præslanlcm, sanguinem Domini nostri Jesu Christi, in remissionem peccatorum , ct vitam æternam suscipientibus illum. › Populus dicit : « Arnen »5

501. Ille quem prius laudavimus codex , post Dominicam orationem presbyterum exhibet procantem : « ut efficiamur digni qui socii ct participes simus sanctorum luorum mysteriorum. « Alter codex habet : « ul digni simus communicandi corpori el sanguini Christi Salvatoris noslri. »

302. Ad fractionem hostiæ dicit sacerdos, juxta priorem codicem : « Unio sanctissimi corporis el pretiosi sanguinis Domini, et Dei, et Salvatoris nostri Jesu Christi. » Juxta alterum : « Iuspergilur sanguis Domini noslri corpori ejus in nomine Patris, ct Filii, el Spiritus sancti. »

303. Ille codex circa *communionem* hæc habet : » Gustate el videte, quod benignus est Dominus, qui in partes distributus, ac non divisus, el fidelibus impertitus, nec consumptus en, in remissionem peccalorum ct vitam æternam. › Precatur insuper sacerdos: «ul citra condemnationem particeps fiam sancti corporis el pretiosi sanguinis in remissionem peccatorum,ciritam æternam. »

304. Codex Renaudotii habet : ".Sacerdos accipit corpus Christi dicens : «Præsta, Domine, ul -anclificcntur » corpora nostra per corpus sanclum » tuum, ct purificentur animæ nostra· » persanguinem tuum propitialorium.· « Dal Eucharistiam dicens: « Corpusci » sanguis Domini no.stri Jesu Christi » datur tibi in veniam delictorum, cl » remissionem peccatorum in utroque » sæculo. »

305. Cyrillus Hierosolymitanus plane usus est hac Liturgia, ritum autem exponens dicit invocari Spiritum sanctum, « ut laciat panem corpus Christi, vinum sanguinem Christi. » — ‰ ποc«ολι rir /xir «prer *οὐ/ΛΛ Xfiirru,* rw It imi *αἱμα* Xpitrre. Refert sacerdotem porrigentem panein eucliaristicuin dicere : *corpus Christi :* cui respondebatur. *^men ;* post communionem corpori» Christi propinare sanguinis poculum, quem pronus adorabat qui illum bibebat. 5

300. Liturgia S. Marci hauc habet invocationem Spiritus sancti : ‹ Emitte praeterea super nos, el super panes el calices istos Spiritum sanclum tuum, ul eos sanctificet el conservet, tamquam Deus omnipotens *(elatu voce)* cl ‹ *faciat panem quidem corpus.* » *Populus* dicit : Arnen. *Sacerdos elata voce : Culicem autem sanguinem* Novi Testamenti ipsius Domini el Dei, cl Servatoris,et summi Regis noslri Jesu Christi- ‼

|I Bibliotheca? Petrum t. ii. edit. Lugdun.
(t) Apud IUnaudol,ïoin. II. Liturgia? Orientis.
(S) Catechesi xxiii. myslog. v. n. G

Post plura oral : « ut digne participemus iis quæ nobis proposita sunt bonis immaculati corporis et pretiosi sanguinis unigeniti Filii tui. » Cum distribuit Clero, dicit : « Corpus sanctum. » Ad calicem : « Sanguis pretiosus Domini et Dei, el Salvatoris nostri. » Post communionem tres orationes dicuntur; in prima dicitur " communio sancti corporis ct pretiosi sanguinis; » in secunda, « sumptio intemerati corporis tui et pretiosi sanguinis tui ; » in tertia, « participatio sanctissimi corporis et pretiosi sanguinis unigeniti Filii tui. »

307.Liturgia quæinter Constitutiones Apostolicas reperitur, hæc habet in invocatione : « Supra hoc *sacrificium* mittas sanctum tuum Spiritum, testem passionum Domini Jesu : ut exhibeat panem hunc corpus Christi tui — ▮т artiar» re» apri» rare» 9Z>μα. ra Xpiars i»—el calicem hunc sanguinem Christi tui — ixi r> ircmpior ι ô ι » αιμα. γκ Xpiffrd *ft.* n Episcopus post plura populum alloquitur : « Sancta Sanctis — ri χγιγ nir *iyitir* . . . Episcopus quidem tribuat oblatum , dicens : *Corpus Christi* — ⓦ/ X|>tfr«, et qui recipit, respondeat : Anien ; Diaconus vero teneat calicem , ac tradendo dicat : *Sanguis Christi,calix vitio* —

; et qui bibit , *Arnen,* respondeat. » ! *Descriptio Ecclesia, et Cleri, liquid facere debeat unusquisque Clericus vel laicus in Synaxi congregatus* , alibi in Constitutionibus datur, cujus in extrema parle hæc habentur : ▮ Post illa Sacrificium flat, stante omni populo, el tacite procante : cumque oblatum fuerit, unusquisque ordo seorsum dominicum corpus ac pretiosum sanguinem sumat , — μιτακαμβλιιτγ tuear» r«£<r iavrw r» ,îρ,,ὸκ ,a, τιμιβ Λ<μ»τ->τ — accedentes ordinate, ac cum reverentia et timore, uipme ad corpus Regis, o° Oratio post communionem incipit : « Percepto pretioso corpore cl pretioso sanguine Christi : — MlrixS.aârrrir re τιμιβ iv/xir-.r, »ai ri» rqxiso αιμχτιΐ riu Xpiirsv — 3g3mUS grdtidS ci. »

508. Liturgia S. Basilii très præcipue varietates codicum habet, *usualem* scilicet, *Copticam,* et *Alexandrinam.* In *usuali* precatur sacerdos, post explicatum corporale, linteum scilicet quo hostia est excipienda : « Fac me virtute sancti Ini Spiritus idoneum, ut sacerdotii gratia indutus huic sanciæmensæ assistam, el sanclum tuum et immaculatum corpus tuum et sanguinem pretiosum consecrem . . . tu enim es qui offers, cl offerris — ‹/» ·» « »?»▮- Çtjiai χ<χΐ » In *CoptiCU* SIC precatur sacerdos : ▮ Ostende faciem luam super hunc panem et super hunc calicem, quos super mensam hanc tuam sacerdotalem posuimus : benedic eos, sanctifica eos el consecra eos. *Transfer cos, ita ul panis quidem hic fiat corpus tuum sanctum , et hoc mistum in hoc calice, sanguis tuus pretiosus.* »In singul s exemplaribus Liturgix hujus, quod fecit Christus Eucharistiam instituendo recitatur magna cum solemnitate, el lit invocatio Spiritus sancti. In *usuali :* ‹ Proponentes anlitypa * sancti corporis et sanguinis Christi lui, te rogamus el te obsecramus, Sancte Sanctorum, per luæ bonitatis placitum, ul Spiritus sanctus tuus ad nos venial, et ad hæc proposita dona, et ea benedicat, et sanctificet, el official . . panem quidem pretiosum corpus Domini et Dei cl Salvatoris nostri Jesu Christi

(I) Vide Conslit. Aposl. l. viii. c. S- . β.

(i) Ibidem l. ii. c. 57.

'5) Vox hæc lypo nonnunquam respondet. «liquando ly pi mipletioni. Panis et vinum anlilvpa sunt corporis et sanguinis Christi : hæc enim oblatione Melchiscdcrians præsignala sunl; rorari rliani possunt hoc nomine species i|uib'ia vclaniur corpus cl sanguis.

— air» »· *tíμιιι νίμΛ* riv »vpi·, *ðι* 3·«, »0> r«T«pir *iμνι* lari Xpiffri — I11IlI1C VCrO CUlicem pretiosum snnguinem Domini cl Dei el Salvatoris nostri Jesu Christi. .. qui pro mundi vita effusus est - - - . immutans — *μιτΛβΛ>.<,ι* — Spiritu sancto Iuo. » In *Coptica* invocat Spiritum sanctum ul : « panem quidem hunc (/er *panem cruce signabit)* faciat corpus sanctum ipsius Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi, quod datur in remissionem peccatorum el vitam aeternam ei qui illud percipiet. » *Populus :* .Arnen. *Sacerdos 1er cruce calicem signabit et dicet :* « El hunc calicem sanguinem pretiosum Novi Testamenti tui, *(tunc corpus et sanguinem pretiosum designabit}* ipsius Domini Dei el Salvatoris nostri Jesu Christi, qui datur in remissionem peccatorum , el vitam leternain illis qui illum percipient. » *Alexandrina* continet etiam invocationem similem, iisdem fere verbis, adeo ut ea repetere supervacaneum.

509. Precatur deinceps : » Fac ut nemo nostrum ad judicium vel condemnationem sit particeps sancti corporis et sanguinis Christi tui. » Ita in *usuali* habetur. *Ad communionem* orat Christum : « qui supra cum Patre sedes, et hic nobiscum invisibiliter versaris, dignare potenti tua manu impertiri nobis illibatum corpus tuum, et pretiosum sanguinem, et per nos toli populo, n Jn *Coptica* post fractionem hostile, tres illius parles dexleræ manui imponit et dicil : « *Corpus sanctum et sanguis pretiosus , purus , verus, Jesu Christi Filii Dei nostri.* Arnen. *Corpus el sanguis Emmanuelis Dei nostri, hoc est in rei veritate.* Arnen Credo, credo, credo el confiteor usque ad extremum vitæ spiritum hoc esse corpus vivificum Filii tui. . . Jesu Christi. » In *Alexandrina* Sacerdos elevans I t c v J i x ·» ait : « Sancta Sanctis - - - - - Corpus sanctum et sanguis pretiosus, verus Jesu Christi Fili: Dei Arnen. Corpus sanctum et sanguis pretiosus, verus Jesu Chrisit Filii Dei. Anien. Corpus ct sanguii Emmanuelis Dei nostri, hoc est vere.» *Populus :* « Anien. Credo, credo, credo cl confiteor usque ad ultimum spiritum , quod hæc ipsa est caro vivifies, quam accepisti, Christus Deus noster, ex sancta Domina nostra, Deipara, semper Virgine Maria . . . tradidilque pro nobis omnibus ipsam carnem super lignum crucis sanctæ. »

510. Lltturgia S. Chrysostomi Grxti utuntur plerumque, utpote breviori. Basilii Liturgiam Dominicis per magnam Quadragesimam, Paschali tempore, cl nonnullis aliis diebus adhibentes, prout testatus est Hieremias Patriarcha Constantinopolilanus anno 1376 acalholicis Germaniæ respondens. In ea sacerdos cruce ter signat sancta, ct dicil secreto : « Fac quidem panem hunc , pretiosum corpus Christi tui. › *Diaconus.* Amen. *El iterum diaconus:* - Benedic, Domine, sanctum calicem *sacerdos autem benedicens, ait :-* Quoti autem csl in hoc calice, pretiosum sanguinem Christi tui. » *Diaconus.* Anien. *Et rursus Diaconus utraque sancta stola demonstrans,* ait : « Benedic, Domine. » *At sacerdos utraque sancta manu benedicens ait :* α Immutans — Spiritu luo sancto *Diaconus* Arnen, Arnen, Arnen. » *Ad Communionem , sacerdos tenens sanctum panem porrigit diacono ,· el exosculati» diaconus porrigentem sibi manuin, accipit sanctum panem, dicens :* « Impertire mihi, Domine, pretiosum el sanctum corpus Domini et Dei el Salvatoris nostri Jesu Christi. » *Sacerdos autem dicit :* « Impedior libi pretiosum et sanctum et illibatum corpus Domini el Dei el Salvatoris nostri Jesu Christi, in remissionem peccatorum, in vitam ælernam. » *Et secedit retro sanciam mensam inclinans caput, ct orat eodem modo quo sacerdos. Similiter autem sacerdos accipit sanctum panem, inclinans caput ante sanciam mensam cl*

precalitr hoc modo : ·· Credo, Domine, ct confiteor, quod lu es Christus Filius Dcî vivi, *η* . . · Dignare me participem effici sanctissimi lui corporis el sanguinis. ■- - - - << Indulge mihi cuncta, ul bonus , ct clemens , intercessionibus intemeratae tu® ct semper Virginis Matiis incondemnatum me custodi, ut sumam pretiosum et immaculatum corpus tuum. !

511. In Missali Chaldaico habetur Liturgia Chrysoslomo tributa , quæque verosimiliter ad I.ilurgiæ suae exemplum (acta est. In ea precatur sacerdos ul Spiritus sanctus adveniat : - El panem istum exhibeat corpus Christi Dei mei. » *Populus :* « Arnen « *Sacerdos :* ■ El mistum, quod est in hoc calice perficiat sanguinem ejusdem Christi Dei nostri. »

312. Liturgia Nestorianorum praecipua sanctorum Apostolorum nomine insignitur, ct ab Apostolo Thaddæo, et sancio Mari dicitur composita. In ea sacerdos Deo gratias agit : « fecisti nos dignos administrandi mysteria sancta corporis et sanguinis Christi lui » Accedens ad hostia» fractionem , dicil: « Accedimus, Domine , cum fide vera, frangimusque cum confessione, el signamus per misericordiam luam, corpus et sanguinem vivificatoris nostri JesnChrisli. nposlcommunio incipit his verbis : « Christus, Deus noster, Dominus, Rex, Salvator et Vivificator noster, per gratiam suam dignos fecit nos suscipiendi corpus ejus, sanguinemque ejus pretiosum. » Christiani qui dicuntur S. Thomæ in Indiis Orientalibus Liturgia utuntur, in qua verba Domini sic recitant : *Hoc est in veritate corpus meum : Hic est in veritate calix sanguinis mei.* Ad fractionem hostiae dicitur:» Accedimus, Domine, in fide veri- Italia nominis tui ad hæc saneia mysteria ; ac pietate lua frangimus, el misericordia lua signamus corpus et sanguinem Salvatoris nostri Jesu Christi. ■ Ad communionem : « Fraires mei, suscipite corpus ipsius Filii Dei, (fir.il Ecclesia, et bibile ipsius sanguinem. ■

313. Liturgia Armeuorum, prowl Uscanus Episcopus Apnenus, schismata licet addictus , anno 1666 testatus est, dum Amslelodami versaretur, invocationem continet Spiritus sancti . · Quo panis iste benedictus *corpus vere factum est Domini nostri Jesu Christi, el* calix iste benedictus *factus fuit sanguis vere Domini nostri Jesu Christi.* » Varie tamen id legi dixit; nonnulli enim codices habent : « Quo panis et vinum benedicta facta vere corpus el sanguis Domini nostri Jesu Christi. Arnen. » Nonnulli sic legunt : « Quo panem istum benedicens, corpus facies Domini nostri. et calicem istum benedicens, vere facies sanguinem Domini nostri Jesu Christi. » Postea panem consecratum sacerdos appellat *» verum corpus Salvatoris Domini nostri;* » el 1er dicit super calicem : « *Sanguis verus est Domini nostri Jesu Christi, n s*

314. Cophti, Ægyptii scilicet, præter Liturgiam S. Basilii, utuntur Liturgiis S. Cyrilli Alexandrini, et S. Gregorii. Invocatur Spiritus sanctus in Liturgia quæ Cyrilli fert nomen : ■ super hunc panem et super hunc calicem, ut purificentur et transferantur - - - et hunc panem quidem faciat corpus Christi . . . cl hunc calicem faciat quoque sanguinem pretiosum Testamenti Novi ■ ■ · ejusdem Domini, Dei, Salvatoris el Regis omnium nostrum Jesu Christi. «

313. In Liturgia quæ fert nomen S.

(I) Melanchton ul I.utheranam ‹le reali pra-sen lia sententiam defenderet, « adduci! canoncin Misas apud Grscoa, in quo aperte ora! sacerdos, u| *mutatu pane ipeatn corpnt Chritlifiat.* · In Vol. m.

Conf. Aug. »pol. epud IValchium Inlrod. l. ■ ii», p. tH9. (S) In ISlbliolh. Ptlruu».

(S. Cii. in opere. *Ptrprlune‹l· la fiti.* I. ». ■ »ii. p. 3*7. 3A0.

«regor» precatur sacerdos : ▮ Ipse •pilor, Domine, lua voce li.rc proposita transmuta ⁂.«1. — Ipse Spiritum Inum sanctum mille, ot adveniens , sancio. bona et gloriosa sua præsentia sniicliticel ct transmutet proposila pretiosa, cl sancta dona ista, *in.ipsum corpus el sanguinem* hostra liberationis. » *Populus* : « Attendamus. » *Diaconus :* « Arnen. » *Sacerdos alla voce. :* « El faciat panem quidem istum fleri sanctum corpus tuum Domini Dei cl Salvatoris, supremique Regis omnium nostrum Jesu Christi, in remissionem peccatorum, et ad Miam aeternam communicantibus ex illo. » zfd *communionem sacerdos 1er dicit :* «-Corpus sanctum et sanguis pretiosus, verus Jesu Christi Filii Dei, Amen Emmanuel Dei noslri, hoc est vere. Anien. *Populus :* " Anien, Credo, credo, credo et confiteor usque ad ultimum spiritum, quod *hæc ipsa est caro vivifica* , quam accepisti, Christe Deus noster, ex sancta Domina nostra Deipara, el semper Virgine Maria. » Tost communionem dicitur: « Concede nobis per immaculatum corpus Uium el pretiosum tuum sanguinem redemptionem , sicut benigne præstitisli nobis nunc ut ex ipsis Eucharistiam acciperemus. »

316. Jacobike, Eulychiano errore infecti, in Syria, Ægypio et Abyssinia , præler S. Jacobi Liturgiam, utuntur alia quam S» Marulhæ catholico tribuunt , qui circa tinem sæculi quarti floruisse dicitur. In ea habetur invocatio S. Spiritus iisdem fere verbis quibus aliæ Lilurgiæ, et post recitatam Sacramenti institutionem dicit Sacerdos : « Illos etiam corporis el sanguinis sui sancti participes faciens , doctrina divina erudiit. » Alia utuntur Lilurgia quæ beati Jacobi Edesseni dicilur. In invocatione legimus : « nl cilicini panem hunc ipsum corpus Christi Dei noslri, el calicem hunc exhibeat ipsum sanguinem Christi Dei noslri.

317. Ælhiopcs in sua Lilurgia, pom Christi verba in panem recitata a sacerdote, clamant : ▮ Amen, Arnen, Arnen. Credimus el certi sumus,hitdamus te, Domine Deus noster, hoc mi vcre,cl ita credimus, corpus tuum.» Similiter post verba in calicem, populus dicit : « Arnen. Vere est sanguis tuus, credimus. »

31«. In Lilurgia Romana, juxiaantiquissimos Gelasii et Gregorii codices, habelur, uti hodie, oratio ▮ ut nobis *corpus ct sanguis fiat* dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi. » Post consecrationem dicit sacerdos : "Offerimus praeclara majestati tuae, de tuis donis ac dalis, hostiam puram, hostiam sanctam, hostiam immaculatam, panem sanctum vilæ iclernæ.etcalicem salutis perpeluæ. ▮ Ad posicommunionem in festo SS. Processi el Marliniani orat sacerdos : « Corporis sacri el pretiosi sanguinis repleti libamine, quæsumus. Domine Deus noster, ul quod pia devotione gerimus, certa redemptione capiamus. » Ad S. Petrum ad Vincula: " Corporis sacri el pretiosi sanguini» repleti libamine, » etc. In Exaltatione S. Crucis ad posicommunionem Jesu Christi Domini noslri corpore ct sanguine saginati, per quem crucis eat sanclilicalum vexillum. » !

319. In Missa Ambrosiana ea quæ supra cx Romana recitavimus ad verbum fere habentur. Præterea ad fractionem sacerdos dicit ; « Corpus tuum frangitur, Christo , calix benedicitur. ▮ Pariem in calicem demittens, ait : « Commixtio consecrati corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi nobis edentibus el sumentibus proli-

(I) Mirum est Rullum aliosque Missam Romanam dogmati transubslantialionis adversati afflrmasse , quum verbis perspicuis, quamvis minui vehementibus , illud adstruat.

cuit ad vilan» et gaudium sempiternum. » Sumens calicem ait : ·· Præsla , quæso, Domine , ul perceptio corporis cl sanguinis Domini noslri Jesu Christi ad vitam nos perducat ælernarn. n Poslca Quod ore sumpsimus,Domine, pura mente capiamus, ut de corporc et sanguine Domini nostri Jesu Christi liat nobis remedium sempiternum. ▮

320. Missa Mozarabic.a in Missali *omnium offerentium,* institutionem exhibet . et post verba : « Hoc est corpus meum , quod pro vobis tradetur; » pnescribilur : « *Ilie elevetur corpus.* » Post verba consecrationis calicis, præscribitur elevatio calicis , et deinceps dicit : « *elevet corpus Christi,* ▮ quod super calicem tenens recitat Symbolum Conslantinopolitaniim. Ante communionem orat sacerdos : ‹· Domine Deus meus, da mihi corpus et sanguinem Filii lui Domini noslri Jesu Christi iia sumere, ut per illud remissionem omnium peccatorum merear accipere. Ave in ævum *sanctissima caro Christi*.....Corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiat corpus el animam meam in vitam ælernarn. Amen. » Post communionem orationes varicæ recitantur : « Corpus Domini noslri Jesu Christi, quod accepimus, et sanctus sanguis ejus . quem potavimus , adhaereat visceribus nostris, aeterne omnipotens Deus. » — • Refecti Christi corpore et sanguine pariter ' quia sanctifleati Deo Patri omnipotenti gratias referamus. »

321. Ex Missali Gothico, seu Gothico Gallicano, Missa XI, quæ est in diem sanctum Epiphaniæ, sic incipit : « Venerabilem ac primitivum in mirabilibus Epiphaniæ diem . . . veneremur, pia obsecratione poscentes, ul qui tunc aquas in vina mutavit, nunc in sanguinem suum oblationum nostrarum vina convertat. » In Missa XX in Galbedram S. Petri Apostoli post mysterium sacerdos precatur : « ul immittere digneris Spiritum tuum sanctum super hæc solcmnia, ul liat nobis legitima Eucharistia in tuo Filiique tui nomine. ‹t Spiritus sancti, in *transformatione* corporis ac sanguinis Domini nostri Jesu Christi, l nigcmli lui . edentibus nobis vitam ælernam, regnumqne perpetuum collatura bibentibus. ·· Missa l.XXX dominicalis post secreta habet « Explentes sacrosancta ceremoniarum solcmnia, ritu Melchisedcch summi sacerdotis oblata, precamur mente devota tc, Majestas æterna, ul operante virtute, *panem mutatum in canie, poculum versum in sanyuine* illum sumamus in calice qui de te fluxit in cruce ex latere » El post orationem dominicam : ‹· Libera nos a malo, DomineJe.su Christe. Corpus tuum pro nobis crucifixum edimus, el sanguinem sanctum tuum pro nobis effusum bibimus, n

522. Missale Francorum in ordinatione presbyteri Episcopum orantem inducit : « Ul per obsequium plebis tuæ corpus et sanguinem Filii tui immaculata benedictione transfurmet · Missa XXI super oblata . ▮ Deus qui legalium differentias hostiarum unius sacrificii perfectione sanxisti; accipe sacrificium a devotis tibi famulis . . . ul Filius tuus Jesus Christus, qui se usque in finem sæculi suis lidclibu» promisit adfuturum, et *præsenlicæ corporalis mysteriis* non deserat quos redemit, ct majestatis suæ benefietis non relinquat. »

323. Missale Gallicanum vetus plura suppeditat. In Missa S. Germani Episcopi , collectio post Eucharistiam : « Sumpsimus ex sacris altaribus Christi Domini ac Dei nostri corpus el sanguinem . . . aspice. Domine, qui et tuo vesci corpore, et tuum corpus, effici vis fideles. ·· in Missa XVII fena V in cœna Domini, post *Saucius :* « Hanc igitur oblationem . quam libi offerimus oh diem jejunii cœna· dominicæ, in qua Dominus noster Jesus Christus Filius tuus in Novo Testamen-

<0 sacrificandi ritum instituit, dum panem cl vinum, (quæ Melchisedech in præfiguralione futuri mysterii sacerdos obtulerat), in Sacramento sui corporis cl sanguinis *transformavit ;* quæsmnus, Domine, ut placatus accipias. »

524. Sacranientarium Gallicanum , in Missa *quadragesimali, contestationem* habet : « Hunc panem, Domine , nobis ministrare non desinas, quem ut sitiamus *(esuriamus)* indesinenter hortaris, cujus carne a te ipso sanclillcata dum pascimur, roboramur, et sanguine dum potamur, abluimur. » In Missa S Sigismundi regis, *contestatio :* • Tua dona sunt, Domine, ul in nomine electi lui Sigismundi per communionem corporis'el sanguinis Domini nostri Jesu Christi Filii tui a famulo tuo, *Ul.* ' tempestatis frigora , febrium ardorem repellas. <

325. In ipsa quam Matthias Flaccus Lutheranus edidit anno 1557, Missa Latina, quæ in Galliis olim recitari consuevit, documenta clarissima realis præsenliæ habentur : « Sanctifica, Domine, hanc oblationem, ut nobis unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Chrisli corpus liat. » « Oblatum tibi, Domine, calicem sanctifica , ut nobis Unigeniti tui Domini nostri Jesu Christi sanguis flat. ▮ Post orationem dominicam præscribilur : *Misceatur corpus dominico sanguini, cl dicatur :* « Hæc sacrosancta commixtio corporis el sanguinis Domini noslri Jesu Christi liat Omnibus nobis sumentibus salus mentis el corporis. » Communio sic se habet : *Quando corpus dominicum sacerdos in manus accipit, dicat :* « Panem coelestem accipiam , et nomen Domini invocabo. » Sequitur oratio : « Perceptio corporis lui, Domine Jesu Christe, quam indignus sumere præsumo, etc. ·· *Cum corpus sumitur :* « Corpus Domini noslri Jesu Chrisli sil mihi remedium sempiternum iu vitam æternam.. . . . « Communicatio et confirmatio corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi prosit mihi in remissionem omnium peccatorum meorum, ct conservet me ad vitam æternam. » *Cum sanguis sumitur :* « Sanguis Domini nostri Jesu Chrisli custodiat me in vitam æternam. » Post perceptam communionem ; « Corpus tuum, Domine, quod accepi, el calix quem potavi, adhaereant in visceribus meis. » *Deinde presbyteris cl diaconis corput in manus accipientibus , et communicantibus dicitur singulis :* ▮ Pax tccum: Il. El cum Spiritu tuo. » *Alia :* « Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, n Calicem vero cum sacrosancto commixtione dando unicuique, dicat: « Hæc sacrosancta commixtio corporis ct sanguinis Domini nostri Jesu Chrisli prosit tibi ad vitam æternam.· Post communionem inter preces dicit. « Præsla, Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, ulqui corpus el sanguinem proprium pro nobis indignis datum edimus, et bibimus, liat nobis ad salutem. »

52G Ex his omnibus Liturgiis paviveram, restent, ct substantialem corporis ct sanguinis Domini nostri Jesu Chrisli in Eucharistia præsentiam, et transubstanlialionem, semper et ubique agnitam fuisse in Ecclesia catholica per orbem, imo agnosci adhuc a sectariis loto Oriente diffusis, ct ab iis qui in Ægypio versantur. Equidem omnes Liturgi»·panem cl vinum Spiritus saucii virtute mulari et converti in corpus el sanguinem Christi tradunt, hæcque orc fidelium sumi. Ideo hae occurrunt voces *plraflaSur , txtraire<n0 , IransfomidUO·* Quum autem Lilurgiarum substantiaal» Apostolis derivetur, uti patet cx earum antiquitate , et in rebus praecipuis con-

(lj *IIIq* · in ulini nODiineudos designabatur, qui littera X. nunc indicati···

confia. liquet dogma fidei de vera , reali, el substantiali præscntia, adeo- (|uc de transubstanliatione , fuisse ab Apostolis traditum, el basim esse totius cultus Christiani.

Objectiones

3î". *Obj.* I l.ilurgiæ fere omnes invocationem Spiritus sancti, ut transmutet et transformel panem cl vinum, institutionis narrationi subjungunt, ideoque verbis consecrationis prolatis nulla agnoscitur substantiarum mutatio, nec aliud proinde postulatur, quam ut Spiritus sancti benedictione fiant symbola et signa corporis et sanguinis Chrisli, cum coelesti quadam virtute cl efficacia conjuncta.

328. *Resp* Hanc interpretationem nullo modo patiuntur perspicua illa quæ protulimus testimonia. Quamvis aulem daremus iis qui Orientales Lilurgias composuerunt, cl qui eas adhibent , persuasum esse illa Spiritus sancli invocatione , potius quam verbis Dominicis confici Eucharistiam, vel ex verbis Domini una cum invocatione inlegram formam consecrationis constate, non ideo licebit de præscntia reali et substantiali, quæ adeo manifeste in Lilurgiis declaratur, dubitare. Cæterum eruditi homines, Graecorum cl Orientalium testimoniis innixi, judicarunt consecrationem verbis Chrisli perfici, sicut olim docuit Chrysostomus, Liturgiæ licet auctor insignis: invocationem autem Spiritus sancli rem veluti adhuc peragendam spectare, adeo ut sacerdos divinum opus veluti admirons, orat ut flat mira illa substantia· mutatio, quam jam factam esse novit Sic in oblatione panis hostiam immaculatam se Deo offerre dicit, miram illam panis in corpus Chrisli conversionem, quæ futura ont, veluti factam contemplans, fta post Episcopum Ostnncnsem Naironns, ' cui asvniitur Assemanns, * Orientalis uterque, et consuetudines et sententias snorum apprime edocti. Græci ipsi in Concilio Florentino de verbis Domini interrogati , responderunt se fateri per hæc verba consecrari divinum panem et fieri corpus Chrisli. — ſlutir·» rb Ou« e»r«r >n 9uμ» Xfhri. ·

329. *Obj.* 2. « Ex ipsis hisce Lilurgiis , si consideramus quæ sequuntur, patet quod nulla mutatio, aut conversio substantiae indicetur. ·» Ha Walchius. '

330. *Resp.* Id gratis asseritur, el contra rei evidentiam : nam quæ sequuntur ostendunt corpus cl sanguinem Christi adesse, el sacerdotis manu dari, et ore fidelium suscipi, nec aliud quidquam ; proinde veram contigisse substantiæ panis et vini mutationem.

331. *Obj.* 3. In Liturgiis pluribus orat sacerdos ut Spiritus sanctus exhibeat — αιοιἰι-ξχι — Assainir — COCpus ct sanguinem Chrisli. Ergo veritas corporis non ibi agnoscitur, nec ulla substantiæ mutatio.

332. *Resp.* Non orat sacerdos ul panis cl vinum exhibeant corpus cl sanguinem Chrisli, sed ut ipse Spiritus sanctus panem et vinum facial el exhibeat corpus et sanguinem Christi ; vocum enim Graecarum eadem est vis, uti Isaacus Causaubonus, Græcis litteris insignis, el Protestantium in castris militans, agnovit, s — quippe dicitur magistralibus creatis. sicut et 4»»ψβή·ι». 1 Equidem unaquæque Lilurgia verum corpus adesse declarat, elideo mutationem subslan-

ti) In EuopUa p. 139.
(i) Bibliolbcca Orientalis p. ton.
(S) Acia Cone. Flor. So1s. xxv.
«(4' Introductio ad lib. symb. l. i. c. iii.
§ IIiiii. p. $94.
{Si Eicrcit. in Baron, p. SM. Ed. Lond.
(S\ Vide apud Renaudotiuni I.ilury. Orienlal. ». i. p. iii.

tin' sialuil, quam pleræque verbis *vnhlc* perspicuis enuntiant.

555. *Obj.* 4. *Jntilypa* vocantur qua jacent in altari post verba Dominicii prolata et Spiritus sancti invocationem. Non sunt igitur ipsum corpus et sanguis Christi.

534. *Resp.* Optimum damus vocis interpretem S. Joannem Damascenum, quem Græci plurimi faciunt : « Antitype vero futurorum dicimus, non quod non sint vere corpus el sanguis, sed quia per ipsa divinitatis Christi nunc sumus consortes: tunc autem intellectuali ratione per solam visionem percipiemus. » 1

CAPUT X.

DE ΓΠΕ ORIENTALIUM SECTARUM.

Insignia quidem fIdei documenta, quam *de* Eucharistia fovent Græci et Orientales omnes, in Liturgiis quibus utuntur habemus; sed in re tanti momenti abundare præslat, quam vel minimum relinquere locum dubitationi. Alia igitur testimonia adducemus.

Propositio.

Viget, viguilque semper apud Græcos el Orientales omnes fides de vera, reali, el substantiali præsenlia Domini nostri Jesu Christi in Eucharistia, adeoque dogma transubstantialionis.

335. *Probatur,* 1. *ex proteslanticoruni scriptorum confessione.* Cnisius, Lutheranus professor Tubingensis, post litteras nuntiosque missos ad Jeremiam, patriarcham Constantinopolilanum , fassus est de Græcis, « quod septem Sacramenta habent, ac transmutari panem in corpus Domini, et anum in sanguinem putant ; quod liæc in Liturgiis Deo Patri offerunt *pro* peccatis sacerdotum, et ignorantiis populi : » * Eques Angliis Eduardus Sandius id etiam latetur; · Grotius irridet Rivetum contradicentem ; 4 Flavius Lutheranus pariter irridet llottingerum; Forbesius Episcopus Edimburgensis plerosquc Græcos ita sentire agnoscit, · nec aliquos contra sentire probare aggreditur; Dannawcrus, Professor Agrigentinus , inter eorum errores recenset transiibslanlialioneni. '

330. *Probatur* 2. *ex silentio (iraxorum de Iransubstantiationc, orto inter eos et Latinos dissidio* Undecimo sæculo medio, anno scilicet 1053, vehemens ortum est dissidium Græcos inter et Latinos , Michaele Cerulario patriarcha Constanlinopolitano Leoni IX. objiciente quidquid in Latinorum moribus reprehensioni locum aliquatenus dare videbatur. Attamen de traiisubslanliatione siluit, quamvis Leu paulo antea Bcrengarium ob eam denegatam in Concilio damnasset, el Michael de usu panis azymi in Sacramento conficiendo graviter quereretur. Ergo illo ex capite nullus erat qucrelæ locus, sed ulraque *ex* parte concordia fidei et cultus. Græcos tunc temporis Romæ versatos luisse , ritus suos servantes, ipso haud improbante, testatur Leo, « quia nihil obsunt saluti credentium diversa? pro loco el tempore consuetudines, quando una fides per dilectionem operans bona quæ potest uni Deo commendat omnes. » 7 be unitate fidei igitur constabat ulrinque. Humberlus Cardinalis cl alii Gouslan tinopolim profecti, legatione pontificia fungentes, linperatoii obtulerunt scri-

(I I., iv de tide Orthodoxa c. xiv.

(i) Germano Graec. I. v. p. Siu.

(b) Cap. alii. cit. in opere celeberrimo : · l.a perpétuité de la Foi de l'Eglise Catholique touchant ('Eucharistie défendue. ∎ I. ii. ch. iv. p. ItG. ĩde edit.

(4) Discussio Apologetici Itiveli.

(5) Consid. modest, de Sacr. Luth. o. iv. p. 411.

(G, De Ecclesia Graecanica hodierna p. 46.

(?) Leo IX. ep. i. t. 3. episI. Rom. Pont. c. s.

plum quo Cerulnril querelis respondebatur. in quo, dum de azymo ageretur, dicebatur : Ⅱ Taliter præparatus azymus, fideli invocatione totius Trinitatis fit verum cl singulare corpus Christi. » Excommunicatione perculerunt Cerularium , causis recensitis , quin erroris contra Eucharisticum dogma , paulo antea definitum in Occidentis Conciliis, cum accusarinl; civitatem cl Imperatorem orthodoxam esse simul testantes. Petrus patriarcha Antiochenus, ad quem scripsit Ccrularius respondens, nihil dixit unde suspicari liceat de re Eucharistiæ esse inter 1res illas sedes ullam discrepantiam , cui e contra testimonium præbuil insigne in epistola ad Episcopum Gradensem. !

357. Occasione illius dissidii scripta edita sunt a Niceta, monacho Conslantinopolilano, qui *e* partibus Cerularii stabat, quibus respondit Ilumbertus Cardinalis. Accusabat Latinos Nicetas cos jejunium frangere Quadragesimale, Missam celebrando hora terlia, scilicet, quæ apud nos nona dicitur. Respondens Humberlus Nicelam arguebat voluti corpus Domini cibis cæteris adsimilanlem , Slercoranislarum inore. Cæterum Nicetas scribebat : « Sanctus autem Spiritus vivificusque in vivificata ejus carne permansit, quam comedentes in pane qui immutatus est per Spiritum, el effectus corpus Christi, vivimus in ipso, tamquam vivam cl deilicalam ejus carnem edentes. » 8

338. Lanfrancus , Halus gente, vindex insignis dogmatis Eucharistici, scripsit anno 1079, et appellavit Græcos, Armenos, et universos prorsus Christianos, ulpole credentes mysterio, adeo ut totam Ecclesiam periisse dicendum foret , si transubstantiationis dogma divinum non esset. Bercngario idcirco objicit immanem superbiam : « fastu quo plenus e» contra orbem terrarum sentire cœpisii. n * Durandus etiam paucis Berengarii assecIis orbis Christiani consensum objicit : « Absit tam perversis et a veritate ipsa tantum aversis pari jungamur perfidia, atque in sancta dominici corporis ac sanguinis communione minus aliquid fateamur quam Catholica per orbem universum praedicat Ecclesia. » *

339. Theophylactus, Archiepiscopus Bulgariæ, sæculo undecimo , clarissimis verbis dicit carnem et sanguinem adesse, nobisque dari in Sacramento, quamvis panis speciem corpus praesefcral, ne a comedendo abhorreremus. Transubslantialionem his verbis declarat — (‹t ÏÏi›Λμι› ‹raf»tr χα‹ ὰι/xanr *μηιισπιχ.ιι-ι* — 5 ◦ in virtutem carnis el sanguinis transmutat; » seu potius in ipsam carnem et sanguinem; hæc est enim vis verborum, uti ex pluribus ejus dictis liquet : vocat enim Sacramentum — ùuri ?» ⅋»/ r» »vpi« »— ipsum corpus Domini; » —ry ⇔η kri — « reapse caro est ; » — «iri r« xup»› *σίγξ* — « ipsa Domini caro. » · *Ε»* *h*, reri *μα* Jiri r· *βύμ»*, fiutriu iri ieri ri *Thpu. ra* xipiu «iri» i ayiaji/xucr ir *ri* JiJuWrap<0, xax «*Xi Surirer*", *à* γχς ÎIxI rer» *ifrii* airirvircr , «*Χλα* riri *β* trri ri ai/xx. «pp»ra γὰρ filp7 (ια *μιτικιιΐτΛΐ*, *κφι* ^λ ιιιτ λ ι *ίμ'ιι* aprtr. 7 « POITO diCCQS , HOC CSl corpus meum ; ostendit, quod ipsum corpus Domini est panis sancliticatus in altario, el non respondens figura *(anlilypon).* Non enim dixit : Hoc est figura *(anlilypon),* sed : hoc est corpus meum. Ineffabili enim operatione transformatur, etiam si nobis

(I) Vide *Perpétuité ile la (foi,* Vol. i. I. ii. C. «. . Ili9. (i) Ibid c. vi. ρ <57.

(5! I.anfranc. !.. de corp. Domini c.i».

(I) Durandus pari. ii.

(Iij In More. Comment, c. nn.

(Oi In Matib. corr.m. c. uti. Vide et comment. in Joan. c. vi.

(7 In Maith, comm. .. »i».

\idealtir panis. » lierum : ▮ ›) àp ïr»r«rv r· ër'zar»r Iffrn e aprrr. àax' Lr «vr· IkifM *μιναβικλιτσα* ri *βῖμα r»* Xp<»re. ↑ « Non cnim figura et exemplar quoddam Dominici corporis panis csl ; sed in illum ipsum convertitur corpus Christi. »

540. Ex crucesignaturum bellis fidei Cnecorum el Latinorum h‹ic de rc concordia liquet. Immanis hominum multitudo , ad mlilionem facile pertingens, in Orientem transivit, quibus omnibus firma erat de transubstanliaIiono fides, quæ ex recenti Berengarii damnatione magis claruerat Urbibus captis plerumque Episcopus Latinus constituebatur in Occidentalium utilitatem, cui aliquando Orientales sesc subjiciebant, quibus tamen sæpc concessum est, ut Episcopo Græci ritus subjecti manerent. Patriarcha Antiochenus, Græcus, capta civitate, a Latinis in suo gradu est servatus, qui ct ei sese subjecerunt. Magnum igitur erat Graecos inter et Latinos commercium vilæque societas, et utrorumque doctrinam el tidem noscendi occasio : nec tamen de fide hujus mysterii ulla contigit disceptatio.

341. Occasione schismatis, quod tandem conflatum est, prodierunt utraque ex parte scripta, et acerrima jacta sunt probra, quin transubstantiationis dogma in medium adductum sil. Scripsit quidem Nicolaus, Melhonensis Episcopus, Latinorum infensissimus hostis, librum contra quosdam dubitantes de hoc mysterio, quod a nonnullis in dubium revocatum contra fidem publicam Græcorum inde colligitur : nulla tamen secla illorum cxlilit. Titulus libri est — rtpsr **rir iiiriftirer** >«i Xt^cirar cri i *l·μι^ῶμι·>τ* **ifrtr** *xai tnir "· Ifrt βῶ»* ri, *α<μ»* ῆα «vρ«β *ἰμῶι ftеu Xpirm. ' –* "COIIIfa dubitantes et asserentes panem et vinum consecratum non esse corpus ct sanguinem Domini nostri Jesu Christi » Dicit « corpus el sanguinem Christi esse quæ in mysteriis Hunt. » — *eip, χαι αιμα XpiOrv* Γ» *πΧχμια.*

512. Nicetas Chômâtes de Latinis quercus, eos in urbis Constanlinopolilanie direptione anno 1205. ipsum corpus Christi cl sanguinem in terram projecisse et fudisse affirmat. — » ik

xai αιαχχμιῖ·ι 3f *ipâr ri* lut, *αιμα. χαι α'νμα* XpiTra *tara y'.?* Xii/iuu *xai fiwripuuu.*

343. Fidei cxlat confessio, quam Graeci a Saracenis ad fidem conversis exigebant , ante tempora Manuelis Comneni, in qua profitebatur conversus se credere, panem et vinum mysticis precibus consecratum esse vere corpus el sanguinem Domini nostri Jesu Christi.

544 GrcgoriuslX.anno l233Gracosad unitatem revocare studens, ad Germanum Episcopum Corislanlinopolilaniim scripsit, et post transubstanliationem panem, seu azymum, seu fermentatum, haud superesse docuit; mutatus scilicet csl in corpus Domini.s Tota inde secuta inter Legatos pontificios ct Graces disputatio fuit: « An Christi corpus in azymo confici possit? » *

345. Clemens IV. ad Michaelem Paleologum Imperatorem professionem fidei misilsubscribendam, in qua quum de azymorum usu agere oportuerit, Græcis affirmantibus in azymo corpus Domini confici non posse, transubslantialionis dogma ea occasione expositum csl : « Sacramentum Eucharistia; c'

(I) Comm. in Marcum cap. siv. p. î,î. Conjicit VValchius hunc locum ante oculos habuisse Melancbtonem, dum in apologia Augustana; confessionis scriberet Theophyiaclum scripsisse *panem non lanium figuram eue, ted vere in carnem mulari,* lotrod. 'ad libros symbol. Luther. I. i. c. iii. p. 489. ITusIra autem laborat WalcbM» testimonia Theophylacli de mulalione acciderunt tali interpretari.

(41 Bibl. ve), pal. I. ii. 6ða -let.

(3) Bainaldus an. <135. n. 1, par. an. îÎSÎ. n. ▮ (Γ Ibidem, n. <It

azymoconllc.il Romana Ecclesia, tenens ct docens quod in ipso Sacramento panis vere iransubstanlialur in corpus, ct vinum in sanguinem Domini nostri Jesu Christi ▮ ' Hanc fidei confessionem ■nomine Imperatoris juratus professus csl Gregorius Acropolilanus, ejus Nuntius, in Concilio generali Lugdunensi anno 1271, el Legatus Concilii Gr.e-,eorum nomine Metropolitani Ephesini, ct (riginta Episcoporum. Post Concilium Lugdunense habitum est in Græcia Concilium, præside patriarcha Joanne Vecco, in locum Joscphi. qui pertinax in schismate recesserat in monasterium, et quæ acta sunt Lugduni probata sunt. In litteris Concilii nomine a Vecco scriptis hæc habentur : « Credentes el nos, ipsum azymum panem in ipso sacro officio Eucharistiæ vere transubsiantiari in corpus Domini nostri Jesu Christi, el vinum in sanguinem ejus per sanctissimi Spiritus virtutem el operationem. »[1]

Renovato, sub Andronico , Michaelis lilio, schismate, de transubstantialionis dogmate nemo questus csl

510. S. Thomas Aquinas contra Græcos scribens, de errore contra transubslantiationem nihil dicit, quamvis de azymis agat. Ex alio ejus opere constat Saracenos Christianis universis id dogma objicere : « Improperant etiam •Christianis, quod in altari comedunt Deum suum, el quod corpus Christi, si esset ita magnum sicut mons, jam deberet esse consumptum. »[2]

317. Joannes Paleologus, Imperator, anno 1369, iter Romam susoepit, el lidei professionem juratus emisit, in qua de azymis dicitur : « Sacramentum Eucharistiæ ox azymo sacrificat Ecclesia Romana praedicta, tenens et docens quod in ipso Sacramento *puni., ven transmutatur in corpus, ct vinum in sanguinem Domini nostri Jesu Christi. "* — ·» aira ra *μν»τί/lφ* I ijrtr s>,3«r /ilra/3a>,»tra< «ir *9νμα.,* »σί « ΐiiisr Ur «ui» *ru xvui» ·μΰ>* 7 Xjiiffr». '

548. Clemens VI. de Græcis Servîa?, Dalmatiæ, cl Macedonis anno 1381 questus est : « Mendaciter asserunt, contra ea quæ præfala Romana tenet et docet Ecclesia, corpus Christi non in azymo, sed in fermentato pane confici debere , et quod in azymo confectum est, esse denegant corpus Christi.»'

349. In Concilio Florentino Græci ad unitatem redierunt post maturum rerum omnium examen ; de transubslantiatione autem nulla occurrit difficultas, sed tantum de azymorum usu.

350. Jeremias, patriarcha Constantinopolitanus, a Lutheranis interrogatus de Græcorum fide, anno circiter 1574. respondit panem mulari in ipsum corpus Domini — iir ·«·· r» »» »<>▮ — vinum in ipsum sanguinem Domini. — iir «urà r» τi χνριν *άμ».* 6

351. In Concilio Constantinopolilano anno 1642, præside Parthenio, Iribus aliis Patriarchis, pluribus Metropolitis, et Episcopis considentibus, confessio fidei a Petro Mogila, Russiæ Metropolis, conscripta, probata est : in qua dicitur : « quod tempore quo *'sacerdos)* consecrat sancta dona, substantia panis el substantia vini mutetur in substantiam veri corporis ct veri sanguinis Jesu Christi, operatione sancti Spiritus quem invocat . . Post hæc verba iratisubslantiatio fit eodem instanti, et panis mutatur in verum corpus Jesu Christi, et vinum in ejus sanguinem,

(I) Ilainaldus an. «867. n. 77.

(i, Ibidem an. 1877. n. 30.

(3) *Declaratio quorumdam dubiorum contra* ■*Gracoi, Armem», et Saraceno».* Objectio sttpr» rtcilata Saracenorum numine proponitur.

(4) Allalius de pi-ipel. cuos. p. 346.

(6J Ep. ad Episcopo Latinos in Gtrcia dimorentes apud Uainulduin an. 1531. n. 10.

(C) Iu resp. Jereuur passim.

apparentiis panis ct vini remanentibus, ex divina œconomia.

552. Arrncni, testante Gerlaco . Lu-lherano , « in cœna Domini verum et substantiale corpus ct sanguinem Domini adesse dicunt, sed videntur transubstantiationem probare. » "Olearius, Lulheranus etiam, id testatur: « Quod Armeni etiam credunt transubslnntia-lionem . cognovi ex patriarcha qui nos invisebat Scamachiæ in .Media. »3

355. Jacobiiæ, testante Dionysio llarsalibeo, in Liturgiam S. Jacobi, qua utuntur, scribente, una nobiscum creilunl transuhslanliaiioni : « Dicimus panem hunc coelestem in veritate ct effectu esse corpus Filii Dei, et illud idem esse corpus personæ ipsius, quod assumpsit ex Maria, et facium est sacrificium in cruce pro nobis.»1— « Sacramenta autem vocantur corpus el sanguis, quoniam non illud quod videtur sunt : secundum speciem aulcm panis et vinum sunt, sed agnoscuntur atque sunt corpus el sanguis Dei. »5

354. Maronilæ prope Libanum et in aliis Syriae partibus degentes, nunquam erroris contra Iransubslanlialionem accusali sunl : dogma perspicuis verbis declaratur in commentario in Lilurgiam S. Jacobi, quod Joannem Maronem sexti saeculi exeuntis auctorem habere censetur.6

355. Æthiopcs, lestante Damiano Goez, Eucharistiam « indubitatum Christi cum corpus, tum sanguinem esse sincera fide profitentur. « Anno 1651 tres Æthiopes Rom:e subscripserunt fidei declaralioni : « Nos Æthiopes in verilate attestamur, gentem nostram venerari imagines Sauciorum, el crederc corpus et sanguinem Jesu Christi pr.Tscntialiler adesse in sancta Eucharistia. » 7

356 Porro ex hac onminm sectarum consensione argumentum derivatur v«-iidissimum divinie traditionis : nam liquet eam fuisse fidem saeculis quarto vel quinto, quo plures sectae suam referunt originem , et fuisse publico et solemni omnium cultu celebratam, Adeo altas egerat radices, ut nequidem partium studiis evelli potuerit Erat igitur antiqua ct certissima doctrina. quæ ad ipsa rei Christiana· primordia necessario referenda est.

CAPUT XI,

DE PEBMANEXTI PB.ESF.NTIA.

357. Murtinus Bucerus, e Dominicans familia apostata, verborum ambigui tate ct fallendi studio notissimus, Lulheranos cum Sacramcnlariis ut conciliarcl, Christum in Eucharistia adesse docuit, sed in actione tantum, dum sumeretur : hoc scilicet pacto iis favit qui fide suscipientium Christum percipi tradebant; Luthero, praesentiae confessionc . gratificans. Hic tamen non satis id habuit, sed per totam actionem Sacramenlalem Christum adesse definivit Kemnitius eum agnovit prasenlem in iis actibus qui cum cœna connectuntur, veluti dum Eucharistia paulo post ad ægrolantes defertur. Ecclesia Catholica conversionem panis et vini in substantiam corporis et sanguinis Christi prædicans, cum adorat prasentent quamdiu servantur specie» sacramenlales, el anathemate ferit contrarium errorem : » Si quis dixerit, peracta consecratione , in admirabili

;i t'ail. i. in resp. ad inlering. evii.

(i. Crucius in Cerinuno-Grscia.

(5) Cii. in opere *Perpétuité de la fui*, l. v. ch. 14 (.unira in Lit. S. Jacobi c. i.

(S) ibidem c. **liii.**

(C) Vide opus *Perpétuité de la fui*, l. v. ch. p. 401.

(7) Cit. in opere : *Perpétuité de la foi*, l. ch. **liii.** vol. i. p. 104,40G.

Eucharisliæ Sacramento non esse corpus ct sanguinem Domini nostri Jesu Christi, sed tantum in usu, dum sumitur, non autem ante vel post, et in hostiis sou particulis consecratis qum post communionem reservantur, vel supersunt, non remanere veruin corpus Domini;anathema sil. › · ItaTridentini Patres.

Propositio.

In hostiis seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, remanet verum corpus Domini.

358. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Christi verba vera erant eo quo prolata sunt momento, et quod porrigebat Apostolis suum erat corpus et sanguis, antequam ipsi acceperint, ergo ex usu. vel ex fide sumentium non pendebat ut Sac<amentum Christi corpus foret et sanguis. Nulla sinit ratio ut illa censeamus desinere adesse, quum semel prolatis Christi verbis præsenlia liant.

359. *Probatur* 2. *ex Patrum auctoritate.* S. Optatus Milevitanus in Donatislas vehementer invectus est oh confracta Catholicorum altaria, et Eucharistiam horrenda impietate violatam : « Quid enim est altare nisi sedes corporis et sanguinis Christi ? ·· Quid vos ▮ offenderat Christus, cujus illuc per » certa momenta corpus ct sanguis in- • habitabat? - - - An modo Judœos " imitati estis? Illi injecerunt manus • Christo in cruce : a vobis percussus • est in altari. » . . . . Hoc tamen immane facinus a vobis geminatum est, dum fregistis etiam calices Christi sanguinis portatores. ⁂

360. S. Joannes Chrysoslomus ad S. Innocentium I. scribens, de mililibus ab Imperatore missis ait : ·· Locum in quo sancta condita servabantur, ingressi sunt milites, quorum aliquos scimus nullis initiatos mysteriis , el viderunt omnia quæ intus erant ; quin el testes sumus, quod Christi sanguis, sicut in tali tumultu contingit , in prædiclorum militum vestes effusus èst.»

3Gl. S. Cyrillus Alexandrinus «Audio aliquos esse, qui mysticam Eulogiam nihil ad sanctificationem juvare dicant, si quid ex ea fiat reliqui in alium diem. Insaniunt vero qui hæc asserunt; neque enim alteraturChrislus, neque sanctum corpus ejus immutatur, sed benedictionis vis ac facultas, el vivificans gratia perpetua in illo existit. n *

362. *Probatur* 3. *ex antiquissima consuetudine conservandi Eucharistiam. S.* Justinus M. testatur eam deferri a diaconis ad absentes — **vv** *ί ηφιτι ἀτ·.<pῖ)ῖ«vι* : « ad absentes perferunt. »ꜱ

363. S. Ircnæus monuit Victorem Episcopum Romanum suos decessores consuevisse Eucharistiam mittere ad Episcopos, in quorum ecclesiis Pascha servabatur die eodem quo Judæi suum Servabant.—r»ir ὸτι r«i> rxucixtvr >rf/xrs> ivZipiTriar. ⁋

364. Tertullianus, uxorem suam ab ineundis novis nuptiis , post mortem suam, cum ethnico homineul deterreat, id inter cælera adducit argumentum, quod maritus non satis veneraretur cœlcsle hoc Sacramentum, quod juxta illius ælatis disciplinam, fideles domi in arca parva tenebant, mane illud sibi administrantes :« Non sciet maritus, quid in occulto aute omnem cibum sumas. » 7

365. S. Cyprianus narrat : « Mulier quædam cum arcam suam, in qua Sanctum Domini fucral, indignis manibus

II) *Sets.* mi. Can. iv.
(ij *L.* dc schismate Donalietarum , n. i. i,
3) Ep. ad Innoc. (i) Ep. ad Ccelosyriuin.
(S) Apologi» i. n. 63.
(0) Apud Euscb. l. ». hist. E d. ▮. tui.
(7) L. ii. ad 1'sorem.

tcntasscl aperire, igne inde surgenle deterrita est n ·

366. S. Rasilius M. dicit : - Alexandria· cl per Ægyptum unusquisque etiam de plebe, ul plurimum habet domi suæ communionem. » *

367. Paulinas diaconus in vita S. Ambrosii narrat S. Honoratum Vercellenscm Episcopum, cum in superiori labulato decumberet, ccelilus de nocte admonitum, ut Ambrosio morituro subveniret : « qui descendens obtulit Saneto *Domini corpus :* quo accepto, ubi glutivit, emisit spiritum. » '

368. Græci ex antiquissima disciplina ferla quinta Majoris Hebdomada Eucharistiam consecrant , infirmorum causa per annum servandam, quam periclitantibus vita administrant. In Ecclesiis earn servant juxta parietem , coluntque, lestante viatore protestanlico. *

369. Calvinusjpse fassus est veleris Ecclesiæ exemplum suffragari consuetudini servandi Eucharistiam ul aegrotis administretur, cui tamen reluctari inverecundus ausus est « Quorsum igitur, »ail, « evadet altera *(consecratio)* cujus vis ad ægrotos usque pervenit ? Sed enim qui sic faciunt, habent veleris Ecclesiæ exemplum. Fateor : verum in re tanta ct in qua non sine magno periculo erratur, nihil tutius est, quam ipsam veritatem sequi. » 8

Objectiones solvuntur.

I *Obj.* i. Ecclesia Hierosolymilesle Ilesychio, solebat c.ombuquod supererat ex Eucharistia. ° Ecclesia Constantinopolitana reliquias Eucharistiæ pueris e scholis evocatis dabat munducandas. ' Nonnunquam cadaveribus Eucharistia inserebatur, Vino consecrato intinxit calamum Theodorus Papa, Pyrrhi (ionstantinopolitiini, Monothelismi patroni, damnans errorem. Episcopi qui Pholium damnarunt illud exemplum imitati sunt! Augustinus narrat mulierem cataplasma ex Eucharistia confecisse, quo sanatus est filius ejus qui rgrolabat. * Hæc male conveniunt fidei de Christo in Eucharistia praesente, absoluta jam actione sacramentali.

371. *Resp.* Plurimie quidem pro lemportim loeorumque diversitate fuerunt consuetudines, quas cum reverentia Eucharistiæ debita aegre conciliamus, Cælerum indubia aliunde habentur documenta fidei ubique vigentis de præsentia Chrisii in Sacramento quamdiu manebant species. Equidem id semper pro re explorata habitum est, Christum ea ratione adesse, qua nil pali possit, quascumque vices species sacrameotales contigerit subire. Quando hoc commode servari non poterant, vel haud erant nccessariæ, hostiis integrolorum communionem alias jam servatis , Hierosolymis igni tradebantur, puriori scilicet elemento, sicut de reliqua victimarum carne in veieri Testamento praeceptum est. Nicephorus testatur incorruptis pueris et jejunis particulas illas distributas fuisse, et eas immaculatum divinumque corpus Domini vocat, miraculumquc narrat quod ea occasione contigit puero judaico, in fornace ardente per tips dies servato illæso, quum pater iratus cum immisisset, eo quod, inter pueros chrisiianos, errore ad sacras particulas percipiendas accessisset. Reprobavit autem Ecclesia morem Eucharistiam in os mortuorum immittendi;9 qui tamen

l.. de lapsis.
Ep. ccLuxix. art Cæsatiam Vali-iciam.
In Vila S. Ambrosii.
In opere Perprtuile' ‹/e *la foi*, vol. i. l. ii. Inti. l. iv. c. 17. ŋ. 59.
(6) L. ii. in Levil. c. viti.
17) Nicephorus l.xvii. hiat. Eccl. c. xxv.
(x) L. iii. op. impnrf. c. txii.
(9) Com. Cartbag iii. c. vi.

in fide de corpore Domini, resurrectionis pignore , habuit originem. Ex eadem Ude contigit, ul Theodorus et Episcopi ad horrorem hœreseos et schismatis declarandum, exemplo sane stupendo, ipso Chrisii sanguine signarent decretum. Quod de muliere pia narrat Augustinus, ex eadem profectum est tide, cui Deus testimonium tulit.

CAPUT XII.

DE ADORATIONE EUCHARISTIÆ.

572. Quum Christus in Eucharistia sit præsens, summo cultu honorandus est, uti recte doccut Tridenlini Patres: « Nullus dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, latriæ cultum, quivero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione adhibeant. Neque enim ideo minus est adorandum quod fuerit a Christo Domino, ut sumatur, institutum; nam illum eumdem Deum praesentem in eo adesse credimus, quem Pater aeternus introducens in orbem terrarum,dicit : « Et adorent eum omnes » Angeli Dei ; » quem Magi procidentes adoraverunt, quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse. Seri plura testatur. »1 Anathemate idcirco feriunt hunc Eucharistiæ impugnantes cultum : « Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum unigenitum Dei Filium non esse cultu latriæ, etiam externo, adorandum: atque ideo nec festiva peculiari celebritate venerandum ; neque in processionibus, secundum laudabilem el universalem Ecclesiæ sanctæ rilum el consuetudinem , solemniter circumgestandum, vel non publice, ul adoretur, populo proponendum, et ejus adoratores esse idoiolalras; anathema sil. » .

373. Ex novatoribus ipsis fueruni qui agnoscerent Christum esse colendum in Eucharistia, si adesset : « Nos semper » inquit Calvinus, ▮ sic ratiocinati sumus, si Christus est in paue, esse sub pane adorandum. »[7] Beza etiam consentit. * Lutherus aliquando docuit Christum colendum in Eucharistia in actione sacramentali ; · aliquando negavit.§ Leibnitius adorationem Eucharistiæ probat. ' Anglicani genibus flexis recipiunt panem el vinum eucharisticum ; sed Rubrica declarat nullam adorationem eorum, vel corporalis Chrisii præsentiæeo pacto intendi Christi enim corpus naturale in cœlo tantum adesse.§

(I) Seas. **Iiii**. cap. v. Jeremiaa Taylor, Episcopo* «'i Anglicana secta , Catholicos u crimine idolatria! «indicat :» The object of their adoration, Hiat which is represented to them in their minds, their thoughts , their purposes (by which God principally , **if** not solely, lakes estimate of human sciions) in the II. Sacrament is the only true and eternal God byposlatically joined with his holy humanity, which humanity they believe actually present, under the Sacramental signs.· Liberty of Prophesying, Sect. xx.

(·} Can. Vi.

(J) Tract. Then). de vera part, cam®.

(4|L. decama Domini.

(5) L. do formula Misse.

|0) L. de Eucharistia ad Waldens.

(7) Sysl. Thculog. p. 158.

(A) · No adoration is intended or ought to be done, either unto the Sacramental Bread or Mine there bodily received , or unto any corporal presence of Christ's natural Flesh and Blood. · Communion. Buckeridge tamen ritum Anglicanuni genibus flexis suscipiendi Eucharistiam contra sectarios alios luetur, adorationem ex Apostoli teslimonio probans: i Aa in St. Paul there is *menta Domini,* · the table of the Lord ; · so there is *habemiu altare,* · we have an altar, · etc. and lhe word altar, in the Fathers , is more common than the word table: so that aa the name of table may plead for sitting , so the name uf altar enforced· worship, and sacrilice, and that implied adoration and kneeliiu. · Discourse concerning kneeling at the communion, p. *it't.* spud Owmenses , tract. 81. p 00.

Propositio.

Christus in Eucharistia Sacramento etiam extra actionem sacramcntalcm culm latrim, turn interno tum externo adorandus est.

374. *Probatur I. ex Scripturis* Liquet adorationem Christo præstandam, cl humante ejus naluræ ulpotc divina subsistentia prædilæ : de Christo enim in orbem terra? a Patre introducto dicitur : n Et adorent cum omnes Angeli Dei. » ' « In nomine Jesu omne genu flectatur. » ·

375. *Probatur* 2. *ex Patribus*. S. Cyrillus Hierosolymitanus dicit : · Tum vero post communionem corporis Chrisli, accede el ad sanguinis poculum , non extendens manus , sed pronus, cl adorationis ac veneralionis in modum dicens, Arnen. »8

376. S. Ambrosius : « Per scabellum terra inlelligitur, » explicat scilicet illud Psallis : *Adorate scabellum pedum ejus;*»per terram autem caro Christi, quam hodie quoque in mysteriis adoramus. » '

377. S. Gregorius Nazianzenus, in oratione de obitu sororis suæ Gorgoniæ, narrat « illam ad altare cum fide procubuisse, ipsumque qui super eo honoratur cum ingenti clamore invocasse. ««5

578. S. Augustinus: «Quia in ipsa carne hic ambulavit, et ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: nemo autem carnem illam manducat, nisi prius adoraverit, inventum est quomodo adoretur tale scabellum pedum Domini, et non solum non peccemus adorando, sed etiam peccemus non adorando.»6

379. S. Joannes Chrysostomus : « Considera, quæso ; mensa regalis est apposita : Angeli mensæ administrantes. Ipse Rex adest; et tu astas oscitans' Igitur adora el communica. »'

380. *Probatur* 3. *ex totius orbis Christiani consuetudine vetustissima.* De Graecorum moribus ct doctrina illustre præbuil testimonium Concilium Hierosolymitanum anno 1072 : « Credimus supremo colendum honore, culluque latriæ idem Domini corpus cl sanguinem esse adorandum. Quippe sanctissima? Trinitatis, el corporis sanguinisque Domini una est adoratio. Credimus ante usum, statim a consecratione, ac post usum id quod sacris in pyxidibus communioni moribundorum asservatur, corpus esse Domini verum. » De Russis testatur Olearius Lutheranus eos Eucharistiam adorare. De Armenis, Syris, et sectis omnibus Orientalibus id omnino constat,quamvis non iidem sint ritus ubique, supremi cultus indicia. Ipsi Angiicani genu flectendi ritum dum sumitur Ebcliarislia retinuerunt, quamvis noviliis opinionibus obsequentes eum adorationem haud indicare doceant nonnulli, juxta Rubricam ; aliis contra sentientibus.

Objectiones.

381. *Obj.* 1. Apostoli non procubuerunt , Christo eis Eucharistiam porrigente.

382. *Resp.* Non semper, nec eadem ratione, adorationis indicia præslanlur; nec enim legulur Apostoli coram Christo procumbere consuevisse, quamvis cum Dominum ac Deum suum agnoverint.

383. *Obj.* 2. Pleraque cultus indicia ■quæ Eucharisliæ impraesentiarum exhibentur, vetustis temporibus ignota fuerunt, v. g. benedictionis ritus, processiones , ipsa hosliæ elevatio in Missa ; quorum pleraque apud Orientales adhuc non obtinent.

(tllhb.ii. «. (i)l'hil. ii.O,
(s; Catechesi v.
(«j L. iii. de Spit. S. c. iii.

(S', Orat de obitu.
(6) Enarr in 1. icviii.
(i) lloin. iii. in cp. ad. F.pli.

384. *Resp.* Indicia cnllus varia exhibentur, pro temporum varietate, sed adoratio Christi in Eucharistia semper viguit,uti liquet ex laudatis testimoniis. Occasione hærcseos contigit ut plura darentur fidei de hoc mysterio argumenta, sicut cl divinitas Chrisli magis claruit, Ario eam impugnante. Orientalium quod spectat mores, a nostris quidem plurimum discrepant, quamvis el hi nobiscum credant corpus cl sanguinem Chrisli adesse, ct ea supremo colant obsequio, cujus documenta in Lilurgiis plurima attulimus.

585. *Obj.* 3. Adoratio Christo in Eucharistia praestita adversatur Sacramenti institutioni : nam corporis ct sanguinis symbola dedit Christus, non sui, et divinitatis.

386. *Resp.* Quum Christus dicat se dare corpus et sanguinem suum, sequitur necessario eum totum adesse: nam humana ejus natura divinae indissolubili nexu conjuncta est hypostatica unione. Igitur adoratio debclur ei, in Sacramento vere praesenti.

Animadversiones.

387. Prater solemnem celebrationem institutionis Sanctissimi hujus Sacramenti quæ feria quinta Majoris Hebdomadae fit, institutum est festum quod dicitur *Corpus Domini,* anno 1246, ab Archiepiscopo Tolosano, quod ad universam Ecclesiam anno 1263 extendit Urbanus IV. Non tantum in templis, sed et per vicos solemn! pompa circumferebatur hostia sacra, ut publicus honor Christo tribueretur, sicut olim solemniter arca lata est. Supplicationes illae adhuc fiunt in regionibus Catholicis.

388. *Benedictio* Sanctissimi Sacramenti dici solet ritus minus solemnis, quo Christus in Sacramento colitur, *benedictione* ei prolata, eo sensu quo in Apocalypsi Angeli el seniores dienn t benedictionem sedenti in throno el Agno. ' Benedicit etiam sacerdos populo, elato in modum crucis Sacramento, nullis autem prolatis verbis.

CAPUT XIII.

DE SACRAMERTI RATIORE.

389. Ex his quæ adeo fuse disseruimus liquet Eucharistiam omnia habere quæ novæ Legis constituunt Sacramentum : est enim ritus externus a Christo institutus, ipsum graliæ et salutis auctorem continens, quem qui digne recipiunt, pignus habent certissimum vitæ ælernæ, el cœlestibusjam donantur muneribus. Hæc ex iis quæ Joannes refert a Christo dicta constant, ct ex ipsa Eucharistiae natura, nt sileamus de tot traditionis divinæ monumentis in quibus Sacramentum vocatur, et quidem novæ Legis praecipuum. Nec natura Sacramenti tollitur transubstantiationc : manent enim species, quæ signi habent rationem, Christum animæ cibum indicantes.

390. *Materia* ex qua Eucharistia conficitur panis est et vinum. Erant olim haeretici *Arlolyrila!* dicti, qui pane et caseo in ea conficienda utebantur, primos homines, qui de frudibus terrae et ovium offerebant, imitati.1 Gnoslici horrendum facinus patrare consuevisse dicuntur : contundebant scilicet abortivum infantem in mortario pistillo, eique mei cl piper cum aromatibus et unguentis admiscebant : tum in unum collecti, e comminuto corpusculo infantuli digito delibabant, perfectum Pascha id appellantes. ' De Cataphrygibus refert Augustinus : ▮ Sacramenta perhibentur habere funesta : nam de(i)

(i) Act. ». is.
(1) Epipban. hir. ilii. Aug. l. de her. c. xxviii- Epiph. hrr. xtvi.

mfimlis anniculi sanguine, quern de toto ejus corpore minutis punctionum vulneribus extorquent. quasi Eucharistiam suam conficere perhibentur, miscentes eum farinæ, panemque inde facientes : qui puer si mortuus fuerit, habetur apud cos pro martyre, si autem vixerit , pro magno sacerdote. « *

301. Græci, Michaele Cerulario, Patriarcha Conslantinopolilano, cl Leone, Archiepiscopo Acridano, in Bulgaria ducibvs, anno 1053, Latinum morem utendi azymo pano carpere el improbare ausi sunt; quos idcirco gravissima perstrinxit epistola S. Leo IX In Concilio Florentino Græcos inter cl Latinos convenit utrosque suum ritum sequi posse : « Definimus in azymo, sive fermentato pane triticeo, corpus Christi veraciter confici, sacerdotesque in alterutro ipsum Domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet, juxta suæ Ecclesiæ Orientalis, sive Occidentalis, consuetudinem. » Quod consueverunt Græci objicere, panem azymum veri nominis panem non esse, quum «(.nr indicet massæ elationem , quæ fil fermento, fundamento caret, quum illa etymologia fictilia sit , et in voco Hebraica nulla sit ejusmodi ratio. Profecto panes propositionis azymi designantur *panes* in Scripturis, * et panis quem fregit Christus redivivus," azymus cerle fuit, quum non licuerit Judæis fermentum intra ferias Paschales domi relinere. Quo pane usus sit Eucharistiam instituendo controverlitur, Tourneminio el Calmeto asscnlientibus Græcis qui contendunt fermentatum panem ab eo adhibitum : putant enim Pascha celebrasse pridie festi ; plerisquo Latinis contradicentibus. Disputatur etiam utrum consfaris fuerit hac in re Grœcornm et Latinorum disciplina. Qui velit rem penitius investigatam videre, Calmelum adeat, * vel Sardagnam. · Panis *triticeus* adhibeatur necessc est, nec sufficit panis hordeaceus, vel alius qui punis simpliciter non vocatur. Triticeum panem , sed usualem exigunt Anglicani. *

392. *Pinum* ex vile necessaria esi materia Eucharistici poculi : genimen enim vilis a Christo constat adhibitum fuisse. Ebionitæ aquam in ejus locum suffecisse dicuntur. Tatianuset Encratitae ejus assecke a vino , tamquam diaboli fructu, in mysteriis abstinebant ; ' quos imitati sunt Manichaei. Sæculo tcrlio Aquarii, seu Hydroparaslalæ, in Africa nomen sortiti sunt ab aqua tantummodo in calice adhibita, de quibus jam audivimus Cyprianum disserentem. Qui ex Armenia non sunt Ecclesiæ Romanæ conjuncti; aquæadmixtionem negligent, ne utramque videantur in Christo fateri naturam: errore quippe Eutychiano inficiuntur. · Eos reprobavit Trullana synodus, Lutherus aquæ admixtionem figmentum esse humanum dixit, ad regem Angliæ scribens anno 1522; sed postea se hærcre significavit. 0

393. De aquæ vino admixtione in calice Dominico silet Scriptura, sed constans veterum auctoritas et traditio nos certiores facit. Juxta Irenæum « temperamentum calicis suum sanguinem confirmavit » 10 Christus. Cyprianus eam ex professo vindicavit.11

(I) L de hær. c. xxvi.

(i/ I. lleg. xxi. (S) I.uc. uiv.

(») Dissertations sur la Bible.

(5) Theol. Dogtn I'olem. t. vii.

(6) « To lake away all occasion of dissentio·· am) superstition, which any person bath or might have concerning the Bread and Wine, it will suffice that the Bread be such as is usual lu b< eaten ; but the best and purest Wheal Bread th conveniently may be gotten, o Rubric.

(?) Ilær. xtvi. el xlvii.

(8, N'iccphor. I. xviii. hist. Eccl.

(9) Formula Missæ.(IO) L. iv. adv. hær. c. xuiii-pl) Ep. ad Cœcilian. lxiii.

Hieronymus dicit : » Christus format sanguinem suum in calice, vino et aqua mixtis. * 1 Concilium Carlhaginense III. anno 397, decrevit . « ut in Sacramentis corporis ct sanguinis Domini nihil amplius offeratur quam ipse Dominus tradidit, hoc est, panis ct vinum aqua mixtum. « * Rosenmüller cx consuetudine Judæorum idem inferl : » Fuisse autem in eo calice vinum aqua temperatum , docet nos liber *Misclinaiot de benedictione ΓΠ.* » ' Bloomfield dicit apud omnes in confesso esse, vinum aqua temperatum esse, moremque apud nos servatum agnoscit. * Rationes ob quas aqua admiscenda est indicat Concilium Tridentinum : « tum quod Christum Dominum ila fecisse credatur, tum etiam quia e latere ejus aqua simul cum sanguine exierit ; quod Sacramentum hac mixtione recolitur, ct cum aquæ in Apocalypsi beati Joannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo unio représentatur. »5

391. *Forma* Eucharistia? constat verbis dominicis quibus conficitur. Manichæos Christum ubilibet sumi asserentes redarguit Augustinus : a Noster panis et calix, non quilibet (quasi propter Christum in spicis et in sarmentis ligatum, sicut illi desipiunt), sed certa consecratione mysticus fit nobis, non nascitur. Proinde quod non ila fit, quamvis sit panis et calix, alimentum est refectionis, non Sacramentum religionis. . . . . Vobis aulem per fabulam vestram in escis omnibus Christus ligatus apponitur, adhuc ligandus vestris visceribus, solvendusque ructatibus. Nam ct cum manducalis, Dei vestri defectione vos reficitis, et cum digeritis, Illius refectione deficitis. » Calvinus dicit «promissiones illas quibus confícitur eonsecratio, non ad elementa ipsa, sed ad eos qui recipiunt, destinari. ■ . . « Non hic magicam aliquam incantatio nem imaginari nos decet, ut satis sil verba demurmurasse, quasi ab elementis exaudiantur, sed verba illa vivam prædicationem esse intelligamus, quæ auditores ædificet. » * Græci schismatici rccctiores censere dicuntur consecrationem non perfici, nisi invocatione Spiritus sancti verbis dominicis adjecta ; quem tamen ritum in Concilio Florentino ita explicuerunt, ut consecratione jam verbis dominicis perfecta, invocatio Spiritus sancti fieret, ut fructus nobis ex corpore et sanguine Christi proveniret. 7 Catharino placuit sententia quam Innocentius III. ante pontificatum fovit; 8Christum voluntale consecrasse panem et vinum, verbis deinceps certiores fecisse \poslolos se corpus el sanguinem suum iis vere dare : sed Theologi communiter tenent ipsis quibus nunc peragitur consecralio verbis, a Christo peractam : jussit enim Apostolis facere quod eum viderant facientem.

395. In decreto pro Armenis dicitur, · Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum ; sacerdos enim in persona Chrisii loquens hoc conficit Sacramenlum. Nam ipsorum verborum virtute substantia panis in corpus Christi, ct substantia vini in sanguinem converlunliir. » Ila perpetua docuit nos Ecclesiæ traditio.

396. S. Irenæus dicil : « Quandoergu et mixtus calix, et fractus panis percipit verbum Dei, fit Eucharistia sen-

ti) Comm. in c. xiv. Marci.
(3) Can. mit . (3) In Mallh. xxvi. *ii.*
(I) « That the wine was mixed with water, all are agreed, e In Mallh. xxvi. 37.
(5) L. xx. conlra Faustum Manicb. c. xiii.
(0) Inst. l. iv. c. xvii. n. 39.
(7) Acta Cone. Flor. Srss. nv.
(8) L iv. de mMleriis Jlitw.

guinis cl corporis Christi. » ' *S. Gregorius* Nazianzcnus dicil : « Inter sermones de carnc, præciptil sunt Illi Christi : « Hoc esl corpus mourn ; » iliisque prolatis a sacerdote, qui non credit Verum esse corpus Christi, sine dubio fidem derogat. » ' Auctor librorum de Sacramentis, Ambrosio adscriplorum, rogat : « Quomodo potest, qui panis esl, esse corpus Christi ? *Con*secretione. Consecratio igitur quibus verbis est, et *cujus* sermonibus ? Domini Jesu. Nam reliqua omnia quæ dicuntur, laus Deo defertur; oratio praemittitur pro populo, pro regibus , pro *exteris* : ubi venitur ul conficiatur venerabile Sacramentum, jam non suis sermonibus sacerdos, sed utitur sermonibus Christi. Ergo sermo Christi hoc conficit Sacramentum. » $

397. Forma integra , prout in Missali Romano præscribitur, hæc esl : « Hoc est enim corpus meum. » « Hic est enim calix sanguinis mei, novi et aeterni Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. »Vox« enim » respondet yàyquod in Liturgia S. Marci utroque loco invenitur. « Pro vobis et pro multis » in Liturgia S. Jacobi" habetur. « Æternum » vocatur Testamentum et « fidei mysterium » ex traditione Romanæ Ecclesiæ, Petro, uti videtur, auctore : nec enim occurrunt voces in Græcis Liturgiis. Tota foraccurate recitanda esl, juxta Ecrilum : ' quod fatelur Grabius, Anglicanes, eruditione sacra celebris, ' qui tamen *videtur* invocationem *Spiritus* sancti ad formam referre.

CU'LT XIV.

HE COMMUNIONE SUB UTIIAOUE SPECIE.

598. Anno circiter *HI2*, Petrus Drcsdensis cl Jacobcllus, Misna, Bohemiæ öppido, oriundus, Ecclesiæ disciplinam , qua sub specie tantum panis administratur Eucharistia, impugnarunt, *Cali.ctini ob* calicis usum vindicatum nuncupati. Lutherus aliquando professus est se nolle disciplinam receptam hac in re mulare, nisi ex Concilii generalis auctoritate; ° deinceps consuluit Episcopis ut utramque speciem concederent; 7 tandem dixit : « Si quod Concilium statueret aul permitteret utram que speciem , nos nequaquam utraque uti vellemus, sed in despectum Concilii, ejusque statuti, aut una aut neutra, et minime utraque uti vellemus, maledicturi universos, qui ex potestate aut statuto Concilii utraque uterentur. » 8 Calvinus scribit : « Ex eadem *(diaboli)* prodiit officina ct altera conslitutio, quæ dimidiam cœnæ pariem meliori populi Dei numero vel furala est vel eripuit. » 9 Attamen Lulherani et Calviniani aliquando permiserunt abstemiis sub specie panis communicare. 10 Recte monet Hugo Grotius in adnolalis in *Cassandri consult, p.* tel, « nihil aliud esse, quod hac in re obstet

Oral. ii. do Paschale.

The form of consecration and opinion of consecrated elements , in which both Calhoind Heretics , in the age immediately succeo the holy Apostles , have agreed together, which , ever since , has been kept in all an- (.(lurches , and is by some of the Fathers expressly reckoned amongst the unwritten apuslolical traditions , and is moreover hinted si in the very writings of the Now Testament , comdb undoubtedly from our Lord himself, and ought, therefore, by no means , to be changed. » Grab? de forma Consecrationis Eucharistias, apud Olo nienses, Vol. iv. No. 78.

(0) In decl. Serm. do Euch.

(8) D. de formula Missm. (9) L iv.-c.- irii.

(IO) VideCalTinian.4iscipl-c.xii.lit.de cœn» art. vii. apud Bossuet in expos, fidei calb.

concordlæ, prater atroces accusationes illas, quibus Prolcstantium non nulli Ecclesiam Romanam heic sacri legii ream faciant ; quum tamen initio Lutherus, Melanchton, Bucerus crediderint sine peccato sub uno symbolo hoc Sacramentum sumi posse. » '

390. Id in confesso est apud omnes, publicani communionem, per duodecim priora Ecclesiæ saecula, plerumque sub utraque specie administratam fuisse ; s quam tamen antea arbitrio fidelium relictam , Gelasius Pontifex quinto sæculo præccpto injunxit, 5 quum Manichaeorum errore infecti, a specie vini abhorrentes, alteram tantum speciem reciperent.Constat pariter ex plurimis antiquitatis monumentis privatam communionem plerumque quolibet sæculo sub altera tantum specie tributam. *

<00. Mutatio disciplina) dc publica communione contigit sensim sine sensu, occasione, uti videtur, effusionis sacri poculi, quæ in fidelium turba facile contingebat. « Quia crevit multitudo populi Christiani, in qua continentur senes , et juvenes, el parvuli, quorum quidam non sunt lanlæ discretionis, ut cautelam debitam circa usum hujus Sacramenti adhibeant : ideo provide in quibusdam ecclesiis observatur, ut populo sanguis sumendus non detur, sed solum a sacerdote sumatur. « 5 Huic accessit quod diaconorum qui sacrum propinarent calicem copia non semper haberetur, ct vini etiam in plurimis regionibus esset inopia, et non parvus foret numerus abstemiorum , vel eorum qui ex eodem cum aliis poculq bibere refugerent. Consuetudo jam invecta probata est Concilio Constanticnsi : « Cum hujusmodi consuetudo, » inquit « ab Ecclesia et sanctis Painhus rationabiliter introducta, el diutissime observata sit, habenda est pro lege, quam non licet reprobare, aut sine auihoritate Ecclesiæ pro libilo mulare. » * Ad argumenta inleiligenda quæ hac in re allaturi sumus, juvat animadvertere per *amcomitanliam* sanguinem dici cum corpore in Eucharistia adesse, ob naturalem conjunctionem, quum corpus Christi jam non sit exangue , sed vivum. Ea etiam ratione divinitas Christi in Sacramento adest, quum humana Christi natura divinam habeat subsistentiam. Inde liquet lotum Christum sub alterutra specie recipi. Rem felici ter explicuit Guido de monte Rochcn « Notandum etiam quod licet ex virtute verborum formæ consecrationis corporis , sub specie panis sit tantum corpus Christi : el virtute verberum formæ consecrationis sanguinis, sub specie vini sit tantum sangu s : tamen ex quadam naturali concomitantia, sub utraque specie est totus Christus verus Deus et verus homo. ■7

401. Christus etiam sub singulis cujusque speciei partibus , separatione facta, totus continetur; quum enim dividi nequeat, immortalis jam et gloriosus , et nulla sil ratio polior cur, separatione speciei partium facta , sub altera parte sil præsens, necesse esl eum fateri sub qualibet parte integrum manere. Constat ex Lilurgiis fractionem hosliæ semper fieri consuevisse, el Christi corpus sanguini admisceri dici, dum pars hosliæ in calicem demitteretur, el illud in parte altera adesse simul agnitum.

402. Merito igitur Tridenlini Patres, mysterii naturam el antiquitatis fidem moresque perpendentes, decreverunt n Si quis negaverit, in venerabili Sa-

(l) Apud Walcliium introd. l. i. c. iii. § iii, p. 319. (t) Card. Dona. l. ii. rerum liturgie, c. Mill. S * (s) Apud Graiiin. do Conaeer. dial. ii. cap. «ii.

(4) Bona , ubi supra.
(5) S. Thomas, iii. p. qu. liti. ari. iii. llttp.
(6) Ses iiii.
(7 Manipulus Cursi, e. ir. quarti lra«t. i.

cramenfo Eucharisliæ sub unaquaque specie, et sub singulis cujusquc speciei partibus, separatione facta , totum Christum contineri ; anathema sil. « ' Explicuerunt etiam concomilantiam , de qua supra loculi sumus : « Semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, stalim post consecrationem, verum Domini noslri corpus, verumque ejus sanguinem sub panis cl vini specie, una cum ipsius anima el divinitate existere , sed corpus quidem sub specie panis , et sanguinem sub vini specie ex vi verborum : ipsum autem corpus sub specie vini, et sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis, et concomitantia; , qua partes Christi, qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur. divinitatem porro propter admirabilem ejus cum corpore, ct anima hypostaticam unionem. » * De hac concomitantia vario sensit Luthcrus, eam agnoscens,s vel irridens, * pro animi mobilitate. Brentius, Chemnitius, Lcibnilius aliique eam agnoverunt.

403. De communione sub utraque specie decrevit synodus Tridcntina : « Si quis dixerit, ex Dei praecepto, vel necessitate salutis, omnes et singulos Christifidelcs utramque speciem sanctissimi Eucharisliæ Sacramenti sumere debere ; anathema sit. » « Si quis dixerit, sanciam Ecclesiam Catholicam non justis causis, et rationibus adductam fuisse, ul laicos, atque etiam clericos non conficientes, sub panis tantummodo specie communicaret , aut in eo errasse, anathema sil. « « Si quis negaverit, totum cl integrum Christum, omnium gratiarum fonlem cl auctorem, sub una panis specio sumi, quia, ul quidam falso asserunt, non secundum ipsius Christi institutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit. » 8

Propositio.

Nullo Dei præceplo, nullaque necessitate salutis omnes Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharisliæ Sacramenti sumere debent.

404. *Probatur* I. *ex natura Sacramenti.* Sacramentum constat corpore et sanguine Christi, quæ a se invicem non separantur : nam « Christus resurgens ex mortuis jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. » ' Ergo lotus recipitur Christus sub alterutra specie : quamvis enim vi verborum corpus Christi lanium sub panis specie ponatur, concomitantia tamen, naturali scilicet conjunctione , sanguis quoque adest.

405. *Probatur 2. argumento negativo.* Si quod sit Dei praeceptum , illis Christi verbis continetur : « Bibile ex hoc omnes : n 7 si qua necessitas salutis, ex illis verbis derivatur : « Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. » 8 Attamen divinum praeceptum omnes obstringens fideles priori illo testimonio non probatur : nam præceplum adslanlibus Apostolis datum est, ct ab ipsis statim impletum , uti refert Evangelista Marcus: « Et biberunt ex illo omnes.» ' Alterum autem testimonium præceptum quidem ostendit corpus el sanguinem Christi recipiendi, cui tamen satisfit alterutram sumendo speciem corpus enim a sanguine non separatur, ideoque ulrumque sumitur sub alterutra specie, uti ingenue fatetur Lcibnilius : « El quidem negari non potest, sub alterutra specie integrum sumi Christum vi concomitantia;, ut loquun-

(I) Sese. xiii. can. iii.
(t) Ibidem. (S) In asseri, art.xvi.
4) Inform, ad quemdam amicum de commun.
(3) Sees. xxi. Can. i. ii. iii.
(n) Horn. vi. Mailb. xxvi. «1.
(8) Joan. vi. t>4. (0) Marci xiv. «3.

tur theologi, neque enim caro ejus a sanguine separata est. n !

400. *Probatur* 3. *argumento positivo tx Scripturis.* Chrislus dicit : « Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in ælcrnum : et panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita - - - - Qui manducat me, et ipse vivet propter me..... Qui manducat hunc panem, vivet in æternum. » * Vita ælcrna promittitur manducanti panem illum , carnem scilicet Christi, el qui cum sumit, manducare Christum dicitur, totum et integrum, corpus utique ct sanguinem. Ergo non extat præceptum divinum, vel salutis necessitas, ut omnes alteram sumant speciem.

407. *Probatur* 4. *ex vetustissima Ecclesiae consuetudine.* Constat saepissime privatam communionem sub alterutra specie administratam fuisse. Eusebius narrat, ex Dionysio Alexandrino, presbyterum ægrotum misisse puerum ad Serapionem moribundum, ct jussisse ut particulam sacræ hosliæ madefactam — rir *liXafiirrltir iiriiuxn* ra iraiJapi? BXifyi'lai «ιλιὐοβΓ — seni in os instillaret, qua ille paulatim absorpta continuo exhalavit animam. ' S. Ambrosius moribundus corpus Domini suscepit a S. Honorato, stalimquc decessit. Græci adhuc tantummodo sacras particulas vino communi humectant, antequam eas ægrotantibus dent. *

408. Infantibus stalim post Baptismum solebat guttulit sanguinis pretiosi infundi, uti adhuc fit apud Grxcos. 5 Miraculum narrat Cyprianus contigisse, quando puella, quæ apud nutricem morum idolorum gnstaverat, a matrr ad Ecclesiam delata esset ad sacrum bibendum sanguinem : · Ubi vero, solomnibus adimpletis, calicem diaconus offerre præsentibus cœpil, et accipientibus exteris locus ejus advenit; faciem suam parvula *instinctu divtnre majestatis* avertere , os labiis obturantibus premere , calicem recusare. Perstitit tamen diaconus, el reluctanti licet de Sacramento calicis infudit. Tunc sequitur singulius et vomitus. In corpore atque ore violato Eucharistia permanere non potuit. Sancliftcatus in Domini sanguine potus, de pollutis visceribus erupit : tanta est potestas Domini, tanta majestas! ».

409. Pueris innocentibus apud Græcos parliculæ dabantur manducandæ, quoties magna earum copia supererat : « consuetudo a multo tempore imperanti Urbi fuit, ut quym plusculum de partibus immaculati divinique corporis Domini el Dei el Senatoris nostri Jesu Christi reliquum esset, sacerdotes pueros incorruptos — — ex eis qui ad præceptores in ludum litterarium eunt, accerserent, qui jejuni reliquias eas ederent. -7

410. Persecutionis occasione fidelibus permittebatur ut hostias arca inclusas domum secum deferrent, easque suis manibus reciperent, sacerdotis copia, qui communionem illis præberct, haud suppetente. Tertulliani verba jam citavimus de pane ante omnem cibum guslando. S. Cyprianus dicit : « Cum quædam arcam suam, in qua Domini Sanclum fuit, manibus indignis tentassei aperire, igne inde

U) System. Theolog. p. sso.

(i) Joan. vi. SI.

(S) Carpunt protealanlici nonnulli scriptores Valcsium quod particulam aqua intinctam alfirmavcril : sed eam esse vim vocis ex eo salis constat quod *itirttyryp»· aqua dilutam* significet, ct jfytX» ad pluviam referatur : cœterum seu vino seu aqua intinctum intelligatur , idem est, quum ex narratione liqueat liquorem a puero non allatum, sed apud senein repertum, et proinde non esse vinum consecratum.

(4) Vide Goar, in notis ad Eucbologium.

(6) Vide Leonem Allatium in adnot. de cornin. Oriental.

(6; L. de Lapsis.

(7) Apud Xicephorum bis». Bed. l. xvit. ‹i x»

surgcnlc deterrita est, ne auderet attingere. » · Monachis in cremo , imo fidelibus universis in Ægyplo . id concessum Rasilius narrat : · Illi omnes qui per eremos vitam monasticam in sliluunl, ubi copia non suppetit sacerdotis, cum habeant domi communionem , de suis manibus illam percipiunt. Alexandria? autem cl per Ægypluin unusquisque, etiam de plebo, ul plurimum habet domi auæ communionem..... Nam et in Ecclesia ipse sacerdos partem aliquam in manus tradit, et illam apprehendit qui percipit cum omni libera potestate, atque ita suis propriis manibus eamdem suo ori admotam ingerit. » * Narrat Ambrosius frairem suum Satyrum e naufragio evasisse incolumem, hostia sacra collo alligata : « Etenim ligari fecit in orario, et orarium involvit in collo, atque ita se dejecit in mare, non requirens de navis compage resolutam tabulam, cui supernatans juvaretur, quoniam fidei solius arma quæsierat. » 8

411. Publica etiam communio aliquando fiebat sub una specie, libertate utriusque recipiendae plerumque suscipientibus relicta. Narrat Cyprianus hominem maculatum crimine, cinerem se manibus ferre, accepta Eucharistia, invenisse, dono coelesti ob crimen sublato ; « Ipse maculatus, Sacrificio a sacerdote celebrato, panem cum cæleris ausus est latenter accipere , *Sanctum Domini* edero, et contrectare non potuit : cinerem ferre se apertis manibus invenit. » * Sozomenus ct Nicephorus narrant mulierem Macedonianam, viro jam ad fidem Catholicam converso ul gratificaretur, simulasse Eucharistiæ a manibus S. Joannis Chrysostom! receptionem .eam scilicet manu acceptam retinuit—»; l/sfere *KariXwra* — Ct OfÌ :'<!rjlOVil panem, quem domo attulerat ancilla, sed pane obdurescente instar lapidis, eam ad fidem ex animo traductam. Lapidem cum dentium vestigio in Ecclesia Constantinopolitaua suo tempore servari dicunt, ne fides rem miram narrantibus denegetur. 8 Liquet autem eam non potuisse simulare, si c calice unusquisque biberet. Libertatem illam c calice bibendi tempore Leonis Magni extillssc constat, qua tamen abusos esse Manichæos graviter questus est: « Cum ad tegendam infidelitatem suam nostris audeant intéressé mysteriis, ita in Sacramentorum communione se temperant, ut interdum tutius lateant: ore indigno corpus Christi accipiunt, sanguinem autem redemptionis nostra haurire omnino declinant. » °

412. *Probatur* S. *Ecclesiae judicio.* Quum Præsules Ecclesiæ divinitus constituti sint ministri Christi, et dispensatores mysteriorum Dei, iisque ad mundi usque consummationem se adfuturum pollicitus sit Christus, nunquam fieri poterit, ut ipsi sua auctoritate sanciant aliquid de Sacramentis administrandis , quod vel naturæ Sacramenti , vel divino præccpto adversetur, vel salutis subsidium necessarium fidelibus subtrahat.

Objectiones solvuntur.

413. *Obj.* I. « Edictum ælerni Dei est, ut omnes bibant : quod homo nova et contraria lege antiquare ct abrogare audet, edicens, ne omnes bibant. » Ita Calvinus. 7

414. *Resp.* Edictum illud nullatenus probatur : nam verba Christi ad Apostolos directa legem omnibus latam

(I) I. de lapsis.
(i) Ep. ccluxix. ad Cxsariatn Patriciam.
(3) Orat, de obitu fratris.
(4) L. de lapsis.
(5) Sozomcn. I. ▼iii. Iiisl. Eccl. c. v. et Nicrphorus I. xii·. c. vit.
(c.) Serin, iv. de Quadrag.
(7) !.. i». Inat. c itrii. n. 47.

non demonstrant, præserlim Marco lestante præcepUim slalim impletum. Syriaca, Arabica, ct Ælhlopica versiones, prout exhibentur a XValtono . habent : « Bibile ex hoc omnes vos : » quod ostendit ita Christi verba intellecta. Onus probandi iis est qui edictum afllrmant.

415. *Obj.* 2. « Cur de pane simpliciter dixit, ul ederent, de calice , ul omnes biberent? Ac si satante calliditati ex destinato occurrere voluisset. › Ila Calvinus. '

410. *Resp.* Ideo hoc servatum est discrimen, quia panis in plures fractus partes consecratus est, ideoque unusquisque corpus Christi seorsim accepit; poculum unum omnibus est datum. Eæ igitur voces : « bibile ex hoc omnes:» idem sonat ac, « accipite et dividite inter vos. n '

417. *Obj.* 3. « Dominus, panem ostendens, corpus suum esse dicit : calicem dum ostendit, calicem vocat. Humana rationis audacia contra reclamat, panem esse sanguinem , vinum esse corpus : ac si Dominus nulla causa corpus suum a sanguine et verbis et signis distinxisset. » 8

418. *Resp.* Human® rationis audacia in eo apparet, quod Christo dicenti corpus esse et sanguinem suum quæ tradit, haud credatur, et symbola et signa pro veritate donorum ccelestium prædicentur. Agnoscimus sub specie panis, vi verborum , esse corpus Christi , sub specie vini, vi verborum , esse sanguinem ejus; nec tamen audemus corpus a sanguine separare, sed iilrumque nexu indissolubili conjunctum, ex quo resurrexit a mortuis, credimus. Corpus a sanguine distingui verbis Domini novimus , et quidem sapientissimo consilio, ul mors ejus, sanguinis fusione in cruce, in mysleriis exhiberetur. Ideo quoties Sacrifticium offertur, et Sacramentum conficitur, illa corporis a sanguine separatio quæ in cruce facia est. rcpræseniatur, quamvis pro conditione Christi corpo•is præsenli, sanguis cum eo conjungatur.

419 *Obj* 4.« Si designare se lolum voluisset, dicere poterat, *ego sum* , qualiter loqui in Scripturis consuevit, non autem, Hoc est corpus meum, hic est sanguis meus. » ·

420. *Resp.* Dixit Christus , de Sacramento ulique loquens: « Qui manducat *me.* ct ipse vivet propter me. ▮ Credal igitur Calvini assecla Christum lolum nobis dari. Dixit autem Sacramentum instituens verba illa, ul certos nos faceret verum ejus corpus et sanguinem esse quæ dat munera in mysteriis.

421. *Obj.* 5. « Calicem seorsum a pane statuit, ut doceat, se ad potum non minus quam cibum sufficere. Nunc tollatur pars una, nonnisi dimidium alimoniorum in eo reperiemus. · 1

422. *Resp.* Frivola est et inepta ratio: non enim alimentorum symbolis variis indiguit, ul quibus nos reficiat ei refocillel rationibus exhiberet: sed $ua mortis pro mundi salute memoriam perpeluo celebrandam, corpore et sanguine suo præsenlibus, jussit.

423. *Obj.* 6. « An mentiebatur Paulus , quum dicebat Corinthiis (I Cor. xi. 23), se accepisse a Domino, quod illis tradiderat ? Nam postea traditionem declarat, ut omnes promiscue utroque symbolo communicarent. · *

424. *Resp.* Non mentitus est Paulus, qui se accepisse a Domino dicit, eum corpus suum et sanguinem in qua nocte tradebatur Apostolis dedisse sed mentitur Calvinus, (vocem ab ipso liceat mutuari) dicens Paulum tradi-

ti) L. iv. Inst. c. ivii. n. 50.
(i; Luc. uii. 17.
(S) Inst. I. iv. e. ivii. ŋ. 4T.
(41 Ibidem. (S/ Ibidem. Ibid. n. 50.

uonem declarare, ul omnes promiscue *utroque* symbolo communicarent. Nihil hujusmodi ab ipso esi dictum, quamvis moneat Ildeles, manducando panem hunc et calicem bibendo se mortem Domini annuntiare. Inde quidem inferre licel sub utraque specie Eucharistiam lunc ministratam, quamvis sub alterutra corpus el sanguinem contineri ex iis quæ addit manifesto sequatur: « Itaque quicumque manducaverit panem hunc, *vel* biberit calicem Domini indigne : reus erit corporis el sanguinis Domini. » 1 Perperam Anglicani Diblioruin interpretes verterunt : *and ;* sacrum textum vitiantes, ul argumentum inde desumptum declinarent.

425. *Obj.* 7. « Cur meliore illo sæculo ab Apostolis ad mille usque annos postea, sine exceptione omnes fiebant utriusque symboli participes? ignorabatne vetus Ecclesia, quos Christus convivas ad cœnam suam admisisset ?» 1

42G. *Resp.* Optime quidem pro ratione locorum ct temporum administrabatur Eucharistia publice sub ulraque specie ; sed el laudabiliter recnlioribus temporibus immutata est disciplina, ut periculo effusionis obviam irelur, et iis consuleretur qui in septentrionalibus regionibus, ubi vini laboratur inopia, degunt. Præsertim vero falsa propugnata sententia de Sacramenti natura, quod in pane el vino constituebant novatores, neccsse fuit disciplinam sensim sine sensu inductam tueri.

427. *Obj.* 8. Lege olim præscriplum est ut omnes sub utraque specie Eucharistiam perciperent, et quorumdam contraria consuetudo superstitionis damnata est : « Sic enim loquitur Gelasius (de consccr. disl.'2. Cap. *Comperimus)* : Compcrim us, quod quidam, sumpta tantummodo *corporis* sacri portione, a calice abstineant : *qui procul dubio, quoniam nescio qua* superstitione videntur adslricli, aut integra Sacramenta percipiant, aut ab integris arceantur. Divisio enim istius mysterii sine grandi sacrilegio non admittitur. » ’

428. *Resp.* Manichæos notat Gelasiuj, qui vinum a malo principio ortum censentes, a calice sacro abhorrebant, eo quod illud in eo conficiendo adhibitum fuerit. De iis questus fuerat S. Leo. In iis rerum adjunctis certe licuit jubere ut sub utraque specie administraretur, no superstitio illa sacrilega lateret. Hæc est illa divisio mysterii quæ sine grandi sacrilegio non admittitur, quippe quæ Dominicum sanguinem rejicit cx superstitione impia, qua Creatori derogatur. Sic allero orto errore de Sacramenti natura, optime statuit Ecclesia disciplinam relinere jam inductam, ne error foveretur, quo in pane et vino Sacramentum constituebatur.

429. *Obj.* 9. Frustra tales legislatores « pericula obtendunt, quæ accidere possent, si omnibus passim exponeretur sacer hic calix : ac si ab æterna Dei sapientia prospecta ea el animadversa non essent. » ♦

430. *Resp.* Omnia sunt a Deo prævisa, qui tamen legem tulisse de utraque specie sumenda gratis dicitur. Idcirco Dei lege hac de re haud lata, Ecclesiæ eral id statuere circa Sacramentorum adminisIrationem, quod pro temporum locorumque adjunctis expedire videatur.

431. *Obj.* <0. Mancum est Sacramentum, quale Catholici habent, ct ab illo quod Christus instituit et lota celebravit antiquitas, diversum.

(I) I. Cor. xi. 11.
Ï) Cilvmus Inst. I iv. c. i»ii. ŋ. M.

(3) Ibidem, n 50. ‼ ibidem.

43î. flwp. Integrum est Sacramentum , quum Christus totus adsit et detur salutis ætemæ ipse largitor. Cum Christi institutione omnino concordat, quod pertinet ad substantiam : est enim corpus ct sanguis ejus. Sed ratio qua datur diversa est, sicut ct adjuncta : quod nemo nohis vitio vertere debet qui non servel ad amussim omnia quæ in ejus institutione servata sunt. Quis autem dicat Eucharistiam in diversorio vel privati alicujus hominis domo, post agni esum, vel aliud convivii genus, sub noctem, celebrandam esse, ut quæ in ejus institutione contigerunt imitemur ?

Animadversio.

435. Quum administratio Eucharisliæ sub utraque specie res sit disciplinae, ex auctoritate suprema Ecclesiæ pendet. Induisit calicis usum Bohcmis et Jloravis Concilium Basilccnse ; Germanis Pius IV, seri nullo cum fructu : inde enim vires cepit error dc Sacramenti natura ; quapropter brevi indulgcntiæ est derogatum, el disciplina universalis Ecclesiæ restituta.

CAPUT XV.

DE SUSCIPIENTIBUS ECCIIARJST1AM.

434. Eucharistiam nonnisi a baptizatis hominibus suscipiendam docuit Justinus : «Cujus nemini alii licet esse participi, nisi qui credat vera esse quæ docemus, atque illo ad remissionem peccatorum el regenerationem lavacro ablutus fuerit, et ita vivat ut Christus tradidit. » ' Id consonum est iis quæ referi Lucar. Baptismo initiatos esseeos qui Petro concionante ad tidem conversi sunt, quos deinceps panis fractione, Eucharisliæ scilicet perceptione, donatos esse testatur. Lutherus pro more paradoxon tradidit : * Optima dispositio est nonnisi ea, qua pessime es dispositus; et e contrario tunc pessime os dispositus, quando optime es dispositus. « * Concilium Tridentinum e contra docet : " Communicare volenti revocandum est in memoriam ejus proreptum : « Probet autem seipsum ho- * mo. » Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esso, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramenlali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat : quod a Christianis omnibus, etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio incumbit celebrare , hæc sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit, modo non desit ipsis copia confessoris ; quod si, necessitate urgente, sacerdos absque praevia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur. » 5 Anaihema etiam tulit in Lutheri errores : « Si quis dixerit, vel præcipuum frudum sanclissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema sil. ❧Si quis dixerit, solam tidem esse sufficientem pr.eparalionem ad sumendum sanclissimæ Eucharistiæ Sacramentum ; anaihema sit. » '

435. Equidem Apostoli monitum de conscientiæ indagine — n *itent* — osten(lit magna animi puritate opus esse, ut quis ad tantum Sacramentum secure accedat. Id liquet ex Justini verbis etiam, quæ mox recitavimus; ex Cypriani gravissimis increpationibus, quibus temere accedentes, « ante actam poenitentiam, ante exomologesiin gravissimi atque extremi delicii faciam, ante manum ab Episcopo el clero impositam , ▮ · exagitat ; ex Chrysostomi

(I) Apologia i. n. 66.
(i) In concion. an. 1518 de pra'p. ad S. Eucb.
(3) Sess. «iii. can. vi». (4) Ibid. can. r.
(5) Ibid. can. ii. [O]Ep. r.

etiam documentis lucidissimis , quibus maximam exigit puritatem ut quis tanto beneficio fruatur.

■S0. Attamen in Liturgiis plura occurrunt quæ peccatorum remissionem veluti Sacramenti fructum indicant : « Hæc nos communio purget a crimino:» - - - - «sitablutio scelerum;» sed hujusmodi dicta respiciunt plenam deliciorum indulgentiam, quæ tamen planxerit peccator, et quorum pœnilcns veniam in tribunali assecutus fuerit, antequam divinum cibum degustare auderet.

437. Jejuni accedere debent ad Eucharistiam fideles, adeo ul a media nocte nihil quantumvis minimum, vel cibi, vel potus, vel medicinæ sumere liceat. Vetustissima est hæc disciplina, in honorem tanti Sacramenti instituta, et occasione, uti verosimile est, excessuum qui Corinthi contigerunt. Eam mcmoral Tertullianus, uxorem a secundis nuptiis ul absterreret : « Non sciet maritus quid secreto ante omnem cibum gustes. »1 Augustinus non dubitavit dicere : « Placuit Spiritui sancto, ul in honorem tanti Sacramenti, in os Christiani prius Dominicum corpus intraret, quam exteri cibi. Nam ideo per universum orbem mos iste servatur. »8 Vita periclitantibus, tamen non jejunis, tamquam *l'iaticum* datur. Quod autem instituta fuerit Eucharistia post cœnam, non obstat : oportebat enim agni paschalis typum in Christo mystice immolato implere, ideoque novum sacrificium veteri statim subjicere. Instituta autem Eucharistia, penes Apostolos crat ea statuere quæ ad quotidianam cl perennem ejus celebrationem perlinebant; cos enim ministros suos, cl dispensatores mysteriorum divinorum Christus constituit.

138. Juxta veterem Ecclesiæ disciplinam, quæ ad sæculum usque decimum , aut undecimum apud Latinos obtinuit, cl quæ apud Graecos adhuc retinetur, parvulis statim post Baptismum Eucharistia ministrabatur, pretiosi sanguinis gutta ori infusa. Id iiebal ut divino munere donati intimius conjungerentur Christo, ipso sanctitatis auctore et salutis, accepto De arctissima conjunctione Patres aliqui ita locuti sunt, ut eam prorsus necessariam esse viderentur dicere; sed dicta hujusmodi benignius sunt exponenda, quum baptizatis infantulis nemo salutem denegaverit. Augustinus, cujus testimonia necessitatem illamadstruere maxime videntur, docet : « Si percepto Baptismate de hac re vita emigraverit, soluto reatu cui originaliter erat obnoxius. perficitur in illo lumine veritatis, quod incommulabililcr manens in æternum , justificatos præscntia Creatoris illuminat. »3 Lanfrancus, Cantuariensis, Domnaldo Hiberniae Episcopo respondens ait : « Revera el procul pulsa omni ambiguitate, sciatis, neque transmarinas Ecclesias, neque no3 Anglos, hanc de infantibus tenere sententiam, quam putatis. Credimus enim generaliter omnes , omnibus ælatibus plurimum expedire, tam viventes, quam morientes, Dominici corporis et sanguinis perceptione sese munire. Nec tamen si priusquam corpus Chrisli ct sanguinem sumant, contingit baptizatos statim de hoc sæculo ire, ullatenus credimus eos, quod Deus avertat, propler hoc in ætprnum perire. ⅝ Jure igitur optimo Tridentina Synodus docet, « parvulos usu rationis carentes nulla obligari nccessitalc ad sacramenlalem Eucharisliæ communionem; siquidem per Baptismi lavacrum regenerati cl Christo incorporati adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ælatc

1) L. ii. ad uxorem c. T.
(!) Ep. liv. alias cxüii. ad Januarium.
(S) L. i. de pec. merit, el remiex. c. xix.
(4) Vol. vi. ed. 4184. Cono. coi. reg.

amittere non possunt. Neque ideo tamen damnanda est antiquitas , si cum morem in quibusdam locis servavit; ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certe cos nulla salutis necessitate id fecisse sine controversia credendum est. » ' Decrevit etiam: « Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistia: ■communionem anathema sil. » * Antiquum morem a superstitionis labe merito vindicant Oxonienscs. 5

439. Adulti tenentur divino præceplo ad percipiendam Eucharistiam , juxta Christi verba : « Nisi manducaveritis •carnem Filii hominis, et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. » * Ut illud urgerent Lateranenses Patres, jusserunl fidelibus omnibus saltem semel in anno Eucharistiam suscipere : quo nixi decreto Tridentini Patres censucrunt : « Si quis negaverit, omnes ct singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, tencri singulis annis saltem in Paschale ad communicandum, juxta præceptum sanctae matris Ecclesiæ; anathema sit. - -

Hæc de Sacramento Eucharisliæ disseruimus, fuse quidem si instituti noslri habeatur ratio, sed breviter pro rei gravitate. De ea prout Sacrificium est nunc agendum.

(I) Seu. ni. cap. iv. (Î) Ibidem , can iv.

(S) « Would nut most men maintain, on the Bestices hare the sanction of primitive usage. » view of the subject, that to administer the Loan's topper to infants, or to the dying and insensible, however consistently pious and believing in their past lives, was a superstition, and yet both prac- Oxford Tracts, vol. ii. Advertisement.

(I, Joan. vi. 54.

(B) Seas. xiii. can. is.

PARS IL

de missæ sacrificio.

PRÆKOTANDA.

I. Sacrificii nomen latins sæpe sumitur pro actu quocumque cultus, vel virtutis quolibet exercitio, quo Deo placere studemus, dono aliquo oblato in ejus honorem , vel cupiditatibus illata. Proprie autem sacrificium est actus supremi cultus quo Deus supremus rerum Dominus agnoscitur, recium est, quando sanguis non funditur, aliqua in illius honorem oblata. *Sacrificium* notionem animalis mactati in Dei honorem juxta communiorem acceptionem ingerit. Sic quæ immolabantur apud Judæos ex legis praescripto animantia, sacrificia vocantur. Horum tria fuerunt genera, quorum unum totum comburebatur , idcirco dictum, *ascendens* scilicet, apud Græcos, ascendebat enim flamma vi- climæ ad supremum Dei dominium testandum, ηκϋπ *peccatam* dicebatur victima ad delicti veniam assequendam oblata. 2° duas victimarum species Sacrificia, oblationes quidam nebant complectebatur, cas scilicet quæ ad impetrandum beneficium offerebantur, cl cas quæ gratum animum ob beneJITUO cx simila, oleo ct thure; cl libationes ex vino. Quo vocabulo designantur etiam Caini et Abolis oblationes, quarum hic c pecoribus, ille e fructibus terne Deo dicabat : *ivri»* vero a Setuaginta redditur. Sacrificii nomen tribuitur oblationi ad Dei testandum supremum dominium factæ, licet nulla sit mactatio victimae : Incruentum sacrifi- uti fructuum a Caino oblatio : *cruentum* e contra vocatur sacrificium in quo victima mactatur, sanguine ejus fuso.

2. Christo adveniente, ct in cruce mortuo, omnia vetera cessasse sacrificia res est explorata. Unica illius oblatione pretium pro nobis solutum constat, adeo ut nulla alia opus sit qua luaniur peccata, nonnisi ipsius sanguine delenda. Monumentum quoddam suae mortis in Eucharistia ab ipso relictum apud plerosque in confesso est; sed disputatur Catholicos inter cl Protestantes, utrum veri sacrificii habeat rationem. Protestantes fereomnes negant; exceptis Anglicanis, quorum plurimi illud fatentur, quamvis gravissimo errore sacrificii rationem in pane et vino, tamquam symbolis corporis ct sanguinis Christi, consli-

luant. Dicunt igitur Eucharistiam sacrificiunt esso *commemoratlvum* cl *mylilicum :* nonnulli illud *verum , reale , impclralonum*, ct *propitiatorium* pr.edicanl, aliis latiori sensu vocem usurpantibus, paucis omnino victimam vere præsentem sisti, cl manu sacerdotis offerri agnoscentibus. Ipsi Oxoniensca non satis suam mentem produnt, forsan quod principium ab ipsis tradilum sequi velint, caule parccquc de religionis arcanis disserentes. '

3. Sectarii omnes in his regionibus prorsus denegant Eucharistiam esse sacrificium veri nominis , si exceperis quosdam cx Episcopalibus, qui nomine delectantur,rem abjiciunt. While, tamquam errorem notat quorumdam Protestandum doctrinam, in Eucharistia agnoscentium sacrificium : quapropter ab altaris et sacerdolis vocibus se prodidit alienum.® Seabury, altcr ejusdem seclæpræsul, aliter sensit; adeo inter sede vocibus dissident, rem, prout in Christi Ecclesia se habet, minime agnoscentes.

4 Ne verborum ambiguitate nos Indificcntur Anglican!, id prtn omnibus exigendum eat,ui victimam vere pra»gentem, non *mystice* tantum, spiri*taliter* , et *sacramentaliler,* quo sensu voces hæ plerumque ab eis usurpantur, sed *vere, realiter,* ct *substantialiter.* Hic cardo est controversi» : nam si vera, rcalis, et substantialis agnoscatur praesentia, qti® nonnisi panis el vini in ipsam substantiam corporis et sanguinis Chrisli conversione contingit, victima aderit, manu sacerdolis vere Deo oblala; ideoque *verum* et *proprium* erit sacrificium , quod commemorativum tamen , incruentum, el mysticum sil. Verum el proprium sacrificium alio sensu prædicanles verbis ludum.s

5. Apud Syros =·-4·v|, *sanctum,* vocatur sacrificium Eucharislicum, seu ritus integer illud celebrandi : apud Græcos; *Missa* apud Latinos. Hujus vocis origo ad formulam qua dimittebantur catechumeni ante mysteriorum celebrationem, fideles,ceie-

(I) « The doctrine of the early Church was this: that , in the Eucharist, an oblation or sacrifice » was made by lhe Church loGod, under lhe » form of his creatures of bread and wine.ac- » cording to our blessed Lord's holy institution , ▪ in memory of His Cross and 1'assion; » aod Ibis they believed to be the a pure offering » or sacrifice which the Prophet Malachi foretold that the Gentiles should offer ; and that it was enjoined by oca Lord in the words « Do this for a memorial of Me; ■ that it was alluded towhen our Lord or St. Paul spake of a Christian · altar» (St. Mall. v. 13. Hob. xiii. 10.), and was typified by the Passover which was both a sacrifice, and a feast upon a sacrifice - - - - It is, then, to use oor technical phraseology , · a commemorative, *impetrator)* sacrifice » which is all one with saying that it is well-pleasing to Goi» ; for what is well-pleasing lo Him , how should it not bring down blessings upon us ! *The)*· preferred to speak ofit io language, which, while it guarded against the errors of their days, the confusion with the sacrifices of Jew or Pagan , expressed their reverence for the memorials of their Saviour's Body and Blood, and named it < the awful and unbloody sacrifice, » or lhe like, as men would, with a sense of the unfathomable mystery of Goo's goodness connected therewith. This pleading of our Saviour's merits, by a sacrifice instituted by Himself, was (they doubted not) regarded graciously by Gob for lhe remission of sins; as indeed our Lord bad said : « This is My Blood which is shed for you and for many for lhe remission of Sins. · Vol. iii. Tract. 81. p. 5. London edition.

(ī) · The error referred lo, is that lhe doelrioe of the Eucharist involves the being therein a real or material sacrifice; an altar ; and a priest, in the sense of an offerer of sacrifice. » White. Dissertation on the Eucharist, Sect. iii. *p.* Mu.

(3) « If we deny lhe Eucharist to be a marrnorsa sacrificio wo give the Papists a great advantage over us. Because they may easily prove from the institution of this Sacrament by Cubist , from this and divers other texts of Scripturo, and from the primitive Fathers of the Church that it is a Sacrifice. » Brett, presbyter Anghcanus : *The Christian Altar and Sacrifice A Sermon. On* lleb. xiii. io. apud Cion enses tract. Si. p. Mī·

braiionc peracta, n Ite, Missa est, « referenda videtur; missa scilicet idem esi ac missio , seu dimissio. In plorasque Europæ linguas vox adscila csl, cum levi aliqua immutatione *Messa. Messe, Misa, Mass* apud Anglos. Jam Ambrosii ætate usu recepta erat : « Ego mansi in munere, Missam facere coepi, orare in oblatione Deum ut subveniret. » ' Vocem non improbant aliqui Anglicani , qui et sacrificium ipsum agnoscere videri volunt. *

CAPUT I.

DE SACRIFICII VERITATE.

0. Tridenlinum Concilium definivit : « Si quis dixerit in Missa non offerri Deo verum ct proprium sacrificium, aut quod offerri non sil aliud quam nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit. » 3 Est igitur fidei doctrina in Missa Offerri Deo verum et proprium sacrificium. Mentem suam explicant Patres Tridentini : » Is igitur Deus, el Dominus noster, etsi semel seipsum in ara crucis, morte intercedente , Deo Patri oblaturus erat, ut «ternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem sacerdotium ejus exlingucndum non erat, in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclcsiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruentum illud semel in cruce peragendum repraesentaretur, ejusque memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum , quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; sacerdotcm secundum ordinem Mclcliisedcch se in ætcrnum constitutum declarans , corpus cl sanguinem suum sub speciebus panis ct vini Deo Patri obtulit ; ac sub eartimdern rerum symbolis, Apostolis, quos tunc Novi Testamenti sacerdotes constituebat, ut sumerent tradidit ; ct eisdem, corumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepit, per hæc verba :« Hoc » facite in meam commemorationem;· ut semper Catholica Ecclesia intellexit, et docuit. »4

Proposilio.

In Missa offertur Deo verum ct proprium sacrificium.

1.Probatur **I.** *ex Christi sacerdotio secundum ordinem Melchisedech.* Psalles Deum Patrem Filium alloquenlem exhibet : « Juravit Dominus, cl non pœnitebit eum : Tu es sacerdos in ætcrnum secundum ordinem Melchisedech.·5— piï-'.s'ra 'irn-i-fy 'j i j i!?

Illud de Christo explicat Paulus.4 Jam vero sacerdotii similitudo el proprietas in oblatione seu sacrificio praecipue exquirendae sunt : « Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, ct sacrificia pro peccatis. » ' Sacerdotium igitur ad sacrificium necessariam habet relationem ; ideoque in Melchisedechi sacrificio Christi oblationis typum et imaginem spectare oportet. Quæ fuerit oblatio Melchisedeciana ex Genesis decimo quarto capite colligitur, in quo narratur cum Abrahæ redeunti obviam ivisse, ct protulisse panem ct vinum: erat quippe sacerdos Dei altissimi. ' vn ern μ 'χ i π Sti/ pix-'sba-i

U) Lib. v. ep. iniii. ad Maicellinsm.

« Tis visible that the Protestants of the Church of England believe and reverence, as much any the sacrifice of the Eucharist, as the most substantial and essential act of our religion, and doubt not but the void *Mota,* · Mass i has been fitly used by the Western Church to signify it. » Hammond's Works, vol. ii. p. 161. cil. sb Oxoniensibus , vol. iv. Tract. 81.

(8) Scss. xui. can. i. (4) Ibidem cap. i.

(B) Ps. cix. 4.

(GJ IIcb. v. 0. (7) Ibidem v. i. (») Gen. xiv. Ü·

p»ty bub pa k w i quod a vulgato interprete redditur : « At vero Melchiscdecli, rex Salem , proferens panem el vinum : eral enim sacerdos Dei ollissimi. " Oblatio Deo facta ponis ct vini nec in textu , nec in versione affirmatur, sed vox Hebraica , cui respondet " proferens ▮ in Vulgata, apto exprimit donorum adductionem ut Deo offerrentur, quod ex sacerdotii sui mentione , quæ slalim lit, jure optimo infertur.! Equidem nullus alius actus sui sacerdotii proprius in sacro textu indicatur: benedicere enim et decimas accipere erat jus sacerdotibus Aaronicis. Ergo ea in re sacerdotium Christi secundum ordinem Melchisedech a sacerdotio Aaronico distinguitur, quod panis et vinum præ animantibus a Christo adhibeantur, quæ scilicet corpus ct sanguis sui facta, Deo hominum causa offeruntur. Praeterea quum singulae circumslantiæ hujus narrationis plenæ sint mysterii, uti Paulo docenle didicimus, haud sine causa panis ct vini mentio facta censenda est. Ipsa rei geslæ concordia cum panis el vini usu a Christo, cujus sacerdotium ad instar Melcbiscdcciani sacerdotii declaratur, gravissima est ratio, cur in oblatione affirmetur similitudo, typo rei veritatem præsignanle. Ergo Christus censendus est sacerdotii sui secundum ordinem Melchisedech munere functus esse in Eucharistiae institutione, verum utique offerendo sacrificium. Quum autem peluum sit illud sacerdotium , idem sacrificium Christi auctoritate, et veluli persona offerendum est, ad mundi usque finem.ut in ®vum ipse sacerdos sil.

8. *Patres appellamus interpretes.* 8. Cyprianus, post relata Psallis verba : « Tues sacerdosiu æternum secundum ordinem Melchisedech,» dicit ;> Qui ordo utique hic csl de sacrificio illo veniens, el inde descendens, quod Melchisedech sacerdos Dei summi fuit, quod panem et vinum obtulit, quod Abraham benedixit. Nam quis magis sacerdos Dei summi, quam Dominus noster Jésus Christus, qui sacrificium Deo Patri obtulit, et obtulit hoc idem quod Melchisedech obtulerat, id est, panem el vinum, suum scilicet corpus ct sanguinem ? *

0. Clemens Alexandrinus : « Melchisedech rex Salem , sacerdos Dei allissimi, qui panem et vinum sanciificaium dedit nutrimentum, in lypum Eucharistiæ. B 5

10. Eusebius Cæsarecnsis : « Quemadmodum Melchisedech, qui sacerdos gentium erat, nusquam videtur sacrificiis corporalibus fundus, sed solo vino ac pane; ita Salvator ac Dominus noster, deinde qui ab eo profecti sunt sacerdotes , in omnibus gentibus - - - - vino ac pane corporis illius ac salutaris sanguinis mysteria repræsentat : quæ sane mysteria Melchisedech lanio ante Spiritu divino cognoverat, el rerum futuranim imaginibus usus fuerat. %

(I) · Melchisedec wait called a Priest, (as he is often by Sl. Paul to tbo Hebrews], who yet had no other offering or sacrifice that we read of, but that of Bread and Wino, Gen. xiv. ■ He brought forth bread and wine, and ■ or « for (the Hebrew word bears both] He was a Priest, » that is, this act of his was an act of Priesthood : for so must it be referred, · he brought forth bread and wine , for he was a Priest , » and not thus : ‹ and he was a Priest, and blessed Abraham ; e for, both in the Hebrew and Greek, Ibero is a full point after these nurds, a and » or ■ for he was a Priest. » Bishop Sparrow apud Oxonienses vol. ir. Tract. 81. p. 155, London edition. Consentit Dodwell : · The vulgate reads it, *trat enint.* with a causal particle. And unless some such thing be understood, it will not be easy lo give any tolerable account of the pertinency and connexion of the former part of the verse with the latter. » Ibidem p. 130. In versiculo **I i** eadem vi» est conjunctionis : qu® posset reddi •habitabat enim.·

(i) Ep. ad Caecilium, l. ii. ep. ni. alias ep. tiiii.

(3) L. iv. Stromatum.

(1) L. v. dem. Ev. c. hi.

II. Auctor librorum do Sacramentis: " Cognovimussacramenlorum istorum figuram Abrahæ temporibus præcessisse, quando obtulit sacrificium sanctus Melchisedcch. «1

12. S. Hieronymus ad Marccllam scripsit : « Recurro ad Genesim, ol Melchisedcch regem Salem hujus principem invenies civitatis, qui jam tunc in typo Christi panem cl vinum obtulit , el mysterium Christianum in Salvatoris corpore et sanguine dedicavit. » *

15. S. Augustinus ad Innocentium scripsit : « Melchisedcch prolato Sacramento mensæ Dominicæ, novit aeternum ejus sacerdotium figurare. »5 Et alias : « Ibi quippe primum apparuit sacrificium quod nunc a Christianis offertur Deo, toto orbo terrarum, impleturquc illud quod longe post hoc ftetum per prophetam dicitur ad Christum, qui fuerat adhuc venturus in carne : « Tu es sacerdos in æternum » secundum ordinem Melchisedcch. ▮ * « Alias de Psallis verbis agens animadvertit : « Ibi quippe et hoc dictum esi : « Juravit Dominus, et non pœnite- » bit eum : Tu es sacerdos in aeternum » secundum ordinem Melchisedcch. n Noverunt qui legunt quid protulerit Melchisedcch, quando benedixit Abraham, ct jam sunt participes ejus : vident tale sacrificium nunc offerri Deo toto orbe terrarum. Dei autem juratio, incredulorum est increpatio : ct quod Deum non pœnitebit, significatio est quia hoc sacrificium non mutabit, mutavit *quippe sacerdotium secundum ordinem Aaron.* » *è Anglican! quam· plurimi sacrificium Melchiscdccinnum in Eucharistia impletum* a *Patribus praedicari agnoscunt.* "

14. Ipsi vetustiores Rabbini sacrificium Melchisedcch vino *paneque constitisse intellexerunt, illudque agnoverunt typum fuisse* sacrificii a Messia offerendi. *Ilabbi Samuel in caput* XIV. Gcneseos scribens, ait : ‹ Actus sacerdotii tradidit : erat enim ipse sacrificans panem ct vinum Deo sancto cl *benedicto.* » Rabbi Phineas scribit:« Tempore Messiae omnia sacrificia cessabunt, sed sacrificium panis cl vini non cessabit ; sic dictum est Gcn. xiv: « El Melchisedcch rex Salem protulit » panem ctvinum. ▮Melchisedcchenim, id est, rexMessias, excipiet a cessatione sacrificiorum sacrificium panis ct vini, sicut dicitur Psal. 110: «Tu es » sacerdos in aeternum secundum or- » dinem Melchisedcch. n7

W. Probatur Z.ex vaticinio Malachiæ. « Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum : ct munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus : el in omni loco sacri fleatur, ct offertur nomini meo oblatio munda. » 8 Textus habet: ⁓ nrun-i 'ariô îÿ-j» topo Ad verbum redditur : *incensum offertur nomini meo, et munus purum :* sed incensum pro sacrificio quod comitatur, sumitur, uti ex dono quod slatim nominatur colligitur. Sic el

(4) L. v. de Sae. c. i.

(i) Ep. ad Marccllam.

(s) Ep. clxxvii. alias xcv.

▮ L. Mi. de civ. Dei c. xiii.

(5) L. i. contra adversarium legis et prophetarum C. XI.

(6) ■ Here,as has been proved, »e have .the judgment of the ancients with us ; who do generally assert, that Chr ist did offer bread and wine in the Eucharist, and offered them as a Melchisedechian priest, and as symbols of his Body and Blood ; and that in and by these symbols, He did misIcriously devote His natural Body to suffer according to the will of Gon, and this is a certain proof that the fathers took « given « nut only as expressing, but as meaning and intending the time then present. » Vide Johnson apud Oxonienses loco cit. p. 330.

(7) In c. xxviii. Numerorum. Vido Berescbit Rabba. (8) Malach. i. 17.

apud Osce : « Super capita montium sacrificabant, et super colles accendebant thymiama. » ' Declarat igilur Deus per Malachiam se rejecturum victimas et oblationes judaicas, acceptaturum autem munus purum a gentibus ubique per orbem siljj offerendum. Haud absque causa victim® vox omissa est, no cruenta censeretur oblatio; «irun autem vocatur oblatio, quippe quæ juxta externam speciem aliquam habet similitudinem muiicri ex simila, oleo, el thure, quod Judæi ex legis præscripto offerebant.1 Hujusmodi oblatio in locum victimarum antiquarum cral substituenda, et ubique offerenda. In Eucharistia vaticinium insigniter impletur : est scilicet pura oblatio corporis Domini sub panis specie, una cum sanguine sub specio vini, ubique per orbem a solis ortu usque ad occasum facta, qua gloria Deo redditur longe præslantior illa quam victim® antiquæ reddebant.

16. *Patres appellamus interpretes.* S. Justinus M. cum Tryphone Judæo disserens, Malachiæ vaticinium in medium adduxit : « De nostris gentium quæ in omni loco offeruntur sacrificiis, hoc est, pane Eucharisliæ, jam tum loquulus Malachias, praedixit nos quidem glorificare nomen ejus , vos autem profanare. »3

1". S. Irenæus, de institutione sacrificii agens , Malachiæ vaticinium in ea impletum affirmavit : « Eum qui ex creatura panis est accepit·, et gratias egit, dicens : « Hoc est corpus meum. » Et calicem similiter, qui est ex ea creatura, quæ est secundum nos, suum sanguinem confessus est, el Novi Testamenti novam docuit oblationem, quam Ecclesia ab Apostolis accipiens in universo mundo offert Deo, ei qui alimenta nobis pnestat, primitias suorum munerum in Novo Testamento, de quo in duodecim prophetis, Malachias sic præsignilicavil : « Non est mihi vo- » luntas in vobis, dicil Dominus omni- » potens, et sacrificium non accipiam de » manibus vestris.Quoniam ab ortu solis » usque ad occasum nomeu meum glo- » rificatur inter gentes, el in omni loco » incensum offertur nomini meo, et sa- » crificium purum. Quoniam magnum » est nomen meum ingentibus, dicil » Dominus omnipotens : » manifestissime significans per hæc, quoniam prior quidem populus cessavit offerre Deo ; omni autem loco sacrificium offertur Deo, el hoc purum, nomen autem ejus glorificatur in gentibus. » *

18. S. Augustinus : « Hoc sacrificium per sacerdotes secundum ordinem Melchisedcch, cum in omni loco a solis ortu usque ad occasum Deo jam videam offerri, sacrificium Judæorum, de quibus dictum est : σ Non est mihi vo- » luntas in vobis; » jam cessasse negare non possunt. »3

19. Anglicani plurimi fatentur vaticinium Malachiæin Eucharistia impleri, juxta Patrum communem interpretationem. °

20. *Probatur* 3. *ex verbis Christi.*

(I) Osce iv. 45. (2) I,ov. ii. 1.

(3) Dial, cum Tryphone.

(4) L. iv. adv. hær. c. xuii.

(5) L. xviii. do civ. Dei. c. xxiv.

(0) «This placo of Scripture, howsoever now in a manner silenced and forgotten, was ouco, and that in the oldest and purest lime of the Church , a text of eminent note, and familiarly known to every Christian, being alleged by their pastors and teachers, as an express and undoubted prophecy of the Christian Sacrifice, or solemn worship io the Eucharist, taught by our blessed Savioua unto ilia disciples , to be obseried of all that should believe in Uis name : and this so generally and grantedly , as could never bare been, at least so early , unless they had learned thus to apply it by tradition from the Apostles. · Aledo, The *t'iruhun Sacrifice*, apud Oxonianses, tract. St, p. 402. *Overall* dicil do locis Nolaebiæ el Psallis : » both which the ancient lathers

Verba Chrisii ostendunt oblationem corporis cl sanguinis sui factam ipso quo loquebatur momento : « *Hoc esi corpus* meum quod pro vobis datur : » — t» v'ïp vμ8» JiJ^rrer — « *hOC facile* in meam commemorationem. » — *rSr*sraniri iir *rir lμi*> *iάμηη»*. « Hic CSl calix novum Testamentum in sanguino meo, qui pro vobis *fundetur*. — *T»r*» *r· Ktripin,* · mi» *Ir tu αιματι μιν, ri* ibrq *iμΰι úXv/iμiî".* 1 Datum CSl igilur corpus ipso quo id affirmabat Christus tempore, ct quidem non ipsis tantum manducandum, sed pro ipsis Deo utique oblatum : * /usus est calix ipse tunc propter nos : ' verum proindo tunc oblatum est sacrificium. Id ut *facerent* Apostoli jussi sunt : ipsi idcirco sacrificium idem peragere debuerunt, quod ex voce *laciendi* absolute prolata inferre licet: habet enim sacrificandi seu offerendi vim, sicut et vox Graeca — wf/iiri. 4 Obtulit Christus suum corpus el sanguinem, vim sibi ab hostibus inferendam prævenieus, seque voluntate sua hostiam dando, ut Patrem, animantium sacrificia respuentem, hominibus placaret. Tunc igitur impletum est quod per vatem dixerat : « Quia hostias, el oblationes, ct holocautomala pro peccato *noluisti, nec placita sunt tibi, quæ* secundum *legem* offeruntur, tunc *dixi* : Ecce venio, ul *faciam* , Deus , voluntatem luam. »'

21. *Patres interpretes damus.* S. *Iromeus, verbis* Christi recitatis, (licii; « Novi Testamenti novam *docuit oblationem* , quam Ecclesia ab Apostolis accipiens, in universo mundo offert Deo. »ę

22. S. Cyprianus, dc Aquariis quereus, qui aqua præ vino in Eucharistia utebantur, dicit : « Non hoc faciunt quod Jesus Christus, Doininus el Deu; noster, sacrificii hujus auctoret doctor, fecit ct docuit. » Postea dicit: «Nam si Jésus Christus, Dominus el Deus nosler,ipse est summus Sacerdos Dei Palris,ct sacrificium Deo ipse primus obtulit, et hoc fieri in sui commcmorationem præcepit, utique ille sacerdos vice Christi vere fungitur, qui id quod Christus fecit imitatur. Et sacrificium verum ct plenum tunc offert in Ecclesia Deo Patri, si sic incipiat offerte secundum quod ipsum Christum videat obtulisse. »7

25. S. Gregorius Nyssenus : « Qui potestate sua cuncta disponit. . . arcano sacrificii genere, quod ah homi-

with one consent, tinders'and of tho Sacrifice of Ihe Eucharist, and Ihe Priests of the Gospel. · Oxford Tracts , Vol. ir. Tract. 81, p. 75. London edition.

(1) Luc. nii. to, W.

‖ « I bave beyond all just contradiction proved, that Jesus performed the office of a Sacrificing Priest, u ben he first instituted the Holy Communion,and that fie , at the same lime,ordained His Apostles and tbeir successors to succeed Him in that sacred office ; and, whether Melchisedecb's priesthood were a type of Cubist 's in offering bread and wine, or not, (of w bicb , I believe , few impartial readers will doubt), yet that, in thus offering a real Sacrifice , He fulfilled the préfiguration of the pontifical Sacrifice offered under tbe law, and that he intended tho latter , as well as the former , to be a mutton jiAiLi SxcairicK, will be granted me by all that arc not very hard to be convinced. · Johnson, *Propitiatory Oblation in tho Holy Eucharist, publiAti* anonymously, p. 98. <00. apud Oxonicnses, tract. 81. p. 558.

(5) « Which is shed. » — i. e. He then, at tbit instant, gave is Body and Blood a Sacrifice for the sins of tho world, » *Wilson*, episcopus Anglicanus, *Holy Biblo, with notes.*

(S) llickes , Episcopus Anglicanus , fuse probit sacrificandi vin» voci Grate» inessc prssertim juxta septuaginta interpretum, el judaicorum scriptorum usum : » In that translation of the OU Testament, trortir signifies Ihe same as or iipcojiyiir to « offer, » or n sacrifico » as Πw'.Ω does in the Hebrew , and Pscbbb in the Vulgar translation. So Exod. xxix. 50. ΣΣ rs ΠΟΙΗΣΕΙΣ. > Tho Christian Priesthood asterted, p. 58. apud Oxonicnses, tract. 8ť. p. Ï55.

(5) Heb. x. 8. 9.

(0) L. iv. adv. her. c. xxxii.

(1) Ep. ad Cæciliutn Ixiii. alias I. ii. n. iii·

ilibus corni non poterat, r c ipsum pro nobis hostiam offert, ct victimam im molnt, sacerdos simul existons, et agnus Doi, ille qui mundi peccatum tollit. Quando id praestitit ? *Cum corpus suum discipulis congregatis edendum el sanguinem bibendum prœbuit,* tunc aperte declaravit agni sacrificium jam osso perfectum. « '

24. S. Joannes Chrysostomus : « Pro cæde brutorum Christus se ipsum jussit offerri, ipsumquc sacrificium mutavit. » *

25. S. Augustinus : « Sacrificare martyribus dixi, *(esse peccatum)* non dixi sacrificare Deo in memoriis martyrum; quod frequentissime facimus, illo duntaxat ritu , qui sibi sacrificari novi Testamenti manifestatione prœcepit : quod perlinet ad illum cultum, qui latria dicitur, et uni Deo debetur. » 5

26. Anglicani plurimi agnoscunt Patres sacrificium a Christo institutum tradidisse. Grabius dicit consensum veterum hac de re adeo clarerc, ut vix de alio fidei arcano tanta concordia habeatur. *

27. *Probatur* 4. *ex Apostoli verbis.* Quum Paulus eos increparet qui cultus idolorum aliquatenus participes Eucharistiam sumere audebant, argumentum ex vielimæ Eucharistie® natura desumpsit : α Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Chrisii esi? el panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est?»s Vox Græca aptissime exprimit sacrificii consortium, victim® carnes manducando. Inde infert omnes qui Eucharistiam sumnnl, unum effici panem, quia eodem vescimur , specie visibili ; unum esse corpus , quia idem Christi corpus sub specie illa recipimus: « Quoniam nnns panis, unum corpus mulli sumus, omnes qui de uno pane participamus. · Id probal ex consortio sacro. quod inierunt Israeli®, victimis Deo ohlatis vescentes : « Videte Israel secundum carnem : nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris ? » Inde innuit sequi, eos qui vescebantur idolothytis, iis in rerum adjunctis in quibus manducatio cum victim® oblatione conneclebatur, esse idololatria? reos, licet idola ipsi non colerent. Sibi autem objecit idola vana esse el inania quæ fideles nequaquam colere vellent : cui respondet gentes victimas cultus causa offerre , ideoque non licere aliquatenus consortium cum iis inire, victimis vescendo, el nefas esse victima Eucharistica vesci, post hujusmodi profanum consortium: « Quid ergo ? dico quod idolis immolatum sit aliquid ? aut quod idolum sil aliquid? Sed quæ immolant Gentes, daemoniis immolant, el non Deo. Nolo autem vos socios lieri dæmoniorum : non potestis calicem Domini bibere, et calicem dæmoniorum : non potestis mensæ Domini participes esse, ct mensae dæmoniorum. » Loquitur, ut patet, de mensa in qua apponebantur carnes victimarum, de altari scilicet in qua immolabantur, non equidem de mensa communi ; eamque cum mensa Domini conferens, indicat in hac apponi carnem victimae , corpus scilicet Christi. Cali-

ii) Oral. i. in Christi resurr.

(S) In i. ad Cor. hom. ixiv.

(8) L. n. contra Faustum c. xxi.

(4) Narrat disceptationem inter suos : a Tliis point, namely, was disputed, whether in the Eucharist, the bread and wine, and after the mystical consecration , the Flesh and Blood of the Loan, arc offered upon lhe holy table, as upon an altar to Con, for the testifying of Ilia supreme dominion , and the commemoration or representation of the Sacrifice of Chr ist finished on the Cross. · Do hic sententia dicit : a There is in behalf of Ibis opinion such a consent of the most ancient Fathers and successors of the Apostles, as is seen in scarcely any mystery of the Christian faith. » Grsbe MS. Adiersana, apud OxooieosM. Tract» st, p. 874.

(8) 1. Cor. i. 10.

Mm *ctiamin* quo vel sanguis victimæ *degustandus* propinabatur, vol vinum *idolo* libandum, confert cum calice Domini, in quo sanguis est Christi Deo oblatus, et mystice fusus in peccatorum remissionem. ' Est igitur Eucharistia verum et proprium sacrificium, et quidem corporis el sanguinis Christi, quorum participes fiunt eam sumentes.

28. Id liquet ex iis quæ Apostolus jam dixerat, mores *integros* commondans, ut epulo sacro fruamur : « Expurgate vetus fermentum, ut sitis nova conspersio, sicut estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur ; non in fermen to veteri, neque in fermento maliliæ et nequiliæ : sed in azymis sinceritatis et veritatis, n * Quum agnus paschalis vere esset sacrificium , et Christus Pascha nostrum dicatur, pro nobis immolatum , veram sacrificii rationem in eo agnoscere oportet. Apostolus aulem hortatur ut eo epulemur, quo pacto agni paschalis carnibus vescebantur Judæi : ergo vere nobis datur caro Christi manducanda in Eucha-*ristia*, quæ *proinde est veri nomini» sacrificium ; *noque enim sacrificium* crucis, quod semel *tantum oblatum* est, potest *dici illud* cujus participe» sumus, nec epulum symbolum saorilicii præleriti verbis Apostoli respondet. 3

20. Præterea dicit Paulus : « iiabemus altare — *turunifiu — dc quo* edere non habent potestatem , qui tabernaculo deserviunt. » 4 Victimam esse in altari Christiano immolatam, de qua edunt qui ritus judaicos(lereliquerunt, cl Christi instituta sequuntur, ex illo testimonio omnino constat. Dc orali manducatione agitur : nam confertur manducatio Christians victimæ, cum sacrificiorum Aaronicorum manducatione , quæ certe ore fiebat, non fide tantum concipiebatur. ·

30. *Probatur* 5. c.r *traditione*. Patres testes fidei semel sanctis tradita? adducimus.

31. Clemens Romanus , Apostolorum æqualis, ad Corinthios scribens, ait: « Cuncta ordine debemus facere qua? nos Dominus jussit peragere. Statutis temporibus oblationes et officia sacra

(l) « Bp· Warburton, Dir. Leg. ii. i. Vol. ri. MC, maintains , that the religious ordinance» of lhe heathens here adverted to, were *feaitt upon lacrifice* , so the nature of the expression used by St. Paul plainly denotes that he considered the Eucharist not 'with the Socinians),as a mere commemoration of a dead benefactor, bnl as a feast upon sacrifice.· Bloomfield in i. Cor. x. to.

(t)1. Cor. r. 7. 8.

(5) « IfCaniSTbc a propitiatory Sacrifice, a Peace-offering, I see not how we can avoid but the (lesh of our peace-offering must bo eaten in this feast by us, or else we evacuate the offering utterly, and lose the fruit of it ; and was there a Passover heard of and the lamb not eaten 7 · hndrews episcopus Anglicanus, *Sermons oj the* Jtcrurrcction ,No. 1. apud Oionienses, tr. 8l.n.9S. Heb. xiii. to.

Isl Sparrow, Anglicanus Episcopus , apud Oxomenses , p. tat. animadvertit : · St. Vaulin Ib verse before , bad persuaded that they should not be carried away with slrange doctrine· of Jewish and carnal observances, which arc grown unprofitable to those that walk in them. For n we have an altar ■ now, a whereof they that serve at the Tabernacle,» the Jewish Priests,i hare no right to eat » unless they will receive the faith *of* CenrsT; our altar is better than theirs,and their· was but a shadow of oure ; the Sacrifices of their altar, but types of ours ; theirs arc vanished ,and ours only continue. And for this reason do you leave strange doctrines of Jewish observances, and continue in the grace of the Gospel, whose altar is to continue; for a we have an allai.» Johnson ehneinit : « I think it very evident tint the Apostle here cannot be understood of spiritual manducation . . . . And if the Apostle speak of eating orally, then it will easily be granted that the Sacrifice here understood must he the Sacrifice of the Body and Blood of Chr ist in the Eucharist : for we have no other which can lie so eaten. >> .....The Sacrifice of the i ross (cannot be meant in this place ; because that wa» , Sacrifice without an altar, and therefore could not in all probability bo intended by the woid . altar. . Johnson apud Oxonienscs. tr. 81. p. ôil.

— irp»V$ipar ■-» *Ksirufpiar* pcrllci , neque temere vel inordinate fieri præcepit. » ‘ Utraque vox ad sacrificandi rilum refertur. ’

32. Tertullianus ait : « Sacrificamus pro salute Imperatoris. » 1

35. S. Cyprianus scribit : « Apparel sanguinem Christi non offerri si desii vinum calici, nec sacrificium Dominicum legitima sanctificatione celebrari, nisi oblatio el sacrificium nostrum responderit passioni. » * Alias : « Episcopatus nostri honor grandis et gloria est, pacem dedisse martyribus, ut sacerdotes , qui sacrificia Dei quotidie celebramus , hostias Deo el victimas præparemus. » ·

31. S. Cyrillus Hierosolymitanus : • Deinde vero postquam confectum esi illud spirituale sacrificium , et ille cultus incruentus, super ipsa propitiationis hostia, obsecramus Deum pro communi Ecclesiarum pace. » ·

35. S. Gregorius Nazianzenus dc Juliano apostata scribit : « Impuro el nefario sanguine lavacrum extergit ; initiationi noslræ initiationem opponens : manusque suas profanai, ul nimirum eas ab incruento sacrificio per quod nos Christo , ipsiusque passionibus ac divinitati communicamus, elueret ac repurgaret. ■ 7

36. S. Joannes Chrysoslomus : · Acl mensam veniente domino, servos qui dominum offenderunt , adesse non oportet, sed procul arcentur; ita et hic dum *profertur sacrificium, et Christus immolatur,* et ovis Dominica, cum audieris : « Oremus omnes communi- • ter ; » cum velum videris retrahi, tunc superne coelum cogita aperiri, el Angelos descendere. » · De ritu a Gracis adhihito in solemniori Lilurgiæ parte loquitur : velum scilicet sanctuarii retrahebant.

37. S. Ambrosius : · Quando sacrificamus , Christus adest, *Christus immolatur.* » ’

38. S. Hieronymus : « Sic docuit Apostolos suos, ul quotidie in *corporis illius sacrificio* credentes audeant loqui : « Paler noster-, etc. » ‘° Et Vigilantium , reprehendentem reliquiarum venerationem, damnari probat consuetudine lotius Ecclesiae , quæ sacrificabat in tumulis martyrum. Irridens eum dicit : » Male ergo facit Romanus Episcopus, qui super mortuorum hominum Petri et Pauli ossa veneranda , secundum te pulvisculum, offert Domino sacrificia , el tumulos eorum arbitratur altaria, idque non solum unius urbis, sed totius orbis faciunt Episcopi. » **

(I) Ep. I. ad Cor. n. il.

(i) · This great mystery can be eipressed by no other word, more fitly and fully than by those iur/α wp^cpx , „ Sacrifice » « oblation » and the like. By which words accordingly, it is called by Justin Martyr also- . . . *Dial, cam Tryph.* In which book Ihe words and χρ·νφ»ρΛ arc often used in this sense, namely for Ihe Eucharist. » Ila Beveridge episcopus Anglicanus , in opere: Codes Canonum Eccl. Prim, vindicatus ac illustratus I. ii. cap. «. § S. 4. Apud Oion. tracl.81. p.itO. a The names whereby the ancient Church called this service are <ρ·»φ»ρ« hru . oblation, · „ Sacrifice; n ΕὐΧαριστια,, Eucharist, » (a word, if rightly understood , of equipollent sense :) gpy,* α»»«·«*ι, ·«»<· Asymà

à a Sacrifice of praise , · · a reasonable and unbloody Sacrifice ; e *Sacrificium Uediatorit, Sacrificium Altaris, Sacrificium pretii nostri.* Sa *crificium corpori» el sanguini» Christi,* a the Sacrifice of our Mediator, a · Ihe Sacrifice of the Altar, » the Sacrifice of our Ransom, · · Ihe Sacrifice of the Body and Blood of Caai»T. » It would be infinite to note all the places and authors where and by whom il *is* thus called. · Mede, *The Christian Sacrifice,* spud Oiumeuses, tract. 81. p. tit.

5) L. ad Scapulani e. ii.
(4) Ep. ad Cccilium.
(fi Ep. ad Cornelium lair.
(a) Catech. Mysl. ».
(7) Oral. iii. qu« est I. contra Julianum.
(8) Hom. ii. ad populum Antioch.
(9; Comm, in e. i. Luce.
(10) L. iii. adv. Peleg.
(11) L. adv. Vigilantium c. iv.

SO. S. Augustinus : « Vorus file *Mediator , in* quantum formam servi accipiens Mediator effectus est Dei et hominum , homo Christus Jesus , cum in forma Dei sacrificium cum Patre sumat, cum quo ci unus Deus csl, tamen in forma servi sacrificium maluit esse quam sumere, ne vel hac occasione quisquam existimaret cuilibet sacrificandum esse creaturae. Per hoc ct sacerdos est, ipso offerens, ipse et oblatio. Cujus rei Sacramentum q/zo- *tidiantnn esse voluit Ecclesiæ sacrificium :* quæ cum ipsius capitis corpus sil, se ipsam per ipsum discit offerre. Hujus veri sacrificii multiplicia variaque signa erant sacrificia prisca sanctorum, cum hoc unum per multa figuraretur, tamquam verbis multis res una diceretur, ulsine fastidio mullum commendaretur Huic summo veroque sacrificio cuncta sacrificia falsa cesserunt.■

40. S. Cyrillus Alexandrinus : « Incruentam celebramus in Ecclesiis sacrificii servitutem. » !

41. S. Gregorius Magnus de Cassio Episcopo Narniensi dicit : ◖ Quotidianum offerre consueverat Deo sacrificium , seque in lacrymis inter ipsa sacrificiorum arcana maciabat. » 8

42. Fatetur Forbesius Patres sæpissime dicere ipsum corpus Christi offerri el immolari in Eucharistia, quod frustra conatur ad latiorem sensum reducere. * Beveregius Patrum consensum pariter testatur . « Infinitus essem , si omnia ex eo *(Tertulliano)* aliisque secundi lerliique sæculi scriptoribus loca transcriberem , quibus hujusmodi voces occurrunt, æque ac in canonibus Apostolorum. Verum insignem Clementis Romani locum præverire nequeo..... sed major *fortasse* difficultas orlelurde *vocabulis tve-ntfripuf , altare ,* pro mensa Dominica, Can. Apost. iii. iv. χχχi. |,Λ·, *sacrificium ,* et *oblatio* pro Eucharistiæ *celebratione*, Can. iii. vlii, xivi. Ita quidem aliis forsitan videatur, non item nobis, qui hæc ct hujusmodi nomina de istis rebus usitata in antiquissimis Ecclesiæ monumentis passim invenimus. D. Cyprianus nullo alio, quantum memini, prælerquam *altaris* nomine, mensam Domini indigitare solet, isto autem sæpissime..... Ante eum Tertullianus el Eucharistiae celebrationem *sacrificium* , el mensam Domini *aram Dei* nuncupavit. . . . . Ante Tertullianum . ipse etiam Ignatius in genuinis et inviohtis suis epistolis βνσιαίπίριοΓ in eodem sensu adhibuit. . . . Constat itaque mysticam mensam ab ipsis Apostolorum temporibus vocatam fuisse Ivriavnpur.» Gul. Bevercgius, Cod. can. Eccl. prim. 1. ii c. x.

43. Probatur 6. *ex Lilurgiis*. Liturgi® præclara sunt monumenta vetuslæ el universalis fidei de vero sacrificio Eucharistico.

44. S. Jacobi Liturgia , juxta codicem quem præ manibus habuerunt editores bibliotheca veterum Patrutn, in oratione habet hæc verba : « Deus..... ne aversoris nos peccatores , verendum hoc ct incruentum sacrificium attrectantes; » quod apud Eusebium Renaudolium redditur dum sacrificium hoc spirituale ct incruentum celebramus. » Diaconus, juxta priorem codicem, populum ad attentionem excitat . « attenti simus divinæ oblationi ; n in altero codice : « ecce oblatio inferlur, et majestas exoritur. » Vost recitatam institutionis hujus sa-

(qb.s.de
(i) Ep. ad Sestoriutn.
(») Dialog. I. iv. c. Ivi.
(|J < The holy Fathers very often say thit the very Body of Christ is offered and sacrificed in the Eucharist, as is clear from almost innumerahle passages. » Forbes Considerationes Modeste I· iii. c. i. p. ui. apmj o1Onicnses trad 50 p 109.

criflcii historiam , populo acclamanto, *jnien*, sacerdos precatur : « Offer!-mus libi, Domine , hoc sacrificium venerandum ct incruentum , » in aliero codice : « terribile el incruentum; » el pcrgil orare pro vivis et defunctis.

45. In S.Marci Liturgia dum sacerdos ingreditur ad altare, orat : « Domine, ipse nos sanctifica,nosque dignare tremendo luo sacerdotio, nosque siste venerando altari tuo. » In praefatione dicilur : « Offerimus rationabilem ct incruenlam *xirfw* seu oblationem hanc , quam offerunt tibi, Domine , omnes gentes ab ortu solis usque ad occasum ; a Septentrione ad Meridiem : quia magnum nomen tuum in omnibus gentibus, ct in omni loco incensum offertur nomini sancio luo, el sacrificium, eloblatio. «Sacerdos mysteria sancta signaculo crucis signat, dicens : _ _ _ _ « Fac, o Deus, ul plenum quoque sil hoc sacrificium benedictiono tua per adventum sanctissimi Spiritus tui. »

46. In Liturgia quæ in libro octavo Constitutionum Aposlolicarum refertur, post verba Dominica recitata, pergit sacerdos gratias Deo agens :« quia nos dignos habuisti, qui staremus coram te, ac sacerdotio fungeremur tibi; el poscimus te, ut super hæc dona in conspectu tuo proposita piacate rcspicias, tu qui nullius indiges Deus, el beneplaceas in eis ad honorem Christi tui, atque supra hoc sacrilicium mittas sanctum tuum Spiritum. « In ordinatione Episcopi oratio Iii ul Deo placeal : « offerendo Tibi purum el incruentum sacrificium. » '

47. In libro secundo, pluribus descriptis, dicitur: « Post illa sacrificium liat, stante omni populo, et tacite precante : cumque oblatum fuerit, unusquisque ordo seorsum dominicum corpus, ac pretiosum sanguinem sumat » !

48. Liturgia S. Basilii usualis in oratione *propoxilionis*, scilicet dum munera in altari ponuntur, hæc hahet : « Benedic hanc propositionem el eam suscipe in supercœlesti tuo altari..... et nos ab omni condemnatione immunes conserva , in sacrificio divinorum tuorum mysteriorum. · In *Coptica* Liturgia orat sacerdos : «Tu, Domine, effice nos dignos, per virtutem Spiritus tui sancti, ul hoc ministerium perfl-ciamus . . . . el offeramus libi sacrificium hoc benedictionis. Da nobis ul sacrificium nostrum coram te acceptum sit, pro peccatis meis, el pro insipieniiiis plebis tuæ. » In Alexandrina Liturgia oratio rcperilur ex S. Jacobi Liturgia desumpta : · Ne repellas nos peccatores, qui offerimus libi tremendum hoc ct incruentum sacrifieium. »

49. Postquam explicatum est corporale, oral sacerdos : « Fac me virtute sancti tui Spiritus idoneum, ul sacerdotii gratia indulus huic sanctae mensae adsistam, el sanctum luum el immaculatum corpus luum et sanguinem pretiosum consecrem..... lu .enim es qui offers el offerris. — 7»? «·' » «ρ·τφ·(«<· ◆ τρ«#φîρ·M"·Γ. Tibi placeat, Domine, ul simus ministri _ _ _ _ digni libi offerre hoc rationale el incruentum sacrificium, — »■; ··; r$ $><».« «« *bria/.* In Alexandrina biturgia oral ; « ul digni efficiamur offerre libi dona el sacrificia *pro peccatis* nostris el populi lui ignorantiis, el da nobis ul cum omni timore el conscientia pura offeramus tibi spirituale hoc el incruentum sacrificium. » Consecrationem dominicam recitat, el peragii sacerdos, Choro canente *Amen ;* deinceps dicit

* Tua ex luis tibi ct eangulnie, *verum* el proprium. *Hujus Oilei nullum potest ostendi* initium

50. In Liturgia Neslorianorum, in *Anaphora,* quæ *canoni* apud nos respondet, odslantes invitat sacerdos ad socum orandum, ut « suscipiatur oblalio hæc ex manibus imbecillitatis meæ, pro me, pro vobis, el pro loto corpore Ecclesiæ (sancire Catholicae. » Deinde ad nllare inclinatus orat Deum : « per gratiam inenarrabilem sanctifica sacrificium istud. ·

51. Liturgia sub nomine S. Cyrilli apud Coptas nonnunquam adhibita, post *Saucius,* habet orationem in qua sacerdos precatur : · Imple hoc sacrificium tuum, Domine, benedictione quæ a te est, per illapsum super illud Spiritus tui sancti.» Institutio Sacramentidcincepsrecitatur,populosæpius inclamante, *Anien.*

52 In Liturgia Romana orat sacerdos : «Quam oblationem tu, Deus, in omnibus, quæsumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris; ut nobis corpus el sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini Dei nostri Jesu Christi. » Sacrificii ratio inde patet : oblatio enim illa benedictione divina fit corpus et sanguis Christi. Post consecrationem vocat eam sacerdos « hostiam puram, hosliam sanctam, hostiam immaculatam. » Uiuc in oratione super oblata in die Epiphaniæ de donis oblatis dicitur : « quibus non jam aurum, thus, el myrrha profertur, sed quod eisdem muneribus declaratur,immolatur,et sumitur Jesus Christus, Dominus nosicr.»

55. *Probatur 1 argumento preescriptionis.* Eucharistia magna cum solemnilate ubique per totam Ecc'esiam consuevit celebrari, cum omnibus summi cultus indiciis, el ex certa omnium persuasione eam esse oblationem veram, cl sacrificium Christi corporis Apostolico ævo posterius Attamen sl ab initio symbola lautum Christi mortis adesse crederentur ; ct nuda commemoratio fieri, absque ullo veri nominis oblatione et sacrificio, non potuit sacrificii veri notio obtinere, nec cultus indicia qme illud denotant statui : saltem absque magnis turbis, quas relulisset historia. Ergo dicendum sacrilicii veri rationem in Eucharistia semper agnitam fuisse.

54. Huic argumento magna accedit vis ex Graecorum ct Orientalium omnium consensu, qui ex Lilurgiis patet, el aliis certissimis documentis demonslratur. Concilii Constantinopolilani anno 1038 adversus Cyrillum Lucarim habili, sicut ct Hierosolymitani anno 1672, decreta recitarc juvat : « Cyrillo dogmatizanti - - - - neque audienti divinorum Patrum trecentorum decem et octo Niceae adunatorum ecclesiasticas constitutiones his verbis decernentium: « Fide credamus esse super hanc sa» eram mensam agnum Dei qui tollit n peccatum mundi, incruente a sacer» dotibus immolatum,ejusqucvencran» dum sanguinem el corpus vere sumi » —Anathema. » Ita Conslanlinopolitanum Concilium. Hierosolymitanum autem : « Credimus verum ac propiliatorium esse sacrificium, quod pro fidelibus omnibus, tum vivis, tum defunctis, necnon ct pro utilitate omnium offertur, uti cl in hujusce Sacramenti precibus exprimitur, quas pro ea quam a Domino receperant dispononendi potestate Apostoli Ecclesiae tradidere. » ↑

55. Accedit quod ab initio mundi Deus sacrificio coleretur, quod summæ ejus majestatis idoneum est testimonium : ergo verosimile non csl hunc cultum, Christo adveniente, penitus

U) C»p.»i.q. n,

desiisse. At nullum est sacrificium, si Eucharistia non sil; igitur in ea ralio sacrificii agnoscenda est. Argumentum hoc Overall, Episcopus Anglicanus, agnoscit ct urget.l

Objectiones solvuntur.

5d. *Obj.* I. Dc oblatione panis ct vini a Melchisedcch silet Moyses, qui sacerdotii ejus mentionem fecit, ut intelligatur cur Abrahæ benedixerit, et decimas ab eo acceperit, prout explicat Paulus, de oblatione pariter silens. Quod autem attulerit panem et vinum, contigit ul milites Abrahæ refocillaret.

57. *Resp.* Fatemur oblationem haud affirmari a Moyse, qui tamen panem el vinum allata esse dicens, et statim adnotans eum fuisse sacerdotem Dei Allissimi, fundamentum præbct cogitandi ea fuisse oblata. Non dicit ea fuisse militibus data, idcoque quum neutrum dicat, ex adjunctis sermonis quid fecerit verosimililer conjicimus. Cæterum non repugnat ut post oblationem militibus distribuerentur : id enim consuetum est ut participes fbrent sacri muneris qui oblatis vescebantur. Quod benedixerit Melchisedcch Abrahæ, el decimas ab eo acceperit, contigit ratione sacerdotii, cujus tamen munus in oblatione est positum. Palet ea non fuisse sui sacerdotii jura propria, el proinde Christum non ideo vocari sacerdotem, ad instar Melchisedech. De oblatione siluit Paulus, Christiani sacerdotii præ Aaronico praestantiam explicans, quia ad scopum non perlinebat, quum sanguinis victimarum effusio foret imago vividior sanguinis in cruce fusi, quam panis ct vinum. Hac igitur ex parte non apparebat praestantia sacerdolii Christiani. Praterea doctrina de Eucharistico sacrificio erat adeo alta, ul non facile scripto explicanda foret, quod in manus Judæorum ad fidem non conversorum facile posset venire, vel ad eorum pervenire notitiam : plura scilicet continebat documenta illis haud sine fructu magno communicanda.

58. *Obj.* 2. Frivolæ afferuntur rationes Pauli silentii : quum enim ex professo singula in quibus Melchisedech typus erat Christi explicaret, ad propositum maxime pertinebat oblationis similitudinem ostendere, ut Christianum sacrificium, abrogata animalium immolatione, jam unicum superesse probaret.

59. *Resp.* Haud leves indicavimus causas cur Paulus eam similitudinem, quæ inter typum el veritatem intercedit, praetermiserit. Cæterum ipsum habemus auctorem, quod ob fidelium infirmitatem de arcano siluerit : praefatur enim, de Christo agens : < appellatus a Deo Pontifex juxta ordinem Melchisedech : de quo nobis grandis sermo, et ininterpretabilis ad dicendum: quoniam imbecilles facti estis ad audiendum. » * Non igitur professus est se singula evolvere in quibus Melcbisedech typus erat Christi, sed potius, innuit latere arcanum quod auditores vix ferre possent. Ex aliis vero capitibus ostendit, sacerdotium juxta ordinem Melchisedech jam locum tenere sacerdotii Aaronici. Cæterum ad propositum non perlinebat ostendere oblationis similitudinem : nam prius statuendum erat cl inculcandum sacerdotium Christi Melchisedecianum ; qua in

ti) « Ab there never was, nor could be any religion without a God ; so there never was, nor could beany without a Sacrifice, being one of the cbiefesl acts whereby we profess our religion to Him that we servo. » Overall, Oxford Tracis, vol. iv. Tract, st. p. 7S. · This Sacrament is the only proper external daily Sacrifice of the Church, without which the other two relativas cannot «laud ; vu : that Ibero it no religinn without prieilhooj, nor priesthood without Sacrifice. » Buckeridge, Discourse concerning kneeling al the Communion, p 87, Treat. Bl.

(l)lleb. v. lO.

rc Apostolus lotus est. Illud vero veltill consectarium oral, quod sacerdotio semel admisso difficultatem vix patiebatur.

60 *Obj.* 5. Christi igitur sacrificium constare pano et vino dicendum erit, nt sacerdos secundum ordinem Mclchisedcch habeatur.

61. *Resp.* Panis et vinum a Christo adhibita quidem sunt, qua ratione visus est sacerdos ad instar Molchisedech ; sed quum rei veritas figura et typo longe præsiare deberet, ea in corpus et sanguinem suum mutavit, ut perfectissima sui oblatione Patri rcddcrci summum honorem. ' Mire hallucinantur Anglicani illi qui panem ol vinum Eucharislicum esse sacrificium aestimantes, sola *symbotica* relatione ad crucis sacrificium, Christi oblationem a Melchiscdeciana distinguunt. Absit ul adeo humiliter quis de Christi sacrificio ct sacerdotio sentiat.

62. *Obj.* 4. Vaticinium Malachite in cultu qui ubique terrarum Deo redditur in spiritu ct veritate a Christi fidelibus, impletur, quin sacrificium sit: omnia enim sacrificia ibi declarantur abolita, sacrificio crucis ea implente et tollente.

65. *Resp.* Quum de sacrificiis agat vates,clquæ Judæi consueverunt offerre rejecta pronuntiet, oblationem quæ eorum loco ubique offertur, veri nominis sacrificium oportet iutelligerc. Id ex serie orationis colligitur, et institutione Eucharistiæ confirmalur, adeo ut vetustissimi Patres merito inde desumpserint nrgumcntiim veritatis rell. Rionis Christi, In qua vaticinii impletio claret. * Quod autem *sacrificii* nomen a M.ilachia oblationi Christiana) non sit datum, aptissime contigit, ut discrimen illud inter et animantium ■immolationem insinuaretur, ct ipsa species, sub qua latet victima nostra, indicaretur. Cultus autem qui fide et oratione præstatur, nunquam designatur in Scripturis voco illa Hebraica — – qum do oblationibus Abel el Cain,et de quibusdam logis oblationibus usurpatur ; nec cultus ille potest haberi novi Testamenti proprius, quum a veris Dei cultoribus semper præstaretur. De sacrificio crucis Malachias eo loco nil dicit ; sed totus est nt cultum a gentibus ubique terrarum praestandum veteribus Judæorum sacrificiis anteponat. Agitur proinde de publico ct visibili sacrificio.

64. *Obj.* 5. Apostolus unicam docet esse oblationem, eam scilicet quæ in cruce est facta : « Sanctiflcati sumus per oblationem corporis Jean Christi semel. Et omnis quidem sacerdos presto est quotidie ministrans, et easdem saepe offerens hostias, quæ numquam possunt auferre peccata : hic autem unam pro peccatis offerens hostiam, in sempiternum sedet in dcxlera Dei. - - - - Una enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos.... Ubi autem horum remissio, jam non est oblatio pro peccato. »s

65. *Resp.* In eo est vis orationis Apostoli, quud unicam crucis oblationem valere ad omnia delenda peccata,

I<) td peno (aletur Thorndike . « Haring maintained that the elements are really changed from culinary bread and vine into the Body and Blond of Cmist , mystically present, as in a Sacrament; end that in virtue of the consecration, not by the (ailh ol him that receives ; I am to admit and maintain whatever appears duly conséquent to this truth, namely, that the elements so con scralcd are truly the Sacrifice of Cnaiat upon the Cross, in as much as the Body and Blood of Christ are omlained in them..... Il is therefore enough , that the Eucharist it Ihe Sacrifice of Cunisr upon the Cross aslhe sacrifice of Ceaisi upon the Cross is represented, [renewed, revived and restored by it.» Epilogue, book iii. ch. v. p.44.

‡ ■ The ancients always spoke of the Eucharist as the sacrifice, or oblation of the Gentiles, in opposition to those of the Jews, wben they argued against them from the prophecy of Mala <M. . HI..'. , Cb.i.li.n Hrie,,lood pp. 01, apud Oionienscs p. tag.

W lleb. ». to.

elgraliæ et sanctitatis dona impetranda ostendat, quum sub veteri lege nova quotidie immolarentur animantia, quæ non poterant auferre peccata. Una est hostia, una oblatio, quæ suffecit abunde ad peccatorum remissionem, adeo ul jam non sil *oblatio pro peccato,* qualem scilicet lex olim praescripsit. Cæterum ipsa unica hostia exhibetur quotidie in myslerio, ut nobis applicetur crucis oblatio. Ex scopo Apostoli mons ejus colligitur : edocere scilicet voluit Judæos legis sacrificia esse abrogala, et Christi morte copiosam redemptionem nobis praestitam ; adeo ul necesse non foret amplius oflerre hostias pro peccatis, vel alias quascumque victimas. Res non postulabat ul explicaret, quomodo mors Christi recolenda foret in mysteriis, ut fructus ejus nobis provenirent, quod quidem satis constabat ex quotidiana Ecclesiæ oblatione, qua eadem victima quæ in cruce est immolata, iterum iterumque offerebatur.

66. *Obj.* 6. Apostolus quotidianam sacrificii oblationem omnino excludit : « Non enim in manufacta Sancta Jesus introivit, exemplaria verorum ; sed in ipsum coelum, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis : neque ul sæpe offerat semetipsum, quemadmodum Pontifex intrat in Sancta per singulos annos in sanguine alieno : alioquin oportebat eum frequenter pali ab origine mundi: nunc autem semel in consummatione saeculorum, ad destitutionem peccati, per hostiam suam apparuit. . . Christus semel obtains est ad multorum exhaurienda peccata. · '

67 ne.cp. Ipse se explicat Apostolo», cxcluditquc frequentem Christi oblationem sanguinis fusione, · alioquin oportebateum frequenter patiaborigine mundi. · Ostendit discrimen eum inter et Pontificem judaicum : hic enim semel quotannis, sanguinem animantisimmo-|ati deferens, Sanctuarium ingredie· batur; Christus autem semel, sanguine proprio effuso, quo omnia hominum delevit peccata, quod spectat ad expiationis sufficientiam. Tantam sanguinis illius virtutem esse prædicat Pau-|us,ul ejus iterata fusione opus non sit. Oblationem igitur cruentam, qualis singulis annis a Pontifice fiebat, exclu dii, non tamen mysticam et realem, sacerdotum ministerio peractam in terris, dum ipse vultui Dei apparet pro nobis, sacerdotio suo in æternum secundum ordinem Melchisedech per illos fungens. Hæc optime constant cum quotidiana oblatione, quæ fit in Sacrificio Eucharistico : ipsa enim est crucis oblatio, in mysterio renovata ct continuata, ut tanti Sacrificii nunquam intereat memoria, et fructus nobis inde proveniat. *Overall,* Anglicanum, suæ sectæ praejudiciis obviam euntem, appellamus. '

68. *Obj. 1.* Patres de mystico sacrificio, quod memoriam Christi mortis celebrat, locuti sunt; non de vero e» proprio sacrificio.

69. *Resp* Iis utuntur vocibus Patres,

(i) Ilcb. ix.24.

(i) · This is no new Sacrifice, but the same which was once offered, and which is every day offered to Goo by Chr ist in heaven, and continued· here still on earth, by a mystical representation of it in die Eucharist. And Ihe Church intends not to bave any new propitiation, or new remission of sins obtained, but to make that effec tual, and in act applied unto us, w hich was once obtained by die Sacrifice ofChrislupon Ihe Cross. Neither is the Sacrifice of the Cross, as it was once offered up there, *mudo cruenl-* . so much remembered in Ihe Eucharist, though it be commemorated, as regard is had lo the perpetual and daily offering of it by Chr ist now in Ileaien in His everlasting Priesthood, and thereupon was . and should be still *Ihejogo tacrijictum* observed here on earth as it is in Heaven. the reason which the ancient Fathers had for their daily Sacrifice. S. *ChryuMt- in* 10 *Utb.* . . Λ. *.lag. de Ctv Det,* lib. 10. cap. W. . . p. I·, Oiford Traci· vol. iv. No. 81. p. *10.*

qux vero ci proprio sacrificio conveniunt, illudquc verum et propilialorium ipsi nuncupant. Cætcrum recte vocatur mysticum et commemorativum ; nec enim corpus Christi immolatur qua ratione in cruce immolatum est, nec Tunditur ejus sanguis manu sacerdotis. Res peragitur in mysterio : attamen vere adest agnus, cujus sanguine pretioso tollitur peccatum mundi, ipseque Deo Patri offertur victima. Feliciter rem explicat Episcopus præ-laudatus Overall,† cujus verba recitant Oxonienses. Ulinam hæc nobiscum omnes palam profiterentur, vocum remota ambiguitate!

70 *Obj.* 8. Patres qui videntur dicere Christum se obtulisse in ultima cœna , non possunt intelligi vere et proprie : nam nulla fuit fusio sanguinis, nulla occisio seu mors victim®; explicandi igitur sunt ratione habita repræsentalionis, prout dicit Augustinus, « signifleante mysterio » vel juxta *Cypriani mentem , dc* « Sacramento *dominici sacrificii.* » *Ita* Fcrnius.

71. Kexf). Nil obstat *quin* Patres obvio excipiantur sensu ; Imo *id postulat tota orationis series , el testimoniorum* congeries. Cætcrum incruentum *fuit et* mysticum sacrificium, verum tamen el proprium ; corpus enim el sanguis Christi vere aderant ct offerebamur, quamvis in mysterio, et sacramento. Quæ objiciuntur voces nullam faciunt difficullatem , probe et sane juxta contextum intellect®. Equidem non agitur de cruento sacrificio oculis obversanle, sed de vera oblatione victims, cujus sanguis in cruce semel effusus est. Ipse Fernius non potuit diffiteri Patres plerumque ita loculos ut Iransubstanliationem Iradcrc viderentur,et verum sacrificium Christi corporis el sanguinis. * Quod autem has locutiones mysticas cl obscuras dicat, gratis

Itjllwcrecitanl Oxonienses', ex scriptis Episcopi Overall : · **If** «e compare the Eucharist » ith the Sacrifice once made upon the Cross , with refe rente to the killing or destroying of the Sacrifice, or with reference to the visibility of **it**, in that sense we call it only a Commemorative Sacrifico , as the Fathers do. *Chrys. Hom. conlr. Jud.* part **t** Sentent, lib. 4, dist I». · So the ancient Fathers were wont to call this Sacrifice *Sacrificium laulis* et gratiarum aclionit ; not exclusively , (as **if** it were no other Sacrifice but that ;for they called it also, *Sacrificium commemorationis,* and *S'acrificium Spiritus,* and *Sacrificium obsequii,* etc., and which is more *Sacrificium verum el propiliatoriam* : all other ways but this , the "Eucharist or any other Sacrifice we make , are improperly,and *secundumquamdam similitudinem,* called Sacrifices. ... Sow the Eucharist, though by way of analogy **it** may be called a Sacrifice many of these ways, yet the true and real nature of **it** in the offertory istoacknowledge Go d's Majesty and our misery, and to appease Uia wrath lowards us, to get blessings from Him .to make Chr ist 's bloody Sacrifice effectual unto us· · · · The people may offer **it** up all the improper ways, none but the Priest can offer **it** as a proper Sacrifice. So that though **it** may analogically be called a Sacrifice most of the seven ways , *yet formally and truly it may be called a Sacrifice also in the very natural signification of a Sacrifice,* for ought I know any harm should come on't: not in strictness and rigour of speech, for so was there never a Sacrifice , nor never shall be any, but Chr ist 's alone. See the expositionoflbe place in Malachi *apad Maldon. de Euch,p.* 5t6. and of Psal. 10». *Ta es Sacerdos* , cites. · Use Catholice doclrinæ admodum consona , si ambigui qutedam sub finem exceperis, sensit Anglicanus ille Episcopus Overall, quamvis non videatur ausus fuisse ea palam profiteri, nam ex privatis suis scriplis desumpta sunt. « MS, Notes w ritten in,aa interleaved Common Prayer Book , printed in the year 161» , supposed to be made from the collections of Bishop Overall, by a fiiend or chaplain of his.»

(!) « The Fathers used , for the most part, to apeak of ,this'niyslcry of the Eucharist mystically and obscurely, under the properties of the things signified, rather than of the external symbols, and therefore seeming to imply a *real conversion, or Iransubstantiation of the symbols* into *the Body and Blood of Christ , and a rent Sacrifice,'<r offering* up *of that Body and Blood* again in *ths* Euchanu. Feme , Bishop , Certain considerstions,p. tss.

i

asseritur, quum testimonia sint clarissima , ct omni ambiguitate libera, uti ea recolenti patebit.

72. *Obj.* 9. Patrum dicta sacrificii crucis rcpræsentalionem , quæ utilitates omnes novi sacrificii nobis afferat, tantum ostendunt.

73. *Resp.* Repræscnlalio quam statuunt Patres, est illa quæ fit corpore ct sanguine Christi, sub speciebus sacramenlalibus , Deo Patri oblatis. Est igitur verum et proprium sacrificium , quia eadem offertur victima ac in cruce, sola offerendi ratione diversa. Quod si mera forct repræscnlalio, tolleretur ratio veri sacrificii, quam tamen plurimi Anglicani predicant. Si autem pane ct vino diceretur sacrificium conslare , duo forent sacrificia . scilicet illud crucis , el alterum cucharislicum, ab illo plane diversum, quippe non eadem forct victima. Praeterea tribuerentur pani el vino, tamquam symbolis corporis et sanguinis Christi. ea quæ nonnisi ipsi corpori pro nobis dato, ipsi sanguini pro nobis fuso, tribuere fas est.

74. *Obj.* 10. S. Joannes Chrysoslomus ait :« Quid vero ? nonne nos quotidie offerimus? offerimus quidem . sed ejus mortem revocamus in memoriam : cl hæc oblatio una est, non mullae, quoniam semel est oblatus. » ·

75. *Resp.* Diluit præstantissimus ille Pauli interpres difficultatem de unica oblatione, docens quotidianam oblationem esse ipsam semel factam in cruce , quæ in memoriam revocatur , et celebratur. Mentem suam dilucide explicat : « siquidem eumdem semper offerimus, hoo est, non alias ovem alt ram, allas aliam, sod oamdem perpetuo : itaque unicum est sacrificium. Quoniam multis in loots offertur, mulline sunt Christi? nequaquam ! sed unus ubique Christus Quomodo ergo multis in locis oblatus , unum esi corpus , non multa corpora, ita etiam unum est sacrificium. « Memoria recolitur passionis , vero tamen oblato sacrificio, quo vicltma eadem prxsens sistitur, el Deo offertur. Sic alias dicit: « Mensa mystica parata est ; el Agnus Dei pro te immolatur. Sacerdos pro te angitur, ignis spiritalis e sacra mensa erumpit, Cherubim adstant, Seraphim advolant, cl Spiritus sex alas hahentes faciem legunt; omnes incorporo» virtutes pro te cum sacerdote intercedunt ; ignis spiritalis e ccelo descendit ; *sanguis in cratere in tuam purificationem ex immaculato [latere efiusus est.* ■ *

76. *Obj.* II. Augustinus dicit : · Hoc esi sacrificium Christianorum , multi unum sumus in Christo. Quod etiam Sacramento altaris fidelibus nolo frequentat Ecclesia , ubi ei demonstratur, quod in ea oblatione quam offert ipsa offeratur. ⅋ Mystica igitur oblatio Eucharistia est,'in qua fideles omnes Christo se animo conjungunt, ut Deo dent honorem.

77. *Resp.* Optime hæc dicuntur, ut inlclligamus oportere nos victimas Deo offerre, cum capite nostro, cui conjungimur, divino fruentes convivio. Quantum lateat arcanum indicat Augustinus « *Sacramento altaris fidelibus nolo,* · nec enim totum suum sensum de eo promere voluit. Cæterum licet Ecclesia Deo offerat se cum capite suo. ipse Christus tamen est offerens, ipse et oblatio.1 Ejus oblatiouis in cruce sacramentum est quotidianum Ecclesiæ saorilioium, quo scilicet repræsentatur, exhibetur, ct nobis applicatur. ■ Id sacrificium » inquit, « successit omnibus illissaorilloiis veteris legis, quæ immolabantur in umbra ftituri - - - - quia

(1) Horn. vi· · in op. «d llchr.
:S) l|om. II. c|c Pœnilenlil-

(4) 'idoc. w. lupra «it.

pro illis omnibus sacrificiis el *oblationibus* corpus ejus offertur, et participantibus ministratur."

78. *Obj.* 12. Confert Augustinus Eucharisliam cum Hebraeorum victimis : • Hebraei in victimis pecorum quas Deo offerebant, mullis el variis modis, sicut tanta re dignum erat, prophetiam celebrabant futur® victim® quam in cruce Christus obtulit : jam Christiani peracti ejusdem sacrificii memoriam celebrant sacrosancta oblatione cl participatione corporis et sanguinis Christi.»

79. *Resp.* In eo. posita esi comparationis vis, quod Eucharistia celebret sacrificium in cruce peractum, cujus figurae in Hebraeorum victimis præcesserant : cæterum non meram memoriam , sed sacrosanctam oblationem el participationem corporis ct sanguinis Christi agnoscit Augustinus.

80. *Obj.* 13. Nulli suul in nova loge praeter Christum sacerdotes ; Apostolus enim dc antiquo sacerdotio dicit : « Alii quidem plures facti sunt sacerdotes, idcirco quod morte prohiberentur permanere ; hic autcin eo quod maneat in ætcrnum, sempitcrnum habet sacerdotium.»

81. *Resp.* Praestantiam Christi sacerdotii Apostolus demonstrat, quum praedicetur in æternum sacerdos secundum ordinem Melchisedech ; Aaron quippe brevem vitæ curriculum suo munere sacerdotali functus est; quo e vivis sublato , alii in ejus locum suffecti sunt : Christus autem, eo quod maneat in æternum , sempitcrnum habet sacerdotium , quod el exercet : homines enim nonnisi ministri ejus sunt, ejus nomine *visibili munero fungentes, ipso précipite offerente,* sucerdolc *simul ct* victima.

R2. *Obj. 14. In Missa nulla est victimae mactatio.*

R3. Resp. Missa *non est* sacrificium instar *illorum quæ* fuso sanguine immolabantur : sed est incruentum, mysticum, commemorativum, verum tamen el proprium, quum viclimaadsit, ct Deo offeratur, in su® majestatiscl arbitrii supremi testimonium, qu® praecipua esi sacrificii ratio.4 Fit etiam mystica mactatio , quum distincta elementorum consecratione corpus elsanguis ponantur, veluti a se invicem separata, ul separationis realis in cruce, quando fusus est sanguis, iinago qu®dam habeatur. Hinc Chrysoslomus jurantem per altare increpans, non dubitat dicere: «Quidagis, o homo?juras super sacram mensam , ubi ct Christus occisus jacet ? » 8

81 *Obj.* 15. Si Christus immoletur quoties Missa celcbralur, jam de unica salutis hostia actum est : quod si mystice lanium immoletur . sensu lalio-ri, el minus proprio dicitur sacrificium.

85. *Resp.* Immolatur Christus incruente , el mystice, vere tamen, quia corpus ejus et sanguis præscntia Hunt, ct Deo offeruntur, ad divinam majestatem colendam. « Ipse offerens, idemque hostia ; ipse Agnus , ipseque gladius Spiritus. >»· lia vetus auctor, cujus oratio inter Cyrilli Hierosolymitani opera edita est. Igitur unica est hostia, Christus, qui semel cruente immolatus, quotidie, imo fere singulis momentis , Deo offerlur.7 Verum etiam est

pl L. «ii. de civ.Dei, e. xx.

(t!·. xx. contra Faustum c. xviii.

(S) Heb.*'i»· tt.U.

Videntur primorum hominu hujusmodi fuisse , 'jue idcirco ΠΠΙΟ dicuntur

a MoyatT, Gen. iv. 4. hostia 3vr<aa Vaulo.lleb. xi· 4. (5, Horn. xv. ad populum.

pi) Horn. de Christi occursu in templo.

(ii « Have I said any thing to cause any man to imagine, that I suppose Cunisr lobe crucified again , as often as the Eucharist is celebrated ?

gaiTificiitm . nam victima vere offertur, cl quidem præstanlissima

CAPUT II.

0F. SACRIFICII PROPRIETATIBUS.

86. Ex his quæ attulimus vetustae fidei documentis, sicut el ipsis Chrisli Domini verbis , liquet corpus ejus el sanguinem vere Deo offerri, sub speciebus panis ct vini Optime igitur Leibnitius : « Res oblata sive victima aut hostia est ipse Christus , cujus caro et sanguis sub specie symbolorum utique immolationis atque libamenti officium subit. Nec video quid hic desit ad veram sacrificii ralionem : quidni enim id quod sub symbolis præsens est, Deo offerri ppssil, cum quod sub his iii Eifbharislia continetur, sit omnium rerum pretiosissimum?» ' Anglicani nonnulli fere cesserunt veritati, * aliqua tamen adjicientes, ul suis consulerent placitis.

87. Qua in re sacrificii Eucharistici ratio constituenda sit, quæritur. Anglicanorum sententia eam in panis et vini oblatione, quatenus symbola fiunt corporis el sanguinis Chrisli, reponentium absona plane est : hujusmodi enim oblatio foret a corpore ipso et sanguine diversa , el proinde repugnaret unico Christi sacrificio; nec mera repræsentatlo, victima deficiente, potest sacrificium haberi. Theologi varie sentiunt de essentia sacrificii Eucharistici , nec nobis per otium licet singulas sententias perscrutari. Placet illa quæ totam in consecratione agnoscit: nam Christus tamquam victima præsens fit, ideoque Deo, ipsa præsentia sua , oblatus censendus est. Ulriusque speciei consecrationem ad essentiam sacrificii pertinere plerique tenent, Colleto tamen cum aliis dissentiente, qui, licet divinum præceplum agnoscat utramque speciem consecrandi, essentiam sacrificii haberi in unius speciei consecratione putat. Hanc nobis arridere opinionem haud diffitemur; quamvis enim non facile Colleto assentiamur docenti in divino illo præcepto dispensari posse ab Ecclesia, urgente necessitate, tamen si casu vel culpa contingat alleram speciem deficere, peracta alterius consecratione, quum Christus, victima nostra , adsit., sacrificium haberi opinamur. Cum De La Hogue , l'erroneo, aliisque plurimis communionem , seu sacerdotis , seu populi, ad sacrificii essentiam haud censemus perlinere, quamvis S. Alphonso affirmanti haud valde repugnemus.

88. Sacrificium *latreulicum*, imprimis Eucharistia est, quippe ad Dei honorem et cultum supremum desti-

. . . Certainly , I will apeak freely, neither can they that hold Transubslanlialion , bo truly said to stand obliged toany such consequence , so long, as they acknowledge, with al Christians, that the Covenant of Graceis for once settled by the one Sacrifice of our Lotto upon the Cross Why ? because , though they believe the natural Flesh and Dlood of CuniST , as crucified to be there , yet not naturally, but sacramentally , (that is , in their sense, under tho accidents of bread and wino, which is, indeed, and in the sense of te Church , under the *ipecict* or kinds ;) which difference is so great an abatement of that common and usual sense, in which all Christians understand that CuniST jvas sacrificed upon the Cross, ibat all that know it to be their profession (which all mast know that will not speak of they know not what; must acknowledge that the repealing of the Sacnlice of Chr ist crucified by the Eucharist. is not the repealing of that Sacrifice by which mankind was redeemed ,otherwise thanas a Sacrament is said to be that whereof it is a Sacrament.» Thorndike , epilogue, book iii. ch. ». apud Ilionienses tract. 81 p. *166.*

(I) System. Tbeol. p. S85.

(4) « What time then so til and seasonable to commend our devotions unto Gon, os when the Limo of Gon is slain upon the Holy Table? ▮ Mede, presbyter, *I'lte Chmiian tacnfict* Mai. ·. If· apud Oxonienses trad. 81, p. III.

mu. Chrislus quidem viclim» esl cm- teris omnibus præslanlior, qua imino- Uta summus honor Deo tribuitur. Tam- quam homo, sacerdos, el hostia, Deum colit, sacerdotum suorum ministerio, Hinc in Liturgia S. Marci dicitur: «Of- ferimus rationabilem cl incruentum hunc cultum — <ριο^ρ·/<ιτ *nr ktyitif* te! i»!jua>r«r Aarpnar *rairir* — quem offerunt tibi, Domine, omnes gentes ab ortu solis usque ad occasum; a Septentrione ad Meridiem ; quia ma- guum nomen tuum in gentibus, el in omni loco incensum offertur nomini sancto tuo, cl sacrificium, ct oblatio. »·

89. *Eucharisticum* esse Missæ sacri- licium , quatenus Deo persolvuntur laudes ob beneficia nobis collate, nemo facile negaverit : sed non omnes faten- tur co laudes persolvi ob Sanctorum gloriam, ita ut simul celebretur eorum memoria, el preces apud Deum quæ- rantur : quod tamen ex Lilurgiis om- nibus liquet. Sic in Liturgia S. Gregorii Alexandrina fit commemoratio « prae- cipue sanclissimæ, gloriosissimæ, im- maculatæ, el benedictionibus cumu- lalæ, Dornin® nostrae Deiparæ, ct semper virginis Mariæ ; sancti gloriosi prophetæ, præcursoris, Baplistæ et martyris Joannis . . . corumque quo- rum hodie memoriam facimus, etom- nis chori Sanctorum tuorum , quorum prccibus el intercessionibus miserere nostri el salva nos.» — ·» raîr «α«(ÎAτιίαΓ χα! ·*μιΓ* Ixuslr, χα\ *νΰ9ί*·. * Hac de re definivit Concilium Tridcn- linum: «Si quis dixerit imposluram esse Missas celebrare in honorem San- clorum, ctpro illorum intercessione apud Deum oblinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sil. » s De sacrificio celebrato in memoriis martyrum, super tumulos scilicet in quibus eorum rcli- quiæ erani, dicit Augustinus : · Hone· ramus sane memorias eorum tamquam senclorum hominum Del. qui usque ad mortem suorum corporum pro rerilale certarunt, ut innotesceret vera religio, falsis religionibus fletisque convictis: quod etiam si qui antea sentiebant, timendo reprimebant. Quis autem audi- vit aliquando fidelium stantem sacer· dolem ad altare, etiam super sanctum corpus martyris, ad Dei honorem, cultumque constructum, dicere in pre· cibus: Offero libi sacrificium, Petre, vel Paule, vel Cypriane? cum apud eorum *memorias* offeratur Deo, qui eos cl homines et martyres fecit, ct sanctis suis Angelis cœlesli honore sociavit; ulea celebritate, el Deo vero dc illorum victoriis gratias agamus, cl nos ad imitationem talium coronarum aitjue palmarum, eodem invocato in auxi- lium, cx eorum inemoriæ renovatione adhortemur. »4

1)0. *Impetratorium* esse Eucharisli cum sacrificium liquet : quum enim pro nobis offeratur, juxta Christi verba, utique valet impetrare ea quibus indi- gemus a Deo beneficia, ea præscriim quæ ad salutem referuntur Hinc Cy- cillus Hierosolymitanus dicit: « Post- quam confectum est illud spirituale sacrificium, el ille cultus incruentus super ipsa propitiationis hostia, obse- cramus Deum pro communi ecclesia- rum pace, pro tranquillitate mundi, pro regibus , pro militibus, pro sociis, pro ægrotis, el in summa pro omnibus qui indigent auxilio. » 5 Ghrysoslomus ail : « Pro infirmis , el lerræ, ct maris, ct universi orbis fructibus sacrifica- mus › · Liturgiæ omnes eas habent preces , quæ quidem ab Apostolo præ· script® sunt . « Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes , oralioucs,

(I) Apud neMuiutium 1. i. p ui. il Ibidem, p. Hi. u. ð. t.

L..iii. de civ. Dei c. xxvii.
(8) c»t. Mv»l. v.
WHom.hii.in Joan.

postulationes , gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro regibus, cl omnibus qui in sublimitate sunt » '

1)1. DeHnivil Concilium Tridentinum Eucharistiam esse *propilialorium* sacrilicium , non quod novum pro peccatorum venia pretium, a cnicis sacrificio diversum, in ea offeratur; sed quod ipse sanguis in cruce fusus exhibeatur, el offeratur, iterum iterumque, ad Deum nobis placandum. Id apprime intellexit el explicuit Overall ab Oxoniensihus laudatus.1 Concilii definitio his concepta est verbis : « Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse laudis , cl gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in cruce peracti, non autem propiliatorium, vel soli prodesse sumenti, neque pro vivis, cl defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus ct aliis necessitatibus offerri debere;anathema sil.»5

92. Plcriquc sectarii carpuni hanc definitionem , omnique proscindunt vituperio Patres Tridentinos, voluti crucis virtutem evacuantes ; sed nonnulli sanius sapientes , fatentur Etirharisticum sacrificium esse *propiliaiofium,* quamvis vehementer crreol dum panem el vinum , tamquam symbola corporis et sanguinis Christi, illud esse dicunt.

Propositio.

Missa esi sacrificium propiliatorium.

93. *Probatur* I. *ex verbis Christi.* Chrislus dixit : « Hoc est corpus meum, *quod pro vobis datur :* · « Hic est calix novum Testamentum in sanguine meo, *qui pro vobis fundetur ;* -5 vel uli habet textus,« calix . . . qui pro vobis funditur. « « Pro multis fundetur *in remissionem peccatorum.* »4 Quum textus verba praesentis sint temporis,7liquet corpus in ipsa Eucharistiæ institutione datum esse, sanguinem fusum esse in remissionem peccatorum. Ergo propitiatorium sacrificium tunc oblatum est; quod offerturquoque quoties celebratur Eucharistia,ex Christi mandato; idem enim fit quod ab ipso factum est. Hujus argumenti vim agnoverunt plures Anglicani. · '

(t) I. Tim. ii. In Canone tamen mentio regi» non e»t facienda.

‖ Tract. 81, p. 71. « If we compare the Eucharist with CoRist 's Sacrifice made once upon the Cross, as concerning the effect of it, we say that lliatwas a *tafficient* Sacrifice; but withal that ilisa *true , real,* and *efficient* Sacrifice; and both of them propitiatory for the sins of the whole world. And therefore in the oblation following, we pray that it may prevail so with Goo, as that we and all the whole Church of Citnisr , {which consists of more than those upon the earth) may receive the benefit of it. Neither do we call this sacrifice ol the Eucharist an *Efficient* Sacrifice, as if that upon tho Cross wanted efficacy ; but because the force and virtue of that sacrifice would not bo profitable unto us, unless it were applied and brought into effect by this Eucharistical Sacrifico and other of the Holy .Sacraments, and means appointed by Gou for that end : but we call it propitiatory both this and that, because they have both force and virtue in them to appease Goo's wrath against this sinful world. — Head Mald.de Sac. p. 8ii. a

(3) Ses», xiii. can. iii.

(4) « II is not only an Eucbanstical, but a pro pitialory Sacrifice : and lo prove it a Sacrifice propitiatory , always *to* acknowledged by the ancient church , there can be no belter argument than that it was offered up, not only for the living, but for tbe dead , and for those that were absent, for them that travelled, for Jews, for heretics, etc. who could have no other benefit of it, but as it was a propitiatory Sacrifice; and that thus they did offer it, read a whole arm; of Fathers, apud Maid, de Sac. p. 30Î . Vos *antein ita comparati tamiu, ul cam lam mutin et magnii aatbonbiu erro· malimtn, r/uam cam Purilani· eeram dicer·.* · Ila Overall apud Oionienscs, p. 74.

(8) Eue. ixii. 10, to. (·) Malt. nvi. «.

(7) Quod vulgatus interpres verbo futun temporis textum reddiderit, c.mligisse videtur, ex eo quod sanguinis fusionem in cruce designatam inlclligens, presens tempus pro mos futuro usurpatum censuerit. Catterum versio non potest infirmare vim textus, qui hoc loco nullam habet mendam , uti omnes fatentur. Versio autem cum textu optime concordat, si textos de fusiune mystica , versio de fusione reali explicetur.

S) · I shall make use of the words of inslilu-

fli. Probatur 2. *cx Liltirgiis.* In Lilur*gin* Jacobi, post consecrationem oral sacerdos his verbis : ‘ Offerimus **libi,** Romine, hoc sacrificium venerandum et incruentum, orantes, no secundum peccata nostra nobiscum agas..... **It** efficiamur digni qui socii ct participes simus sanctorum tuorum mysteriorum in remissionem peccatorum, cl in vitam ætornam. » In Liturgie Marci post invocationem Spiritus sancti orat sacerdos ut corpus et sanguis Christi « liant omnibus nobis, qui ex iis participamus, in remissionem peccatorum. » In Liturgia Basilii, juxta Copticum exemplar, orat ‹ ut sacrificium nostrum coram te acceptum sil pro peccatis meis, et pro insipientiis plebis ture. »

05. *Probatur* 5. *cx Patribus.* S. Cyrillus Hierosolymitanus Eucharistiam vocat propitiationis hostiam :« Super illam propitiationis hostiam obsecramus Deum. " — **iri** *r»r Sitiar* re *Oaíμū* rrayavaXx/xci ті» tier. ‘ S. Ambrosius ail : e Ante agnus offerebatur, offerebatur vitulus ; nunc Christus offertur , sed offertur quasi homo, quasi recipiens passionem, el offert se ipse quasi sacerdos, ut peccata nostra dimittat »’ S. Joïnnes Chrysoslomus de Christo Judæ propinante calicem dicit : » Christus ei sanguinem quem vendidit offerebat , ut haberet remissionem peccatorum, si tamen impius existere noluisset. « ’ Insuper sanctitatem qua ornari debet sacerdos, ex munere quo fungitur, victimam hanc offerens, ostendit : « Eum qui pro civitate lota, quid dico civitate? imrno voro pro univorso terrarum orbe legatus intercedit, deprecatorque csl apud Deum, ui hominum omnium non viventium modo, sed etiam mortuorum peccatis propitius fiat, qualem quæso esse oportet?" 4 Patrum hac in re consensum, sicut cl Liturgiarum, agnoscunt Anglican! plurcs doctrina praestantes.1

Objectiones solvuntur.

00 *Obj.* I. Juxta doctrinam de propitiatorio Eucharistias sacrificio virtus crucis evacuatur; nec enim redempti videbimur sanguine in cruce fuso, sed in Eucharistia oblato.

97. *Resp.* Chrisli sanguine redempti sumus : nec enim alius est qui in Eucharistia offertur, ct qui in cruce est fusus. Sc obtulit Christus victimam, sacrificium instituendo, ct in mysterio sanguinem fudit, quem fusuri erant hostes ejus, cruci cum affigendo. Dum celebratur Eucharistia, non novum offertur pretium redemptionis , sed sanguis in cruce fusus iterum Deo offertur ad cum nobis placandum , ut applicetur nobis in peccatorum remissionem. Hoc lautum sensu propitiatorium vocamus Eucharisliæsacrificium; qua in re plurimi et doctissimi Anglican! nobis asscntiunlur,6

lwn ; because 1 think that an argument drawn fruit; them will be of the greatest weight ; and 1 am persuaded that the propitiatory nature of the holy Eucharist is as plainly contained in those words, as any rational man can desire. » Johnson apud Oxouienses, tract. 81. p. SH.

(I) Cat. xxiii. Myst. ». n. »iii.

(t) L. I.de oOiciis c. xlviii.

(S) Horn, de prodit. Juda:.!, iii, p. **tli.**

(**fl** Ub.vi.de Sacerdotio.

« The other end of Ibis Sacrifice is to procure divine blessings, and especially pardon of sin. In the first respect, it is propitiatory ; in the second, expiatory , by virtue of its principal, the grand Sacrifice - - - - St. Chrysostom . . . . St. Austin - - - - Cyril of Jerusalem - - - - Eusebius - - - - St. Cyprian - - - - Origen - - - - St. Clement of Home..... The Liturgies arc very full of proof lo thia purpose; the Gregorian • . . . that of St. Peter - - - - St. Chrysostom's Liturgy - - - - the Liturgy of St. Basil . . . and the Liturgy of St. James.....But the Clementine Liturgy best deserves our notice , and in that the Bishop beseeches Goo to look fatou rably on the gifts , and lo send down His Holy Spirit on them ; that they w ho partake of them may bo confirmed in godliness , obtain remission of sins, etc. ▮ Johnson apud Oxouienses, tract. 81. p. 310.

(C) Thorndike, presbyter Anglicanus , dicit

OH. *Obi.* '2. Blasphcinum est sacrifluium eucharisticum Christi in cruce sacrilicio adæquare , quod lumen ill dum utrumque propiliatorium praedicatur.

99. *Retp* Illud inter utrumque intercedit discrimen, quod pretium in cruce solutum sit, quod nobis in Eucharistia applicatur. Igilur nihil derogatur virtuti illius sacrificii ; quæ c contra prædicaliir quoties celebratur Eucharistia, ut fructus nobis inde proveniant.

100. *Obj.* 5. I'ræ unica ohlalionc crucis quotidianae ct innumera hostiae propitiationis habentur, Eucharistia propitiatorio sacrilicio agniia.

101. *liesp.* Unica est propitiationis victima, semel immolata sanguinis effusione, sed in mysterio saepissime oblata.

102. *Obj.* i. Qu;t! ad adstruendam propiliatoriam vim Eucharisliæ allegantur, inlclligcnda sunt de repraesentatione sacrificii crucis, cl dc oratione ‰ua offertur ejus occasione.

103. *Resp.* Testimonia Scripturae, Patrum, et I.ilurgiarum vim Deum placandi Eucharistico sacrilicio inessc probant : placatur autem noti pane cl vino , tamquam symbolis , sed corpore ct sanguine Eilii sui. His, non orationi, tribuenda est vis purgandi delicia, quamvis oralio cum sacrill· io contttucla magnam habeat vim.

Iui. Ostendimus Euchorislicum crilicium esse *propfiiatorium* , quod tamen non ita est accipiendum ac si ejus oblatione tollerentur peccata. Quum Christus Baptismi et Pu nileniiæ Sacramenta in peccatorum remissionem instituerit, iis utatur necesse est qui hanc cupit consequi. Missa oblatio prodest baptizato homini, ut graliæ consequatur auxilio, quibus ad rite suscipiendum Ptrnilcnliæ Sacramentum disponatur. Venialium culparum remissio etiam ca obtinetur, sicut el plenior remissorum peccatorum indulgentia.

103. Toto cœlo aberrant Anglicam nonnulli, qui Eucharistiam sacrificium propiliatorium agnoscentes, precibus quæ ejus ðfferenda occasione funduntur , propitiandi vim tribuunt : ⁞ nam ex ipsa propiliativnis hostia, uti cx Cyrillo didicimus, precum illarum vis derivatur.

106. Vis propilialoria sacrificii eucharistici cx precibus quæ pro defunctis ca occasione funduntur, optime colligitur. Res est apud Oxonicnses explorata illum esse antiquissimum Ecclcsiæ ritum, * quem cl magnas habere utilitates non diflitentur ; quamvis

« If the consecrated elements be the Flesh and Jllood of Cunisr , then are they Ihe Sacrifice of Cunisr crucified upon the Gross. For they are not the Flesh and Blood of Cubist as in Ilis Body, while it was whole, but as separated by the Passion of the Cross. Not that Christ can be sacrificed again; for a Sacrifice being an action doao in succession of time cannot be done Ihe second lime, being once done, because then it should not have been done before : but because the Sacrifice of Christ is represented , commemorated and applied, by celebrating and receiving Ihe Sacrament which is that Sacrifice. · Just Weights and Measures, pp. 95-6. apud Oxonionses , tract. 81. p. <19.

(l) « This self same prayer in which, through he Body and Blood of Cunisr represented on the altar, Gon is entreated to be propilioua to us, and bestow upon men all good tilings, is that · propitiatory Sacrifice, · or « unbloody immolation · and propitiatory Sacrifice, of Cunisr , of which very frequent mention occurs in the writings of the holy Fathers. ∎ Grabe *MS. advertat ia* apud Oxonienses , p. 377.

(2) De veteribus Christianis dicunt : i Since they knew not of our chill separation between those who being dead in Cubist , live lo Cubist , and with Cubist , and those who are yet in the flesh, they fell assured that this Sacrifice offered by the Church on earth, for the whole Church conveyed to that portion of the Church , which had passed into the unseen world such benefits of Cubist 's Death,as |their conflicts over and they in rest; were still applicable lo them. Tract 91, p. cl.

negent inde recte inferri purgatorium esso, in quo animæ, sacrificii pro iis oblatione , subleventur. De hoc animarum statu disserere non est hujus loci ; sed opportunum videtur ostendere Missæ sacrificium revera pro defunctis esse propitiatorium , quod profecto intclligcndiim est de animahus justorum , quibus leviores forsan inhærcant maculæ.

Propositio.

Missæ sacrificium est propitiatorium, etiam pro defunctis.

107. *Probatur* I. *ex Liturgiis omnibus.* in Liiurgia S. Basilii Alexandrina orat sacerdos hisce verbis : « Memento , Domine,ct omnium ex ordine sacerdotali qui pridein quieverunt, et eorum qui erant in statu sæculari. Præsla omnium animas requiescere in sinibus sanctorum Patrum nostrorum Abraham, Isaac, el Jacob. Induc ct congrega cos in locum herbidum , super aquam requietis, in paradiso voluptatis, unde fugit dolor, tristitia, cl geinilus, in spicndoro Sanctorum tuorum. . . . Illis quidem , Domine , quorum animas accepisti, illic quietem tribue, eosque in regnum coelorum transferre dignare.» — Eairrsr ₥ᵗ᾽ *"Ᵽ 4I^®r ᾽*** Aefiir aiarrai-Tsr , «οἵ *Aʌ r Oʌ i ʌ r* eparjr »a.ra-ζὸσ». '

108. *Probatur2. Patrum testimoniis.* Tertullianus dicil : « Oblationes pro defunctis, pro nataliliis, annua die facimus. » *

10D. S. Cyprianus : « Episcopi antecessores nostri religiose considerantes, vel salubriter providentes consuerunt , ne quis frater excedens ad futelnm vel curam Clericum nominaret, ac si quis hoc fecisset, non ofTerretur pro eo, nec pro dormitione ejus sacrifiltdum celebraretur. ❙ ᾽

110. a. Cyriilus Hierosolymitanus scribit : « Pro defunctis sanctis Patribus , cl Episcopis, ct omnibus generatim qui inter nos vita fundi sunt, oramus, maximum esse credentcsanimarum juvamen, pro quibus offertur obsecratio sancti illius ct tremendi quod in altari positum est sacrificii. »4 *μι-fiffrtr Itfijif Kiffrivtmr raîr vtrfp* ᾽ *Stn9ir aru.<f<u<rxi* r»r *àyiar* »«¡ *tynmlirtar-r πρ»»>ιμι-κΓ Ovffiar.*

111. S. Chrysostom us : « Non temere hæc ab Apostolis sancita fuerunt, ut in tremendis mysteriis defunctorum agatur commemoratio : sciunt enim illis inde mullum contingere lucrum, multam utilitatem. » 5

112. S. Augustinus : « In Machabæorum libro legimus oblatum pro mortuis sacrificium ; sed etsi nunquam in Scripturis veteribus omnino legeretur, non parva est universæ Ecclesiæ, quæ in hac consuetudine claret, auctoritas, ubi in precibus sacerdotis, quæ Domino Deo ad ejus allare funduntur, locum suum eliam habel commendatio mortuorum. »6 Memorat eliam matrem suam moribundam ipsum cl fratrem sic allocutam esse: « Ponite, inquit, hoc corpus ubicumque : nihil vos ejus cura conturbet : lautum illud vos rogo, ul ad Domini altare memineritis mei, ubi, ubi fueritis. » 7 Narrai funus ejus : « Cum eccc corpus elatum esi, imus, redimus sine lacrymis. Nam neque in eis precibus quas libi fudimus, cum

. Apud Renaudotium I. i. p. 7S. Aliis afferre l.iturgias supervacaneum est : nam res est in confesso : » There is one proof of lhe propitiatory nature of lhe Eucharist, according to the sen limenls of the ancient Church, which will be thought but only too great , and that is lhe devotions used in the Liturgies, and so often spoken tit by the fathers , in behalf of deceased souls. There is, I suppose, no Liturgy without them and lhe Fathers frequently speak of them. » Johnsiui, apud Oxoniensczs , Iraet. 81. p. 540.

(5) Hom. Ixix.ad pop. Antioch.
(s) I.ib. de cura pro mortuis.
П) Lix. Confess, c. xi.

offerretur pro ca nacrificium pretii nostri, jam juxta sepulchrum posito cadavere, priusquam deponeretur, sicut illicticri solet, ncc in eis precibus ego flevi » '

Objectiones solvuntur.

115. *Obj.* 1. Commemorantur in sacrificio mortui ut protiieamur resurrectionis et gloriæ spem. Ita Uxonienses '

114. *Resp.* Fidem de resurrectione etspem enuntiat sancta illa consuetudo, limorcmque nc labe aliqua leviori inquinata anima decesserit. Levamen animabus sacrificii oblatione quærcbalur, ex certa tide mullam cis utilitatem inde provenire, uti docent Cyrillus el Cliry·sostomus.

115. *Obj. 2.* Orabatur etiam cl offerebatur sacrificium pro Virgine Maria et Apostolis. 3

110. *Resp.* Commemorabatur Maria Virgo cum Apostolis el .Martyribus, ut eorum causa Deus hominum misereretur. Sic testatur Cyrillus, Lilurgiam explicans : « Cum hoc sacrificium offerimus, mentionem facimus eorum qui ante nos obdormierunt, pnmum Patriarcharum , Prophetarum, Apostolorum, Martyrum , ut Deus orationibus illorum et deprecationibus suscipiat preces nostras. » — « · ©<-.r r«.r ivXâir *avtú* χ*ʌ* , *xpisjStuiir* irytiJ «ç»r<»i ro Ji.s-ir * E contra cæteris sacrificii oblatio maximum juvamen esse credebatur. Discrimen lucide exponit Augustinus : « Non sic cos *(martyres:)* commemoramus, quemadmodum alios qui in pace requiescunt , ut etiam pro eis oremus, sed magis ut orent ipsi pro nobis, ut eorum vestigiis adhæreamus. »5

117. *Obj.* 5 Ordo officii communis in codice Colherlino hæc habet : · Pnestu eliam per illud incensum, quietem el memoriam bonam Genitrici tnae, et Sanctis tuis. » El : * Ecce obsecramus te, Domine Deus , suscipe incensum istud aromatum , quod offert libi tenuitas nostra, pro sancta Genitrice Dei Maria , pro patre nosiro Adamo, et matre nostra Eva, pro Prophetis et Apostolis, etc., pro divitibus et pauperibus. » Iterum : « Deus, per clementiam luam , præsta requiem et memoriam bonam Genitrici lux el Sanctis luis, omnibusque defunctis, super altare tuum sanctum etccelesle. n Liquet pari ratione sacrificium offerri pro omnibus defunctis , el proinde haud propitiationis ad instar, sed ut vola nostra de perfecta eorum beatitudine exprimantur.

118. *Resp.* Cum Renaudolio : - Non dubitamus in his locis peccatum potius a librariis imperitis fuisse, qui ea quæ disjunctim scribenda erant,ut passim alibi, conjunxerunt, quam certo consilio admissum id fuisse, ut nova doctrina , a qua remotissimi sunt, elquam quotidiana illorum disciplina refellit, induceretur.»· In ordine communi quem exhibet Renaudotius, sic habetur: « Petimus ecce a te, Domine, ut suscipias hunc odorem thuris, quod offert libi leuulas nostra, pro peccatis el insipientiis nostris; pro divitibus et egenis; pro pupillis ct viduis ; pro afflictis.el quipcrseculionem patiuntur ;pro infirmis el oppressis ; pio iis omnibus qui dixerunt et praeceperunt *nobis,* ut m nostris ad te Christum Deum nostrum precibus,eorum meminissemus; pro vivis et mortuis, pro animarum ipsarum quiete, in coelesti Jerusalem : per intercessiones patris nostri Adami ct Eva

'(I) L. i«· Confess, e. xii.
(i! Tract. 79, p. 0· (S) Ibidem p. **i i**-
Ii) Cat. Mysi· v. n· ·■
(5) Tract. **lix** **3o**

(c! Lilurgiarom OnenUiutn «**illerlio**, ab Km» bio Renaudolio. Observation«? iu I.**iiury** as Syriacas . vol. ii. p. te.

malris nostræ; per deprecationes san*else* Genitricis Dei Mariæ : per orationes Prophetarum , etc. » '

CAPUT *III.*

I>k SACRIFICII CELEBRATIONE.

119. Sacrificium cucliarislicum primo a Christo oblatum, adhuc suo mandato, auctoritate, et nomine offerri constat; quapropter merito prædicatur unicus nova? Logis sacerdos, qui suo in aevum fungitur sacerdotio, secundum ordinem Melchisedech.1 Pulchre Chrysostom us ait : « Et nunc ille præsto est Christus, qui illam ornavit mensam, ipse istam quoque consecrat. Non enim homo est qui proposita de consecratione mensæ Domini corpus Christi facit ct sanguinem : sed ille qui crucifixus pro nobis est Christus. Sacerdotis ore verba proferuntur, ct Dei virtute consecrantur el gratia. « Hoc csl, » ait, « corpus meum : » hoc verbo proposita consecrantur. El sicut illa vox quæ dixit :« Crescite, ct multiplicamini, et re- » plete terram, » semel quidem dicta est, sed omni tempore sentit effectum, ad generationem operante natura : ita et vox *illa semel* quidem dicta est, sed per omnes mensas Ecclcsiæ, usque ad hodiernam diem, et usque ad ejus adventum, præstat sacrificio firmitatem.»'

120. Constat Christum Apostolos constituisse sacerdotes, qui sacrificium suo nomine offerrent, prout a Patribus Tridentinis definitum est : «Si quis dixerit illis verbis : Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes , aut non ordinasse, ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus el sanguinem suum ; anathema sil.»4 Id jam , dum de sacrificio agerelur, probavimus : quum enim Christus vere se ipsum hostiam propitiationis obtulerit,5 ipsisque ut facerent quod feceratjusseril, liquet eos constitutos esse sacerdotes, sacrificii offerendi potestate auctos. Ex voce ipsa *faciendi* id inferre licere adnotaviinus, quod fatentur Anglicani plures ; quamvis non ea, sed toto mandato nitamur. Potestatem eamdem ad Episcopos presbyterosque transmissam esse manuum impositione ex omnium sæculorum fide constat. Sacerdotes passim in omnibus antiquitatis documentis nominantur, adeo ut singula referre testimonia supervacaneum sit. Unum aut alterum recitare

(!) LIL Orient. Collect, ab Euseb. Renaudotio. Obsen. in Lil. Syr. rol. ii. pag. 0.

(i; · Ilia Melcliisedeckial or eternal Priesthood , joined with Kingship, was consummated in Ilis résurrection-, and is now continued in Ilis service in the heavenly sanctuary .In which heavenly sanctuary He perpetually offers Ilis Blood and Passion to God ; and as Man makes perpetual prayers and intercessions (or us ... As also lie hath instituted the same oblation of his Holy Body and Blood ,and commemoration of Ilis Passion ,to bo made in the Holy Eucharist to Goo the lavusn by his ministers here un earth, fur the same ends,vit. the applicationo(all the benefits of His sole meritorious death and sacrifice on the Cross , till His second return out oftbisheavenly sanctuary.>Fell,episcopus Anglicanus,Paraphrase and Annotations, onlleb. v.tO. apud (Jxonienses .tract Hl. p. tod.

(J) Hom.deproditione Jude I. iir. p. Hit. edit. Paris. 1681.

(4) Sees, ax ii. «an. ii.

(5) a 1 lake it for granted that when otir Sariova says, «This is niy body given » by « given I he means « offered I or sacrificed to God. This is s thing very plain ii. itself, and is , nay , must be, acknowledged by all ; when be said «Take, eat,» He gave His sacramental Body to His disciples : when He adds · given for you, · He roust mean given,or offered in Sacrifice to Goc^for them. Tb« giving His Body to IlisApostles, and giving it *for* them,arelwo things perfectly distinct : His putting it into their hands or mouths , was not giving His Body fortliem; this was an action preparatory to the Apostles : Ilis giving , or offering it for them , was an actiondireclcd to God; which as it is very plain in itself, so is it expressly taught by Paul : a for Christ, i. says he, · has given Himself for us , an •,offering and Sacrifice to God. sEph.v. I. Johnson , Presbyter Anglicanus , in opere anonymo : • *Propitiatory oblation* in *the Holy Eucharin* ·

sot erit. Gaudentius Brixicnsis dicit : ▮ Dominus discipulis fidelibus mandat, quos primos Ecclesias constituit sacerdotes, ul indesinenter ista vltæ æternæ mysteria exercerent, quæ necessc est a cunelis sacerdotibus per singulas totius orbis Ecclesias '.celebrari, ﬁ Augustinus ait : · Episcopi el presbyteri proprie dicuntur sacerdotes. »'

121. Sacerdos minister est Eucharistiæ ȼonficienda , adeo ut nemo valeat eam conficere qui sacerdotio non sil insignitus, prout docet Concilium Lateranense, anno 1215 habitum : ·· Hoc Sacramentum nemo potest conficere, nisi sacerdos qui fuerit rite ordinatus. »ß Id fatentur Anglicani. Presbyteriani nullum prorsus reale sacrificium in Eucharistia agnoscunt : dicunt tamen Dominum Jcsum ministros suos constituisse, qui verba institutionis declarent populo, orent ct benedicant clementis panis et vini, caque ab usu communi secernant.ß Daplistæ cœnam Dominicam nonnisi ab idoneis personis, ad id ex Christi mandato vocatis, administrandam tradunt. · Cæierum apud eos plurimi se ingerunt publicis muneribus, *(sacris,* ne dixerim ,) nullo ordinationis ritu praevio, sed divinam vocationem jactantes. Verbo dicam, apud plerosque sectarios, haud exceptis Episcopalibus plerisque, ipsum sacerdotis nomen ignotum esse, vel invisum, et omnem veram sacerdotii notionem evanuisse. Fatetur tamen White sacerdotis, el altaris, et sacrificii voces antiquitus obtinuisse.7

122. Dispensatio Eucharistiae Episcopis ct sacerdotibus jure suo convenit ; sed ct diaconis olim commissa est,testante Justino."Quoties sub utraquespe cie dabatur, diaconi erat calicem·propinare iis quos sacerdos divino refecerat cor pore.9 Imo permisit Concilium Carthaginense quartum, ut necessitate urgente , ex sacerdotis mandato sacrum corpus diaconus fidelibus porrigeret: « Diaconus, pnesente presbytero, Eucharistiam corporis Christi populo, si necessitas cogat, jussus eroget. »M

123. Inter probra quæ Ecclesiæ intulerunt decimi sexti sæculi novatores , illud erat præcipuum quod Missarum celebratione in quibus solus communicabat, sacerdos, Christi institutum violaret, et frustraretur consilia; eœnæ enim magis quam sacrificii rationem in Eucharistia spectabant. Eas reprobavit Lutherus. quem non puduit diabolum prædicare auctorem, cui post plurima a se adducta, ut consuetudinem Missam ita celebrandi, quam tot annos habuit, tueretur, cessisse se fassus est , argumentorum dæmoniacorum vi devictus. Calvinus questus est, quod « aditus Missis privatis patefactus est, quæ excommunicationem quamdam magis referrent, quam communitatem illam a Domino, institutam, quum sa-

Ii) Tract, ii. de Exodo.

(t: L. μ . de ȼi Ilei c. x. (S) Can. i.

(4) a I cannot but observo from S. Cyprian ibat the Eucharist is called a true and full Sacrifice, which Ihe Priest oilers to Cod the FaTium; and white he is offering it, acts in the stead of Jases Curist Himself, our great High Priest. And if Ihecase be so, ifIhe Eucharist is a true Sacrifice , fas often as Ihe Priest offers Ibis Sacrifice, he acts in the stead of Jasus Cubist Himself, what can be more plain and manifest than that no man ought to offer up this venerable .Sacrifice , bul he who is called of Goo , but he who is urdained and consecrated after the lawful and ordinary manner T « Hughes , presbyter Anglicanus , Dissertationes prowmiales edition· quatn concinoatit S. Joannis Chrysostomi librorum de Sacerdotio p. ecclxavi.

(5) Presbyterian Confession of Faith , cb. nii-n. iii.

(6) Daplist Confession of Faith , cb. Mix. ŋ. V.

17) · It has been acknowledged , that the here supposed error concerning « sacrifice, ▮ · altar, · and ▮ Priest · arose al an early period of Ihebislory ofthe Christian Church. · Dissertation viii. of the Euchanst by William White, p. Iui.

(ß) Apol. i. n. C8.

(9) !.. de lapsis. '10) C. ixviii.

criflculus, suam victimam scorsim voraturus, sc a loto fidelium populo segreget. » * In cas debacchantur passim Anglicani cl sectarii omnes : attamen lugent jam Oxonicnses quotidianum sacrificium ea de causa cis sublatum : dc mutationibus scilicet quæ in Lllturgiu Anglicana Cranmeri opera factæ sunt, agentes, queruntur ipsum communicandi rilum hac ratione ter qualcrve in anno •lanium servari. * Concilium Tridentinum morem Ecclesiæ explicuit cl vindicavit : « Optaret quidem sacrosancta synodus, ut in singulis Missis fideles adslanles, non solum spirituali affectu , sed sacramcntali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad cos sanctissimi hujus sacrificii fructus uberior proveniret; nec tamen , si id non semper liat, proplerca Missas, illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, ul privatas el illicitas damnat, sed probat, alqueadeo commendat; siquidem illæ ℺uoque Missæ vere communes censeri debent, parlim quod in eis populus spit itualitcr communicet, parlim vero quod a publico Ecclesiæ ministro non pro sc tantum , sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi perlinent, celebrentur."3 « Si quis dixerit, Missus in quibus solus sacerdos sacramcntaliler communicat illicitas esse, ideoque abrogandas ; anathema sil. » *

Propositio.

Missæ in quibus solus sacerdos communicat licilæ sunt.

Iit. *Probaturi, ex natura sacrifiai eucharistici.* Omnis sacrificii natura in eo sita est ul Deo offeratur victima : offerentis est ejus fieri particeps, quo jure fruunlur etiam alii ad victimat eûmes manducandas admissi. Eucharistici autem sacrificii natura in corpore et sanguine Christi oblatis posila est. Nihil ergo obstat quin celebretur, licet non adsint qui ejus fiant participes : praecipuus enim tinis sacrificii obtinetur, ut Deo summus tribuatur cultus , et secundarius etiam ul placetur , victima oblata ob hominum peccata. 5

125. *Probaturi, ex constanti Ecclesia: usu.* Semper fuisse consuetudinem sacrificium celebrandi quotidie, licet sæpissime non forent qui communionem susciperent, constat ex indubitatis monumentis antiquitatis. S. Chrysoslomus reprehendit cos qui semel lautum in anno communicabant . «Quomodo, inquies , ista perpetimur, cum semel lanium per annum ea Sacramenta sumamus ? Hoc nempe est, quod universa perturbat : quia non munditia animi, erum intervallo temporis longiore constarc meritum putas, summamqtic arbitraris reverentiam ac religionem esse , si non saepius coelestem adeas mensam »6 Eos se fraudare beneficio divinitus oblato queritur: « frustra esi quotidianum sacrificium, frustra adslamus altari : nemo est qui participet. »7 Illum Graecorum plurimorum neglectum reprobat auctor antiquus

(I) L. iv. Inst. c.xviii 7.

,1| ıı Daily communion vas altogether dropped; it is implied only that there *may be* communion on holy days; and that in Cathedral and Collegiate Churches,there should bewJcAïr communion; tut on lhe other hand , it is provided that · there shall he no celcbialiun oi Hie Lord's supper , · not as before,· unless there be sonie,abut<· except *there be a good number to* communicate with lb-e pucsl. · . . .- II'c have followed reformers, and have brought down our celebrations of lhe communion from weekly to monthly, or quarterly , or three limes in lhe year- " *Relative valu· of the Communion before and after the change oj the Liturgy.* Tract. 81 , p. 18.

(5, Sess. uii. cap. vi. 1) Ibidem can. viii.

(ɔ) « Tho merits of Cnum's Dealt, it is , which still keeps in subsistence a sinful world , anJ retains Gon's love for his Church. · Tract. 81. *Doctrine of the Eucharilic Sacrifice eluted* , p.7

(G) Hom. v. in i. Tim.

p) Hum. iii. in ep. ad F.ph.

librorum dc Sacramentis : » Si quotidianus est panis, cur post annum illum sumis,quemadmodum Graeci in Oriente facere consueverunt ? » ' Ferrondus diaconos, S. Fulgenti! discipulus, in epistola data anno 533 quotidianum sacrificium memorat : "Sicut Ecclesiam suam docuit *(Christus}* in quotidianis sacrificiis hanc custodire regulam, ut pro peccatoribus , sive adhuc in terra laborantibus, sive de sæculo recedentibus , orationem faciat. pro martyribus vero gratiarum referat actionem. X

126. Plurima referuntur exempla certissima Missæ privatim celebratae : • Marcellus Pontifex sacra mysteria fecit in domo Lucinae ; Nazianzenus senior in domestico cubiculo ; Ambrosius Romæ in quadam domo trans Tiberim; Paulinus Nolanus, instante morte, in altari ante lectum suum parato. » 5

127. Concilium Agalhense, anno 506, decrevit : « sæc.ulares, qui Natale Domini, Pascha, ct Pentecosten non communicaverint, Catholici non credantur, nec inter Catholicos habeantur : » * nec ideo ob communicantium defectum Missas celebrari vetuit.

Objectiones solvuntur.

128. *Obj.* 1. Christus Eucharistiam instituit instar agni paschalis, ejusque participes fecit Apostolos : præceplum autem est in lege ut numerus sufficiens ad esum agni haberetur. *

129. *Resp.* Post agni esum Christus instituit eucharisticum sacrificium, veritatemque in typi locum suffecit : cæterum nulla lege jussit, ut singula Paschatis adjuncta vel ritus in Eucharistia servarentur. Quod autem Apostolos sacrificii participes feccrit, ostendit quidem illius consiliis optime convenire, ul aditantes communicem, quod vehementer optat Ecclesia ; sed non ideo velatur Deo offerre victimam sanciam, quod nemo adest qni velit tanto frui beneficio. Profecto Christus vere obtulit Patri corpus suum antequam illud manducandum porrexerit, nec aliquid oblationi detractum fuisset, si Apostoli divinum donum haud recepissent.

130. *Obj. 'i* Christus jussit Apostolos facere in sui memoriam quod se facientem viderant : ipse autem dederat eis sacramentum.

131. *Resp* Jussit ut facerent quod fecerat corpus suum et sanguinem offerendo. Licet etiam inferre eum jussisse ut darent volentibus ea suscipere ; sed certe non prohibuit ne offerrent Deo Patri divina dona , eaque sumerent , si alii nollent eorum fieri participes.

132. *Obj.* 3. Apostolus eos redarguit qui soli manducant, et Dominicam cœnam mullos postulare convivas docet : « Convenientibus ergo vobis in unum, jam non est Dominicam cœnam manducare. Unusquisque enim suam cœnampræsumitad manducandum.ɦ

133. *Res/).* Non agit Apostolus eo loci de Lucharislia, sed de conviviis quæ flebant in Dominicæ cœnæ memoriam, quæquc ı)«т· dicebantur. Ea describit Tertullianus.7 Chrysostomus de iis explicat hoc testimonium, eamdem memorans consuetudinem :« Statis diebus mensas faciebant communes, el peracta synaxi. post Sacramentorum communionem, omnes commune inibant convivium, divitibus quidem eibos offerentibus, pauperibus autem et qui nihil habebant, etiam vocalis,el om-

(!) L. v. de See. c. iv.
(i) In Scriptorum veterum collectione e Vaticani· codicibus, cdila Korn® 18«, ion», iii (S) Perrone, Tracl.de Each. pars post. c.ii. n. st».
(4) Can. ni. (S) Exod. lit. 1.
(·) I. Cor. ai. (0. (s) Apologet mix.

nibus cominuniicr vescentibus. » · Eos igitur *qui* regulas hujus convivii violabant, haud expeclalis fratribus, ve nimio potui indulgendo, redarguit Apostolus, eosque Eucharistiæ injurios esse docet, quum paulo post eam acceptam tam malo se gesserint.

134. *Obj.* 4. Omnes Lllurgiæ pro certo habent plurimos cum sacerdote Eucharistiae esse participes : orationes enim omnes mullorum nomine Hunt.

133. *Resp. Sacrificium* nomine totius Ecclesiæ peragitur, el preces fiunt ea ratione quæ fidelibus communionem suscipientibus convenit. Quod si nemo sit qui communicet præler sacerdotem, non ideo immutandus est ritus, multo minus negligendum est sacrificium.

136. *Obj.* 5. Missae privatae omnino differunt a cœnæ institutione, quæ ct superstitionem fovent, nec nisi ad sacerdotum lucrum videntur excogitatae.

137. *Resp.* Sacrificium cucharislicum necessario constat oblatione corporis ct sanguinis Christi, quæ fil a solo sacerdote Superstitionem non redolet credere eam esse Deo gratam : Paler enim in Filio dilecto semper sibi complacet. Id agnovit Leibnilius : « Porro, cum jugis sacrificii tanta sit dignitas atque utilitas, receptum denique est, ul creberrime Deo offeratur pro fidelium necessitatibus, etiamsi non semper accederet dispensatio..... Non ideo tamen honori divino aliquid detrahendum fuit, quia communicantes non semper habentur. Quare , ex quo sanctissimum sacrificium in omnibus Ecclesiis quotidie celebrari laudatissima pietate institutum est, consequens fuit, ul sufficere judicaretur perceptio offe-Teulis sacerdotis, aique hæc Missarum, quas privatas vocant, origo est, qua■ rum fructu sane maximo privari Ecclesiam cum divini honoris detrimento æquum non est. › » Quæ *de lucri studio* dicuntur ad odium conflandum sacro ministerio , non possunt argumenti Jocum tenere , quum constet piissimos sacerdotes, ab omni lucri turpi cupiditate alienos, ad Dei cultum augendum Missas celebrare, quin adsint communicaturi.

/ininiaduersioncs.

138. Supervacaneum duximus argumentis ostendere neminem præler sacerdotem proprie offerre sacrificium. Dicuntur quidem fideles omnes,etiam in Canone, illud offerre, quod tamen patet intelligi de animo cum sacerdote conjuncto, quo Deum colunt. Quæ post Jansenianos nonnullos infelix Episcopus Pistoriensis tradidit in synodo famosa, mala utique fama, anno 1783, partium ct novitatum studio excogitata sunt, levissimis el futilibus omnino rationibus allegatis. Qui velit ca.qute ad nos vix spectant, discussa videre, consulat Perroneum.5

159. Dc applicatione sacrificii plura perperam in illa synodo tradita sunt, quæ cum caeleris erroribus damnavit Conslilutione Apostolica Pius VI.*Equidem mos erat purissimis Ecclesiæ saeculis, ul fideles munera sua ad altare deferrent, ex quibus quæ ad sacrificium necessaria erani sumebantur, cæleris in sacerdotum sustentationem servatis. Æquissima fuit Dei ipsius lex, ul Aaronicisacerdotes victimarum immolandarum occasione sustentationem alicum quam acciperent : nam « qui altari deserviunt,cum altari participant.»1 Merito igitur fideles pristini obtulerunt sacrificii occasione munera quæ in sustentationem sacerdoium cederent. Sæculo octavo, ut eruditis videtur, coepit mos offerendi pecuniam, ut sacerdos sacrificium offerret, el eleemosyna sic in

(i) Horn. urii. in i. ep. adCorinlh.
. Sjrsl.Theotp.t4t.

W Tract, dc F.uch. post. par. c. iii. prop, iv, '•) Auctorent Fidei. \5) 1. Gor. iv 15.

utilitatem dantis evaderet. Itone anim- advertit S. Thomas : · Sacerdos non accipit pccun ain, quasi pretium consecrationis Eucharistiæ, aul Missæ decantandæ: hoc enim esset simoniaciim I sed quasi stipendium sum sustentationis. » '

140. Ne hac occasione turpis lucri cupido corda sacerdotum inticerct, plurimis Pontificum Summorum Constitutionibus cautum csl, et Episcopo vindicatum csl jus eleemosynam statuendi, quæ modica prorsus ubique est. Nihil proinde in consuetudine illa reprehendendum occurrit, quum divino jure, quo sustentationi sacrorum ministrorum consulitur, nitatur, et sanctum illud fideles inter et sacerdotes foveat officiorum bonorum commercium, quo illi his in temporalibus veniunt, utilitates spiritales inde percepturi : « Si nos vobis spiritualia seminavimus, » inquit Paulus, « magnum est si nos carnalia vestra metamus? » * Profecto qui hujusmodi carpunt consuetudinem , calumniandi se agi libidine produnt, dum cx quorumdam abusu rem innocuam , et sanctissimis viris, imo Ecclesiæ ipsi probatam, rejiciunt ct damnant.

CAPUT IV.

DE L1KGUA SaCRA

141. Linguam quæ in Sacro faciendo usurpatur, sacram, post Leibnilium , appellamus. De ea controversia a novatoribus sæculi decimi sexti excitata est; quum enim ad id usque tempus per lotum Occidentem Latino lanium idiomate celebrari consueverit, vernaculam cujusque goniis linguam potius adhibendam contendebant lle.·» fuit Tridentinorum Patrum judicio mature expensa ; qui tamen nihil in recepta hae de rc disciplina mutandum consuerunt · Etsi Missa, » inquiunt, ■ magnam continoat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus nt vulgari passiin lingua celebraretur Quamobrem , retento ubique cujusqoe Ecclesiæ antiquo et a Sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre et magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, nove parvuli panem petant, et non sil qui frangat cis; mandat sancta Synodus pastoribus, et singulis curam animarum gerentibus, ul frequenter inter Missarum celebrationem , vel per se, vel per alios, ex iis quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; atque inter cælera sanctissimi hujus Sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præscrlim dominicis el festis. ⅋ 1"! novatorum temeritatem reprimerent, decreverunt : « Si quis dixerit. . . . lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; anathema sil. ▮ * Ad disciplinam quidem perlinet qua lingua celebretur Missa, ideoque ex Ecclesiæ arbitrio omnino pendet; sed merito feriuntur anathemate , qui suam Ecclesiæ judicio anteponentes sententiam , asserunt linguam vulgarem nccessarioadhibeudam. Nil autem velat Evangelium lingua vernacula reddere, postquam latine recitatum fuerit, quod Sclavis consuluit Joannes VIII.

Propositio.

Missa non potest lingua vernacula celebrari, obstante Ecclesiædisciplina, quæ æquissimis fulcitur rationibus.

142. *Probatur ex suprema Ecclcsur potestate. Habet* Ecclesia a Christo supremam potestatem omnia constituendi quæ ad Sacrificii celebrationem ct Sacramentorum administrationem perlinent nam Præsulibus dictum esi « Quæ cumquo alligaveritis s-'pcr terram

(Il 11. Sccunilæ qu- «00. ari. 2. adi.
(i) I. Cor. i» «C
(J Scis. uii. cap. «h i.
(4j IbiJem , can. ii.

erunt ligata et in cœlo : » · et Apostolus ail : · Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei. ⸗ * Ergo recepta hac in re disciplina sonanda est, nonnisi ipsius Ecclesiæ auctoritate immutanda.

145. Præcipua ratio cur obtinuerit disciplina Latino tantum idiomale utendi in palriarchatu Romano, et ubicumque gentium S. Sedis missionarii Romani ritus *inveniantur, aliis vero locis* linguis veteribus ab antiqua ætate usurpatis, nobis videtur esse ul certa foret norma munus adeo sanctum peragendi; nimia enim linguarum varietate mutationes jdurimæ ipsam cultus substantiam afflcienles facile inducerentur. Hæc autem gravissima sane est causa cur disciplina illa retineatur.

144. Ipsa disciplinae vetustas argumento est eam gravi nili fundamento. Non constat alias linguas præler Græcam et Latinam a primordiis Ecclcsiæ in Sacro faciendo adhibitas ⸗ß quamvis populi plurimum inter se sermone discreparent. Quod si eruditis quibusdam viris assentiri placeat opinantibus Syriaco quoque idiomale apud Syros, præsertim extra urbes, celebratum esse Sacrificium, Armeniaco apud Armenos, Ægypliaco, seu Coptico, apud Ægyptios plerosque, excepta Alexandria cl inferiori Ægypli provincia, Æthiopico apud Ætbiopes ; ‘ id saltem exploratum est paucis lanium linguis, pro magna idiomalum varietate, id facium. Constal *quoque veteres linguas* ubique reiculas in Sacro peragendo, etiamsiper plurima *saecula desierint esse vernoculæ*. *Ergo* persuasum est Ecclesiæ Præsulibus per tot sæcula haud expedire a norma statuta recedere.

143 *Hæc* disciplina præclaras habet utilitates; hoc enim pacto innotescit fidei vetustas , el cultus servatur integer, adeo ut iisdem utamur vocibus quibus majores nostri suam fidem, inter mysteriorum solcmnia , profcssi sunt, et coluerunt Deum. I.iturgia hac ratione fit monumentum antiquæ fidei, et vinculum sacrum quo omnium sxculorum fideles in Deo colendo conjunguntur. Veneranda adeo mysteria servantur a temeritate hominum, qui si vellent vernaculo cujusque gentis sermone Lilurgiam reddere, facile possent voces ineptas et ridiculas adhibere, et ita ea irrisioni exponere. Fidei autem unitas fovetur, gentibus plerisque camdcm in Sacrificii oblatione usurpantibus linguam, adeo ut paucis linguis omnes per orbem fideles, in praecipuo præsertim aclu cullus,utentes, facilius in unam fidem el cultum conveniant, posicris illud unitatis pignus et subsidium relicturi.ß Igitur elantiquae fidei argumentum insigne nobis suppeditatur hac disciplina , el reverentiae mysteriorum consulitur,el unitas fidei el cullus fovetur : quæ quidem

(l) Malt.xviii. »8. (8)1. Cor. iv. I.

(5) Sterilo deseritur sententia eorum qui Ilebraice celebratum esse putabant : nam desierat illius linguas apud Judasos in familiari sermone usus: nec verosimile est Apostolos Liturgiam tingua obsoleta concinnasse.Insuper nullum vestigium Liturgis Hebraice supereat.

W Ita visum est Renaudotio , Dissert, de I.ilurgiansm orientalium origine c. vi. p. xliii. cui assentitur Perrone Traci, de Eucb. par. poet. c. iv. n. 188. not. Nobis magis probatur Licnhaiti sen- lenlia, a primas Orientis Lilurgias Grace fuisse tiaratas, ei quibus deinde enate sunt Liturgies Syriaca, Coptics , Mlbiopka , cl Arabica , undc in ipsis tam s℗pe occurrunt voces Grecs, que earum originem sal manilestant. » *Dc* antiquis *Liturgiis* p. <10..Equidem nonnisi Gra-ce scnpserunt novi Testamenti auctores , ei Matlhasum elceperis, quod ostendit Græcuin sermonem apud plerosque Orientis populos ea ætate satis penulgatum.

(b) « Quelle idée sublime que celle d'une langue universelle pour l'Eglise universelle ! D'un pôle à l'autre , le Catholique qui entre dans une église do son **rit**, est chci **lui**, et rien n'est étranger à ses jeu ». — H peut s'écrier :

Rome est toute en tous lieux , elle est toute où je suis, » De Maistre , Du *Pape*, I. i. ch. xt.

gravissimæ esse causse cur servetur vetus illa disciplina , cuilibet a studio partium immuni videbuntur.[1]

Objectiones solvuntur.

146. *Obj.* I. Apostolus reprobat linguae ignota; usum : «Si benedixeris spiritu : qui supplet locum idiotæ, quomodo dicet, Arnen , super luam benedictionem ? quoniam quid dicas, nescit. Nam tu quidem bene gratias agis : sed alter non ædifleatur. » * In hæc scribit Calvinus : « Nunc dicit Paulus : Si idioma exoticum in solemni prece usurpas, quod non intelligent idiotæ cl plebeii, interquos loqueris, nulla erit communicatio. Quid enim apertius his Pauli verbis : non posse idiotam consortem esse publicae precationis, quin percipiat quod dicitur? quid hoc interdicto planius : ne benedictiones aut orationes in publico concipiantur, nisi vulgari lingua? »5

147. *Resp.* Agit Apostolus, ut ex tota orationis serie patet, de linguarum dono, quod in primordiis Ecclesiæ quibusdam fidelibus est concessum, el quo nonnulli inter Corinthios abutebantur, illud ostentantes in sui gloriam, quum in aliorum utilitatem esset exercendum. Calvinum ip<um damus interpretem : « Ne objicerent Corinthii, Deo fieri injuriam , si contemnerentur ejus dona , anticipat Apostolus lestaturque , sibi non esse in. animo, illos a donis, etiam quibus abusi fuerant, abducere . . . Nunc ex re ipsa ostendit, cur praetulerit aliis donis prophetiam. Atque eam cum dono linguarum comparat: in quo verosimile est magis occupatos fuisse Corinthios, quia magis ad pompam serviret : nam hominem audirc loquentem lingua exotica, vulgo admirationem movet. Ergo ex principiis jam assumpt.s ostendit, quam sit illud perversum, quum nihil Ecclesiam ædifle.et »1 Liquet igitur de Liturgia,»eu solemni prece, non agi. sed deihqu» quilibet e cœtu fidelium effunderet, orando lingua ignota. Quod autem objicit Calvinus de idiotæ conditione, qui preci assensum suum dare non poterat . de prece ex Spiritus instinctu prolata, a quolibet linguam ignotam usurpante, intelligendum manifesto est : nec nisi contextu cl occasione dicendi neglectis , potest ad publicam precem , in Sacrificii oblatione a ministro, ex Ecclesiæ auctoritate, prolatam transferri : diversa enim omnino est ratio : public® cuim preces. probata jam et sancita, innotescunt, et iis responderi potest, *Arnen* , etiam ab iis qui earum specialem significationem haud noverunt. Ergo frustra afferuntur Pauli verba, quum in confesso sit ea aliam prorsus rem spectare; et ratio dispar sit solemnis precis ab ea quæ fortuito a quolibet funditur.

148 *Obj 2* Ædificalio, quam postulat Paulus, non obtinetur, Sacrificio lingua populo ignota celebrato.

149. *Resp.* Præcipuus Sacrificii linis est ut Deus summe colatur, quod fit ohlata victima Cæterum aedificatur populus fidelis, tum loto ritu, qui reverentiam mysteriorum commendat, lum singulis precibus, quæ explicantur a sacerdotibus, data occasione, cl in plurimis libris. Recte igitur Lcibnilius : « De lingua , qua celebretur divinum officium , *deque cæremoniis* sacrisque introductis non est quod mulla dicam. Constat enim de his statuendi potestatem penes Ecclesiam esse, mo-

(I) (Jlilllas quæ litteris humanioribus es Latini sermonis in Sacris usu haud latuit llallainum, testem alioquinin» itum:«Thesole hope for literature depended on the Latin language ; and I do not see why that should not hare been lost, if three circiimflances in the prevailing religious System, all of which «c are justly accustomed to disapprove, had nol conspired lo maintain il, lhe papal supremacy, lhe monastic inslilutiont, and lhe u«r ofa l.alin liturgy."Hallam Middle Ages ch. IX. p. I.

(i) I. Cor. sir. 1«.

(3 Comment, in loc. (4) Ibidem in r. I. ».

do decor servetur, et eorum quæ submisse el lingua sacra dicuntur, notitia et interpretatio fideli populo non desit; atque certe nunc nihil in eo genere desiderari potest, ex quo complures *libelli vernaculi prodiero,* in quibus Canon Missæ et quidquid ad rem divinam perlinet, abunde explicatur. ▮ ·

Iffl). *Obj.* 3. Longo *acceptior* Deo foret cultus in quo *fideles omnes* vocibus conjungerentur, quam *ille qui a solo* sacerdote, ignota lingua, præslatur , cteteris otiose spectantibus

151. *Resp.* Deus corde magis quam voce colitur, corde autem omnes fideles Sacrificio adsiantes conjunguntur : quod enim fit norunt, et ad illud simul cum sacerdote offerendum , pia animi voluntate, sæpius invitantur. 1 Quod autem ipsa quæ proferuntur verba non omnes inteliigant, non obstat : quum enim ros ipsa inielligalur, tota animi intentio ad Christum in mysterio oblatum dirigitur, et preces a singulis , pro cujusquc devotione et necessitate, funduntur. Sæpc contingit, orante vernacula lingua ministro, lanium studium in accuratiori et elcgantiori legendi et pronuntiandi ratione poni, ul ad populum, magis quam ad Deum directa videatur oratio , quam audiunt plerique curiosius, cum gravitate quadam ei reverentia, sed mente ad Deum vix evecta. Periculo facto norunt Anglican! quam parum foveant pietatem formulæ illae, quibus adsiantes familiares facti, fastidium , tædiumque celare haud curant.s Quicumquc Catholicorum coetum, in solemniori priesertim Missae parte , inspexerit, haud ægre judicabit quæ cultus ratio pios animi nffcctus magis excitet. Cæterom desinant ignotam linguam nobis *objicere* , quum *I.olini* idiomatis notitia sit *adeo diffusa, et ipsarum vocum* versio plurimis libris, qui manibus fidelium teruntur, contineatur. ł

152. *Obj.* 4. Joannes VIII. induisit Illyricis , saeculo nono, ut Sacra flerent lingua vernacula, quod et Sinensibus Paulus V. concessit.

153. *Resp.* Res pendet lota ex Ecclesite judicio, pro locorum temporumque varietate. Illyricis quidem recens conversis ad fidem aliquando concessum est, ul idiomate quod Slavum literate vocant, Sacra flerent, Evangelio tamen Latine prælecto, ß quamvis id imprimis ipse vetuisset. * Alicubi tamen eodem idiomale, quod a lingua vernacula admodum differt , Sacra adhuc fiunt ex venia ab Innocenlio IV. facta. Sæculo undecimo facultas est revocata Pontificis Alexandri II. auctoritate, ab Aposlolico Legato, Concilio habito Episcoporum Dalmatiæ cl Croatiæ. Sinensibus ob linguae difficultatem id etiam concessum. Sed non ideo immutandus est vetustus ritus a saeculis plurimis inductus ct statutus apud totam Ecclesiam.

154. *Obj.* 5. Apud veteres Lilurgiæ paucis linguis exarata? sunt, quia pleræque gentes idiomate non utebantur ad certas loquendi et scribendi leges composito : nec enim Italica , Gallica, Germanica, aliæque Europæ linguæ, nisi recentiori ævo excullæ sunt, ul nihil dicamus de gentibus prorsus barbaris. Jam vero linguis plerisque ad tantam perfectionem adductis , quas ct

(t System. Tbcol. p. tgs.

t=) a Cher nous , c'eal le *lacrifice* qui est le rérilable culte, tou! le reste es! accessoire.▮ De Maisire.

(5) ' They are indiffèrent, crcn un a Sunday, lu the prayers of Hie Church, unless there is a sermon- · Bishop Horne.

(I) · On ne cesse de nous parler de *langue* inconnue, comme s'il s'agissait de la langue chinuise, ou sanscrcd ane. u De Maistre.

(b) Ep. xc. ad Methodium.

(t) Ep. cvii.

scribere cl legere plerique norunt, non esiralio cur veteres linguæ retineantur.

195. *Resp.* Unica non fuit ratio cur lingua antiqua relineretur, sed ul fidei clareseret antiquitas , et foveretur concordia, quæ raliones adhuc oblinent. Praeterea omnia idiomala , quæ *viva* dicuntur, usurpata scilicet impraesentiarum apud aliquam gentem , plurimis mutationibus obnoxia sunt, stylus in dies variatur, ct voces facile pravum accipiunt sensum ex usu vulgari : quæ raliones haud leves sunt cur a norma loquendi, per tot sæcula servata in sanctissimo hoc munere obeundo, discedendum non sit '

156 *Obj.* 6. Ipsa vetus disciplina favet celebrationi Sacri in lingua vernacula ; Græca enim apud plurimos populos vernacula erat, plerisque notissima, quo tempore eam adhibuerunt Apostoli: sic et Latina innotuit toto orbe Hornano. Igitur mutatis jam populorum idiomalibus, Lilurgia his concinnanda est, si Apostolorum velimus sectari exempla.

157. *Resp.* Quamvis utriusque linguæ notitia late diffusa fuerit Apostolorum ælale, haud fuit tamen omnibus communis. Quum igitur Apostoli nullam ostenderint solicitudinem linguis vernaculis singulorum populorum Sacrum faciendi, sed duas tantum linguas, ut nobis videtur , paucas, ex omnium confessione, selegerint, eos sequimur auctores eas retinendo Liturgiarum linguas, quas adhibitas novimus.

Animadversio.

158. Ritum Ecclesiæ Romanic quo secreto plures proferuntur orationes, et maxima pars Canonis , carpunt novatores, quos idcirco merito damnarunt Patres Tridentini : « Si quis dixerit, Ecclesiæ Romunæ rilum, quo submissa voce pars Canonis, et verba consecrationis proferuntur, damnandum esse . . . anathema sit. » * Quam antiquus sit isle riius, ostendit Le Brun. (1)Suffragatur consuetudo sacerdotum Hcbræorum , qui intra sanctuarium populi nomine orabant, et adolebant thus, populo foris orante, ne quidem vidente sacerdotem. * Liturgis Græcorum cum Lalina in eo concordant, quod quædam partes secreto recitentur, quamvis non cædcm ubique. 5 Quum cuique liqueat magnam mysteriorum venerationem hac ratione commendari et insinuari, necessc non duximus in re tam obvia probanda immorari, præserlim quod sectarii harum regionum, Sacrificio ipso nJjecto, de ritu hoc vix agant.

CAPUT V.

DE BITIBUS MISSE.

159. Initio Ecclesiæ, nullo adhuc extrudo templo Christiano, Missa ubique celebrabatur, quamvis plerumque in domibus ad conventus fidelium habendos electis, et destinatis, uti ex Apostoli dictis pluribus colligitur. Etiam post sacra ædificia erecta , vigente persecutione, quicumque locus opportunus idoneus habitus est mysteriis celebrandis, leste S. Dionysio Alexandrino : « Cumque ab omnibus fugaremur, atque opprimeremur, nihilominus tunc quoque festos egimus dies. Quivis locus, in quo varias ærumnas singillatim pertulimus, ager, inquam, solitudo, navis, stabulum, career, instar templi ad sacros conventus peragendos fuit. » * S. Augu-

(I) « Toute langue changeante conviant peu a une religion immuable.... La corruption du siècle s'empare tous lca joura de certains mots , et les gâte pour se divertir, » De Maistre.

(1) Sess. isii- can. i«.

(5) Esplicalion de la messe. Suite du iv. vol. Quinzième dissertation sur 1'usage de reciter en silence une partie des prières de la messe <bn< toutes les Eglises, et dans tous les siècles.

(Q Luc. i. 0. Iv.

I tpud llensudot. I.ilurg. Orient. I. li.p. il-

(Cl Apud Euaeb. hisl. Eeel. I. vii. c. ni·.

f.iin»s referi Sacrificium in privat] *domo* aliquando suo tempore celebratum: « Vir tribuniiiis Ilisperlus , qui apud nos csl, habet in territorio Fussalensi fundum Cubedi appellatum, ubi cum afflictione animalium et servorum suorum domum suam spirituum malignorum vim noxiam perpeti comperissel, rogavit nostros, me absente, presbyteros, ul aliquis eorum illo pergeret, cujus orationibus cederent. Perrexit unus ; obtulit ibi *Sacrificium eorporis Christi,* orans quantum potuit , ul cessaret illa vexatio Deo protinus miserante, cessavit. ⁵ Plerumque tamen Sacrificium nonnisi in Ecclesia celebrabatur, quod el lege districte injunctum esl. Concilium Tridcntinum idcirco jussit Episcopis, « ne patiantur privatis in domibus, alque omnino extra Ecclesiam, el ad divinum tantum cultum dedicata oratoria ab eisdem Ordinariis designanda cl visitanda, sanctum hoc Sacrificium a sæcularibus aut regularibus quibuscumque peragi. » * Missionum causa indulge.lur Missionariis ul in privatis domibus aliquando celebrent, quod tamen nonnisi in locis ab Ecclesia dissilis licere declaravit Concilium Ballimorensc primum.

160. Vestes speciales in Sacrificii celebratione adhibentur ad cultus decorem, plurimis adnexis salutaribus documentis. Utrum mos cas induendi ad Aposlolicam referendus sit ælalcm , inter eruditos disceptatur. Nonnullis dc sacro pallio explicare placuit quod a se Troade relictum afferri jussit Paulus — r«f § De sancio Joanne refert Eusebius, ex Polycrate, Ephcsino Episcopo, ad Victorem Papam scribente : « Supra pectus Domini recubuit , et Pontifex ejus fuit, auream laminam in fronte portans,·* · De Jacobo *refertur* eum auream laminam etiam gestasse in sacria muneribus obeundis.

DJl Constat tempore Constantini sa - eros ministros vestibus sacris indui consuevisse, ex veteri, ul videtur, more : in oratione enim panegyrica quæ dc Ecclesiarum aedificatione habita est, exordium ducitur ab his verbis : «Amici Dei et sacerdotes, qui sacra tunica talari, el coelesti gloriæ corona decorati , ct sacerdotali sancti Spiritus veste induti estis. » 8 Thcodorctus narrat Constantinum Magnum Macario, Episcopo Hierosolymitano, sacram vestem aureis filis contextam donasse.8 S. Hieronymus ait : « Religio illa alterum habitum habet in ministerio , alterum in usu vitaque communi. »7 Verosimile censet Benedictus XIV. nullas peculiaris formæ vestes Apostolorum temporibus adhibitas, sed nitidiores et quæ in sacris tantum muneribus obeundis usurpabantur. Cæterum liquet morem esse antiquissimum. Attamen de S. Fuigentio refertur: «Suæ autem conscientiæ Deo teste fiduciam gerens, in qua tunica dormiebat, in ipsa sacrificabat, et tempore sacrificii, mutanda esse corda potius quam vestimenta dicebat. »'

162. Concilium Tridenlinum decrevit : « Si quis dixerit, caeremonias, vestes, el externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irrilabula impietatis esse, magis quam officia pietatis ; anathema sil.»' Omnibus breviter explicatis, decreti æquilas patebit.

165 *Casula* , seu *planeta* , quæ principua est vestis, juxta veterem formam lotum operiebat corpus brachiaque, adeo ut caput lanium emineret, quæ

tqt.ini deciv. Deic viii.
(») Seis.nii.dtcr.de observandis el evitandis in colei·. Miss®. (S) II. Vim. i». is.
(4) Euscb. l. v. bill. Eccl. c. ixiii.
(l/) L. x. liiel. Eccl. c. iv.
(0) !.. ii. hist. Eccl. c. xxvii.
11) !.. de Script. Eccl. t») In ejus uta c. inii.
W Sess. xxii can. vii.

forma adhuc apud Orientale» et Abysines relinetur. Ul bracilia libera sint, obvolvebatur anterior pars sacerdoti ascensuro ad altare, et supra brachium alligabatur : cujus ritus vestigium videre csl in eo quod manipulus porrigatur Episcopo antequam gradibus adscendai. *Alba* vestis ab antiquis temporibus adhibita est, eo quod virorum dignitate auctorum is esset mos , uti nonnulli conjiciunt : constat quippe *candidulos* a veste nomen desumpsisse; sed potius, ul nobis videtur, ob puritatem et munditiem, cujus est symbolum. *Cingulum* olim a quibuslibet adhibebatur ad vestes , nc defluerent, relinendas. *Slola* , seu Orarium, circa collum pendens oræ instar erat vesti exteriori. *Amictus,* quo collum legitur, *Anaboladium* apud veteres nuncupatus, sæculo octavo inductus est. *Manipulus* pro sudariolo eodem sæculo, vel posteriori , coepit adhiberi communiter, quum S. Grcgorii Magni temporibus jus eum in sacro munere deferendi esset Clericis Ecclesiæ Romanae, et etiam primis diaconis Ravennalensibus, dum Episcopo ministrarent.

tfll. Quamvis non constet vestes sacras eo consilio primum adhibitas, ul documenta foreni fidei mysteriorum, et virtutum Christianarum , id tamen admodum verosimile est, quippe quod consonum sil loquendi rationi a Christo usurpatæ , ut imaginibus et similitudinibus nos edoceret, el toli veteris Ecclesiæ disciplinae: ubique enim ritibus sacras adnexas significationes ceperimus. Ex verbis quæ proferl Episcopus dum vestes candidatos induit, et ex orationibus quæ rccilandœ sunt, dum induuntur, significatio quæ iis adne-Ctilur colligitur. Amictus capiti primum Obductus, deinde collo circumligatus, galeæ salutis, quam miles Christi induere debet, notionem ingerit. Alba vestis animi munditiem denotat. Manipulus fructus bonorum operum quos afferre oportet ; cl poenitentiae lacrymas, quibus abstergenda sunt peccata, denotat Stola jugum Christi, quod ferre debemus , revocat in memoriam, obedienliæque virtutem insinuat Planeta, seu Casula, charitalem , veluti vestem nuptialem, qua ornari debet sacerdos, indicat. Christi patientis memori® revocanda» vestes sncræ possunt inservire. Amicius velum quod faciei Christi obductum est ; Alba vestem qua eum induit Herodes; Cingulum funes quibus ligatus est, dum ad tribunalia Caiphæet Pilati adduceretur. Manipulus ligamina quibus manus tenebantur, dum flagellis caederetur,' Slola crucem humeris impositam , et collo alligatam; et Casula vestem inconsutilem Christi denotat.

165. Præcipui ritus Missae sunt crucis signum , pectoris tunsio, osculum al tari, libro, patenæ datum, hosliæ et calicis elevationes, genuflexiones, capitis inclinationes, manus extensiones, el alia hujusmodi, de quihus raptim aliqua dicemus.

166. Crucis signum in Missa saepe fit, ad mysterium Chrisii crucifixi recolendum. *Semel* facium mortem Christi, quam semel obiit, designat, el Dei, quem colimus, unitatem : *1er* 1res personas in uno Deo denotat, earum quippe in redemptionis mysterio agnoscimus bonitatem. *Quinquies* plagas quinque Christi, manibus pedibusque confixis, et latero confosso cxhibel. *Seipsum* signal sacerdos, suam ut profiteatur io Christum lidem , divinamque in se imploret opem et benedictionem. Signal initio Evangelii *frontem, os. el pectus,* ut fiduciam qua se Christi discipulum professurus sil indicet, el amorem quo veritates illas cordis affeclu amplexurus. *Librum* signat eo quod verba Christi crucifixi contineat. Signat *ublaia* ut Christi benedictio in ea descendat, el fiant corpus ejus et sanguis. Post consecrationem signat etiam *panem sanctum vitie œlemœ, et calicem salutis perpellite,* eamdem victimam adesse

agnoscens quæ in cruce oblate est. *Signal populum sub* finem Missæ, Christum imitans, qui in coelum ascensurus, elevatis manibus, benedictionem discipulis elargitus est.

107. Pectus *1er* tundit sacerdos, dum peccata confitetur, aut quum altaris gradibus ascendat, ut gravitatem culparum suarum el dolorem animi significet; publicanum, quem laudavit Christus, imitatus. *Semel* pectus percutit, *Nabis quoque peccatoribus* consortium Sanctorum implorans : *ter* ab Agno Dei qui tollit peccata mundi, misericordiam cl pacem, pectus percutiendo, supplex petit : *Irina* denique pectoris tunsione se haud dignum esse profitetur qui in animam suam Dominum suscipiat, Centurionis verbis sibi accommodatis.

108. Osculatur altare sacerdos quum primum ad illud accedat, ut Christum, cujus figura csl, adorei, el Sanctorum veneretur reliquias, qua?in altari continentur. Id etiam lit quoties ad populum convertere se debet : osculum quippe adorationis, sicut et amoris, indicium apud veteres habebatur, ct Christus adorandus est el diligendus. Osculatur librum, lecto Evangclio, ut affectum quo Christum magistrum prosequitur, declaret. Osculatur etiam patenam , dicta oratione *Libera nos*, etc. ul indicet pacem a Christo nobis comparatam crucis sacrificio.

109. Coram altari in medio se sistit, Psalmum recitans, et peccata sua generali formula contiens antequam gradibus adseendat Revertitur ad medium altare, misericordiam imploraturus vocibus illis Kvpii ixiiytr, quæ sexies proferuntur, Christo ter invocato, post Domini trinam invocationem. Eodem loco recitatur, vel canilur, diebus festis hymnus . « Gloria in excelsis Deo, » sicut et Symbolum Nicaenum Dum fit oblatio panis cl vini, eodem loco consistit; sicut el dum dicil orationes secretas cl Præfationem, cl per lotum Canonem. Ex sinistro lalere crucis lutrollum , Collectas , Epistolam, vcrsiculosque recital . ad dexterum latus transit ul Evangelium legat ; quæ loci mutatio commodi causa inducta conjicitur, quamvis apte significet transitum a loge ad Christianam dispensationem

170. Manus *junctas* sæpius tenet sacerdos, quæ orantis est positura;aliquando *extensas* el in alto *suspensas,* instar Moysis in monte, dum Israelilæ cum Amalecilis pugnarent : eas disjungit populum ad orandum invitans. Eas una cum oculis versus crucem sæpius attollit, mysterium redemptionis ul in memoriam revocet; el cadum versus, ul coelestia cogitet. Genullectil, si adsit sanctissimum Sacramentum in altari, illudque adorat Inclinat caput, cervicemque sæpius, crucem venerandi et animi humiliationem significandi causa. Ad populum se convertit quatuor vicibus, Dominum fidelibus adesse optans; et etiam dum ministrat communionem, cisque benedictioni m largitur. Manus abluit in munditiei animi quam colere oportet indicium.

171. Campanula 1er pulsatur sub finem Praefationis, ut sic excitetur populi devotio ad gratias Deo agendas, et post consecrationem hostiae et calicis, ad Christum adorandum sub speciebus sacramenlalibus.

172 Quum Christus panem legatur fregisse in Sacramenti institutione, invaluit a vetustissimis temporibus ubique hostiae frangendae ritus. In 1res dividitur apud Latinos partes, quarum una in calicem immittitur , altera oiim pro infirmis reservabatur, altera absumebatur a sacerdote : utraque nunc a sacerdote sumitur. Immissio hosliæ in calicem corporis sanguinisque in Chrisli resurrectione conjunctionem non obscure indicat.

173. Secreto dicuntur orationes illæ quæ post Offertorium sequunlur ad Præfationem usque, cl lotus fore Canon, qui rilus antiquissimuscsl : quippe

per Aria priora saltem sœcnla Ecclesiæ viguit arcani disciplina. Rilus ratio est veneratio erga mysterium tremendum, et Christi inter ærumnas silentium quod indicat.

174. Candela dum in altari, una ex utraque crucis parte, accenduntur, qua ratione fidei lumen a Christo in gentes Judæosque diffusum apte significatur. Vigente persecutione, lumine opus erat Christianis sacra mysteria in cryptis et catacumbis celebrantibus. Sed seu necessitate , seu significationis causa lumen adhibitum fuerit initio , constat illud significationem sacram deinceps adnexam habuisse ; scribit enim Hieronymus : « Per totas Orientis Ecclesias quando legendum est Evangelium, accenduntur luminaria, jam sole rutilante, non utique ad fugandas tenebras, sed ad signum lætitiæ demonstrandum. Unde et virgines illæ Evangciicæ semper habent accensas lampades suas. Et ad Apostolos dicitur : «Sint lumbi vestri praecincti, et » lucernæ ardentes in manibus vestris. · El de Joanne Baptista : « Ille erat lu» corna ardens el lucens; n ul sub typo luminis corporalis illa lux ostendatur, de qua in Psalterio legimus : « Lucerna » pedibus meis verbum tuum, Domine, « ct lumen semitis meis. » *

173. De ritibus omnibus Missæ monent Tridcnlini Patres : « Cum natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli ; proplerea pia mater Ecclesia ritus quosdam , ul scilicet quaedam submissa voce, alia vero elatiore in Missa pronuntiarentur, instituit Caeremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones , lumina , thymiamata, vestes aliaque id genus mulla ex apostolira disciplina , ct traditione , qua et majestas tanli Sacrificii commendaretur, ct mentes fidelium per hæc visibilia religionis ct pietatis signa, ad rerum altissimarum. quæ in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitarentur. « *

176. Preces cæleraque quibus Liturgia constat, non eadem gaudent antiquitate. Ex Justini apologia liquet quidem primis sæculis prolixas preces a sacerdote, in Eucharistiae celebratione. recitatas. Lilurgiæ omnes iisdem fere constant partibus, quamquam diverso aliquantulum ordine nonnunquam dispositis. Ubique fit oblatio panis et vini, Prafatio recitatur, preces pro vivis fundunlur, ct etiam pro defundis. Martyres Sanclique commemorantur, ul eorum intercessione adjuvemur. Consecratio ill verbis Dominicis, invocatur Spiritus sanctus, recitatur oratio Dominica, hostia frangitur, communio percipitur, et gralıæ aguntur ob divinum munus Hæc Lilurgiis omnibus contineri agnoscunt post Palmer Oxonienses.1 Singulas Missæ Romanæ partes. prout nunc se habent, referre juvat.

177. Psalmus quadragesimus secundus : « Judica me , Deus. » initio Missæ, sæculo septimo recitari cœpit, qui mos a Pio V. firmatus est. Confessionis generalis formula ab anno usque 1300 invaluit. * Dum sacerdos ad

Ilj i., adv. Vigilantium.

(1) Sees. xiii. cap. v.

(S) Vol. ii. Tract. «3.

(4j u As to the confession at Prime and Cumpline , in which is introduced the name of the Blessed Virgin and other Saints. . . . It is not a simple gratuitous Invocation made to them , but it is an address to Almighty God *in Hit heavenly rourt*, as surrounded by His Saints and Angels, answering to St Paul's charge to Timothy · bev fore God and the Lord Jesus Christ, and the elect » Angels,-and to Daniel and St. John's address to the Angels who wore sent to them. · Vol. iii. Tracts No. 73. p. 10. Ila Oionienses in pradatione suas version! Breviarii : qui dum silent de pulle riori *Confeuiouu* parte , videntur eam probare. ideoque consuetudinem orandi Sanctos ul pro nobis intercedant apud Deum

allarc accederet, chorus Psalmum consuevit canlare, cujus initium plerumque *Introitum* Missæ constituit, juxta normam a S. Gregorio M. statutam.

Ixnrw — a Græcorum Lilurgiis ad Latinam transiit, sexaginla saltem annis ante prælaudati Pontificis tempora. Graecarum cl Hebraicarum vocum in Latina Lilurgia usus eo inservit, ut fidei origo et unitas ostendatur ; ab *Hebraeis enim* Ecclesia duxit initium , ad Græcos Latinosque, et cælcros populos dimanalura. Hinc Arnen, vere, Alleluia, *Laudate Deum,* Deus Sabaoth, scilicet *exercituum* , Hosanna , *salus,* in Romana Missa usurpantur. Hymnus qui incipit : « Gloria in excelsis Deo, » cantico scilicet Angelorum , Christo nato, olim canebatur in Missa Nativitatis tantummodo , Græcos apud et Latinos. *Collecta·,* seu orationes quibus fidelium vola,veluti in unum collecta, exprimuntur, pleraque Galasium aut Gregorium auctorem habere censentur. Leo II. dictavit eam quæ incipit : « Deus qui B. Petro , etc. » Innocentius III. auctor est alterius : « A cunctis nos, quæsumus, Domine, mentis ct corporis defende periculis, etc. »

178 Lectiones ex Scripturis, tum veteribus , tum novis, ab initio Ecclesiæ in sacris conventibus recitabantur, quas ordine quodam digessisse censetur Hieronymus.Gradualc nomen habet a gradibus altaris, in cujus plano olim canebatur,vel a gradibus umbonis,quos scandebat diaconus, dum caneretur, leclurus inde Evangelium Hujus ritus auclor putatur S. Cœlestinus, seu S. Gregorius. *Tractus* plerumque canitur traclim, cum asperitate quadam el prolixitate, tempore poenitentiae ; quæ ratio est nominis. Sequentia dicuntur rhythmi, qui aliquando post Tractus recitantur. Antiquissimus omnium est qui incipit : « Victim»' paschali laudes immolent Christiani, » cujus auclor habeturHoberlus Francorum rex sæculo undecimo. *Symbolum,* prout in Nicæno ct Gonstantinopolilano Conciliis est auctum, ut Arii Macedoniiquc hærcscs evellerentur, ab anno usque 471, apud Orientales cani consuevit inter mysteriorum celebrationem ; sed in Romana Ecclesia usus haud obtinuit, quia nulla eam infestaverat hæresis, quam fidei confessione profligare opus esset. Cessit tamen sæculo undecimo benedictus VIII. consiliis Hcnrici Imperatoris, et illud cani jussit. Apostolorum Symbolum Romæ recitabatur inter Baptismi ritus f nulla additione auctum ; quapropter Ambrosius ait : « Ecclesia Romana Symbolum Apostolorum intemeratum semper custodit, ct servat. »! *Offlerio·rium* post sæculum tertium cani coepit, dum populus oblationes ad altare deferret. Oratio, *Suscipe, sancta Trinitas,* antiquissima est, ulpote cujus origo ignoratur. Repcrilur autem apud vetustum auctorem librorum de Sacramentis. *

170. Invitatio ad populum ut orent: « *Orate fratres,* » S. Leoni tribuitur, quamvis haud absimilis in Lilurgiis S. Marci et S. Jacobi reperiatur. *Præ/aliones* plcræque anliquissimæ sunt, el quoad substantiam ad Aposlolica videntur referendæ tempora ; sed nonnullarum S. Gelasius habetur auctor. S. Cyprianus : *Sursum corda,* memoral, quibus vocibus sacerdos fideles ad coelestium contemplationem adhortatur, laudis voces cum Angelorum canticis ul admisceant. Hymnus Cherubicus, quo lcrminalur Præfalio : « *Sanctus, Sanctus, Sanctus,* » a pluribus veterum celebratur. Lilurgiæ Jacobi, Basilii, et Chrysostomi similes quasdam laudum formulas exhibent, quarum exemplum in Catechesi S. Cyrilli Hierosolymitani videre est. * *Canon ,* seu regula celc-

(I) F.p. vii. ad Siricium. '»IL. iv. c vi.

(J, Calech. v. tnyslag.

brandi, quæ et *actio a* veteribus dicta est, unde quædam oratio» *Infra actionem* * inscribitur, sæculo quarto est antiquior, ct quoad maximam ejus partem ad Apostolorum traditionem recte refertur. Institutio narratur, el consecratio perficitur, vocibus aliquibus el circumstantiis relatis , de quibus silent Evangelistæ.sed quæ eædem fere sunt in omnibus Lilurgiis, nixæ procul dubio Aposlolica traditione.! Ei S. Leo adjunxit verba illa : « Sanctum sacrificium, immaculatam hostiam » S. Gregorius noscitur hæc addidisse : « diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, cl in electorum tuorum jubeas grege numerari » Dicitur etiam inseruisse nomina SS. Agalhie, Luciæ, Agnelis, Cæciliæ cl Anastasiæ. Post illius tempora nihil Canoni additum, nihilquc in eo mutatum est. 4

180. Juxla morem vetustissimum, quem superius retulimus , orat sacerdos in Canone pro fidelibus omnibus, præserlim Pontifice, Episcopo , ct quibusdam sibi commendatis, vel amicis, quorum memoriam tacitus revocat. *Diptycha ahrrvXa,* videlicet *bis plicata,* dicebantur olim tabulæ, seu asseres ita sibi invicem conjuncti ut plicari possent, quibus specialiter commendandorum referebantur nomina. Defunctorum pariter meminit, quorum commendationem ex Rituali Anglicane exclusam esse notat Palmer,' Litargiis omnibus veteribus eam contineri agnoscens. Sergius I. dicitur oratio-nem : « */Ignus Dei, qui Miis peccata mundi, miserere nobis,* » in usum induxisse. *Tres orationes* ante communionem ex antiqua piorum hominum consuetudine derivantur. *Kerba Centurionis* se indignum profilentis sacris usibus accommodata esse tempore Origenis constat. *Kerba* quæ dum porrigitur Sacramentum dicuntur, antiquissima sunt. * (Olim in manus dabatur, qui mos in Concilio Rodomi vetitus est). Alia recitantur in Synodo Rodomi anno 878 : ‹ Corpus Domini et sanguis prosit tibi ad remissionem peccatorum et vitam sternam. » 5 Anliphona quæ *communio* dicitur, olim canebatur a choro, dum sacerdos Eucharistiam distribueret *Benedictio* in fine Misss nonnisi ab Episcopo dabatur, sed jam sæculo undecimo obtinuit mos ul sacerdotes eam impertirentur. · *Evangelium 8. Joannis* ex quorumdam devotione recitari coepit, quod ex mandato S. Pii V. nunc dicitur.

181. Ex his quæ breviter retulimus,

(I) Do consecrationis forma notanl Oxonienses eam iisdem fere verbis in omnibus Liturgiis reperiri , quamvis non reperianlur omnia apud aliquem sacrum scriptorem. « All contain ... a commemoration of our Loan's words and actions in the institution of the Eucharist, which is the same ,almost word, for word, in every Liturgy, but is not taken from any of the four Scripture accounts. ■ Vol. ii. Tract. No. 03. p. 7. London edition.

(*. « Mr Palmer lias show n that we have abundance of materials for ascertaining the test of this Liturgy , as it stood in the time of Gregory the Great, patriarch of Home, a. n 590. by whom it wss revised , and in some parts enlarged. . . . It also deserves to be noticed , that al the limo when the Homan Liturgy was undergoing these successive révisais, a tradition all along prevailed attributing to onepart of it an apostolic origin; and that this part does not appear to have undergone any change whatever. Vigilius , who was Pope between the times of Gelasius and Gregory, tells us that the « canonical prayers , · »r what *are* now called the · Canon of tbe Mass » Ind been • banded down as an apostolical tradition. · And much earlier we hear tbe same from Pope Inno · cent, who adds that the Apostle from whom they derived it was St. Peter Ibidem p. I.

(j) · All the ancient Liturgies contain likewise another Prayer (which has been excluded from the English Hitual,) fur the rest and peace of al| those who have departed Ibis life in Goo's folb and fear. » Tract No. 03

(t| Ei vita 9. Gregorii Jl. a lusnno Diacono.

(5) C. ii. p. 500 vol. iv. cone. col. reg.

(6) Jlicrolugus.

liquet Litnrgiam, son Missam, magna ex parle conslaro Scripturarum excerptis, cæteris plerisque ex antiquissima traditione derivatis. Solemniorem ejus partem, precem a Cypriano, Canonem a nobis dictam, ad Apostolos referendam esse auctores. saltem quoad substantiam , ex omnium Lilurgiarum concordia in rebus praecipuis merito censent eruditi. Eum idcirco vindicavit Concilium Tridentinum contra novatorum temeritatem : » Si quis dixerit Canonem Missae errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit. n '

Qui hæc fusius explicata el vindicata videre velit, consulat eruditissimum opus Benedicti XIV. de Sacrificio Missæ, ex quo pleraque desumpsimus : vel dissertationem ab Episcopo Carolopolitano jam laudato, Anglicæ, quam edidit, Missalis versioni praefixam, in qua omnia dilucide exposuit, et illustravit

4)Scs«-iii. Can. »i.

TRACTATUS XIV,

HE POENITENTIA

FRÆ!<0WiDA.

1. Pœnilcnlia — *μ^ii^α.* — gcncralim dicitur animi (lolor de errato aliquo, quo sensu verbum poenitendi passim apud scriptores profanos usurpalur : « Alexandrum regem videmus, » inquit Tullius, « qui cum interemisset Clytum familiarem suum , vix a se manus abstinuit : lanta vis fuit pœnilcndi.»| Apud Ovidium legimus :

« Pœnilet : 0 ! si quid miserorum creditur ulli,
Pœnilet ; et facto torqueor ipse meo.
Cumque sit exilium, magis est mihi culpa, dolori;
Eslquc pali poenam, quam meruisse minus. » *

Ausonius , Græci et Latini vocabulorum vim explicat :

« Sum Dea, quæ facti, non faclique exigo poenas,
Nempe ut pœniteat, sic Metanoea vocor. »5

Lactantius pariter : « Is quem facti sui pœnilet, errorem suum pristinum intclligil ; ideoque Græci melius et significantius dicunt , quam nos possimus resipiscentiam dicere; resipiscit enim, ac mentem suam quasi ab insania recipit, quem errali piget casligalque seipsum dementiae, el confirmat animum ad rectius vivendum . tum illud ipsum maxime cavet, ne rursus in eosdem laqueos inducatur. · ‘ Agere pœnilentiam idem sonat ac poenitere : « agat pœnilentiam pœnitentix suæ , » ait Plinius. Hinc factum ut vox Gneca /xireniM sic redderetur a vulgato interprete, cujus versionem nemo idcirco carpere jure potest. Equidem in vernaculis versionibus voces majorem habent vim, sed quæ contextu plane fulcitur , et sensui Christiano et constanti majorum nostrorum agendi rationi omnino congruit. Juxta sanioris crilices leges vocis etymologia usui recepto cedit; ideoque qui hujus immemores vim voci insitam spectant, ipso contextu sacro neglecto, baud optimam interpretandi rationem sequuntur. Constat sæpius pœnitenlia designari in Scripturis animi dolorem , cujus indicia prodeunt in corporis afflictatione.!

(I) In Tusculana iv.
(i) L. i. de Ponto , cp. i. r. S9.
(5) Epigram, ai. (4) Inslit. di». I. vi. e. aaiv.
(S) VidcMallh. ai. 21. aii.41. In protcslanticis !ersionibus reddita est voi ; · repent. » Jam vero rentendit Campbell reddendam esse : · reform. ·

The four Gospels with preliminary dissertations . dissert, vi. p. iii. Ipse tamen alibi animadvertit · ■ Though lho words aro Greek, Jewish erudition is of more service than Grecian , for bringing "» ·" the true acceptation of them in the sacred writings » Oiss. ii p. ii.

S. Pœnilcnlïæ virtue in co sila csi ut quis delictis dolent, ob Dei offensam, cl efficax foveat propositum ca in posterum vitandi, et qu:c ad ea expianda necessaria sint faciendi. Recte dicit Tertullianus : « Ubi emendatio nulla, poenitentia necessario vana, quia caret fructu suo, cui Deus eam sevit, id est, hominis saluti. » * Pœnilcnlïæ Sacramentum est ritus a Christo institutus quo peccatorum post Baptismum admissorum oblinetur venia sacerdotum ministerio : vel cum Perrone dicamus : « Est Sacramentum a Christo Domino institutum quo per juridicam sacerdotis absolutionem homini contrito ct confesso remittuntur peccata post Baptismum commissa. » Ut ordine quodam procedamus, remittendi peccata potestatem a Christo Apostolis concessam , ct ad sacerdotes omnes transmissam primum ostendere juvat.

CAPUT I.

DE POTESTATE REMITTENDI PECCATA.

3. Constat Apostolos Christi nomine prædicasse poenitentiam cl remissionem peccatorum ; et inter primarios fidei articulos a primordiis Ecclcsiæ remissionem peccatorum recensitam esse : rcpcrilur enim in Apostolorum Symbolo. Quo autem sensu ea prædicetur el credatur, coniroverlilur. Nemo quidem dubitat veniam promilli pœnilenli, Christi intuitu et auctoritate ; sed disceptatur utrum Evangdii præcones potestate divinitus praediti sint eam Christi nomine largiendi. Nemo etiam censet hominem, sua voluti auctoritate vel pro arbitrio posse peccala dimittere: apud omnes enim in confesso est nonnisi Deum, vel hominem divino mandato obsequentem posse veniam largiri, et iis tantum quos peccatorum vere pœnitet.

I. In apologia Confessionis Augustanae « tria Sacramenta numerantur, scilicet Baptismus, Cœna Domini, cl Absolutio, quæ sit Sacramentum Pmnilentiæ, atque expresse adseritur quod *vere sint Sacramenta*. ‖ ’ « Absolutio proprie dici potest Sacramentum Poenitentiae. »8 In ipsa Confessione Augustana, privatae confessionis atque absolutionis utilitatem agnoverunt Lutheran!. 1 Calvinus animadvertit ^Videmus tamen ministros ipsos, utdc remissione peccatorum certiores reddant conscientias , testes ejus ac sponsores constitui, adeo ut ipsi dicantur remittere peccata et animas solvere. »5

5. Anglicani potestatem remittendi et retinendi peccata in formula ordinationis presbyteri annuntiant;· el ejus exercitium erga vita periclitantes præscribunt, prævia speciali peccatorum confessione ,adeo ut presbyter dicat se Chrisli auctoritate sibi demandata ab omni peccato moribundum absolvere.’ Quoties publice administratur communio , Rituale Anglicanum etiam præscribit, presbyterum hortari debere cos qui ad eam accessuri sunt, ut diligentiori sure conscientiae indagine se parent , cl si non valeant conscienti® sedare motus, ad eum vel alium mini-

Q) L. de pren. c. ii.

† Ari. vii.de numero el usu Sacramentorum p.WOapud Walchiom Introduci. I. i. c. iv. p. 57.

(·. Art. v. de prenilenlia p. 167.

(t) Ari. ii. apud Walchium I. i. c. iii. § xxxiv. p. «95.

(bi Inst. I.iii.c. iv. η. U,

G. ‖ Whose sms itrou dust forgive, they are forgiven · and whose sins Ibou dost retain , they are retained, a The Ordering of Priests.

Q) « Our Lord Jesus Christ who hath left power to his Church lo absolve all sinners who truly repent and believe in him , of his great mercy forgive thee thine offences. And by his authority committed lo me 1 absolve thee from all thy sins, in lhe name of the Father, etc. · The Order of the Visitation of lhe Sick. ·

sirum verbi accedunt, ministerio ejusdem verbi absolutionis beneficium recepturi. · Episcopales nostrates formulam verborum in Ordinatione relinent; erga ægrotos potestatem exercendam non tradunt, quæ apud Anglicanos de confessione el absolutione præscripta sunt penitus praetermittentes. In precibus mane dicendis, generalioribus verbis se peccasse omissione et actione profitentur, precanlcs ut juxta promissiones suas Deus pœnitentibus ignoscat : postea prcsbyicr, solus stans, dicit Deum ministris suis potestatem el mandatum dedisse, ut absolutionem et remissionem peccatorum declarent et enuntient populo suo pœnitorili. Absolutionis arclorilate Christi daUe, qualem profitetur Rituale Anglicanum, nec vola nec vestigium in Americano Rituali, quod in ipso titulo formulæ matulmæ cavet, ne quis eam aliud quam meram *declaralioneni* remissionis pœnitentibus dandæ existimet,1 ct in hortatione ante communionem omnem absolutionis mentionem omittit.§ Cactorum nec Anglican! articulis suis, vel fldei decretis aliquid de potestate peccata remittendi inserere ausi sunt, quod fatentur Oxonienses , spiritalia beneficia absolutionis nonnisi cx traditione orali ministrorum nosci affirmantes. * Tcarsonius tamen hæresim esse Novalianam plane docet Ecclcsiæ denegare auctoritatem remittendi peccata. ' Wilsonus dicit Ecclesiam Anglic.anam ministris vindicare potestatem absolutionem declarandi auctoritate; cl effectum asserit consequi cx Christi promissione, si potestas rite exerceatur. · Kelllewellus dicit sacerdotali absolutione remissionem peccatorum pœnitentibus donari. ' While dicit ministerio divinitus instituto, cl declarationibus eo nixis , esse testimonium de peccato condonato , quod tamen e conscientia cujusque pendeat, cl absolutiones conditionales in precibus matutinis el vespertinis fieri vere, et auctoritate ẚsserit; ipsa verborum formula haud suffragante. Beojaminus Ondcrdonk, Neo-Eboraccnus, †1 concione Ballimori habita, et in lucem edita, potestatem dimittendi peccata verbis amplissimis vindicavit. quin explicuerit quo pacfo apud suos exerceatur. Sectarii pleriquc omnem notionem hujus potestatis exsibilare solent. ↑ tamen qui Anna Lee matre el magistra gloriantur, *Shamrs* vulgo didi, pote slalom peccata dimittendi Sanctis datam dicunt. ·

0. Inter veteres haereticos fuerunt qui potestatem Ecclesiæ in peccatis dimittendis vel negarent, vel arctioribus includerent limitibus. Monlaous graviora peccate, prœsertim moechiam, condonari non posse ab Ecclesia do·

(I) « That by the ministry of God's holy nord he may receive the brnefIt of absolution. * The Communion.

.2) « The declaration of Absolution.

(3) The Communion.

(4) Vol. iv. tract 81.

(C) Exposition of Creed.

(6) « She asserts, what is most true, that Cunisr' ministers have a special commission, which other believers have not , authoritatively to dedare this absolution for the comfort of true penitents ; and which absolution , if duly dispensed, will have a real effect from Ihe promise of Christ. John is. 43. Pull. Moderat apud Oxonienses vol. it. tract 62.

(7) ■ Is it (forgiveness) tn any signs and tokens outwardly dispensed T *Ant.* Yes , both in the Holy Sacraments and Ihe sacerdotal Absolution. · Kettlewell, on the Creed, apud Oxonienses. Tract 76.

(8) We need not hesitate to consider Ihe conditional absolutions in our morning and evrnmg prayer, as made nut only truly .but authoritatively. White's Lectuto II. on Ihe Apostles Creed , p. 13.

(0) < As the son 'of man had power on earth to forgive sins; so he gave Ihe same power unto his followers . . .the same power and greater was to be restored and given unto the saints in Ihe latter day * The Testimony of Christ's second appearing , td edit. Albany , ISIO.pt viit. rh. ·v n. «9. 30.

cuit ; qua de causa Zophyrini Pontificis décretum, veniam pernitentibus pollicentis, carpit Tertullianus. Sæculo tertio Novalianus, presbyter Romanus, una cum Novato Carthaginiensi, schismate facto, invidiam legitimo Pontifici Cornelio conflare studuit , eo quod idololatrisc reos reciperet pœnitentes. Moechos deinceps contendit venia nunquam donandos : ! imo ipsam potestatem peccata qurclibct dimittendi videtur aliquando impugnasse; nam quosdam ejus sedatores, qui leviorum culparum indulgentiam dari posse concedebant, ab auctoris sui placitis recedere dixit Ambrosius. *

7. Concilium Tridenlinum, ut novatorum errores evelleret, plures hac de re edidit Canones: n Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris : « Accipite » Spiritum sanctum : quorum remise- » ritis peccata, remittuntur cis : ct » quorum retinueritis, retenta sunt, » non esse inlelligenda de potestate remittendi ct retinendi peccata in Sacramento Pœnilentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem contra institutionem hujus Sacramenti ad auctoritatem prædicandi Evangelium ; anathema sil. »3 « Si quis dixerit, absolutionem sacramenlalem sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronunciandi ct declarandi remissa esse peccata confilenti, modo lanium credat se esse absolutum . . . anathema sit. » ' « Si quis dixerit, sacerdotes qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi ct solvendi non habere, aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus clsingulisChrisliQdclibus esse dictum: • Quacumque ligaveritis super Icrram, ■ erunt ligata et in coelo, et qurocumque » solveritis super terram , erunt soluta » ct in coelo ; et quorum remiseritis » peccata, remittuntur cis, ct quorum » retinueritis, retenta sunt; «quorum verborum virtute quilibet absolvero possit peccata , publica quidem per correptionem dunlaxat, si correptus acquieverit, secreta vero per spontaneam confessionem; anathema sit. ⅋

Propositio.

Concessa est a Christo Domino Apostolis , et per cos iis qui munero sacerdotali funguntur, potestas vero judicialis in peccatorum remissione.

8. *Probatur* 1. *ex Scripturis.* Petro promisit Christus claves regni coelorum , et ligandi ct solvendi potestatem, cujus exercitium ratum haberetur in coelis. ‹ Tibi dabo claves regni «olorum. » 6 Metaphora hæc potestatem aperiendi coeli januas, quæ adversus peccatorem clausæ sunt, enuntiat, ideoque dimittendi peccata facultatem, ut peccator , repagulo ablato , coelos possit ingredi. Quæ dc ligandict solvendi auctoritate subjunxit, id plane confirmant. Apostolis omnibus ligandi el solvendi poleslalcm etiam pollicitus csl Arnen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terrain , cruni ligata et in coelo : cl quæcumque solveritis super icrram, cruni solula el in coelo.·' Aptissima imago peccatorum in vinculis habetur : peccatis enim captivus quis fit el servus : solutio ergo vinculorum est peccatorum indulgentia, quæ ab Apostolis concessa in coelo rata habetur.

9. Promissioni respondet eventus; nam Apostolis Christus sc redivivum exhibuit, et postquam plagas quas acceperat ostenderat, dixit : e Sicut misit

(‹ I Vide Euiebium l. vii. hist. Eccl, c. vii. Socralen. l. it. hiil. Eccl. c. xxiii. et). vii. c. ⅩⅩT. Epiplunium har. lix.

(i) !.. I.de pœnil. c. ii.

(5) Scsi. xiv. cm. iii. du Pœnilenlia.

(4) Can. ix. (5) Can. x.

(6) Mati. xvi. I9.

U)Ibidem xviii. ig.

me Paler, el ego mitto vos. Hæc cum dixisset, insufTlavil , ct dixit cis : Accipite Spiritum sanctum : quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: ct quorum retinueritis, retenta sunt. ••! Illa vulnerum ostensio ut cos sc adesse certiores faceret. probat de re magni momenti agi, dc qua nullum locum dubitandi relinquere oportebat. Missio Christi a Patre vadimonium datum est et exemplar auctoritatis quam ipse illis impertiebatur. Spiritus sanctus datus est, Christo exterius cliam illis insufflante, ut potestatem divinam ab illo manare, iisque communicari intelligeremus. Verbis perspicuis ct simplicibus potestas ipsa enuntiatur, ct indulgentia vel severitas apud judicem cœlestcm ex eorum sententia pendere dicitur. Judiciaria tribuitur potestas: penes eos enim est remittere vel relinere peccata, scilicet cognita causa, et perpensa peccatorum voluntate, ct animi dispositione. Porro potestatem hanc ad ministerium perlinere liquet ex missione divina qua nititur : hujus enim vi contingit ut sacra omnia obeantur munera. Vereatur etiam circa rem præcipuam praedicationis evangelicæ, poenitentiam scilicet ct remissionem peccatorum in nomine Jesu, quæ annuntianda erat omnibus gentibus.

<0. *Probatur* 2. *ex Patribus*. S. Cyprianus , una cum triginta octo aliis Episcopis, ad Cornelium Pontificem Romanum scribens, quæ in Concilio statuta erant refert : ■ Statueramus quidem jam pridem, frater charissime, participato invicem nohiscum consilio, ut qui in persecutionis infestatione supplantati ab adversario el lapsi fuissent, ac sacrificiis *se illicitis* maculassent, agerent diu pœnilenliam plenam, ct si periculum infirmitatis urgeret, pacem sub ictu mortis acciperent. Nee enim fas erat, aut permittebat paterna pictas cl divina dementia. Ecclesiam pulsantibus claudi, cl dolentibus et deprecantibus spei salutaris subsid um denegari , ut de sæculo recedentes sine communicatione aut pace Domini dt mitterentur, cum permiserit ipse, qui legem dedit, ut ligata in terris, etiam in cœlis ligata essent, solvi autem possent illic quæ hic prius in Ecclesia solverentur. » * Agi liquet de venia sub mortem danda , quæ coram Deo prodesset, proinde de vera remissione peccatorum, non de solis communionis ecclesiastics juribus.

11. S. Joannes Chrysostomus de sacerdotio agens, ejus potestatem mire extollit : « Qui terram incolunt, atque in ea versantur, iis commissum est, ut ca quæ in cœlis sunt dispensent ; iis datum est ut potestatem habeant, quam Deus optimus neque Angelis, neque Archangelis datam esse voluit : neque enim ad illos dictum est : · Quæ » cumque alligaveritis in terra, eruat » alligata et in caelo. » Habent quidem et terrestres principes vinculi potestatem, verum corporum solum : id autem quod dico sacerdotum vinculum ipsam cliam animam contingit, atque ad coelos usque pervadit, usque adeo ut quæcumque inferne sacerdotes conferint, illa eadem Deus superne rata habeat, ac servorum sententiam Dominus confirmet. » · · Etenim quidnam hoc aliud esse dicas nisi omnium rerum coelestium potestatem illis a Deu coecessam ? « Quorumcumque, · ait, · peccata • retinueritis,retenta sunt. » Quænam. obsecro, potestas hac una major esso queat ? Pater omnifariam Filio potestatem dedit. Cæierum video ipsam eam dem omnifariam potestatem a Deo Filio illis traditam. » Hæc de solutione liga-

(l) Joan. **u. ti**-
ff) Ep. ii. l· ■ alie· »P· ·'*· «·'·· **Ir**"·

[j ; L. iii. do Sacerdoti·.

minum æque valent, ideoqttc potestas agnoscenda est peccata dimittendi, quæ Dei ipsius judicio confirmetur. Hanc sacerdotum Christi auctoritatem cum ea quæ sacerdotibus Aaronicis in lcpræ examine dabatur, confert, ut ejus præstanliam ostendat : « Corporis lepram purgaro, aeu verius dicam , haud purgare quidem, sed purgatos probare , Judæorum sacerdotibus solis licebat, At vero nostris sacerdotibus, non corporis lepram, verum animæ sordes, non dico purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est. * ' Verbis clarioribus animæ mundatio, quæ iit peccata remittendo, enuntiari non potuit.

12. S. Hilarius : « 0 beatus coeli janilor ! cujus arbitrio claves æterniaditus traduntur, cujus terrestre judicium praejudicata aulhorilas sil in coelo ; ut quæin terris aut ligata sint, aut soluta, statuti ejusdem conditionem obtineant el in coelo. ▮'

13. S. Ambrosius Deum sic alloquilur, Novalianorum notans errorem: « Quod ergo isti possunt consortium tecum habere, qui claves regni non suscipiunt, negantes quod dimittere peccata debeant? Quod quidem recte de se fatentur : non habent enim Petri hæredilatem , qui Petri fidem non habenl, quam impia divisione disccrpuni. Sed hoc improbe, quod etiam in Ecclesia donari peccata negant posse , cum Peiro dictum sil ; u Tibi dabo « claves regni cœlorum; cl quæcumquc n ligaveris super terram, erunt ligata » et in cœlo : cl quæcumquc solveris » super terram, erunt soluta cl in » coelis. »' Redarguit Novatianos, qui neminem dimillcrc posse peccata ncgant : u Nulla in his hominis potestas est, uhi divini muneris gratia viget.... Cur baplizatin, si per hominem precata dimitti non licet? In Baptismo utique remissio peccatorum omnium est. Quid interest utrum per poenitentiam,an per lavacrum , hoc jus sibi datum sacer doles vindicent? Unum in utroque mysterium est. Sed dicis quia in lava cro operatur mysteriorum gratia. Quid in pœnitentia ? Nonne Dei nomen operatur?»4 Item : e Impossibile videbatur per poenitentiam peccata dimitti. Concessit hoc Christus Apostolis suis, quod ab Apostolis ad sacerdotum officia transmissum est. ».5

l i. S. Pacianus : « Nunquam Deus non puenitenli comminaretur, nisi ignosceret pomilenli. Solus hoc, inquies, Deus poterit. Verum est : sed cl quod per sacerdotes suos facit, ipsius potestas est. Nam quid est illud quod Apostolis dicit : « quæ ligaveritis, etc.· Cur hoc, si ligare hominibus ac solvere non licebat?» ·

15. S. Hieronymus : ▮ Absit, ut dc his quidquam sinistrum loquar, qui apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt ; per quos el nos Christiani sumus : qui claves regni coelorum habentes, quodammodo ante diem judicii judicant.7

16. S. Augustinus : « Annon cogilamus, cum ad istorum periculorum pervenitur extrema, nec est potestas ulla fugiendi, quantus in Ecclesia fleri soleat ab utroque sexu, atque ab omni totale concursus, aliis Baptismum flagitanlibus, aliis reconciliationem, aliis eliam poenitentiae ipsius actionem, omnibus consolationem el Sacramentorum confectionem cl erogationem. »· Et alias: « Nemo sibi dicat : Occulte ago poenitentiam : apud Deum ago : novit Deus qui mihi ignoscit quid in corde meo ago. Ergo sine causa dictum est ·

W I.. iii. de Saccrdolio. W C«n. xvi. in Malli».
O !.. i. de pwnrt. c. vi. W Ibidem c. xii.
W ,kid▪▪ ▮J· ▮ "▮
(c) Ep. i. „d Symproniarum.
p) Ep. i. ad Heliodorum.
I«l Fp. .d Ilonoralun.

« quæ solveritis in terris, soluta erunt , ct in cœlo ĭ » Ergo sine causa sunt Claves dalæ Ecclesiæ Dei ? Frustramus Evangelium : frustramus verba Christi. » '

17. S. Petrus Chrysologus , recitatis verbis Christi apud Joannem XX. ait: ▮ Ubi sunt qui per homines hominibus remitti peccata non posse præscribunt? Remittit Petrus peccata, cl toto cum gaudio suscipit pœnilenles, atque omnibus sacerdotibus hanc a Deo concessam amplectitur potestatem. »1

18. S. Leo Magnus sic docet: · Mediator Dei el hominum homo Christus Jdsus hanc præposilis Ecclesiæ tradidit potestatem , ut et conlltcntibus actionem pœnitenliæ darent, et eosdem salubri satisfactione purgatos, ad communionem Sacramentorum per januam reconciliationis admitterent : cui utique operi incessabiliter ipse Salvator intervenit, nec unquam ab his abest quæ ministris suis exequenda commisit. *r* »

19. S. Fulgentius ait : « Sed etiam pernitentia peccatorum nunc prodest, si eam in Ecclesia catholica geral. Cui Dens in persona beati Petri ligandi solvendique tribuit potestatem. ⅋

20. Victor Vitcnsis persecutionem Vandalicam narrans, exhibet populos sic alloquenlcs sacerdotes in exilium abituros : « Quibus nos miseros relinquitis, dum pergitis ad coronas ? Qui hos baptizaturi sunt parvulos fontibus aquæ perennis? Qui nobis munus pœnitentiæ collaluri sunt, ct reconciliationis indulgentia obstrictos peccatorum vinculis soluluri? quia vobis dictum est : « Quæcumquc solveritis » super terram , etc. »5

21. Innocentius I, ad Decentium Eugubinum Episcopum scribens, ait : * Cætcrum de pondere æstimando delictorum , sacerdotis est judicare, ut attendat ad confessionem pernitentis, clad fletus atque lacrymas corrigentis, ac tum jubere dimitti, cum viderit congruam satisfactionem. · ·

22. S. Gregorius Magnus : · Causae ergo pensanda? sunt, et tunc ligandi atque solvendi potestas exercenda. Videndum est quæ culpa praecessit, aut quæ sil pœnitenlia secula post culpam: ut quos omnipotens Deus per compunctionis gratiam visitat, illos pastoris sententia absolvat. Tunc enim vera est absolutio prxsidenlis, cum æterni arbitrium sequitur judicis. » 1

23. *Probalur* 3. *ex Grcecorum consensu.* Veram remittendi peccata potestatem sacerdotibus a Christo datam agnoscunt Græci, uti I quel ex absolutionis forma : » Ipse humane cl malorum tolerator, Domine,exorare nunc quoque super senum tuum, et modum pœnitenliæ, pcccatorumque veniam illi concede ; condonans illi per me indignum famulum tuum omne delicium spontaneum pariter ac involuntarium. Tu enim dixisti, Domine, divinis ct sanctis discipulis luis, el Apostolis : « Accipite Spiritum sanctum : quorum » remiseritis peccata, remittuntur eis : » quorum retinueritis, retenta suni. *n* Et quæcumque ligaveritis el solfo- ▮ ritis super lerram, erunt ligata cl » soluta in cœlis. » *

24. *Probalur* 4. *praacriplionis argumento.* Ubique in Ecclesia potestaleru remittendi peccata sacerdotes sibi vindicant, et exercent; quin ostendi possit quo auctore vel qua ætate fides tantæ potestatis primum obtinuerit : attamen el auctor et ætas novi dogmatis inducti

(I) Serm. cccicii.
(2) Serm. Imiv. de quinla Chrisii manifestaUone. (3) Ep· «ei. ad Theodorum Forojul.
(1) L. de flde ad Pdrum *c. iii.*
(8) L. ii. de Pera. Vand.
(0) Ep. ad Decentium c. »ii.
(T) L. ii. Horn. uri. in Etang.
(8) Vide Euchologium.

dehot innotescere, nam non facile potuit suaderi, præscrlim quum onus gravissimum omnia sua delicta ad sacerdotes deferendi cuique imponat. Ergo dogmatis hujus origo ad rei Christiana) initium referenda esi.

Objectiones solvuntur.

23. *Obj.* 1. Constat solvere et ligare, • *tliif* et quando de *clavibus* est sermo, idem esse *ac claudere, cl aperire. Janua:* enim veterum claudebantur lumbus , quibus ligandis vel solvendis claves adhibebantur : unde quod nobis est januas *claudere* cl *aperire,* id iis fuit *ligare* et *solvere..... ait»* igitur, quando de personis usurpatur, erit, *repellere* et *excludere* , χi» *admittere.* I)c *personis* autem omnino h I. est sermo ; ncuiro enim sæpius utuntur Evangelistæ, ubi de hominibus utriusque sexus sermo est, e. c. Mali, xviii. 11. Joan. vi. Sic totius commatis sensus erit: Tibi, Petre, facultatem concedo, post meum in coelos reditum , Judæis et gentibus aditum ad Ecclesiam meam reserandi. » *

îtt. *Resp.* Frustra conatur Rosenmüller verba Christi Petro dicta de sola facultate aditum Ecclesiae patefaciendi, vel claudendi interpretari ; sunt enim amplissima) significationis, ct omne auctoritatis ecclesiastic® exercitium complectuntur. Equidem nulla est ratio cur claves regni cœlorum de Ecclesia in terris tantum inlelligendæ sint, quum vi sua obvia cœleste regnum respicianl, el nonnisi ob similitudinem quamdam, Ecclesiam quæ in terris versatur. Data igitur est Petro facultas ipsum cœlorum aditum patefaciendi, cujus potestatis exercitium videre est in peccatis remittendis, quibus tamquam repagulis clauduntur januæ. De ligandi el solvendi mclaphora , prout ad claves refertur , haud sumus solicitiores; quacumque enim ratione Intelligatur, potestas affirmatur aperiend cœlos, qui peccatori nisi remissis peccatis nequeunt patere. Nec diffitetur ipse Rosenmüller *il·»* et *sim* de personis usurpatum, interdum esse *reum declarare* el *absolvere.* Sic *Munlhius* ex Diodoro Siculo attulit verba : »r« «)« *Sirtf wJiir* Jvrarai, λνiοu , i. C. *QUOScumque ego noxios pronunciavero, nemo absolvere, aut a noxa immunes judicare sustinebit.* » Absolutio autem quæ rata habenda est in coelis, ipsam remissionem peccatorum præstat.

27 *Obj.* 2. « Mulli verba Jiwr el λνι» accipiunt de sola doctrina ab Apostolis determinanda, ve saltem de præceplis et interdictis. Nec potest negari voces hebræas 1ON quibus respondent Graece J·'·»» cl x«w,ex usu scholæ llillclianæ et Schammæanæ adhiberi in doctrinis cl judiciis seu censuris, de rebus licitis et non licitis secundum legem, ul *ligare* idem sil quod prohibere seu prohibitum declarare , solvere vero idem ac permitiere, aut declarare licitum.» Iterum Rosenmüller.

28. *Resp.* Illa vis vocum apud quasdam Hebræorum scholas 1 non obstat quin quæ Chrislus de solvendis dixit, obvio accipiantur sensu, de peccatorum ligaminibus relaxandis, præscrlim ipso interprete, qui Apostolis relinendi el remittendi peccata, clarissimis verbis, fecit poleslalem, promissionem dono illustrans. Profecto apud Rabbinos vocum significatio corum usibus accommodata eral ·' sed Christo loquenle verba lotam suam vim habere intclligenda sunl.quum obvio el populari sensu loculus censendus sil, potius quam juxta scholarum quarumdam usum ; el co loci ceric non agebal de doctrina determinanda, uli ex conlcxlu liquel.

(I) Ilosînmüllcr in Mill. Mi. i».

t») Consule Murinum in Cumin. Hui de VœniU

29. *Obj.* 3. Altero Matthæi loco Christus Apostolis ligandi ct solvendi potestatem dans, jus dedisse intclligcndus est poenam in peccatorem pertinacem, de quo agebatur, decernendi : · *Quodenmque communi consensu decreveritis,* (de tali peccatore) *ratum erit apud Deum.* Sententia a vobis lata, (i. c. non decretis Judaicis, aut , s scripto legis Mosaicæ, sed doclrinæ meæ et præccptis virtutis consentanea) apud ipsum Deum rata erit. » Rosenmüller.

30. *Resp.* A singulari casu ad potestatem Apostolis cl Praesulibus Ecclesiæ dandam transiit Chrislus, verbis amplissimis eam explicans. Jusserat peccatorem pertinacem, qui Ecclesiæ non obaudiret, tamquam ethnicum ct publicanum habendum : cl stalim subjunxit illam potestatis Ecclesiæ declarationem, quæ ad omnia ligata vel soluta extenditur, promissione facta ea in cœlis pariter liganda et solvenda. Hæc quidem non respicit solam remittendi ct retinendi peccata potestatem, sed eam complectitur, uti ex promissionis implelione liquet. Directe censuras ecclesiasticas sancit ; de iis quippe agebat Chrislus, sed et omne potestatis ecclesiastic® exercitium divina auctoritate firmandum esse testatur. Christi verbis limites humano arbitrio temere ponuntur, quum enuntient potestatis et auctoritatis amplissimam communicationem.

31. *Obj.* 4. Verborum apud Joannem sensus esse videtur : « Quicquid in rebus ad religionem meam perlinentibus, a Spiritu divino edocti, constitueritis, id ratum habebitur a Deo. Peccata remittere, peccata retinere, vel non remittere . Deo alias est proprium, nec sensu latissimo Apostolis tribui potest.» Rosenmuller. '

32. *Resp.* Vis manifesta illa explicandi ratione infertur Christi verbis) dixit enim se dare Illis Spiritum sanclum, cos mittere co pacto quo ipse a Patre missus fuerat, eosque fecit certiores peccata remittenda quibus ea ipsi remitterent. Hæc ad statuta de re Religionis referre, vel ad spirituum discretionem , vel ad aliam quamcumque auctoritatem , vel donum , exclusa remittendi peccata potestate, non est Scripturam interpretari, sed pro sed« præjudiclis, vel odio veritatis Catholics, detorquere. Quam rationem adducit Rosenmüller ineptissima est ; quamvis enim remittere peccata, suo jure , Deo sil proprium , illa tamen Dei nomine ac mandato remittere hominibus ab ipso in id muneris delegatis convenit, ideoque non sensu latissimo, sed vero el proprio tribui potest Apostolis, aliisvc legatione Dei ad homines fungentibus.

33. *Obj. 5.* Ligabant peccatores Apoſsloli , pœnas delinquentibus ex divino instinctu irrogantes, sicut Petrus punivit Ananiam et Sappbiram; solvebant , morbos sanando ob peccatum immissos. « Perlinere huc videtur visibile siguum remissionis peccatorum sanatio morborum, ob peccatum inflictorum, Jac. v. 14, el immissio morborum vel aliorum malorum, tamquam visibile signum retentionis peccatorum, Act. v. 5. xiii. i. I. Cor. v. 5.» "Ita Rosenmüller.

3V. *Resp.* Hæc nonnisi per summam vim ex Christi verbis colliguntur. Quod Ananiæ et Sapphire couligil in deceptionis poenam, Deo auctore facium est in aliorum terrorem, ut muneris Apostolici major foret reverentia. Morborum curatio Apostolorum opera sæpe contigit, Deo hac ratione eorum confirmante auctoritatem; sed Jacobi dictum ad Extremae Unctionis ritum spectat, uti postea probabimus. Nihil est quod obviam verborum Christi vim de re-

ti) to Join. >i.

(t) IbiJttn.

minendis cl relinendis peccatis infirmet.

55 *Obj.* β. « *Remittere peccatu* potest osse : hominibus declarare, cos habere Deum propilium , si nempe resipiscant, el doctrinam ipsis traditam sequantur. » Rosenmuller.'

30. *Resp.* Frustra Christus adhibuit verba adeo ampla ct clara, si de sola annuntiatione remissionis ageretur. Equidem voces illæ obvio sensu denotant veram peccatorum veniam, quo pacto alias passim in Scripturis usurpantur : « Remittuntur libi peccata tua. » * Contra omnem llcrmcneulicæ sanioris legem verba ab obvio sensu, d in Scripturis frequenti,detorquentur.

37. *Obj.* 7. Christus redivivus discipulos ex Scripturis veteribus edocuit, oportere « praedicari in nomine ejus poenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes. » Ergo in eo exercenda erat remittendi peccata potestas, quod remissionem prædicarcnl poenitentibus.

38. *Resp.* Optime cohæret prædicalio Apostolorum cum illius potestatis divinitus datæ exercitio ; oportebat scilicet commendare poenitentiam cl veniam polliceri; quam Chrisii auctoritate reapse dabant agentibus poenitentiam: quibus enim remittebant peccata, revera in coelo remittebantur. Quando plura occurrunt testimonia quæ conciliari secum queunt, nulla alterutri vi illata, non est cur ab obvio uti iusque sensu recedatur.

39. *Obj.* 8. Paulus testatus est praedicationem Apostohcam nihil scripturis veteribus adjicere : « Annuntiabam ut poenitentiam agerent, cl converterentur ad Deum, digna pœnitenliæ opera lacientes - - - - nihil extra dicens, quam ea quæ proplielæ loculi sunt. »!

40. *Resp.* Id suadet Paulus Agrippæ , sc nonnisi ea dc Christo annuntiare quæ praedixerant Vates : « Nihil extra dicens quam ea quæ propheto) loculi sunl futura esse, et Moyses : si passibilis Christus , si primus cx resurrectione mortuorum, lumen annuntiaturus est populo cl gentibus. » A novitatis crimino se hac ratione vindicat, cl ostendit gentes ab eo ad Christum sectandum non alia lege invitari, quam derelictis vitiis ct superstitionibus, adeo ul veri Dei gloriam quærcrct. Non is erat locus ut potestatem a Christo acceptam peccata remittendi exponeret, vel explicaret : nam reus sc contra accusatores defendebat.

41. *Obj.* 9. « Christus non anlc Apostolis ligandi cl solvendi potestatem fecit, quam cos Spiritu sancio donavit. Nego igitur ullis competere clavium potestatem, qui non prius acceperint Spiritum sanctum. Nego quemquam clavibus uti posse nisi præeunlc.doccnlcquc Spiritu sancio, et dictante quid agendum sil. » 4 Ita Calvinus, inspirationem Spiritus sancti necessariam conditionem ad excercitium hujus pote talis slalucns.

42. *Resp.* Christus Spiritum sanctum Apostolis dedit, ut auctoritate divina peccata rcmilllerent, quæ nemo .-emittere valet, -nisi divinitus accepta potestate. Manuum impositione tradi adhuc eumdem Spiritum sanctum novimus, docente Paulo; quapropter qui sacerdotes eo ritu constituuntur, merito sibi vindicant potestatem quam Christus Apostolico muneri cl sacerdotali misericorditer adnexuil. Cælcrum gratia Spiritus sancti, qua anima fit Deo accepta, non est necessaria ul quis potestatem sibi demandatam exercere valeat ; quamvis peccet gravissime indignus minister sancio fungens munere, alienorum peccatorum remissione,

(t) in Joan. 11.
(t; Mali. ii. 1. iii. »i. Luc. v. «. vii. M. Aci. viii.M. Uom. iv. 1. Jac. v. Ifi. I. Joan. i. ».
(») AcL mi. M. (In»l. I. iii. c. iv. n. 10.

dum psc peccatis ligatus manet. Nec lumen Spiritu» sancti , quo cordium arcana pateant, ad muneris hujus exercitium requiritur : nec enim necesse eslul certum omnino sil judicium. Potestatis originem praecipue illis verbis : « Accipite Spiritum sanctum , » Christus declaravit ; cl proinde omnes qui ex eo fonte illam derivant potestatem, eam valent exercere; nec enim dc inspiratione eo ioci est quaestio, sicut alias quando agitur de munere docendi. Nihil est in verborum serie , nihil m cæteris Scripturis , nihil in lota oeconomia Christiana, quod suadeat remittendi peccata potestatem cx lumine illo superno pendere.

43. *Obj.* 10. Videntur Christi verba de Spiritus sancti lumine, quo in spiritibus dijudicandis dirigerentur Apostoli, intelligenda, qua ratione Petrus Ananiam, Sapphiram, el Simonem magum novit : nam « Apostoli in negotiis ad religionem constituendam pertinentibus acceperunt *;nnfiijur* irno/xer·». I. Cor. xii. 7.—II. '

44. *Resp.* Quum potestas remittendi peccata verbis simplicibus el claris tradalur, non potest iis quæ præcedunt vocibus, de Spiritu sancto accipiendo, sensus dari, qui ei non congruat. Omnia cohærenl, obvio accepta sensu, de Spiritus sancli auctoritate communicata Apostolis ad peccata remittenda. Quod hypoensin Ananiæ el Sapphiræ, et pravam Simonis magi mentem noverit Petrus , Spiritu sancio illustrante contigit, sed non vi verborum Chrisii , quæ potestatem in peccatorum remissione exercendam ostendunt. Spirituum igitur discretio, qua pollebant Apostoli, erat quidem Spiritus sancti munus, sed ad potestatem ministerii non spectabat ; erat enim cuilibet e cœlu fidelium, pro Spiritus sancli arbitrio suramo , concessa, uti ex objecto Pauli loco colligitur.

45 *Obj.* I ! Absque illa cordis arcanorum notitia potestas remittendi peccata exerceri nequit.

40. *Resp.* Optime exercetur, adhibita omni diligentia ul sacerdos dc poenitcnlis animo certior fiat; aequum idcirco, quod Deus Ilrmel, prolaturus judicium. Necesse non est ut absit omne errandi periculum : nam pœnilcns fiduciam certam concipere valet veniae, sacerdotis opera,conscquendæ, dummodo animo rite parato ejus utatur opera : quod sane divinæ misericordi® admirationem provocat. Quod autem non omnimoda sit certitudo, quum animus cujusque non sit penitus exploratus , humilitati favet.

47 *Obj.* 12. Nulla potestas aestimanda est, ubi ejus exercitium cx re prorsus ignota ct incerta pendet, scilicet ex pernitentium dispositionibus : · Quæ erit islhæc potestas, nescire quid ligandum sit, aut solvendum? ligare autem non posse, aut solvere, nisi scias? Cur ergo dicunt se absolvere auctoritate sibi data, quum incerta sil absolutio? * Ita Calvinus. '

18. *Resp.* Vera est potestas, quamvis ejus exercitium quasdam postulet conditiones. Quum hominibus sil commissa, judicium eorum de iis qui ejus beneficio frui velint, non omnimodam habet certitudinem ; sed certe prodest iis qui animo rite parati sunt. Nulla est absolutionis incertitude, quod pertinet ad auctoritatem; sed fieri potest ut prava mens eorum qui pœuilentiam profitentur obstet, ne veniam oblatam accipiant.

49. *Obj.* 43. Ea absolvçndi potestas idem sonat, ac « si mereris, te absolvo. Ac lantumdem posset, non dico laicus (quando id æquis auribus non ferrent,)

(f) noicnmüller in Joan. ii.

(i' Init. I. iii. c. i», ɳ. II.

sod Turea aut diabolus. » Calvinus *iterum*.!

50. *Resp.* Non meritis humanis nititur sacerdotis absolutio, sed Christi auctoritate; quamvis sanctissima ejus lege exigantur quædam animi dispositiones ut venia possit indulgeri. Nemo, prætcr Dei sacerdotem , potest poenitentem certiorem facere, se, Dei ipsius auctoritate, solvere peccatorum , quibus obstrictus erat, ligamina.

51. *Obj.* 14. " Quicquid sit, non ad omnes doclores Christianos perlinci hoc privilegium, sed ad solos Apostolos, quippe futuros *tales* Christi legalosad homines, qualis fuerat Christus.» Rosenmiiller.

52. *Resp.* Ad sacerdotes omnes novae Legis id spectat, quum manuum impositione fiant eatenus Apostolici muneris participes. Equidem omnia quæ ad *missionem* referuntur, perpetua sint in Ecclesia oportet ; nam cx iis pendet animarum salus. Quo jure potestas remittendi peccata ad sacerdotes transiisse negatur, docendi el baptizandi etiam denegari poterit. Igitur ni velimus omnia sacra munia solis Apostolis concessa dicere, faleri oportet omnia quæ ministerii sunt, ad doctrinam et salutem spectantia, in Ecclesia esse perpetua : quod quidem ex constanti traditione el fide apertissime constat. Pulchre S. Pacianus Novalianorum errorem explodit : « An lanium hoc solis Apostolis licet? Ergo el baptizare solis licet : ct Spiritum sanctum dare solis , et solis gentium peccata purgare : quia totum hoc non aliis quam Apostolis imperatum est. Quod si uno in loco ct resolutio vinculorum cl Sacramenti potestas dalpr; aut lotum ad nos cx Apostolorum forma el potestate dedu clum est; aut nec illud exdecrelis relaxatum est..... si ergo el lavacri clchrismatis potestas, majorum longe charismatum, ad Episcopos inde descendit, cl ligandi quoque jus adfluit, atque solvendi. » '

53. *Obj. 15* Miracula patrandi potestas Apostolis data est, quæ tamen sacerdotibus non convenit : ergo nec peccata remittendi cis tribuenda est facultas.

54. *Resp.* Miracula patrare ad Apostolorum munus non spectabat; sed veluti argumentum veritatis et auctoritatis datum est : « Domino coopérante ctsermonem confirmante sequentibus signis.»8 Docere autem, baptizare, peccata remittere, Eucharistiam conticere ad munus coruni plane pertinebat, ideoque perpetua sunt hæc sacra officia. Discrimen sumitur cx rerum natura, cl palet ex constanti Ecclesiæ fide. Equidem miracula pairarc non crat Apostolorum tantummodo , vel sacrorum ministrorum : frequentia enim erant mira opera âpud (idoles, quæ credentibus, absque ordinis seu conditionis discrimine, pollicitus est Christus : « Signa autem cos qui crediderint , hæc sequentur. » *

55. *Obj.* 16. Impium est homini tribuero peccata remittendi potestatem.

56. *Resp.* Impium foret eam potestatem homini tribuero , nisi Deus eam concessisset; pium autem est grato animo agnoscere et prædicarc divina dona, ideo redarguit olim Ambrosius Novalianos, qui graviorum criminum rcos pœnilenliæseveriori subjiciebant, veniam tamen nonnisi a Deo expectandam affirmabant, pœnitenles ad ejus judicium remittentes : « Sed aiunt se Domino deferre reverentiam , cui soli remittendorum criminum potestatem reservent. Imo nulli majorem injuriam faciunt, quam qui ejus volunt mandata rescindere, commissum munus refundere. Nam cum ipse in Evangelio suo dixerit Dominus Jesus : « Accipite Spi-

• (8) Mare. xvi. jo . (4) Ibidom (0.

» ritum sanctum : quorum remiseritis » peccata, remittuntur cis : cl quorum » detinueritis , detenta sunt, « quis est ergo qui magis honorat, utrum qui mandatis obtemperat, an qui resistit? Ecclesia in utroque serval obedientiam, ul peccatum el alliget, el relaxet : hæresis inaltero immitis , in altero inobediens, vult ligare quod non resolvat, non vult solvere quod ligavit; in quo se sua damnat sententia. Si quibusdam datum utrumque est licere,aut ulrumque non licere, cerium est Ecclesiæ utrumque liccre, hæresi utrumque non licere. Jus enim hoc solis permissum sacerdotibus est. Recte igitur hoc Ecclesia vindicat, quæ veros sacerdotes habet ; hæresis vindicare non potest quæ veros sacerdotes non habet. Non vindicando autem ipsa de se pronuntiat, quod cum sacerdotes non habeat, jus sibi vindicare non debeat sacerdotale. Ha in impudenti contumacia pudentem cernimus confessionem . » ·

57. *Obj.* 17. Potestas remittendi peccata ita Dei propria est, ut homini non possit communicari : ideo Christus Scribarum et Pharisæorum objectioni : • Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus ?» 1 satisfecit, se Deum probando, miraculo patrato.

38. *Resp.* Dei potestati detrahitur asserendo cum non posse hanc facultatem homini demandare. Equidem non constat eo usque processisse Scribarum et Pharisæorum temeritatem, quamvis, quia non credebant Deum revera potestatem remittendi peccata alicui concessisse, blasphemiæ reum habebant Jesum eam sibi vindicantem. Hæc eorum cogitatio orta est *cx eo* quod cum merum hominem æstimarenl : ipse tamen non patravit miraculum ut divinitatem suam ostenderet, sed ut ipsam probaret potestatem quam tamquam homo exercebat : « Ut au · tem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata : (ait paralytico) Tibi dico, surge, tolle lectum tuum , cl vade in domum luam » 5 Patrato miraculo dicitur : » Videntes autem tnrbæ timuerunt, et glorificaverunl Deum, qui dedit potestatem talem hominibus. » * Igitur ex ipsis Chrisli verbis, cl ex turbarum sententia , quam Evangelista referendo videtur probare, colligitur potestatem remittendi peccata a Christo, tamquam homine , eo miraculo vindicatam esse. Quamvis autem ipsius ea potestas fuerit cminentissima quadam ratione, quæ hominibus ab eo delegatis non convenit , inde salis palet potestatem remittendi peccata non ita esse Dei propriam , ut non possit communicari hominibus Optime S. Thomas animadvertit : « Solus Deus per auctoritatem cl a peccato absolvit, et peccatum remittit : sacerdotes tamen utrumque faciunt per ministerium. » ·

59. *Obj.* 18 Dei est suscitare peccatorem , nec sacerdos quid valet praterquam declarare sibi persuasum esse eum esse a morte peccati resuseilalum: « Quis eum suscitabit, nisi qui remoto lapide clamavit, dicens : Lazare, prodi foras? » ' Ita Augustinus.

60. *Resp.* Utique divinæ est potestatis peccatorem excilare ad ptenilenliam, et vita grati® donare, quamvis cl hominis utatur opera ; quod pulchre explicat ipse Augustinus : ‹ Cum audis hominem ptenilere peccatorum suorum, jam revixit : cum audis hominem confitendo proferre conscientiam, jam de sepulchro eductus est, sed nondum solutus est. Quando solvitur? a quibus solvitur? « Quæ solveritis,» inquit, ■ in terra, erunt soluta et in cœlo. ■

(I) L. iii. ‹le Spirilu S. *c.* i»iii.
ii) Luc. r II. (3, JHaHb.il. β. (4) Ibidem,».

(3 iii. p. qu. Ixiiiv. »rl. iii. id J.
(β) Serai. Imi. *aiat* mi. d« tertii Dotoioi,

Merito per Ecclesiam dari solutio peccatorum potest ; suscitari autem ipse! mortuus nonnisi intus clamante Domino poicst : hæc enim Deus inferius agit. » '

01. *Obj.* IQ. Paires varias dani *explicationes* locorum quæ afferuntur ad potestatem rcmitlendi peccata adslruendam : nec dubitant asserere Dei esse solius peccata rcmillcre. Sic Cyprianus : · Solus Dominus misereri potest. Veniam peccatis quæ in ipsum commissa sunt solus polest illo largiri. »»

02. *Resp.* Id in more positum est Patribus, varias adhibere interpretationes moribus informandis accommodatas ; quod a nonnullis factum de his testimoniis, quum alias de peccata remittendi potestate apud omnes constaret, ex obvia verborum acceptatione. Quandocumque affirmant Dei esse solius dare veniam , intelligcndi sunt de summa qua pollet auctoritate; ct ut nemo sibi putet licere aliquid contra divinam legem, qua congrua poenitentia exigitur. Hac de causa Cyprianus arguit eos qui lapsos in persecutione temere donabant venia, pœnilentia tanto sceleri congrua non peracta : « Contra Evangelii vigorem, contra Domini ac Dei legem temeritate quorumdam laxatur incautis communicatio : irrita ac falsa pax periculosa dantibus , et nihil accipientibus profutura. Ante expiata delicta, ante exomologcsim faciam criminis , *ante purgatam conscientiam* sacrificio , ct *manu sacerdotis*, ante offensam placatam indignantis Domini, ct minantis, pacem putant esse quam quidam verbis fallacibus venditant. » De hac nimia facilitate dicit : « Nemo sc fallat, nemo se decipiat: solus Dominus misereri potest. Veniam peccatis quæ In ipsum commissa sunt, solus potest *Ille largiri, qui* peccata nostra portavit, qui pro nobis dolidi, quem Deus tradidit pro peccatis nostris. Domo *Deo* esse non potest major : nec remittere aul *donare* indulgentia suaserrus potest quod in Dominum delicto graviore commissum est. » Cæterum agnoscit veram remissionis potestatem, uti patet, ex eo quod conscientiam manu sacerdotis purgari dicat ; el lapsos ad poenitentiam horietur, ut remissionis /ruantur beneficio - - - « Confiteantur singuli, quæso vos, fratres dilectissimi, delicium suum, dum adhuc qui deliquit in sæculo est, dum admitti confessio ejus potest, dum satisfactio el *remissio per sacerdotes apud Dominum grata est.* » '

03. *Obj.* 20. Deus hominum opera non indiget in peccatis remittendis.

64. *Resp.* Nulla re, nullius opera indiget Deus , sed pro summo arbitrio hominum utitur opera ul sua nobis impertiatur dona. Ejus voluntas exquirenda est, et adimplenda ; illudit enim sibi quisquis veniam et salutem sibi pollicetur alia qudm ea quam statuit Deus ratione.

6o. *Obj.* 21. Saltem liberum est cuicumque ad divinam confugere misericordiam : nec enim Deus se sua potestate spoliasse censendus est. '

0C. *Resp.* Non sua se spoliavit potestate Christus, sed Apostolos,judicum instar, auctoritate reos vel damnandi, vel absolvendi, induit, el ideo tribunal constituisse, ad quod peccatorum causai necessario deferendæ sunt, dicendus est. Profeclo si nullam imposuisset necessitatem ad sacerdotes pro venia recurrendi, frustra dedisset illam potestatem ; uti supra Augustinus recte animadvertit.

Corollaria.

67.1. Ex probata potestate remittendi

(I) F.narr. U. inVs.el.
It) L. de lipsis.

':S I.ib. de hpsis.
While Dissertation Iii. Vorgivcr.es· c' Sins.

peccata, vel retinendi, liquet sacerdotes judicium exerccrc ex Christi auctoritate, quod sane cos qui Baptismo ingressi sunt Ecclesiam spectat ; « Quid enim mihi, » ait Apostolus, « de iis qui foris sunt judicare ?" ' Ergo potestas illa circa peccata post Baptismum admissa versatur : Baptismo quippe priora omnia delicia abluuntur.

08. Π. Sequitur absolutionem sacramentalem sacerdotis esse actum judicialem , quo , scilicet, judicio habito, sententiam Dei auctoritate profert, ideoque vere remittit peccata. Non igitur nudum est ministerium pronuntiandi el declarandi remissa esse peccata.

69. III. Sequitur singulis Chrislifidclibus illa Christi verba dc ligandis et solvendis, retinendis el remittendis peccatis non convenire, sed Apostolis imprimis, Episcopis ct sacerdotibus : nec enim aliis datum est judicium in alios ferre in conscientiæ foro.

70. IV. Sequitur Sacramentum Pœnilcnliæ esse a Christo Domino institutum : data enim polestale remittendi peccata vel retinendi, judicii quaedam forma necessario habenda est; ideoque ritus cxlernus quo venia datur, signum idcirco visibile invisibilis gratiae.

71. V. Sequitur Pœnilenliæ Sacramentum esse a Baptismo distinctum : hic enim ablutio est, illa est judicii instar : hoc fiunt homines Ecclesiæ membra, illa tideles poenilenles veniam consequuntur. Λ quolibet datus Baptismus valet, ob ablutionis naturam, et Christi voluntatem : a nemine præler sacerdotem administrari potest Poenitentia, quia ad judicium judicandi potestas omnino est necessaria.

CAI «T II.

DE R FRESI 1I0VAY1M

72. Potestatem remittendi graviori peccata, idololatriam præsertim, homicidium , el adulterium, Ecclesiædenegabant Novatiani : reos horum criminum pœnilenliæ legibus adstrictos nulla venia donandos contendentes, sed Dei relinquendos judicio. Quum nullus appositus sit limes a Chrism Domino, sed e contra verbis amplissimis potestas sil explicata — » qua?-cumque solveritis ; » « quorum remiseritis peccata ; " — liquet peccatores gravissimorum scelerum reos veniam consequi posse a ministris Ecclesiæ, quando eam pœnitenti animo petunt. Recte Ambrosius : « Deus distinctionem non facit, qui misericordiam suam promisit omnibus, ct relaxandi licentiam sacerdotibus suis sine ulla exceptione concessit. »1 Augustinus etiam : « Nec eos audiamus, qui negant Ecclesiam Dei omnia peccata posse dimittere. Itaque miseri dum in Petro petram non intellignt, et nolunt credere datas Ecclesiæ claves regni coelorum , ipsi eas de manibus amiserunt. »5 In refellenda illa hæresi non juvat immorari, praesertim quum sectarii hodierni non limites potestatis exercitio ponere quaerant, sed ipsam radicitus evellere. Ne tamen aliquis haereat in difficilibus quibusdam Scriptura locis, in quibus Novatiani sui erroris presidium quaerebant, placet quæ veteres Patres iis reposuerunt referre.

73. Objiciebant Novatiani verba Heli sacerdotis, peccata filiorum suorum Ophni el Phineis arguentis : « Si peccaverit vir in virum , placari ei poterii Deus : si autem in Dominum peccaverit vir,quis orabit pro eo? · * Difficultatem

(1) I. Cor. v. 12.
(2) !.. I. do peunit. c. iii. n. 10·

(5) L. de «gone cbri>ti«no e. nii.
(4 I. Ileg. ii. U.

ron/æ *ob sceleris gravitatem eo loci significari optime intellexit Ambrosius* . * *Non* enim scriptum esl : *nullus orabit pro eo; sed : quis orabit ? hoc. esl, quis ille* sit qui in tali causa orare possit, quærilur. non excluditur..... Singularis vitae aliquis debet orare pro eo qui peccavit in Dominum : quia quo major culpa, eo majora quærcnda sunt suffragia. Non enim quicumqucde vulgo pro Judæortim populo, sed Moyses rogavit , quando vituli caput, fidei immcmorcs, adoraverunt. Numquid erravit Moyses? At certe quia non erravit, quod rogavit, et meruit, ct impetravit. »4

74 Aliam difficultatem ex Joannis epistola a Novationis objectam Ambrosius pariter diluit : « Nec illa quaestio vestra quicquam potest adferre ponderis, quam sumitis dc epistola Joannis dicentis : « Qui scit fratrem suum pec- ▮ care peccatum non ad mortem, petat, » el dabit illi vitam Deus, quia non pec- » cat ad mortem. Esl peccatum ad mor- » tem , non do illo dico ut oret. » Non enim ad Moysen cl Hicremiam loquebatur , sed ad gopulum , qui suorum peccalorum alium prccalorcm deberet exhibere, cui satis esl si pro levioribus deliciis Deum precelur, graviorum veniam justorum orationibus reservandam putet. Nam quomodo Joannes diceret non orandum pro delicio graviore, qui legisset Moysen rogasse, el impetrasse, ubi erat prævaricatio volunlaria : qui sciret etiam Hicremiam rogasse? » " Hieronymus simplicius dicil : «Cernis, quod si pro peccatis jninoribus dcprecemur, impetremus ■veniam; si pro majoribus, difficilis impetratio sil. »8

75. Illud Apostoli ad Hebraeos testimonium sic explicat Ambrosius: « Authorilatom aiunt Aposlolicæ sibi suffragari sententiae , allegantes seripium ad Hebraeos : « Impossibile est « enim lios qui semel illuminati sunt, » el gustaverunt donum coeleste, cl » participes facti sunt Spiritus sancti, » ct bonum gustaverunt Dei verbum, « virtutesque futuri sæculi, lapsos ile- » rum renovari in poenitentiam, rursua » crucifigentes Filium Dei, el ôsten » tationq triumphantes. » Numquid Paulus adversus factum suum praedicare potuit ? Donavit Corinthio peccatum per poenitentiam : quomodo hic potuit sententiam suam ipse reprehendere ?£rgo quia non potuit quod ædifleaverat destruere, non contrarium dixisse eum sed diversum advertimus. Quod enim contrarium est, seipsum impugnat : quod diversum est, distinclam solei habere rationem. Ita autem contrarium non est ut alterum suffragetur alteri Etenim quia de remittenda prædicavit pœnitentia, debuit ct dc iis qui iterandum putant Baptismum non silere : ct prius soliciludincm nobis auferri oportuit, ut sciremus etiam post Baptismum si qui peccarent, donari eis posse peccatum, ne spe veniae destitutos iterandi Baptismatis opinio vana perverteret. Deinde iterandum non esse Baptisma, rationabili disputatione suadendum fuit. De Baptismate autem dictum verba ipsa declarant, quibus significavit impossibile esse lapsos renovari in poenitentiam. Per lavacrum enim renovamur,per quod renascimur, sicut ipse Paulus dicit..... Quid quod el supra doctrinam baptismorum præmisil? Et quia mulla erant baptismala in lege, merito reprehendit illos, qui perfecta dimittant, el principia verbi requirant. Docet nos scire oportere destructa esse universa legis baptismata; unum Baptisma esse in Ecclesia..... Possem quidem etiam illud dicere ci qui hoc de Pœnitentia dictum putat , quia quæ impossibilia sunt homini, possibilia sunt apud Deum. »4

(1) L. i. de pœnit. c.Viii. (f; Ibidem c. f

(S) L. ii. contra Jovinian.Q) L. îi.depœnil. c.ii.

Qtium Baptismus a Paulo dicatur lavacrum renovationis, prior illa explicatio, qua iteratio Baptismatis excluditur, salis vcrosimilis est : quod si dc qualibet renovatione inlelligere placeat testimonium . notum est impossibile aliquando dici quod summe est difficile ; et apostatarum a fide, qui ad Judaismum relabunlur, de quibus Apostolus agit, conversionem esse difficilem.

76. Celebre est testimonium de peccato in Spiritum sanctum, quod nunquam remittatur. Illud objecerunt Novationi, quibus respondit Ambrosius : « Perlatum est tamen ad nos etiam illud vos objicere solere, quod dicatis scriptum esse : « Omne peccatum et » blasphemia remittetur hominibus, » Spiritus autem blasphemia non re- » mittetur hominibus; el quicumque » dixerit verbum contra Filium homi- » nis, remittetur ei, qui autem dixerit » contra Spiritum Sanctum, non re- ▮ mittetur ei neque in hoc sæculo, » neque in fuluro. » Quo exemplo omnis assertio vestra destruitur, et absolvitur. Scriptum est enim : ◦ Omne pec- * catum el blasphemia remittetur ho- » minibus. » Cur igitur non remittitis? Cur ligatis vincula quæ non solvitis? Cur nodos nectitis quos non relaxatis ? Remittite cælcris, el agile dc iis quos peccantes in Spiritum sanctum evangelica aulhorilate in perpetuum adstringi putatis. Et tamen quos adstringal consideremus, repetentes superiora lectionis ipsius, et evidentius comprehendamus. Dicebant Judæi : « Hic non » ejicit dæmonia nisi in"Beelzebub prin- » cipedæmoniorum. » Respondit Jesus. • Omne regnum divisum conira se ▮ destruetur, ct omnis civilas vel domus divisa conira sc, non stabil. Si enim satanas salanam ejicit, adversum se divisus est : quomodo ergo stabit regnum ejus? Quod si ego in Beelzebub ejicio dæmonia , filii vestri in quo ejiciunt? » De iis ulique expressum videmus, qui Dominum Jesum in Beelzebub ejicere dæmonia loquebantur, quibus sic respondit Dominus, quod satanæ hæredilas in iis esset qui salanæ compararent Salvatorem omnium, el in regno diaboli constituebant gratiam Christi. El ul cognosceremus quia dc hac dixit blasphemia, adjunxit: « Progenies viperarum, quomodo po- » testis bona loqui, cum sitis mali?» Hos ergo qui hæc loquuntur negat ad veniam perlinere. Denique Petrus Simoni , qui magicæ artis consuetudine depravatus putasscl quod gratiam Christi per impositionem manus, alque infusionem Spiritus sancti compararet pecunia, ait : « Non esl tibi pars, neque « sors, in hac fide ; quia cor tuum non » est rectum apud Deum. Poenitentiam » itaque age ab hac nequitia lua, ct n precare Dominum, si forte remittatur » libi hæccogitalio cordis tui In fellc 0 enim amaritudinis et obligatione ini- » quilalis video te esse. · Vides quod hunc magica vanitate blasphemantem in Spiritum sanctum apostolica authoritate condemnet, cl co magis quia puram conscientiam fidei non habebat: et tamen non interclusit ei spem veniæ, quem invitavit ad poenitentiam ? Responsum est igitur a Domino blasphemiæ Pharisæorum, el ideo his potestatis suæ gratiam negat, quæ in remissionem peccatorum est, qui cœlestcm ejus potestatem diabolico fultam suffragio vindicarent. Eos quoque asserit diabolico uti spiritu, qui separarent Ecclesiam Dei, ut omnium temporum haereticos el schismaticos comprehenderet, quibus indulgentiam negat. . . . El ideo revertimini ad Ecclesiam, si qui vos separastis impie : omnibus enim conversis pollicetur veniam, quia scriptum esl : « Omnis quicuinque in- » vocaverit nomen Domini, salvus ·· eril. « Denique etiam Judæorum populus qui dicebat de Domino Jesu . « daemonium habet : » qui dicebat : « in Beelzebub ejicit dæmonia : · qui

crucifixit Dominum *Jesuin*, Petri prie- *dicatione* vocatur ad Raptismum , ul sceleris tanti merita deponat. » 1

77. Ex Patrum quæ laudavimus testi- moniis liquet controversiam cum No- valianis respexisse remissionem pcc- calorum, non tantum in foro externo Ecclesiæ, sed etiam vere, et coram Deo : de hac enim Ambrosius manifesto agit. Equidem severior illa pœnilcntiæ disciplina, quæ per plura sæcula viguit, inducta videtur, ne faciliori venite con- secutione pœnitentes ad peccandum fierent propensiores, cl ut Montanista- rum et Novatianorum obviam irelur accusationibus. Concilii Elibcrilani Epi- scopi consuerunt ecclesiastics comm;:- nionis jura, no quidem in mortis discrimine osse quibusdam gravissime delinquentibus concedenda, * quibus tamen veniam in foro, uti aiunt, con- scientiæ denegatam non possumus nobis persuadere. Meminit Cyprianus quo- rumdam Episcoporum, qui « dandam mœchis pacem non putaverunt, cl in totum pœnitentiæ locum contra adul- leria clauserunt: »' quorum tamen decreta ei non fuerunt probata. Ea fuil etiam vetus disciplina, ut nemo pœnitentiœ publicæ stadium iterato posset percurrere : quapropter qui in gravia facinora publica luenda pœni- tenliarclabebantur, Ecclesiæ commit- mone nonnisi sub moricm iterato do- nari valuerunt. Eruditorum hominum de his rebus disceptationes nostrum non interest penitius expendere.

78. Generalis Ecclesiæ disciplina qua- libet ælale omnibus poenilenlibus ve- niam et communionem ecclesiasticam poslpœnitenliam induisit. S. Cyprianus ait : « Neminem putamus a fructu sa- tisfactionis et spe pacis arcendum; cum sciamus juxta Scripturarum divinarum fidem, auctore et hortatore *ipso Deo,* el ad agendam pœnitentiam peccatores redigi, *cl* veniam atque indulgentiam poenilenlibus non denegari. ·>" S. Gre- gorius Nyssenus statuit : In hora sui excessus c vita apostata pœniten» Sacramenti communionis erit *parti-* ceps. Sin autem contigerit, ut is præter spem vivat, in eodem rursus vivet judicio mysticorum sacramentorum ad vilæ exitum usque pœnilcns. » · Dc- crevit Concilium Nicaenum : « Deliis qui ad exitum veniunt, etiam nunc lex antiqua rcgularisque servabitur; ita ul si quis egreditur a corpore, ultimo et maxime necessario Viatico minime privetur. »7

CAPUT III.

de contritione

79. Potestas remittendi peccata, quam sacerdotibus vindicavimus, in eos oxer- cenda est qui aniino pœnilenli sunt; non enim possunt homines eam excr- ccre, nisi Dei vicibus fungentes, qui peccatoribus non alia lege veniam pol- licitus est. « Contritio , .. prout a Tri- dentinis Patribus definitur, « est animi dolor ac detestatio de peccato commis- so, cum proposito non peccandi de cætero. »8 Consona est hæc definitio iis quæ tradit Gregorius Magnus : « Pœ- nitentia est mala praeterita plangere, et plangenda iterum non committere.»' Attritio dicitur illa peccati detestatio, quæ «vel ex turpitudinis peccati con- sideratione, vel ex gehennæ et poena- rum metu communiter concipitur. »10 Dolor quicumque seu imperfectus, qua- lis est *attritio,* seu perfectus , *contritio* stricte dictus, debet a Spiritus sancti inspiratione proficisci, et ejus nili ad-

it) !.. ii. depœnit. o.iv.It) Can. i.
(5) Ep. Iii. ad Antonian.
(4) Ep. Iiv. ad Cum. (6) Ep.Iii. ad Anton.
(C) Ep. ad Lctojum Can. ii. (7) Can. xiii.
(8) Sens. xiv. cap. iv. (9) Hum. xxxiv. in Evang.
(io) Seat. xiv. cap. iv.

jutorio , ut ad justificationem hominem disponat, Juxta TridentInonim Patrum decretum : « Si quis dixerit iine praeveniente Spiritus sancti inspiratione atque ejus adjutorio hominem credere , sperare, diligere aut pœnitere posse, sicut oportet, ul ei justificationis gratia conferatur ; anathema sit. » ' *SupernaturaHs* igitur oportet ut sit, quoad principium : quamvis aliquando contingat *occasiofiem* oriri ex re naturali, morbo scilicet, infamia, mortis discrimine. Debet esse *summus,* quatenus peccatum quis super omnia detestetur, cl Dei legem omnibus anteponat : quo pacto eril ct *universalis,* omnia peccala gravia spectans : « Convertimini ad me in loto corde vestro. » inquit Deus per Joclem.1 « Si autem impius egerit pcenitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, et custodierit omnia praecepta mea, et fecerit judicium et justitiam : vita vivet, cl non morietur. »§

80. Tridentina Synodus «docet praeterea, etsi contritionem hanc aliquando charitale perfectam esse conlingat, hominemque Deo reconciliare priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni sine Sacramenti volo , quod in illa includitur, non esse adscribendani. » * Negarunt Bajus, Jansenius Iprcnsis, et etiam Eslius hominem quantumvis contritum extra Sacramentum veniam consequi, nisi in necessitate, vel martyrii occasione.§ Rccentiorcs nonnulli charilali vehementi et contritioni inlensæ veniam ante susceptum Sacramentum concedi assensi sunt : quam plerique æquius charilali verae, licet haud vehementiori, semper tribui putant ; quum scriptum 3ll : « Omnis qui diligit, ex Deo natus est. ▮ * Pulchre Chrysostomus : « Ubi charitas est, omnia sublata sunt mala. « 1

81. · Illam vero contritionem imperfectam, qu® attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, et pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe reniæ : declarat *(Synodus Tndtntina)* non solum non facere hominem hypocritam , et magis peccatorem , verum etiam donum Dei esse, et Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis , quo pœnilens adjutus viam sibi ad justitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitenliæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnilcnliæ impetrandam disponit, *n '* Plures ea de re lati sunt canones: · Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema ŝit.· « Si quis dixerit, eam contritionem, qux paratur per discussionem, collectionem , et detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ , ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, foeditatem, amissionem ætcrnæ bcatitudinis, et æternæ damnationis incursum. cum proposito melioris vilæ, non esse verum ct utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, et magis peccatorem ; demum illam esse dolorem coactum et non liberum ac voluntati Sen. vi. can. iii. (!) Joel ii. If·

(5) Etecli. xviii. Si-

Ii) Seal. liv. cap. iv.

(A) Vide prop. Baji liai.

(A) 1. Joan. ĩ ?.

(?) Horn. vu. in II. ad Tim

(A) Seat. liv. cap. it. de 1'anitenlia.

(V) Scii. vi. can viii. do Jiuliticatiunr.

riiim : anathema sit ▮ · Hi canones Lu- Iheriel aliorum illius saeculi novatorum errores feriunt, qui sectariis plerisquc hodiernis adhuc arrident, sed præ créions Jansenism's. *

Propositio.

Contritio quæ paratur per discussionem , collectionem el detestationem peccatorum, ponderando eorum gravitatem , multitudinem , foeditatem . amissionem ælernæ bealiludinis, et ælcrnæ damnationis incursum, cum proposito melioris vilæ, est vetus cl utilis dolor, etpræparal ad gratiam.

82 *Probatur* I. *ex Scripturis.* Verus est cl utilis dolor, qui in sacris Scripturis nobis exemplis et præccptis commendatur. Ezechias ait : « Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ mcæ. » * David passim plorat peccatorum suorum multitudinem el gravitatem : n iniquitates mcæ supergressa? sunt caput meum : cl sicut onus grave gravalæsunt super me. » * Jeremias populum ad considerandum mala quæ ei evenerunt ob Deum derelictum hortatur : « Arguet te malitia tua, el aversio tua increpabit te. Scito, cl vide, quia malum el amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum , et non esselimorem mei apud te, dicit Dominus Deus exercituum. »5

83. Timor divinorum judiciorum passim in Scripturis inculcatur. David orat : « Confige timore luo carnes meas; a judiciis enim luis timui. * * Christus nos monet : « Nolite timere cos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere : sed potius timete cum , qui potest el animam et corpus perdere in gehennam. « ' Joannes metu poenarum peccatores ad poenitentiam movit : «Facite ergo fructus dignos pœnilcntiæ . . jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum, excidetur, el In ignem mittetur. *n* · Paulus ait : « Horrendum est incidere in manus Dei viventis. ▮ *Quum Igitur sacri scriplores ct ipse Christus Dominus timorem divinorum judiciorum tam sæpe incutere quaerant, ul peccatores a peccato avertant, liquet verum el utilem esse dolorem de peccatis sic excitatum.

8-1. *Probatur* 2. *Patrum auctoritate* Tertullianus : « Si de exomologesi retractas , gehennam in corde considera, quam libi exomologcsis exlinguil : el pœnæ prius magniliidincm imaginaro, ut de remedii adoptione non ßubites.» S. Chrysostomus ait : « Quid gehenna gravius? Sed hujus metu nihil ulilius; gehennæ namque limor regni nobis adfert coronam. . . . Nihil enim tantum peccata quidem consumit, virtutem vero crescere facit el germinare, quantum continui timoris natura. . . . Nisi bonus esset timor, non mullos impendisset Christus sermonesellongos, de illa poena el supplicio loquens.·" S. Augustinus : « Ille timor nondum caslus præsentiam Domini et pœnas limet. Timore facit quidquid boni facit : non limore amittendi bonum illud, sed Umore patiendi illud malum. Non limet ne perdat amplexus pulcherrimi sponsi, sed timet ne mittatur in gehennam. Donus est iste limor : utilis est. 5*

8ū. *Probatur* 3. *ratione theologica.* Verus et utilis dolor ille habendus est qui concipitur ob rationes fide propositas, ct qui voluntatem a peccato aver lit. Hujusmodi autem est dolor quem vindicamus.

(I) Seu.xiv. can.v.
(1) Vido Prop. Ix. Ixi.Ixvii. Ixvii. Quesncllı, i prop. ıt . ot xvi. xb Alexandro VIII. damnatas.
(J; Iixis xxxthi. IS. (4) Pe. uxyii. 5
(b) Jcr. ii. io. (e)Pg. cxviii. n.liO.(7)Matlh. x. Ì8.
(8)I.uc. iii. g. (O)lleb. x. 31. (10) L. depcenil. c ix.
(H) Hom. ıt . ad pop. Antioch.
(I=) In P». cxxvii. n. 8.

Objectiones solvuntur.

80. *Obj.* 1. Timor ex quo nascitur attritio, est charitaii adversus, juxta illud Joannis : « Timor non est in charilatc ! sed perfecta charitas foras millit timorem : quoniam limor pœnam habet. Qui autem limet, non est perfectus in charilate. »

87. *Resp.* Timor quo pœna tantummodo mcluitur, voluntate peccandi manente, est charilali adversus ; quem idcirco vocant Theologi *serviliter servilem*. Timor autem *servilis,* quo voluntas peccandi deponitur, nihil habet charitati contrarium,quum potius conveniat in eo quod peccato adversetur : quamvis non nitatur ratione adeo perfecta. Cætcrum perfecta charitas abhorret a peccato, absque respectu ad pœnam, quin hunc prorsus excludat, quamvis ita Deum diligens, *filialem* potius metum habeat, filii instar, verens ne Deo, arnaniissimo Patri, displiceat. Id tradit Joannes loco objecto hominem charilate perfecta donatum Deo inservire amore magis quam metu: ille enim huic prævalet, adeo ul solus cor videatur occupare.

88. *Obj.* 2. Timor servilis non est Christi discipulorum : « Non enim, inquit Apostolus, « accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum adoptionis liliorum.

89. *Resp.* Conditionem fidelium extollit Apostolus, quod Deus nos habeat veluli filios, quum Judæi instar mancipiorum haberentur. Vult igitur ul Spiritu Dei acti tamquam filios Dei nos geramus, quum gratiam acceperimus adoptionis ; sed non ideo omnem metum divinorum judiciorum damnat. Profecto ipse sæpius monet peccatores eos a regno cœlorum procul futuros, nisi poenitendo sua luant delicia « Terra . . . proferens spinas ac tribulos reproba est, et maledicto proxima : cujus consummatio in combustionem. ·

90. *Obj.* 3. Apostolus aperte profite lur nihil prodesse sine charilate.!

91. *Resp.* Loquitur Apostolus de merito apud Deum consequendo ; et docet nec sacrarum rerum notitiam, nec eleemosynas, nec martyrium ipsum prodesse sine charilate : nemo ecim beatitudinem aeternam assequi, vel aliquid apud Deum promereri potest, quin ipsum diligat. Non inde sequitur dolorem ex pœnarum metu conceptum malum esse ; nam el ille qui ex Apostolici judicii severitate ortus est, quum ad pœnitentiam duxerit Corinthium, probatus est : « Quæ enim secundum Deum tristitia est, poenitentiam in salutem stabilem operalur. · ·

92. *Obj.* 4. Augustinus ait : « Inaniter putat victorem se esse peccati, qui pœnæ timore non peccat; quia etsi non impletur foris negotium mal® cupiditatis, ipsa tamen mala cupiditas intus est hostis. ·

93. *Resp.* Loquitur Augustinus de eo qui affectum peccandi relinet. Equidem quamdiu quis hunc non deponit, sibi frustra blanditur de peccati victoria.

94. *Obj.* 5. Attritio necessario includilaffcctum peccandi:quum enim ideo detestclur peccator quæ admiserit, quia poenas metuit, pœnas, non autem peccata, detestatur.

95. *Resp.* Pœnarum intuitu movetur peccalor ad peccatum detestandum ; novit enim illud gravissimum esse malum, quiim a Deo optimo adeo puniatur. Pœnas igitur metuit; peccatum vero utpole in se malum el justissime puniendum detestatur.

9G. *Obj.* 6. Illa de attritione doctrina lotam evertit fidei œconomiam et morum principia.

97. *Resp.* Sane intellecta nihil-habe

(I) I Join. iv. 18. (8) Rom. viii. <8.
(8) Ileb. vi. 8. (I) I. Cor. xiii. &

(B) Π. Cor· *·-·· ---
(*> EP'C11*·

hire doctrina quæ non sil maxime moribus cl fidei consona : peccator scilicet quem Dei dilectio non tangit, meti; judiciorum divinorum a peccato retrahitur, ul postea ad altiora assurgat, et loto animi affectu Deum amplectatur.

98. *Obj. 7.* Peccator attritione motus scipsum magis quam Deum diligit, imo manifesto sc Deo anteponit : abhorret enim a peccato, quin sibi æternorum suppliciorum causa foret, non quia Deo irrogat injuriam. Igitur peccat ipso actu quo peccatum detestari dicitur.

9». *Resp.* Attritione tactus peccator abhorret a peccato, utpote contra Dei legem,et ideo seternis suppliciis luendo. Non sc, nec creatam ullam rem Deo anteponit, sed legem Dei tamquam regulam agendi cl sentiendi amplectitur, cl omnia special prout ad Deum referuniur. Ipsa supplicia non tantum in se considerantur, sed quatenus a Deo justissime infliguntur. Nihil autem est vitii in eo quod quis a suppliciis abhorreat : est enim a Deo animæ noslræ insitus amor ille felicitatis, cui obsequi voluntatem ncccssc csl.

Animadversiones.

100. Attritionem disponere ad Dei gratiam in Sacramento Poenitentiae impetrandam docuerunt Patres Tridenlini, quin eam sufficere declararint. Fuerunt quidem e scholæ docloribus qui perfectam contritionem requiri contenderent, ut quis absolutioni sacerdotis recipiendæ foret idoneus ; quorum sententia , licet haud damnata, post Concilium Tridenlinum obsolevit, Jansenianis tamen plerisque acceptissima. Orta est inter Theologos acris satis disceptatio, uirum aliquam Dei dilectionem attritio includere debeat,, ut sufficiat justitiæ in Sacramento consequendæ. Plurimi affirmarunt, Seripluræ afferentes testimonia : « Qui non diligit, manet in morte; » et alia hujusmodi ; Concilii etiam Trideutini allegantes aulhorHatem ; nam modum quo præparantur peccatores ad justitiam in Baptismo assequendam describens, dicit: « Illum *(Deum* tamquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt. ▮ Plerique attritionem *formidolosam* , omnis charilalis exportem, sufficere censebant, accedente sacerdotis absolutione ; nam deposita voluntate peccandi, el converso animo ad Deum, licet gehennæ metu , obex omnis potestatis remittendi peccata exercitio sublatus illis videbatur. Ne cum charilatis dispendio lis ageretur, vetuit Alexander VII. anno 1067, utriusque sententiæ patroni» adversariorum placitis aliquam inurere nolam. De hac sententiarum varietate nulla nos tenet sollicitudo, quum apud omnes in confesso sit, neminem posse absolutionis frui beneficio, qui affectum peccandi non deposuerit; cl a confessario omnem adhibendam diligentiam ut poenitens ad contritionem excitetur, prout monet Benedictus XIV.'post Rituale Romanum. Hoc animadvertendumduxiinua ul obstruatur os calumnianlibus Theologos catholicos et Ecclesiam ipsam ; sunt enim inter novissimos scriptores Anglicanos qui doctrinam de attritione veluli portentum quoddam el monstrum notant, contra aliorum concessionem.

101. Apud Baptistas, aliosque sectarios, qui, in occidentalibus praesertim provinciis, omni arte student sectatores augere , hominum mulierumque imprimis excitatis phantasiis, præsertim in illis conventibus per plures dies continuatis , in sylvis , *(fiamp-meetings* vulgo dictis) lotum reconciliationis negotium peragi censetur, terrore prius incusso , cl peccatore ad desperationem fere redacto , qui quum

(I) De Synodo , dittee». t.vii.e. iiii. ŋ. <0.

siaiini conceperit certam fiduciam peccata sua sibi remissa esse, hac sibi blanditur. Hanc persuasionem Lulhcri principiis admodum congruam fanalismi fcecundam parentem novit quicumque eos inviserit conventus. Quanto melius Tridentini Patres dolorem animi dc peccato admisso cum proposito non peccandi de cætero , ad peccatorum remissionem exigi docuerunt, anathemate dicto ei qui « duas tantum esse pœnitcntiæ parles, terrores scilicet incussos conscientiae, agnito peccato, cl fidem conceptam ex Evangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata! ».

CAPUT IV.

DE CONFESSIONE.

102. Judiciariae quam sacerdotibus vindicavimus potestatis exercitium causæ postulat cognitionem , quæ haberi nequii nisi reo confilenle ; plerique enim delicia latent. *Confessio* idcirco est sui accusatio sacerdoti facta, tamquam Dei ministro, a peccatore, veniam quaerente. a Græcis dicta est, qua tamen voce totam pœnitcntiæ disciplinam, cujus pars est praecipua, nonntinquam veteres scriptores complectebantur. *Publica confessio* aliquando flebat coram fidelium cœlu, ul sui coram omnibus humiliatione peccator tolleret quod delinquendo pravum præbueral exemplum , et Dei iram averteret. *Secreta* autem confessio *auricularis* dicitur, quia auribus insurratur sacerdotis.

103. Confessionis necessitatem primus impugnavit WicWeff, cujus error a Concilio Conslanticnsi damnatus est. Petrus de Osma , sæculo decimo quinto , confessionem peccatorum specialem ad Ecclesiæ legem, potius quam ad jus divinum referens, ab Archiepiscopo Toletano, et deinde aSixto IV. damnatus est. Lulherus aliquando confessions praedicavit utilitates :« Occulta confessio, quo modo celebratur, miro modo mihi placet, el utilis, imo necessaria est, ncc vellem eam non esse, cum sit afflictis conscienti® remedium : n*sed pro more mutavit sententiam , el confessionem deinceps designavit cruentissimam carnificinam. * Ejus sectatores in Confessione Augustana privai® confessionis utilitatem agnoverunt,5et eam relinendam optarunt, quam Walchius suo tempore adhuc apud suos vigere testatus est.

101. Calvinus negavit juris esse divini confessionem, eam vero antiquissimam esse agnovit : «cujus equidem vetustissimum esse usum fatemur. · · Consuluit quidem afflicto « non negbgere quod illi a Domino offertur remedium : nempe ut ad sc sublevandum privata confessione apud suum pastorem utatur. » 7 Carnificinam tamen appellavit, quæ apud Catholicos fit, specialem omnium peccatorum confessionem. ·

103. Convocatio cleri Anglicani anno 1536 docuit pœnitenliam perfectam constare contritione, confessione, et vitæ emendatione, cum legum el voluntatis Dei acceptatione. · Anglicunum Rituale injungit presbyteris, ul pericliantem vita ad specialem peccatorum confessionem, si qua forte tenea-

(i) ScM. xiv. can. iv. de Pœnil.
(XI Seal. vii. prop. vii.
(S) L. dc capliv. Habjl. cap. de Pœnil.
(4) Serin, do Pœnil.
(5) Ari. ii. apud Walcbium inlrod. l. i. c. iii. §. xuir. *p. X95.*
(0) Inii. l. iii. c, iv. n. 7. (7) ibidem n. It.
(8) Ibidem n. 17.
(9) « Convocation 1538.»-« Thaï perfeci penance ▮ ahich Christ rcquireth, consists of contrition • confession , and amendment of former life, ami > au obedient reconciliation lo the lana and «ill of • Goo. » Seo also the Homilies. · Apud Oioniensea trad .No. ex.

lwr culpa graviori, horientur; · quod tamen oniitlit Rituale Americanum, uti pluries monuimus. Hortatur etiam presbyter ante communionem, ul si quis conscientiam suis conatibus pacare nequeat, ad ministrum accedat, et quo angiturdolorem ei pandat ministerio verbi divini absolutionis benclieium una cum consiliis salutaribus acceptu- rus. * Id etiam in Rituali Americano rc- perilur,omissa absolutionis mentione

106. Methodisin', in regulis quas præscripscrunl societatibus quas vocant *Band-Societies*, quæ duobus, tribus, aut quatuor vere fidelibus constant, seu viris, seu mulieribus, nuptis vel innuptis, dummodo quæübcî ejusdem generis personis constet,quamdam commendant confessionem, ut Dei maudato, quod scilicet a Jacobo promulgatum inlelligunt, obtemperent: « Confitemini ergo alterutrum peccata vestra. » Ex illis quilibet conscicnliæ soæ statum exponit, et cælcros deinceps interrogat, qua majori possit diligentia, de suo statu, de peccatis etiam cl tcnlalionibus·, præscrlim quænam pairarint peccata ex quo tempore ultima vice convenerint, vel quid cogitatione, verbo, vel opere admiserint de quo dubitant utrum peccatum sit.s

107. *Shakers* peccatorum omnium confessionem sanctis faciendam esse contendunt ad veniam consequendam, sacerdotum autem ministerium nihili faciunt. 4

108. Concilium Tridentinum hos edidit canones: « Si quis negaverit, confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse juro divino, aut dixerit modum secrete confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia ab initio semper observavit el observat, alienum esse ab institutione cl mandato Chrisli. el inventum esse humanum; anathema sit. » — «Si quis dixerit in Sacramento Pœnilcntiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia cl singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita el diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, ctquæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, cl circumstantias quæ peccati speciem mutant; sed eam confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, et consolandum pcenitentem, ct olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle divinæ miscricordiæ ignoscendum; aut demum

|I) « Here shill lhe . sick person be moved to make a special confession of his sins (if he feel his conscience troubled with any weighty nutter). » *The visitation of the Sick*. Episcopus Anglican» nomine Patrick hoc de re monel : u The penitent therefore should be reminded that his confession be as minute and particular as it can; since the more particular tlie confession is, to be sure, tbt more sincere and safe the repentance. » In Paley's works . The Clergyman's Companion, $ iii. Icrcniias Tayloi examen prolixum conscienlisi suis scriptis inseruit.

(t) « Lei him come lo me, or to some other discreel and learned minister of God's holy Word, and open his grief. · The Communion.

(Si · Rules of the Band Societies . drawn up Dec. 15 , 41M. The design of our meeting is lo obey that command of God, · Confess your faults, one • to another,and pray one for another, Ilial ye may a be healed. » James v. <6. To this end we agree. . . . . To desire aome person among us to speak his own stale first , and then lo ask the rest in order, as many and as searching questions as may be, concerning their state, sins, and temptations.....What known sins have you committed since our last meeting? - - - - What particular temptations have you met with? What hue you thought, said or done , of which you doubt whether it be a sin or not?»The doctrines and discipline of the Methodist Episcopal Church,published forthe Methodist Episcopal Church at the Conference office, New York , 1836. Ch. ii. section iii. p. 82.

(i) · Inorder lo obtain a· final forgiveness, an honest and full confession of every sin , in- lhe order of God , will for ever be indispensably necessary , while one sin remains concealed in the earth. » The testimony of Christ's second appearing , p. viii. ch. iv.

non licere confiteri peccata venialia ; anathema sil. » « Si quis dixerit, confessionem omnium peccatorum , qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, cl traditionem humanam a piis abolendam , aut ad eam non teneri omnes ct singulos ulriusque sexus Chrisliflrleles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem , semel in anno, el ob id suadendum esse Chrislifidelibus, ul non confiteantur tempore Quadragesima;; anathema sit. » '

Propositio.

Confessio omnium peccatorum mortalium quæ quis post Baptismum se patrasse recordatur, jure divino est necessaria.

109. *Probatur* t. *cx Scripturis.* Christus potestatem remittendi peccata Apostolis communicans dixit : « Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis : el quorum retinueritis, retenta sunt.»1 Judices ergo constituti sunt, ul dijudicarent quinam venia forent digni, quibusnam ea deneganda esset. Causæ autem cognitio ad judicium hujusmodi maxime esi necessaria : nam quanta fuerit peccatoris pravitas; quænain ex admissis delictis sequantur onera, quibus debet satisfacere ; et quæ sit præsens animi voluntas, innotescant oportet, ut aequum proferatur judicium, divina sanctione roborandum. Hæc autem omnia ex pœnitentis confessione discenda sunt : pleraque euim delicia patrantur remotis arbritis, cl etiam intra animum plurima continentur, solo desiderio concepta. Pœnitenlis animus ad reparandum damnum, el ad occasiones peccandi in posterum declinandas pariter explorandus est. Ergo vi illius potestatis Apostoli, et qui hac in *re* eorum ministerio funguntur, eorum scrutari debent conscientias qui veniam peccatorum petunt; omnes autem petere tenentur : statuto enim divinitus tribunali, ad cas causæ deferantur necesse est, ne frustra potestas data habeatur.

Idem argumentum cx promissione de ligandi solvendique potestate efflorescit. Theologus antiquus animadvertit : « In hoc enim quod ministris sacrorum Christus dedit potestatem ligandi atque solvendi, insinuavit confessionem eis tamquam judicibus fieri debere : sic ergo Christus instituit confessionem tacite : sed Apostoli promulgaverunt eam expresse. · ' Hæc sane inlelligenda sunt : Christus quippe mentem suam ei voluntatem Apostolis notam fecit, quamvis cx verbis evangelicis ratiocinando colligenda sil.

119. *Probatur 2. ex Patribus.* S. Clemens Romanus, in secunda ad Corinihios epistola, quæ quidem non ea qua prima gaudet auctoritate, sed haud omni caret, dicit: « Quamdiu sumus in hoc mundo, de malis quæ in carae gessimus, ex loto corde resipiscamus, ut a Domino salvemur, dum habemus tempus pœnilenliæ. Postquam enim e mundo eximus, non amplius possumus ibi confiteri, aut poenitentiam adhuc agere. » — ‖r‹» vi ŧ€ʁ‹» i» rv *tijfis, it* iri ‖"«» »£‖/4sAQ·· *σα,ιιιιι,* ▮ *μιτλίὸη* 1rs '

HI. S. Iren.eus de Marco quodam refert : < Adhuc etiam el amatoria et adlectanlia efficit, ut el corporibus ipsarum contumeliam irroget, hic idem Marcus quibusdam mulieribus, licet non universis. Il.e saepissime conversæ ad Ecclesiam Dei *contessa sunt,* cl secundum corpus exterminalas se ab eo, cl velul cupidine iullammatas valde

(I. Seu. xiv. can. vi. el vi». de pœnil.

(!) Joann. u. !3·

(3) Theol. Venellis an. U9!. I. vi. c. »s.

(I Editu eut hæc epistola cum altera an. Iβπ Oionix in Tbcalro Shcldoniino. Eam commemoravit in hist. Eccl. I. iii. c. S3. Eusebius, quamvia paria auctoritati , ac prima , tam non asso Jilerit.

illum dilexissc. » ! S. Epiphanius Idem referens utitur voco *Iξ·>μ·^γ·β»·τ·.* * Ergo viguit tunc, confessio peccatorum etiam occultorum : nam nonnisi cx mulierum confessione flagilia illa innotuerunt. Vcrosimilc autem est eas ad majorem sui humiliationem ct ad haeretici hominis progressus impediendos privalæ delictorum confessioni publicam adjecisse.

112. Tertullianus confessionem voluti pœnitcntiæ pariem et veniæ conditionem commendat : « Tantum revelat confessio delictum , quantum dissimulatio exaggerat : confessio enim satisfactionis consilium est, dissimulatio contumaciae. - - - Is actus qui magis Græco vocabulo exprimitur ct frequentatur, *exomologesis* est, qua delictum Domino nostrum confitemur, non quidem ut ignaro, sed quatenus satisfactio confessione disponitur, confessione poenitentia nascitur, pœnitentia Deus mitigatur. Itaque exomologesis prosternendi ct humilificandi hominis disciplina est, conversationem injungens misericordis illicem. De ipso quoque habitu atque victu mandat, sacco cl cineri incubare, corpus sordibus obscurare, animum moeroribus dejicere, illa quæ peccavit tristi tractatione mulare : cæterum pastum cl polum pura nosse, non ventris scilicet, sed animæ causa ; plerumque vero jejuniis preces alere, ingemiscere, lacrymari, et mugire dies noclesquc ad Dominum Deum tuum, *Presbyteris advolvi,* el aris Dei adgeniculari, omnibus fratribus legationes deprecationis suæ injungere. Hæc omnia exomologesis, ut poenitentiam commendet, ul de periculi timore Dominum honoret, ul in peccatorem ipsa pronuncians pro Dei indignatione fungatur, cl temporali afflictatione æterna supplicia non dicam frustretur, sed expungat. Cum igitur provolvit hominem, magis relevat; cum squalidum facit, magis mundatum reddit : cum accusat, excusat; cum condemnat, absolvit. In quantum non peperceris tibi, in tantum libi Deus, credo, parcet. Plcrosqiie tamen hoc opus ul publicationem sui aut suffugere , aut de die in diem differre, præsumo , pudoris magis memores quam salutis : vclul illi qui in partibus verecundioribus corporis contracta vexatione, conscientiam medentium vitant, cl ita cum erubescentia sua pereunt. Intolerandum scilicel pudori, Domino offenso satisfacere, saluti prodilæ reformari. Næ tu verecundia bonus , ad delinquendum expandens frontem, ad deprecandum vero subducens.. . . Grande plane emolumentum vcrccundiæ occultatio delicii pollicetur : videlicet si quid humanæ nolitiæ subduxerimus, proinde et Deum celabimus ' Adcone existimatio hominum el Dei conscientia comparantur? An melius est damnatum lalerc, quam palam absolvi ? . . .Side cxomologesi retractas, gehennam in corde considera, quam libi exomologesis extinguil : et pœnæ prius magnitudinem imaginare, ul de remedii adoptione non dubites. .. Igitur cum scias adversus gehennam, post prima illa intinctionis Dominicæ monimenta, esse adhuc in cxomologesi secunda subsidia, cur salutem luam deseris ? cur cessas aggredi quod scias mederi libi ? . . . . Peccalor restituendo sibi institutam a Domino exomologesim sciens , praeteribit illam , quæ Babylonium regem in regna restituit? »§

113. Tertullianum exomologesis nomine totam pœnitcntiæ disciplinam complecti liquet, a præcipua parle lota appellata. Confessio, et quidem homini facta, clarissimis verbis statuitur : ‖ révélai confessio delictum, ◦ « con-

(<) L i. adv. liter. c. ix.

) Iter. xxxiv. (s) L. Je pccnil. c. ix.

fossione pcceniteiitia nascitur ; » indo. lit peccatorem < presbyteris Dei advol- vi : n « cum accusat, excusat ; cum condemnat, absolvit. » Occulta delicta respicit, ideoque malus pudor repro- batur. Qtiod autem publicationem sui refugere dicantur, qui confiteri diffe- runt, de revelatione soli sacerdoti facta recte intelligitur. Equidem Tertulliani verba de quadam confessione, seu publica, seu privata , necessario expli- canda sunt; at publicæ confessioni non conveniunt quædicit, nempe eam esse a Domino institutam , et lanlæ neces- sitatis, ul non alia ratione gehenna ex- linguatur.

H i. Origenes, respondens objectioni unam esse apud Christianos peccato- rum veniam , quia Baptismum ilerato suscipere non licet, dicit martyrio, eleemosyna, injuriarum condonatione, peccatorum conversione, et charilalis abundantia veniam impetrari ; deinceps pergit : « Est adhuc ct septima , licet dura cl laboriosa, perpœnitentiam re- missio peccatorum, cum lavat peccator in lacrymis stratum suum , el fiunt ei lacrymæ suæ panes die ac nocte, et cum *non erubescit sacerdoti Domini in- dicare peccatum suum,* et quaerere medicinam, secundum cum qui ait : " Dixi, pronuntiabo adversum me in- » justitiam meam Domino, citu remi- » sisti impietatem cordis mei. » In quo impletur et illud quod Jacobus Apo- stolus dicit: « Si quis autem infirmatur, » vocet presbyteros Ecclesiæ, el im- • ponant ei manus, ungentes eum oleo » in nomine Domini ; ct oratio fidei » salvabit infirmum, et si in peccatis » fuerit, remittentur ei. ℣ Confessio igitur qua quis sacerdoti Domini indicat peccatum suum, quærens animae me- dicinam, est ratio veniam consequendi. Quod Origenes eam cum unctione infir- morum conjunxerit, contigit quia Apo- stolus ea occasione dixit : ■ Confitemini ergo alterutrum peccata vestra. ℣

flo. Omnia publicanda, etiam quæ cogitatione sola deliquimus, dicit, ut accusatorem diabolum præveniamus : « Si quid in occulto gerimus , si quid in sermone solo, vel cliarn intra cogi- tationem secreta commisimus, cuncta necesse est publicari, cuncta proferri. - - - Tu ergo, inquit, dic prior, ne te ille prævenial : quia si prior dixeris, el sacrificium pœnitcntiæ obtuleris . . . et tradideris carnem luam in interitum, ul spiritus salvus fiat in die Domini, dicetur el tibi : quia percepisti cl tu in vita tua mala, nunc vero hic requiesce. Sed et David eodem spiritu loquitur in Psalmis, et dicit : « Iniquitatem meam n notam feci, et peccatum meum non » cooperui. Dixi pronuntiabo adversum » me injustitiam meam Domino, el tu » remisisti impietatem cordis mei. » Vide ergo quia pronuntiare peccatum, remissionem peccati moretur. «5 Hæc a(1struunt necessitatem confitendi; quæ quum de publica coram omnibus con- fessione non potest affirmari, ad con- fessionem qua peccator *non erubescit sacerdoti Domini indicare peccatum suum* referenda plane est.

116. Peccatorem comparat homini male se habenti, qui stomacho gra- vatur: « Vide ergo quid edocet nos Scriptura divina, quia oportet peccatum non celare, intrinsecus..... Tan- tummodo circumspice diligentius cui debeas confiteri peccatum tuum : proba prius medicum, cui debeas causam languoris exponere, qui sciat infirmari cum infirmante, Here cum flente, qui condolendi et compatiendi noverit di- sciplinam ; ul ita demum si quid ille dixerit, qui se prius et eruditum me- dicum ostenderit et misericordem, ai quid consilii dederit, facias elsequaris. Si intellexerit et præviderit talem esse

(I; Horn. II. in Levit, ɳ. I. (8) Jac. v. IC.

[S) Hom. HI. in Lent ». I.

Jtnguorom mum, qui in conventu lotius Ecclesiæ exponi debeat ot curari, ex quo *fortassis cl* cælcri *ivdiilcari poterunt, ct* lu Ipse *facile sanari, mulla hoc deliberatione, ct* satis perito modici illius consilio procurandum est. »1 Confessionem publicam a privata clare distinguit, baneque adslruit necessariam; illam e confessorii judicio prudenti pendere docet.

117. S. Cyprianus dc lapsis agens dicit : « Vidctille *(Deus)* corda ct pectora singulorum, el judicaturus est non tantum de factis, sed et dc verbis, et de cogitationibus nostris ; omnium mentes voluntucsquc conceptas in ipsis adhuc clausi pedoris latebris intuetur. Denique quanto et lidc majores ct limore meliores sunt, qui quamvis nullo sacrificii , aul libelli1 facinore constricti, *quoniam tamen de hoc cogitaverunt, hoc ipsum apud sacerdotes Dei dolenter el simpliciter confilentcs, exomologesin conscientia; faciunt*, animi sui pondus exponunt, salutarem medelam parvis licet el modicis vulneribus exquirunt; scicnles scriptum esse : «Deus » non deridetur. »..... Confiteantur singuli, quæso vos, fratres dilectissimi, delictum suum, dum adhuc qui deliquit in sæculo est, dum admitti confessio ejus potest, dum satisfactio et remissio facia per sacerdolcs apud Dominum grata est. »s Patet confessionem apud sacerdotes peccatorum etiam cogitatione admissorum a Cypriano commendari et inculcari ad remissionem peccatorum assequendam Quod autem de cogitatione idololatrici cultus loquatur, contigit quia de lapsis in persecutione scribebat ; sed de aliis omnibus peccatis gravibus valet quam adducit ratio, quod scilicet Deus omnium mentes intueatur, judicaturus ipsas *cogitationes*. Privata igitur apud sacerdolcs flebat tunc confessio, et remissio per bos facta apud Dominum grata credebatur.

1IH. Lactantius circumcisionem symbolum quoddam *et* typum pœnilenliæ esso docet. « Volens enim *(Deus)* vilæ ac saluti nosiræ pro æterna sua pietate consulere, poenitentiam nobis in illa circumcisione proposuit : ut si cor nudaverimus , id est, si *peccata nostra confessi* satis Deo fecerimus, veniam consequamur, quæ contumacibus et admissa sua celantibus denegatur ab eo qui non faciem, sicut homo, sed intima ct arcana pectoris intuetur. »4 Hanc peccatorum confessionem fieri homini liquet : neque enim de privata sui corain Deo humiliatione verbis tam amplis dicendum foret. Eam autem respicere omnia peccata, etiam occulta, pariter manifestum est, quum nullum liat discrimen, et cor nudandum dicatur. Ejus necessitas tanta est, ut venia admissa sua colantibus denegetur. Nihil est quod suadeat dc confessione coram cœtu fidelium agi : quam sane nemo dixerit lantte necessitatis. Hanc veræ Ecclesiæ notam adsignal, qua scilicet a Novatianis, eo tempore grassanlibus, discernebatur, quod omnium peccatorum vulneribus pœnilenliæ cl confessionis remedia suppeditaret : « Sed quia singuli quique cœtus hæreticorum se potissimum Christianos esse,'et suam Catholicam Ecclesiam putant, sciendum est, illam esse veram in qua est *confessio* et poenitentia , quæ peccata el vulnera, quibus subjecta est imbecillitas carnis, salubriter curat. »4 Viderint sectæ quo discrimine a vera Christi Ecclesia distinguantur.

119. S. Ephvem Syrus, post peccata enumerata,ait : «Si te devictum in hoc

(l) Horn. 11. in Γ«. utvii.

(i) ê Facinus libelli » dicebatur eorum crimen qui testimonium cultus idulolatrici prerstiti a magistratibus mercabantur, quin idola ipsi colorent.

(») L. de lapsis ‖ Inst. l. iv., c. ivii.

(5) Ibidem csx».

senseris, festina sanitatem recipere, et statue custodiam in corde Ino, et per confessionem a spiritali patre et a medico queterc medelam, ne rursum eadem patiaris. » '

120. S. Basilius ait : ▮ Omnino in peccatorum confessione eadem ratio est, qute etiam in apertione viliorum corporis. ITl igitur vilia corporis nequaquam quibusvis homines temere aperiunt, sed iis tantummodo qui rationem qua ea curanda sint teneant, eodem modo etiam peccatorum confessio fleri debet apud eos videlicet, qui ea possunt curare, n — «vr« **ai / «ÇaytptVffir αμαρτματνι γhifbai i<fiif.ii •ir« rui ιπαμΐιν·* OipaTtvlir. 1 Alias dîcil : « Necessario iis peccata aperiri debent, quibus credita est dispensatio mysteriorum Dei. » an»y>ta<>> rtir *wtxir·τΐΐμιλιΐτ* r<» eixcre/uur *rut μι>στ-μι>ι rt* 01« *Ιξιμιλβγιιτάαι τα ίμάγτ·ματα.* s UhiCUiqUC e pulpo peccati reo confessionem necessariam esse tradit, præsertim gravius peccantibus : « Magnum csl el grave peccatum ? Multa opus habes *confessione* , lacrymis amarulentis — *ntff.tr αιι Xfiia mr ιζιμίλιγκτίντ.* **(**1**)**

121. S. Gregorius Nysscnus hortatur peccatorem ad fiduciam in sacerdote, ul ei detegat peccata : ‹› Quam ob rem major tibi in eum fiducia sit, qui te in Deo genuit, quam in illis a quibus corpore procreatus es. Audacter ostende illi quæ sunt recondita. Animi arcana tamquam occulta vulnera medico detege. Ipse et honoris el valetudinis tuæ rationem habebit. » · El alias : « Qui autem latenli ablatione sibi alienum usurpat, si deinde per declarationem peccatum suum sacerdoti aperuerit, vitii studio in contrarium mutato, ægritudinem curabit. » ▯

122. S. Ambrosius ait · Nonnulli ideo poscunt pomitemiam, ut itotim sibi reddi communionem velint Binon tam se solvere cupiunt, quam sacerdotem ligare. Suam enim conscientiam non exuunt; sacerdotis indunnl. Pnceptum csl : « Nolite sanctum dare can nibus. »7 Arguit eos qui post confessionem negligunt obire pœnilenliæ publica munia, quibus Deo satisfaciant: ▮ An quisquam ferat, ul erubescas Deum rogare, qui non erubescis rogare hominem? Et pudeat te Deo snpplirore, quem non lates, *cum te non pmlent peccata tua homini, quem lates, confiteri* ? › · Dicit etiam : « Si vis justificari, fatere delictum tuum : solvil enim criminum nexus verecunda confessio peccatorum.....Vides qua remissionis pollicitatione te prorocel ad confitendum »' Confessionis homini, scilicet sacerdoti, facicndæ vim et necessitatem hæc plane ostendunt.

125. S. !'acianns : · Vos ergo primum appello, fraires, qui criminibus admissis ptrnilenliam recusatis : vos . inquam, post impudentiam tumidos , post peccata verecundos, qui peccare non erubescitis, ct erubescitis coniiteri ; qui cum mala conscientia Dei sancta contingitis, et altare Domini non limetis..... Ecce iterum Apostolus ad sacerdotem : ▮ Manus cito » nulli imponas, nec communicaveris » peccatis alienis. ▮ Quid facies lu qui decipis sacerdotem ? qui aul ignorantem fallis, aul non ad plenum scientem, probandi difficultate confundis? . . . Rogo vos, fratres, etiam pro periculo meo, per illum Dominum quem occulta non fallunt, desinite vulneratam tegere conscientiam. « 10 De confessione occultorum delictorum sacerdotibus faciendi

(i) !.. i. Adinonil. do compunctione cordis.
(i; In Reg. brev. resp. ad qu. iW.
(3) Ibidem resp. ad qu. ies.
(I) Ilum in haj« verba : *Attende lit» ipe··*
(5) Orat, in eos qni alios acerbe judicant.
(6) Ep. ad Lclojuiu. (7) L. ii. do tenit.,c
(8) Ibidem, c. ». {β) Ibidem, c. vi.
(10) 1'arencsi ad pwnil.

ufrîl : nam Deus per sacerdotes pœnitentibus ignoscere dicit.

Iâl. S. Joannes Chrysoslomiis , sub finem Quadragcsimalis jejunii populum Antiochenum sic allocutus est : « Quemadmodum naucleri, el cursores, cl alhlelœ , ubi ad linem veniunt, magis enituntur et vigilant, eodem modo et nos facere oportet : quia in magnam hanc hebdomadam pervenimus Dei gratia , nunc maxime ct jejunii cursus intendendus , cl magis conliuandœ sunt preces, *facicndaque diligens cl pura peccatorum confessio.* » ' — w«xx»» »α» *rii rii ιμαρτ>μ"v> iKiihçasia.i.* — Hæc de confessione a singulis communioni paschali præmillenda intclligcnda sunt; quod enim perlinet ad publicam confessionem , jam ab initio Quadragcsimæ peracta eral. Alias dicil : « Qui homini delegere peccata erubescit, Deo vero cernente facere non erubescit, neque confiteri vult, et pœnilentiam agere, in die illa, non coram uno vel duobus, sed universo terrarum orbe spectante traducetur. n * — i 7'"p «Γ'λίαΧν»*μμ*»tr άιίρώπφ άπιχαλύ^αι ϵ ʌ *αμα.ρτ·ματα.'* ©lev *it* ipûrtr *μί αι7Χνκμ»ιτ πραζαι, μ·1ι Λιλωι ἰμιλίγύβαι* χαί *μιταιλίαι,* ·' Ιχ·ιι» ϵ» «» Irwrit, «HrxetJvt, ἀλλα ϵ»ϵ àxa?»ϵ *ffûr ματί;ιται.* — Alias post explicata Pauli ad Hebræos verba de renovatione iterata per Baptismum impossibili, ait : « Annon priusquam didicissetis , quod per pœnilentiam ablui possunt peccata, cratis anxii, ul qui sciretis non esse aliud lavacrum , cl dc vobis spem abjeceratis? Tunc autem cum ea didiceritis, per quæ recte agitur pu·nilenlia cl remissio, et quod omnia poterimus effugere, si ea utamur, ul oportet, quamnam assequamur veniam, si ne iu mentem quidem nobis veniant nostra peccata? Nam si hoc esset, omnia essent contecta. Nam sicut qui ostium est ingressus, est intus, sic qui propria mala cogitatae supputat, omnino veniet ad eorum curationem. Sin autem dicit : Sum peccator; ca autem per species non cogitat ac supputat, cl non dicit: Hoc cl illud peccatum admisi; nunquam cessabit, semper quidem conlitcns, curam autem nullam gerens correctionis. » 5

125. S. Hieronymus : « Si quem serpens diabolus occulte momorderit, el, nullo conscio, eum peccati veneno infecerit ; si tacuerit qui percussus est, el non egerit pœnilentiam, nec vulnus suum fratri cl magistro voluerit confiteri, magister qui linguam habet ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Si enim erubescat ægrolus vulnus medico confiteri, quod ignorat medicina non curat. » « Alligat vel solvit Episcopus el presbyter, non cos qui insontes sunt vel noxii, sed pro officio suo, cum peccatorum audierit varietates , scii qui ligandus sil, quive solvendus ‹ *

126. S. Augustinus ait : « Conscientia lua saniem collegerat, apostema tumuerat, cruciabat le, rcquiescçrc non sinebat : adhibet medicus fomenta verborum, ct aliquando secat; adbibet medicinale ferrum in correptione tribulationis. Tu agnosce medici manum : *confitere,* exeat in confessione, ct defluat omnis sanies. » 6 Alias dicil . « Implicatus igitur tam mortiferorum vinculis peccatorum - - - - veniat ad Antistites, per quos illi in Ecclesia claves ministrantur: cl tamquam bonus jam incipiens esse lilius, maternorum membrorum ordine custodito , a præpositis Sacramentorum accipiat satisfa-

it) Ilum. >u. in Genut.
(i; Uial. dc nuliete Suniaiitaiu.
|S) Horn. ii. c. vi. Ileli.

❙ Comni. in c. xvi. Mattii.
15) Enari. in P«. Itvi. n. 7.

ctionis suæ modum : ul in offerendo sacrificio cordis contribulati devotus et supplex, id tamen agat quod non solum ipsi prosit ad recipiendam salutem, sed etiam cæleris ad exemplum. Ut si peccatum ejus, non solum in gravi ejus malo, sed etiam in tanto scandalo aliorum est, atque hoc expedire utilitati Ecclesiæ videtur Antistiti, in notitia mullorum, vel etiam lotius plebis, agere pœnilentiam non recuset, non resistat, non lelhali et morliferæ plagæ per pudorem addat tumorem. »· Liquet igitur peccata necessario deferenda ad Ecclesiæ Antistites , per quos claves ministrantur, publicam autem pœnitentiam ex eorum pendere judicio.

127. S. Leo Magnus ad Episcopos Campaniæ scribit : « Illam etiam contra apostolicam regulam præsumptionem, quam nuper agnovi a quibusdam illicita usurpatione committi, modis omnibus constituo submoveri: ne videlicet de singulorum peccatorum genere , libello scripta professio publicetur : cum reatus conscientiam sufficiat solis sacerdotibus indicari confessione secreta. *n* *

128. S. Gregorius Magnus explicat quomodo potestas a Christo data exercenda sil : « Causæ ergo pensandæ sunt, et tunc ligandi atque solvendi potestas exercenda. Videndum est quæ culpa praecessit, aut quæ sil poenitentia secuta post culpam, ut quos omnipotens Deus per compunctionis gratiam visitat, illos pastoris sententia absolvat. Tunc enim vera est absolutio præsidentis.cum aeterni arbitrium sequitur judicis. »—« Lazaro ergo dicitur : « Veni » foras : »ac si aperte cuilibet mortuo in culpa diceretur: Cur reatum tuum intra conscientiam abscondis ? Foras jam per confessionem egredere, qui apud te interius per negationem late». Venial itaque foras mortuus, id est,culpam confiteatur peccator. Venientem foras activant discipuli, ut paslores Erclesiæ ei poenam debeant amovere quam morut, qui non erubuit confiteri quod fecit. »$

129. *Probatur* 5. *Conciliorum authoritate.* Concilium l.aodicenum decrevit: « De his qui diversis facinoribus peccaverunt, ct perseverantes in oratione confessionis et pœnilenliæ, — *Tlflvtrar* r» xpiitoZS r»r >λι /xfrxtsfar — conversionem a malis habuere perfectam, pro qualitate delicii, talibus post pœnilenliæ tempus impensum , propter clementiam et bonitatem Dei communio concedatur. ⅞

130. Concilium Cabilonense I. anno 630 : « De poenitentia vero peccatorum, quæ est medela animæ, ulilem *esse* hominibus censemus : et ul pœnitenlibus a sacerdotibus, data confessione, indicatur [poenitentia, universitas sacerdotum noscitur consentire. »⅝

151. Trullana Synodus anno 692 : «Oportet autem eos, qui solvendi et ligandi potestatem a Deo accepere, peccati qualitatem considerare, cl ejus qui peccavit ad conversionem promptum studium, el sic morbo convenientem afferre medicinam. » ·

132. Turonense III. Concilium anno «15 docet : ◗ Episcopis et presbyteris diligenti cautela pertractandum est, qualiter hominibus sua *sibi delicta* conlitcutibus tempus abstinendi adseribaul, ut juxta modum peccati pœnilentibus abstinentia indicatur: quoniam varie ab aliquibus sacerdotibus ct indiscrete hæc judicia proferuntur. Ideo necessarium videbatur nobis, cum

(I) Seim. cccli. allas l. *c.* 4.
(i) Ep. coivi. alias lui.
(3) Hom. uri, in Evang.
(4) Can. ii. (8) Can »iii.
(G) Can. cii.

omnes Episcopi ad sacrum palatium congregati fuerint, ab cis edoceri, cujus antiquorum liber pœnitcniialis potissimum sil sequendus. » '

Concilium Cabilonensc II et Dhemense eodem anno habita , et Wormaliense anno RfiR videre etiam licet.

153. *Probatur* 4. *ex veteribus libris pœnilcnlialibus.* Exlat liber pœnilenlialis Joannis Jejunatoris, Palriarchæ Conslanlinopolilani, sub (luem sæculI sexti, quem ex codice manuscripto quingentorum annorum vetustatis descripsit ante duo fere saecula Joannes Moiinus. In eo sacerdos sic alloquitur poenilcnlem : « Spiritualis fili, ego confessionem luam primario ac praecipue non recipio , nec tibi absolutionem concedo, sed per me Deus - - - - Revela igitur cl declara coram sanctis Angelis, nihilque me cela eorum , quæ a le clam facta sunt, vclut si Deo occulta cordium cognoscenti confitereris, el ipse occultorum cognitor delebit omnia quæ revelaveris. . . . Licet enim hoc pudendum et probrosum libi videatur opera probris el pudori obnoxia revelare ; attamen eximie et accurate tibi persuasum esto, per præsenlem pudorem te a futuro liberari, et mandatis obediendo, non modo indulgentia, sed cliam coronis te dignum fieri. » Ipsi deinceps « mansueta el serena voce dicit : Quomodo, frater, vel soror, primum virginitas tua corrupta est? Per fornicationem, vel legitimum matrimonium , vel per mollitiem, aut aliquid eorum quæ sunt contra naturam ? Consentientem vero et dicentem sic el sic, ilerum ipsum interrogat, in quot mulieres inciderit, antequam uxorem duceret : Nuta aliquae earum essent aucillæ,quantæ viduæ.el quantae nuptæ? . Hæc imprimis confessorem oportet interrogare confltcntein : in universum simul in quotas incidit. Ante enim omnia numerus quærilur, et personarum differentia. » Taura. ‹› irparirr Χξ· rb rir *ιξμ·>.ιγ·9ΐΐΓ* aiaiiXs/ztie» iuurâr ri» ΐξΐp«A>-)κμι»·» δι r» «Ac» i‹r *nitar* ΐΐν %ΐ|‹‹ΐΐ»»ι. Πρ« πα«Γ6» yap » Apitydr {iriΐrai, καί · ri» ΐ%ΐ3Γ» *

134. Egbcrlus, Eboracensis Archiepiscopus, anno circitor 751 creatus, librum pœnilcnlialem excerptum e canonibus catholicorum Patrum edidit, qucin ex codice sexcentos annos aetate superante descripsit suo tempore Morinus. In eo puenilens dicit : « Nimis peccavi in cogitationibus nefandissimis , delectando cis , el consentiendo illis, et meditando atque disponendo in sensu et in memoria , atque voluntate mea , qualiter explere potuissem opera quæ male cogitabam. » ' Plures alias confessionis formulas continet ille liber, inter quas sacerdotis confessio habetur. Dc ipso munere confessiones audiendi. « Peccavi de illis punitentibus , qui ad me propter confessionem venerunt, quos ego nec secundum legem admonui, nec solicilus fui de illis, sicut debui. « *

135. *Probatur* 5. *exemplis.* Socrates celebrem rem gestam tempore Neclarii Palriarchæ Consianlinopolilani refert singulorum post Baptisma patratorum a muliere confessionem apud presbyterum puenilentiarium peractam ; » ·« ΐξ«jU»Χοyi»ra» rar âjuauriar, «r Sir-)Γ(ιὸΧ<< ptrà ri *βάπτιτμα.* ↑ « Sigilkllim confitetur peccata quæ admiserat post Baptismum. » Erat ergo mos singula peccata sacerdoti confitendi. De S. Ambrosio narrat Paulinus diaconus : « Quotiescumque illi aliquis ob percipiendam pcenilentiam lapsus suos confessus esset , ita flebat, ut ct ficre illum compel-

(i) Apud Moiinum in «|ce δpen · *Commealariui Uiiloriciu de dieciphna* in *adminittralu* - no *Sacramenti Pernitentia*, p. *u.

(8) |n calco Comm. p. 13. (4) Ibidem p. U

(j, |,. Vi j^g,. c Mjl

lerel . vidobalur enim sibi cum jaccnle facere.» s. Audoenus, Roihotnagensis Episcopus , sa-culo septimo , in vita S. Eligii Noviomensis Episcopi, narrat « Cum jam Eligitis virilem ageret ætatem , cupiens sc vas Deo exhibere sanctificaluin , ct metuens nc aliqua suum delicta pectus frustrarent, omnia ab adolescentia sua coram sacerdote confessus est acta. » ' In actis Sanctorum Ordinis S. Benedicti ab anno 700 ad annum 800, ostendit Mabillonius rem perquam communem fuisse ea ælate ut principibus viris essent confcssarii. Murtinus monachus Corbejcnsis Caroli Mantelli excipiebat confessiones. S. Ausbcrtus Theodorici III Francise regis peccata in sacro tribunali audiebat. Theodorus Sludilcs in vita S. Platonis scribit : « Quod laudabilius csl, occultas mentis cogitationes, et acta cuidam eorum qui praeerant, confitebatur : quæ res magnum religionis illius erat indicium. Idque cum perfecle faccre solitus esset, qui confessionem ipsius audiebat, admirationem ac stuporem afferebat. » Wilhclmus Malmesburiensis laudat milites Normannos, « quod tota nocte confessioni peccatorum vacantes, Dominico corpori communicaverint, antequam pugnam cum Anglis inirent. »(i) In Concilio œcumenico Conslantinopolilano IV., anno 870, Legali Pontificis Hadriani II. Theodorum Protospatliarium interrogaverunt : «Fecisti confessionem, et accepisti pcenas de peccato illo pœnitens ? Theodorus dixit : Eliam.Vicarii dixerunt : Cui confessus es? Theodorus dixit : Nescio, defunctus est : id tantum scio, quia chartularius el monachus qui quadraginta annos habitaral in columna : meum illi scelus confessus sum, a quo pœnam septennii irrogatam accepi,quam adhuc hodie sub M miani refert Agnelcm Augustam, Ilenrici IV. matrem, Rom®, ante aram Principis Apostolorum, confessionem generalem peregisse : · Per lugubres gemitus et amara suspiria, ab ipsa quinquennii infantia quidquid subtile vel minimum potuit in visceribus titillare , quidquid in cogitationibus vanum, quidquid subrepere potuit ia sermone superfluum, fidelibus relationibus evolvit. »§

150. *Probatur* β. *ex Orientalium stelarum consensione.* Notum csl confessionem apud Græcos fieri, quodliquel ex responsione prima Hiercmiæ Palriarchæ Consianlinopolilani ad Lutheranos, ct ex confessione orthodoxa a quatuor Patriarchis edita. Apud Syros etiam viget, lestante Nairono. · Sic apud cælcras plerasque sectas Orientis, quamvis apud aliquas non sit adeo frequens ejus usus. Ejus origo proinde csl prior qualibet secla , el merito recensetur inter pristina inslilula ab Apostolis commendata, et a Christo ipso profecta.

137. *Probatur* 7. *proscriptione.* I btque per Ecclesiam obtinet confitendi lex ct consuetudo, nec auctor, nec tempus originis, post Aposlolicam xtatem adsignari potest. Ergo ad Apostolos, et proinde ad Chrislum referenda est. Equidem res esi adeo per se difficilis , ul nunquam humana auctoritate induci lex potuerit, vel consuetudo oblinerc; quæ tamen omnes fideles absque gradus vel ordinis discrimine arde ligat. Apud Anghcanos videre licet frustra esse omnem humanum conatum ad confessionem inducendam, divina sanctione sublala ; ipsi enim eam valde commendarunt, et sxpius hortati sunt suos ad eam peragendam ; quam

(i) In vila S. Ambroaii.
(i; In Vila S. Eligii c. vii.
(3) !.. *Hi.* dejgcsiis Anglorum c.xv.

(',' Coae. Co mi. j c l u.
I»l opuaculo hi.
Ie,' Euoplia p. 195.

tamen vehementer omnes refugiunt. Inde videre est nunquam contingere potuisse ut confitendi consuetudo induceretur, vel necessitas agnosceretur, nisi ab ipsis Ecclesiæ exordiis injuncta fuisset, Dei ipsius nomine el auctoritate.

138. Congruit confessionis usus cum Judæorum more ex Dei lege orto ; confitebantur enim delicta, pro quibus vidimus immolabant. '

Objectiones solvuntur

139. *Obj.* i. Confessionis onus nimis gravo est quam quod possit ratiocinando deduci ex potestate remittendi peccata, absque speciali Christi mandato.

140. *Resp.* Non ratiocinio humano , sed Chrisii mandato nititur confessio ; nec alias potuit in Ecclesia universa ab antiquissimis temporibus oblinere. Quæ mandavit ipse, optime innotescunt ex Apostolicis institutis ; Apostolis quippe jussit ut docerent omnia quæcumque illis mandaverat : mos autem confitendi merito recensetur inter instituta quæ Apostoli ex Chrisii mandato sanxerunt. Necesse non est ut omnia Scripturis contineantur, quum potius liqueat prædicationem cl institutionem publicam, viva voce, fuisse praecipuam rationem a Christo statutam, el ab Apostolis adhibitam, ad promulgandum doctrinam el mandata Chrisii ; nec nisi cx occasione ea fuisse scripto consignata. Non igilur ratiocinando confessionis onus inducimus et statuimus; sed consuetudinem pristinam cl universalem confitendi vindicamus, tum Aposlolicæ traditionis certissima auloritate, tum Christi verbis, ex quibus judicandi potestas, quibusnam venia danda sil, quibusnam vero deneganda, manifesto probatur Confessionis necessitas inde sequitur, haud longo et incerto ratiocinio, sed consecutione facili et obvia ; quæ si cuiquam haud omnino manifesta videatur, traditionem el consuetudinem receptam argumentum præbcre certissimum divini mandati contendimus.

141. *Obj.* 2. I't judicium fiat cuinani venia danda sit, cuinam deneganda, parum prodest singula referre quæ quis patraverit peccata, sed salis est pcenitenlls animi habere indicia haud dubia.

142. *Resp.* Peccatorum notitia requiritur, ut quæ pœnilcnti imponenda sint onera ad reparanda quæ patravit innotescant, ct ul remedia congrua praescribantur. Praeterea sui ipsius humiliatio est inter præcipua pœnitenliæ indicia, idcoquc maxime inservit confessio, ut sacerdos judicet utrum venia dignus sit.

145. *Obj.* 3. Venia datur absque ulla peccatorum confessione, quando hæc fieri nequit ; quæ quidem plerumque nonnisi ex parte fit : vix enim aliquis singula in memoriam revocare potest.

144. *Resp.* Quandocumque confessionis facultas deest, animi voluntas Deo est accepta ; qui etiam haud rejicit pœnilcnlem, qui omnia, quorum memor est, delicia recenset. Quod hisce in rerum adjunctis venia detur, ostendit nihil ultra vires nobis injungi, ct bonam animi voluntatem esse Deo gratam ; sed non tollit confitendi necessitatem , quæ cx Scripturis el traditione innotescit.

145. *Obj.* 4. « Luculenta testimonia exstant tum in historiis, tum apud antiquos alios scriptores , quæ doceant hanc fuisse politicam disciplinam, ab Episcopis institutam, non legem a Christo aut Apostolis positam. - - - - Referi Sozomcnus fuisse hanc Episcoporum constitutionem diligenter observatam in Ecclesiis Occidentalibus, praesertim vero Romæ. Quo significat non fuisse universale omnium Ecclc-

(I) Ilcbiew Ritual by I„ Meander. London 1810. ρ. η.

siaruin inslilulurn. » ' Ha objicit Calvinus.

140. *Resp.* Quod referi Sozomenus, special munus Pœnilcntiarii publici, uli fatetur ipse Calvinus : « Is est (quem hodie quoque in singulis cathedralibus Ecclesiis Pœnilceiiiariurn vocant) graviorum criminum, cl quorum censura ad exemplum pertinet, cognitor.·» Illud quidem munus ad disciplinam recte refertur, el ab Episcopis Iolii, sicui elstatui potuit.

147. *Obj.* 5. Non alia tunc viguit confessio , quam quæ apud Pœnilenliarium peragebatur : nam apud eum mulier nobilis singula quæ post baptismum admiserat peccata confessa est, testante Socrate; el munere illo abrogato, ob diaconi facinus ea occasione evulgatum. Ncclarius « unicuique permisit , pro arbitrio, et pro animi sui conscientia ad Sacramentorum communionem accedere. ⁵

148. *Resp.* Viguit, sicut viguerat ab initio Ecclesiæ, confitendi sacerdotibus mos : nam ex necessitate confitendi occasio muneris illius instituendi orta est, uli fidem facit Sozomenus. Quod mulicr illa nobilis omnia sua peccata apud Poenilcntiarium deposuerit,ostendit cum confessarii munere functum, sed non ideo cæteri sacerdotes eo caruisse censendi sunt.Munus quidem speciale Pœnitenliarii,quod cum confessarii munere in illo sacerdote conjunctum erat, abrogatum est, occasione stupri quod diaconus patravit, quum mulier illa oralionibus in Ecclesia vacaret, pœnilentiæ opera sibi injuncta adimplens : sed, eo ablato, mansit confitendi necessitas apud sacerdotem quemcunque. Libertas unicuique permissa ad Sacramenta accedendi in eo posita est, quod Pœnilcntiarii examini nemo subjaceret.

149. *Obj.* o. De confessione singuli sacerdotibus tunc temporis peracta nihil a scriptoribus dicitur, sed soli Pœnitentiario, cujus muneris originem et munia Sozomenus sic describit : · Grave ac molestum ab initio jure-merito visum esi sacerdotibus, tamquam in theatro, circumstante totius Ecclesiæ multitudine , crimina sua evulgare. Itaque ex presbyteris aliquem , qui vitae integritate spectatissimus esset, el taciturnitate ac prudentia polleret, huic officio præfeceruol : ad quem accedentes ii qui deliquerant, actus suos confitebantur. Ille vero pro cujusque delicio, quid aut facere singulos aut luere oporteret, pœnæ loco indicens, absolvebat conlitcnles, a se ipsis pœnas criminum exacturos. » Ha Sozomenus.s

150. *Resp.* Originem hanc muneris presbyteri pœnitenliarii Sozomenus referens , confessionis omnimodam necessitatem ei praebuisse causam declarat : » Cum in nullo penitus peccare, divinioris cujusdam natura sil, et humana præslanlioris ; pœnitenlibus vero, eliam si sæpius deliquerint, veniam dare Deus præceperil : cumque in petenda venia peccatum necessario confiteri oporteat, » — *β»τ»ιlMM>μηι A* τ,λλάχιν *apaprarwi, iiμιι'* › Jicr TopixtXofar· , Ir *rtt* «ÎĤμ,λφiη rir *άμ^τiλΐ* — gfUVe ac molestum, » etc. Ergo Dei mandatum ul poenitentibus daretur venia , ad quam confessio omnino requirebatur, fuit occasio cur ab initio sacerdotibus visum sil, necesse non esse palam in coetu fidelium peccata evulgare. Munus Pœnitenliarii serius inductum est in Conslanlinopolilaiiain el alias nonnullas Ecclesias, quum confilendi necessitas ab omnibus agnosceretur, ex divino pracepto dandi veniam

(I| Calvinus Inst. I· ··■v. iv· n-
(ij Socrates I. v. Insl. civ ť

ptrnilcntibus, quam nemo nisi confitendo assequi posset. Falso igitur asseritur a Dallæo auricularis confessionis privaiim sacerdoti soli facienda· nullum vestigium ea totale reperiri, quum Sozomenus eam plane adslruat, et Pœnilenliarium eo functum esse munere, quamvis publicum aliud munus simul obiret, non obscure indicat.

151.04/. 7. Si de auriculari confessione, auribus scilicet unius sacerdotis insusurrata, esset sermo, diaconi facinus non innotuisset, quod divulgavit mulier ultra modum confitendo progressa.

152. *Resp.* Profecto dc confessione soli Pœnitcnliario facta loquitur uterque scriptor, uti verba eorum manifestam faciunt fidem. Quomodo autem divulgatum fuerit fiagitium, non satis exploratum est. Sozomenus dicil : « Matrona quædum nobilis, ob peccata quæ confessa fuerat, jussa ob hoc presbytero jejunare, ac Deum suppliciter orare ; dum hujus rei causa in Ecclesia moraretur, a diacono se stupratam esse prodidit. »— «rtpmm. Socrates dicil eam apud Pœnitentiarium omnia post Baptismum admissa deposuisse ; deinceps post aliquod temporis intervallum accusando aliud peccatum detulisse, quod scilicet, dum pcenilentiæcausa in Ecclesia versaretur, cum diacono concubuisset : »f» -, Χαι ἀλλι *πταιμαι tavitr* »ar«y«jiu, ‘ — Voces ab utroque scriplore adhibitæ *indicium, delationem, accusationem* proprie significant, nec ad confessionem indicandam plerumque usurpatur. ‘Narrat Socrates diaconum idcirco ab Ecclesia ejectum, et lurbas magnas excitatas, el abrogatum Pœnitentiarii munus : quæ omnia optime cohærcnl, si mulieris indicio apud ecclesiasticum judicem res gesta innotuerit. Cæterum tota series orationis obstat ne de publica confessione inlclligatur, quum Sozomenus dicat grave ac molestum ab initio visum esse in ccelu fidelium confiteri. Ideo autem abrogatum est munus,quod ex pœnilcntiæ imposita a Pœnilenliario occasione patratum sit facinus. Cuique deinceps facta est facultas sibi consulendi, juxta conscienti® dictamcn, quin Pœnitentiarii, etiam de gravioribus deliciis, sicut antea, standum foret judicio. Profcclo privatam confessionem haud fuisse sublatam constat ex plurimis certissimisque documentis, quæ dc ea vigente omni ætatc in Ecclesia Conslanlinopolilana, sicut cl ubique, fidem faciunt, cl ex consuetudine nunquam interrupta, quæ adhuc ibi servatur.

155. *Obj.* 8. Omnis confessionis ritus abrogatus est m Ecclesia Constantinopolilana: « Hanc autem abrogationem tot locis evidenter Chrysoslomus testatur, Conslanlinopolilanæ el ipse Ecclesiæ Præsul, ul mirum sit istos (Ca//io*licos)* audere contra mulire. » Ita Calvinus, qui pergit plura Chrysostomi referre testimonia.

154. *Resp.* Chrysoslomus sæpius in suis concionibus ad muneris Pœnilentiarii abrogationem alludere videtur, ct inde sumere occasionem hortandi fideles ad confessionem Deo faciendam. Quum autem maxime laboret in pravo pudore, quo ab hac relinebantur nonnulli, depellendo, liquet eam inlelligi quæ sacerdoti Dei vices obeunti fit. Sic in loco, quem inter plura objicit Calvinus, dicit : « Si huc usque fuerimus

(l) Eccl. hist. 1.*1*, c. xix.

ł. Ccnicl Perrone iterato cani confessam esse apud Pa-nilentiarium, quod ex versiono Valcsii colligitur : tellus «ero indicium magis denotat, nisi quod suipsius dicatur delictum quod detulit. Facilius explicatur quomodo res divulgata sil cum tanto muneris Pœnitentiarii odio, si dicamus eam detulisse stuprum forsan ad ipsum Pu-tii tcntiarium, in foro lamcri externo. Cirtcrum plurimis aliis rationibus res poluit innotescere.

i

négligentes , iniquitatem in opus progressam mox occidamus per confessionem , per lacrymas , per propriorum commissorum accusationem. Nihil enim tam exilialc peccato, quam peccati accusatio condcmnalioquc, cum pœ- 'niludine lacrymisque conjuncta. Condemnasti peccatum tuum ? deposuisti sarcinam. Quis hæc dicil? ipse judex Deus. Dic tu peccata tua prior ul justificeris? Cur igitur, le quæso.pudescis et cruhescis dicere peccata lua ? Cave enim homini dixeris, ne tibi opprobret. Neque enim conservo confiteris, ul in publicum proferat, sed ei qui Dominus est, ei qui lui curam gerit, ei qui humanus est, ei qui medicus csl, ostendis vulnera. »! Alias hortatur ad confessionem : » Cibis ebrietateque dimissis, ad arctam vitam nos transferamus. Nam confessionis tempus est el non initialis el baptizatis : his quidem ul post pœnitenliam peractam ad sacra veniant mysteria : illis vero ut, ablutis in Baptismo maculis, pura conscientia ad mensam accedant. ·· * Alibi ait : « Peccatum non per peccati additamentum tegitur, sed per pœnitenliam et confessionem. »'

15i>. *Obj.* 9. Venerabilis lieda dicit : «Quisquis vel haeretica pravitate, vel superstitione gentili, vel Judaica perfidia, vel etiam schismate fraterno, quasi vario colore per Domini gratiam caruerit, necessc est ad Ecclesiam veniat, colorcmque fidei verum quem acceperit, ostendat. Cætcra vero vilia , tamquam valetudinis, el quasi membrorum animæ atque sensuum , per seipsum interius in conscientia el intellectu Dominus sanat et corrigit. »4 Ergo sacerdoti horum confessio non est facienda.

1'6. Rexp. Mme est Beds» quos recenset ad Ecclesiam accedere debere, ut a lepra mundentur, fideles autem in ipsa Ecclesia ſmunditiem si qua cos infecerit labes, recuperare, opera tamen sacerdotum ; ait enim alibi : « Porro gravioris lepræ ſmmundi liam juxta legem sacerdoti pandamus . atque ad ejus arbitrium qualilcr et quanto tempore jusscrit, purificari euremus. « ' Ipse autem narrat militem quemdam Cœnredo regi acceptissimum sæpius ab eo admonilum « ul confiteretur el emendaret, ac relinqueret peccata sua, ▮ distulisse, ct in moriis discrimine positum noluisse ea confiteri, ne metu mortis videretur egisse ; et desperatione obrutum obiisse, quum dæmon illi visus sil codicem obtulisse iii quo«omnia scelera, non solum quæ opere vel verbo,sed etiam quæ tenuissima cogitatione» pcccaVerat,referebantur. « Hanc historiam, sicut a venerabili Antistite Pechtelmo didici, simpliciter, ob salutem legentium sive audientium, narrandam esse ƀutavi.»

157. *Obj.* 10. Confessio juris divini haberi nequii : nam « certe nullam de ea statutam fuisse legem aul constitutionem anlelnnocenlii 111. tempora »T constat ex annalibus ecclesiasticis.

158. *Resp.* Calvinum ex ore suo damnamus : nam confessionis *vetustissimum esse usum* fatetur, quem nulla ïege aul constitutione ecclesiastica nixum esse declarat. Ad jus divinum igitur referendus est : nec enim existimandum fideles tanto oneri sese ex antiquissimis temporibus sponte veluti subjecisse, nulla lege cogente. Recte ad fnnocenlii tempora lex ecclesiastica refertur, sed ex ipsius verbis liquet non novam ea induci obligationem.

; i; De Lazaro Concio i». 1. ii. p. 54». Vide apud Jacoburn [loilcan in Historia Confessionis auricularis c «ii. cl «iii. loca Chrysostomi illustrata.

■) *Horn.* i. in Mallh.

(S) Hom. «Is iii. alias alii, in Mallh.

(4) L. r. in c. xvii. Lue.

IS, In c. ». ep. Jacubi.

(0) L. ». hist. Eccl. c. si»,

(?, Caltinus Inst. l. iii. c. i», a. T

sed divinum jus urgeri, poena ecclesiaslir.r censuræ intentata ei qui annum integrum ei satisfacere negligeret.

159. *Obj.* H. Apostolos excepisse baptiwilorum hominum confessiones nullibi legimus. De munero eas audiendi silet S. Paulus in epistolis ad Timotheum el Titum, licet munia sacrorum ministrorum ex professo explicet.

160. *Resp.* Ros geslæ Apostolorum panem referuntur, et quæ potius ad Ecclesiæ exordia el diffusionem perlinent, quam ad animarum regimen. Cætcrum post relatum dæmoniaci hominis impetum in septem filios Sceva, Jesu invocationem in suos usus adhibentes, dicitur innotuisse Judæis et Gentilibus Ephesi morantibus,«el cecidit timor super omnes illos, ct magnificabatur nomen Domini Jesu. Mullique credentium veniebant, confitenles et annuntiantes actus suos. » — ΓìλΜ< r! rjr rrtirrariαxcrur xpXcrrs *Iζμι->.ιγΐνμιιιι* χα< «ra^iAAerrir ràr rrpi£tir ἐπΐ».ι — Liquet fideles qui jam crediderant ,verboprætcrito notari, quos salutari timore perculsos magicas artes el superstitionem omnem penitus abjecisse ea occasione contigit, adeo ut ipsi accesserint sui accusatores, ct sigillalim actus suos contra divinam legem enarrarint, libris, quos pravo studio consueverant legere, Apostolis ad comburendum traditis : « Multi autem ex eis, qui fuerant curiosa sectati, contulerunt libros, et combusserunt coram omnibus : et computatis pretiis illorum, invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta millium. »i Quod confessarii munus non recensuerit Paulus, non obstat : nec enim sibi proposuit singula sacrorum ministrorum munia explicare, sed doles præscrlim quibus ornari debent, et Episcopi in regenda Ecclesia solicludincin commendare. Cætcrum quæ ad Timotheum scripsit : « Manus cilo nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis; »*a S. Paciano et aliis de manuum impositione quæ fiebat absolvendo peccatores explicantur : hæc scilicet temere facia consortium est quoddam peccatorum alienorum.

101. *Obj 12.* Nemo potest sua omnia recensere peccata, ideoque singulorum peccatorum examen et confessio impossibilis est : « Hac carnificina plus quam crudeliter divexatæ sunt eorum animæ, qui aliquo Dei sensu afficiebantur. » * Ita Calvinus.

102. *Resp.* Satisfit oneri confitendi dum quis ea confitetur quæ post diligens conscientiæ examen novit a se patrata. Igitur nihil impossibile exigitur, nec ulla carnificina fit animarum ; sed puritas conscientiæ fovetur, latebras omnes perscrutando, ct remedium animæ impetratur, expositis medico vulneribus. « Impium est, » inquiunt Patres Trideniini , « confessionem quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. Constat enim nihil aliud in Ecclesia a pœnilenlibus exigi, quam ut, postquam quisque diligentius se excusserit, et conscientiæ suæ sinus omnes et latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum et Deum suum mortaliter offendisse meminerit : reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt , in universum eadem confessione inclusa esse inlelligunlur. »ş

Act.te. Animadvertit Bloomfield : » The eapreteiout are nearly synonymous , and denote Irank and open confession , with a narration of all circumstance By the «partir arc especially meant magical practice though alto including sine of every kind. »

(») Ibidem <9. (Λ) I. Tim. v. 2Ĩ.

(»', Insf. I. iii. c. jy. n.

(·') Sc xiy. cap. v.

103. *Obj.* 13. Quæ obtinuit apud veteres confessio, erat publica delictorum quorum<lam agnitio, in sui humiliationem, çt scandali reparationem : omnino diversa a secreta confessione uni sacerdoti facta.

101. *Resp.* Confessio, juxta Apostolicam regulam , ab initio usitata flebat solis sacerdotibus, uti Origencs,Cyprianus, Basilius, Leo, et alii plurimi fidem faciunt. Contigit nonnunquam peccata publice agnosci, quod tamen ad consuetudinem vel legem ecclesiasticam quorumdam locorum, potius quam ad divinum jus referendum est. Privatam apud sacerdotes confessionem præmitli consuevisse public® illi confessioni ex Origene colligitur. Apud omnes exploratum est publicam confessionem non esse a Deo injunctam : quapropter ea veterum testimonia quæ confessionis adstruunt necessitatem, de privata confessione intelligere necesse est.

163. *Obj.* U. Tota Casuistarum disciplina posterioris ælatis est, quæ argumento est haud levi confessionis usum recens esse adinventum.

166. *Resp.* Fatetur Calvinus confessionis usum esse vetustissimum : nec desunt in Tertulliani et Augustini et aliorum operibus casus conscientiæ , quamvis non statim disciplinæ formam scientia morum nacla sit. Sic et dogmatum vindiciæ tardius in formam scholarum redactæ sunt. Equidem prioribus sæculis instituebantur candidali a sacerdotibus; quorum præceptis viva voce traditis ad munia omnia rite obeunda parabantur. Progrediente tempore visum est pluribus enucleatius exponere morum principia, eaque singulis accommodare casibus : quæ disciplinæ tradendæ ratio eo magis necessaria visa est , quod plurimis latis legibus ecclesiasticis et censuris, casuum solutio non unice pfflttta MM principiis morum ratione ct fide innotescentibus.

Animadversione».

167. Ex confessionis necessitate sequitur omnia peccata mortalia qnre quis se patrasse noverit, necessario exponenda osse confitendo : nam quidquid saluti obstat, clavium potestate tollendum est, ut in regnum catiorum pateat ingressus. Eadem de Singulis peccatis mortalibus viget ratio, sedet de peccatorum numero, quodlibet scilicet peccatum est ab alio distinctum. Imo circumstanti® quæ mutant speciem necessario exponendæ sunt: nam novam malitiam inducunt, quæ alteri peccato respondet. Sic homicidium sacerdotis in Ecclesia patratum sacrilegii habet malitiam, person® locique ratione, et divin®legi proinde pluribus cx capitibus adversatur.

168. Divino jure confessio sacerdotibus injuncta est ; ut autem flat secreto, vel publice, non est definitum lege Chrisii, ideoque sufficit confessio soli sacerdoti facta , uti ex S. Leone didicimus. « Quoad modum confitendi secreto apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum et sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum , tum ob Ecclesiæ offensae ædificationem , delicta sua publice confiteri possit ; non est tamen hoc divino precepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege praciperetur, ut delicia, præsertim secreta , publica essent confessione aperienda. » ! Ila Tridenlini Patres. Apud aliquas Ecclesias ea disciplina recepta olim fuit, ut peccatorum quorumdam confessio publice fieret. Quando palam patrata sunt facinora cum gravi fidelium offensione, ad peccatoris humiliationem et reparationem scandali, exigebatur sæpius

(1J Sms. al». cap. V. de P<rnil

publica delicii agnitio : sed peccata occuli» plerumque luebantur confessione secreta.' Saltem nulla Ecclesiæ universalis loge unquam præccptum esi ul occultorum delictorum lierot publica confessio ; nec unquam alicubi obtinuit mos omnia absque discrimine peccata publice in cœlu fidelium confitendi : qui sane vix bonis moribus conveniret, ct immania secum traheret incommoda.

165). Ex ipsa confessionis natura sequitur confessarium ardissime teneri ad colanda omnia quæ fuerint apud eum *sacramentaliter,* uti aiunt, deposita, in confessione scilicet ad peccatorum remissionem consequendam directa. Hinc Concilium Lateranense IV. decrevit :« Caveat omnino ne verbo, vel signo, vel alio quovis modo prodat aliquatenus peccatorem ; sed si prudentiori consilio indiguerit, illud absque ulla expressione personæ caute requirat : quoniam qui peccatum in pœniteuliali judicio sibi detectum praesumpserit revelare, non solum a sacerdotali officio deponendum decernimus , verum etiam ad agendam perpetuam poenitentiam in monasterium detrudendum. »[1]

170. Nihil aliud a Concilio Lateranensi de obligatione confitendi statutum censendum est, quam ul divino præccplo hac de re semel saltem in anno satisfiat, poena excommunicationis negligtntibus intentata : « Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter, saltem semel in anno, proprio sacerdoti , el injunctam sibi poenitentiam studeat pro viribus adimplere, suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum : nisi forte de concilio proprii sacerdotis, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab ejus perceptione duxerit abstinendum, alioquin el vivens ab Ecclesiæ ingressu arcentur, et morions Christiana careat sepultura. »[1]

CAPUT V.

DE SATISFACTIONE.

§. 1. *De Pania temporali.*

171. Tros esse pœnitcntiæ partes tradit Concilium Tridenlinum , contritionem scilicet, confessionem el satisfactionem. *Satisfactionis* nomine inlelligilur opus in pœnam peccati a sacerdote injunctum,el a pœnitcnle acceptatum Illud jam pro explorato habemus, hominem nihil posse facere quo ob injuriam Deo peccato irrogatam satisfiat : el pccnilentis operum totam virtutem a gratia Dei derivari, nec nisi Christi meritorum intuitu Deo posse aliquatenus esse acceptum. Igitur dum de poenitentium satisfactione, quatenus ad Sacramentum pertinet, fit sermo, id lanium inlelligimus, opera in pœnam peccati a sacerdote injungi posse, eaque rite peracta, per Christum prodesse ad pœnas temporales peccatis debitas luendas. De ipso reatu peccati, ct de suppliciis ælernis nulla est quaestio; ea enim nullo hominis conatu tolli, sed unius Christi meritis constat.

172. Jam, *in tractatu de Gralia,* de oratione, jejunio cl eleemosynis disseruimus, eaque bona opera rite vocari, cl mercedcm apud Deum mereri ostendimus. Ad hæc tria veluli genera omnia pœnitcnliæ opera revocantur quod enim dicitur apud Tobiam : « Bona est oralio cum jejunio cl eleemosyna, » omnia complectitur : « Jejunio scilicet, » uti animadvertit Augustinus, de Christi sermone loquens , « universam corporis.castigationem significans; eleemosynis omnem benevolentiam cl

(1) Cap. ni. <ij Ibidem.

Is) Tob. xii. 8.

beneficentiam, vel dandi, vel ignoscendi ; el oratione insinuans omnes regulas sancti desiderii. ‖ * Satisfactionis nomen novatoribus sæcnll decimi sexti invisum fuit, qui opera pœnilentiæ oderunt. Luthcrus ait : ■ Vehementer odi, ct sublatum vellem hoc vocabulum, satisfactio. » * Calvinus veteres omnes adversarios agnoscens, iis haud veretur refragari : « Parum me movent quæ in veterum scriplis de satisfactione passim occurrunt video quidem eorum nonnullos, dicam simpliciter omnes fere quorum libri extant, aut hac in parte lapsos esse , aut nimis aspere el dure locutos. ■3 Sectarii omnes hos sequuntur duces magno consensu , si exceperis Oxonienses, qui sanius sapore coeperunt, quamvis nullam plenam peccatorum indulgentiam ante diem judicii concedi peccantibus post baptismum censeant.

173. Concilium Tridenlinnm definitionem hanc edidit : - Si quis dixerit, lotam pœnam simul cum culpa remitti semper a Deo , salisfaclionesque pœnilenlium non esse aliam quam tidem qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse; anathema sil. » *

Propositio.

Tota poena peccati non semper a Deo remittitur simul cum culpa.

174. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Moyses ct Aaron in pœnam culpæ admissæ, c occasione aquarum educendarum c rupe, prohibiti sunt ingressu in terram Chanaan ;5 quæ iis gravissima erat pœna. David a Nathan increpitus dixit : « Peccavi Domino. Dixitque Nathan ad David : Dominns quoque transtulit peccatum tuum : non morieris. Verumtamen , quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc , filius, qui natus est tibi, morte morietur. » * H;rc quoque gravissima habenda est poena , pernitenti, dimissa culpa , irrogata. Eidem ctijusdam elationis animi in recensendo populo veniam deprecanti, gravissima pœna est inflicta : ■ Peccavi valde in hoc facto : sed precor Domine, ul transferas iniquitatem seni lui, quia stulte egi nimis. » Gad propheta ei judicium divinum annuntiavit : « Aut septem annis veniet libi fames in terra tua :aut lrihus mensibus fugies adversarios tuos, et illite persequuntur ; aut certe lribus diebus erit pestilentia in terra tua. >!

175. *Probatur* 2. *ex Patribus.* Augustinus ait: « Cogitur homo tolerare, etiam remissis peccatis, quamvis ul in eam veniret miseriam , primum fuerit causa peccatum. Productior est enim ꝑa , quam culpa , ne parva putaretur culpa, si cum illa liniretur et pœna. Ac per hoc, vel ad demonstrationem debilæ miseriæ, vel ad emendationem labilis vilæ, vel ad exercitationem ħecessario ꝑatientia , temporaliter hominem detinet pœna , etiam quem jam ad damnationem sempiternam reum non detinet culpa. » · El alias: «Impunita peccata eorum, etiam quibus ignoscis, non reliquisti. Sic prorogasti misericordiam, ul serva■ res ei veritatem. »9 S. Gregorius Magnus : « Nequaquam igitur peccato parcitur, quia nullatenus sine vindicta

(I) L. de perfjusi. c. viii.

(S) In assert, art. v. (3) Inst.). iii. c. iv. n. 38.

(4) Hess. xiv. can. xii.

(B/ Num. xx. 49.

(O) II. lleg. xii. 13. Adnolanl Oxonienses : « licrc is a perspicuous instance of a penitent restored to Cod's favour, at once, yet his sins afterwards visited, and it needs very little experience io life to be aware that such punishments occur continually , though no one lakes them to be an evidence that the sufferer himself is under Cod'· displeasure, but rather aceounts them punishments, even when we have abundant proofs of ħi faith, love, holiness, and fruitfulness in goo works. · Tracis Vol. iv. N. T0. p. T.

(7) tl. Keg. wiv. 10.

(s) Tract, exxiv. in Joao. n. a.

(V] Enarr. in I's. I.

laxatur. Sic David audirc post conicssioncm meruit : « Dominus transtulit » peccatum tuum; » ot tamen mullis post cruciatibus afflictus, reatum culpæ *quam* perpetraverat, exsolvit. » '

Objecitones solvunliir.

176. *Obj. I. Plena* peccatorum indulgentia pœnilenlibus in Scripturis promittitur : · Ego sum, ego sum ipse qui deleo iniquitates luas propter me, cl peccatorum tuorum non recordabor. » '

177. *Resp.* Toccata a i'eo dolentur, et oblivioni voluti dantur, quando ea pernitentibus remittit : constat autem cum haud semper omnem relaxare pœnam.ideoque generales illæ lndulgentia promissiones inlclligcndæ sunt de plena culparum remissione, salvo jure exigendi poenam temporalem, vel dc omnimoda remissione iis qui vehementiori dolore plangunt peccata.

178. *Obj.* 2. « Impietas impii non nocebit ei, in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua. »sNocercl autem si adhuc luenda foret poenis temporalibus.

179. *Resp.* Eo loci Deus per Vatem peccatores certiores facit eorum delicta non obstare saluti, si ex animo ea abjecerint; de peccatore scilicet ad bonam frugem redacto dicit : « Omnia peccata ejus quæ peccavit, non imputabuntur ci : judicium el justitiam fecit, vita vivet. ⅋ Inde autem inferre non licet nullum incommodum vel delrimentum peccatori obventurum : liquet enim eam esse divinae justitiæconsuetam oeconomiam, ul plurimas poenas *adhuc* lu.il. quod in Davide :t regno pulso maxime *videre est*

180. *Obj.* 3. Christus abunde pro nobis satisfecit : unica sui oblatione omnium deletis peccatis : » ipse est propitiatio pro peccatis nostris. » · « Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata. ⅋ · Ergo quoties intuitu ejus datur venia, nulla manet pœna luenda; hæc enim foret ejus satisfactioni injuriosa.

181. *Resp.* Copiosa quidem est Christi redemptio, cui nihil prorsus dccsl ; sed applicatio ejus ex ipsius consilio pendet, qui noluit peccatores ejus frui beneficio, nisi conditionibus quibusdam adimpletis. Quod culpa ejus intuitu pœnitcnliibus remittatur, pœna temporali plerumque manente, ex divina oeconomia in Scripturis exhibita, el ex perpetuo Ecclesiæ sensu didicimus : nec hac ratione injuria fit Christi satisfactioni, quæ plenissima agnoscitur. Pulchre Oxonienscs animadvertunt nos non aliter posse ad Deum accedere , quam sacrificio a nobis oblato, quod Christi cum sacrificio conjungatur. »7

182. *Obj.* 4. Remissio illa dimidiata Deum dedecet : nec enim vere ignoscere dicendus est qui pœnam adhuc irrogat. Prælerea remissa culpa tollitur omnis pœnæ ratio, quæ proinde injusta erit.

183. *Resp.* Deum maxime decet misericordiam cum justitia conjungere, ne peccator veniæ facilitate relabatur, Semel concessa in Baptismo peccatorum indulgentia plenissima, sapienter misericordiæ exercitium deinceps altemperat, ut peccator inlelligal non adeo

il'i L. ii. moral, c. xxvii.
ɛ Ihiiai «.
(J, V.iech. xxxiii.
(I', Ibidem 10.
(S) I. Joan. ii. 1.
(0, IItb.ii. tu.

(7) II Ilie doctrine of the Atonement ia conveyed in the expression o(Cueist crucified, as used by St. Paul, it is by teacliini, at Ihe same time , the necessity of our mortification, which is repugnant to opinions now received. It is expressing, in other words, our Savioiu's declaration , « be that cometh after me must lake up his cross ■ daily and follow mo » They both imply that we cannot approach Goo without a sacrifice, — a sacrifice on the part of huiiuu nature in union with that of our Saviovn. » Vol. iv. Tract. N. 80. p. 13.

levem esse culpam data sibi dona peccando abjicere.

184. *Obj* S. Quæ in Scripturis enarrantur peccatoribus post remissa peccata inflicta, in alionim terrorem et ad reparandum scandalum decreta censenda sunt, potius quam ad peccata expianda.

48S. *Iirsp.* Inflicta sunt in poenam peccatorum, uti ex Scripturae verbis patet; cesserunt autem in aliorum terrorem , cl in scandali reparationem. Cæterum non constat populum scandalum passum esse ex censu Davidico,quem tamen pcenas gravissimas allulisseliquet.

180. *Obj.* 6 S. Ambrosius de Petro dicit : « Lacrymas ejus logo; satisfactionem non lego. »

<87. *Resp.* Satisfactio apud auctores profanos excusationem seu vindicias significat, quo sensu eam hic usurpari ex contextu liquet: «Non invenio quid dixerit, invenio quod fleverit : lacrymasejus lego, satisfactionem non lego : sed quod defendi non potest, ablui potesl. » !

§. II. *De operum pœnilentiœ virtute.*

188. Pœnam temporalem, quæ culpa remissa sæpe superest, redimi posse operibus poenitentiae definivit Concilium Tndenlinum : «Si quis dixerit, pro peccatis, quoad pœnam temporalem , minime Deo per Christi merita satisfieri, poenis ab eo inflictis , et patienter toleratis, vel a sacerdote injunctis, sed neque sponte susceptis, ul jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam poenitentiam esse tantum novam vitam ; anathema sil. » « Si quis dixerit, satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Jcsum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, et verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sil.·' BaM placita adhuc novatoribus communia sunt, ideoque contrariam Ecclesiæ doctrinam vindicare juval.

Propositio.

Satisfactiones, quibus pernitentes per Christum Jcsum peccata redimunt, sunt cultus Dei ; qui nullatenus doctrinam de gratia, vel verum Dei cultum, vel beneficium mortis Christi obscurant.

18!). *Probaturi, ex Scripturis.* Daniel Nabuchodonosorcm hortatus est: « Quamobrem, rex, consilium meum placeal tibi, el peccala tua eleemosynis redime, el iniquitates luas misericordiis pauperum : — T°T pjy jrw pia _ forsitan ignoscet delictis luis, n! Igitur eleemosynæ, pœnitentis animi indicia, ad placandum Deum oblalæ, ci gralæ sunt, cl ad redemptionem peccatorum prosunt : nisi enim Daniel id pro explorato habuisset, haud suasisset Nabuchodonosorieas spe iliaci consilio dare. Justitia Hebraice misericordiam et eleemosynarum largitionem sæpe significat. Disrumpcre peccala, quæ vis csl vocum , esi ca largiendo tollere, prout optime intellexit Vulgatus interpres.

190. Ninivitarum exemplum celebre est : Jona enim prædicenle Ninive subversionem post quadraginta dies,jejunium publicum omnium civium indictum est, qui el saccos induti planxerunt peccala ; «CTediderui viri Ninivilæ in Deum : et praedicaverunt jejunium , el vestin' sunt saccis a majore usque ad minorem.....Et vidit Deus opera eorum, quia conversi sunt dc via sua mala ; cl misertus csl Deus

(<) L.x. in tueam § ββ. c. xxiii. Eadem verba occuriunl in serin. S. Maximi Taurin. Senn iii. inter hiemale· Je Negation Petri.

₵ Seas. tir. can. «iii. ii». ;i; 11»n. i» tl>

snper militiam, quam locutus fuerat ul foceret eis, et non fecit. » ‘ Illa opera, pœnitenliæ indicia ct fructus, Deum placarunt. Ea igitur quæ nunc fiunt animo pœnilenti, et per Christum Deo offeruntur, ei grata procul dubio sunt, nec ullatenus cultui ejus adversa.

191. Ad opera illa pœnilentiæ passim hortati sunt sacri Vates : ‹ Convertimini ad me in loto corde vestro, in jejunio, et in fletu, el in planctu. El scindite corda vestra, ct non vestimenta vestra , cl convertimini ad Dominum Deum vestrum : quia benignus el misericors est. n * Joannes Baptista ad fructus pœnilentiæ faciendos turbas hortatus est : « Facite fructum dignum pœnilentiæ. »■ Apostoli ad poenitentiam prædicandam missi sunt. Ex usu loquendi hæc denotabat non tantum animi dolorem, sed ct ejus indicia operibus exhibita. Ergo hæc Deo grata sunt, et ad cultum ejus pertinent.

192. *Probatur* 2. *ex Patribus*. Tertullianus ait : « Quam porro ineptum ptfuilenliam non adimplere, et veniam delictorum sustinere? Hoc est pretium non exhibere, ad mercedum manum emittere. Hoc enim pretio Dominus veniam addicere instituit : hac pœnitentiæ compensatione redimendam proponit impunitatem. ⅝ — « offendisti, sed reconciliari adhuc potes ; habes cui satisfacias ; el quidem volentem. »4

195. Origcnes : « Si tamen invenerit manus tua pretium quod restituat. Quale pretium? Pœnilentiæ sine dubio lacrymis congregatum, et manibus, id est labore boni operis inventum. » ° Et alias : « Poenitendo, flendo, satisfaciendo deleat quod admissum est. » 7

194. S. Cyprianus , de martyrum , scilicet qui aliquod supplicium propter fidem passi erant, intercessione, ut lapsi stnlim donarentur Ecclesiæ communione, querens, dicit : « Intercedunt nc rogetur Deus, qui indignar se ipse testatur. Intercedunt ne exoretur precibus et satisfactionibus Christus, qui negantem se negare profitetur ..... nc Deo indignanti satisfiat..... Datur opera ne satisfactionibus ct lamentationibus justis delicia redimantur, nc vulnera lacrymis abluantur. » Lapsos a Novatianis recipi, omni pœnilentiæ lege soluta, queritur; quos frustra asserere honorem sic Deo reddi animadvertit : « Honor ergo dalur Deo, quando sic Dei majestas et censura contemnitur, ut cum se ille indignari ct irasci sacrificantibus dicat?» « Sublata poenitentia, nec ulla cxomologcsi criminis facta, despectis episcopis atque calcatis, pax a presbyteris verbis fallacibus prædicctur, cl nc lapsi surganl, aut foris positi ad Ecclesiam redeant, communicatio non communicantibus offeratur? Quibus etiam non salis fuit ab Ecclesia recessisse, spem lapsis satisfactionis et pœnilentiæ sustulisse, fraudibus involutos, vel adulteriis commaculatos, vel sacrificiorum funesta contagione pollutos, ne Deum rogarent, ne in Ecclesia exomologesin criminum facerent , ab omni sensu ct fructu poenitenliæ removisse , foris sibi extra Ecclesiam cl contra Ecclesiam constituisse conventiculum perditæ factionis, cum male sibi consciorum, cl Deum rogare ac satisfacere nolentium caterva conflueret. » 8 El alias : « Orare oportet impensius, cl rogare, diem luctu transigere, vigiliis noctes ac fletibus ducere, tempus omne lacrymosis lamentationibus occupare, stratos solo adhærcre cineri, in cilicio et sordibus volutari. . ▮ . . Qui sic Deo satisfecerit,

(l) Jona iii. S. u». (») Joel. ii. It.
(t) Mali. iii. 8. 1 L. de ẞ-nit. c. vi.
(t.) Ibidem c. iii.

↑ (b) Hom. n. in Levit.
(▷ Hom. vi. in Exodum.
(·) Ep. ad Cornel. I. i. ep. iii. alias |,. aljJS |jIt

qui pœnitcnlia facti sui, qui pudore •delicti plus et virtutis cl Odei de ipso lapsus sui dolore conceperit, exauditus ctadjutus a Domino, quam ĉontrista verat nuper, lætam faciei Ecclesiam : nec jam solam Dei veniam merebitur, sed coronam. » 1

195. S. Ambrosius : · Crimina bonis operibus fideique prelio et miseratione redimamus. » * Et alias eleemosynarum largitione redimi quodammodo peccata tradit : « Habemus plena subsidia, quibus peccata nostra redimamus. Pecuniam habes? Redime peccatum tuum. Non venalis est Dominus, sed tu ipse venalis es : redime te operibus tuis; redime te pecunia tua. » * Et alias : « Sicut qui pecunias solvunt, debitum reddunt, nec prius evacuatur tonoris nomen, quam lotius sortis ad nummum usque quocumque solutionis genere quantitas universa solvalur; sic compensatione charitatis acluumque reliquorum, vel satisfactione quacumque, peccati pœna dissolvitur. » *

19G S. Hieronymus : « Qui peccator est, et quem remordet propria conscientia, cilicio accingatur, et plangat sua delicta . . . el cubet vel dormiat in sacco, ul praeteritas delicias, per quas Deum offenderat, vilæ austeritate compenset. »

197. S.. Augustinus : « In melius est vita mutanda, el per eleemosynas de peccatis praeteritis est propitiandus Deus, non ad hoc emendus quodammodo, ul ea semper liceat impune committere · nemini enim dedit laxamentum peccandi : quamvis miserando deleat jam facta peccata si non satisfactio congrua ncgligatur. » · Et alias : " Non sufficit mores in melius commutare, et a factis malis recedere, nisi etiam de his quæ facta sunt, satisfiat Deo per pœnilentiæ dolorem . per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium, cooperantibus eleemosynis. n'

198. S. Pacianus : « Obtestor et deprecor ne pudeat in hoc opere, nc pigeat opportuna quamprimum remedia salutis invadere, dejicere mœroribus animum, sacco corpus involvere, cinere perfundere, macerare jejunio, mœrore conficere, mullorum precibus adjuvare. In quantum pœnæ vestra non pepercerilis, in lanium vobis Deus parcet. » *

199. S. Fulgentius : « Omni homini in hac vita potest esse utilis pœnitentia quam quocumque tempore homo egerit, quamlibet iniquus, quamlibet annosus, si lolo corde renunciaveril peccatis præterilis, et pro eis in conspectu Dei non solum corporis, sed etiam cordis lacrymas fuderit, el malorum operum maculas bonis operibus diluere curaverit, omnium peccatorum indulgentiam mox habebit. °'

200. *Probatur* 3. *ex disciplina pamitentiali. Publica* pœnitentia ob nonnulla gravissima delicia semper imponi consuevit ; et a tertio sæculo juxta certas leges peragebatur, *Canonica* idcirco dicta. Gravissimae sane pœnæ injungebantur, quæ per annos plurimos luebantur ob delicia etiam occulta, uti ex librorum pœnilenlialium regulis constat. Igitur persuasum est veteribus ea opera prodesse ad placandum Deum, et ad pœnarum alias luendarum remissionem. 10

(1) L. de lapsis.
(t) L. ii. de Abel el Cain, c. iii.
(S) L. de Elia el jejunio c. M.
(4) L. sii. in Lucam. (8) Comm, in c. i. Joel.
(C) Enchirid c. lxx.
(7; Serm. cccli. alias l. inter quinquaginta.
(8) Parames. ad Penii.
(9) L. de fide jd Petrum c. iii.
(10) Sa-culo tertio solctnniorea pwniieutir gradus jam distinguebantur, uti liquet ex epistola canonica S. Gregorii Neocssireeosis can Ii. > A7e*titu* seu luctus est extra portam Oratorii, ubi percalorvtn stantem oportet fideles ingredienles orare , ut pro se precenlur. JrcMiu est intra portam,

Objectiones solvuntur.

201. Obj. 1. · In hanc stininim rcci- * dont omnia, nos quidcm n Dei dementia delictorum veniam impetrare, sed intercedente merito operum, quibus peccatorum noxa compensetur, quo debita justiliæ Dei satisfactio persolvatur. » * Ita Calvinus.

202. *Resp* Non merito operum veniam impetramus, sed Chrisliintuitu , qui pro nobis justitiæ divinæ satisfecit ; opera tamen post veniam impetratam facta graliæ auxilio per Christum valent ad pœnas temporales lucudas.

203. *Obj.* 2. « Talibus mendaciis oppono gratuitam peccatorum remissionem, qua nihil in Scriptura clarius prædicalur. Cur *gratis* additur, nisi ad tollendam omnem satisfactionis opinionem ?» Calvinus iterum.

204. *Resp.* Quæ Augustini verba supra retulimus, tacito auctore recenset Calvinus, el mendacia appellat principia ilhi certissima fis gratuita peccatorum remissio nullatenus adversatur: nam *gratis* remittuntur delicta, quum nihil *quod nostris viribus* flat, ullatenus valeat remissionem mereri. Est mera cl summa Dei libcralitas, quod , nullo a nobis pretio oblato , detur venia : est summa Servatoris misericordia , quod sc Palri victimam pro nobis obtulerit, pretio soluto. Nulla satisfactio nostra mcrelur justificationem, ideoquo *gratis* justificari ðicimur; sed non ideo satisfaciendi ob pœnas temporales facultate caremus, Chrisli gratia adjuti.

205. *Obj.* 3. « *Quum* Scriptura universa testimonium Christo deferat, quod per nomen ejus sit accipienda peccatorum remissio, nonne alia nomina excludit? Quomodo igitur per satisfactionum nomen accipi docent?» Calvinus.3

200. *Resp.* Christi nominepræðicatur

in porticu, ubi oportet cum qui peccavit stare, usque ad Catechumenos, cl illinc egredi : Audiens enim , inquit, Scripturas cl doctrinam , ejiciatur , ct precatione indignus censeatur. Subjectio autem seu *Subilralio* est, ut intra templi portam stans cum Catechumenis egrediatur. Congregatio seu *Cotiiilentia* est , ut cum fidelibus consistat, el cura Catechumenis non egrediatur. › Vide etiam Cone. Ancyranum , Can. 4. 3. 8. Nicæenum, Can. 11. ct II. Postea in Occidentali Ecclesia eadem disciplina invaluit,cujus meminit S.Felix III. Epist. *· ad universos Episcopos scripta , sæculo quinto ad finem vergente. *Flcntci* sacco induti, cinere capiti insperso, capillis el barba promissis in vestibulo manebant : ou *Henles* intra portam in loco qui *narthex* seu ferula dicebatur ; *substrati* genuflexi variis pomis ac laboribus exercebantur, accipiebanlquc manus impositiones, sacerdotibus pio iis orantibus. Eorum locus fuit in ea Ecclesir parte quæ ad *ambonem* usque protendebatur : aratio autem oral excelsius quoddain suggestum in templis, ad quod gradibus ascendebatur , et ex quo Epistola et Evangelium lcgebantur.Consisiente» deinceps usque ad Sanctuarium euin fidelibus ceteris miscebantur, communionis tantum expertes. Non omnes pa-ntenliæ gradus singulis peccatoribus percurrere opus luit, nec idem omnibus temporis spatium per quod versarentur in unoquoque gradu : sed Episcopis licuit hæc prudenti arbitrio definire.

Qui iii veteri Ecclesia , Episcopi aut presbyteri pœnitenliarii judicio , publicam poenitentiam exeqni debebant, in capite jejunii, seu prima Quadragesima' dic, ad Ecclesiæ januam compa rcbant, sordidati , pro moro lugentium. In Ecclesiam ingressi ex manibus Episcopi cinerem capiti inspersum, et cilicinam vestem accipiebant, seque in terram prosternebant , dum a doro ct populo pro iis tunderentur preces. Episcopus deinceps, clero canente: « In sudore vultus lui, etc. » eos cx Ecclesia ejiciebat, sicut Adam e Paradiso ejectus est. Qui in hoc pœnitenliæ statu versabantur, domi manebant, precibus et suspiriis vacantes; diebus festis ct stationariis ad Ecclesiam vcnluri. Stadio pœnitcntiæ decurso, reconciliabam lurvel in Parascevc, vel in dio Cœnæ Domini, pro vario Ecclesiarum more; Episcopo cos absolvente, et restituente Ecclesiæ communioni. Non omnes tamen reconciliationis impetrabant beneficium post unam Quadragesimam : plurimi enim plurimorum annorum pœnitentia adslringebanlui juxta canones, quorum vim tamen indulgentia relaxabant sæpius Episcopi graves ob causas.Vide plura apud Sardagnam Theol. Dogtn. Polemic. l. viii. de Sac. Pen.

(1) Inst. l. iii. c. iv. n. 15.

(i) Cone. Trid. Sees. vi. cap. viii.

(3) Inst. l. iii.c. iv. n. 88.

pernitentia ct remissio peccatorum. non alio quovis nomine impetranda : « nec enim aliud nomen est sub cœlo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri. · * Satisfactiones nostras nullas obtendimus, nisi quæ per ipsum valeant, vim suam omnem ab ipso derivantes. Ad Chrisli ipsius voluntatem referimus, quod ct nostris operibus debeamus pœnas quasdam luere, ut illius satisfactionis beneficio plenissime finiamur Oxonienscssea nobis in rei summa haud dissentire satis innuunt. 1

§. 111. *De operum pœnitcntiæ injunctione.*

207. Definierunt Patres Tridcnlini pœnas impositas pœnitenlibus a sacerdotibus haud repugnare institutioni Christi : « Si quis dixerit, claves Ecclesiæ esse datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum, et propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem clavium, ct conira institutionem Chrisli, et fictionem esse, quod virtute clavium sublata pœna sterna, pœna temporalis ,plerumque exoivenda remaneal ; anathema sit. »5 Quomodo autem hæc ,potestas exercenda sil, praeclare docuerunt : « Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus ct prudentia suggesserit, pro qualitate criminum , et poenitendum facultate , salutares et convenientes satisfactiones injungere, ne, si forte peccatis conniveanl, el •indulgentius cum pœnitenlibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes·efficiantur Habeant autem præ oculis, ut satisfaite quam imponunt, non sil tantum ad novæ vitæ custodiam, et infirmitati:» medicamentum, sed etiam ad praeteritorum peccatorum vindictam, el easligalioncm; nam claves sacerdotibus non ad solvendum duntaxat, sed etatf ligandum concessas etiam antiqui Patres et credunt el docent. · ‘

Proponiio.

Claves Ecclesiæ data· sunt etiam ad ligandum, et propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas condientibus, non agunt contra finem clavium, nec contra institutionem Christi.

208. *Probatur* I. *cx Scripturis.* < Tibi dabo claves regni coelorum : et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum el in coelis. »1 Ergo etiam ad ligandum claves datæ sunt. « Quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in cœlo. » · Acceperunt Apostoli , et per eos sacerdotes omnes ligandi potestatem : hæc includit potestatem praecepta ferendi : ergo possunt præcepia ferre de iis quæ ad pœnitcntiæ conditiones spectant. Pneterea quum constet ex pluribus Scripturae locis Deum culpam remittendo, sæpe sibi reservare jus pœnas aliquas irrogandi, qui ejus legatione funguntur in remissione peccatorum merito imitantur divinam hanc agendi ralionem, ut justitiæ jura in misericordi» exercitio non penitus negligantur.

209. *Probatur* 2. *ex Patribus.* S. Cyprianus queritur de martyribus, qui

(i)Act.iv. is.

(Ì) Post Davidis exemplum relatum , qui pussum remissa culpa luil , animadverlunl : · So far Alien we cannot be said materially to oppose the Humanists. They on Hie oilier hand agree with us in maintaining that Cubist's death *might,* if God so willed, he applied for the removall even *of these* specific punishmenls of sins, which they call *tempo'a!* punishmenls , as fully as it really is for the acceptance of the *tool* of the person punished , or Ibo reinoral of eternal punishment. Further , bulb pallies agree , Ibal in mailer o| fact il is nol so applied-· . . . As far as Ibis then we have no violant difference of *pnntiplt.* « Tract *n.* p. 7.

(3J Sess. tiv. can xv.

(4) Ibidem c. viii.

(a] Mall. xvi. IV. (»j Ibidem xviu. ij .

pralia apud sacerdotes usi sunt , ut *lapsi in* persecutione ad communionem exciperentur, congrua tanto crimini pœnitentia non peracta : « Quos diligo, inquit Dominus, redarguo cl castigo Sic oportet Dei sacerdotem non obsequiis decipientibus fallere, sed remediis salutaribus providere..... Contra Evangolii vigorem, contra Domini ac Dei legem temeritate quorumdam laxatur incautis communicatio. Irritu cl falsa pax, periculosa dantibus, et nihil accipientibus profutura..... Non quærunt sanitatis patientiam , nec veram de satisfactione medicinam. Poenitentia de peccatoribus exclusa est, gravissimique cxlrcmiquc delicti memoria sublata est. . . . Cælerum si quis præpropera festinatione temerarius remissionem se cunctis dare putat posse, aut audet Domini praecepta rescindere, non tantum nihil prodest, sed et obesi lapsis. » !

210. S. Ambrosius : » Grandi plagæ alta et prolixa opus est medicina : grande scelus grandem necessariam habet satisfactionem. ·· *

211. S. Augustinus exigit ut poenitens« a praepositis Sacramentorum accipiat satisfactionis suæ modum. » s Vide et S. Leonis M. et S. Innoccntii testimonia supra relata.4

212. *Probatur* 3. *ex disciplina veteri.* Per plura sæcula obtinuit disciplina qua singulis fere delictis graves adsignatæ sunt poenae ; qua abrogata , per tempus salis diuturnum sacerdotes in tribunali adhuc eas vel similes pœnitentibus consueverunt injungere. Ea Ecclcsiæ lotius per plura sæcula consuetudo nitebatur certa fide Deum satisfactione humana placandum, nec alia lege offerri nobis satisfactionis Chrislibeneficium. Juvat nonnullos pœnitentiales canones, speciminis instar, recitare : « Qui a fide desciverit, ptrnitentiain aget annis decem. Qui magos consuluerit, in pœnitentia erit annos quinque. Qui opus aliquod servile die Dominico feslovc fecerit, poenitentiam aget 1res dies in pane cl aqua. Si quis jejunia a Sancta Ecclesia indicta violaverit, poenitentiam aget dies viginli in pane cl aqua. Qui parentibus maledixerit, quadraginta dies pœnilens sil in pane et aqua. Si quis hominem occiderit , ad januam Ecclcsiæ semper erit, et in obitu communionem recipiet. Si laicus solutus curn fœmina soluta concubuerit, pœnilens erit tres annos. Pro adulterio septennii el decennii pœnitentia imponitur. Qui usuras accipit, rapinam facit, poenitentiam aget annis tribus, uno in pane cl aqua. »"

Objectiones solvuntur.

215. *Obj.* 1. Christus veniam concessit paralytico, mulieri adulleræ,meretrici, latroni, nulla penna imposita. Patrem lilium prodigum redeuntem excepisse narrat omni lælitiæ indicio, nulla injuncta pœna.

214. *Hesp.* Penes Christum erat veniam donare amplissimam , quin inde inferre liceat camdem indulgentiam semper peccatoribus omnibus exhibendam. Cæterum non constat mulierem adulteram fuisse crimine absolutam. Vehementiori peccatricis dolori, et dilectioni induisit Christus remissionem integram, quam et in dies sacerdotum opera dat iis qui eadem dilectione flagrant, et vehementia pari plangunt peccata : sed quum hoc paucorum sil, optimo consilio pœnæ irrogantur condientibus , ul qua valent ratione satisfaciant Dei jusliliæ. Patris filium redeuntem excipientis exemplum nobis proponitur, ul infinitam Dei miscricor-

(I !.. de lapsis.
(i Tract, ad Virginem lapsam c. viii.
(1, Scrni. cccli. aliae I. c. I.
(4) Supra p.»33.
!'>) Plures vide apud S. Alplionsum de Ligorio 1. vi. do Pœmi. n.&30.

diam erga perditissimos quosque peccatores ex animo conversos miremur : sed justitiæ, quæ plerumque reservantur, jura aliunde innotescunt.

215. *Obj* 2. Quæ injungit sacerdos contentibus inter mandata hominum, quæ Christus improbavit, recensenda sunt.

210. *Resp.* Christus inanes Pharisæorum observationes improbavit, quum earum occasione lex divina negligeretur: sed obtemperandum voluit sacerdotibus, et legitimæ omni potestati : «Qui vos audit, me audit; qui vos dixit præconibus a se missis.

217. *Obj.* 3. Levia sunt et inania quæ a sacerdotibus consueverunt injungi, v. g. quarumdam precum, quæ haud inielligunturecitatio : hac autem ratione fovetur superstitio et morum corruptela, quum gravissima et immania flagitia sic redimi censeanlur.

218. *Resp.* Id præ omnibus exigitur ut cordis contriti et humiliati offeratur Deo sacrificium : quæ autem injunguntur opera ad satisfaciendum pro pœnis temporalibus, proportionem quamdam cum deliciis habeant oportet, quamvis pienitenlis virium, et indolis haud negligenda sit consideratio. Equidem vix possunl impraesentiarum injungi quæ veteris discipiinæ severitatem præseferunl; sed injungenda sunt saltem quæpeccatorem aliquatenus puniunt, et a peccati discrimine longius removent. Nulla fovetur superstitio, vel morum corruptela : omnes enim norunt sc non posse Dei veniam consequi, nisi peccatis derelictis, et, pro viribus, expiatis.

CAPUT Vi.

DE SACRAMENTI RATIONE.

219. Veram Sacramenti rationem poenitentiae convenire cx disceptatis liquel: est enim rilu< externus, judicii formam præseferens, divinitus institutus in peccatorum post Baptisma admissorum remissionem. Patres idcirco passim dicunt eam vetuli tabulam naufrago divinitus relictam, ul qnam peccato amiserat Baptismi gratiam recuperet. « Hæc igilur venena ejus'diboli) providens Deus, clausa licet ignoscentiæ janua . el intinctionis *(baptismi)* sera obstructa, aliquid adhuc permisil patere : collocavit in vestibulo pœnilentiam secundam, quæ pulsantibus patefaciat. » ' Ad pienitentiam amplectendam jam hortatus fuerat : ' Eum tu peccator, mei similis (ioimo me minor; ego enim præslantiam in deliciis meam agnosco) ita invade, amplexare, ul naufragus alicujus tabular fidem. Hæc te peccatorum fluctibus mersum prolevabit, el in portum divinæ clemenliæ protelabit : · *(perducet).* ' Eadem tabulæ imagine usus est Ambrosius.! Hieronymus etiam : « Pœnitentia quasi secunda post naufragium miseris tabula. Sacramenti rationem ei inesse. Patrum judicio, ex comparatione sæpe facta cum Baptismo, sicut el cx miris quos ei tribuunt effect bus manifestum est. Ambrosium jam audivimus remissionem peccatorum contra Novalianos vindicantem, eo quod el baptizando remittant peccata : « Quid interest, utrum per pœnitenliam, an per lavacrum, hoc jus sibi datum sacerdotes vindicent? unum in utroque mysterium est. »· S. Hieronymus, ut probet ignorantia aliquando peccari, animadvertit homicidam , qui casu interfecerit hominem, ad urbem fugitivorum conferre se debere, · cl lamdiu ibi esse, quamdiu sacerdos maximus moriatur, id est redimatur sanguine Salvatoris, aut in domo baptismatis, aut in pœnitentia quæ imi-

tu Luc. ». 16. (») L. de pœnil. c. »ii.
(j) Ibidem c. iv. (4) Ep- ·«· i"PMm·
(3) In p. iii. Jm>».
(«) L. i. de pcenit. c· »h.

laittr Baptismatis gratiam, per ineffabilem clementiam Salvatoris, qui non vult perire quemque : nec delectatur mortibus peccatorum , sed ut convertantur et vivant. > ! S. Augustinus ait : « Si a catechumeno facium est homicidium, Baptismate abluitur; si a baptizato, poenitentia ct reconciliatione sanatur. b» Solicitndincm maximam monentium quorumdam ut accipiant Baptismum, aliorum poenitentiam, describens ait : < Aliis Baptismum flagitantibus, aliis reconciliationem, aliis etiam pœnitenliæ ipsius actionem, omnibus consolationem, el *Sacramentorum* confectionem atque erogationem : ubi si ministri desint, quantum exitium sequitur eos, qui de isto sæculo vel non regenerati exeunt, vel ligati ' quantus est etiam lucius fidelium suorum, qui eos secum in vilæ æternæ requie non habebunt ? »ß

220. Materiam el formam in poenitentia non ejusdem generis ac in Baptismo, vel Eucharistia, exquirere licet, sed pro ratione judicii. Distinguunt theologi materiam *circa quam* versatur ab ea ex qua constat. Versatur circa peccata veluti res judicandas, cl quidem necessario circa peccata *mortalia* post Baptismum admissa, quatenus hæc necessario subjicienda sunt sacerdotali judicio in sacro tribunali, quæ idcirco dicuntur *materia necessaria :* peccata vero *venialia* possunt clavium potestate remitti, quamvis et aliis rationibus tolli queant, idcoque vocantur *materia liberal* Mortalia jam hoc Sacramento dimissa, libera materia eliam habentur.s Materia vero *ex qua* constat Sacramentum , censetur a plcrisque actus pernitentis, contritio, confessio, et satisfactio, quibus sacerdotis absolutio, tamquam *forma,* accedit, eis tribuens vim et effectus Sacramenti. *Quasi materia* vocantur illi actus, quia non sunt materia, instaraquæ, panis, vini, vel alterius rei sensibilis. Scoti discipulis placet materiam et formam in absolutione lotam agnoscere: *materiam* enim eam praedicant quatenus verba sonant, veluti voces aliquo· ore prolatae, *formam* vero quatenus veniam el remissionem significant. Ne theologorum placitis detraherent Tridenlini Patres , *quasi materiam* vocarunt pœnitentis actus, satis habentes definire cos actus ad remissionem peccatorum requiri : « Si quis negaverit ad integram el perfectam peccatorum remissionem requiri 1res actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitenliæ, videlicet contritionem, confessionem et satisfactionem , quæ 1res pœnitenliæ partes dicuntur - - - - anathema ait.» · Praecesserat Eugcnius IV. in decreto pro Armenis, quasi materiam actus pœnitenlis designans. v

221. Absolutio, quæ forma habetur Sacramenti, verbis deprecantis sacerdotis olim enuntiabatur, sicut cliamnum fil apud Graecos.7 Indicativa forma sæculo duodecimo cxcunte apud Latinos coepit usurpari, qua scilicet se

(I) Dialog, contra rdagianoa l. i. fol. Il5. edit. Dasii, an. noxvi.

It) L. ii. dc adulter, conjug. c. xvi.

(S) Ep. ad Honoratum ct.xix. novæ edit, ccxnviii. Oxonicnses morienlium consolationem apud suos verbis speciosis, quibus rerum veritos male respondet, sic describunt : · When he licth sick upon his bed, does not his Savioua · make all his bed in his sickness , · when his Minister comes to him , to receive *Ihe confession of hie n'tie,* and to relieve his conscience of the · weighty » things which press it down : and then , (if he humbly and heartily desire it) , by virtue of Cnmsr's authority committed to him,assures him of Ihe pardon of all his sins. » Vol. i. Tract. 17.

(4| Vide Cone. Trid. Scss. nv. eap. v.

(5) Benedict, xi. in Decretali : *Inter cunctas.*

(6) Sets. xiv. Can. ir.

P) Inter preces quas ea occasione recitant, reperitur *Oratio condonatoria super confessos.* In hac dicitur: o Ipse Salvator noster ct Dominus Jesus Christus remittat libi omnia qus) nunc coram tenuitate mea confessus es. ◊

absolvere affirmai sacerdos , Chrisii fungens auctoritate. · Te *absolvo*, n præciptia sunt verba , quæ prorsus necessaria sunt, ct juxta multos suffi ciunl, quamvis sint qui censeant « a peccatis tuis, « ad vim sententiae definiendam requiri. Omnes conveniunt totam formam, quam praescribit Ecclesia, esse cx praecepto recitandam. Ex varia forma liquet ad disciplinam, quæ pendet cx Ecclesiæ arbitrio, pertinere, utrum verbis deprccantis vel affirmantis sententia exprimatur. Caeterum utroque modo est judicii instar, sed verbis deprccantis rite enuntiatur, quia a sacerdote , non suo nomine, sed Dei, fertur. Hinc S. Leo deprecationi vim solvendi tribuit : « Mullum enim utile ac necessarium est ul peccatorum reatus anle ultimum diem sacerdotali supplicatione solvatur. » '

222. " Si quis dixerit, » inquiunt Patres Tridcntini, " absolutionem sacramentalcm non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi , et declarandi remissa esse peccata confitcnli, modo tantum credat sc esse absolutum - - - - anathema sit. » ' Equidem quum tota Sacramenti ratio sit instar judicii, absolutio seu sententia sacerdotis absolventis est actus plane judicialis, quo pœnitcnlem veniæ judicat idoneum, cumque solvit culparum ligaminibus , vere remittens Dei nomine peccata. Ministerium quidem exercet sacerdos, sed non nudum: habet enim potestatem veram remittendi peccata, non tantum declarandi ea esse remissa. Clavium metaphora potestatem veram aperiendi coeli januas peccatorum venia denotat. Patrum testimonia hanc vim sacerdotis sententiae inesse plane probant.' Ejus beneficio frui nequeunt quos peccatorum haud pœnitel; sed non ideo sacerdos mere declarai veniam tribui pernitentibus eam enim Dei nomine vere largitor. Quod ad quorumdam inter veteres S'.holæ doctores sententias attinet, qui sacerdotem declarare tantummodo dicebant peccatorum veniam, loquendi ratione lpeccasse videntur, potius quam sententia , quippe qui munus non suo sed Dei nomine a sacerdote peragi inlelligerenl. Cæterum nostrum non interest eorum vindicare placita.

225 Consuevit antiquitus absolutio canonica nonnisi pœnitenlia functis concedi, ni mortis immineret periculum, aut gravis alia urgeret causa : absolutionem autem sacramentalem concessam fuisse rite pœnitentibus, arbitrio confessarii, ante peractam publicam poenitentiam verosimile est : nec enim ulla suppetit ratio cur Ecclesia pænitenles auxiliis gratiæ destitutos relinqueret, salutis discrimini obnoxios. Absolutionem sacramentalem, qua pœnitentes Deo reconciliabantur, a Canonica, qua Ecclesiæ restituebantur communioni , et fidelium juribus, aperte distinguit Sozomenus,Pœnilcntiarii mu nus describens : ❙ Ad quem accedentes ii qui deliquerant, actus suos confitebantur; ille vero pro cujusque delicio quid aut facere singulos, aut luere oporteret, pœnæ loco indicens, absolvebat condientes a scipsis poenas criminum exacturos. En absolutionem sacramentalem ante poenitentiam peractam. Dc absolutione canonica intelligenda sunt quæ deinceps refert de aliarum Ecclesiarum moribus. « Ubi vero prxstitutusdies advenit, tamquam debito quodam persoluto, a pœna commissi sceleris liberatur, ct reliquo Ecclesiæ populo sociatur. Hæc episcopi Urbis Romæ ab ultima vetustate ad nostram usque ætatem custodiunt. » Liquet igitur nec ipsam priorum sæcu-

(I) Ep. ici.
(j) See· ?'. can. ii.

(3) Vide aupre p. 131. el j k,
❙ IIiiI. Eccl. I vit. e. tvi.

lorum disciplinam iis suffragari qui contendunt pœnitentiam necessario peragendam, antequam quis venia in sacro tribunali donetur. Mitis agendi ratio, qua vere pœnilcnli slatim ignoscitur, Christi nititur documentis et gestis; paralytico scilicet slatim indulsit, seque pastori aberrantem ovem statim in ovile referenti, ct Patri in osculum revertentis prodigi ruenti assimilavil: « Cito proferte stolam primam. »[1] S. Chrysoslomus in homilia quinque diebus ante festum Christi Nativitatis habita dicit. ◀ Neque mihi quisquam dixerit: «Vereor, habeo conscientiam peccatis opplctam, sarcinam circumfero gravissimam. » Sufficit enim horum quinque dierum tempus, si sobrius fueris, si attentus, si vigilaveris ut multitudinem peccatorum reddas contractiorem. Nec illud perpende quod breve est tempus; sed illud considera, quod benignus est Dominus: quandoquidem et Ninivitae tridui spatio tantam iram Dei a sc depulerunt. Nec obstitit illis temporis angustia; sed animi promplitudo amplcctens Domini benignitatem lotum peragere valuit. El meretrix illa brevi temporis momento, cum ad Christum accessisset, omnia probra diluit. »[7] Merito igitur damnavit Sixtus Quarius hanc Petri dc Osma propositionem: « Non sunt absolvendi pœnitenlcs, nisi peracta prius pœnilentia cis injuncta. »[8]

224. Fides docet sacerdotalem potestatem requiri in pœnilenliæ ministro, quod Scriptura et perpétua traditione nixi definierunt Tridentini Patres. « Si quis dixerit . . . non solos sacerdotes esse ministros absolutionis . . . anathema sil. »[9] ◊ Jus hoc, » ait Ambrosius, [10] solis permissum sacerdotibus est. »[11] « Sic divinæ bonitatis praesidiis ordinalis, » inquit Leo M « ut indulgentia Dei nisi supplicationibus sacerdotum nequeat obtineri! · Diaconi olim, gravissima urgente necessitate, canonicam absolutionem impertiebantur, ut moribundi, scelera sua agnoscentes, pacem Ecclesiæ adipiscerentur, ejus suffragiis post mortem fruituri. Id liquet ex S. Cypriano: « Occurrendum puto fratribus nostris, ut qui libellos a martyribus acceperunt, et prærogativa eorum apud Deum adjuvari possunt, si incommodo aliquo el infirmitatis periculo occupati fuerint, non expectata præsenlia nostra. apud presbyterum quemcumque præsentem.vel si presbyter repertus non fuerit, et urgere exitus coeperit, apud diaconum quoque exomologesim facere delicti sui possint; ul manu cis in poenitentiam imposita, veniant ad Dominum cum pace, quam dari martyres litteris ad nos factis desideraverunt. »[7] Quæ coram laicis fiebat aliquando peccatorum confessio, deficiente sacerdote, in humilis animi et pœnitentis indicium peragebatur.

225. Potestas remittendi peccata in ordinatione confertur, sed quum instar judicii exercenda sit, jurisdictio exigitur in eos in quos exerceatur: quapropler non valet absolutio sacerdotis qui jurisdictione caret. Id explicant Tridentini Patres: « Quoniam igitur natura cl ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos duntaxal feratur: persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, ct verissimum esse sancta Synodus confirmat, nullius momenti absolutionem cam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem or-

Lue. iv. 7i. (·) Horn, de S. Ptiilogonin.

(S) Eumdcm errorem damtuvil Alei. VIII an. <690, prop. Iβ. 17. el «H. enuncialum, el Clement XJ. in Huila *Vnigtnittu*, prop. »7. M.

'<) Sees. iiv. cap. i.

(B) De pœnitr l. i.c. ii. n. 7.

(0) Ep. cviii. cap. i.

(7) Ep. xiii.

dinariam, aut subdclcgatam non habel jurisdictionem. »' Jurisdictio illa ab Episcopo necessario est impetranda , ut sacerdos , seu regularis, sive sæcularls, saecularium, etiam sacerdotum, audiat confessiones * Nonnunquam limites jurisdictioni apponuntur, vel casus reservantur Episcopis , et etiam Summo Pontifici, in quos proinde nil possunt exteri. « Si quis dixerit Episcopos non habere jus reservandi sibi casus, nisi quoad externam politiam, atque ideo casuum reservaliuiicm non prohibere quominus sacerdos a reservatis vere absolvat, anathema sil. »§ Errores synodi Pistoriensis hac de re reprobavit Pius VI in Constitutione *Auctorem fidei*. Qui his inficiebantur contendebant definitionem Tridenlinam respicere absolutionem a censuris ; sed liquet eam omnem casuum reservationem complecti : in quos docet Synodus sacerdotes nihil posse extra articulum mortis, quo in discrimine tollitur reservatio, ne hac occasione aliquis pereat. *

22B. Jam vero Pœnilenliæ tractatui ponendus est finis, plurimis prætcrmissis quæ ad Ethicen spectant, vel quæ scholarum disputationibus permittuntur. In pœnilentia fidelibus commendanda magnum studium collocandum est ; csl enim summa prædicalionis evangelic#, ut animæ a peccatis ad virtutem revocentur, Christi gratia, ejus sanguine in Sacramentis abluenti:e. Veterum exempla sæpius fidelibus proponenda sunt, ul discant peccata plangere, ct se puniendo Dei prxvertere vindictam. Pulchre S. Paciaous pœnitenlcs olim hortatus est : ■ Flere in conspectu Ecclesiæ, perditam vitam sordida veste Ingere, jejunare, orare, provolvi, si quis ad balneum vocet, recusare delicias; si quis ad convivium roget, dicere : « Ista felicibus; ego de- > liqui in Dominum, et periclitor in » æternum perire. »'

(i) Seu. iiv. cap. vii.
(·) Ibidem xxiii.cap. xv. de Reform.
(s) Ibidem xiv. can. xi.
(4) Ibidem cap. vii. de parmi.
(5) Paraenesi ad Poenil.

TRACTATUS XV.

DE INDULGENTIIS.

PHÆNOTANDA.

1. Indulgentiarum occasione orta est Lutheri hærcsis : quum enim Leo X. fidelium studium ad eleemosynas in templi S. Petri erectionem conferendas ut excitaret, obtulisset indulgentias, has promulgandi in Saxonia munus Tezelio ex Ordine S. Dominici, et fratribus suis, demandatum est ab Alberto, Archiepiscopo Moguntino; quæ res Luthero aliisque ex Eremitis S. Augustini offensioni fuit. Anno 1317 ad finem vergente, dum turbæ undique confluerent ad indulgentias comparandas, Lulherus Wjltenbergi de iis habuit concionem , in qua de earum abusu questus est, et carum necessitatem impugnavit, nova proposita doctrina de fide qua justi efficiamur, nullo satisfaciendi onere gravati, nulla proinde poenae indigentes remissione. Credenti Christi justitiam imputari docuit, ad plenam peccatorum veniam. Calvinus ejus pressit vestigia, et æmulatus est calumniandi libidinem,omni prorsus contumelia indulgentias infamans Præ.veranl ulrique Waldenses et Wicklcflilæ : secuti sunt Janseuiani, quibus merito accensetur Episcopus infelix Pistoriensis , Riccius cum sua synodo; hi scilicet vim indulgentiarum evacuantes , de sola canonicæ pœnitentiæ relaxatione eas explicant Oxonienses, indulgentias, quales nunc oblinent, dicunt recentiori ævo esse adinventas.'

2. Vera *indulgentia* notio, prout in documentis ecclesiasticis usurpatur, est remissio pœnæ temporalis peccatis jam remissis debilæ, facta extra Sacramentum ab eo cui clavium potestas est, et jus thesaurum Ecclesiae dispensandi. Peccati remissio nulla indulgentiis conceditur : nam hæc pendet ex clavium usu in tribunali Pœnitentiæ; sed pœnæ peccatorum, quas sæpe manere luendas demonstravimus, indulgenlus remittuntur. Quod aulem in nonnulli» documentis veteribus tertia pars peccatorum indulgentia aliqua remissa dicatur, intclligendum est de pœnis temporalibus iis debita ; qua ratione etiam

explicanda quæ de peccatis omnibus remissis ronnimquam dicuntur. ' Non aliam indulgentiarum notionem praebuit ipse Tezelius, uli liquet ex libello quem in usum praeconum indulgentiarum edidit. * Theologus, cujus opus Vcneliis impressum est anno 1402, dicil . « Indulgentia non est donum collativum gratiæ, sed privativum poenæ. ns

3. *Plenaria* ea dicitur indulgentia qua tota poena peccatis debita remittitur · *partialis* ea est qua pœnarum pars tollitur. Notum est pœnilcntibus per annos plurimos in operibus durioribus ut se exercerent olim injunctum, peccatis haud adeo gravibus leviori, puta quadraginta dierum, luendis poenitentia. Indulgentia igitur quadraginta dierum solvit poenam debitam peccato quod tot dies luere oportebat, juxta veterem canonum disciplinam. Sic indulgentia septem annorum tollit pcnam quam olim septem annos lucro nccesse eral.

4. Dispositio animi ad indulgentias lucrandas omnino necessaria, est *status gratiæ* : nemo enim potest remissionem pœnæ temporalis, quæ peccatis debetur, consequi, peccati labe haud sublata. Exigitur etiam qiiædam Deo satisfaciendi voluntas, n bonis operibus inhærendo, commissos excessus plangendo, ł uti rescripsit Gregorius VII. Remigio Episcopo, «piam exquisiverat indulgentiam plenariam ei elargiens. * Hinc [animadvertit scriptor proteslanticus Reinhard in omni indulgentiarum Rulla exigi, ut contriti confiteantur peccata qui eas lucrari cupiunt. ·

3. Calumniantur qui dicunt indulgentiis dari licentiam peccandi,4 vel remissionem *per anticipationem* , quasi jam remittantur prenæ «piæ peccatis in posterum patrandis debebuntur. Nil autem vetat concedere indulgentias, quarum beneficio in mortis discrimine positi frui valeant : nam non actu recipiunt voluti *per anticipationem* indulgentias hujusmodi, sed fiunt idonei ut eis in illo discrimine fruanlur. Sic proficiscentibus ad bellum sacrum Urbanus II. indulgentiam plenariam concessit, quæ in mortis articulo valeret , dummodo tamen vere prenitenlcs obirent : « Qui autem in vera prenitentia decesserint, et peccatorum indulgentiam ct fructum ælernæ mercedis se non dubitent habituros. »'

(<) Perrone tract, de Indulgentiis. ŋ. 37. noia.

(t) Instructions-It'ücblein für dits Ptediger, aur Anpreisung des Ablassee,cit. a Audin I ie de *Luther*, p. «S3.

(S) L. v». c. 6. ł L. i. ep. «mɪt .

(5) i Aile liber den Ablass erschicnen p'àpsllichcn Bullen seilen als Bedingung Test, dass der Abhss-suchende seine SUndcn beichlen, unde beItonnen , und eine Büssung übernehmen muss. » Reinhard p.tłł.

(6| Toxam *Cancellaria Romana* ex libello Utnoso quem Lugduni edidit anno 1564 l'inclus, t'.alvinianus homo, protulit nuperrime, post tôt alios,pruiico e Baptistarum seclo,ut probaret cuilibet Dagilio veniam olim in Curia Romana tribui, imo licentiam illud patrandi dari consuevisse, certo soluto pretio : sed calumniam dissipavit Episcopus Catolopolilanus , ostendens libellum illum nulla prorsus fide dignum , ulpote ab adversario infenso in lucem primum editum , cl rejectum prorsus et damnatum a Romanis tribunalibus. Siluisse Lutherum el Calvinum de consuetudine adeo lœda , si unquam extiiissel, ultra omnem fidem est. Vide Prœsulis prælaudali egregias bac de re litteras.

(7) Cone. Claromonl. Dc jure quo sacra ilia bel la gesta sunt, egit erudite satis el accurate Proteslanticus prwco II. M. Drake, c secla Methodislarum, dislriclui Natchclcnsi præfeclus, in dissertatione quam babuit coram quodam Lyceo, Martii ił7 die 1836. Inter crelera dicit :« It is our deliberative opinion that no aggressive war was ever undertaken from more just and Christian motives. It was not a war to propagate their faith, but to relieve their suffering brethren from perseedtion. The Turks had no more just right to the dominion of Palestine than the French. . . . XVo do not say that aggressive war is right, but in this case , it seemed to be tho only way to prevent invasion. Had the European princes waited until they were attacked, the Turks could have easily conquered them all in detail. ·

B Colligi olim consuevisse eleemosyna* occasione indulgentiarum promulgandarum in confesso est : undo oria est calumnia eas fuisse venales : sed quæ dabantur elccmosynæ in rei chrislianæ subsidium, non fuerunt pretium quo indulgentiae comparabantur. Inter conditiones iis lucrandis necessarias eleemosynarum largitio locum habebat, quod virtutis exercitium in Scripturis admodum commendatur. Cedebant in communem utilitatem : dabantur enim ad Ecclesias aedificandas, ad impensas bellorum sacrorum faciendas, ad orphanotrophia erigenda, et ad alia plurima charitatis chrislianæ opera, necnon aliquando ad publicos usus pontium extruclione, el viarum refectione. Qui eas colligebant *Quassiores* dicebamur, (piorum excessus Pontifices et Concilia pluries reprobarunt, munusque tandem in Concilio Tridentino prorsus abrogatum est. Cælcrum inter conditiones indulgentia», quæ dicitur Jubilaeus, eleemosynarum largitio adhuc recensetur, quas tamen unusquisque pro suo arbitrio in opus quodeumque pietatis vel charitatis tribuit, nemine eas colligente. Concesserunt etiam plures Summi Pontifices indulgentias societati in Galliis cœptæ el florenti jam in pluribus Europæ regnis, cujus membra singulis hebdomadibus obolum in Missionum Sacrarum auxilium conferunt. Quis hoc improbet? Quæ Crucialæ nomine in regno Hispaniarum dantur dispensationes et indulgenliæ.parva eleemosyna · tributa in usus publicos, olim in subsidium missionariorum Palæslinæ, grave vulnus disciplime ccclesiasliclæ intulerunt contra mentem Pontificum , qui ab abstinentia dispensandum , ex ulriusquc medici consilio, voluerunt.

CAPUT 1.

DE POTESTATE ŠHM)Lr,ERTI COltCBHRM

7. Tridentinum Concilium, plurimas quæ dc indulgentiis agitabantur questiones consulto prætennillens, satis habuit definire Ecclesiam a Christo accepisse potestatem eas concedendi, et eas esse utiles : « Cum potestas conferendi indulgentias a Christo Ecclesiæ concessa sil, atque hujusmodi potestate , divinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit, sacrosancta Synodus indulgentiarum usum Christiano populo maxime salutarem , cl sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet et præcipil, cosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. * Fidei igitur dogma est potestatem indulgentias concedendi a Christo Ecclesiæ concessam esse, easque esse utiles.

Propositio

Est in Ecclesia potestas indulgentias concedendi, quæ et utiles sunt.

8. *Probatur* 1. *exScripturis*. Petro dictum est : « Tibi dabo claves regni cœlorum : el quodeumque ligaveris super terram, erii ligatum el iu coelis : et quodeumque solveris super terram, erit solutum et in cœlis. »1 Cæteris quoque Apostolis ligandi el solvendi potestas amplissimis verbis est data. · Illa solvendi potestas, clavium metaphora significata, auctoritatem denotat omnia tollendi quæ cadi ingressum impediunt. Ergo vi illorum verborum possunt Ecclesiæ Præsulos pampas temporales remittere : hæ enim obstant ne anima ccelum ingrediatur.

u. Hujus potestatis exercitium erga Corinthium pœnitentem videmus.

(1) Dos reales *ƒ* medio.
(i) Sess. *iv. in dccrelo do indulgentiis.
(1, Mat. i»i. ID.
(4) Nal.iviii. te.

Quum Paulus eum incestus reum communione Ecclesiae privasse!, cl satanae tradidisset in interitum carnis , humiliatum jam et pœnilentcm venia amplissima donavi!, orans fideles ul benignius cum haberent. · Sufficit **illi**, qui ejusmodi est, objurgatio hæc quæ fit a pluribus : ita ut e contrario magis donetis, et consolemini, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui ejusmodi csl. - - - Cui autem aliquid donastis, cl ego : nam et ego quod donavi, si quid donavi, proptervos in persona Christi.» — ○ " "f< *μαι, Il τι ηΧαρισμαι Si* v'ìxàr, «' npcffkirw Χρwrîρ. · Plenam delicti veniam Christi auctoritate donare se significat: quod culpam jam poenitentia sublatam indicat, et poenas temporales cum censura canonica remissas ostendit. Datam ab Apostolo non tantum Ecclcsiæ communionem externam, sed cliam plenissimam quamdam indulgentiam Christi nomine inde colligere est.

10. *Paires damus interpretes.* S. Joannes Chrysoslomus agnovit Apostolum veniam largitum esse quam ipsa pœnitentiæ vehementis ardua opera haud merebantur : « Quamvis peccatum confessus fuerit, ipsiusque pœnitue**ril**, ostendit tamem eum non tam pœnilenliæ opera, quam gratia et beneficio veniam consequi Unde subdit : « ob idque donetis ct consolemini ; » et quod sequitur idem declarat : non enim, inquit, quod id promereatur, nec quod eam quam par sil poenitentiam praestiterit; sed quia infirmus est, idcirco hoc peto : α ne forte abundan- » tiori tristitia absorbeatur, qui est ». ejusmodi : » quæ verba sunt hominis magnæ pœnitenliæ testimonium ipsi tribuentis, nec eum in desperationem ruere sinentis - - - - hineque docemur, quod non solum ad peccatorum naturam , verum etiam ad mentem habitumque peccantium oporteat moderari poenitentiam. » ' Liquet Chrysostomum censere Apostolum dc poenitentiae severitate aliquid remisisse, ideoque dc poena ob quam luendam pœnilcnlia orat peragenda.

11. Item Theophylactus : « Pulchre autem dixit Apostolus *donare :* attendit enim quod non tantum ex poenitentia sua , quantum cx gratia ct donatione dimissionem recipiat. »ß

12. S. Pacianus hoc objecit exemplum Novatiano homini : « Vides Apostoli indulgentiam, propriascliam sententias temperantem ? vides mitissimam lenitatem, longe a ves(ro supercilio separatam? longe a Novatiani fronte dissimilem, communi vero vitæ ac saluti omnium ĉonsulentem.»

13. *Probaulr* 2. *ex perpetua Ecclesia consuetudine.* Sæculissecundo ct tertio saepissime martyrum rogatu, precibus scilicet eorum qui fidei causa supplicium tulerant , relaxabant Episcopi leges pœnitenliæ, reos ampliori venia donantes. Tertullianus dicit : « Pacem quidam in Ecclesia non habentes, a martyribus in carcero exorare consueverunt. »ß S. Cyprianus pluribus in locis testatur hanc esse consuetudinem, ct modum adhibendum orat, ne temere quid fiat. ° Nicaenum Concilium de pœnitentibus statuit : « Licebit Episcopo de his aliquid humanius statuere. »' Sic el Ancyranum,ß ct LaodiccnumII.,' et Carlhagiucnse IV. '° Patres quarti el quinli sæculi hanc potestatem passim in Episcopis agnoscunt, ul canonum, qui pœnitcntiæ opera praescribebant, severitatem relaxent. Sæculo XI, Urba-

(1)11. Cor. ii. 6.
(t) Ilom. iv. in ii. Ep. ad Corinth.
(5) In locum. ⁋ Ep. iii. ad Symproniarum.
[ɔ) L. ad Marty r, c. i.
Iß) Ep. xiii. ad Presbyteros el Diaconos Cailha-8in. Ep. x. ad Martyres. L. do Lapsis.
(7) Can. xii. (8| Can. v.
(0) Can. ii. μo) Cap. ΙχΧτ.

nus II , in Concilio C.laromonlano omnem pœnam remisit illis qui devotionis et fidei studio, laboribus et periculis pro Terra Sancla recuperanda sese objicerent Idem indulserunt plures alii Pontifices. S. Bernardus indulgentias ab Eugenio 111. concessas promulgavit tanto cum fidelium studio ad eas lucrandas, quod urbes et castella vastarentur, plerisque ad bellum sacrum se conferentibus.[1] Sæculo XII indulgentiae quasdam Ecclesias visitantibus concessæ sunt. Jam vero constat pœnas a canonibus eo consilio impositas fuisse ut Deo satisfieret poenilentium operibus : ergo relaxatis hac in re canonibus indulgentiarum concessione, remissa csl Praesulum auctoritate poena quæ alias luenda erat.

14. Indulgentiarum usum maxime salutarem esse liquet ex eo quod pia foveant opera, quæ ad eas consequendas injunguntur, el contritionem cordis omnino exigant, et virtutum uberes fructus pariant, uti ex Jubilaei celebratione, qui solemnior est indulgentia, ubique innotuit.

Objectiones solvuntur.

15. *Obj.* 1. Paulus Corinthium ab excommunicatione absolvit, quin poenam aliquam remiserit, eique dicit donasse se, si vere aliquid donaverit, Christi nomine , cælerorum fidelium causa, quos sccum donare innuit.

16. *Resp.* Apostolus Corinthium tradiderat satana,· in poenam delicti, cumque pœnilentcm plenissima donavit venia. Merito igitur censendus est omnem remisisse pœnam temporalem , quum Christi nomine egerit. Dubitare se haud significat iis vocibus : « Si quid donavi; » sed utitur graeca loquendi ratione, cujus vis est : « quidquid tandem donaverim; » modeste de potestatis suæ exercitio, el largitione veniae Joquens. Motus est utilitatis omnium studio ad veniam illam concedendam; novit enim indulgentiam pmnitenli præstitam in aliorum cessuram commodum et profectum. Eos ad donandum hortatus est, quia omnibus facta erat injuria, crimine quod omnibus probro erat, ct omnes sibi mente jam adseiverat, plexurus gladio spiritali prævaricatorem, omnibus veluti probantibus. Jam igitur cupit ut injuriæ obliviscantur, el jura communionis et consortii fraterni,quæ ex ipsius mandato subtraxerant. restituant. Cæierum aliter donat veniam, Christi personam gerens.

17 *Obj.* 2. Christus ligandi et solvendi potestatem pollicens, relinendi quoque et remittendi peccata , illam distinctionem inter culpam et pœnam non statuit, nec inter absolutionem sacramentalem a culpa, et remissionem pœnæ extra Sacramentum.

18. *Resp.* Christus amplissimis verbis auctoritatem tradidit quæ variis rationibus exercenda est. Distinctionem culpam inler cl pœnam nccesse non erat sialuere : innotuerat enim ex divina oeconomia erga peccatores in Scripturis veteribus relata Cæierum verbis specialibus tradidit potestatem remittendi peccata, quæ culpæ reatum directe respicit, poenas nonnisi indirecte. Quum autem culpæ remissio gratiam et justitiam secum ferat, Sacramentum habetur ritus quo ea contingit : relaxatio vero pœnæ potest extra Sacramentum fieri, quia fit absque nova graliæ collatione. Igitur ex verbis Christi recte inferimus pastores Ecclesiae posse culpas et pœnas remittere, pr.eserlim quum praecepto ligent ad pœnas satisfactionis instar luendas.

19. *Obj.* 5. Martyres pacem lapsis tribuentes, vel impetrantes , communionem Ecclesia), non vero pœnæ alicujus coram Deo remissionem iis

(i; Bernard. Ep. ccxlvl. L. ii- dc Conaid.c. i.

obtinuerunt. Eos etiam graviter increpuii Cyprianus ob eversam hac ra bone disciplinam , imo Dei legem violatam.

20. *Resp.* Pacem et communionem Ecclesiæ cum omnibus quæ amiserant defectione jura martyres lapsis impetrabant Quoties hæc, justa urgente causa, dabantur Præsulis auctoritate , ea agnovit Cyprianus apud Deum valere : « qui libellos a martyribus acceperunt, et prerogative eorum apud Deum adjuvari possunt, si incommodo aliquo el infirmitatis periculo occupati fuerint, non expcctala præsentia nostra apud presbyterum quemcumque præsentem - - - - exomologesin facere delicti sui possint; ul manu cis in pœnitentiam imposita veniant ad Dominum cum pace , quam dari martyres litteris ad nos factis desideraverunt ». Pax igitur plena erat venia, quando dabatur vere poenilenli, et æquam ob causam Cælerum leviter ct temere oblata disciplina? el Evangelii vigori advcrsabalur; quapropler merito questus esl Cyprianus de nimia martyrum quorumdam in porrigendis precibus ad eam impetrandam facilitate.

21. *Obj.* 4. Episcopi canonum relaxantes severitatem, nihil de Dei juribus in peccatores remiserunt ; sed Christiani hominis privilegia restituerunt poenilenli, indiciis eximiis dolorisdatis.

22. *Resp.* Quum constet ex libris puenileulialibus cl ex Patrum scriptis, pœnas a canonibus præscripias satisfactionis Deo oblalæ habuisse rationem; canonum hac ex parte relaxatio poenarum peccatis debitarum remissio censenda est. Pœnitenlibus., qui majori doloris vi plangebant admissa, venia merito dab >lur facilius, utpote magis idoneis eisuscipiendie : quorum conatus potestatis a Christo dat» exercitio adjuvare praestabat.

23. *Obj.* ÎL Indulgentiarum, quales in veteri Ecclesia usurpabantur, usus nullus est, abrogata ꝑoenitentia publica? disciplina ; supervacaneum quippe est relaxaro leges quæ a sæculis plui ibus haud vigent.

24. *Resp.* Indulgentiarum usus non fuit, uti ostendimus, mera relaxatio canonum, sed remissio Christi nomine facta pœnæ temporalis, ad quam luendam opera poenitentia? a sacris canonibus proscripta sunt. Eadem viget nunc ratio, quum divina justitia nullis temporum vicibus varietur. Nil igitur interest leges ecclesiasticas abrogatas diu fuisse, quum indulgentia remittat poenam peccatis debitam.

25. *Obj.* ◇. Indulgentiarum origo a satisfactionum severiorum quæolimpœnitentibus injungebantur relaxatione petenda esl : « Remissio, quæ talibus fiebat, indulgentia vocabatur. Ubi autem satisfactiones ad Deum transtulerunt, ac compensationes esse dixerunt, quibus se redimant homines a judicio Dei, simul etiam indulgentias eo traxerunt, ul essent expiatoria remedia, quæ nos poenis meritis liberant. » Ita Calvinus.[4]

26. *Resp.* Constat ex Cypriani, Augustini , et cæterorum 1'alrum testimoniis satisfactiones illas ad Deum semper referri consuevisse , quæ idcirco viguisse noscuntur Tertulliani aetate, antequam poenitentiae exercitia canonibus definita fuerint. Antiquissimum igitur morem esse indulgentias concedendi faleri debet Calvinus, qui eas cum pœnilentiæ disciplina connexas agnoscit Eas vero habere vim quamdam expiandi, satisfactionum quum locum suppleant, manifestum est.

27. *Obj.* 7. Indulgentiae olim cxtilerunl venales, unde locus esl conjiciendi eas ex turpi lucri cupidine excogitatas.

(I) Ep. ilii. »d prcsbjlcros el diaconos Carlbag. 1») Inu. I. iii. c. n. (.

18. *Resp.* Aliquando, uti supra diximus, concedebantur indulgentia· iis qui eleemosynas in roi Christian» subsidium sponte conferrent; quod non oral venales eas exponere , sed grafi» el beneficii spiritalis intuitu fideles ad opera charitatis allicere. Sicut in Evangelio magna promittuntur præmia eleemosynas facientibus, ita visum esl Præsulibus Ecclesiæ thesauros spirituales eflundcrc, ul lldcles ad eleemosynas largiendas excitarentur. Sic Concilium Triburiensc anno 895 permisit iis qui jejunare non poterant, juxta canonum vigorem , ut eleemosynarum largitione jejunia veluti redimerent ; exigens tamen ut impedimento cessante jejunarent : « postquam dc itinere domum revertatur, aut de infirmitate liberetur, prædiclas ferias non redimat, sed statuto tempore pœniteat. » * Abbas Regino in collectione manuscripla redemptiones illas recensuit : « Si quis forte non potuerit jejunare, el habuerit unde possit redimere, si dives fuerit, pro septem hebdomadibus det solidos viginti, » etc. * Occasione bellorum quæ susceperunt Christiani cruccsignali, indulgentia: oblatæ sunt cuicumque qui « pro sola devotione, non pro honoris, vel pecunire adeptione, ad liberandam Ecclesiam Dei Hierusalem profectus fuerit; »s cl etiam omnibus pecuniam in belli sacri impensas , vel milites suppeditantibus. Æquum visum est ut qui fidei studio pecuniam conferrent , haud omni carerent mercede apud Ecclesiam, idcoque et poenilenli» severitas hia mitigata esl. Simili ratione indulgenti» postea concedebantur iis qui sponte conferebant eleemosynas in Ecclesiarum erectionem , vel in alia pietatis opera : quæ tamen nunquam in alicujus privatam utilitatem cedere debebant. Hodie nbique terrarum exquiruntur a fidelibus subsidia in pia opera, absque illa indulgenti» pollicitatione: quæ quidem si adjiceretur, non desinerent eleemosynæesse voluntariæ, et Deo accept». Cæterum ob Quaestorum abusus , qui vel indulgentiarum vim exaggerabant, vel mnus importunos se præbuerunl in eleemosynarum petitione, munus illud a Concilio Tridcntino abrogatum est. « Abusus vero, » inquit, « qui in his irrepserunt, et quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen ab hærelic s blasphematur , emendatos el correctos cupiens, præsenli decreto generaliter statuit, pravos quaestus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano populo abusuum causa fluxit, omnino abolendos esse. *

29. *Obj* 8. Infamis prorsus fuilolim indulgentiarum nundinatio : nam vendebatur a Pontifice jus colligendi eleemosynas fidelium , quæ proinde in privati hominis, emptoris scilicet, cedebant utilitatem.

30. *Resp.* Non ea fuit consueta ratio eleemosynas colligendi; sed quum urgeret necessitas, non iniquum Leoni X. visum est a divile stalim recipere summam templi erectioni impendendam, quam hic ex eleemosynis fidelium colligendam sperabat. Non ideo mutata est ratio indulgentiarum : fideles enim sponte offerebant eleemosynas, qu» divitem indemnem redderent de soluta Ecclesiæ causa pecunia. In privatam utilitatem non cedebant, quamvis contingere posset ul cui locatum erat *jui* eas colligendi aliquid lucraretur, quod periculum in se susceptum compensaret. Cæterum magna secum irahero incommoda, et speciem malam præseferre illam agendi rationem haud

ft} Can. Ivi.
(4) Apud Drouenium dc ic SdcramenUria I. *? qu. vii. de Indulgenti·
(3) Cone. Chromonlin. an. l095.
(4) Se» mv. Decr. de Indulgenina.

gravamur fateri : · nostrum enim non interest quicquid occasione indulgentiarum facium fuerit vindicare, sed ipsam eas elargiendi potestatem, et earum utilitatem.

31. *Obj.* 0. Bonis moribus adversatur indulgentiarum usus, qualis in Ecclesia Romana obtinet : levissimis enim actibus plurimorum dierum, imo el annorum indulgcnliæ conceduntur, quadeo multiplicantur, præserlim in regionibus catholicis, ut coelum modico mercentur incolæ, laniis dilati beneficiis.

32. *Resp* Morum fovet integritatem ct sanctitatem indulgentiarum usus : eas enim nemo lucrari valet qui animo haud deleslelur peccatum, et Dei gratia non frualur. Quod autem actibus qui levissimi in se videntur indulgentia ali quando amplissima adncctatur, contingit plerumque ob specialia rerum ad juncta. Sic osculum crucis in amphitheatro Flaviano erectæ dierum ducentorum pœnitenliam solvit, quia specialis affectus erga Christum Dominum monstratur ipso quo martyrum sanguis effusus est loco. Magnum sensum pietatis hac ratione excitandum sibi pollíciti suat merito Pontifices supremi. Cæterum plurimæ indulgentiae circumferuntur quæ incertæ sunt,vel plane supposilliæ. Quod ad copiam in catholicis regionibus oblatam attinet, majora illis salutis subsidia tribui ostendit, quam rationem in ipsa Dei erga genus humanum œconomia adorare oportet : sed quum indulgcnliæ temporales poenas tantum respiciam, coeli gaudia non alia lege ubique promittuntur, quam ul fide, spe, el dilectione colamus Deum, omnibus cupiditatibus compressis : « abnegantes impietatem et s:ccu laria desideria, sobrie cl juste, cl pie vivamus in hoc sæculo. » * Certe facilioribus conditionibus cœlum pollicentur Protestantes, satisfactiones omnes et pœnilentiæ opera rejicientes.

33. *Obj.* 10. Illa indulgentiarum doctrina ingeniose quidem excogitata est ad argumentis quibus impugnantur satisfaciendum : re autem vera picrisque persuasum est omnia sibi licere, indulgentia impetrata , quo pacto plurimi in vitiis consenescunt, indulgentiae plenariae sub mortem fiducia.

31. *Resp.* Quotquot sunt Catholici per orbem norunt absque pœnitentia cl morum emendatione nullam sibi sperandam esse salutem , nihilque per se malum posse ulla auctoritate licere. Nemo adeo ignarus repenri poterit, qui indulgcnliæ consequcndæ spe vitiis inhærcal : quamvis sint plurimi qui divinae misericordia·, quam verbis amplissimis efferunt sacri scriptores, fiducia peccare pergant. Profecto ipsa plebs catholica optime intclligit indulgentias ea præserlim niti conditione, ul corde contrito deponantur confitendo peccata. Quod si forent qui ignorantia vel superstitione aliqua abulercntur indulgentiis , non est cur legitimus carum usus tollatur.

35. *Obj.* il. Indulgentias lucrandi studio virtutum negligilur exercitium, adeo ul lota sil solicitudo in confessione peragenda, el suscipienda communione , cl paucis recitandis precibus.

30. *Resp.* Qui hæc munia rite ubil, ad virtutes exercendas impellitur : quod si quis in iis consistat, neglectis virtutibus, culpandus erit, quin ideo damnandae sint indulgcnliæ. Cæterum

ID · Che poi queslo rilratto dell' Indulgente ios»c vendutu ad appellaturi particulari ,ha perimente tconcia setnbianla ; e tale, ch' io confesso ingenuamente, etsersi dotulo piil lotto divorare ofn' incouttuodo , chc dar questo scandalo , o alli»o, opassito, ch' egli si fosse,a Cristiani.Ma considerato l'effare in se stesso,chi é perito dell' uma no commertio, vedrà conte a pena si poteva tener altro modo, a Pallavicini , Istoria del Concilio di Trento l. i. cap iii. p. 50. (») Til. ii. It.

oondllionosquibus nituntur , virtutum exercitium exigunt : el experientia constat tunc maxime has florere, dum indulgenliæ promulgantur.

57. *Obj* 12. Si satisfactiones divino juro praecipiantur , Uti tenent Catholici, eas remittere nequit Ecclesia.

38 *Resp.* Deus pœnas exigit temporales a peccatore, qui idcirco in poenitentiae opera Incumbere debet : sed quum remissionis facultatem Christus Apostolis dederit, ipsius auctoritate tollitur debitum ad quod solvendum opera illa peragenda erant. Igitur divino juri non derogatur, quum Dei nomine fundamentum satisfactionum tollatur : sicut quisque tenctur proximo suo quod debet solvere; sed remissione debiti sponte facta a creditore. eo onere immunis fit debitor Cæterum non omnis satisfaciendi tollitur indulgentiis necessitas, sed adjuvatur inllrmitas nostra, ut quod nobis deest, ex thesauro Ecclesiæ suppleatur.

39. *Obj.* 13. Indulgcnliæ, quales hodie prodicantur, omnino diversae sunt ab iis quæ Luiheri tempore, et saeculis prioribus consueverunt promulgari : liæ enim dicebantur immania quæque flagitia remittere.

40. *Resp.* Ex libello Tezelii, quem laudavimus, constat camdem traditam ab ipso indulgentiarum notionem; nec eum monstra illa ac portenta unquam protulisse. Consueverunt quidem indulgentiarum praecones verbis Ezechielis plenam polliceri veniam flagitiosissimo cuique, dummodo eum vere pceniteret.

CAPUT II.

DE INDOLCENTIARUJI VIRTUTE.

41.Indulgentias olim relaxasse pœnilentiæ canones apud omues in confesso est . eas vero pœnam divinæ jnstîtiæ debitam coram Deo remittere præfracte negant hærelici I.uiherus dixit: « Indulgenliæ his, qui veraciter eas consequuntur, non valent ad remissionem pœnæ pro peccatis actualibus debite apud divinam justitiam -1 Simili error Janseniani plure» laborant, inter quos auctor synodi Pistoriensia, in qua docetur « indulgentiam secundum suam præcisam notionem aliud non esse quam remissionem partis ejus pœnilentiæ, quæ per canones statuta erat peccanti."Hanc propositionem sic intellectam , « quasi indulgentia præter nudam remissionem pœnæ canonicæ, non etiam valeat ad remissionem pœnæ temporalis pro peccatis actualibus debitæ apud divinam justitiam , » damnavit Pius VI. tamquam falsam, temerariam, Christi meritis injuriosam , ac diidum in articulo 19° Luiheri damnatam. Proxime ad fidem accedit doctrina, qua indulgenliæ censentur pœnas temporales apud divinam justitiam remittere : nam si de sola canonicarum pœnarum relaxatione ageretur , haud ægre assenlircnlur ipsi novatores.

Propositio.

Indulgenliæ valent ad remissionem pœnæ temporalis pro peccatis actualibus debitæ apud divinam justitiam.

42. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Indulgentiae conceduntur , uti jam probavimus, vi potestatis clavium, qua solvuntur peccatorum ligamina, et coeli panduntur januæ. Ergo valent ad pœnæ temporalis peccatis actualibus debitæ apud divinam justitiam remissionem. Equidem juxta probata, ratum habetur in cœlis hujus potestatis exercitium, quod in persona Christi a Præsulibus Ecclesiæ iit.

43. *Probatur* 3. *ex Patribus.* Tertullianus , ad Montanistas delapsus , martyrum intercessionem pro mœchis im-

/I) Ari. sii. a Leone *- ჯ|ŋŋ.

(*) Constitutio >|(ie incipit : *Atutortm Jldtt.*

pugnat · « Quis permittit homini donare quæ Deo reservanda sunt ? Sufficiat martyri propria delicta purgasse. 1 ' Censuil ergo Catholicos credere veniam . martyrum intercessione datam, ad delictorum purgationem dirigi. S. Cyprianus, loro jam adducto, docet fideles prorogativa martyrum apud Deum adjuvari posse.

44. *Probatur* 5. *ratione theologica.* Indulgenliæ quæ pœnas canonicas remitterent , pœna apud Deum haud remissa , magis obesscnl, quam prodessent, quippe quæ poenitentiae opera tollerent, pœna manente. Prælcrea conceduntur indulgenliæ, abrogata jam a pluribus saeculis disciplina canonica. Ergo ad pœnam ipsam apud Deum remittendam diriguntur.

Objectiones solvuntur.

45. *Obj* t. Indulgentia olim erat remissio pœnæ canonicae : ergo idem nunc sentiendum ; nec proinde aliquam pœnam apud divinam justitiam tollit.

46. *Resp* Indulgentia post poenitentiae disciplinam inductam relaxabat canones, simulque remittebat pœnam coram Deo ob quam luendam canones pœnilenliæ opera proscribebant. Ante latos canones, ct post eorum abrogationem, indulgenliæ vis in sola pœnæ apud Deum remissione ponenda est : nec enim relaxatur lex, quæ jam est abrogata

47. *Obj.* 2 Formula· adhuc usurpatæ ostendunteanonum relaxationem eliamnum fieri indulgentiarum concessione : nam temporis spatiorum pœnilenlibus olim adsignatorum fit mentio. Sic indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum ad disciplinam pœnilenliæ plane refertur.

48. *Resp.* Consuevit Ecclesia veteres formulas relinere, veluli prislinæ ælalis monumenta. Ideo autem concedit indulgentias hujusmodi verbis, ul intelligamus pœnas temporales remitti, quæ per ea tempori» spatia, juxta canones, essent luenda».

40. *Obj.* 3. Concilium Tridcntininn declaravit se cupcre moderationem servari in indulgentiis concedendis, ne disciplina enervetur. Jam vero si tota canonum disciplina de pœnilenliæ operibus abrogata sil, inanis est metus ne enervetur.

50. *Resp.* Disciplinam Ecclesiæ suo tempore vigentem intellexerunt Patres Trideniini, canones autem pœnilenliæ a quinque sallem sæculis desieram servari. Nimia facilitate indulgentias concedendi pœnilenliæ exercitia , quæ sponte suscipiuntur, vel a sacerdotibus in sacro tribunali injunguntur, negligi possent, ideoque moderationem in iis concedendis servandam cupiebat Concilium.

51. *Obj.* 4. Fervori poenitendum canones veteres aliquid indulgendum consuerunt, quum e contra hodierna tempestate indulgenliæ ratio præbeatur, quod deferbuerit pœnilenliæ sludium, nec spes sil pœnilenliæ ardua exercitia suscipiendi. Ergo indulgenliæ notio tola mutata est ; apud veteres quippe significabat relaxationem pœnæ canonicæ in foro externo : apud rccenliores esi remissio pœnæ apud Deum, subsidii instar infirmitati prxstita.

52. *Resp.* Fervoris pœnilenlium causa merito relaxata est severitas disciplinæ, ut quo majori flagrabant studio Deo satisfaciendi, majorem experirentur Ecclesiæ liberalitalem Cætcrum el aliis sæpius indulserunt Episcopi, precibus martyrum moti, quod argumentum esi de poenis apud Deum remilli Monet Chrysoslomus Apostolum Corinthio indulgentem infirmitatis ejus habuisse rationem : quam maximopere vult attendendam in peccatoribus sanandis. Nil mirum si ob rationes fere inter se

(c) Lib. de Pudicitia cap. ull.

oppositas Ecclesia potestatem sibi dalam exerceat, pro personarum el temporum diversitate, ut fervidos praemio muneret, infirmis vero subveniat. Hæc œconomia sapiens cl provida non aliam veteribus, aliam hodiernis Praesulibus indulgentiarum notionem placuisse probat : utrisque enim vera habita est pœnæ apud Deum remissio, parcius vel largius pro adjunctorum varietate tribula.

Animadversio.

53. Moderationem quam commendarunt Patres Tridentini in indulgentiis concedendis desiderari queruntur nonnulli, ob magnam earum quæ plenariæ sunt copiam, quæ hodie Itabelur. Cælerum supremorum Ecclesiæ rectorum est judicare qui modus adhibendus sil pro temporum diversitate. Studium fidelium ad eas lucrandas videtur accensum recenlioribus his temporibus , quod Pontifices fovendum duxerunt, ut eo magis clarescat Ecclesiæ auctoritas ab hærelicis frustra impugnata, el ut Sacramentorum susceptorum frequentia, cl bonorum operum exercitio Deus honoretur.

CAPUT III.

I»E THESAURO ECCLESIÆ.

54. Clemens VI. in Constitutione quæ incipii : *Unigenitus Dei Filius,* dicit : «Thesaurum militanti Ecclesiæacquisivit - - - - ad cujus quidem thesauri cumulum B. Dei Genitricis, et omnium electorum a primo justo usque ad ultimum mcrila adminiculum praestare noscuntur. » Lutherus in hanc doctrinam insurrexit, dicens: « Thesauri Ecclesiæ, unde Papa dat indulgentias, non sunlmerita Christi el Sanctorum.[1] Synodus Pistoriensis docuit » Scholasticos suis subtilitatibus inflatos invexisse thesaurum male intellectum meritorum Christi, cl Sanctorum, et clarae notioni absolutionis a pœna canonica substituisse confusam, el faham applicationis meritorum ; » quam propositionem intellectam quasi thesauri Ecclesiæ, unde Papa dat indulgentias, non sint merita Christi et Sanctorum, falsam , temerariam, Christi el Sanctorum meritis injuriosam , dudurn in articulo XVII. Lulheri damnatam, reprobavit Pius VI *

3a. Abundantem esse satisfactionem a Christo præsiilaœ . res est apud omnes explorata : quapropter thesauro infinito ditasse Ecclesiam credendus esi. Attamen merita Sanctorum adminiculum præsiarc dicuntur, quia quatenus satisfactiones sunl, per Christum Deo Patri offeruntur ad luendas pœnas aliis débitas. Totum meritorum premium Sanctos accepisse constat; sed quum plures vilæ illibatae sponte sibi inflixerint pœnas, vel supplicia et mortem propter Christum passi sint, vis quædam satisfaciendi iniis reperitur, quæ aliis communicari queat : illud scilicet esi Sanctorum iu Christo consortium , ut sil communicatio satisfactionum. Ad fidem proxime accedit docirina de thesauris quam exposuimus.

Propositio.

Thesauri Ecclesiæ, unde dantur indulgenliæ , sunl merita Cbrisli cl Sanctorum.

56. *Probatur ex ipso Ecclesiæ sensu et docirina.* Quæ de indulgentiis Clemens VI. tradidit Constitutione prælaudata, cx sensu et traditione Ecclesiæ derivata sunl, cl ejus consensu agnita. Porro consona sunl iis quæ de Sanctorum operibus sentire juvat, habita ralionc virtutis quam cx Christi gralia derivant, cl ex communione qua omnia Christi membra inter se gaudenl. Re

(I) All.xvii

(*) Conilil *Auclurrm h'idri.*

quidem vera SSmæ Virginis omni labe immunis cruciatus, anima gladio transfixa ; S. Joannis Baptist» austera vita , et Sanctorum plurimorum propter Christum labores vim quamdam expiandi el satisfaciendi, illis procul dubio haud necessariam, habent : quam æquum est, cl divin» misericordi» consonum, in nostram cedere utilitatem. Ecclesiæ autem est omnibus suis filiis consulere, clavium potestate, etæqua thesaurorum quibus ditatur dispensatione.

37. In operibus quæ justi pro aliis suscipiunt, cl Deo offerunt, vel ut convertantur peccatores, vel ut avertantur pœnæa justis, communicationis hujusmodi exemplum videre est. Sic Ambrosius de Corinthio agens ait : « Jam tunc igitur Apostolus reddendum sacramentis judicavit coelestibus, si purgari se ipse vellet. Et bene ait, *expurgate ;* vclut enim operibus quibusdam totius populi purgatur, el plebis lacrymis abluitur, qui orationibus cl fletibus plebis redimitur a peccato, et in homine niundalur interiore Donavit enim Christus Ecclcsiæsuæ, ut unum per omnes redimeret, quæ Domini Jesu meruit adventum, ut per unum omnes redimerentur. » ' El iterum : « Consideremus ipsum Apostoli sermonem : « Ex- purgate, » inquit, « vetus fermentum, » ut silis nova conspersio, sicut estis ‹ azymi.«Sive quod tota Ecclesia suscipiat unus peccatoris, cui compatiendum et fletu , et oratione, el dolore est : et quasi fermento ejus se totam conspergat; ut per universos ea quæ superflua , sunt in aliquo poenitentiam agente virilis misericordiae, aut compassionis, vclut collativa quadam admixtione purgentur. »

Objectiones solvuntur.

IiK. Obj. t. Injuria lit Christo, Sanctorum meritis, seu satisfactionibus tamquam thesauri sui adminiculis adhibitis : · qui enim poterat ftedius profanari Christi sanguis, <piam dum negatur sufficere ad peccatorum remissionem , ad reconciliationem, ad satisfactionem , nisi velut arescentis et exhausti defectus aliunde suppleatur el sufficiatur? » 8 Ha Calvinus.

39 *Hesp.* Satisfactiones Sanctorum non adjiciuntur, voluti ad defectum supplendum; sed juxta divinam cecononiam qua inter Christi famulos consortium sanctum , et communicatio satisfactionum statuitur, quarum tamen vis omnis a Christi gratia et meritis derivatur. Equidem Apostolus absque Christi injuria dixit : « Adimpleo ea quæ desunt passionum Christi, in carne mea, pro corpore ejus, quod est Ecclesia. » 4 Quæ igitur Calvinus congerit de remissione peccatorum martyrum sanguini tributa, et de sanctificatione a martyribus perfecta , carent fundamento, cl a libidine calumniandi proficiscuntur.

60. *Obj.* 2. « Præclare adversus hæc sacrilegia Leo Romanus Episcopus ad Palaestinos, epist. Hi : Quamvis, inquit, mullorum Sanctorum in conspectu Domini pretiosa mors fuerit (Ps. 116. 15.), nullius tamen insontis occisio propitiatio fuit mundi. Accepere justi, non dederunt coronas , el de fortitudine fidelium nata sunt exempla patientis, non dona justitiae : singulares quippe eorum mortes fuere , nec alterius quispiam debitum suo fine persolvit : quum unus extileril Dominus Christus, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, sepulli, suscitati. › Ita Calvinus 8

61. *Ilesp* Nihil in his adversatur indulgentiis; nec enim alium quam Christum agnoscimus propitiationem mundi, nec ad alium accepta dona justitiae referimus, nec quempiam debitum alterius

(1) De Pœnîtenii· I.i.e. it . n. 8».
(i) Ibidem n. 81

(») Init. l. iii. c. v. 1. (4) Coloss. i. 1.
(S) Insui.iii. c. v. 3.

suo line persolvisse dicimus. Quæ igitur ex Leone objicit Calvinus , probant quod apud omnes in confesso est, nos Christi morte , non alterius cujuscumque, redemptos esse. Obierunt martyres, non debitum alterius persolventes, sed Christo ferentes testimonium, quorum tamen mortem patienter toleratam per Christum nobis aliquatenus prodesse, nil detrahit infinitae virtuti redemptionis, quam pro omnibus ipse unus dedit.

Hi. Obj. 3. « Agnoscant (Catholici) annon hæc sint sua placita, martyres plus morte sua Deo praestitisse ac meritos esse quam sibi opus esset : tanlamquc illis meritorum largitatem superfuisse , quæ in alios redundaret. Ne igitur supervacuum sil tantum bonum , commisceri eorum sanguinem sanguini Christi, ct ex utroque thesaurum Ecclesiæ confici ad remissionem et satisfactionem peccatorum. » Ita Calvinus. *

05. *Hesp.* Non hæc sunt placita nostra : nam martyres credimus plenam meritorum mercccdcma Deo consecutos; sed suppliciis eorum, præler meritum, vim quamdam inesse censemus luendi poenas, eaque idcirco offerri posse Deo, ut infirmioribus fratribus per Christum ad poenarum temporalium valeaul remissionem. Non credimus eorum sanguinem Christi sanguini commisceri, ut ex utroque vel uti partibus thesaurus conficiatur ; sed ad cumulum infiniti thesauri Christi sanguinis, martyrum sanguinem voluti adminiculum accedere. qui nobis prosit ad remissionem poenarum Christi intuitu. Non igitur, ut calumniatur Calvinus, Christum vulgarem sanclulum facimus, qui in turba vix dignoscatur ; sed unicum Redemptorem cum agnoscimus et praedicamus, licet martyrum egregii labores el supplicia nohis valeant, ut redemptionis Christi beneficio largiori donemur. Hac ratione ad solvendum debita nostra apud divinam justitiam martyrum satisfactiones valent, ea, quam e Christi gratia derivant, vi nobis impertita. Cætcrum ex divina acceptatione lit ut hac fruamur utilitate.1 Theologus antiquus ait : ■ Ex parte Ecclesiæ Mini duo : primum est meritum el præcipue Christi, quod est ineslimabile. el aliorum Sanctorum qui fecerunt opera mulla supererogalionis : quæ omnia sub potestate clavium sunt posita : ut quod minus est in uno membro Ecclesiæ, compensetur in alio. —'Secundum est indulgentia quam dat Ecclesia per Papam ct Episcopos. » *

CAPUT IV.

DE IXDULGHTIARCM APPLICATIORE.

ÜI. Indulgentias applicari posse an - mabus fidelium defunctorum constans est sensus el doctrina Seclesiae. Eas quidem *per modum suffragii* prodesse docent Theologi, verba pontificii indulli præ oculis habentes, el conditionem animarum ; quæ quum extra ditionem Ecclesiasticorum Prunulum sint posilæ, non possunt proprie absolvi ab aliqua pœna. Suffragii autem ratio in eo sita est, quod Pontifex Deo offerat ex thesauro Ecclesiæ solutionem debili quo gravantur animæ illæ, deprecaris ut acceptetur, in eurum utilitatem Vis magna insit necesse est hujusmodi suffragio, ab *illo oblato* cui Christus ipse ligandi ct solvendi in lerris dedit potestatem. Negavit Lutherus mortuis utiles esse indulgentias; quem errorem cum caderis confixit Leo X. Riccius cum sua synodo pariter erravit, merito idcirco a Pio VI damna-

(i; Init. l. ili. C. r. 3.
(J) Vide Christ. Lupum dia». de peccatorum ct lali«foclionum indulgenti», c. ei».
(3! Veneti» an lis». l. ei. i. Jt.

lus : · In eo quod superaddit (synodus) luctuosius adhuc esse, quod chimerica isthac applicatio transferri volila sit in deftmctos ; » propositio XLII. damnatur veluli falsa, temeraria . piarum aurium offensiva. in Romanos Pontifices, el in praxiui, cl sensum universalis Ecclesia? injuriosa, inducens in errorem hærelicali nota in Petro de Osma confixum , iterum damnatum in art. *22.* Lulheri. « *In eo* demum, quod impudentissime invehitur in tabellas indulgentiarum, altaria privilégiais» etc., propositio XLIII. declaratur temeraria, piarum aurium offensiva, scandalosa, in Summos Pontifices, atque in praxim lota Ecclesia frequentatam contumeliosa. »

6S. Applicatio indulgentiarum mortuis probatur præcipue ex consuetudine Ecclesiæ, nixa Sanctorum communione. Equidem quum, ex constanti sæculorum omnium tide, magna proveniat utilitas defunctis ex vivorum precibus, nulla occurrit ratio cur indulgentiarum omni beneficio priventur. Enimvero membra sunt Christi sancta, proinde nobiscum consortio conjuncti : « neque enim piorum animæ mortuorum separantur ab Ecclesia, uti recte monet Augustinus. · « Non est, » inquit S. Thomas Aquinas, « quare Ecclesia transferre possit communia merita quibus indulgenliæ inniluntur, in vivos, el non in mortuos.»' Constat Pontifices Summos has indulgentias ex vetusto more concedere consuevisse , quod temere eos fecisse, vel inaniter, absit ul vir Catholicus suspicetur. Joannes VIII. anno 878, el Joannes IX. anno 900, et alii plurimi noscuntur eas largiti fuisse. Porro undique per Ecclesiam indulgenliæ hujusmodi promulgantiir tib Episcopis, et magno cum devotionis affectu exputuntur a fidelibus, adeo ul sensus lolitis Ecclesia huic consuetudini suffragetur.

06. Plenaria indulgentia mortuis applicata animam liberare a pcenis purgatorii dicitur; quæ quum sacrificii Missæ celebrationi adneciatur, *privile{/ialuni altare* vocatur. Illud sic explicatur a Benedicto XIV. : « Summus Pontifex, cum privilégiâtes aras declarat, ac pro Missæ celebratione, quæ in illis indicitur ad expiandam defunctorum alicujus animam, thesauri ecclesiastici eam partem tribuitor modum *suffragii,* quæ satis est ut eadem anima , si Deo placitum sil, e purgatorii cruciatibus eripiatur. »· In Theologia Venetiis impressa anno 1402 legimus : « Dicendum ergo quod Papa proprie non absolvit defunctos a pœna, sed quasi pro eis de communi thesauro Ecclesiæ solvit.·

67 inter indulgentias ea quædicitur *Jubilœi* præcipiia est, ulpole plenaria, cum privilegiis amplissimis. A Judæis desumptum est nomen, annus scilicet quinquagesimus apud eos sic vocabatur; quo recurrente, omne æs alienum remittebatur, agri ac domus vendit® suis prioribus dominis restituebantur, servi cum suis liberis in libertatem vindicabantur, omnisque labor in agris colendis cessabat. 8 Bonifacius VIII., anno 1500, proposita indulgentia plenaria fidelibus universis qui Urbis inviserent lempla, conlritique susciperent Sacramenta , facultatem simul fecit ul a censuris quibuscumque ecclesiasticis absolverentur. Sed jubilaei nomen non adhibuit, nec instituti judaici ullam fecit mentionem : quod Clemens VI. primus commemoravit, dum populi Romani precibus annuens , anno 1350 ,

(II L. i». Se civ. Dei c. is. ŋ. i.
(i Suppi, qu.It. art. 10.
'S Instil Iri. n. 10. Magna: olYenaium plerisque e *Purgatorio liberari* dicitur, célébrai» III quodam altari Missa , sed sensus ejus ei ponliticia dcclaratiune innocuus est.
1 Lib. ri.c.G. (β) Le». »»». tl.

voluiljubilæum quinquagesimo quoquo anno celebrari. Urbanus VI anno l'H9 induisit ul posl annos triginta 1res in Christi in terris vilæ honorem celebraretur. Paulus II. anno 1470, vigesimo quinto anno recurrente, cum celebrari permisit. Plures Pontifices eum promulgarunt occasione suæ exaltationis, vel ob gravem aliquam reipublicæ chrislianæ necessitatem.

68. Summi Pontificis est. utpotc supremi in terris Ecclesiæ recloris, cui claves regni coelorum datæ sunt, indulgentias concedere amplissima auctoritate, sed sapienti illa oeconomia quæ decet ilium quem constituit Dominus super familiam suam. Hinc suspecti de erroribus Wickiefll et Huss interrogandi erant, utrum crederent, « quod Papa omnibus Christianis vere contritis et confessis ex causa pia el justa possil concedere indulgentias? »1 Innocentius IIi. in Concilio Lateranensi Episcoporum auctoritatem in iis elargiendis certis limitibus arctavit : vetuit scilicet ne ultra annum indulgentiam tribuerent in dedicatione Ecclesiæ , et ultra quadraginta dies in aliis ťasibus. Hinc interrogabantur iidnm : ‹ Ulrum credant, quod singuli Episcopi suis subditis secundum limitationem sacrorum canonum hujusmodi indulgentias concedere possint? n » Archiepiscopus in tota sua provincia indulgentias dare potest : perlinet enim ad voluntariam jurisdictionem.

69. Hæc de indulgentiis sufficiant. Cui persuasum est Christum claves regni ccelorum Petro tradidisse, et omnibus Apostolis ligandi et solvendi dedisse potestatem, haud facile quaestionem movebit de remissione quam Præsules Christi nomine concedunt. Largitatem hanc mirari et amplecti oportet, el in ea virtutum opera incumbere, quæ ad thesauros hos nobis comparandos requiruntur, haud neglectis pœnilenliæ exercitiis, quibus idonei tantis beneficiis fruendis efficiamur.

(i) Acia Concil. tom. viii. col. OIS.
(t) Til. lxii. ib. t. vii. col. Cб.

(S) Ibidem t. viii. coi. 915.

TRACTATUS XVI

DE EXTREMA UNCTIONE.

CAPUT I.

DE SACRAMENTI VERITATE.

I. *Bal/retna* vocatur *Unctio* illa quæ fieri consuevit ægrotis in mortis discrimine constitutis. Eam Sacramentum esse negavit audacter Lutherus, Jacobi epistolam , in qua commendatur, stramineam esse, el Apostolo prorsus indignam , affirmans. « Omitto enim inquit,· quod hanc epistolam non esse Apostoli Jacobi, ncc apostolico spiritu dignam mulli valde probabiliter asserant, licet consuetudine authoritalem, cujuscumque sil, obtinuerit. Tamen si etiam esset Apostoli, dicerem non licere Apostolis sua aulhoritate Sacramentum instituere : hoc enim ad Christum solum pertinebat Calvinus dicit : « Tertium fictilium Sacramentum est Extrema Unctio. . . . Ejusdem rationis est ista unctio, cujus esse manuum, impositionem supra demonstravimus : nempe histrionica hypocrisis, qua citra rationem et sine fructu Apostolos referre volunt. ▮ * Errores hos confixit Concilium Tridentinum : - Sr quis dixerit, Extremam Unctionem non esse vere et proprie Sacramentum a Christo Domino nostro institutum, et a beato Jacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum ; anathema sit. » «Si quis dixerit, sacram infirmorum unctionem non conierre gratiam, nec remittere peccata, nec allcviare infirmos ; sed jam cessasse, quasi oliui tantum fuerit gratia curationum ; anathema sit. » « Si quis dixerit, Extrema· Unctionis ritum et usum,quem observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententia? beati Jacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque a Christianis absque peccato contemni ; anathema sil. » « Si quis dixerit, presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum ungendum hortatur, non esse sacerdotes at' Episcopo ordinatos, sed ælale seniores in quavis communitate, ob idque proprium Exlremæ Unctionis mini strum non esse solum sacerdotem ; anathema sit. · ·

(I. L. decapliv. Babylon.
(i; Imi. I. iv. c. ais. n. 18.

i. ii. iii. i,,. de EUremeUt,-

5. Leibi>itius,a suorum errore hac in re, sicul in alils fere omnibus, tandem aliquando recessit ; scripsit enim : « Do unctione infirmorum non est cur multa disputemus. Verba habet Scriptura» sacra?, interpretationem Ecclesiæ, cui pii ct catholici homines tuto fidunt, nec video quid in eo more quem recipit Ecclesia , reprehendi a quoquam possit. » 1 Barclaius autem cernam Protestanlium rejiciens, argumento quod ex usu veleris Ecclesiæ desumunt, occurrit, objiciendo cos rilum unctionis, qui speciali mandato injungitur, négligera. * Neglectus hic omnibus sectis hodiernis inter quas versamur communis est.

Propositio.

Extrema Unctio est vere ct proprie Sacramentum a Christo Domino nostro institutum, cl a beato Jacobo Apostolo promulgatum

3. *Probatur ipsius Jacobi celeberrimo testimonio.* Scribit Jacobus Apostolus : *war* » xltrenutvr, ἀφιὺ'ιτΛΐ *aiirù.* Λ VUlgato interprete sic redditur : « Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesiae, cl orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini : ct oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabil cum Dominus : el si in peccatis sil, remillcnlur ei. »5 Quum hæc universlm nd fideles scribantur, liquet agi de ritu qui ad omnes spectat, et qui per. petuo servandus forat ; nil enim dicitur, quo ad tempus restringatur. In graviori infirmitate quæ mortis periculo haud vacat,4 jubet arcessi presbyteros Ecclesiæ, sacerdotes scilicet qui hoc nomine in novo Testamento passim designantur , quorum munus est pro periclitante orare, cumque sacro oleo perlinire, Deo invocato. Hilus externus plane designatur, unctio scilicet peragenda a sacro ministro, oratione comite. Effectus orationi huic adnexus refertur, scilicet salus periclitantis, animi levamen, cl peccatorum, quæ admiserit, remissio. Est igilur signum visibile invisibilis gratia·. Porro quum Apostolus iji.se non potuerit hos effectus huic adncctere ritui, manifestum est eum tantummodo promulgasse rilum cujus Christus ipse auctor est, cujus est vim gratiam impertiendi ritui adneclcre.

4. *Probatur* 2. *cx Patrum interpretatione.* Origencs remissionem jiecclorum, quæ impetratur poenitentia. sacerdoti Domini indicando peccatum suum, referens, ait : « In quo impletur ct illud quod Apostolus dicit : «Si » quis autem infirmatur, vocet presby» leros Ecclesiæ, el imponant ei ma» nus, ungentes eum oleo in nomine » Domini, etc »s In exemplum hanc poenitentiam , quæ fit in extremis, adducit, salisque indicat rilum illum ungendi adhuc suo lempore servari,

(I) System. Thool. p. <80.

(i. ·i Uow come they to pass over far more positive commends of ibe Apostles , as matters of no moment? as James v. II, «here il is expressly commanded *that the tick be anointed with oil «n Ihe name of the Lord.* · Apology Prop, xiti. S viii. p. *18. edit. Birmingham 1765.

(3) Jacobi ». II.

(•1 In Demosthenis prima Oratione contra Philippum , Atheniensium de morte Philippi expeviatlio refertur; interrogabant scilicet : Quid novi? tnorluusnc est Philippus \'Et quum cum graviter tegruhrc nossem, solabantur se spe prosim· ejus mortis : Trirsai <piAi>r«tr ' Οὐ *μβ.* . αλλ ἀκἰΔιιχΐ . m culn in extremis fere versa·i insinuaret. Sic et apud Xenophontem Anab. i. §. > feu Ji Μỹβπ«< Δ. Κ ûirsirrsvt riAivr»·· rei jfliiv Bloomfield in Jacobi locum scribit : · Tie α^Διιιι must from the context be understood of severe sickness. » De Lataro moribundo usurpatur Joan. xi. 3 ἠ ka/artrre in extremo labo ranlcin significare constat , nam ἠκnr<r signiti cat mortuos.

(5) Hom. ii. in Levit.

ct aecum ferre peccatorum remissionem.

S. 8. Chrysostomus, sacerdotum erga laborantem ct morti jamjam propinquam animam officia extollit : ▮ Neque enim solum cum nos regenerant. sed postea etiam condonandorum nobis peccatorum facultatem obtinent : « Infirmatur, » inquit. » inter vos ali- > quis Ɣ accersal presbyteros Ecclesiæ, • dorent super eum , ungentes eum » oleo. » ↑ Igilur Clirysostomi quoque ætate ritus peragebatur veluti munus sacerdotii Christiani peccatorum veniam afferens.

β. S. Innocentius I. consultus ab Eugubino Episcopo, Deccntio , utrum Episcopo Extremam Unctionem ministrare conveniret, plerumque enim a sacerdotibus dabatur, respondit : ' Non est dubium *(verba Jacobi)* de fidelibus aegrotantibus accipi vel intelligi debere, qui sancto oleo chrismatis perungi possunt >> - - - « Cæterum illud superfluum videmus adjectum, ut de Episcopo ambigatur, quod presbyteris licere non dubium est. Nam idcirco de presbyteris dictum est, quia Episcopi, occupationibus aliis impediti, ad omnes languidos ire non possunt. Cæterum si Episcopus aut potest, aut dignum ducit aliquem a se visitandum , «I benedicere, et tangere chrismate sine cunctatione potest, cujus est ipsum chrisma conficere. Nam pœnilcnlibus istud infundi non potest, quia genus est sacramenti. Nam quibus reliqua Sacramenta negantur, quomodo unum genus pulatur posse concedi? ⅋ Liquet rem indubiam habitam esse Jacobi verba de ægrolantibus fidelibus inlelligenda esse, et ritum totam vim suam retinere. Poenitentiam publicam agentibus non dabatur : a Sacramentorum enim perceptione prohibebantur nisi sub ipsum vitæ exitum, quum aliis in gravi quocumque vitæ discrimine daretur.

7. Auctor antiquus, qui S. Caesarius Arelatensis a plcrisque censetur. dicit : « Quoties aliqua infirmitas supervenerit, corpus ct sanguinem Chrisii ille, qui ægrotal, accipiat : et inde corpusculum suum ungat, ul illud quod scriptum est impicatur in eo: « Infirmatur aliquis? inducat presbyle- > ros, etc. · Videte, fratres, quia, qui in infirmitate ad Ecclesiam concurrerit , cl corporis sanitatem recipere, el peccatorum indulgentiam merebitur obtinere. » ' Hæc corporis sanitas haud adeo certa est, quum pendeat omnino cx Dei voluntate, nec Sacramenti sil effectus praecipuus, sed prout ad Dei gloriam et animæ salutem prosit.

8 Venerabilis Bcda in Jacobi testimonium scribit : « Hoc el Apostolos fecisse, in Evangelio legimus, cl nunc Ecclesiæ consuetudo tenet, ul infirmi oleo consecrato ungantur a presbyteris, ct oralione comitante sanentur. » *

9. *Probalur* 3. *ex libris ritualibus.* Sacramentarium S. Gregorii M. proscribit olei benedictionem ab Episcopo , et preces recitandas ungendo infirmum. Inter cælera dicitur: «Concc- » de ul medelam tuam non solum in n corpore, sed etiam in anima sentiat.·

10. Liber pœnitentialis Theodori, Canluariensis Archiepiscopi, qui nono sæculo cxeunle floruit, injungit : « Ab infirmis in periculo *mortis* positis pura csl inquirenda confessio peccatorum. . . . . cl secundum auctoritatem canonicam , ne illis janua pietatis clausa videatur , orationibus cl consolationibus ecclesiasticis sacra unctione olei inuncti , secundum staiuta sanctorum Pa-

(IJ L. iii. do .Sacerdotio c. »·.

(1/ Ep. ad Decentium.

ts, Serai. ce»», de Tempore inter Aogiulinianof.

ξ Co u iiu . in locum.

Irum communione Viatici reficiantur. ›› Hæc ex Synodo Moguntfnn , anno 847 habita, descripta videntur. !

H. Græcorum Eiichologium ritum ungendi infirmos septem sacerdotibus adslanlibus peragendum præscribit. Sacerdos qui ungit eos, dicit : « Pater sancte , animarum el corporum medice, qui Filium tuum unigenitum Dominum nostrum Jcsum Christum, omnem morbum curantem, et cx morte nos liberantem misisti : sana quoque servum tuum N. a detinente illum corporis infirmitate, cl vivifica illum per Chrisli lui gratiam. «

12. *Probatur* 4. *Conciliorum auctoritate.* Concilium Cabilonense, anno 813, decrevit : «Secundum beati Apostoli Jacobi documentum, cui etiam documenta Patrum consentiunt, infirmi oleo quod ab Episcopis benedicitur, a presbyteris ungi dcbenl. Sic enim ait : « Infirmatur quis in vobis ? » inducat presbyteros, etc. ▮ Non est itaque parvi pendenda hujuscemodi medicina , quæ animæ corporisque medetur languoribus. »1

13. Concilium Aquisgranense anno «36 : « Si quis autem infirmitate depressus fuerit, ne confessione atque oratione sacerdotali, nec non unctione sacrati olei, per presbyteri negligcnliam careat. » !

14. Concilium Ticinense, anno 850 , dicit: « Illud quoque salutare Sacramentum , quod commendat Jacobus Apostolus dicens : « Infirmatur quis » in vobis ? etc. « solerti prædicatione populis innotescendum est, magnum sane ac valde appetendum mysterium, per quod, si fideliter poscitur, et remittuntur peccata , et consequenter corporalis salus ſestituitur.

13. *Probatura. exemvlis.*

Radbertus, sæculo nono, in vita Adclardi, Abbatis Corbejensis, narrat Ilildmanum Episcopum , audito morbo tdelardi, advenisse illico: « Interea cum coepisset idem sanctus Episcopus a nobis percontari, utrum benedictionis oleo, sicut a beato Apostolo sancitum est, deberet perungi : Interrogavimus utriimne vellet ?... quod ille audiens, erectis oculis in coelum, obsecrabat ut fieret. » De S Oswaldo, Eboracensi Episcopo, sæculo decimo, narratur, quod mortem imminere sentiens, « convocatis fratribus, hortaturcos impendere sibi ministerium sacra Unctionis, cum Viatico Dominici corporis. » In vita Leonis IX. refertur, « cum intelligeret, non diutius retinendum se carnis ergastulo, decrevisse, ut quoniam plures Episcoporum, Abbatum, cætcrorumque fidelium effluxerant turbæ, eis praesentibus inungeretur sacri olei liquore. » De S. Malachia refert S. Bernardus: « Jubet se sacro oleo ungi. » ·

16. *Probatur* 6 *Græcorum et Orientalium sectarum consensione.* Graci vocant hoc Sacramentum *ivxKai», oleum cum prece.* In confessione orthodoxa dicunt · « Septimum Sacramentum est Extrema Unctio a Christo praescripta. Cum enim coepisset discipulos suos binos mittere, (Mac. 6. v. 7. et 13) ungebant oleo mullos cl sanabant : quam deinceps unctionem religiosa consuetudine Ecclesia observavit, prout ex epistola sancti Jacobi compertum est : « Infirmatur quis in vobis ? » etc. * Fructus hujus Sacramenti sunt, quos vclul ei proprios sanctus Jacobus Apostolus explicat, videlicet remissio peccatorum , animæ salus , corporis denique sanitas ; quam etsi non semper importet, semper tamen animam per

«'. Synod Mog cap. wvi.
Ii'Caii.xhiii.

(U Cap. viii.
(&) In vita S. Mnlacliiæ c. xui.
'.Quest. «17.

remissionem peccatorum in meliorem statum restitui t. » ·

17. Maronitæ in Rituali suo præscrlhunt unctionem infirmi morti proximi : * Oratio super infirmum horam obitus appetentem. Afferat sacerdos cx oleo sancto in vase mundo, et dicat « Fator ▮ noster, ▮ et reliquas ad hoc statutas orationes, lunc benedicat oleum signo crucis, cl ungat corpus infirmi in septem locus. » * « Eodem fere modo, » subjungit Naironiis , « cæteræ nationes orientales conficiunt. »

18. Fuit igitur ritus hic antiquissimis temporibus ante sectarum orientalium originem Ioli Ecclcsiæ communis ; cl Christi mandatum cl gratiam habere credebatur.

19. *Probatur* 7. *præscriplione.* Viguit ubique per orbem Christianum , sextodecimo incunle sæculo, ritus pcriduloso morbo laborantes ungendi, et tamquam Sacramentum a Christo institutum habebatur; quin ostendi possit eum post Aposlolicam ælatcm invectum esse. Imo constat eum Apostolorum temporibus servatum, Jacobo lestante, et omnibus id latentibus. Porro ostendi nequit eum unquam intermissum , vel doctrinam de ejus virtute ab aliquo post Apostolos ortam. At vero quum esset res quotidiana, facile non erat novam aliquam de ea notionem ubique per orbem invehere, el siatuerc.

Objectiones solvuntur.

20. *Obj.* 1. « *Oleum* positum esve videtur pro remediis aliis etiam salutaribus el necessariis. Nam in regionibus orientalibus el ad meridiem olea erant valde generosa, ct usus oleorum permultus medendis variis morbis obtinebat. »5 Ita Rosenmüller.

21. *Resp.* De remedio naturali non agitur, sed de animæ salute; quapropicr orationem cl Dei invocationem adhibendam esse injungit ApOtlOUs Ilis, non autem olei, quantumvis p nerosi, virtuti, adseribit ritus hnju effectus : « Oratio fidei salvabit infirmum. 0

22 *Obj.* 2 Ad donum curationum respexit Jacobus, ideoque ægrolis restituendam pollicetur sanitatem, oh orationem cx fide profectam, qua scilicet miracula patrabantur. « Ungebant,- inquit Marcus, « oleo mullos infirmos, el sanabantur. » (Marc. 6.13.) « Huc respexit Jacobus, quum jussit arcessi presbyteros ad ungendum infirmum.-! Ita Calvinus.

23. *Resp.* Hoc Sacramentum , uli monent Patres Tridcnlini, · apud Marcum quidem insinuatum, per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum ac promulgatum *n* est. Quæ dicit Jacobus non conveniunt dono curationum ; nec enim hoc cerio hominum ordini allegatum est, nec pro arbitrio exercendum erat, sed cx Spiritus sancti motu. prout cuique datum fuerit. Quum igilurjubeat presbyteros arcessi, orationem fundi, unctionem fieri, loqui censendus est de subsidio cuilibet aegrotanti a ministris sacris porrigendo. Ipse Rosennnillcr dicit : « Nulla necessitas postulare videtur, ut extraordinariam el miraculosam sanandi facultatem intelligamus. » * Quod autem fidei orationi tribuantur effectus, non suadet de miraculis agi : nam oratio ex Ecclesia auctoritate prolala, nixa lidei certissimis *principiis*, fidei oratio rectissime dicitur. Leibnitius animadvertit ; «Videmus olim et donum curationis sæpe affuisse ; cujus usus nunc cum aliis extraordinariis beneficiis, stabilita Ecclesia , infrequentior factus est, semper tamen no

(I) Quit s. 110. Vidi'et Juremiæ pjlrlarch® Conslanliiiopoliani responsionem ad Lulhorano».
(*) Apud Naironum in Euoplia p· W8.

's) Jn locum.
(i) Inst. I. ir. c. « x. n. 18
(B) In lucum

hinc quidem sanatos fuisse credendum est, *qui* lingebantur. n '

Sl. *Obj.* 3. « Sacrum ritum *Unctionis Extrema',* quæ morituris jam impenditur, minime ex hoc loco posse demonstrari facile palet; commemoratur enim adjumentum sanitatis, non præsidium et adjumentum pacalius moriendi. « * Rosenmuller.

55. *Resp.* Ad salutem animæ Apostoli verba maxime referuntur : nam remissio peccatorum huc plane pertinet, ct verbum ,, ·, salutem apud Jacobum passim designat : « Numquid poterii tides *salvare* eum? *μ'· Ιίωυ* ▮ *xifrir ffirai ἀιπίß* VOX ·)'(>·< *CXCitUbil* ad animi levamen non inepte refertur, latente Schlcusncro,4 quamvis nil velet eam de corporis adjumento intelligere. quod ritus hic sacer præslal, juxta sapientem Dei œconomiam. supremis ejus consiliis statutam. Ipse Rosenmüller dicit.« Notum enim est in novo Testamento, ut in vita communi, sa?pe universe enuntiari, quod cum rcslriclionc injeljigendum est. Juvabunt preces aegrotantem, si ei expediat ad salutem ælernam. »s

26. *Obj.* 4. « Jacobus vult infirmum ungi a *senioribus* Ecclcsiæ; isti unctorem non admittunt, nisi sacrificulum. » Ita Calvinus.6

27. *Resp. Presbyteri Ecclcsiæ* intcl-ligunlur sacerdotes, ideoque nomen illud his adhæsil, ct in plcrasque linguas adseitum est ' Profecto puduit Rusenmüllcr Carpzovii subscribere sententiæ.qui vocis etymologiae inhærcndo *profectos œlale* intellexit : « Huic senlenliæ obstare videtur, (VideNoesselt, Euhc. ii. p. 328) quod *presbyterorum Ecclesia:* nomen in novi Testamenti libris semper *de* viris in Ecclesia primariis , iisque vel magistris vel præsidibus usurpetur. » 8 Ex usu igitur scriptorum Novi Testamenti , el omnium qui rem illustrarunt Christianam ab initioEcclcsiæ, presbyteri inlelligunlur sacerdotes. Equidem munera sacra illis plane a Jacobo adsignantur, nempe orationem solemnem fundere, sacram adhibere unctionem. Deo invocato,ct peccatorum excipere confessionem , remissione eorum opera data.

28. *Obj.* 5 « Quod apud Jacobum *presbyteros* interpretantur sacerdotes, el pluralem numerum ad decorem positum nugantur, nimis frivolum csl: quasi vero Ecclcsiæ eo tempore sacrificorum examinibus abundarim, ul in longa pompa procedere potuerim ad ferendum sacri olei ferculum. »9 Calvinus.

29. *Rcsp. Presbyteri Ecclesias* necessario inlelligendisunt sacerdotes: nam ita couslans fert usus loquendi scriptoi um novi Testamenti. Pluralis autem numerus obvio sensu usurpatur pro quolibet c coetu; sicut quum Christus praeciperet leprosis a se mundatis, ul se sacerdotibus exhiberent,10 uni sacerdoti satis erat se ostendere.11 Cælerum ct plures sacerdotes possent ad unctionem ministrandam operam praestare , quum ipsa Apostolorum letale plures sæpe simul adesse in urbe aliqua contingeret. Apud Græcos septem sacerdotes adsunt quoties ritus hic peragitur, qui olim apud Latinos pluribus praesentibus plerumque peragebatur.

} System. Tbeo). p. V80. (11 Ibidem.

I>) lac. ii. U. Vide el i, U. iv. ti. ». tO.

(I) Kovum Testamentum Grscuin perpetua annotatione illustratum, edit. Koppiana vol. is. Gollingx

(t.; In locum. <>) Inst. l. iv.c. iis. n. 1.

t' De vocabulo « Priest » dicunt Oxonienses : « In trulb it is one of the very voids you mentioned, only somewhat shortened by our forefathers in their pronunciation of it — Picsbylcr was made Prester,and that by degrees became Presl or Priest. » Tract. N. li.

(H| Rosenmüller in loc.

W lust. l. ir. C. xix. n. Sl. (10) I.UC. m ii. 11.

UlJI.ev. xiv. Vide plura exempla apud Augu-Minum l. iii. de consensu Evangelisltrum c ivi.

30. *Obj.* 0. *Pcccnlonnn* remiwio.de qua Jacobus loquitur . Inlelligcnda csl de morborum causa subiota . morbo curato, etiam pcccalum ipsum condonatum esse dicebatur. » Ita Rosenmüller. '

31. *Resp.* Nil sinit, ul ab obvia verborum acceptatione discedatur ; sed e contra , quum de anirnæ salute praecipue sit sermo, peccata vere remissa credenda sunt. Hæc de morborum curatione explicatio non potest statui tamquam norma , ad quam tota oratio Apostoli referatur, quum constet eum haud de corporis morbis solicitiorem, de subsidiis salutis in tota epistola agere. Profecto non distinguit infirmitatem ex peccato provenientem, ab alia, quæ absque peccato contrahitur; sed cuilibet graviter ægrotauti illud præscribit remedium , quo peccatorum venia et anirnæ salus comparetur. Rosenmiillero objicimus Leibnitium, qui, etsi existimaret donum curationum ab Apostolo indicari, quod aliquando unctioni adncclerctur , consuit tamen anirnæ subsidia semper conferri, ct in Ecclesia esse perpetua : « Superesl igitur saltem hodicque efficacia illa sanitatis perpetua, ct nunquam fallens, quæad animam ipsam bene dispositam pertinet, atque a Jacobo Apostolo additur, quando hujus Sacramenti usum describit, et in peccatorum remissione ac fidei virtutisque munimento collocatur, quo nunquam magis opus est, quam in vilæ periculo atque terroribus mortis ad ignea tela salanæ, tum maxime ingruentia , repellenda. » *

32. *Obj.* ~. Jacobus dicit : *pafri»r 4 niittmuvr, avrf.* « Si paraverit peccata, remittentur ei. » Id de peccatis immanibus, quæ morborum habebantur causæ, intelligendum est ; nam de peccatis quibuscumquo si loqueretur, nulla fuisset apponenda conditio, quum nemo est qui non per cel.

33 *Resp.* Nil exigit ut de peccati morhorum causis ea verba inteHigantur, quum de peccatis gravibus quibusc.umque obvio sensu explicari valeant : sunt autem qui nullius peccati Icthalis lahem contraxerunt.

31. *Obj.* 8 Juxta hanc explicationem peccata lethalia unctione remittuntur· apud Cati.olicos vero prædicaturvivorum Sacramentum,quod nefas csl suscipere, conscientia peccato gravi irretita.

35. *Rcsp.* Remissio peccatorum impetratur Extrema Unctione, venialium quidem ex fine ejus primario , sicut et reliquiarum peccatorum lethalium, quæ scilice ex peccatis jam remissis remanent incommoda. Ipsa lethalium peccatorum venia impetranda est Sacramento Pœnitenliæ, confessione peracta , uti insinuat Jacobus. dicens : « Confitemini alterutram peccata vestra ; » nam optime intclligilur loqui de confessione presbyteris, de quibus mox agebat, facta. Profecto Rosenmuller ipse de peccato censens sermonem esse, quod causa fuisset morbi. fatetur confessionem faciendam injungi presbyteris, quos jusseral Jacobus arcessi : « Hunc *(infirmum)* ne pudeat, peccatum hoc in conspectu presbyterorum fateri. « - - - « Recte, ut mihi quidem videtur, ea , quæ hoc commate dicuntur, trahuniur ab interpretibus ad *ægrotum,* cl ad *presbyteros,* quo rum mentio vs. l i facta est. ⅞ Catholicæ doctrinae admodum congruit totius textus series : nam confessioni· remittuntur peccata lelhalia, unctiom· vero venialia , et peccatorum reliquia· absterguntur, et, si forsan conscientia gravi macula inquinata sit, quam confiteri non valet moribundus, alioquin animo pœnilens, sed loquela carens , vel peccati sibi nou conscius,

ti. In lorum. (».' Sj»»· Thco1· I

(J.J In lucum.

emundatur etiam et san&lur. fta doccl S. *Carolus* Rorromæus , ' quod consonum est Tridenlinorum Patrum *documentis* : · Delicta ipsa, si quæ sint adime expianda, ac peccati reliquias abstergit. »§

50. *Obj.* 9. Totum ritum ad sanitatem recuperandam **dirigi**, patet cx iis quæ subjungit Apostolus — ὁ ἰλλιλοι ἰ»·Γ *ἶαΛ»τι* — « orate alius pro alio, ulsaneminι· »

57. *Resp.* Vox illa *sanandi* passim in Scripturis usurpatur pro animæ salu**te**,8 quod Rosenmüller post Carpzovium haud diffitetur. Hinc vertit Carpzovius : « *iit ad mentem saniorem redeatis , el vobis condonet Deus peccata.* » ' Rosenmüller quidem censet corporis sanitatem hic significari ; sed de animæ salute præcipuc agi totus sermonis contextus demonstrat.

58. *Obj.* 10. Ad Apostolicam ælalem, in qua donum curationum frequens **erat**, totum illud Jacobi documentum refertur. Ergo, ablato dono, frustra **ri**tus **retinetur**.5

39. *Resp.* Ostendimus de dono curationum haud **agi**, sed **deanimæremedio cuilibet graviter ægrolanli adhibendo. Documenta virtutis universis fidelibus per omnia sæcula congrua continet lota illa epistola ; nec est cur præceptum de infirmorum unctione ad tempus latum censeatur. Equidem constat ritum ungendi infirmos sæculo sequenti Apostolorum ælalem, cldcincops per omnia , quæ secula sunt, sæcula ubique in Ecclesia obtinuisse : quod argumento est haud levi Apostoli verba hunc sensum exigere. ·

40. *Obj.* **II**. Immane est discrimen inter Jacobi mandatum ct rilum Catholicorum : « Jacobus omnes infirmos **vult** inungi : isti non **infirmos**, sed semimortua cadavera sua pinguedine **inficiunt**. quum jamjam anima in primoribus labris laborat, vel (ut ipsi loquuntur) in extremis » Ita Calvinus.7

41. *Resp.* **Infirmi** de quibus loquitur Jacobus, juxta vim vocis et seriem orationis **intclligunlur** periculose decumbentes, quos omnes ungere consueverunt Ecclesiæ presbyteri in id muneris arcessiti. Quod si in extremis ungantur **ii,qui** antea non habuerunt facultatem unctionis suscipiendæ, vel qui distulerunt, spem valetudinis recuperandæ quum **haberent**, **nihil** in Apostoli verbis **occurrit**, quod id vetet.

42. *Obj.* 12. De **rilu** ungendi moribundos altum apud scriptores priorum quatuor sæculorum Ecclesiæ silentium, licet plures ex professo de Sacramentis egerint.

43. *Resp.* Non adeo silent veteres scriptores : Origenes enim haud ambiguum praebet **testimonium**. Victor Antiochenus **presbyter**, **qui** antemedium quartum sæculum **floruit**, ct commentarium in Evangelium Marci, ex eorum, qui cum praecesserant, scriptis **concinnavit**, adnotat in caput sextum :

(i) Instruet, dc Extrema Unctione.

(Î) Sess. xiv. Extreme Unctione.

1.5) Matt. xiii. 15 : I<Wr|ii , καῖ ικΓβμαι avrevr — « convertantur el sanem cos · Vide et Heb.xii. 13.

❙ Apud Rosenmuller in locum.

15) Barclaius animadvertit : « Though this might many waysbe answered, to **wit**, that prayer then might as well be *furborn*, io which also the *saving of the sick* is there ascribed..... since our adversaries , and that **rightly**, think a *ceremony* ought to cease where the virtue fails , they ought by the same rule to forbear the laying on of bands, in imitation of the Apostles , since the gift of the Holy Ghost doth not follow upon ,ι. ᵬ Apology Prop. xiii. §. viii.

(O)· There can be **little doubt**, however, that *in the next generation* the thing became (what, indeed , most recent Commentators *here* suppose it) a *solemn religious ceremony* comprehending *a symbolical* ***rite***, the use of which tended to produce the blessings prayed for, as far as was consistent with the plans of Ilivinc pr nidcnce. ❙ Ita Illooinileld *in locum* , futons rilum obtinuisse post Apostolorum ælalem.

pj) Inst. l. iv. c. χίχ. n. SI.

« Interim quæ Apostolus Jacobus in sua canonica narrat, ab his non dissentiunt; scribit enim « Infirmatur » quis in vobis? etc. n ! Quod autem in operibus plerisquc quæ supersunt non commemoretur unctio extrema, contigit quia ad propositum scriptorum non perlinebat : sunt enim plerumque fidei vindicte contra ethnicos, vel contra errores tunc grassantes; cl ipsa quæ dc Sacramentis agunt, ad catechumenos fere directa sunt, quos oportebat de iis quæ mox suscipienda erant edocerc. Equidem raio admodum de Extrema Unctione impræsenliarum in sacris concionibus agitur, quamvis quotidie ministretur, prævia instructione his quibus est ministranda.

41. *Obj.* 13 Ab Ileracleonilis, quos memorat Irenæus,4 ritus inungendi moribundos desumptus videtur : illi ' enim oleum aquæ immixtum capiti injiciebant, invocationibus adjectis.

43. *Resp.* Toto coelo distat ritus sacer quem Apostolo obtemperantes peragimus, a profanis Ilcracleonilarum moribus : nec enim aquam oleo infirmorum immiscemus , neque voces : Basema , Chamose , Baænora , etc. « proferimus, neque mortuos inungimus.

CAPUT II.

DE SACRAMENTI M1NISTRATIUNE.

46. *Materiam* Sacramenti esse oleum, ex Jacobi verbis liquet ; quo nomine oleum olivæ intelligitur, adeout oleum cetaceum , vel quod distiilatione exprimitur ex aqua olcaginosa *, non possit* adhiberi. Benedicendum esse ex consuetudine ct mandato Ecclesiæ constat Venerabilis Bcda in caput sextum Marci scribens, Jacobi testimonium ad illud illustrandum recitat, subjungens : · Unde palet ab ipsis Apostolis huncsanclæ Ecclesiæ morem esse traditum, ul energumeni, vel alii quilibet ægroli ungantur oleo, pontificali benedictione consecrato.» · Utrum benedictio sil prorsns necessaria ut valeat unctio , non constat, Theologis varie sentientibus. Sacerdotes Græci et Armeni ipsi benedicunt oleum, antequam ungant infirmum , * qui mos non est improbatus : quamvis Episcoporum apud Latinos jus sil speciale. Consecratur solemniler feria V. in Cœna Domini. Paulus V die 15 Januarii 1035 declaravit temerariam ct proximam errori propositionem, « quod Sacramentum Extremæ Unctionis , oleo episcopali benedictione non consecrato. ministrari valide possit. ▮ Gregorius XVI. die 14 Septembris 181.'¹ approbavit decretum S. Congrcg. S. inquisitionis illud negans.

47. « Infirmus ungendus est, ▮ juxta decretum pro Anienis, » in oculis propter visum , in auribus propler auditum, in naribus propler odoratum, in ore propter gustum, vel locutionem, in manibus propter laetum, in pedibus propler gressum, in renibus propler delectationem ibidemvigenlem. ⁶" Renum unelio, » inquit Rituale Romanum. ‹ in mulieribus honestatis gratia semper omittitur, atque etiam in viris, quando infirmus commode moveri non potest. » Consuetudo aliquorum locorum esi ut semper omittatur, prout in Ecclesiis his *provinciis*. Pedes aliis *in locis non unguntur. Magna* varietas in vetustis temporibus permissa est de partibus ungendis , adeo utres sit di-

di Com. in Mare. p. 01. in edil.liigoj»u>l. IMβ. , i , „ i,, i , . . ariii, lid·k ! liar. c. ivi. el Epiphaoium *hxr.* >»»■

(5) L ii.c.Mi».

(I Vide Aicudium l. r. {a>n‹ordia r, u. et Iro neu· Albium l.dr consensit ulriusquc l'r· kxi·· ı·. »i. llenvdikluni XIV. de s>,iuj u t. ■■. *t.* rm.

sciplinam spectans, quæ ex consuetudine el lege pendet.

48. *Forma* Sacramenti, in Rituali Roinano tradita, est : « Per istam sanciam unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeal libi Deus quidquid per *visum* deliquisti ; » el sic per singulos sensus organa eorum inungendo. Græcorum forma aliquanto prolixior esl. Apud Latinos variatum csl ; nam in Sacramenlario Grcgorii M. dicitur : « Ungo te de oleo sancio, etc.» cl sic in Ecclesia Mediolanensi totale «S. Bonaventure. ' Liquet igitur verba specialia, quibus constat forma , ad disciplinam perlinere, quamvis adhibenda sint necessario quæ unctionem ad sacrum effectum determinent.

49. « *Minister* hujus Sacramenti csl sacerdos, » prout declaratur in decreto Eugeniano toties citato. Id constat ex Jacobi verbis, tota suffragante traditione. Crucem aliquibus figunt Innocenti! 1. verba de oleo unctionis : «Quo ab Episcopo confecto, non solum sacerdotibus, sed omnbus uti Christianis licet, in sua aul suorum necessitate inungendo. ⁵ De unctione suscipienda loqui censendus est Pontifex ; nam adeo constabat sacerdotem esse ministrum Sacramenti, ut quæstio orta sil, utrum Episcopis id liceret conferre, cui satisfacit postea in eadem epistola. Fuit quidem ritus apud veteres quo oleum benedictum a fidelibus quibuscumque adhibebatur⁸ ad usus quosdam, sicut aqua benedicta adhuc usurpatur. De hoc placuit quibusdam Innocenti! verba interpretari. Quidquid sil, de sacerdote ministro adeo constat ex Scriptura cl traditione, ul sententia illa ambigui sensus non possit officcrc. Porro unum sacerdotem sufficere declaravit Alexander HI.⁴

50. « Hoc Sacramentum nisi *infirmo,* de cujus morte limetur, dari non debet, » juxta decretum pro Armenia, quod nititur verbis Apostoli, quæ de infirmo in discrimine inteliigenda esse ostendimus. Cælerum non esl expectandus ipse mortis articulus ; sed præstat illud ministrare, dum ægrolus valet animo se parare, uti beneficio ejus gaudeat. In eodem morbo ministrari iterum potest, si ægrolus evaserit mortis periculum, el deinceps in illud relabatur : qua in re sactrJolcm non debere nimis angi monet Benedicius XIV , quum vetus Ecclesiæ consuetudo iterationi faveat, variato periculo.⁸

51. Effectus Sacramenti sunt gratis augmentum , abstersio reliquiarum peccati, animæ allcvialio , delictorum, si quæ adhuc sint expianda , ablatio , sanitalisque, si expedierit ad salutem, restitutio. Hæc tamen fit adjuvando remedia , juxla ordinem constitutum a Deo , ideoque absque miraculo.

' Breviter dc hoc ultimo subsidio egimus. Jam vero Tractatui finis sil : ul de Ordinis Sacramento, quod tanli momenti est loli rcipublicæ Christian®, agamus.

(I) In iv. Sent. Disl. is. art. 1. qu. 4.

(i) F.p. ad Decentium Eugubinuin. Gerundium illud : *inungendo* , posse inlelligi de unctione •uscipienda censent plurimi. Exemplum baud absimile ex Virgilio adducit Perrone : u Alitur vilium, viviique tegendo. Géorgie, iii. v. 4Sl.

(8) Vide apud Rudinum l. ii. hiet. Eccl. c. i». Palladium hist. Lausiana- c. xx.

(4) Cap *QuatMl.*, Extra de Verb sigiiif.

(3) De Synodo Dia. I.viii.

TRACTATUS XVII.

DE SACRIS ORDINIBUS.

CAPUT I.

DE SACRAMENTI VERITATE.

I. Dc ritu illo nunc agendum quo homines ad sacra munera obeunda idonei fiunt. Persuasum fuit toti Ecclesiæ ct orbi Christiano, ad sæculum usque decimum sextum, esse quemdam sacrorum ministrorum Ordinem, potestate divinitus prædilum sacra obeundi munia, eosque Ordinis Sacramento eam accipere. Lutherus tamen hoc vocavit « commentum papistic® synagogue. »1 Calvinus manuum impositionem qua munus presbyteri tribuitur, inter Sacramenta fere recensuit: « Certe utile est » inquit, « ejusmodi symbolo cum ministerii dignitatem populo commendari, tum cum qui ordinatur admoneri , ipsum jam non esse sui juris, sed Ùeo et Ecclesiæ in servitutem addictum. Præterea non erit inane signum, si in germanam suam originem restitutum fuerit. Nam si nihil frustra Spiritus Dei in Ecclesia instituit, hanc cærcmoniam, quum ab eo prolecta sil, sentiemus non esse inutilem, modo in superstitiosum abusum non vertatur. 2 De sacerdotio, quale tenet Ecclesia , agens , dicil : « Certe nimis improbi sunt, dum Sacramenti titulo insignire audent. Quantum ad verum presbyterii munus attinet, quod ore Christi nobis csl commendatum, libenter eo loco habeo. Illic enim cæremonia est, primum ex Scripturis sumpta, deinde quam non esse inanem nec supervacuam, sed fidele spiritualis gratiae symbolum testatur Paulus (1. Tim. iv. 14). Quud autem lenium in numero non posui, eo facium esl quod non ordinarium nec commune esl apud omnes fideles, sed ad certam *functionem* specialis ritus. » 5

2. Λ Calvini placitis, Ordinem, uti *liquet* , Sacramentum agnoscentis , quamvis ob futilem salis rationem tertium non appellaverit, discesserunt qui alias plerumque eum sequuntur ducem. Ordinationis quemdam ritum plerique retinent,in quo tamen nullam

(lj L. de Mpliv. Babylon.

(f) Init. l. it. 0. iii. n. u. (j; Ibid. v. Ui. n- «

vfriuicm divinam agnoscunt. Oxonienscsiamen, antiquas repetentes semitas, jam prredicani vim magnam huic ritui inesse, coque dari Spiritum sanctum, et divina? esse originis. † Presbyteria ni eos quos vocant *Ruling Elders,* seniores scilicet regimine fungentes, oratione ministri in id muneris delegant, * quo pacto etiam et diaconis dant auctoritatem; electos autem in munus pastorale seu episcopale, (idem enim apud cos habetur) impositione manuum a presbyterio ‚8cretu nempe seniorum, ordinant. Baptislæ, electo aliquo in ministerium, eum *ordinandum* dicunt impositione manuum presbyterii illius Ecclesiæ. cui prreficiendus est, vel vicinæ Ecclesiæ, jejunio cl oratione injunctis, ct lota Ecclesia, (ita vocant quemlibet cretum) adslanlc. * Anglicani impositionem quoque manuum adhibent. Episcopo una cum presbyteris qui adsunt eas imponentibus. Hunc ritum imitantur Melbodislæ episcopales , variata tamen verborum formula : Episcopus enim Anglicanus dicit : « Accipe Spiritum sanctum; » Méthodiste autem :« Dominus Iibi infundat Spiritum sanctum » Unilarii ordinationis ritum oratione incipiunt; sequitur sermo, ordinationis oratio, mandatum quo prreco aliquis ordinato sua munera explicat, datur dextera in consortii ministerii indicium, ct oratione filia terminatur Cæterum nullum certum ritum agnoscunt, sed Ecclesiis, coetibus scilicet singulis, tribuunt auctoritatem formam statuendi ct conditiones ordinationis.§ Quakcri omnem ordinationis ritum respuunt; cuilibet, quem Spiritus excitaverit, absque sexus vel retail's discrimine, jus prredicandi vindicantes. Dicunt quemquam ministrum, pastorem , ct doctorcm in Ecclesia Christi constitui interiori Spiritus Dei virtute : munera autem iila non restituant esse perpetua , sed a quibuslibet pro Spiritus instinctu exercenda; quamvis non negent aliquos aliquando vocari a Spiritu ad continuos ministerii labores. Irrident autem cl damnant lotam illam studiorum rationem , qua homines sacris muneribus suscipiendis idonei effici censentur, ct ritus quibus sacra donantur potestate, in ordinem specialem cooptati.§ Plurimi exsectis,

(I) a Ordination, or as it is called in the case uf Bishops, consecration, though it docs nut precisely conic within our definition of a sacrament , is nevertheless a rito partaking in a high degree, of the sacramental character.» Tract. X. S. Vide etiam jam citata testimonia , n. U. p.S.

(1) Form of Government ch. xiri.etxiv.

(S) · The presiding minister shall by prayer, and with the laying on of the hands of the pres bylery, according to the apostolic example solemnly ordain him to the holy office of the Gospel ministry. » Ibidem ch. xv.

(t) « Aller having taken all due care to choose one for the work of the ministry, they uro, by and with the unanimous consent or suffrage of the church to proceed to his ordination. which is a solemn setting apart of such a person for the sacred function in this wise , by setting apart a day of fasting and prayer, Acts 13. Ï. 3. the whole church being present, he is to have the hands of the presbytery of that church, or of neighbouring elders called and aulhorited by that church, whereof such a person is a member, solemnly laid upon him· » Church discipline concerning Ministers , etc.

(B; ◇ Bishops and Ministers ought to be consecrated according to such form , and on sueh principles, as the Churches they ore appointed to serve, judge most agreeable to Scripture and propriety. · Unitarian Miscellany , vol. v. p. Wl·

10/ · When they assemblu together to wait upon God, and to worship and adoic him; then such as the Spirit sets apart for the *Ministry,* by its divine power and influence opening their mouths, and giving them to exhort, reprove , and instruct with virtue and power ; these arc thus ordained of God, and admitted into the *Ministry,* and their brethren cannot but hear them , receive them, and also *honor them for their* work's *sake.* And so this is not *monopolised* by a certain kind of men , as the *Clergy,* (who arc to that purpose educated and brought up as other carnal *artists),* and the rest to be despised as *laics :* but it is left to *the free gift of God* to choose any whom he scelli meet thereunto, whether rich or poor,

qu® ordinationis quemdam ritum retinent , præconum officium suscipiunt, cx sola Spiritus quam jactant vocatione: quod et haud raro deponunt, ut munera civilia suscipiant, quæ in quibusdam provinciis cum ministerio sacro conjungi nequeunt.

3. De sectariis universim verba Tertulliani dici possunt : « Ordinationes eorum tetnerariæ, leves, inconstantes : nunc neophytos conlocant, nunc saeculo obstrictos, nuncapostatas nostros, ut gloria cos obligent, quia veritate non possunt. Nusquam facilius profi- citur quam in castris rebellium, ubi ipsum esse illic promereri est. Itaque alius hodie Episcopus, cras alius : hodie diaconus, qui cras lector : hodie presbyter, qui cras laicus : nam et laicis sacerdotalia munia injungunt. » '

4. *Ordinem,* seu sacram ordinationem, Sacramentum esse definierunt Patres Tridentini : « Si quis dixerit, *Ordinem,* sive sacram ordinationem, non esse vcrcel proprie Sacramentum, a Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum, excogitatum a viris rerum ecclesiasticarum imperitis, aul esse tantum ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei et Sacramentorum ; anathema sil. » « Si quis dixerit per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum , ac proinde frustra Episcopos dicere : « Accipe Spi- • ritum sanctum ; n aul per eam non imprimi characlerem ; vel eum qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse ; anathema sit » '

Propositio.

Ordo, sive sacra ordinatio, est vere ct proprie Sacramentum a Christo Domino institutum.

3. *Probatur* \.*ex Scripturis. Ad* Timotheum scripsit Pau.us : « Noli negligere gratiam. quæ in le est. quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterii · » — m» r-.v *if tu* , » it«J> *g.',* !Tp«φ«Γ·ίΛΓ *μιτΛ* ifiSmor r«» Xtipi»

Donum igitur datum est Timotheo, quod in co maneret, quando manus a Paulo ei imposilæ sunt ad munus presbyteratus conferendum. Prædicla erant de Timotheo egregia facinora, quibus vaticiniis motus erat Paulus ut eum in sacrum collegium cooptaret ; quapropter eum alias hortatur ad se gerendum ratione quæ iis respondeat : u Hoc præceptum commendo libi, fili Timothee, secundum præcedentcs in te prophetias, ut milites in illis bonam militiam. » ' Per ipsas Pauli manus donum illud communicatum fuit ; quapropter ait : · Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum. - 1 — w »·»χ«»a» μβι». Manuum igitur impositione datum csl donum cœlesle ad fungendum presbyterii muneribus. Hunc effectum huic ritui Paulus ipse dare non potuit : proinde habendus csl divinitus insitus, ex Christi, Sacramentorum auctoris , institutione.

C. Equidem constat manuum impositione sacram potestatem tribui : nam Saulus et Uarnabas, a Spiritu sancio electi in opus ministerii, hac ratione auctoritatem acceperunt : « Ministrantibus autem illis *{prophetis et ductoribus , quos mox recensuerat sacer scriptor}* Domino , ct jejunantibus, dixit illis Spiritus sanctus : Segregate mihi Sauluin et Durnabam in opus ad quod assumpsi eos. Tunc jejunantes ct orantes, imponentesque *eis* manus, dimi-

lervanl or metier, young or old , yea , male or female. . Barclay's Apology, proposition i.gw».

p. JIB.

(I) L. dc prescript. c. iii.

(i) Sets. uii. can. iii. ir.

(i)I. Tim. ir. U.

(1) Ibidem i. 18.

(3) II. Tim. i. 8.

serunt cos. » ! De Paulo ct Barnaba refertur, quod manuum extensione, seu impositione, presbyteros singulis præfeeerint Ecclesiis. *Xtipintirarnr f< 4vr«iP* T»iy£ir'p»tr²■ ·»«*K»σία», irptrugctpirii pitrà* «VTrrîr , rapidirre *àtrtir* rỹ *κνρι^, hr s»* ririrmîk«ira». « Cum COllStituisscnt ll is per singulas Ecclesias presbyteros, el orassenl cum jejunationibus, commendaverunt eos Domino in quem ere diderunt. «! Presbyteri igitur constituti sunt manuum extensione, seu impositione : nam voci eam inesse vim ex Graecorum usu palet ; *Xuptruia* enim apud cos ordinationem designat.

7. Potestatem sacram ct donum quo quis ca rite fungi queat, manuum impositione dari liquet cx adductis testimoniis. Jam vero ritum hunc perpetuum fore in Ecclesia ex munere cui adneclilur colligitur. Equidem Paulus ministerium ex Christi instituto mansurum in finem usque sæculi tradit ; « Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, et doclores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi : donec occurramus omnes in unitatem fidei. »s Munus igitur pastorum el doctorum , quod ultimo loco ponitur, perpetuum est, donec consummentur sancti, perficiatur opus ministerii, cl ædificelur corpus Christi, omnibus in fidei unitatem convenientibus. Aposloli, Prophet® , Evangelist® divinitus dati sunt, ul fundamenta sacri ædiflcii jacerentur, qu® pastores et doclores pergent novis vivisque lapidibus cumulare, donec perficiatur. Omnia igitur habentur qu® ad Sacramentum nov® legis constituendum requiruntur; esi enim ritus externus, perpetuo servandus, ex Christi instituto , gratiam cum potestate sncra conferens.

8 *Probatur* 2. *Patrum teslimonlto.* S. Augustinus sic urget Donatislas : « Illud quod quidam eorum veritate convicti dicere coeperunt: » Baptismum » quidem nor. amittit qui recedit ab Eo- ŋ clcsia, sed jus tamen dandi amillit : > mullis modis apparet frustra el inaniter dici. Primo quia nulla ostenditur causa , cur ille qui ipsum Baptismum amittere non potest, jus dandi potest amittere. Ulrumque enim Sacramentum est ; ct quadam consecratione ulrumque homini datur, istud cum baptizatur, istud cum ordinatur : ideoque in Catholica utrumque non licet iterari- ⅋ «Sed si nos male facimus, ipsi explicent, quomodo Sacramentum baplizati non possit amitti, el Sacramentum ordinati possit amitti : quoniam dicunt, «Illece- » dens ab Ecclesia Baptismum quidem > non amittit, jus dandi tamen amillit. *Si enim utrumque Sacramentum est, quod nemo dubitat;* cur illud non amittitur, ct istud amittitur? Neutri SacaJ mento injuria facienda est. »§ Augustinus manifesto agnoscit Ordinem esse Sacramentum , idque apud neminem dubium esse dicit.

9. S. Leo Magnus , scribens ad Dioscorum Alexandrinum, docet jejunium quod Ordinum conferendorum occasione servatur, tum a conferente, tum a suscipientibus , ex traditione Apostolica derivari : « ulinlelligamusquanta ct dantium et accipientium devotione curandum sil, ne tant® benedictionis *Sacramentum* negiigeutcr videatur impletum »§

10. S. Anaslasius II. Pontifex, ad Anastasium Augustum scribens, eum certiorem fecit de valore Ordinum ab Aeacio collatorum : « Sacratissimum

(i) Aci **Iiii. t.**
(t) Ibidem xiv. **it,**
(S) Kph. iv. **II.**

(*) Contra cp. Varnict». I **ii** c xiii. »n.
13 Ibidem n. 30.
xi. alias Ixxm. ed Dioscoruni \lex c.a·

screoltetls luæ pectus agnoscat, quod nullum de his, vcl quos bapllzavit Aeneius, vel quos sacerdotes sive levels secundum Canones ordinavit, ulla cos ex nomine Aeacii, porlio læsionis attingat, quo forsitan per iniquum tradita *Sacramenti* gratia minus firma videatur » !

It. *Probatur* 3. *Conciliorum auctoritate.* Concilium Chalcedonensc decrevit: «Si quis Episcopus propter pecunias ordinationem fecerit, cl non venalem gratiam vendiderit, — «ir rw Xipi» — proprii gradus periculo subjacebit. »' Gratiam igitur, quæ vendi non potest, ordinatione tribui, illis Patribus persuasum est : ritus autem externus quo gratia tribuitur, est Sacramentum. Idem liquet ex Nicæno Concilio 11.,8 et ex Constantinopolitanoanno lo9,*cxBi acarcnsi I.5 clToletano II.6

12. *Probatur* 4. *orientalium nectarum, Graecorum imprimis consensione.* Eucho'ogia omnia lidem faciunt quo loco semper habita sit ordinatio. Synodi Constaiitinopolitana ct Ilicrosolymitana, occasione errorum Cyrilli Lucaris habitae, eam Sacramentum agnoscunt. Syri quoque Maronilæ et cælcri orientales in camdem conveniunt sententiam. 1

13. *Probatur* B. *praescriptione.* Consuevit ordinatio in Iota Ecclesia fieri, magno cum sacrorum rituum apparatu ; et firma ubique obtinuit sententia sacram potestatem cum gratia ea conferri. Hujus persuasionis origo aetate Apostolica posterior ostendi nequit. Attamen si pristina fides ordinationem Sacramentum haud agnovisset, qui primus vim ejus et sanctitatem fidelibus proposuerit credendam. historia referente, innotesceret, ct quos habuerit adversarios , quibus vicerit armis , cl cælera quæ novæ alicujns sententiæ originem ct propagationem semper indicant.

Objectiones solvuntur.

H. *obj.* I. Ordinatio nulla Apostolorum a Christo legitur facta : nec illis injunctum est ut alios ritu aliquo speciali in sacrorum ministrorum numerum adsciscerent : ergo nullo modo potest Sacramentis accenseri, divina deficiente institutione.

Ii *Resp.* Christus nullo externo ritu indiguit ut potestatem aliis communicaret, quæ tota ex ejus voluntate pendebat. Dedit tamen Apostolis sacerdotii munus in ultima cœna. jubendo ut facerent ipsi quod fecerat : addidit facultatem remittendi peccata, iis insufflando, et Spiritum sanctum impertiendo. Misit cos, sicut ipse a Patre missus fucral, fecitque consortes potestatis quam in cœlis terraque acce perat, ut docerent, baptizarent, el cælera omnia munia obireni, quæ in hominum salutem cedunt. Amplissima fuit hæc ordinatio, qua etiam continebatur facultas alios in suorum munerum consortium adsciscendi ; nam ad mundi usque finem potestas illis demandata exercenda erat, Christo semper présenté. Quod non referatur mandasse quo ritu eam communicarent potestatem, nil obstat: nec enim omnia quæ illis iu jussis dedit, scripto sunt consignata ; el ex rebus eorum gestis optime colligimus ejus voluntatem cl jussionem. Impositione manuum contulerunt Apostoli sacram potestatem, una cum gratia qua rite exerceri possit : ea igitur fuit ratio a Christo pnuscripla qua potestas illa et gratia communicarentur ; ct proinde habetur divina institutio, et tota Sacramenti essentia.

(I) F.p. i. art Anosloe. c. vii-
I<) Ael. >■ ^" II. .puil. II.rtuUuffl eoi.
t. ii. coi. eoi. (s.Cen· '·

i) Com. ii. col. ?»">. S) <an. ii, t. m mi.
(fi, Cap. iii. t. iii. coi. em,
(?) Vido Xaironum, fuoplia p. :i« 0| SW|.

Ifi. *Obj.* 2. Potuerunt Apostoli alios sibi in sacrorum munerum consortium adsciscere, ut Christi mandatum de omnibus gentibus docendis excqucrenlur : usi sunl cum in Unem manuum impositione, utpote ritu Hcbrceis familiari, quo victimas Deo sacrabant, vel divinam implorabant in aliquos benedictionem. At non ideo Sacramentum habendus est ille ritus, quamvis signum potestatis communicat® : nec enim Apostoli vim grati® conferendae ritui illi adueclerc valuerunt.

17. *Resp.* Haud suo arbitrio , sed Christi mandato Apostoli censendi sunt in rebus præcipuis egisse, Spiritu sancto eorum illustrante mentem. Utebantur quidem Hebræi manuum impositione plurimis in rerum adjunctis; sed longe a consuetis ritibus distabat illa manuum impositio,qua, Paulo testante, donum divinum, ad sacra obeunda munia, conferebatur. Est igitur Sacramentum , quia effectum in anima producit, quem Apostoli ipsi haud valentes ei adncctere, ad Christum auctorem referre necesse est.

18. *Obj.* 5. Manuum impositio ab Apostolis ipsis passim fiebat ad ægrotos curandos, juxta Christi mandatum, ‘ ad neophytos in fide firmandos, invocato Spiritu sancio, ct alios in fines. Ergo non fuit Sacramentum, ritus scilicet ad sacram potestatem communicandam Christi voluntate definitus.

19. *Resp.* Utique fiebat manuum impositio ab Apostolis plures in lines; sed non ideo vagus et incertus ritus ordinationis est: ea enim manuum impositio quæ in ea fit, ex adjunctis cl verbis quæ simul proferuntur, determinatur ad potestatis communicationem signi- llcandam.Exeo quod alias adhiberetur, rcctc infertur haud quamlibet manuum impositionem a Christo ad sacrum munus communicandum destinari ; sed cam tantum quæ ad hunc finem specialem habet relationem.

20. *Obj* 4 Manuum impositio Paulo et Barnabæ facta non potest ordinatio haberi, mullo minus Sacramentum : Paulus enim a Deo electus Apostolus, antea sacro ministerio functus erat, condonando, ct sacra munia obeundo Barnabas etiam inter prophetas cl doctores Antiochi® rccensebaliir, quibus sacro munere fungentibus Spiritus sancti voluntas de Pauli ct Barnabæ futuris laboribus revelata est.

21. *Resp.* Omnia suadent de vera ordinatione agi : nam Spiritus sancti jussu Paulus et Barnabas in munus assumpti sunt, jejunio, oratione, et manuum impositione. Ncc obstat Pauli divina vocatio : Deus enim cum Baptismum suse pere jussit ; et proinde non potest censeri eum potestate Apostolica, nisi consueto servato ritu, auxisse. Prædicaverat quidem antea Paulus Damasci cl Anliochiæ, ct Barnabas egregiam operam præslilcrat in fidelibus edocendis, ct dilatanda Ecclesia : quod argumentum est utrumque jam sacram accepisse prcsbyleralus potestatem, quæ nonnisi ordinatione conferebatur. Silentium Scripturae ea de re non obstat, quum plurima praetermissa noscantur, paucis quæ ad historiam perlinebant relatis. Cætcrum non ante impositionem illam manuum, quam narrat Lucas , censendi sunl episcopali et aposlolica potestate induti. ß Hinc nonnisi postea leguntur constituisse per singulas Ecclesias presbyteros *

22. *Obj.* 6. De gralia qua anima lit Deo chara, ‰-, non agit Apostolus, sed de dono quodam fortitudinis « χάριαι/Λ» hoc loco idem est quod <hvui·,

|I) Mare. ivi. «.(·) Aci. iiii.3.

(Sj Vide el Oiuniensium hac de re animadver liuncm , supra pag. 6.

ϕ Act liv. «i.

quo<l in tali contextu usurpatur de polestate , cuidam , tamquam evangc-lic:e doctrinæ magisiro, conferendi locum (cf. Act. xiii. 1. – 3) cl de animi fortitudine qua opus crat iis, qui locum docloris recte tueri vellent. » Rosen-müller. ‘

25. *Resp* Agit Apostolus <le dono Dei — 4 *χ'αγλΐΐμα* reû 9«»S ’ — ad fungendum sacris muneribus dato ; quod si rile suscipiatur, anima procul dubio fit Deo acceptior. Constat autem ordinationi Sacramenti ratio, quum vi ejus donum illud potestasque concedatur, quamvis contingere possit suscipientis culpa , ut gralia. qua anima sanctitate augetur, simul non recipiatur. Profecto spiritus inordinatione datus dicitur non tantum fortitudinis, sed et dilectionis et prudenti®. — eu *ykf* ifaxtr *iμη i* 5ttr ft·μβ *tnhar,* ·λλα Jurz/xtur, *iyiirtr,* å'ί « Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris , sed virtutis, et dilectionis, et sobrietatis.ß

24. *Obj.* 6. « Hanc dolem Timotheo datam esse ait Apostolus, *ϊia* wptq><riiar, per *vaticinationem* , sive dcnuncialio-nem prophetarum, i. e. eorum doctorum, qui eum-collocabant in ministri evangelici loco, ad eamque rem inflammabant promissione, fore , ut ei necessaria ad locum cum dignitate sustinendum facultas, scilicet strenuus animus concederetur. I. Tim. i. 18. » Rosenmüller.

23. *Resp.* Apostoli mens palet collatis ejus testimoniis. Prophetia cujus meminit praecessisse videtur ordinationi, quæ ideo facta est, quia praedixerant aliqui Timotheum fore præsulem :1 vel certe a ritu illo omnino distinguebatur ; nam ea prætcrmissa, die» simpliciter alio loco gratiam datam fuisse impositione manuum suarum. Perabsurdum est de votis doctorum , et felicis successus auguriis , prophetia» vocem interpretari ; ct ad donum verosimilitcr futurum referre quod do dnno Timotheo jam dato, et in eo manente, dicit Apostolus Cum Apostolo manifeste pugnat Rosenmiiller. subjungens : « Intclligitur prreterea, datum Timotheo x̃ii» »// non tam collatum esse, quam ejus concedendi spem factam, fveluti I. Joan. v. II.) nec verba /atri ·τ·Λΐη»Γ r«» Xwpa» tam significare id, quo ei hoc donum tribueretur, quam opportunitatem, scilicet solemnem inauguratio-nem , in qua significatio hujus expectandi beneficii facta esset, quasi tu diceres : non *eo quod,* sed *quum* tibi manus imponerentur. » fla pro arbitrio detorquentur verba Apostoli, qu® munus jam datum, el in eo manens plane denotant, — Tl5 »r ··! XesiTjaarir. ; îris» : — illuduque cum impositione manuum et per eam datum affirmant. — jUirx *iriiif.ar* »« ’ *Xtipêr* r,5 *Ϫpt*pite. — r« *Xapiipa* rii Irsv, · *Sfrit* i» *fti h*» rîr r5r *XiifSt μ·ν.*

26. *Obj.* 7. Apostolus loquitur de impositione manuum presbyterii, seniorum scilicet coelus : qui ritus longe distat ab ordinatione quæ a solo Episcopo perficitur.

27. *Resp.* Calvinus audiatur : ∎ Paulus ipse alibi se. non alios complures, Timotheo manus *imposuisse comme-*

(l) Iri. Tim iv.11.

(J) II. Tim. i. 0. Eadem vox adhibetur Horn. vi. Ì.l. · Gralia Dei vita æterna. ∎ Vide et Rom- v. 15. et 1. Cor. vii. 7.

(3) II. Tim. i. 7.

(i) Calvinus sic eiplicat, haud infeliciter: n Dicil gratiam illi *datam eue per prophetiam.* Quo. modo? quia scilicet Spiritus sanctus oraculo Timotheum destinaverat, ut in ordinem pastorum hominum judicio, ul fieri solet : sed præcrsserat Spiritus nuncupatio. Dicit collstam e»se eunt imposition· manuum , quo significat, una › un, ministerio necessariis etiam dotibus ornatum ruisse..... Itaque sensus est Timotheum, quum prophetarum voce ascitus fuit in ministe-rium, et deinde solemn· ritu ordinatus , simul gratis Spiritu· sancti instructum fuisse ad funclionem suam evequendam. . Cr.mm. in *I.* Tim.

moral, (I Tim. I B.) « Admoneo lo» *(inquit)* · ul gratiam suscites quro in te • est per impositionem mannum mea- • rum. » Nam quod in altera epistola «le *impositione manuum presbyterii* dicitur (II Tim. 4. 14) non ita accipio quasi Paulus de seniorum collegio loquatur : sed hoc nomine ordinationem ipsam intelligo, quasi diceret: Fac ut gratia, quam per manuum impositionem recepisti, quum Ic presbyterum crearem, non sil irrita. » * Cæterum in ritu ordinationis , presbyteri qui adsunt manus imponunt, cl in consecratione Episcopi, 1res Episcopi semper imponunt manus, nisi dispensetur ab Apostolica Sede. Quum Timotheus Episcopus fuerit, ei plures Episcopos una cum Paulo imposuisse manus haud inverosimile est; cos autem presbyterorum nomine designari plus semel a sacris scriptoribus, in confesso est.

28. *Obj.* 8. Si ordinationis ritus a Cforisio praescriptus fuisset, et Sacramenti dignitate insignitus, ubique ct semper idem foret : at vero magna est diversitas Grecos inter cl Latinos , tum in ritibus ordinationis, tum in ordinum numero:el apud Latinos variae circumferuntur sententl» de ordinationis essentia. Nequit igitur Sacramentis accenseri.

29. *Resp.* Salis est Christum potestatem fecisse Apostolis alios in ordinem sacrum adsciscendi, manuum impositione et oratione in cum linem directis , quin singula definierit quæ ea occasione forent servanda. Jam vero ex rebus gestis Apostolorum novimus eo ritu potestatem sacram communicari ; quod nonnisi Christo auctore contingere potuit. Nulla est Græcos inter el Latinos ea in re diversitas : nam ubique fit manuum impositio in ordinibus conferendis : el episcopatus , presbyleratus, diaconatus agnoscuntur, subdiaconatus etiam ; de minoribus ordinibus, qui a plurimis sacra tantum officia habentur , aliqua varietate, ɋua nihil affert incommodi, admissa. Nil igitur obstat, quin Sacramentum habeatur. Quæ autem inter theologos reperitur sententiarum diversitas de ritibus necessariis ad potestatem Ordinis conferendam, cum omnium consensione de rei summa conjungitur ; omnes quippe conveniunt in ritibus prescripts lotam reperiri essentiam,quamvis de quorumdam rituum necessitate disputetur. Mirum autem non est, in solemniori ritu , in quo plurima ad decorem usurpantur, dubium oriri de quodam speciali ritu , utrum necessario adhibendus sit.

30. *Obj.* 9. Quum Ordo habeatur Sacramentum, cl septem a Latinis recenseantur ordines , præter episcopatum , septem vel octo agnoscenda erunt minora Sacramenta , illa generali nuncupatione inclusa : vel incertum erit quinam ex ordinibus Sacramentum sit.

31. *Resp.* Nihil est incommodi si plures ordines Sacramenta agnoscantur, generali nuncupatione inclusa : vel si Sacerdotium Sacramentum habeatur , ordinibuseo inferioribus ad Sacramenti dignitatem haud pertingentibus, episcopatu vero , ulpote sacerdotii tantum perfectione et explicatione, non novum Sacramentum constituente. De his nihil impraesentiarum proferre volumus,satis ducentes fidei dogma de ordinatione ipsa imprimis tueri , sententiam tamen nostram deinceps aperturi.

Corollaria.

32. 1. Quum ritus sacer ab Apostolis adhibilus sil, Christo auclore, ad potestatem qua sacris muneribus quis fungatur, communicandam, liquet hanc rationem potestatem transmittendi

tum t.a'vinus alteram amplectitur interpretatio nem, sed el hanc satie in verba Apostoli quadrare latetur.

necessario cl perpetuo servandam esae. Id alte predicant Oxonienses. *

55. II. Quum [illegible]9·/ donum scilicet Dei, spirilus dilectionis ct virtutis , detitir manuum impositione , haud frustra Episcopi in ordinatione dicunt : « Accipe Spiritum sanctum ; » re enim vera Spirilus sanctus sacro ordinationis ritu communicatur, * quamvis non constet cum dum ea proferuntur verba conferri, quum plures censeant ea ad essentiam non perlinere. Merito igitur Tridcnlini Patres decreverunt : « Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere : *decipe Spiritum sanctum ;* aut per eam non imprimi characterem ; vel eum qui sacerdos semel fuit, laicum rursum fieri posse ; anathema sil. »§

31. III. Ea munia quæ ministrorum sacrorum propria sunt, v. g. absolvere, conficere Eucharistiam , ungere infirmos, nequeunt ullatenus ab iis qui non sunl *ordinati* exerceri. Irrita sunt proinde ct vana quaecumque attentata fuerint ab hominibus sacra carentibus potestate.

CAPUT II.

DE SACERDOTIO.

35. Ordo sacer, ex dictis, est Sacramentum novae legis, a Christo Domino nostro institutum , quo potestas ad sacra obeunda munia confertur, gratiae etiam subsidiis adjectis Sacerdotium praecipue ordinatione confertur, quod quidem plenissime in Episcopo agnoscitur , quatenus el sacerdotes valet ipse creare; minus perfecte, vere tamen , in presbytero. Illud circa Sacrificii oblationem praesertim versatur, sed et potestatem remittendi, vel re linendi peccata includit, uti ex discepatis liquet. Lutherus omnes Christianos sacerdotes esse praedicavit : « Agnoscat itaque quicumque se Christianum esse cognoverit, omnes nos aequaliter esse sacerdotes, hoc est, eamdem in verbo el quocumque Sacramento habere potestatem : verum non licere quemquam hac ipsa uti, nisi consensu communitatis, aut vocatione majoris. » * Omnem veram ministerii ebristiani notionem amiserunt sectarii hodierni ; quum enim Sacrificium eucharisticum rejiciant, et remittendi peccata potestatem impugnent, tota ministerii quod agnoscunt ratio in prædicalione, et in precibus fundendis versatur. Omnis vero auctoritas iis praedicantibus detrahitur, quum fateantur se, el seciam ipsam, cujus doctrinam annuntiant erroris periculo non esse immunem. 5 Manet igitur ministerii Christiani nomen tantum et umbra, sacerdotii autem nulla apud plerosque imago; Episcopalibus nonnullis nomen relinentibus, veri sacerdotii a plerisque notione procul rejecta. Methodistæ, qui se Episcopales vocant, senioris nomen in locum sacerdotis

(l) « We must necessarily consider none to be *really* ordained who have not *that* been ordained. For if ordination is a divine ordinance, it must bo necessary, u Tract I.

(i) · Let it not be said that you have neglected a girt ; for if you have the Spirit of Ihe Apostles on you, surely Ibis is a great gift. Stir up the gift of God which is in you. » Ibidem.

(J) Sees, xiii. can. iv.

(4) L. do capl. Babylon, t. ii. fol. 20»·

(5) Oxonienses fatentur sectam suam dubio dare occasionem, so infallibilem haud precando; cl dicunt mirum videri non debere si errore inti cialur. ■ The English Church taking no such high ground as this,certainly is open to the force,such as it is , of the objection , or (as it was just now expressed) on Ihe *prima facie* view of Ihe case is unlikely io have embtaced Ihe whole counsel of Goo, because she does not assume infallibility ; and consequently no surprise or distress should be felt by her dutiful sons should that turn out to bo the fact, which her own principles , rightly understood, would Lad them lo anticipate. . Tract.71. vol. iii.

suiïccerunt. Errorem novatorum decimi sexti sæcull , qui apud eorum sectatores adhuc viget, damnaverunt patres Tridenlini : « *Si* quis dixerit non esse in novo Testamento sacerdotium visibile el externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi cl offerendi verum corpus et sanguinem Domini, cl peccata remittendi et retinendi, sed officium tantum ct nudum ministerium prædicandi Evangelium, vel eos qui non praedicant, prorsus non esse sacerdotes ; anathema sit.» 1

Propositio.

Est in novo Testamento sacerdotium visibile ct externum ; cui competit potestas consecrandi cl offerendi verum corpus el sanguinem Domini, ct peccata remittendi et relinendi.

36. *Probatur I.ex Scripturis.* Christus post Eucharistia) consecrationem, qua verum Deo Pairi **obtulit**, uti probavimus, sacrificium , dixit : « Hoc facile in meam ĉommemorationem;» mandatum illud offerendi Apostolis dedit, et proinde eos constituit sacerdotes; nemo enim qui sacerdos non sit, potest verum el proprium, quale est Eucharistia, offerre sacrificium. Dicendo illis : « Accipite Spiritum sanctum : quorum remiseritis peccata, remittuntur eis : quorum retinueritis, retenta sunt ; » 5 dedit potestatem remittendi cl relinendi peccata. Porro ulramque potestatem perpetuam esse liquet ex Paulo docente mortem Domini annuntiandam eucharistiæ celebratione usque ad ejus secundum adventum ; et ex verbis præmissis potestatis remittendi peccata collationi : « Sicut misit me Paler, et ego mitto vos : » * hæc scilicet ostendunt potestatem hanc ad missionem , el proinde ad ministerium perlinere. Est igitur verum sacerdotium a Christo institutum , visibile cl externum, cui utraque potestas competit.

37. Equidem liquet eos qui Antiochia? versabantur prophetae ct doclores visibilis ct externi sacerdotii minière functos esse, quod de sacrificio oblato apte **inlelligilur**, juxta usum sacri SCriptOris : ΛἶiΓivp^iὐιιωι **avril** ry Kopiy, *χαί* i»<Trivbr<wr : « Ministrantibus autem illis Domino ct jejunantibus. » 5 Constat quoque ritu externo , impositione scilicet manuum, Paulum cl Barnabam , in munus ad quod a Spiritu sancto delecti **erant**, fuisse consecratos; eosque per singulas Ecclesias presbyteros manuum impositione constituisse „6 ct Titum Crclæ a Paulo reliclum, ut in qualibet civitate presbyterum constitueret : « Hujus rei gratia reliqui te Crctæ, ut ca quæ desunt corrigas; et constituas per civitates presbyteros, sicut ct ego disposui tibi. » *nurifnrjr nara ir»Xn* «-plT^vripei>r, «r ·}« *au iιπταζά· /w.* 7 De externo ct visibili ministerio quod perpeluum foret nullus est relictus dubitandi locus; illud autem sacerdotium esse, el utraque quam exposuimus potestate prædilum , ex adductis Christi Domini verbis constat. Merito igitur Paulus se suosque collegas Christi ministros et dispensatores mysteriorum divinorum exhibuit ; postquam enim in studia eorum qui se Apollo, aut Cepha magistris gloriabantur , invectus fuisset, omnem hujusmodi considerationem, quæ singulos respiciebat, alliori ministerii rationi cedere debere monuit : « Sic nos existimet homo ul ministros Christi , cl dispensatores mysteriorum Dei. »8

38. *Probatur* 2. *ex traditione.* Tot quæ allegavimus Pairum testimonia, dum de Eucharistiæ Sacrificio, et po-

ti Seu. aaiii. can. i. (t) Lue. aaii. <9.
(3. Juan. at. Î·'·. Ibidem',»!. ;te) Aci. aiii. t.
(6) Ibidem ait. M. (7) Til. i. S.
(8j 1. Cor. iv. I.

testate remittendi peccata ageretur . ostendunt sacerdotium esse visibile et externum , utraque potentate donatum Cætera omnia vetustatis chrisliance monumenta id plane conficiunt. Unum vel altenim Patris locum, speciminis instar, referimus.

59. Eusebius cum veteri sacerdotio Christianum confert, de sacerdotibus Christianis dicens : « Ad longe præstanlius sacrificium el munus assumpti, quam illud antiquum fuerit, non amplius fas esse putamus, in prima illa ct infirma elementa recidere, signa quædam et imagines, non ipsam veritatem continentia. »[1]

60. S. Gaudentius : « Dominus discipulis fidelibus mandat, quos primos Ecclesiæ suæ constituit sacerdotes, ut indesinenter ista vitæ ætcrnæ mysteria exercerent, quæ nccessc est a cunctis sacerdotibus per singulas totius orbis Ecclesias celebrari. » *

61. S. Gregorius Nyssenus scribit : • Eadem verbi *(Chrisli)* vis sacerdotem augustum ac honorandum facit, novitate benedictionis a communitate vulgi segregatum. Quum enim heri ac tempore superiori unus e multitudine ac plebe esset, repente redditur præceptor, præses , doctor pietatis, mysteriorum latentium præsul : eaque contingunt ei, cum nihil vel corpore vel forma mutatus, sed quod ad speciem externam attinet, ille sit qui erat, *invisibili quadam vi ac gratia , invisibilem animam in melius transformatam yeWns.* » — «spirS r»i Jvrâ.uu, «œi *X.ctfiri* rb ώόρατο» .ψvX-' μlΓαμορφυείΐρ orpôr *ri filf.THI. 5*

42. S. Chrysoslomus dicit x■ Sacerdotium ipsum in terra quidem peragitur; sed in rerum coelestium classem ordinemque referendum est: atque id perquam merito. »[4]

<i>i ' -JiuniZ//r

45. *Obj.* 1. Nunquam in novo Testamento sacerdotum Christianorum mentio fit : seniores enim ——————— non sacerdotes — <<p»ir — ministri Evangel'» Ivocanlnr.

44. *Resp.* Obvia erat ratio cur sacerdotes Christiani nomine illo haud designarentur, quo appellabantur Judaeorum , vel Ethnicorum sacerdotes ; eo enim intelligcbatur ille qui mactabat animantia. Quum igitur Chrisli oblato in cruce sacrificio, jam cruenta nulla offerenda foret victima, placuit r«p»vr vocare Apostolos, omnesque sacri ministerii consortes, voce *seniores,* munere magis quam ælate , indicante. Cæterum distinctione semel statuta,et diffusa religione Christiana, «ψιτ passim vocabantur sacerdotes Chrisli. quum jam non foret periculum, necum ethnicis vel judaicis sacerdotibus confunderentur: ipsaquevox rpt»e®rip»r ex usu loquendi sacerdotem designabat, adeo ut plerasque ad linguas Europæ traducta eam ferat significationem; omnibus scilicet Christiani nominis professoribus inhæsit sacrificii et sacerdotii notio.

43. *Obj.* 2. Sacerdotium nullum in nova lege est præter illud quo fungitur Christus apud Patrem, Sacerdos in æternum : quod autem adsiruitur hominum suas vices gerentium, latissimo quodam sensu ita appellatur, quum mystica sit oblatio, ipsis falcntibus Catholicis. Eo quidem sensu omnes Christiani sacerdotes dici queunt, juxta illud Petri : « Sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias, icceplabiles Deo per Jesum Christum ; regale sacerdotium. » * Hinc Sancti gloria cœlcsli gaudentes dicunt de Christo : « Fecit nos regnum el sa< ‹t · dotes Deo et Patri suo. »[5]

(!) Dem. Er. I. i. ci. W Tr.cl. ii. d. E«do.
(j) Oral, in Dap». Chrtfli.
(4) L. iit. de Sacerd.
(5) I. Pct. ii. J. (o) Ibidem 1». {T. Apoc. ‹ ‹».

40. Resp. Obvio ac vcro sensu sacerdotium *csl,* quum victima præclars *edsit, cl* vere Deo offeratur. Longe distant sacerdotes a fidelium cæterorum conditione, qui sacerdotium sanctum dicuntur co quod valeant offerre spirituales hostias, prout explicat ipse Apostolus , ut cos ad bonorum operum exercitium hortetur. Latior illa vocis acceptatio, quæ ex contextu liquet, non potest efficere, ul quæ de potestate conficiendi Eucharistiam el absolvendi dicta sunt Apostolis, ct aliis qui eorum ministerii consortes sunt, ab obvio sensu detorqueantur. Christi legatione funguntur, juxta illud Pauli . « Pro Christo legatione fungimur. » '

47. *Obj.* 5. Tertullianus nullum sacerdotium in nova Lege divinitus institutum agnovit ; sed officiorum discrimen totum ad Ecclesiæ consuetudinem retulit : quum enim contra nuptias secundas disceptaret, eas omnibus vetitas dicit, eo quod omnibus conveniant munera sacerdotalia. « Vani erimus, ﬥ inquit, « si putaverimus quod sacerdotibus non licet, laicis licere. Nonne et laici sacerdotes sumus? Scriptum est : « Regnum quoque nos » et sacerdotes Deo el Patri suo fecit. » Differentiam inter Ordinem et plebem constituit Ecclesiæ auctoritas, elhonor per Ordinis consessum sanclificatus a Deo. Ubi ecclesiastici ordinis non est consessus, el offers, el linguis, et sacerdos es tibi solus . . . Igitur si habes jus sacerdotis in temelipso - - - - digamus linguis, digamus offers? ⅋

48. *Resp.* Studio erroris actus Tertullianus præsidium ex sacris quibusdam mulieribus, quæ in nonnullis rerum adjunctis obibant laici, exquisivit: « Omnes nos, ﬥ inquit, « Deus vult ita esse dispositos, ut ubique Sacramentis ejus obeundis apti simus. » »

Hoc cum versaret argumentum, verbis vel sententia eum peccasse mirum non est; solent enim erroris patroni haud accurate res referre, vel ratiocinari. Unicuique licet baptizare, urgente necessitate : licuit etiam olim , ob persecutionem grassanlem, suscipere Eucharistiam propriis manibus, quam eos offerre quodammodo dicit Tertullianus , eo quod nonnisi precibus præmissis, eam sumerent, vel quod paterfamilias cæteris distribueret. Sacerdotes idcirco , lato quodam sensu, omnes dicit. Quod autem addit de differentia inter sacerdotes et laicos Ecclesiæ auctoritate constituta , inlelligendum est de externis honoris indiciis, quæ discrimen a Deo factum sequuntur : nisi velimus Tertullianum hac etiam in re transversum actum, quod haud verosimile est; nam alibi exprobrat sui temporis hærelicis : « laicis sacerdotalia munia ⅂ungunt.» Quidquid sil, constat eum agnovisse visibile el externum sacerdotium, offerendi sacrificium, sed el remittendi peccata potestate donatum. Constat etiam cæteros omnes Patres id habuisse persuasum, el ad Christi voluntatem retulisse.

49. *Obj. I.* Theodoretus refert Frumenlium, juvenem ab Indis captum, gratiam apud eos iniisse, suasisse autem mercatoribus illuc commeantibus, ut convenientes in unum divinam perficerent lilurgiam. 5—vv diiar iririMu Xt<T>V|>y<ar.

50. *Resp.* Liturgiæ vox latiori sensu eo loci usurpata csl, ad preces scilicet sacras designandas, «pias fideles illi recitabant, deficiente sacerdote, qui mos alicubieliamnum servatur; solent enim fideles,nonnullis in locis intra provincias has Fœdcralas, convenire die Dominica, ad preces simul funden-

(4) n.Cor. ». t«.
(ij L. de eiborl. cist. c. tii. (s) Ibidem.
ﬧ L. de prescript. hair. c. ili.
(S) Iliel. Eccl. 1. i, c. iiiii.

<las, quando non datur sacerdotis copia. Cæterum nemini laico unquam licuit Sacri Ocium offerre. Profecto Theodorelus testatur Frumentium Alexandriani reversum abAthanasio episcopali charactere insignitum ,— r»r «|>Xi<|»<y1*iy iir» *Xipirir piraïiltir.*— Ut ad IndOS ΓΟvcrlcrclur, eis Sacramenta impertiturus.

Aninia dvers ione s.

51.Quum constet Ordinationem esse Sacramentum , el saccrdblium præcipuus. sil ordo : nam episcopatus ipse est sacerdotii perfectio; liquet illud Sacramentum esse : quod in confesso apud Catholicos omnes est.

52. Sacerdotii honor et potestas ordinatione, uti demonstravimus, conferlur ex Christi instituto; idcoque vocatus a Deo jure optimo dicitur qui ea ratione in sacerdotum numerum cooptatur, quamvis qui temere , absque divinae voluntatis indiciis , sese ad ordinationem suscipiendam offert, magno se salutis discrimini objiciat. Cæterum semel ordinatus potestatem habet sacerdotii munia obeundi, servalis tamen debitis conditionibus. Iis qui absque ordinatione sacra aggrediuntur munia, quod sectarum præconibus in more positum est, illud Pauli est in memoriam revocandum : « Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non semetipsum clariticavit ut pontifex floret, sed qui loculus est ad eum : Filius meus es tu, ego hodie genui te. » ' Magnam vim in hoc et aliis hujusmodi testimoniis ponunt Oxonienses, sui vulneris haud memores.1

CAPUT III.

DE EPISCOPATU.

55. Episcopatum diximus sacerdotii esse plenitudinem et perfectionem, quum potestatem ferat aliis communicandi sacerdotium , et fideles gubernandi. Utrum sil Sacramentum a sacerdotio distinctum inter Theologos quaeritur, quorum sententia affirmans nobis magis probatur. Equidem Spiritum sanctum episcopali consecratione conferri non possumus dubitare, quum consecrator dicat : « Accipe Spiritum sanctum; »quæ verba haud frustra proferri ex Tridenlina definitione constat. Apostolus Episcopos a Spiritu sancto constitutos in Ecclesiæ regimen tradit, monens quos Epheso arcessiverat : « Attendite vobis, et universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei. ■5 Quæ de Paulo, elBarnaba, el de Timotheo, adduximus loca, episcopalem consecrationem spectant ; unde patet gratiam ea conferri, et eam esse proinde Sacramentum. Ejus distinctio a sacerdotio simplici colligitur ex præslantiori quam confert potestate ad plura, quibus efficiendis hoc prorsus impar est.

54. De gradus discrimine nulla potest moveri quæslio, salva fide: damnatus est enim, quinto sæculo incunte , Aerii error id negantis, prout refert S. Epiphanius : « Est autem illius dogma supra hominis captum furiosum et immane. Imprimis enim : Quanam , inquit , in re presbytero Episcopus antecellit ? Nullum inter utrumque discri-

(I) Ileb. V. 4.

(i) « How shall they preach, except they he sontî . a I.cl a man so account of us , as the » Ministers of Christ, and Stewards of Ihe mys- „ teries of Cod. . . No '■■■" «'<···» honour . tu himscif but be that is called of God. .. > was Aaron, - I do not think it possible for any one to read such pieces os these with a fair and clear mind , and not to perceive that it is better and moru scriptural to have, than tu want, Christ's special commission for convepng bis word to bis people, o Tract. 4.

(Σ) Act. xx. iv.

men csl. Esl enim amborum unus ordo, par et idem honor ct dignitas. Manus imponit Episcopus; imponit el presbyter. Episcopus in throno sedet : sedet ct presbyter. His in vulgus jactatis , picrosqucin errorem adduxit, quorum scclr princeps cxlilil. » ‘ Errorem bunc amplexi sunt Albigenses, Waldenses , Wickleffus. Calvinus Episcopi originem sic refert : « Quibus ergo docendi munus injunctum orat, cos omnes nominabant presbyteros. Illi ex suo numero in singulis civitatibus unum eligebant, cui specialiter dabant titulum Episcopi: ne ex squalitate, ut fieri solet, dissidia nasccrentur.Neque tamen sic honore et dignitate superior erat Episcopus, ut dominium in collegas haberet : sed quas paries habet consul in senatu, ul referat de negotiis, sententias roget, consulendo, monendo, hortando aliis præeat, auctoritate sua totam actionem regat, ct quod decretum communi consilio fuerit exequatur : id muneris sustinebat Episcopus in presbyterorum coetu. »5 Presbylcriani cl Baptistae Episcopos el seniores , (ita vocant presbyteros, vocis significationi inhaerentes, usu neglecto), eosdem esse dicunt.5

S3. Concilium Tridcnlinum «dcclarat, præter cæteros ecclesiasticos gradus, Episcopos qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipue perlinere, et positos, sicut idem Apostolus ait, a Spiritu sancio regere Ecclesiam Dei, eosque presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. » ‘ Definit etiam : « Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarChiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, presbyteris, cl ministris; anathema sil. » « si quis dixeril, Episcopos non esse presbyteris superiores , vel non habere potestatem confirmandi et ordinandi : vel eam quam habent, illis esse cum presbyteris communem ; . . . anathema sit. nß Ideo, testante Petro Colleto, « Catholici omnes constanter docenl, Episcopos esse presbyteris superiores; idque de jure divino, si dc potestate ordinis sermo sil : sed ambigunt an eodem jure presbyteris superiores sint quantum ad potestatem jurisdictionis. »’ Controversiam hac de re in Concilio habitam fuse narrat Pallavicinus,7 quam Patres supremo judicio dirimere nolentes , satis habuerunt, præstanliam Episcoporum , juris omissa mentione, definitione declarare. Plcrique tenent jurisdictionem a Pontifice derivari : quam qui a Christo derivant, fatentur pontificiß auctoritati subjici, adeo ut limites intra quos exerceatur ipsius sil definire.

Propositio.

Episcopi sunt presbyteris superiores.

ûβ. *Probatur* i. *ex Scripturis.* Constat Apostolis eximiam datam esse potestatem, Episcopos autem in consortium ejusdem ab iis adseitos , quos ct successores reliquerunt. Ergo præstanl presbyteris, tanta auctoritate non gaudentibus.

ST. *Probatur* 2. *ex Patribus.* Clemens Romanus dicil : « Summo quippe sacerdoti sua munia tributa sunt, ct sacerdotibus locus proprius adsignatus est, et levitis sua munia tributa. »ß

(I) lier. litv.

(S) Inst. I.iv. c. iv, §. *i.*

(5) Presbyterian form of Government, ch. iv. Baptist confession of faith , ch. nvii.

(I) Sess- xiiii. cap. iv.

(3) Ibidem can. vi. vii.

(0) Tract, de Ordine p. ii. c. iv. do Episcopis, art. ii,

(7) Istoria del Concilio di Trento l. xviii cl lit.

(8) F.p. ad Cor. Cap. il.

38. S. Ignatius M. Sinymenses hortatur : « Omnes Episcopum sequimini, ul Jesus Christus Patrem, et presbyterium ut Apostolos , diaconos autem revereamini, ut Dei mandatum. ▮ ! Ad Magnesianos: » Horior, ul hoc sil vestrum studium, in Dei concordia omnia agere, Episcopo praesidente Dei loco, cl presbyteris loco senatus aposlolici, et diaconis mihi suavissimis, quibus commissum est ministerium Jesu Christi. · *

59. Clemens Alexandrinus scribit : « In Ecclesia progressiones Episcoporum, presbyterorum, cl diaconorum imitationes sunt angelicæ gloriæ. ▮»5

G0 Origenes: « Plus a me exigitur, quam a diacono; plus a diacono quam a laico. Qui vero totius Ecclesiæ arcem obtinet, pro omni Ecclesia reddet rationem. » *

01. S. Cyprianus : « Christus dicit ad Apostolos, et per hos omnibus præposilis, qui Apostolis vicaria ordinatione succedunt : « Quæcumquc ligaveritis, » etc. »s Plurima alia adduximus testimonia dum de Ecclesiæ regimine ageretur, ad quæ lectores remittimus, ne eamdein crambem recoquere videamur.®

62. *Probatur* 3. *ex vetustissimis Ritualibus.* In Ritualibus vetustissimis qui supersunt, apud Ecclesiam orientalem vel occidentalem usitatis, distinctio inter Episcopos et presbyteros perpetuo servatur, el ad Christum auctorem referlur : quod el in Constitutionibus , quæ apostolicæ dicuntur, animadvertere est.7

03. *Probatur* 4. *ex omnium sectarum Orientalium consensione.* Seclæ omnes Orientales, etiam anliquissimæ, distinctionem inter Episcopum et presbylerum agnoscunt, illi regendi potestatem tribuentes, quam huic denegant. Episcopi pnestantia ex eorum consensione pristina traditione niti noscitur *

Oi. *Probatur* 5. *proscriptione.* Episcoporum præstantia ubique per orbem Christianum agnita est, saltem secundo sæculo, fatentibus iis qui eam impugnant. Nequii autem ostendi eam tunc primum statutam , quum testimonia potius probent eam jam vigentem : imo habentur Ignatii indubia documenta, quæ ad finem primi sæculi referenda sunt, vel saltem ad initium secundi^; obiit enim martyr anno 107 : ul de Clemente Romano , Apostolorum discipulo , sileamus. Porro inverosimile prorsus esl lotam rationem qua Christus regi voluit Ecclesiam , tempore adeo vetusto immutatam esse sensim sine sensu : cl sacerdotes omnes per omnes mundi plagas, ubicumque diffusa fuerit fides, dominos sibi et rectores praeposuisse, contra prioris ælalis exempla.

Objectiones solvuntur.

05. *Obj.* 1. Calvinus sic scribit: « Cæterum quod Episcopos, el presbyteros, el pastores, el ministros promiscue vocavi qui Ecclesias regunt, id feci Scripture usu , quæ vocabula isla confundit : quicumque enim verbi ministerio funguntur, iis titulum Episcoporum tribuit. Sic apud Paulum , ubi jussus est Titus constituere presbyteros oppidalim,continuo subjicitur : (Tit.i.5). « Oporicl enim Episcopum esse incul- » pabilem, ▮ etc. Sic alibi pluresin una Ecclesia Episcopos salutat (Phil. i. 1.) Et in Actis referlur convocasse presbyteros Ephesinos , quos ipse Episcopos sua oratione nominat. (Aci. 20. Î7.) » ·

(I) Cap. viii. (S) Cap. vi.
(3) L. vi. Slromolum c.xiii.
(1) Hom. xi. in Jeremiam. (β) Ep. ■»·
(β) Tract, de Ecclesia c. xv. prop. i. vol. i. p. ii-.

(T) Consule Martenium do sacri» ritibus I. u.

(8) Vide *La perpdtniiSde la fui.* I. iii. p. 57».
(U) Insl. I. iv. c. iii. a. s.

66. *Rexp* Non imus inficias Episcopos in novo Testamento vocari etiam presbyteros, paslores, cl ministros Christi: nam cl Apostoli sic nuncupantur. Præ-lcroa in Ecclesiæ primordiis plcriquc ab Apostolis clecliiconstiluli sunt Episcopi, ul possent præslo esso ad omnia munia sacra obeunda, cl Ecclesiarum quæ in dies fundabantur regimini præfici, plena instructi auctoritate. Hinc plures in eadem urbe simul versatos osse mirum non csl, quamvis nil probet omnibus pariter ejus curam commissam. E contra Jacobus Hierosolymorum Episcopus fuisse singularis a vetustissimis scriptoribus dicitur; el Titus, el Timotheus, singularibus Ecclesiis præfecii noscuntur, aliorum quos creabant Episcoporum cura illis concredita. Veri nominis Episcopos oppidatim constituendos a Tito indicat Paulus, quos presbyteros primum vocat, vocabulo dignitatem designante, quod posterior usus ad sacerdotes secundi ordinis denotandos definivit. Episcopos etiam veros intclligimus cos quos eo nomine salutat Paulus ad Philippenses scribens, quos tamen pari auctoritate cam rexisse Ecclesiam nil probat; salis enim inlclligitur cx iis quæ diximus cur plures simul in eadem urbe aliquando versarentur. Episcopi erant qui Epheso, Paulo vocante, Miletum venerant, regimine praediti. Nil probat nomen illud omnibus tribulum, qui verbi ministerio fungebantur, quum proprium videatur semper fuisse eorum qui praefectura el regimine ğauderent. Cælerum si quis cum S. Joanne Chrysostomo censeat Episcopi el presbyteri voces absque discrimine initio usurpalas, non ideo qui nunc Episcopi designantur a presbyteris haud" differre censendi sunt, quum vocum distinctio, quæ saltem paulo post servata est, munerum discrimine, quod ab initio viguit, nitatur.

07. *Obj.* 2. S. Clemens Romanus de Apostolis dicit: « Praedicantes igilur per regiones ac urbes, primitias earum, spiritu cum probassem, in Episcopos cl diaconos eorum qui crediturі erant constituerunt. Sic ct alii vetustissimi Patres duos hos ordines tantum commemorant: presbyteri igilur Episcoporum nume veniunt.

68 *Resp.* Id optime consonat his quæ, post Pctavium, diximus de plerisque ab Apostolis constitutis Episcopis; quibus etiam dabant, uli adnotal S. Epiphanius, diaconum ad sacrorum munerum decorem. Penes Episcopos aulem cral presbyteros, pro Ecclesiarum necessitate, ordinare. Profecto Clemens ipse jam trium graduum distinctionem tradiderat, ad legem Domini cam referens: «nam qui sequuntur leges Domini, non aberrant. Summo quippe sacerdoti sua munia tribula sunt, ct sacerdotibus locus proprius assignatus est, el levitis sua munia tribula. »8

69. *Obj.* 3. Qui cæteris praeerant in Ecclesia veteri, nonnisi primi inter pares habebantur, idcoque decreta, haud illorum, sed Ecclesiæ nomine edebantur. Sic epistola a Clemente Romano ad Corinthios scripta, incipit: ◇ Ecclesia Dei quæ incolit Romam, Ecclesiae Dei quæ incolit Corinthum. »

70. *Reap.* Episcopi auctoritate gaudebant maxima in ipsis Ecclesiæ primordiis, uli liquet cx Ignalii epistolis, quæ nihil absque Episcopo fleri jubent. Quod autem Clemens Ecclesiæ Romana.' nomine scripserit, insigni est modestiæ ct sapientiae argumento: quippe haud sua tantum placita, sed quæ omnibus probata fuerint se enuntiare innuit, ad animos Corinthiorum conciliandos.

(1) Ita censet Epiphanius her. lxx». c. v. Vide plura tract, de Eccl. c. xv. Vol. i. p. tu.

ti) I. Ep. c. iii. 4.
(S) 1. Ep. c. xl. ».

71. *Obj.* 4. Justinus presbyterum cœlui cuilibet lldclium in mysteriorum celebratione praesidentem vorat ⁂ rttirrttri; ! quem Tertullianus pariter designat : « praesident probati quique seniores : » * — « nec de aliorum manu quam præsidenlium Eucharistiam sumimus. »s

72. *Resp.* Vocibus illis rite designantur sacri ministri, etiam regimine haud tongentes, nec opus fuit Justino vel Tertulliano in Christianis vindiciis ethnicos alloqucnlibus , singulos gradus enucleatius explicare. Cretorum quantum distet praesidens coetui singulari ab Episcopo cx Tertulliano novimus, qui presbytero haud licere Baptismum ministrare, nisi ex venia Episcopi alias dicit, cum vocans summum sacerdotem. 4

73. *Obj.* 5. S. Ircnæus ad Victorem Episcopum Romanum scribens, decessores ejus vocat presbyteros : « Qui ante Solerem, Ecclesiæ, cui nunc prices , præpositi fuere presbyteri, Anicclum dicimus et Pium. »5

74. *Resp.* Presbyteri vere dici poterant Episcopi Romani ab Irenreo, sicut etiam sequiori relate sacerdotis nomen sæpe Episcopis tribuitur ; quia revera Episcopus est sacerdos, alti oris tamen gradus. Cælerum quum Anicetus, Pius, cætcrique Victoris decessores, presbyteri vocentur, tamquam unice præpOSlti — oi irpc-rri>r(r *rir* «xxAsffier *ir* >vr — liquet eos a cæteris , quos regebant, presbyteris distingui. Eorum seriem idcirco texuit Ircnæus , veluti singulari auctoritate Petro et Paulo, qui Ecclesiam Romanam fundarunt, succedentes.

75. *Obj.* 6. Hieronymus Episcopos a presbyteris nil differre dicit : « Idem est ergo presbyter qui et Episcopus. · . . . «Sicut ergo presbyteri sciunt se ex Ecclesiæ consuetudine, ei qui sibi praepositus fuerit, esse subjectos; ita Episcopi noverint se magis consuetudine , quam dispositionis Dominion veritate , presbyteris esse majores » *

76. *Resp.* Hieronymi sententiam alias investigavimus.7 Unum aut alterum ejus testimonium hic referre salerit, in quo Episcopos esse presbyteris superiores palam prædicat Adversus Joannem Hierosolymitanum scribens, eum dicit naufragum in portu, eo quod tollat discrimen Episcopum inter et presbyterum : t Nihil interest, scribit, inter presbyterum et Episcopum; eadem dignitas mittentis, et missi : hoc satis imperite : in portu, ul dicitur, naufragium. »8 Imo non dubitat dicere : « Apud nos Apostolorum locum Episcopi tenent. » 9 Et alias : ‹ Absit ut de his quidquam sinistri loquar qui Apostolico gradui succedentes . . . . claves regni ccelorum habentes, quodammodo ante diem judicii judicant.»>·®

77. *Obj.* 7. Augustinus ad usum Ecclesiæ refert episcoporum praestantiam: nam ad Hieronymum scribit : « Quamquam enim secundum honorum vocabula, quæ jam Ecclesiæ usus obtinuit, episcopatus presbyterio major sil, tamen in multis rebus Augustinus Hieronymo minor est. ·<!!

78. *Resp.* Usus ille nititur divina institutione , juxta quam Episcopi Apostolorum locum tenent, uti liquet ex iis quæ in Psalmum xuv. scripsit Augustinus, Jam a nobis relatis. ** Profecto Acrium negantem discrimen Episcopi a sacerdote inter hæreticos recensuit.

(t) Apol. i. n. 05. (2) Apologet. e. xxxix.
(3) L. de corona militis.
(4) L. do Bapt. quem plus semel laudavimus. Tract, de Eccl. c. xv. vol. i. p. 215.
(5) Apud Euscbiuin , hist· Eccl. l. v- c. xxiv.
(C) Comm, in Tit. c. > 5.
(7) Tract, dc Ecclesia, c. xv. vol. i. p. 217.
(8) Lib. adv. Joannem Ilicrosolym.
(:-} Ep. 111. ad Uarcllam.
(10) Ep. v. alias i.
(11) Ep. Ixxiii. alias xix n. 33.
(tt) T. i. c. iv.

CAPUT IV.

nr ntAcoNATt'.

"fl. Diaconos inter sacros ministros recensent Anglicnni, el eorum munia describunt, sacerdoti scilicet in publico cultu el in distribuenda Eucharistia opem ferre, Scripturas cl bomilias in Ecclesia legere, fidei rudimenta pueris tradere, et,Λ sacerdos absit, infantes baptizare , prædicare etiam , facultate tamen ab Episcopo impetrata ; insuper, si ita provisum fuerit, in pauperum necessitates inquirere, ut cis subveniatur. ! Melhodistæ Episcopales similia tradunt. * De diaconis quos vocant viatores, scilicet circumcursantes, dicunt eorum esse baptizare, celebrare matrimonia, absente seniore, et omnia quæ præconis evangelici sunt obire.ß Presbyteriani dicunt Scripturas manifesto diaconos ostendere esse Ecclcsiæ officiales, quorum munus est pauperum gercre curam , ct eleemosynas, quæ in eorum levamen collcclæ fuerint, distribuere. Addunt rerum temporalium Ecclesiæmoderamen iis posse committi.ℓ Baptistae temporalium rerum Ecclcsiæ curam praecipuum diaconorum mimus videntur habere ; quod tamen imprimis exercendum est comparando quæ ad mensam Dominicam requiruntur, ministri mensa haud neglecta Iis idcirco curandum est, ut omnes subsidia in rem communem Ecclcsiæ conferant, et in pauperum levamen. ß Apud Catholicos sacrum omnino est munus, quod obit diaconus, sacerdoti inter Missæ solemnia adstans, baptizans solemniler, necessitate urgente, cl praedicans ex Episcopi licentia.

Propositio.

Diaconatus est sacer ordo.

80. *Probatur* I. *cx Scripturis.* Diaconatum sacrum esso ordinem ex Scripturis liquet, ex quibus etiam cum Sacramenti habere rationem colligitur. Eos electos esse primitiis el constitutos occasione murmuris de neglectis in eleemosynarum distributione viduis Judaeorum Ilellcnistarumad fidem conversorum, constat : attamen ex dotibus quas in iis exigebant Apostoli, cl cx solemni ritu quo ordinati sunt, sicut etex muneribus sacris quibus functos eos esse refert sacer scriptor, liquet præcipua eorum munia sacra esse. Apostoli fidelibus facta facultate eos eligendi, ut omnis occasio murmuris tolleretur, dixerunt : ‹ Considerate ergo, fratres, viros cx vobis boni testimonii septem , plenos Spiritu sancto el sapientia, quos constituamus super hoc opus. »6 Prudentia ct morum integritas recte postularentur in hominibus ad eleemosynas distribuendas tantum electis; sed Spiritus sancti plenitudo sacris muneribus obeundiseos idoneos effcit. Oratio el manuum impositio in iis ordinandis adhibitæ sunt, qua ratione Paulus el Barnabas potestatem susceperunt : « Orantes imposuerunt eis manus. »7 Sacer igitur ritus ad gratiam cum potestate sacra iis impertiendam adhibitus est. Eos praedicationi vacasse liquet, Deo eorum ministerium prodigiis confirmante. De Stephano diacono dicitur : « Plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia, et signa magna in populo. - - - Et non polerant resistere

(4) Ordering of Deacons.

(i) Ordination of Deacons.

(3) Doctrine and Discipline of the Methodist Episcopal Church , Section vii. of the election and ordination of travelling Deacons.

fl) Form of Government, ch. vi. of Deacons.

(5) · They are to he intrusted vjilh the stock of the church , out of which «lock, they are lo assiil lhe poor members of the church, and to provide bread and wine for lhe turd's table , and also to have regard to lhe minister's table, ь

(β) Act. vi. s.

(1) Ibidem 0.

sapicniiæ. el Spiritui qui loquebatur ■' , Philippus autem descendens in ‹ i vitalem Samariæ, prædicabat illis Christum. Intendebant autem turba· bis quæ. a Philippo dicebantur, unanimiter audientes , ct videntes signa magna quæ laciebat. — Cum vero credidissent Philippo cvangclizanli de regno Dei, in nomine Jesu Chrisli baptizabantur viri ac mulicres. n' His accedunt quæ Paulus do diaconorum dotibus tradit, cos cum Episcopis recensens, haud absimiles exigens viriulcs.

81. *Probatur* 2. *traditione.* Patrum concors omnino est traditio de sacris diaconorum muneribus. « Oportet diaconos, «inquit S. Ignatius Martyr, "mysteriorum Christi ministros, per omnia placere : nec enim ciborum et potuum ministri sunt, sed Ecclcsiæ Dei administratores.»3 S. Cyprianus de electione septem diaconorum loquens, animadvertit : « Quod utique idcirco tam diligenter ct caule convocata plebe lota gerebatur, ne quis ad altaris ministerium , vel ad sacerdotalem locum indignus obreperet. » * Veteres secutus scripsit Venerabilis Beda : « Placuit eosdem ipsos altaris quoque sacri ac Dominici sanguinis, sicut el refectionis, mensæque communis, multitudinis credentium ministros ordinari : quod probatum est verbo, quo dictum est : « Et orantes imposuerunt eis mail nus.»‼ Patrum cæierorum ct Conciliorum referre testimonia supervacaneum duximus, quum sint innumera. Accedunt Ritualia antiquissima, quæ ritus sacros ct solemnes in diaconorum ordinatione adhibendos statuunt. ·

Objectiones solvuntur.

82. *Obj.* I « Tametsi nomen ipsum *leniar* latius patet, hoc specialiter lamen diaconos Scriptura nuncupat,quos eleemosynis dispensandis gerendæqtte pauperum cur» prætlcit Ecclesia, et volui publici pauperum ærarii «economos constituit : quorum origo, institutio ac funciio a Luca in Actis (8. 3i describitur. « ' Ita Calvinus.

83. *Resp.* Occasio diaconorum primum instituendorum a fine præcipuo ministerii distinguenda est Murmurantibus Hellenistis, Apostoli ceperunt consilium diaconos tunc ordinandi, quod tamen Christo auctore eos fecisse existimandum est : nam et dotes eximias exegerunt, el ritum adhibuerunt solemnem, qui ministerium divinum ostendit Lucas equidem narrat objecto loco occasionem, sed ct dotes ct ritum recenset ; et pergit referre quæ obierunt diaconi sacra munia, adeo ul quam habueninl pauperum curam, non possit praecipuum eorum officium censeri.

Rl *Obj.* 2. Totum munus diaconorum primorum oblivioni datum est a pontificiis : · Diaconos suos ad eam rem *(bonorum ecclesiasticorum distributionem)* minime jam creant. nihil enim aliud ipsis injungunt, nisi ul ministrent ad altare, Evangelium recitent aut canant, el nescio quas agant nugas. Nihil de eleemosynis, nihil de cura pauperum , nihil de tota illa functione, quam olim gerebant. » · Ha Calvinus.

85. *Resp.* Ex Scripturis liquet priecipua diaconorum munera fuisse sacra , quod antiquitas omnis Christiana manifesto confirmat, uli fassi sunt doctissimi scriptores Proteslanlici, Grolius, Beveregius, Pearsonlus. Equidem Ambrosius Laurentium diaconum Si.xtum Pontificem appellantem exhi-

(f) Aci. vi 8 10. (i) Ibid. »›»· 5. 6. 1«.

(3) Ep. ad Tralliano».
Ep. laviii. ad Clerum el plebem II.apa.»·.

(3) Retract. omm. I» ?«· APeiU

(0, Vide apud Morlciiiuin I. |. c.

8) Ibid, I. iv. c. v. n. 13,

bel : " Quo progrederis sine lilio, paler? Quo, sacerdos sancte, sine diacono properas ? Nunquam Sacrificium sine ministro offerre consueveras. Quid in me ergo displicuit, paler? Num degenerem probasti? Experire certe, utrum idoneum ministrum elegeris. Cui commisisti Dominici sanguinis dispensationem, cui consummandorum consortium Sacramentorum, huic consortium lui saugtrnis negas. »1 Quæ igitur praecipua munera adhuc adsignantur diaconis , antiquitatis nituntur exemplo . mirum autem non est, si, rerum adjunctis mutatis, illa cis plerumque non concredatur bonorum ecclesiasticorum administratio, quæ olim est concessa.

80. *Obj.* 3. Etiam Hieronymi ælate diaconus nonnisi mensarum minister habebatur; ait enim : « Quis patiatur ut mensarum el viduarum minister supra eos se tumidus efforat,ad quorum preces Christi corpus sanguisque conficitur?» '

87. *Resp.* Hieronymus ut reprimat faslum quorumdam diaconorum, occasionem instituti muneris memorat. Cælerum sacra eorum munera agnoscit ; ait enim : « Quod Aaron el filii ejus atque levilæ fuerunt, hoc sibi Episcopi, ct presbyteri, et diaconi vindicent iu Ecclesia. » 3 Et coelibatum adversus Jovinianum vindicans ait : « Non mihi irascantur, sed Scripturis sanctis, imo Episcopis, presbyteris, diaconis, el universo choro sacerdotali el levilico, qui se noverunt hostias offerre non posse, ei operi serviant conjugali.» *

Animadversio.

88. Quamvis de fide non sil diaconatum esse Sacramentum, id tamen magno consensu tradunt theologi, Durandi el Cajetani contraria sententia rejecta. Equidem quum ritu sacro tradatur, ct quidem haud absimili ei quo sacerdotium ct episcopatus conferuntur, et ad munera sacra obeunda det facultatem, videtur omnia habere quæ Sacramentum constituunt ; nec enim gratiae donum deesse putandum est. Episcopus diaconum ordinans dicit : « Accipe Spiritum sanctum ad robur, ct ad resistendum diabolo et tcntalionibus ejus in nomine Domini. » Definierunt paires Tridentini hæc verba in ordinatione haud frustra proferri, ' quod graliam Spiritus sancti dari suadent quolibet ordinationis ritu, in quo proferuntur. Divina autem institutio jure optimo infertur ex ipsa Apostolorum agendi ratione ; nec enim proprio arbitrio tanta cum solemnitate manus imposuisse diaconis, ct novum statuisse ministrorum ordinem censendi sunt. Scripsit quidem S. Cyprianus : " Meminisse autem diaconi debent, quoniam Apostolos, id csl Episcopos cl præpositos, Dominus elegit, diaconos autem post ascensionem Domini in coelos Apostoli sibi constituerunt, episcopatus suict Ecclesiæ ministros.» · Sed hæc facile inleUiguntur de prima diaconorum ordinatione, quæ tamen nonnisi Christi auctoritate facta credenda est. Hinc Concilium Tridentinum definivit : « Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, presbyteris ct ministris; anathema sil. »'

CAPUT V.

DE SUBD1ACONATU ET MINORIBUS ORDINIBUS.

89. Subdiaconatus majoris Ordinis apud Latinos jam habet dignitatem , ex undecimo, vel saltem decimo lerlio

(I) De olBciis l. i, c. ili.
i») Ep. Imiv . ad Evagrium. (5) Ibidem.
4*, Apologia adversus Jovinianum.
(8) Sess. xxiii. can. iv.
(6) F.p. liv. ad Tlogalianum episc.
'7) Seas, xxiii. can. vi.

scculo : ex quo scilicet licuit suhdiaconum in Episcopum eligere. Decrevit Urbanus II. in Concilio Beneventano, anno 1091 : « Nullus deinceps in F.pi scopum eligatur, nisi qui in sacris Ordinibus religiose vivens inventus csl Sacros autem Ordines dicimus diaconatum ac presbyteratum, Ilos quidem solos primitiva legitur Ecclesia habuisse: super his solum præceplum habemus Apostoli. Subdiaconos vero , qui el ipsi altaribus ministrant, opportunitate exigente, concedimus, sed rarissime, si tamen spcctatæ sint religionis et scientiae. ⅋ Innocentius 111. liberam fecit facultatem e subdiaconis eligendi Episcopum, « cum hodie» *(decimo tertio ineunto sæculo)* « subdiaconatus inter sacros Ordines computetur. » ' Apud Græcos minoribus Ordinibus adhuc accenselur.

90. *Minores Ordines*, apud Latinos, quatuor numerantur, scilicet munera Acolythi, Exorcistæ , Lectoris, et Ostiarii. *Acolythus* luminaria Ecclesiæ accendit, ct vinum ct aquam ministrat in Sacrificium, nomine *pedisse-quum* vel *comitem* designante, eo quod in supplicationibus ci in Missæ solemniis sacros ministros comitetur, manibus luminaria ferens. *Exorcista* nomen ab officio desumit : ejus quippe est exorcismos reciiare super energumenos, ut dæmone liberentur. Cæterum hoc munus nonnisi a sacerdotibus hodie exercetur, ct magna adhibita cautela ne quis daemonis assultus temere suspicetur, ubi naturalis suppetat causa. *Lectoris* est sacras Scripturas in Ecclesia legere. *Ostiario* januæ Ecclesiæ custodia committitur, ut profanos prohibeat ingressu, fidelibus liberam ingrediendi faciat facultatem.

»1. Quanlæ sint antiquitatis Ordines **illi**, liquet ex epistola Cornelii Pontificis ad Fabium Antiochenum, medio tertio saeculo, in qua de Novaliar o , psemlo-papa , dicit : « Ille Kvangelii vindex ignorabat unum Episcopum esse oportere in Ecclesia Catholica, in qua tamen sciebat, presbytero quidem esse quatuor cl quadraginta ; septem autem diaconos, tolidemque subdiaconos; acolythos duos et quadraginta; exorcislas el leclores cum ostiariis, quinquaginta duos. «»· Cantores Psalmis canendis destinati, et fossarii, quibus cura sepeliendi mortuos incumbebat, apud veteres etiam commemorantur sed ordinem non constituebant.

92. Graeci subdiaconatum el lecloralum minoresæslimanl ordines, quibus officia quædam accedunt nominibus propriis distincta. lidem fere sunt sectarum omniuin Orientalium mores. Psaltem subdiacono et lectori addunt Chaldæi. *

93. Ex ea quæ viget varietate inter Occidentales et Orientales de minorum Ordinum numero et muneribus, plurimi inferunt ea esse tantum officia , ab Ecclesiæ Praesulibus instituta, et ad Sacramentorum dignitatem , deficiente divina institutione, haud pertingere. · Aliis adversa arridet sententia. Id tamen exploratum est ea esse antiquissima ; imo non dubitarunt Tridentini patres in doctrinæ explicatione affirmare ea ab initio Ecclesia· viguisse : « Ab ipso Ecclesiæ initio sequentium ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum propria ministeria , subdiaconi scilicet. acolythi. exorcistæ, lectoris, el ostiarii, in usu fuisse cognoscuntur,.quamvis non pari gradu, ⅈ · Definierunt etiam : « Si quis dixerit, præler sacerdotium non esse

(I) Cone. Benev. can. i-
(i) Ealra.de alato el qi.aliUW ord.pwflc.cap.ix.
(5) Apud EuMbium bill. Eccl. l. »i. c. aliii.
(») Eunplia p. iit.
(S) Vide Draueniumd· resacramaniaria, l. rili c. iii. (e) Sess. iiin. Cap. ii.

in Ecclesia Catholica alios Ordines, el majores, el minores, per quos.velut per gradus quosdam, in sacerdotium tendatur; anathema sil. »· Non ideo tamen de fido tenendum csl minores quos rcccnsucrual Ordines divinitus esse institutos : nam id dcfloilum non esi.

91 *Tonsurœ* caeremonia est ecclesiastica , qua tondentur capilli ad instar coronæ, dum quis e laicorum numero in clerum cooptatur. De ejus origine docti homines disceptant, reccntioribus pluribus opinantibus monachos capillos præcidisse in pœnilentiæ indicium, ct clericos, sæculo forsaa. sexto, eos imitatos, ul mundi conlemptum significarent. Cæterum Martenius longe antea eam adhibitam censel: nam Gregorius Turonensis, qui eo floruit sæculo, ejus originem ad S. Pelium retulit, quod eam jam ab antiquis temporibus servatam ostendit. ' Non admodum a priori sententia abhorret Calvinus : « Unde originem habuerit clericorum lonsura, abunde vel ex uno Augustino constat, (cf. de opere monach. in fin. alqu. Retract.) Quum illo sæculo capillum non alerent nisi delicati, el qui nitorem' elegantiamque non salis virilem allectabant, videbatur esse non boni exempli , si clericis id permitteretur. Jubebantur ergo clerici vel tondere caput, vel radere , ue quam effeminati cultus speciem præ se ferrent. »5 Qui lonsura initiantur clericorum gaudent privilegiis, quæ *fori, canonisque* dicuntur. *Foro* civili eximebantur in regnis Catholicis clerici, eorum causis ad ecclesiasticum tribunal deferendis, cujus privilegii jam pjerisquc in locis vix supcrcsl vestigium. *Canone* eorum person» sacræ habebamur, anathemate lato in cos qui violentas illis injicierent manus, quod ubique viget.

CAPUT VI.

DF. ORDINUM MATERIA ET FURVA.

95. Riius quo ordinatio conficitur *viateria* dicitur ; verba vero quæ ea occasione proferuntur *forma* sunt. Inter theologos disceptatur quæ sil materia essentialis sacerdotii : nonnulli enim solam manuum impositionem putant requiri; alii instrumentorum traditionem , paterno scilicet ct calicis, suffi- cere censent; alii ulramque necessariam habent. Scripturae solam manuum impositionem memorant, quæ a Græcis tantum adhibetur, cl a Latinis olim, omissa instrumentorum traditione,adhibita noscitur. Igitur ca nobis verior videtur sententia, quæ instrumentorum traditionem adjectam tradit, potestatem Ordinis explicandi causa, idcoque ex lege jam requiri, quamvis Sacramenti valor inde non pcndeal. Quum manus bis imponantur, semel quidem ab Episcopo, ct presbyteris adstantibus, nulla voce prolata, iterum ab Episcopo solo post communionem, dum dicit : « Accipe Spiritum sanctum : quorum remiseris peccata , remittuntur eis ; el quorum retinueris, rctenia sunt; » et quum fiat manuum extensio, Episcopo cl presbyteris manus dexteras extensas tenentibus,dum Episcopus fundit orationem post primam manuum impositionem ; quærilur quæ manuum impositio potestatem sacerdotii conferat. Nobis videtur prima manuum impositio cum extensione el prece quæ sequuntur lotam essentiam constituere ; nam riius ille integer moraliter unica manuum imposi-

(l. Sew.iiii. Can. ii.

(»; De antiquis Ecok-aie ritibus l. il. l. i. c. viii. ail.rii. citant Giegor. Turon. l. i. de gloria martyr, c uyii.

(8j Inat. l. iv. c. iii. n. i7.

tio videtur, el satis definitus est ex adjunctis, ut sacerdotii potestatem indicet el conferat. Quod autem in Pontificali Romano vocerttur deinceps ordinandi, ordinatorum nomine haud dato, nisi post tradita instrumenta, contigisse videtur, quod instrumentorum traditione adjecta ad sacerdotii munus praecipuum explicandum , ad integritatem ritus requiratur, ct ideo effectus impositionis manuum suspensus quodammodo habeatur, donec roipsa tradantur. Rc tamen vera potestatem sacerdotii illa manuum impositione communicari ex Concilio Cai thaginensi IV. colligimus, quæ eam injungit, nulla traditionis instrumentorum facta mentione : «Presbyter cum ordinatur, Episcopo eum benedicente, ct manum super caput ejus tenente, etiam omnes presbyteri qui présentés sunt, manus suas juxta manum Episcopi super caput ejus teneant. » ' Idem habetur in libro sacramentali S. Gregorii. Cæterum Oxoniensibus minime assenlimur, qui dicunt sola manuum impositione, absque ullis verbis , conferri sacerdotii potestatem : > neccsse est enim ut ritus ille verbis determinetur ad sacerdotii munus designandum el conferendum, quod semper fieri consuevisse in Ecclesia ipsi fatentur.

96. Episcopatum el diaconatum sola manuum impositione tradi, ex Scriptura et veteri Ecclesiæ consuetudine colligimus. Subdiaconalum vero et minores Ordines censemus iis tradi ritibus quos Ecclesia pro temporum el locorum diversitate statuerit, ad officii auctoritatem designandam : iis quippe assenlimur qui ea oflicia ab Ecclesiæ Fræsuiibus instituta ad cultus decorem existimant.

97. *Forma* sacerdotii, nostra sententia, est oratio illa, quæ primam manuum impositionem et extensionem sequitur ; putamus enim eam satis cum actibus illis conjungi ut eorum determinet effectum, praesertim quum Episcopi invitatio ad orandum Hat, dexteris adhuc extensis super ordinandos. Verba igitur form;e nobis videntur illa : « Exaudi nos, quaesumus. Domine Deus noster, el super hos famulos tuos benedictionem sancti Spirilus . et gratiæ sacerdotalis infunde virtutem; ■ etc. Quæ dicuntur verba dum ultima vice manus imponit Episcopus, potestatem remissionis peccatorum explicant, quam tamen sacerdotio, prout a Christo est constitutum , messe credimus; ct proinde ritum illum ex Ecclesiæ lege adhibitum ad essentiam non perlinere putamus : nam nec olim servatus est.

98. Episcopatus formam censet Martenius esse prolixam illam orationem, instar præfalionis, quam Episcopus post manuum impositionem profert, quippe quæ sola antiquitus usurpata noscitur.Aliis forma est :« Accipe Spiritum sanctum ; » quæ verba proferunt Episcopus consecrator, et assistentes duo Episcopi, dum ambabus manibus caput consecrandi tangunt. Dicuntur quidem aliis in occasionibus, sicuti in ordinatione sacerdotis mox vidimus , ct in diaconi ordinatione; sed quæ adjiciuntur verba definiunt eorum vim ad effectus speciales designandos , quum simpliciter dicta Spirilus sancti plenitudinem communicari indicent.

99. Diaconatus forma juxta plurimos est : « Accipe Spiritum sauctum ad robur, ct ad resistendum diabolo et tenlationibus ejus in nomine Domini. Arnen ». Cæterum Martenius contendit eam non esse quadringentis annis inulto antiquiorem ;- el precem quæ ad instar præfalionis est, totam for-

HjCip iii.i»)" II·"0" the grace of ordineiion eny form of wonl«. > Track ı.
j, contained in Ibe l»jing on of hands, not in Bo tnliquii Ecclfiie ritibucl. i e v,,,.A,ı. tB.

main constituere; in ea quippe dicit Episcopus : · Emitte in eos, qtiæsumus, Spiritum sanci um, n qua occasione olim imponebat manus.

100. Subdiaconalus forma verbis quæ instrumentorum traditionem comitantur constat ; traduntur scilicet ei calix vacuus et patena vacua, prout in Concilio Carlhaginensi IV. anno 51)8. jubetur, ' Episcopo verba simul proferente, quorum lamen in illo Concilio nulla fit mentio.

101. Singulorum minorum Ordinum forma in verbis pariter quæ instrumentorum porrectionem comitantur, constituitur. Exorcislæ, lectori, ostiario ipsa quæ dicuntur verba cx Concilio prælaudalo desumpta sunt, * quod el ea quæ acolytho dicuntur indicat.

Quæ dc Ordinum omnium materia ct forma diximus, inlelligcnda sunt salva auctoritate Eugeni.ani decreti pro Armenis; quod plerique theologi intelligent eus haud definire, sed mores Ecclesiæ Bornante Armenia proponere imitandos . communi quæ in scholis tunc recipiebatur sententia adhibita.

CAPUT VII.

DE ELECTIONE MINISTRORUM.

102. Melanchlon Ecclesiæ, coetui scilicet cuicumque prolitcnlium Evangelium, juxta novatorum placita,jus tribuit suos eligendi ministros , el cis omnem conferendi ad sacra munera obeunda auctoritatem : « Ubicumque est Ecclesia, ibi est jus administrandi Evangelii. Quare nccesseesl Ecclesiam relinere jus vocandi, eligendi, el orclinandi ministros. El hoc jus est donum proprio datum Ecclesiæ, quod nulla humana auctoritas Ecclesiæ eripere potest. »8 Calvinus contendit fideles elegisse ministros suis suffragiis etiam Apostolorum ælalc : « Refert enim Lucas (Act. H. 25) constitutos esse per ecclesias presbyteros a Paulo et Barnaba : sed rationem vel modum simul notat, quum die t facium id esse suffragiis: Xnparirsearrtr, iliqUlt, rrpirdiirlmỹ «·»' f»Χ».«ſr'ar. Creabant ergo ipsi duo: sed lota multitudo , ut mos Giæcorum in electionibus crat, manibus sublatis declarabat quem habere vellet. Nempe sic romani historici non raro loquuntur, consulem, qui comitia habuerit, creasse novos magistratus , non aliam ob causam, nisi quia suffragia receperit, et populum moderatus sit in eligendo. »◆

103 Sectarii fere omnes Calviniana de electione ministrorum propugnant placita, præsertim in his provinciis, ul reipublicæ formam etiam in rebus sacris exhibeant. Qui apud Presbyterianos seniores regimine fungentes dicuntur, populi prædicantur delegati, pastorum in regimine consortes.5 Eliguntur idcirco a coetibus quibus præficiendi sunt, qua ralione el diaconi suum sorliuntur honorem. Candidati sacri ministerii licentiam prædicandi a presbyterio, coelus scilicetcujuslibel rectoribus, accipiunt, praemisso examine, sed nullo ordinaiionis ritu peracto; et ad tempus suscipiuntur, tyrocinium veluti ponenles. Licentiam revocat presbyterium , si licenlialus, poslquam per tempus salis diuturnum praedicationi vacaverit, haud profuturus

ti) Can. v. (i) Can. vii. viii. ix.

(3) Iie potestate cl primatu Papa· , apud Walchiuiu Introd. I. i. c. v. §. ivi. p. Sil.

(4) Inst. I. iv. c. iii. n. 18.

(6) u Ituliog ciders arc properly Ilie representatives of the people, chosen by them for the purpose of exercising government and discipline, in conjunction with pastor· or ministers. ❚ l'oim of Government ch. v.

(6) a Presbyteries shall license probationers lo preach the Gospel , that after a competent trial of their talents , and receiving from the churches a Rood report, they may in due time ordain them to the sacred oilice. » Ibidem ch. xiv. n

ecclesiis videtur. ' Quod si bene «-ı sur cesserit pnedicanli, cl populus ad eum in pastorem eligendum pronus sil, cœlus convocatur, ul suffragiis majoris numeri probatus, ordinatio ejus dcceı n ilur.1 Baplislæ dicunt rationem a Christo statutam , qua qui a sancio Spiritu ad munus Episcopi idoneus fit, ad ejus exercitium vocetur, esse communia ecclesiæ ipsius suffragia. Mcthodialæ episcopales dicunt Episcopum eligendum esse a coetu generali, quern *Collationem Generalem* vocant. '

104. Apud Catholicos res est explorata omnem in Ecclesia potestatem a Christo derivari, qui Petro el Apostolis quam a Patre acceperat potestatem communicavit, a quibus proinde in cæteros omnes sacros ministros derivatur. Error igitur est prorsus contrarius fidei Catholicæ, aacram potestatem penes cœtum fidelium esse, ab eo in electos a se ministros derivandam. Cæterum ipsa designandi ministros ratio ad disciplinam referenda est , quam Præsulcs Ecclesiæ pro data sibi a Domino polestate moderantur; ideoque quæ, ipsis sancientibus, obtinuerit qualibet ætatc, probanda esi, utpolee legitima auctoritate profecta. Præclare hac de re agit Fenelon.(i)

Propositio.

Jus eligendi sacros ministros divina ordinatione penes populum fidelem non est ; sed penes Ecclesiærectores, praesertim Summum Pontificem.

105. *Probatur* 1. *ex Scripturis.* Christus Apostolos ad sacrum ministerium vocavit, cosque monuit lotam quam exercere debent auctoritatem ab ipso derivari : » Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, et posui vos ul catis, el frucium afferatis , ct fructus vester maneat.»8 Eos insi r sui mittit : · Sicut misit me Pater, cl ego mitto vos. *a* Data csl mihi omnis potestas in cœlo et in terra. Euntes ergo doceto omnes genles, baptizantes cos.....Elecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummatione.n saeculi ■» Missio igilur divina , cl docendi jus a Christo in Apostolos derivatum cl penes cos constitutum csl, a quibus proinde in cæleros prollual necesse esi. Peiro autem præseriim, clavium regni imagine adhibita, summa potestas omnium quæ ad regni adminislralionem perlinent, cl ideo constituendi magistratus sacros cl ministros, tradita est. Pascere etiam agnos et oves jussit illi Christus, et eum ovilis lotius pastorem constituit Illius est igilur curare ut præbeantur omnibus salutis pascua, inferioribus pastoribus constitutis.

tOO- Spiritu sancio jubente, Paulus el Barnabas impositione manuum sacra potestate aucti sunt : qui cl ipsi singulari auctoritate constituerunt « per singulas Ecclesias presbyteros. » * Timotheum edocuit Paulus de dotibus sacrorum ministrorum , penes ipsum lotum judicium ponens : « Manus cito nemini posueris. »10 « Quæ audisti a me per mullos testes, hæc commenda

(i) Form of Government, ŋ. xi.

'i) a When any probationer shall have preached so much to the satisfaction of any congregation , as that the people appear prepared to elect a pastor, the session shall take measures lo convene them for this purpose. · Ibidem ch. xv. n. i.

(S, · The way appointed by Christ for the calling of any person, filled and gifted by the Holy Spirit, unto the office of bishop, or elder, in a church , is that he be chosen thereunto by the common suffrage of the church itself. · ftapiisl Confession of faith , ch. ■x

(4) «The General Conference shall electa bishop. u The doctrines and discipline of tho Methodist Episcopal Church , See ion iv.

(5) Traité du ministère dee Pasteurs.

(G) Joan. ıt . 16.

(7) Ibidem xx. Sl.

(e) Mat. xxviii. 18. (u; Act. sir.

(10)1. Tim. v. si.

fidelibus hominibus qui idonei erunt el alios docere. » ' Titum a so relictum Cretæ dicit, ut sua aiietoritale constitueret presbyteros : « Hujus rei gralia reliqui te Cretæ, ul ea quæ desunt corrigas, ct constituas per singulas civitates presbyteros. » '

107. *Probatur* 2. *ex vetustissima consuetudine.* Qui primi constituti sunt Episcopi el presbyteri in varias gentes missi ad Evangelium prædicandum , suam missionem, auctoritatem el potestatem ab Ecclesiæ Praesulibus qui cos designarunt el consecrarunt, acceperunt, absque ulla populi electione. Sic de missis a Petri Sede constat, Innoceulio I. lestante : « Cum sil manifestum in omnem Italiam , Gallias , Hispanias, Africam, atque Siciliam, insulasque adjacentes, nullum instituisse Ecclesias, nisi eos'quos venerabilis Petrus, aut ejus successores constituerunt sacerdotes. >·8 Sic Patritius in Hiberniam, Augustinus in Angliam , Bonifacius in Germaniam missi sunt, Pontificum Romanorum auctoritate.

108. Constat etiam qualibet ætate sacros ministros constitutos a Præsulibus absque ulla electione plebis, etiam dum disciplina plerumque fidelibus aliquas permitteret paries in iis designandis. Sic Cyprianus Aurelium a se ordinatum, Celerinum quoque el alios clero populoque inconsulto, referi : « In ordinationibus clericorum, fratres charissimi, solemus vos ante consulere, el mores ac merita singulorum communi consilio ponderare : sed expcctanda non sunt testimonia humana, cum præceduul divina suffragia Aurelius, frater noster, illustris adolescens, a Domino jam probatus, el a Deo vocatus est, In annis adhuc novellus, sed in virtutis ac fidei laude provectus. . . . Hunc igitur, fratres dileclissimi, a me el a collegis, qui præsentes aderant, ordinatum sciatis; quod vos scio cl libenter amplecti, cl optare tales in Ecclesia nostra quamplurimos ordinari, n *

109. Cœlcslinus I. dc electionibus ministrorum agens, dicit : " Docendus csl populus , non sequendus; nosque, si nesciunt, cos quid liceat, quidve non liceat, commonere, non his consensum praebere debemus. » 5

110. *Probatura. Conciliorum auctoritate.* Concilium Laodiccnum quarto sæculo habitum, decrevit : » Non est permittendum turbis electionem eorum facere qui sunl ad sacerdotium promovendi. » — *μ·* rsîr cXXa/r ixrpiiriir *rar hktyar ntitifdai* rû> μιλλιπ»! *xu.3iriai* iir iipariio 6

111. Concilium Romanum sub Martino Papa, decrevit pariter : « Non licet populo electionem facere eorum qui ad sacerdotium promoventur, sed in judicio Episcoporum sil. » 7

112 Concilium Nicænum II. statuit : « Omnem electionem , quæ fit a magistratibus, Episcopi, vel presbyteri, vel diaconi, irritam manere. Oportet eum qui est promovendus ad episcopatum ab Episcopis eligi. »8

113. Concilium IV. Constantinopolitanum, quod est VIII. Generale, decrevit : « Sancta el universalis Synodus definii, neminem laicorum principum vel potenlum semel inserere electioni vel promotioni Patriarchæ, vel Metropolitani , vel cujuslibel Episcopi, præserlim cum nullam in talibus potestatem quemlibet potentium vel cæterorum laicorum habere conveniat, sed

(I)H.Tim. ii. t.
(i) Tit. i. 5.
(3) Ep. UT. ad Decentium Eugubinum.
(4) Ep. ccxiii. alias xxxiii.
(5) Ep. v. ad Episcopos Apul. ct Calabr.
(6) (.an. xiii. apud ttarduin. I. I. coi. 784.
(7) Ci», apud Marlinum Bracarcusctn c. I. Decr.
(8) Can. iii.

votius silere, ac attendere sibi, usque-quo regulariter a collegio Ecclesiæ suscipiat finem electio futuri Pontificis. I'

III. *Probatur* 4. *ratione theologica* yuum omnis sacra potestas a Deo derivetur, nec enim populus in sacra jus aliquod habeat, ministrorum, per quos exercenda sil, designatio a divina voluntate omnino repetenda est. Nihil autem probat Deum populo fideli jus electionis contulisse. Ergo credendum est ministros designandi jus pones eos manere, quibus ipsa sacra potestas concessa est, Apostolos scilicet ct eorum successores.

Objectiones solvuntur.

113. *Obj.* 1. Petrus multitudini fidelium, fere centum viginli hominibus constanti, proposuit electionem alicujus in locum Judæ sufficiendi, Apostolico proinde agendum munere. Illi autem statuerunt duos, quorum unus divino judicio, sortibus datis, comprobatus est. Ergo ab ipsis Ecclesiæ exordiis eligendi jus penes populum esse in confesso erat.

110. *Resp.* Optime animadvertit S. Chrysoslomus Petrum solum potuisse aliquem designare qui in Apostolorum collegium adsciscerctur ; sed fidelibus fecisse facultatem aliquos proponendi, ne videretur alicui nimis favere : « An non licebat ipsi Petro eligere? Licebat, el quidem maxime : verum id non fecit, ne cui videretur gratificari. » * Cætcrum statuit eum seligendum ex iis qui cum Apostolis vcrsaii erant lotum illud temporis spatium quod a baptismate Joannis ad ascensionem Christi elllu-xeral. Ea apposita conditione periculum pravæ electionis amovebatur, quum constans et fidelis discipulus tantum proponi posset. Praeterea penes ipsum eral populi arbitrium confirmare, quod tamen Dei ipsius judicio, sortibus jactis, remisit. In tota illa re præclarum dedit exemplum animi moderation^ , qua summam potestatem exercere oportuit; sed nihil de jure suo remittit, Iqui aliis quasdam permittit partes, supremo judicio sibi reservato.

117 *Obj 2* Duodecim Apostoli convocarunt multitudinem discipulorum.ut diaconi ęligerentur el iis reliquerunt liberam electionem : « Considerate ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem. » s Eorum arbitrium etiam secuti sunl : nam electis imposuerunt manus.

118. *Re\p.* Occasio diaconos instituendi fuit specialis , scilicet « murmur Graecorum adversus Hcbræoa, eo quod despicerentur in ministerio quotidiano viduae eorum. ·· Maxime idcirco opportunum cral electionem eorum quibus ministerium illud committendum foret, ipsis discipulis permittere, ut omnis murmurandi praetextus tolleretur. Caetenirn non omiserunt Apostoli illos monere quales eligere oporteret, nempe « plenos Spiritu sancto et sapientia. » Quod 'iutem electis imposuerint manus, indicium est eos tales visos fuisse ipsis Apostolis , quamvis Nicolaus deinceps a tanto sanctitatis fastigio delapsus esse a nonnullis censeatur.

119. *Obj.* 3. Paulus et Barnabas non dicuntur suo usi esse arbitrio in designandis presbyteris, sed innuitur eos plebis suffragia secutos esse : Xitprr-*rirarrir*. IlujuS VOCl» VIS lO HOVO Teslameoto palet ex II. Cor. viii, 19. ubi de discipulo dicitur XupirmAtir ' ■ Ordinatus est ab ecclesiis comes peregrinationis nostra». »

120. *Resp.* De fidelibus suffragantibus nihil prorsus priore loco dicitur : vox enim, quiecumque sil ejus vis . ad Paulum et Barnabam refertur. Quum igitur ineple diceretur lio· suffragiis suis constituisse presbyteros, cogimur eam de manuum impositione intelligero, quam

(I) Can. xiīūi (ij In Ad. ·

{») Aci. vi. 3.

Paulus ipso Itelfllur a sc in Timothei ordinalioneadhibilam Græcornm ustis, qui eadem voce hanc designant, χ·»ρ·· *r"ia,* manifesto huic interpretationi suffragatur. Quod autem ad alterum Jocum perlinet, si vox ad electionem seu designationem referatur, sensus ex adjunctis salis delinitur, scilicet elegerunt eum fideles ut Paulo foret comes eleemosynas eorum nomine llierosolymas ferenti, vel aliud suscipienti iter eorum causa. Sæpe contingit voces sensu aliquanto diverso sumi : quapropter mirum non est eam quæ usu profano electionem suffragiis significabat, nonnunquam eo sensu a sacris scriptoribus usurpari ; quam tamen ad impositionem manuum , qua sacra potestas conferebatur, alias traduci ex «liciis apertissime constat.

121. *Obj.* 4. Cyprianus agnoscit populum divina lege habere potestatem eligendi dignos sacerdotes, vel indignos recusandi : « Propter quod plebs obsequens præccplis Dominicis, el Deum metuens , a peccatore praeposito separare se debet, nec se ad sacrilegi sacerdotis sacrificia miscere, quando ipsa maxime habeat potestatem, vel eligendi dignos sacerdotes, vel indignos recusandi, quod el ipsum videmus de divina auctoritate descendere, ut sacerdos plebe praesente sub omnium oculis deligatur, el dignus atque idoneus publico judicio ac testimonio comprobetur. » '

122. *Resp* Ex ipsa verborum serie patet Cyprianum populo testimonium de eligendorum meritis adseribere, potius quam ipsam electionem, quamvis eos eligendi habere potestatem dicat, eo quod testando, electionem veluli determinarent. Quod autem ipsi non eligerent, ex verbis illis : « plebe praesente » colligitur. Divina, quam allegat , auctoritas ex exemplis Eleazari a Moyse coram populo designati, Mat-Ihiæ, el diaconorum, fidelibus proponentibus, ad sacra munera assumptorum, derivata est, quæ ad jus divinum adstruendiim non valent : nec enim ipse aliud vult inferre quam coram plebe ministros sacros designandos, ut de meritis eorum constet. « Coram omni synagoga jubet Deus constitui sacerdotem, id csl instrui et ostendi ordinationes sacerdotales, nonnisi sub populi assistentis conscientia fieri oportere, Ut plebe præsentc, vel delegantur malorum crimina, vel bunorum merita prædicentur. ■ * Hæc ideo urget quia Basilidesel Martialis, libellis idololatriae commaculati, in episcopatum absque ulla electionis forma se ingesserant.

123. *Obj* 5. S. Ambrosius agnoscit fideles sacerdotii sui auctores : « Vos enim mihi estis parentes, qui sacerdotium detulistis. »5

124. *Resp.* Eos ita designat, quia, ut Paulinus testatur, mirabili et incredibili concordia consensissent in ejus ordinationem. Cæterum nullam potestatem ea in re exercuerant, sed juxta vigentem consuetudinem vola sua prompserant : quapropter quamvis honorificum illis titulum ultro dederit, filios eos etiam nuncupat. « Vos inquam , filii, vel parentes : filii singuli, universi parentes ; libenter enim meos dixerim vos vel liberos , vel parentes, qui verbum Dei auditis el facilis. » *

125. *Obj.* 6. Vetus fuit mos ul sacri ministri omnes a fidelibus eligerentur, cujus vestigia in ordinationis ritu plura occurrunt Sic Episcopus clerum populumque de sacerdotii candidalis alloquitur : « Par eorum debet esse sententia (piorum causa communis existil. Neque enim fuit frustra a patribus institutum, ul dc electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus: . . . Sententia csl expetenda multorum. Itaque, quid de eorum acti-

(I) L. i. ep. i«. alias Inii, (t) Ibidem.

(«) tn Luc. I. viii. 7J. (4) Ibidem.

bus aul moribus noverills, quid 1o merito sentiatis, libera voce pandatis. › Ipsos ordinandos nlloquens dicit « Filii dilectissimi, quos ad nostrum adjutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit. » '

120. *Resp.* Viguit aliquando disciplina, qua sacri ministri in publico cœlu eligebantur , populo testimonium de moribus ferente, et vola sua de eorum ordinatione enuntiante : sed præcipuæ partes erani Episcoporum, qui fideiinni suffragia sequi haud tenebantur, uti ex Coeleslini verbis, quæ recitavimus, liquet Nullum jus in designandis sacris ministris fidelibus unquam tribulum constat, quamvis aliquando usurpatum; ' sed quasdam adsignatas partes ad notitiam morum comparandam, el ad animos conciliandos; « quia de vita el conversatione presenlandi, quod nonnunquam ignoratur a pluribus, scilur a paucis ; el necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praebuerit ordinando. » Ita Pontificale Romanum.

127. *Obj.* 7. Canones decernunt eum Episcopum haud habendum qui a clero populoque non fuerit eleclus.

128. *Resp.* Vigentem qualibet ætate disciplinam canones servandam jubent, ideoque qui alia ratione fuerit ad episcopatum evectus, pro inlruso habent, et illegitimo. Profecto populi partes in Episcopis designandis ad testimonium de moribus praecipue referebantur, electione facta a clero, vel ab Episcopis provinciæ , Metropolis eam confirmante. Id ex Cypriano habetur : « Propter quod diligenter de traditione divina et apostolica observatione servandum est et tenendum , quod apud nos quoque el fere per provincias universas lenelur, ul ad ordinationes rite celebrandas ad eam plebem cui præpositus ordinatur, Episcopi ejusdem provincia» proximi quique conveniant. et Episcopus deligatur plebe présente, qua singulorum vitam plenissime novit, el uniuscuiusque actum de ejus conversatione perspexit ▮ ' S Leo satis declarat plebis desiderii rationem haheri, sed electionem penes clerum esse : « Nulla ratio sinil, ul inter Episcopos habeantur, qui nec a clericis sunt electi, nec a plebibus sunt expetiti, nec a comprovincialibus Episcopis cum Metropolitani judicio consecrati. »· Judicium igitur Melropolilæ ad electionis lirmitatem requirebatur.

129. *Obj.* 8. Saltem constat electionem ministrorum in publicis comitiis , plebe præsente, el testimonium ferente, juxta traditionem divinam el apostolicam observationem esse habendam. Ergo utrique repugnat ratio in Ecclesiam Romanam invecta.

ISO. *Resp.* Cyprianus latiori sensu eas voces adhibuit, ut ostenderet publicas ministrorum electiones exempla habere in Scripturis relata, Eleazari scilicet, Mallhiæ, el diaconorum ; traditione divina illud, apostolica observatione hæc iulelligens. Cæterum nullum præceplum divinum allegavit; quod ex hujusmodi exemplis adsirui nequii. Illa ratio designandi ministros eas habet utilitates quas recensuit, sed el plurima graviaque incommoda serum ferre Iristi noscitur experientia. Ob turbas sæpius concitatas eum plurimorum cæde oportuit eam deserere; qua disciplinæ mutatione nihil juri divino , vel populi fidelis juribus derogatum est; testimonia enim de meritis candidatorum adhuc excipiuntur a Præsulibus, eorum nominibus diebus aliquot ante ordinationem publice propositis. De Præsulibus quidem eligendi·» id non fit, sed suo utuntur jureEccle-

(I) Pontificale Romanum, de ordinatione I're-

(*) Vide Chrya. I. iii.de Sacerdotio. (›) Ep. Itvii.
(i) Ep. ad Ruslicum Xatbonene.

si® reclores in ratione statuenda quæ temporibus locisque variis videtur accommodala.

131. *Obj* 9. In picrisque regnis catholicis Episcopi a regibus nominantur, qui quum nullum speciale jus in sacris ministris designandis habeant populi partibus hac in re fungi conscndisunt : ideo penes populum in republics designandi sacros ministros potestas manet.

132. *Resp* Qunscumque sustineant partes reges catholici in Episcopis designandis, ex Pontificum concessione derivatum est, el *Concordatis* stabilitum. Nullum jus in iis est agnitum : sed quum plurimis beneficiis ditaverint Ecclesiam. et ejus jura tueri in se susceperint, æquum visum est iis nominandi Episcopos dare facultatem, reservato Pontifici jure rejiciendi quos tanto munere indignos judicarent. Re quidem vera privilegia hujusmodi a Pontificibus fere invitis sæpe extorta sunt, el in damnum cesseruntEcclesiæ . sed semel concessa , ad disciplinam perlinent, quæ concessione et sanctione pontificia nititur. Nullum jus inde probari polcsl regio muneri inhærcns, vel ex coetu fidelium derivatum : nec ideo in exemplum trahi potest ut jus populo alias adstruatur.

153. *Obj.* 10.Inhaeret cuilibet ccciui jus suoseligendi ministros,ut sibi consulat.

134. *Resp.* Coctus sacer. qualis esi Ecclesia, Christum habet auctorem, el jura omnia ab illo derivat. Fideles in rebus divinis nihil habent juris, sed omnino pendent ab ipsius voluntate, quam amplecti grato animo decet. Id igitur tantum respiciendum est quibusnam concesserit sacram potestatem el in mandalis dederii regere Ecclesiam : eorum enim esi designare quos potestatis et auctoritatis hærcdcs faciant et traduces.

Animadversiones

135.1)n disciplina? varietate in sacris designandi:; ministris aliqua occurrunt dicenda. Constat sacerdotes el clericos inferiores libero jure ab Episcopis semper ordinari consuevisse, quamvis testimonium populi de moribus exquireretur. Episcopi qui ad populos traducendos ad Udem destinabantur, libero eliam jure ali aliis consecrabantur Episcopis, servatis tamen juribus sedium præcipuarum. Cuilibet Patriarch® intra suam ditionem plena potestas erat ordinationes faciendi,quæ in Metropolitarum consecratione præsertim exercebatur, his ab Episcopis provinciæ, instar aliorum Episcoporum , electis. Penes Episcopos cujuslibel provinciæ erat jus præcipuum eligendi Episcopos in sedes quæ forsan vacaverint, quod tamen fiebat plerumque publico in cœtu, plebe cleroque adstantibus, el eoruin votorum cl testimoniorum haud neglecta ratione : « ut plebe præsente. » inquit Cyprianus , « vel delegamur malorum crimina, vel bonorum merita prædlcenlur, et sit ordinatio justa el legitima , qua.· omnium suffragio ct judicio fuerit examinata. ». Plurimæ quæ occasione electionum publicarum excitat® sunt lurbæ, in causa fuerunt cur ea designandi sacros ministros ratio derelicta fuerit. (Questi sunt patres Concilii Biluricensis anno 1270 de electionum libertate a turbis impedita : « Multitudine populi per iniquitatis filios concita in electores impetum faciente, electiones ips® in nonnullis Ecclesiis impediuntur totaliter. » * Canonicis Ecclesiæ cujuslibel Cathedralis jus eligendi Episcopos decretalibus Gregorii IX. tributum est. Patriarcharum Alexandrini. Antiocheni, et Hierosolymitani serie deficiente, Episcopus Romanus, qui jus suum in ordinationibus intra occiden-

tails palriarchatus limitée præsertim exercebat, el in Patriarcharum electione confirmanda debuit prospicere aliis per totum orbem ecclesiis, vi summi sui muneris, et aolicitudinis pastoralis. Hinc factum ut potestas ejus hac in re magis se explicuerit, progrediente tempore. Joannes XXII. jus designandi Episcopos omnes Sanclæ Sedi reservavit. In Metropolitarum designatione seu confirmatione in palriarchatu occidentali semper consuevit jus suum exercere, cujus insignia exempla habentur in Canluariensis Ecclesiæ septuaginta fere Præsulibus. a S. Augustino, Anglorum Apostolo, ad tempus usque Henrici VIII., deinceps et Mariæ, quorum plures sunt a Summis Pontificibus consecrati. cæteri saltem probati. Eorum seriem novissime exhibuerunt Anglicani, successionem Aposlolicam sibi frustra vindicantes, quum serius catena apud eos desierit.

136. Quæ in Foederatis provinciis nunc obtinet ratio designandi Episcopos, est, ut ab Episcopis omnibus provinciæ 1res commendentur sacerdotes, e quibus, si ita Summo Pontifici videatur, designetur Episcopus. ' Sacerdotes et alii inferioris ordinis clerici ab Episcopis 'singulis, prout in Domino visum fuerit, ordinantur, et ad sacra deputantur munera.

CAPUT VIII.

DE ORDINUM MINISTRO.

§. 7. *De ministro necessario.*

137. Episcopum omnes Ordines conferre posse constat · tonsuram vero ct minores Ordines, imo et subdiaconalum facultatem impertiendi dari posse sacerdoti a Summo Pontifice indubium est : nam Abbatibus consuevit id concedi. Utrum Pontifex posset indulgere ul diaconatus etiam conferatur quaesitum est, induito quodam Innocentii VIII. anno 1489 allegato, quo ea datur facultas Abbati Cisterciens!, quod tamen genuinum esse vel integrum pinres negant. Apnd Theologos jam obtinuit sententia quæ negat sacerdotem posse diaconatum , multo minus presbyteratum , etiam ex Pontificis concessione, impertiri. De fide esi eam quam Episcopi habent ordinandi potestatem non esse illis cum presbyteris communem : ita enim fert Tridenlina definitio : « Si quis dixerit, Episcopos. . . . non habere potestatem . . . ordinandi; vel eam quam habent, illis esse cum presbyteris communem; anathema sil.··

138. Apud Anglicanos in confesso esi solum Episcopum posse episcopatum, presbyteratum, el diaconatum, quos 1res agnoscunt Ordines .conferre. Presbyteriani ritum ordinationis a ministro qui crelui cuilibet præest, una cum presbyterio, quod iribus saltem ministris cum senioribus laicis constat, perfici docent, manuum impositione, dexteris deinceps datis in consortii indicium. Baptistae, qui suam a Presbyterianis originem ubique produnt, a presbyterio manus imponendas docent. Methodistæ episcopales ad Joannem Wesley, sectæ suæ auctorem, sui episcopatus originem referunt : eum scilicet, presbyterum licet, suarum manuum impositione Thomam Coke, presbyterum alterum ejusdem Ecclesiæ Anglicans, in episcopale officium segregasse dicunt, et in mandalis 'ei dedisse, ut Franciscum Asbury pari ralione adidem munus eveheret *Propositio.*

Episcopi habent potestatem ordinandi, quæ non est illis cum presbyteris communis.

139. *Probatur* i. *ex Scripturis.* Aposloli diaconis imposuisse manus legunlur: Saulus el Barnabas constituerunt

µ; Vide Cone. pro». Daltimor. ii.

(!) Seu, niii. can. »ii.

per *Ecclesias* sacerdotes , nonnisi postquam manuum impositione episcopale munus susceperant.Timotheus el Titus, episcopali auctoritate praediti, presbyteros per Ecclesias constituere jussi sunt.

140. *Probatur* 3. *antiquissima et perpctiiaEcclesiwconsuctudirie.Gonslilulio*nes dicta? Apostolic® vetustissimam exhibent consuetudinem,juxta quam Episcopus a Iribus Episcopis consecratur, presbyter ab uno Episcopo, diaconus pariter. '

MI. *Probatur* 3. *traditione*. S. Athanasius Ischir® exprobravit eum non esse presbyterum, quum Colluthus, qui ci manus imposuerat , simplex esset sacerdos. * S. Epiphanius ex eo praecipue capite Aerii hæresim refellit, quod Ordines conferendo Episcopi patres fidelium gignant : « Quinam fleri potest, ut is presbyterum constituat, ad quem creandum manuum imponendarum jus nullum habet? Ordo siquidem Episcoporum ad gignendos patres praecipue pertinet ; hujus enim est patrum in Ecclesia propagatio ; alter *cum patres non possit*, fllios Ecclesiae lotionis regeneratione producit. ' S. Hieronymus in eo eminere Episcopi dignitatem falelur:<'Quid facit, excepta ordinatione,Episcopus,quod presbyter non faciat ?4 S. Chrysoslomus : «Sola namque ordinatione superiores sunt, atque hinc tantum videntur presbyteris praestare.»1

M2. *Probatur* 4. *antiquissimis Ritualibus*. Libri omnes rituales, etiam antiquissimi, Ordinum conferendi rationem describentes, Episcopum ministrum exhibent : quod testimonium est insigne vetusiæ traditionis. Accedit omnium sectarum orientalium consensio , moribus comprobata el documentis. ·

Objectiones solvuntur.

143. *Obj.* t. Apostolus de impositione manuum presbyterii loquens , presbyterorum intelligit coetum , qui scilicet ministris sacris el laicis rectoribus constat : ergo Episcopi non habent potestatem ordinandi, quæ non sit presbyteris communis, imo et laicis ad *regimen* evectis.

14i. Resp. Fassus est Calvinus oflicium presbyteratus illic designari, quum alias dicat Paulus impositione manuum suarum sacri Ordinis donum Timotheo communicatum. Cæierum quum Timotheus episcopali insignitus sil charactere, nil obstat quin presbyteros plures operam Paulo eum consecranti præslilerint, quos tamen Episcopos fuisse omnino verosimile est. Simplices quidem sacerdotes eliamnum aliquando adstant Episcopo consecranti , Episcoporum adsistenlium tenentes locum ; idque contingere potuit Paulo Timotheum consecrante, quin jus illum ordinandi inde illis probaretur competere. Cæierum seniores laicos eo loci intelligere ab usu loquendi sacrorum scriptorum, et a tota traditione abhorret.

M3. *Obj.* 2. Concilium Ancyranum anno 314 decrevit : « Vicariis Episcoporum, quos Græci chorepiscopos vocant , non licere vel presbyteros, vel diaconos ordinare - - - - sine præccpto Episcopi. »7 Ita ct alia Concilia, quæ idcirco potestatem ordinandi presbyteris, quales erant chorepiscopi, communem esse agnoverunt, quamvis, ordinis causa, venia Episcopi exquirenda foret.

146. *Resp.* Chorepiscopi nonnulli episcopali insigniti fuerunt charactere, aliis eo carentibus. Hinc facium est ut nonnullis licerci sacros conferre Ordines , licentia Episcopi qui dioecesi praeerat impetrata. Episcoporum « qui vo-

it) Connu. Apost. l. alii. cap. i»i.
H) Apologia contra Arian, ɳ. l».
:s) Iler. la»». ❳ Cap. ».
(B) Hom. xi. in i. ep. ad Timolh. n. i.
(6) Vide opus rfe *la perpétuité He la Jni* I.т. I. V. c. T, (7) Can. Iiii.

luerint in presbyterii online , ubi prius fuerant. ul presbyteri residere, » mentio fit in ipsis canonibus Ancyranis, quot chorepiscopos sæpe constitutos verosimile est. De hujusmodi chorepiscopis agit manifesto Concilium Antiochenum : « Qui in vicis vel possessionibus chorepiscopi nominantur,quamvismanus impositionem Episcoporum perceperint, et ul Episcopi consecrati sint, tamen S. Synodo placuit, ut modum proprium recognoscant. . . Nec presbyterum vero necdiaconum audeant ordinare praeter civitatis Episcopum. »'

147. *Obj. 3.* Narrat Cassianus Danielem monachum a Paphnntio , qui paler erat monachorum, diaconatus ct presbyteratus ordine insignitum esse. '

1W. *Resp.* Cassiani verba de Daniele ob meritum puritatis et humilitatis suæ ad diaconi el presbyteri munera provecto, intelligcnda sunt, quin Paphnulius eos Ordines contulerit. Ea ratio loquendi consuevit usurpari, de Præsule Regulari , quod subditum « presbyterii honore provexit, » quum eum provehendum Episcopo obtulerit.

149. *Obj.* 4. Grassanie Atiana hæresi, el relegatis Episcopis, Flavianus et Diodorus presbyteri Episcopis novis ecclesias commiserunt, idcirco magna laude cumulati.

130. *Resp.* Nemo dixit illos presbyteros Episcopos creasse : quod enim refertur, de cura Ecclesiarum Episcopis quibusdam, quos noverant same esse fidei, commissa, seu potius de precibus illis porrectis ul vidualis Ecclesiis subvenirent, inlelligendum est. Profecto apud omnes constabat neminem episcopali charactere carentem posse sacros Ordines conferre, ul Eusebius Samosatensis Episcopus, militari habitu indutus, vacantes circumivisse Ecclesias referatur , et presbyteros ei diaconos ordinasse, ad fidelibus consulendum. '

§ //. Dc ministro legitimo.

151. Ab Episcopo igitur presbyteratus et diaconatus Ordines conferri possunt, sicut et cæteri Ordines, qui aliquando conferuntur ab Abbatibus aliisve, episcopali charactere haud insignitis. Nec tamen licet absque discrimine ea uti potestate : nam jussit Concilium Tridenlinum , ut » unusquisque a proprio Episcopo ordinetur : si secus liat, ordinans a collatione Ordinum per annum ; ct ordinatus a susceptorum Ordinum exeeutione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sil suspensus. » *Olim quidem laicis hominibus ad quemcumque Praesulem se conferre licuit, el ab eo sacros suscipere Ordines; non item clericis : nam inter canones Nicaenos legitur : « Si quis ausus fuerit aliquem qui ad alterum pertinet ordinare in suam Ecclesiam , cum non habeat consensum Episcopi ipsius a quo recessit clericus : irrita sit hujusmodi ordinatio. » 5 Episcopus proprius dicebatur olim ille in cujus diœcesi quis natus est, qui Episcopus *originis nunc* vocatur. Episcopus *beneficii* etiam proprius nunc habetur, ex quo scilicet Clemens IV. ordinandum permisit qui beneficium in dioecesi aliqua obtinuit. · *Domicilium* etiam jus præbel ul ab Episcopo in cujus dioecesi quis versalur suscipiat Ordines, sanciente hunc titulum Bonifacio VIII.7 Ut fraudibus obviam iretur, decrevit Innocentius XII. : « *Subditus r.ilioue* domicilii ad effectus suscipiendi ordines , is duntaxat censeatur, qui licet alibi natus fuerit, illud tamen adeo stabiliter constituerit in aliquo loco, ul vel per decennium saltem in eo habitando,

P) Can i.Tom.i.Coll. II.rd. cnl. S»7.

(i) Collet···»·0· ?
(j) Theodorei, f·»- ▮·»· e· '

(4) Ses», xiiii. do *reform. c. «iit.*
(*S*) Cap. sail. (0; In aexto.
(7) Io sexto dc l«mp. ordin.

vol majorem rerum ac bonorum suorum partem cum instructis œdibus in locum ejusmodi transferendo, ibiquc insuper per aliquod considerable tempus commorando, salis superque suum perpetuo ibidem permanendi animum demonstraverit; el nihilominus ulterius ulroque casu se vere el realiler animum hujusmodi habere, jurejurando affirmet. » ! Regulares ordinandi sunt ab Episcopo in cujus dicœccsi monasterium est silum, nec possunt ad alium remitti, nisi Episcopus dicœcesanus absit, vel ordinationes non sil habiturus. · Vicarius Generalis litteras dimissoriales clericis saecularibus ad suscipiendos ab alieno Episcopo Ordines non valel concedere, nisi proprius Episcopus diu absit in regionibus longinquis, vel speciali mandato hanc ei delegaverit potestatem.8 Nec Vicarius Capitularis, qui scilicet a *Capitulo,* seu collegio Canonicorum Ecclesiæ Cathcdralis, vacante sede, eligitur ad dicœceseos regimen donec Episcopus designatus fuerit,litteras hujusmodi concedere potest intra annum a die vacationis , nisi ei qui beneficio ecclesiastico donatus, vel mox donandus, ad Ordines suscipiendos teneatur. * Idem dicendum de *Administratore* dicœcesis, qui, juxta Sedis Apostolicæ indultum , designatus fuerit ab Episcopo, ut, sede vacante, regat dioecesim, pro moribus nostris, quum Canonicorum Capitulum non habeamus.

152. Legitimus Ordinum minister est Episcopus catholicus, jurisdictionis qua gaudet limites non transgrediens. Qui ordinis episcopalis characlere insignitus est, sed jurisdictione caret, vel ultra ejus limites progredi-

tur, Ordines valide confert, quamvis pcccci. Equidem decrelum csl a Concilio Nicæno, Novatianos el Arianos, qui in hærcsi ordinali fuerunt, recipiendos, Ordinum gradu, quem in hærcsi susceperant, servato ; quod de omnibus a quacumque hæresi conversis deinceps statuit Concilium VII. Augustinum jam laudavimus Donatislas urgentem, el idem de Bapiismo, de Ordine, el de omnibus Sacramentis statuentem principium, id passim prædicat : « Sacramenta quæ non mutastis, sicut habetis approbantur a nobis. »8 . . . < Ex Catholica enim Ecclesia sunl omnia Dominica Sacramenta,quæ sic habetis el datis, quemadmodum habebantur cl dabantur,etiam priusquam inde exiretis - - - - nobiscum autem estis in Bapiismo, in symbolo, in cæteris Dominicis Sacramentis.»8 Quod autem Innocentius I. de haereticis dicit: « nec dare ejus *(Spiritus)* plenitudinem possunt, quæ maxime in ordinationibus operatur;»8 respicit gratiam Ordinis : nec ejus valorem attingit , quamvis honores Christi profanis ejusmodi sacerdotibus merito deneget. Hinc tota errant re Auglicani nonnulli ordinationes irritas esse docentes hæreseos causa.

153. Schismatici pari ratione ad Ecclesiæ communionem recipi consueverunt, gradu quem susceperant servato. Sic presbyteri a Meletio ordinali, juribus spretis Petri Alexandrini, a Patribus Nicaenis gratia donati sunl, ut, gradu servato, secundum locum, post presbyteros a Patriarcha ordinatos, oblinerent. « Ea conditione in Ecclesiæ communionem admittantur, nimirum ut ecclesiasticae dignitatis el

U) Constitutione , qua: incipit : *Specalaiorc»*, anno ff>9

(ij Vide Congr. S. Concilii Trid. Interpretum reap.<3. Martii an. two,apud Drouenium de re Sac.I. riii.c. iii.Vide et Benedicti XIV. Conatit. qua: incipit : *Impoliti nobit* ; au ₹7

(3) Cap. iii. do temp. urd. in G.

(*i Trid. Cone. Sese. v ii. cap. x. de Ref.

(B) Ep. lixivii.

(0) Ep. ad Vincentium Donatialam xciii.

(7) Ep. ad Alex. pair. Antioch.

ministerii gradum habeant illi quidem; sed tamen omnibus presbyteris, in singulis provinciis cl Ecclesiis versantibus,qui sunl ab honoratissimo viro.el collega nostro Alexandro ordinali, sint omnino inferiores. ·· * Donatistæ pariter«in suis honoribus » suscepti sunt 1 <31. Cælerum Urbanus II. inSynodo Placentina, anno 1003.8 el Innocentius II. in Concilio generali Lateranensi anno 1139, ordinationes a quibusdam hærelicis el schismaticis factas irritas pronuntiavit; quod tamen intelligendum esi de honoribus el muneribus in poenam denegandis; nam Urbanus II. permisit ut pcenilenles susciperentur qui ita susceperant Ordines, et gradu gauderent ; el Innocentius II. sic ordinalis, in eodem gradu perenniter demoranlibus ad superiorem ascendere vetuit. * Ea fuit olim justa severitas, qua Ordines ab hærelicis suscipientibus vetabatur eos unquam exercere;9 sed mitigabatur plerumque, quando pœnilenti animo Ecclesiægratiam expetere videbantur. Augustinus ea spe veniæ Donatistas ad reditum alliciebat : « Detrahendum est aliquid severitati , ut majoribus malis sanandis charitas sincera subveniat : habeant ergo isti de praeterito detestabili errore, sicut Petrus habuit de mendaci timore amarum dolorem : ct veniant ad Ecclesiam Christi veram, hoc est matrem catholicam : sint in illa clerici, sint Episcopi utiliter, qui contra illam fuerunt hostiliter. » 7

CAPUT IX.

DE ORDINATIONIBUS ANGLICANIS.

153. Plura jam de Anglicanisordinationibus diximus, quæ tamen hir. recolenda sunt. Controversia præsertim circa consecrationem Matthæi Parkert versatur, qui, initio regni Elisabeth, depositis cl expulsis a suis sedibus Episcopis Catholicis, Arc.hiepise.opus Canluaricnsis designatus est , ab illo enim cæteri qui deinceps sedes episcopales occuparunt consecrati dicuntur. Negarunt plurimi scriptores catholici Parkerum unquam consecratum irritos quippe dicebant evasisse omnes conatus ad Episcopum aliquem inducendum ut sacrum perageret ritum.8 Actis Lambclhianis quæ consecrationem a Gu lielmo Barloo. electo Episcopo Cicesirensi, 17 die Decembris 1559, tribus aliis adsistentibus Episcopis, peractam referunt, nullam fidem deberi contendebant, ulpole quæ nonnisi posl annos quinquaginta in medium adducta sunt. 9 Horum tamen aulhentiæ suffragatus est novissime Lingard, histori» Angliæ eleganlissimus scriptor . cui in re quam ipse, uti verosimile est, maturo perpendit judicio, nolumus refragari , ad eos penes quos sunt documenta rei gestæ examen remittentes. Liceat tamen aliqua in medium proferre ex tractatu *de vocatione ministrorum,* anno 1616 Duaci,auno 16lH Parisiis edito ab Antonio Champnæo, Anglo origine, doctore Sorbonico, edito mutuata. Sic autem se habet registrum , prout, post Nasonum consecrationis vindicem, referiChampnæus:

Anno 1559. Matthaei l'arkcri Cant, consec. 17 Dec. per-- Guilielmum Barloum, Johannem Scorcum, Milonem Covcrdallum, Johannem Hodgekinsonum.

Hæc consecrationis relatio a cæteris omnibus quæ eodem rcgisIro conlinen-

(I) Incp. ad Aleiandrinos.
(S) Can. Iii», in codice Africano C8.
|S) Cap. »iii. (*)Can. im-
(5 Vide Mauriniaceuae Chromcon
(e) Vide epist. tnnoc. I. ad cpisc. Macedonii.
(7) Ep.I. ad Bonifacium.
(H) Traci, do Eccl. c Iii. ,o|. i. p. (91 et lu».
(I·) Vide Milner' End of Conlturcrty, Leilar ti.

turjum quæ præcesserant,tmn quæ ab ipsis Anglicanis pcraclæ referuntur, in eo discrepat, quod Episcoporum qui consecrationis munus obierunt tituli dederentur,nominibus familiæ conira morem insertis. Exemplum dat ipse Masonus consecrationis post quatuor dies pcraclæ :

Anno 1559. Edm. Grindallusconscr. 21 Deccmb.pcr Mallh. Archiepisc.Cani, Guilielmum Cicestrcnsem , Johannem Herefordiensem, Job. Bedfordicnscm.

150. Jam animadvertendum illam diversitatem vel interpolationem prodere, vel eos qui consecrasse Parkcrum dicuntur, non fuisse Episcopok, qui semper consueverunt suis titulis in actis solemnioribus uti. Equidem Masonusqui ordinationes suæ sectæ vindicandas susceperat, nullibi potuit reperire consecrationem Barloi in regestis Ecclesiarum relatam esse, quamvis ea tempestate el prioribus sæculis magna adhiberetur diligentia in rebus gestis hujusmodi referendis. Constat ex actis sub Crannicro quæprofert, cum electum esse Episcopum Asaphcnsem, designatum etiam Mencvensem, Henrico VIII. regnante, sed eum revera episcopale haud suscepisse munus exprobrarunt illi passim æquales scriptores, Id etiam ex ipsis Elisabeth® mandatis colligere licet : nec enim alia idonea datur ratio cur Elisabelhæ litlera» patentes Episcopo catholico Landavensi imprimis directae sint: « Elisabclha Dei gralia, etc. R. R. in Christo patribus Anlhonio Landavensi, Guilielmo Barloo, quondam Balhoniensi Episcopo, nunc Ciceslrcnsi electo, Johanni Scoreo quondam Ciceslrcnsi, nunc Herefordiensi electo, Miloni Coverdallo quondam Exoniensi Episcopo , Johanni suffraganeo Bedfordiensi, etc.» Profecto ipsum quod frustra posuerunt studium sectarii ut Landavensem ad ritum peragendum inducerent, indicium haud leve est cælcros non fuisse consecratos. *

157. Demus autem Darloum , a quo pendet lota ritus vis, fuisse Episcopum , et Parkcrum consecrasse. Masonus alte prædicat, Parkcrum haud consecratum juxta Pontificalis Romani ritum, sed « per orationem , sancti Spiritus invocationem , manuum impositionem , ac religiosa promissa, in habitu qui gravitatem ctauthoriiatein Archiepiscopalem deceret, *toga scilicet,* (uti explicat Champnæus,) concione habita ab erudito Theologo de munere et fidelitate a pastore gregi suo debita.»' Rituale quippe, puero Eduardo VI. regnante, editum, ritus fere omnes in consecratione Episcopi præscriplos omisit, aliis quibusdam induciis, ut prava principia de suprema auctoritate regia in rebus cliam ecclesiaslicis sancirentur. Mandatum regium quo designabatur Episcopus legi consuevit; juramentum de suprema illa auctoritate exigebatur : deinceps interrogabatur electus de sua vocatione ad episcopatum, juxta Christi voluntatem el regni constitutionem : de Scripturarum sufficientia in omnibus quæ ad salutem sunt necessaria , et de voluntatis proposito omnem peregrinam doclnnam extirpandi. Quum assensum præstitisset, precabatur consecrator ul Deus vires illi daret ad hæc elHcacilcr præstanda, ct impositis manibus, dicebat : « Accipe Spiritum sanctum, et memento suscitare gratiam Dei, quæ est in le per impositionem manuum, quia Deus non nobis dedit Spiritum timoris, sed potestatis el sobrietatis. » Hac ratione consecrationem peractam esse contendunt quotquot ei suffragantur.

158. Jam vero nihil illo ritu čontine

(1) Vide Milncrum loco citato.

(i) Plura viduis apud Chauipnsum, c. xiv.

(») De consecratione Episcoporum Ecclesiæ Anglicana.·, p tsi.

tor quod episcopalia auclorilalis communicationem significet vel efficiat, sed pleraque denotant regni officialem ad errores propagandos qui lege sanciebantur, constitutum. ' Si quid valons ei inesscl, impositioni manuum cum verbis illis : « Accipe Spiritum sanctum, » tribuendum foret : at nihil determinat illam manuum impositionem ad episcopale munus communicandum, quum adjecta verba gratiam jam datam significent. Nonnullis quidem placuit theologis formam episcopatus essentialem in illis verbis : « Accipe Spiritum sanctum, » reponere; sed prolata in ritu consecrationis, prout in Ecclesia fit, sensum habent ex adjunctis definitum , quum in Rituali Eduardiano vaga sint el incerta.

159. Equidem irritam ct inanem esse formam illam fcduardianam, ex lege lata ad dubium tollendum, declarante Elisabeth anno VIII, colligitur. Ipse clerus Anglicanus post saeculum fere elapsum, anno scilicet 1662, consecrationis formam immutavit iis insertis verbis : « In munus el opus Episcopi, quod tibi nunc committitur impositione manuum mearum : » adeo illis de valore prioris ritus dubitandum videbatur. Consuetudo autem Ecclesiæ Romana?, quæ conversos e secta Anglicans cum suis honoribus non suscipil, sed si presbyteri vel Episcopi habili fuerint , ct in clerum catholicum adscisci velim, eos ordinationis integro ritu sacra donat polestale, argumentum est haud leve explosas penitus esse omnes rationes quibus nituntur ordinationes Anglican®. Constat quippe eam semper agnoscere ordinaiiones Græcorum, et cæterorum qui ab ea disjuncti sunt schismate vel hæresi, qui lamen ritum essentialem ordinandi servant, ct nefas ducere eas iterare : quapropter nonnisi veritate manifesta censenda est Anglicanas prorsus respuisse, tamquam nullius momenti.

160. His de ordinis episcopalis potestate apud Anglicanos, quædam de jurisdictione adjicienda duximus. Jurisdictio est potestas regiminis, qua Episcopi concreditos sibi greges regunt. Inter theologos disceptatur uirum immediate profluat a Christo, vel medio Pontifice, omnibus fatentibus eam ex Christi lege pontifici® auctoritati subjacere. Constat autem omnem potestatem sacram a Christo derivari, adeo ut nulla sit quæ a principibus civilibus vel a populo derivetur. Jam vero tota qualiscumque sii Anglicanorum Episcoporum jurisdictio,a rege seu regina derivata prædiealur in plurimis legibus et edictis, præserlim quæ in schismatis primordiis lata sunt,1 cujus

(1) · Then shall the Archbishop demand the King's Mandate for the Consecration , and cause it to bo read, and the Oath touching the acknowledgement of the King's supremacy shall be ministered. . . . a Are you persuaded that you bo truly called to this Ministration, according to the will ofour Lord Jesus Christ, *and the order of this realm* ? » a Will you maintain and set forward, as much as shall lie in you , quietness , lose and peace among all men : and such as be Unquiet, disobedient, and criminous , within your Diocese, correct and punish according to such authority as you hate by Cod's Word, and *as to yon shall be committed by the Ordinance ofthis Realm ?* . . . Almighty God , our heavenly Father, who hath given you a good will to do all these things, grant also unto you strength and power lo perform the same. . . . Take the Holy Ghost, and remember that thou stir up ibe grace of God which is in thee by the imposition ofbands, for God bath not given us tbe spirit of fear, but of power and love and soberness. » Hare omnia adhuc servantur, adjectis lamen verbis quibusdam : c Receive the Holy Ghost, for tbe office and work of a Bishop, etc. a

(i) In juramento quod I'arkerus , cderiquo Elisabeth præstiterunt, dicil electus : « I acknowledge and confess to have and to hold the said archbishopric of Canterbury, and the possessions of the same entirely, as well the spiritualities as temporalities thereof only of Your Majesty and Crown royal of ibis realm. » ..Solis on the nature and cilent of the Royal supremacy in the Anglican church : by David Lewis, M. A. London 78

rei indicia ordinationis ritus adhuc pnobet. Ergo omni prorsus juro spirituali carent, quippe qui haud a Spiritu sancio ad regendam Ecclesiam positi sunt, sed a potestate civili in sedes episcopales intrusi. Hoc vilio laborant, adeo utOxonicnses, successionis Apostolicæ jura prædicanlcs, haud sine secla?, sed Ecclesiæ Catholicae agant causam. |

CAPUT X.

DE ORDINANDIS.

161. Ad legitimam Ordinum susceptionem status gratiæ requiritur, quum Spiritus sanctus in animam peccatis adstriclam non intret. Confirmatio etiam et prima tonsura ante Ordines suscipienda? sunt. * Ne cum clericalis status dedecore clerici inopia laborent, *congrua: sustentationis titulus* necessarius est, beneficium scilicet ecclesiasticum , cujus redditibus fruantur, vel patrimonium, vel pensio annua.5 In his tamen provinciis titulus *Missionis* admittitur, probante Sede Apostolica . quæ tamen exigit ul eo titulo ordinati juramento se adslringant ad sacris missionibus perpetuo inserviendum in diœccsi in qua ordinati sunt. Regulares titulo *paupertatis* ordinantur.

162. Ætas legitima ad subdiaconatum suscipiendum est annus vigesimus secundus inchoatus : diaconatus anno vigesimo tertio inchoato suscipi potest : presbyteratus anno vigesimo quinio : episcopatus anno trigesimo completo.4 Apud Coplitos Neslorianosquc Syros infantes ordinantur ; quos si ad Ecclesiam Catholicam contigerit venire, suscipiunlur , relicta libertate coelibatum servandi, et onera omnia Ordinis subeundi , nisi post scxlumdecimum ætatis annum ordinationem suam ipsi ralam habuerint.

165 Temporibus a jure statutis Ordines sacri conferendi sunt, nempe *quatuor temporibus* , Sabbato sancto, cl Sabbato de Passione. 5 Minores ordines etiam Dominicis ct festis diebus conferuntur. *Interstitia* , intervalla scilicet temporis.inter Ordines intercedere debent, juxta Tridcntinum decretum: « Minores Ordines iis qui saltem Latinam linguam inlelliganl, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur. . . . Hi vero nonnisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur, nisi necessitas aül Ecclesiæ utilitas , judicio Episcopi, aliud exposcat. . . . Promoti ad sacrum subdiaconatus ordinem , si per annum saltem in eo non sint versati, ad alliorcm gradum , nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur - - - - In diaconatu ad minus annum integrum , nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint , » 6 ad sacerdotium non promoventur. Qui ordine inferiori omisso adalliorem evehilur, *per saltum* ordinatus dicitur, cl suspenditur ab ordinum exercitio, donec Episcopus dispenset.7

164. *Irregulares*, seu alieni a regula illi habentur quos lex ecclesiastica velat ad Ordines promoveri,vel Ordines jam susceptos exercere. *Crimine* vel *defectu* irregulares fiunt. Infames ob crimina dcclaraniur qui scienier Ita-

(i) Vide opus fratris mei archicp. S. Ludovic·, Philadelphia an. 88 » The valildy Anglican ordination eiamined. »

(1) Trid. Cone. Seas, uxiii. cap. iv. dc Hei.

(3) Ibidem Sees. ni. cap. ii. dc Del.

(4) Ibidem Sets. uiii. cap. iii. dc Ref. Cap. vii. do elect, el Constitui. Gregorii XIV. *Onui A/osto-*

(Ki Cap. iii. de temp, ordinat.

(8) Scss. xiiii. c. ii. xii. xiii. «iv. de Rei.

(7) Cap. *Tuœ litterae* , de clerico per saltum ordinato.

plismum ilcrato conferunt ; ' simoniaci, rerum sacrarum scilicet nundinationis rei i1 qui per salium ordinali sunt; qui in Ordine sacro quem non susceperunt ministrarunt ; · qui ad suscipiendos Ordines obrepserunt, absque probatione, et vocatione Episcopi : ' «pii Ordines susceperunt, vel susceptos exercuerunt, majori excommunicatione, suspensione, vel alia censura ligati;1 qui voluntarium atque injustum patrarunt homicidium. ' Abortus fœtus animali, cui aliquis præslilit consilium aut operam, irregularitatem etiam inducit. 7 Qui hominem occidit sc defendendo , servato moderamine inculpatae tulelæ, irregularis non fit ; sicut et qui amens homicidium patraverit. 8

105. Irregulares *cx corporis defectibus* sunt quicumque deformitate aliqua notamur, quæ adeo est gravis, ut risum vol stomachum moveat. Sic claudi qui egeni fulcro ut ambulent, pusilli, et ii quibus abscissas sunt nares, vel oculus erutus,· irregulares habentur. Hem surdi, muli, cœci utroque oculo, vel sinistro , vel quibus ita læsus est, ul Cauonem Missæ nonnisi versa facie indecore legere possint. Paralytici etiam irregulares sunt, sicut et epileptici, carentes aliquo membro, pede ex. gr., vel manu, vel digito ad hostiam frangendam necessario. Qui se eunuchos fieri passi sunt, nisi id contigerit medicorum consilio, sunt irregulares. Hermaphroditus in quo fœmincussexus praevalet nequit omnino Ordines suscipere , quum fœminæ divino jure a sacro ministerio arceantur. Si autem praevaleat masculinus sexus, pontificia habita dispensatione, ordinari poterit.

106. *Ob animi defectum* irregulares sunt qui Baptismum non susceperunt, quorum irrita prorsus est ordinatio: nemo enim in sacerdotem Christi, vel ministrum quemlibet sacrari potest, qui nec Christianum characterem suscepit. Neophyti non sunt ordinandi , vetante id Apostolo; sed quamdiu habendi sint tales judicio Episcopi definiendum est. Servi nequeunt ordinari, donec emancipati fuerint. '° Curatores aliive ad reddendas rationes obligati ordinandi non sunt, nisi rationibus jam fedditis. 1 Inscii litterarum, qui scilicet prorsus sunt ignari, ab Ordinibus repelluntur :11 secus qui mediocrem habent scientiam.

107. *Defectu lenitatis* irregulares habentur quicumque concurrunt ad mortem vel mutilationcm hominis, etiam justa de causa. Hinc judices qui sententiam mortis proferunt, accusatores, fisci patroni, testes in causa capitali, et ministri omnes qui sententiam exequunlur, irregulares sunt, si mors vel mulilatio rei sequatur.11 Clerici tamen testimonium ferentes excusantur, si prolestentur se nolle sanguinis effusionem. 14

168. *Unientes,* furiosi, energumeni, imbecillioriscue mentis homines , qui scilicet sui compotes non sunt, irregulares habentur : qui autem ex morbo per aliquod tempus sui compos non fuerit, non habetur irregularis, si pristinum mentis vigorem recuperaverit.

fi) Can. Ix». diet- I. cap. ult. de Bapt. Cap. ii. de apoxtat.

(Î) Can. ii. dial, xxxiii. el Sixlua V. Conat. Sanctura.

(8) Cap. i. do Clor. non ordinat, min.

(4) Cap. i. ii ii·· de eo «lui f"r,*T· °"Un. *"κβρ.

(5) Cap. ixxii. do aeni, cxcomtn.

(C) Cap. i. el x do homicid. volunt, vol casual.

(7) C»»·· Cr.g. XI»· S«I« Apuloll...

(β> Clem. unie, de homicid.

(9) Can. uli, dial. I». cap. i», do cleric, «grui, can. i. dial. xlix. cap. ii. da corp, vitiat,

(10) Cap. i. el Ii. do aarvia non ordin.

(11) Cap. unie, do oblig. ad ral.

(ii) Can. i. dial. utri. ol Tuletan. i». «an. ». dial. Ii. Innoc. III. in o. xix. do «Icci.

(18) Cap. ». ol ix. «Vo *clerici vel monacAi.*

(14) Cap. ult. de homicidio in 0.

cl nullum relapsus in amentiam peri‖culum prie se ferat.!

Itl9. Hierctici' schismatici, apostata?, atque ii quorum pater, aviisque hærclici sunt, vel in hærcsi decesserunt, *irrcgularcsjurc* canonico declarantur. Passim tamen apud nos ad sacros promoventur Ordines conversi ab hærcsi ; quod vi facultatum quas tribuit Sancta Sedes Episcopis Foederatarum provinciarum fleri videtur.

170. Adulterio, perjurio, aliisque vitiis infames ab Ordinibus arcentur scilicet quorum crimina ordine judiciario probata sunt, vel alias notoria sunt.

171. *Spurii* non possunt ad Ordines minores promoveri, nisi dispensante Episcopo : ad majores ul promoveantur pontificia indigent dispensatione.1 Legitimi tamen habentur jure canonico, quorum parentes deinceps inierunt matrimonium, dummodo ejus ineundi capaces fuerint tempore conceptae prolis: id enim statutum est, ul inducerentur parentes ad nuptias ineundas : quam sanctionem immerito carpit Blackslonius, jus commune Anglicanum, quod legitimos habet cos tantum qui post nuptias nati sunt, verbis efferens. 5 Flerorumque statuum leges jus canonicum et civile hac in re imitantur.

172. *Bigami*, qui scilicet plus semel nuptias inierunt, Ordines suscipere non possunt, Apostolo exigente , ut unius uxoris vir ad sacra munera evehatur.6 » Impudicos castigat, » inquit Chrysosiomus , « non sinens eos post secundas nuptias ad Ecclcsiæ regimen assumi. »' *Fera* bigamia hæc vocatur : *interprelativa* est quam jus canonicum statuit, eum qui viduam, vel vitiatam duxit in uxorem, pro bigamo habens.8 *Siinilittidinaria* bigamia est illius qui solemni castitatis voto devinctus duxit el cognovit uxorem. ·

CAPUT XI.

DE DELICIOSIS.

173. Quamvis ordo religiosus ab Ordine sacro , quem tractamus, differat, aliqua tamen de eo dicenda videntur, ut lectoribus innotescat quomodo a clericis populoque Ildeli distinguatur. Ordo religiosus vocatur cretus hominum certum profitendum vita: institutum, ut consilia evangclica execution! demandent, votaque in eum linem solemnia emittentium. Plurimi ex iis consueverunt sacris insigniri Ordinibus, cl clerici regulares idcirco vocantur; clericis saccularibus nuncupatis qui in sæculo manentes, speciales illas vivendi regulas et obligationes non sunt amplexi. Originem hujusmodi institutorum ad Ecclcsiæ primordia quodammodo referuntur.

174. Qui primis Ecclesiae sæculis virtutibus strenuam navabant operam, duriori quadam cl sanctiori vitae ratione a cæteris fidelibus discreti, α»χ·τ<»« a virtutum exercitio nuncupabantur. Persecutione Decii vigente, medio tertio sæculo, fideles nonnulli in solitudinem sese contulerunt, et vitam duxerunt asperam simul et tranquillam, rerum coelestium contemplatione recreati. Id vitae genus, pace jam Ecclcsiæ reddita, secuti sunt **aliqui**, inter quos Paulus primum ohlinct locum, Antonius secundum. Hos imitati, alii plurcs huc illuc in desertis Ægypti dispersi vivebant, —/xiraXo·, ἶ|>·μ<Γα, illdC appellati. S. Pachomius primus

(I) Can. iii. iv. v. dist. xxxiii.
'i; Gap. xv. de lifer, in 6.
(j) C=n. xvii. c. vi. qu. i.
(4) Cap- ▮ cl vil- qui filii tini legit.
(6) Cummenlarics). i. n. 485.
(β) I.Titn. ῆi. Til. i. G. (T)Ilom. ii. inep.ad Til.
(8) Diti, xxxii. c. H. Diu. xxxiii. c. «.
(9) Cap. ult. do Digatn. non ordia.

niijTf seu ﴿·<»·«· domus scilicet in quibus communem ducebant vitam, instituit in Ægypti Thebaido. Plurimi autem morabantur in cellulis separatis, quæ omnes dicebantur. In Oriente Basilius Magnus habetur monachorum pater, ob Institutum eorum ab eo propagatum. In Occidentem S. Athanasius monasticam vitam invexisse creditur, quando Romæ versabatur, a sede sua profugus. «Crebra virginum monasteria, monachorum innumerabilis multitudo, · tempore Hieronymi Rom:e ðrant. S. Benedictus sæculo sexto monasticum institutum perfecit et propagavit in Occidente, legibusque certis monachos ad perseverandum in semel suscepto instituto adslrinxit. Plerique monachi laici erant, laborique manuum vacabant; unus tamen aut aller sacerdotio in cæterorum utilitatem insignitus, sacra munera peragebat in sacello monasterii. Fuerunt etiam plurimi ordinis Benedictini, qui et vetera exemplaria transcribebant, et scientias sacras præserlim excolebant, litteris apud laicos fere vilescentibus.

175. Sæculo undecimo canonici regulares instituti sunt: clerici scilicet Ecclesiis quibusdam addicti, certis communis vita regulis sese obligarunt. Sæculo decimo tertio ineunte, S. Dominicus ordinem Praedicatorum instituit, ut Episcopis essent auxilio, præserlim contra hæresim Albigensium lunc grassaniem. Idem sub tempus S. Franciscus Assisiensis Fratrum Minorum ordinem instituit, paupertatem Christi imitandi causa. Plures ordines militares occasione bellorum cruce signatorum instituti sunt, Templarii scilicet, equites Hierosolymitani, aliique.

170. Regulares omnes castitatem, paupertatem, el obedientiam vovent se servaturos; quod votum emittunt post annum sexlumdecimum suæ ælatis, el expleto jam anno probationis: secus vim non obtinet, irritum quoque est votum, metu vel vi factum; 1 el declarandum est nullius valoris, si intra quinquennium reclamatio flat.5

177. Sanctimoniales in ccenobia convenerunt eo fere tempore quo monachi. Eadem emittunt vota ; sed legi clausuræ arctiori subjiciuntur : nec enim iis licet extra septa monasterii egredi nisi gravissima urgeat causa, v. g. : incendium , lepra , epidemia. Nemini licet ingredi monasterium,nisi licentia Episcopi et superioris, ob graves causas , impetrata. Excommunicationis censura ligatur qui secus ingrediatur. Episcopo, tamquam Sedis Apostolic® delegato, demandatur clausuræ custodia, qui punit etiam exemples eam violantes.5 Quæ in his regionibus reperiunlur piarum freminarum congregationes, nomine Sororum Charitalis, sanctimoniales non sunt, quia vota perpetua non emittunt. Carmelilanæ autem ct Sorores Visitationis, SSmi Cordis Jesu, et Ursulinæ sanctimonialibus accensenlur.

178. Fuerunt olim in Ecclesia *diaconissæ,* fœminæ scilicet plerumque provectioris ælatis, quæ plurimis pietatis operibus vacabant. Catechumenas edocebant, adslahant dum fœminæ baptizarentur, visitabant ægrolas, mulieres Ecclesiam ingredientes excipiebant, et alia pietatis munera obibant. Ritu quodam, qui tamen Sacramenti non habebat rationem , in ordinem illum evehebantur, impositione scilicet manuum. Sed jam desiit nomen ct officium in tota Ecclesia.

(j) Cap. i- do ᵛ 1 ᵐ® ᵐᵐ
T.Λ ᵡ■ J·

Vide etiam Constit. Benedicti XIV. S» *datam.*

(4) Cone. Trid. See·. ʰ ᵛ. cap. ». de Rcgul.

(5) Gregor. XV. Consi. */rwcrtUaMi.*

CAPUT XII.

DE SACRO COU.1BATŪ.

§. I. *De cœlibatus antiquitate.*

179. Castitatem servare debent omnes sacris Ordinibus insigniti, sive ex voto implicito, quod nonnullis videtur emissum a subdiaconis, dum ab Episcopo monili castitatem servandam esse si Ordinem illum susceperint, ad eum accedunt ; sive ex lege Ecclesiæ. Subdiaconi olim ea lege non adstringebanlur, saltem ubique, quos tamen ei subjectos esse voluit S. Leo Magnus, el Concilium Aureliancnse III * Graeci subdiaconos inter clericos minores recensentes, iis liberam relinquunt facultatem nuptias ineundi : quam diaconis el presbyteris denegant, consortium tamen uxorum, quas ante ordinem sacrum susceptum duxerant, indulgentes. Sacerdotibus hebdomadem vel saltem triduum continentia ante Sacrificii celebrationem præscribitur : Episcopis autem cœlibatus omnino injungitur. Hæc apud eos obtinuit disciplina a sæculo saltem septimo, Synodo Trullana probante.

180. De origine legis continenti® qua tenentur clerici majores acriter disceptatur. Inter Protestantes plurimi Gregorium VII. ejus faciunt auctorem ; et eam iniquam esse, el omnium viliorum fontem clamitant. Vigilantium in eo imitati, quod « continentiam hæresim, pudicitiam libidinis seminarium » asserant ; ' quamvis non desint qui cœlibatum probant, dummodo penes unumquemque eum colendi arbitrium maneat. Theologi omnes vere catholici legis æquilatem et sanctitatem agnoscunt : sed quærunt utrum Christum habeat auctorem , vel Apostolos, vel Ecclesiæ Præsulos posteriores. Id tamen in confesso apud omnes est, ab ipsis Ecclesiæ primordiis plcrosque Episcopos, presbyteros, el diaconos integram servasse continentiam, nec unquam uxores post Ordines susceptos duxisse. Perronius post Christianum Lupum censet apud Orientales cœlibatus disciplinam moribus plerorumquo ab Initio comprobatam, esse tamen exempla quæ ostendunt continentiam ab uxoribus ante ordinationem ductis districta loge non fuisse injunctam : quam in occidentali Ecclesia semper viguisse, lege a S. Petro derivata, constanter tenet.

Propositio.

Nunquam licuit clericis qui sacris Ordinibus insigniti erant matrimonium inire.

181 .*Probatur*1 .*sanctionibus antiquissimis.* Constitutiones Apostolicæ quæ pristinam plerumque exhibent disciplinam , id omnino vetant : *μ'»* I£«<»<» i» *àvrtir μπα*ϫ *Xtiftririaf ίγίμιΓ turn* «ri *γαμ>ι* IpXiffSai : « post ordinationem autem, si uxores non habent, *{Episcopus, ct presbyter et diaconus),* praecipimus, ul non liceat amplius ducere. ⅞ Canones Apostolici nubere volentes, postquam in clerum sunt cooptati, ultra Lectoris vel Psallis gradum provehi vetant. — Ter *iir KtâΓW* «rp»a«X^crrer *ίγάμω,* xiKiuo/ur *βευλιμιινΓ* ^a/Tiir, ira} iwirar , χαι -ψάλταΓ /xircvr. Concilium NeOCæSarcense, anno 515, decrevit : « Presbyter, si uxorem acceperit, ab ordine deponatur. »ß

182. Ipsi Trullanæ Synodi Præsules, qui disciplinam Orientalium de cœlibalu eatenus solverunt, quod clericis majoribus uti matrimonio ante Ordines susceptos inito permiserint, districte vetuerunt, ne post Ordinum susceptionem quis matrimonium iniret : « Quo-

(11 Ep. xiv. c. iv. col. G87. torn. i. edit. Ballerin.
(») Can. ii. (5) Vide Ilieronjm. adv. Vigil.
‖ Cap. xiii. Labb. I. i. p. 592.
(e) Apud Labb. t. i. p. <»84.

niam in nposlollcis canonibus (licium est eorum qui, non ducta uxore, in clerum promoventur , solos lectores et cantores uxorem posse ducere; et nos hoc servantes decernimus, ut deinceps nulli penitus hypodiacono, vel diacono, vel presbytero , post sui ordinationem contrahere liceat. Si autem fuerit hoc ausus facere. deponatur. ▮ ·

(83. Jus ecclesiasticum vetans clericorum majorum matrimonia civili jure munitum est : « Sacris canonibus, ▮ inquit Imperator Justinianus, ▮ neque Deo amantissimis presbyteris, neque reverendissimis diaconis aul subdiaconis nuptias contrahere post hujusmodi ordinationem permittentibus, sed solis reverendissimis psallis et lectoribus concedentibus, animadvertimus quosdam despicientes quidem sacros canones, › etc.s « Si aliquis presbyter, aul diaconus, aut subdiaconus postea ducat uxorem aut concubinam, aut palam aul occulte, sacro slatim cedat ordine, eldeinceps idiota sit. »s

181. *Probatur* 2. *consuetudine perpetua.* Totius Ecclesiæ tum orientalis tum occidentalis usus ab antiquissimis vigens temporibus , ct nunquam interruptus , probat semper nefas habitum conjugium inire poslOrdines susceptos. Græcorum el orientalium omnium sectarum consensus hac in rc aperte nobis suffragatur. Hanc perpetuam consuetudinem ad Apostolos referre necesse omnino est.

Objectiones solvuntur.

183. *Obj.* I. Non constat de lege Apostolica, vel prioribus Ecclesiæ sæculis lata, qua conjugium post Ordines susceptos vetabatur : nam constitutiones diets « aposlolicæ » carent auctoritate, ct recentius editæ noscuntur.

18(1. *Resp.* Omnino constat ex perpetua consuetudine : nec enim existimandum csl disciplinam adeo arduam moribus comprobandam , nisi districte ab ipsis Ecclesiæ primordiis injuncta fnisset. Constitutiones aposlolicæ magnæ sunt antiquitatis, et canonesapostolici Concilio Nicæno noscuntur priores, ideoque in plerisque veterem disciplinam exhibent :quæ in hac lege daret.

187. *Obj.* 2. Apostolus dotes Episcopi recensens dicit : « Si quis sine crimine est, unius uxoris vir, — *μί»τ >»»·<-* «Ir — filios habens fideles, non in accusatione luxuriæ, ani non subditos.n‘ Et alias: Oportet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum - - - - sute domui bene prepositum , filios habentem subditos cum omni castitate. »s Hæc obvio sensu indicant hominem mariti officiis ct patris fungi posse, absque sui gradus detrimento , imo id omniro decere. ·

188. *Resp.* Vocum quæ objiciuntur vis ex loco parallelo optime intelligitur : « Vidua eligatur non minus sexaginla annorum, quæ fuerit unius viri uxor, ñ — i»w iriplr >»»·.7 Sensus igitur obvius est virum in Episcopum eligendum qui semel tantum duxerit uxorem. « Qui unam uxorem habuerit, non habeat , « uti animadvertit S. Hieronymus. ’ Ea tempestate quum homines plerique matrimonio conjuncti essent, in sacris ministris seligendis vix poterat eorum copia haberi qui ætale graves nuptiarum forenl expertes, ideoque satis habuil Apostolus jubere, ne quis bigamus ad Ordines suscipiendos admitteretur, relicta libertate alios qui semel duxerant uxorem eligendi : quæ regula semper in Ecclesia servata est. De filiisjam genitis loquitur, uti ɓalet illud scilicet indicium habet morum optimorum, el profectus ex ejus ordi·

(1) Apud Labb. 1. vi. P· 1 ιι··
(«) t. iiv. rod- de cPi,c*el cleiie·
(8) Novell, vi. cap. v.

(4) Til. I.6. (8) I.Tim.iii. ».
(ɓ) Strom. I. iii. (T) I. Tim, v. ·-.
(·) Adv. Jbvin. I. ›. c. ii.

natione derivandi, si filios habent bonis moribus ornâtes, *aihiquc* obtempérantes. Nemo suspicari poterit Apostolum exigere nt uxorem habent el filios procreet, quod adnotal ipse Rosenmüller : « Cæterum hæc verba Apostol non exigunt, ut presbyter uxorem habeat, ant habuerit, sed id permisit, dum ne plores una hahuerit. * * Quæ de permissione dicit hic Interpres, iis qum diximus corrigenda sunt ; nec enim constat Apostolum permisissent Episcopus uxoris consortio frui pergeret.

189. O/y. 3. Si clericis non liceret uxores suscipere, mirum esi Paulum de eo siluisse, Timotheum cl Titum edocentem.

190. *Resp.* De eorum dotibus qui ad ministerium eligendi erant agebat Apotolus, ideoque de loge qua prohiberentur matrimonio, post Ordines susceptos, cum siluisse mirum non est ; præserlim quum Timotheus el Titus ordinatorum onera jam nossent. ea edocti dum ipsi ad ministerium sacrum assumerentur.

191. *Obj.* 4. Apostolus de ccelibatu agens, eum uniuscujusque arbitrio relictum innuit, ct quamvis ob ingruentes persecutiones et vitæ soliciludines melius dicit abstinere a nuptiis, nullum tamen peccatum admitti docet si quis eas ineat, præserlim libidine eum discrimini salutis alias objectura : ❙ Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat . . . Quod si non se continent, nubant. Melius est enim nubere quam uri. ĥ Clericos non excipit, quos proinde matrimonii remedio contra carnis tentaliones uti posse manifestum est.

192. *Resp.* Apostolus eo loci Corinthiorum quæsilis respondit, qui de ccelibatu el de matrimonii usu plura videntur interrogasse. De laicis agebatur nulla speciali continentiæ lege vel volo adstriclis ; ideoque docet Apostolus optimum esse si quis pietatis studio n carnis voluptntc omnino se abstineat, sed liberam unicuique relinqui matrimonii ineundi facultatem, et praestare nubere quam cupiditatibus se mancipare, pudicitiae violatis legibus. « Paulus Apostolus, » animadvertit Grotius, de filia tradenda viro,« id non improbat ; præfcrt tnmcn vitam virginalem, si et ipsa velit, et parentes. »· Do clericorum continentia non erat quæslio, sed verosimile est ex ea, et cx laudibus quibus virgineus status efferebatur, occasionem Corinthiis ortam dubitandi utrum culpa aliqua foret inire matrimonium , vel ejus juribus uti. Clericos non posse ad illud voluti remedium confugere, quæciimque eos pulset tenlatio. ex totius antiquitatis moribus et auctoritate didicimus; ideoque ad cos non esse referenda quæ de fidelibus universis Apostolus dicit. Profecto alias tradit viduas quæ votum castitatis nuncupaverint, si postea nupserint, in interitum ruere, ob violatam fidem Christo præstitam, dum fervore animi clatæ deliciis spirilus fruerentur : el adolescentiorcs viduas ob id periculi ad ministerium Ecclesiæ,quale diaconissæ obibant, non esse admittendas jubet : « Adolcsceniiorcs autem viduas devita. Cum enim luxuriatae fuerint in Christo, nubere volunt : babenlesdamnationem, quia primam fidem irritam fecerunt. ♋ Quod de ingruentibus persecutionibus vehiti coelibatus commendandi occasione, in objectione dicitur, melius a Calvino ipso explicatur : « Propter necessitatem, qua sancti in hac vita urgentiir semper, ut libertate ac commoditate coelibatus fruantur omnes.»·

(93. *Obj.* 5. Apostolus dicit . « Ilo-

(I) In I. Tie.ñii.
(I) I. Cor.vii.

(S).)n Eccl. vii.17.
(♦) 1. Tim. i. ii. (s) In loe.

oorabilo connubium in omnibus, cl torus Immaculatus. « ' Ergo lied cl clericis nuptias inire absque ullo sui status dedecore.

104. *Resp.* Illa verba Apostoli præcc- |iti instar sunt : jubcl scilicet ut connubium servetur quoad omnia, nulla tori labe admissa , hac ratione ejus sanctitatem fidelibus commendans, adjectis etiam divinæ ultionis minis : *t* Fornicatorcs enim cl adulteros judicabit Deus. » Explicatio hæc ex ipsa serie orationis deprompta 1 immerito deseritur a Protcstanlibus, ul honorem clericorum majorum nuptiis conti a lotius antiquitatis consensum vindicent. Profecto Chrysostomus Theodoro monacho, qui uxorem duxerat, nihil suili a gari illud Apostoli testimonium consuit: • Bonum quidem nuptius cl ipse confiteor : honorabiles, inquit, nuptiae ct cubile immaculatum ; fornicatorcs autem et adulteros judicabit Deus ; sed tibi jam non est integrum connubii jura servare : cœlesli enim Sponso semel junctum, illum relinquere, el uxoris laqueis implicari, adulterii crimen incurrere est ; quamvis millies hoc ipsum nuptias voces, ego tamen ct adulterio illud tanto pejus aflirmo, quanto major ac melior mortalibus Deus.»5

195. *Obj.* 6 Contra Dei legem qua matrimonium praecipitur, vel saltem sancitur, divina data benedictione: ▮ Cresciteelmultiplicamini, ct replete terram ; »1 Apostoli legem tulisse censendi non sunt, quam cl ne quidem ferre valuerunt.

196. *Resp.* Illa verba probant quidem Deum sanxisse nuptias in universum , cisquc benedixisse, sed nequaquam ostendunt præceptum operi conjugii vacandi. Apostolus certe commendavit virginitatem : « Bonum est homini mulierem non tangere; · eamque donum divinitus datum prædicavil; qua ralione divinæ auctoritati derogasse ccnscri nequit.Exempla ulriusque Joannis ostendunt matrimonium unicuique nnn injungi; quod c contra vetitum esse sacris ministris ex lotius antiquitatis consensione liquet. Hujusmodi lex ab Apostolis lata haud temere censetur, quam nihil continere divinæ auctoritati adversum constat : nec enim divinis propagandi humanum genus consiliis repugnat, ut hominum ordo a nuptiu abstineat ad divinis rebus vacandum.

197. *Obj. 1.* Concilium Ancyranum anno 515 permisit nuptias diaconis, qui in ordinalionesua protestati fuerint se non posse continentiam servare : u Diaconi quicumque ordinantur, si iu ipsa ordinatione protestati sunleldixcrunl velle se conjugio copulari, quia sic manere non possunt, hi, si postmodum uxores duxerint, in ministerio maneant,propterea quod Episcopus eis licentiam dederit. » 1

198. *Resp.* Illud decretum caruit effectu , quum juri universali ecclesiastico, contra quod nil potest Concilium provinciale, vel singularis Episcopus , adversaretur. Id in confesso est apud ipsos scriptores Græcos, lialsamonem, Zonarum. cl Aristenium. Generalis lex

(<; ilrb iiii.4.
(i; Bloomfield adnulal : ▮ Since the «hole contextis hortatory, the best expositors in general arc , with reason , agreed that lhe ellipsis here·· not ««ri but «<rrv. . In locum.

{») Gen. i. i·.
(5) Cone. Aneyr. spud Ubb. t. i. p. ueT.

civili sanctione, Ancyrano statuto c diametro adversa, postea munita est : « Si futurus ordinari diaconus non habuerit uxorem conjunctam sibi, non aiilcrordinelur, nisi prius ab ordinante eum interrogatus, promiseril posse post ordinationem et sine legitima uxore honeste vivere : non valente eo qui ordinat, in tempore ordinationis permittere diaconum aut subdiaconum , post ordinationem uxorem accipere. »› Insuper animadvertendum ipsos patres Ancyranos presbyteris vel Episcopis non eam fecisse facultatem.

Animadversio

190. Ex disceptatis liquet cœlibalus disciplinam, quatenus vetat ne Matrimonium post Ordinem sacrum susceptum incalur, derivari ab ipsa Apostolorum ætate, et fuisse semper Græcis pariter et Latinis communem : quapropter Anglicani, seclariique omnes inter quos versamur, clericis matrimonium permittentes, loti adversantur antiquitati.

Propositio.

Cœlibalus lex qua satris Ordinibus insigniti adsiringuniur , conjugii usu interdicto etiam iis qui duxerant ante ordinationem uxores, antiquissima est.

200. *Probatur* I. *Pontificum auctoritate.* S. Siricius, Pontifex creatus anno S85, coelibatum commendavit utpote lege insolubili statutum : « Dominus Jesus, cum nos suo illustrasse! adventu, in Evangelio protestatur, quia legem venit implere, non solvere ; ideo Ecclesiam, cujus sponsus est speciosus -forma , castitatis voluit splendore radiare, ul in dic judicii sine macula cl ruga eam possil reperire. Quarum sanctionum sacerdotes omnes atque levilæ insolubili lege adslringimur, ut a dic ordinationis nostrae sobrietati, et pudicitiie , ct corda nostra mancipemus et corpora; dummodo per omnia Deo nostro , in his quæ quotidie offerimus sacrificiis placeamus.....Et quia aliquanti , de quibus loquimur, ut tua Sanctitas retulit, ignoratione lapsossc esse détient : his hac conditione misericordiam dicimus non esse negandam, ut sine ullo honoris augmento, in hoc, quo detecti sunt, quamdiu vixerint, officio perseverent; si tamen post hæc continentes sc studuerint exhibere. Hi vero qui illiciti privilegii excusatione nituntur, ut sibi asserant vclcri horloge concessum, noverint sc ab omni ecclesiastico honore, quo indigne usi sunt, Apostolicæ Sedis auctoritate dejectos , nec unquam posse veneranda attrectare mysteria, quibus se ipsi, dum obscoenis cupiditatibus inhiant, privaverunt. Et quia exempla præsenlia cavere nos praemonent in fulurum, si quilibet Episcopus, presbyter, atque diaconus deinceps talis fucrit inventus, jam sibi omnem indulgenliæ per nos aditum inlelligal obseratum : quia ferru necesse est excidantur vulnera quæ fomentorum non senserint medicinam. » * De lege jam ab antiquis temporibus vigenie nullum dubilandi locum relinquit Pontifex, lanias pœnas transgressoribus intentans.

201. S. Leo M. legem vigentem etiam agnovit : « Lex continentiae eadem csl ministris altaris, quæ Episcopis atque presbyteris : qui cum essent laici, sive lectores, licite ct uxores ducere, cl filios procreare potuerunt. Sed cum ad prædiclos pervenerint gradus, coepit eis non licere quod licuit. Unde cl dc carnali fiat spirituale conjugium, oportet cos ncc dimittere uxores , et quasi non habeant, sic habere , quo cl salva sil charitas conjugiorum el cessent opera nuptiarum. » ß

202. *Probatur* 2 *Conciliorum decretis.*

(I) Nurell. cuiii, c. xh.
(Î, I p. ad Himeiium 1 atra' on. c. ui.

(S) Ep. icii. «d Ruiiicum Narbonens.c. iii.

BlibcritanumConcilium, quarto sæculo ineunto habitum, sic decrevit : « Placuit in totum prohiberi Episcopis, presbyteris, diaconibus et subdiaconibus positis in ministerio , abstinere se a conjugibus suis , ct non generare (llios ; quicumque vero fecerit, ab honore clericatus exterminetur ·· · Prohibitionem hanc vetere disciplina nixam esse constat ex aliis quæ damus documentis.

203. Concilium Carthaginense II anno 390 exhibet Episcopum sic loquentem : « Cum in prælcrilo Concilio de continentia, cl castitatis moderamine tractaretur, gradus isti 1res conscriptione quadam castitati per consecrationes annexi sunt : Episcopos , inquam, presbyteros, el diaconos, ita placuit, ul condecet sacrosanctos antistites el Dei sacerdotes, neenon et levitas, vel qui Sacramentis divinis inserviunt, continentes esse in omnibus, quo possinl simpliciter, quod a Deo postulant, impetrare ; *ul i/uod Apostoli docuerunt, el ipsa servavit antiQuitus,* nos quoque custodiamus. Omnibus placet, ut Episcopi, presbyteri, et diaconi, vel qui Sacramenta contrectant, pudiciliæ custodes, etiam ab uxoribus se abstineant. Ab omnibus dictum est : Placet ul in omnibus , el ab omnibus pudicitia custodiatur, qui altari deserviunt. » *

204. Carthaginense V. decrevit : « Cum de quorumdam clericorum , quamvis erga uxores proprias, incontinentia referretur, placuit Episcopos, ct presbyteros, et diaconos, secundum priora statuta , etiam ab uxoribus continere. Quod nisi fecerint, ab ecclesiastico removeantur officio. » ·

203. Concilium Taurinate anno 397 statuit : « Hi autem qui contra inlerdictum sunt ordinali, vel in ministerio filios Renuerunt. ne ad majores gradus Ordinum permittantur, Synodi decrevit auctoritas. ⅋

Hæc Conciliorum decreta manifestum faciunt, legem cœlibalus quarto sæculo magna cum solicitudine a Præsnlibus Ecclesiæ execution! demandatam , severissimis adjectis pomis , et eam ab ipsa antiquitate servatam prædicari, imo ab Apostolis traditam, Christo ipso volente tanto decore suam ornari Ecclesiam.

206. *Probatur* 3. *Patrum testimoniis.* S. Basibus M. ad Paregorium presbyterum septuagenarium scripsit, hortans ul mulierem sveum commorantem dimitteret, ut cœlibalus decor , juxta Nicaenum Canonem, servaretur: · Ner primi, nec soli, Paregori, statuimus, ne mulieres cum viris cohabiiarent : sed lege canonem qui a sanctis Patribus nostris N'icææ editus est, qui aperte prohibet ne sint subinlroductæ. In hoc autem situm est cœlibalus decus et honestas, quod separati simus a consuetudine el consortio mulierum. » '

207 S Epiphanius ait : « Sacerdotium ex virginum ordine prœcipue constat, aut si minus ex virginibus, certe ex monachis , aut si minus ex monachorum ordine, ex his creari sacerdotes solent, qui a suis se uxoribus continent, aut secundum unas nuptias in viduitate versantur. » ·

208 S. Hieronymus : « Apostoli vel virgines , vel post nuptias continentes , Episcopi, presbyteri, diaconi, aut virgines eliguntur aut vidui, aut certe post sacerdotium in æternum pudici »7 Vigilanlio clericis conjugii usum vindicanti respondit : « Quid facient Orientis Ecclesiæ? quid Ægypti el Sedis Ipostolicæ, quæ aut virgines clericos acci-

di C»n. »· W ,bidem·

(5, Ep. ad l'aregor.
(e) Eipos. Odei Calhol. c.
(7) Ep. L.

piunt, nul continentes, nul si uxores Imbuerint, mariti esso desistunt?»'

209. S. Augustinus narrai se solere clericorum continentiam aliis, qui vehementes cupiditates se frœnarc non posse querebantur, proponet e Imitandum : « Solemus eis proponere etiam continentiam clericorum, qui plerum que ad eamdem sarcinam subeundam capiuntur **inviti**, camquc susceptam usque ad debitum Unem, Domino adjuvante , perducunt. » *

Objectiones solvuntur.

21(1 *Obj-* E Apostolus Paulus suam uxorem **alloquitur**, ad Philippenses dum scriberet : « Eliam rogo ct **te**, germane compar — ,ñ™ — adjuva illas. » '

211. *Resp.* Vox illa non necessario designat conjugem , sed el collegam, uti adiiotat Rosenmüller : « ΣΦ^-μ· non tantum dicitur de matrimonio junctis, verum etiam do collegis, ul sit pro iiHjQcr. Intelligit igitur Episcopum vel primum inter presbyteros Philippenses. Alii Σ'.^vyo existimant fuisse nomen proprium. »1 Marem, ut palet, alloquitur Apostolus, qui alias testatur se ccelibem esse, el cuperc ut omnes, sui adinstar, ea ex parte sint. « Dico autem non nuptis, el viduis: bonum est illis si sic permaneant, sicut el ego. »5

212. *Obj.* 2. Aposloli omnes uxores duxisse censendi **sunt**, Joanne forsan excepto, quem referunt veteres virginem mansisse, id veluli singulare **illi** tribuentes. Profeclo Clemens Alexandrinus coelibatus vindices arguit : « An etiam reprobat Apostolos? Petrus enim et Philippus filios procrearunt : Philippus autem filias quoque suas viris locavit. »

213. *Resp.* De solo Petro constat eum olim duxisse uxorem : quum igitur, uli animadvertit S. Hieronymus, «excepto Apostolo Petro, non sit manifeste relatum de aliis Apostolis, quod uxores habuerint : cl cum de uno scriptum **sil**, ac de castoris tacitum, intelligcre debemus sine uxoribus eos fuisse; de quibus nihil tale Scriptura significet ». Cæterum si id concedatur, possumus cum Hieronymo denegare cos post vocationem ad Aposlolaluni conjugii juribus usum , quum Petrus omnium nomine loquens , cos omnia propter Christum deseruisse dicat : « Petrus cl cæleri Aposloli . ut ei ex superlino interim concedam, habuerunt quidem uxores, sed quas eo tempore acceperant, quo Evangelium nesciebant : qui assumpti postea in aposlolaluni relinquunt officium conjugale: nam cum Petrus ex persona Apostolorum dicil ad Dominum : « Ecce nos reliquimus omnia, n el sequuli sumus te ; » respondit ei Dominus : » Arnen, dico vobis, quoniam » nemo est qui dimiserit domum,aut › parentes, aut fraires , aut uxorem, » aut filios propter regnum Dei, qui » non recipiat multo plura in sæculo n isto, et in sæculo futuro vitam æler» nam. »7 Joannes ideo a veteribus præ aliis Apostolis celebratur, quod junior vocatus ad aposlolaluni, virgineum decus integrum servasse credi tur : « Quem fides Christi virginem repérerai, virgo permansit, el ideo plus amatur a Domino, cl recumbil super pectus Jesu. Et quod Petrus, qui uxorem habuerat, interrogare non audet, illum rogat ut interroget..... cl ul brevi sermone mulla comprehendam , doccamquc cujus privilegii sil Joannes, imo in Joanne virginitas, a Domino virgine Mater virgo virgini discipulo commendatur, ×8 In eo quod

(i) **t**. adv. Vigil.
(t, L ii. de adulterinis conjugiis.
(5) Philip, iv. 8. 1•) In loc.
(5)1. Cor. vii. 9.
(6, !.. i. contra Jot in. c. **iit**. (7) Ibidem.
(8) Ibidem.

‹lc Philippi Aposloli flliabus dicil Clemens Alexandrinus , error esi. quum a Philippo diacono , ante ministerium sacrum susceptum, genilæ sini. ›· ' Be Petro aulcm non constat eum unquam filiam habuisse, quam post aposlolatum susceptum genitam non esse cx tcslimonio veterum explorata res est. Clemens certe non agit contra cœlibainm, quem laudibus potius effert, sed centra hærelicos qui « dicunt non esse admittendum malrimonium el liberorum procreationem. »'

214. *Obj.* 3. Apostolus sibi licere contendit uxorem sccum etiam in sacris missionibus circumducere, quum Apostolis cætcris id in more esset : « Numquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi, sicut el caeieri Apostoli, el fratres Domini. et Cephas? »5 Hoc de mulieribus piis, de sua substantia Apostolis minislraniibns, non potest inlclligi; nam «·?»·»«‹», *circumducere,* nempe in itineribus , est longe aliud , quam ut dc mulierum harum studiis explicari possit. Accedit, quod Paulus de publicis sumptibus tractat. Innuit igitur , sibi competere jus postulandi, ul non tantum ipse, sed etiam uxor, quam habere possit comitem, ab Ecclesiis aleretur. Si vero ad tales mulieres provocasse! quæ sine sumptu Ecclesiarum, de suo Apostolis el fratribus Domini victum suppeditassent, plane sua causa cecidisset » Ha Rosenmüller. ·

215. *Resp.* Vox illa non obstat quin Apostolus de iis mulieribus loqi.i censcalur, quæ religionis studio Apostolos aliquos comitabantur, operam suam illis navantes, tum in rc familiari, tum in edocendis fueminis Quamvis harum quædam dc sua substantia ministrarent, aliæ suam lanium operam dare poterant, ideoque sumptus augebantur earum occasione Equidem orientalium et Græcorum mores ejusmodi erant, ul Apostolis opus esset earum ministerio , el opera : qua tamen carere voluil Paulus, ne oneri esset.· « Non uxores demonstrat ab Apostolis circumductas, » animadvertilTertullanus, « quas et qui non habent, potestatem tamen manducandi et bibendi habent; sed simpliciter mulieres, quæ illis, eodem instituto quo et Dominum comitantes, ministrabant.' Animadvertit S. Hieronymus : « Ubi dc comedendo , cl bibendo, ac de adminislralione sumptuum premittitur, el *de mulieribus* sororibus inferlur, perspicuum est non uxores debere intelligi, sed eas quæ de sua substantia ministrabant. »'

216. *Obj.* 4. Saltem Petrum uxorem circumduxisse constat, adeo ul ejus coelibatus post vocationem ad apostolatum gratis flngalur, imo contra Pauli testimonium. « *Petrus,* ul Clemens Alexandrinus l. vii. ex traditione refert, uxorem suam comitem habuit itinerum . quæ el coram ipso ad mortem ducta est. » Ita Rosenmuller. ·

217. *Resp.* Dc Cepha qui apud Corinthios suam operam fidei diffusioni navavit, non certo constat: sunt enim qui cum a Fetro putant discernendum.

(I) Act. xai. U. (i l., lii. Slrom.fi. ei.

(8) 1. Cor. ix. 6. (4) in loc.

(5) · In the eastern countries, for the reason mentioned, Horn. avi. ·· note "hen Pfot'lc "f condition travelled, they either lodged with their acquaintance, or carried servants with them, who provided such th.ngs as were necessary to their accommodation in the public lodg.ng-

In Ih. Cenill. ·[··

friends with » horn they could lodge; and therefore some of them, particularly the brethren of the i.ord and Peter, found it necessary to carry about with them a *wife (uoman,* to make provision for them al the expense of those lo whom they preached · Macknighl Interpres hic voeem latiori sensu sumit pro muliere ministerium ea bibente.

(c llemonng. c. viii. (7) Adr. Jovinran. l. i.c.an.

In I ad Cor. ia. s.

Cæiorum nostrum non interest : nam de *eorordcagit* Apostolus, haud de uxore. *Petrum habuisse* uxorem ex Evangelio *liquet, sed* eam fuisse superstitem, vel conjugii juribus frui, probari nequit Scripluræ aliquo testimonio. Ita respondit S. Hieronymus Joviniano : « Possumus aulein de 1'elro diccrc, quod habuerit socrum eo tempore quo credidi! , ut uxorem jam non habuerit : quamquam legatur in *nipiiiiur* cl uxor ejus el lilia. Sed nunc nobis de canone omne certamen est. ⁑ Clemens Alexandrinus traditionem secutus est, cl quidem incertam, seu potius fide in dignam, quamvis nil dicat quod suadeat eam uxoris juribus usam. De omnibus c contra Apostolis affirmat : « Non ul uxores, sed ul sorores circumducebant mulieres, quæ una ministraturae essent apud mulieres, quæ domos custodiebant : pe/ quas etiam in gynæccum, absque ulla reprehensione malavc suspicione , ingredi possel docirina Domini. ▮ *

218. *Obj.* 5. Si cœlibatum injungere voluisset Apostolus, verbis perspicuis usus fuisscl, jussisselquc ula mulieris consortio abstineret se Episcopus.

. 219. *Itesp.* Si quis cx Apostoli verbis id tantum inferat, cum iis qui conjugio aule Ordinum susceptionem conjuncti erant, continentiam ab uxoribus haud imperasse, id disciplinae Calholicæ non Obstabit: potuit enim fieri ulin Ecclesiæ primordiis tanta non forci severitas, ob sacrorum ministrorum inopiam, cl rerum necessilatem. « In ecclesiastico ordine constituendo, » inquit Hieronymus, «quia rudis cx gentibus constituebatur Ecclesia, leviora nuper credentibus dat praecepta, ne territi ferre non possent. »s Cætcrum nobis certum omnino et exploratum est cœlibatum omnino fuisse injunctum ab initio omnibus sacris ministris qui ccelibcs Ordines susceperant : longe etiam verosimilius nobis habetur eadem lege adslriclos fuisse qui conjugio fuerant implicati, id voce illa ty»^«r>r 4 salis indicari putamus: notum cuim esi continentia? notionem ei adeo adnexam fuisse, ut Encralitæ dicerentur hærelici qui nuptias cl omnem voluptatem carnis prorsus damnabant.

220.0/y. *(i.* Clemens Alexandrinus Apostoli mentem sic explicat : · Quin cl unius quoque uxoris virum utique admitlil, seu sil presbyter, seu diaconus, seu laicus utens matrimonio citra reprehensionem : servabitur autem per filiorum procreationem. » s

221. *Ilcÿp.* Clemens eo loci dicit : ○ Si quis autem matrimonium audet diccrc fornicationem , rursus legem et Hominum insectans, maledictis impetit. « Pcrgil id probare, ostendendo Apostolum velle ul viduæ juniores nubanl, ct filios procreent, imo cl probare virum unius uxoris , quem presbyterum vel diaconum fieri permittit. Quod addil de matrimonii usu ad laicum , quem ultimo loco nominat, est referendum : — ℃» Aatair ànriAirror *γαμιρ XfUftlIW*.

222 *Obj.* 7. De Novato referi Cyprianus : « Ulcrus uxoris calce percussus , cl abortione properante in parricidium parius expressus. »6 Quum igitur atrocem hanc uxorem tractandi rationem ei probrum objiciat, Equel clericos consuevisse conjugio uti absque ulla reprehensione.

223. *Resp.* Vcrosimile est id aule sacerdotium susccplum contigisse; iolius enim anlcaclæ vilæ scelera ei exprobrat Cyprianus : « Spoliati ab illo pupilli, fraudatæ viduæ, pccuniæ quoque Ecclesiæ denegatæ bas de illo exigunt pœnas quas in ejus furore con-

ti i l.· i· in Jovin. (i) !.. iii. Strum.
(3, !.. i. adv. Jovin. ſ. Til. i. ĸ.

It) Strom. I.xii. p. 47G.
(r·) Ep. «lix. ad Cornel, de Novali iccleribos.

spicimus. Paler etiam ejus in vico fame mortuus, et ab eo in morte postmodum nec scpullus. Uterus uxoris calce percussus, etc. » Cæterum si quis contendat eum sacerdotio initiatum hoc sceleris patrasse , schismatici cl hærelici hominis exemplum nil facit conlra Ecclesiæ universalis mores.

221. *Obj.* 8. Tertullianus uxoris consortio usus videtur, quam hortatus est ne post mortem alii nuberet. rationibus consilii libro expositis.

223. *Resp.* Doctissimi critici censent libros ad uxorem scriptos a Tertulliano adhuc laico.! Cæterum nil iis continetur quo prohetur eum consortio marito frui. Alias prædical continentiam clericorum , quos vocat « viros virgines ac voluntarios spadones. ⁂ Quanti in ecclesiasticis ordinibus de continentia censentur, qui Deo nubcre maluerunt, qui carnis suæ honorem restituerunt, quique se jam illius aevi filios dicaverunt, occidentes in se concupiscentiam libidinis, ct lotum illud quod intra paradisum non potuit admitti. »5

22'j. *Obj.* 9. S. Gregorius Nazianzenus, Theologus nuncupatus, a patre jam Episcopo genitus est, uti liquet ex verbis carminis , in quibus filium sic alloquitur :

Ot>«· r<7»rcr ιχμιμiφιχαΓ *fliii*

Or«r J ι»λὺι Ouffivr I/At< Xpircr.

Nondum tantam emensus es vitam , Quantum praeteriit mihi sacrificiorum tempus.

227. *Resp.* De mente scriptoris nou salis constat : id vero exploratum est, Gregorium non ante annum 325 Baptismum suscepisse : nam refert filius, Episcopis Nicæam contendentibus, patrem desiderium hujus Sacramenti Leonlio manifestasse, quod paulo post recepit, sacerdotio nonnisi interjecto temporis spalio initiandus : « Non multum temporis interfuxerat, cum ad eam regenerationem, quæ per aquam el Spiritum efficitur, ipse accedit . . . Sacerdotium autem suscipit non ea facilitate ac confusione, quæ nunc viget, sed nonnullo interjecto temporis spalio. ⁂ Anio annum 528 id contigisse vix existimandum est. Jani vero constat ex chronologorum consensione lilium anno 353 vel 556 Athenis in patriam reducem fuisse, triginta annis vilæ vel studiorum fere elapsis :

Kαι *ydy* rroXur rirjiiTrt rtir Zpinr

Ilia r|>iaK97r(r /asi eZttltr re»r' «r irir. 3

Jam et mullum consumptum erat in studiis tempus,

Jam trigesimus mihi prope hic eral annus.

Id auclor ejus vilæ confirmat : — Tpittxcfrb ii· *irtr if ri.r utl. utfu* ζμr»» ri *Katfiii lauru ὺuitiiafi.* — « Ita demum , trigesimo jam anno in ariiuni studiis exacto, palrite sese restituit. »· Igitur anno 528 jam duos vel 1res saltem annos natus erat, si triginta anno» a nativitate computemus; longe plures vero si totum illud tempus io studiis impensum intelligamus, quod verosimile est.7 Equidem senectutem ipse causabatur cur patri repugnaret episcopatum ei imponere volenti.

228. *Obj.* 10. Socralcs narrat Paphnulium Concilii Nicæni patribus dissuasisse legem de cœlibatu, quem cujusque arbitrio permittendum voluit. ·

229 *Resp.* Plurimi narrationem Socratis fide haud dignam contendunt, rationibus haud contemnendis addu-

(t) Dom Cellier, *Bibhoth. de· auteur, Kcclet.* 4. ii. p. 37».

(i) L. de velandis virgin.

(Ϊ) L. de eibort. casi.

(3) Oral, ivili. n. 1«. <3. «3.

(B) Carm.de vita sua v.tS».

(β; Greg. presb. in vila S. Gregorii.

(7) Vnlo Natalem Alei. hiat. Keel. l. vu. diu. iit. prop. iii. ci opus diclum : £« *Célibat Eccléuaaiquo* . par M. l'Abbe Jager, Paris <830.

(a) Hist. Keel. l. i. c. viii.

dis. ' Cæierum si fides ei tribuatur, *illud Ienium sequetur* uxorum ante Ordines susceptos ductarum usum non fiiisse lege vetitum ; de eo enim agit : «Visum erat Episcopis legem noxam in Ecclesiam introducere, ul qui essent sacris initiali (sicut Episcopi, presbyteri , el diaconi) cum uxoribus, quas, cum erant laici, in matrimonium duxissent, minime dormirent. » Si, Paphnulio suadente, Patres ab ea loge ferenda abstinuerint, mirum csl eos uxorem haud excepisse c numero earum quas in domo sacerdotis versari vetuerunt : « Interdixit per omnia magna synodus, non Episcopo, non presbytero, non diacono , nec alicui omnino qui in clero csl, licere subinlroduclam habere mulierem, nisi forte aut matrem, aut sororem, aut amitam, vel eas lautum personas quæ suspicionem effugiunt. ⁵

250. *Obj.* II. Velant canones ipsis Episcopis ct presbyteris ne uxoreni dimittant Canon sextus inter aposlolicos sic se habet:« Episcopus aut presbyter, uxorem propriam nequaquam sub obtentu religionis abjiciat, si vero rejecerit , excommunicetur : sed si perseveraverit, dejicialur. ⁿ Concilium Gangren se statuit : « Si quis discernit presbyterum conjugatum, tamquam occasione nuptiarum, quod offerre non debeat, el ab ejus oblatione ideo se abstinet; anathema sil, ᵤ » Episcopæ el presbyter® etiam , uxores scilicet Episcoporum el presbyterorum , passim in veteribus documentis nominantur.

251.Jksp. Canones dicti aposlolici noscuntur plura continere quæ improbanda sunt, et ab haereticis sanctionibus veteribus fraudulenter admixta.Cæierum licet objectum decretum inlelligere de non deserenda uxore, cui scilicet subveniendum csl el consulendum. Concilium Gangrcnse vcluil ne quis recusarel intéressé Sacrificio presbyteri qui ante ordinationem uxorem duxerai - I agebatur enim dc Eiislalhii seu Euclali asseclis, qui nuptias prorsus damnantes, a sacerdotibus qui matrimonium, dum laici essent, inierant, abhorrebant, et laicos conjugatos a communione repellebant Uxores Episcoporum ct presbyterorum titulos illos qui objiciuntur habuisse fatemur, eas scilicet quæ nupserant laicis , deinceps ad sacra munera evectis: sed inde non sequitur eas tori consortio frui consuevisse.

252 *Obj.* 12. Ante Gregorii VII. tempora cœlibatus lege injunctus non est : nam sacerdotes passim inibant nuptias; quibus semel initis uti, veterum moribus est concessum.

235. *Ilesp.* Quæ adduximus Conciliorum et Pontificum decreta legem probant quarto sæculo vigentem , quæ ad ipsa Ecclcsiæ primordia referebatur. Sic et Concilium Augustanum anno 940 severissime vetuit, ne subdiaconus aut clerici majores nuptias inirent, vel matrimonio prius inito uterentur. Quod plurimi decimo vel undecimo sæctflo illicitas contraxerint nuptias, contra legem, ct totius antiquitatis exempla factum csl. nec enim sacerdos aliquis noscitur in lanium flagitium incidisse ante finem noni saeculi. * Fuerunt quidem prioribus saeculis qui utebantur matrimonio ante Ordines susceptos inito , sed animadvertit S. Epiphanius, I non illud ex canonis auctoritate fieri. » 8 Continentiam a canonibus exigi juxta Apostoli verba quæ interpretatur, docet : « Quin cum insuper, qui adhuc in matrimonio degit ac liberis dat operam , tametsi unius sil uxoris vir, lic-

ti) Vide opus jam laudatum /.-I *Célibat Ecclesi ailique* §. it. p. 0e.

(») Cone. Nio. apud Labi», t. ii. p. 40. (S) Can.iv.

(i) Vide Flrurium hist. Eccl. I. liv. No. Ì0. el 3. Discours sur Thist. Eccl. No. 13.

(0) Uar. lix.

quaquam tamen ad diaconi, presbyteri, Episcopi, aut hypodiaconi Ordinem admittit, sed enm dunlaxal qui ab unius uxoris consuetudine scsc continuerit, aut ea sit orbatus : quod in illis locis praecipue fit, ubi ecclesiastici canones accurate servantur. › ' Dc Episcopis legem vigere fassus csl ipse Jovinianus : n Certe confiteris non posse esse Episcopum , qui in episcopatu filios faciat : alioquin si deprehensus fuerit, non quasi vir tenebitur, sed quasi adulter damnabitur. » Ita Hieronymus. §

17. *De cmlibatus excellentia.*

231. Antiquissimam esse coelibatus disciplinam, etiam ea ex parte qua usus conjugii prius initi sacris ministris velatur, ex disceptatis constat. Apud occidentales, el ubicumque Apostolicæ Sedis potestas sese directe explicuerit, eam semper viguisse exploratum est : quam Orientalibus, picrisque saltem, communem fuisse plurima probant documenta. Si quæ igitur occurrant in contrarium exempla, prout Pcrronius post Lupum affirmat, ea videntur veleris discipline laxamenta , hominum infirmitate el connivcnlia inducta. Cacterum si cui videatur matrimonia post Ordines susceptos tantum vetita fuisse initio apud Orientales , usu conjugii prius initi cujusquam permisso arbitrio , per nos licet, ad legis qualis nunc viget in Ecclesia Latina sanctitatem et aequitatem vindicandam festinantes.

235. Ut disciplinæ sanctitas inlelligatur, virginitatis præ matrimonio præstantiam probare oportet. Eam olim negavit Jovinianus, quem ob hunc aliosquc errores tamquam hærelicum damnavit Ecclesia sæculo quinto. Novalores non puduil fœda ejus placita in lucem iterum producere, quos idcirco percussit anathemate Tridenti num Concilium :«Si quis dixerit statum conjugalem anteponendum esso statui virginitatis, vel coelibatus; et non esse melius ac beatius manere in virginitate, aut cœlibalu, quam jungi matrimonio; anathema sit. »».

Propositio.

Melius est ac beatius manere in virginitate , quam jungi matrimonio.

236 *Probatur* I. *ex Scripturis.* Christus loquitur de eunuchis ▮ propter regnum coelorum.. Qui potest capere capiat. » * Vocibus illis indicantur qui pietatis studio a camis abstinent voluptatibus. quos manet merces aeterna ; Christo hortante, ut illud vitæ genus eligat quicumque facultatem viresque sibi divinitus datas noverit. Ergo illa vitæ conditio beatior est, utpole speciales habens promissiones.

237. Alias dicit : « Omnis qui reliquerit domum , vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut *uxorem,* aut filios, aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit. « ☙ Relinquit autem uxorem qui manet in virginitate, quatenus eam haud ducit : cam reipsa relinquit qui matrimonio jam junctus, ipsa consentiente cœlibem amplectitur vitam Hæc voluptatis abdicatio Christi causa centuplam mercedem secum trahit ct vitam æternam.

238. Apostolus Corinthiis his de rebus respondens dicit : ▮ Bonum est homini mulierem non langcre; » * bona scilicet vocare solent Hebraei quæ melora vel optima sunt. Sic dicit : " Volo enim omnes vos esse sicut meipsum sed unusquisque proprium donum habet ex Dpo : alius quidem sic, alius vero sic. Dico autem non nuptis, el vi-

(4) Iiter, Iis. (*) *** Jo***· h *·
(3) Ses». ·'·■· Can· *·
(4) Mat. ·■·· «·

(β) Ibidem. S».
(C) I Cor. vii. i. ■ Thai is I>j a commoti idiom *tutior.* » Bloomfield in loc.

(Inis ; bonum osi illis si sic perma neant, sicul el ego. » · Verbis perspi cuis sui exemplum non nuptis, el vi₁ duis proponit, ut cis suadeat in en con ditione permanere quam bonam esse praedicat. poliorom utique , cl bcalam. De viginibus poslea dat consilium : « Existimo ergo hoc bonum esse pro pter instantem necessitatem — «ſ/à *r»* *bttrrâo-ar ά»α»«M»* — *quoniam bonum* est homini sic esse : » rê îwSr «»»«,' manere scilicet in ea qua csl virginea conditio ne. * Necessitas quæ incsl instalque , inlelligi potest carnis tribulatio quam conjuges patiuntur,1 libidini repugnan tes vel moderantes, et quæ sequuntur incommoda tolerantes. Vilæ quoque brevis eos vult esse memores Paulus : neccssequippe esta terrenis voluptati bus animum abducere, ut saluti consu lamus. Pergit igitur virginitatem com mendare ex eo quod animum præstet a nimia hujus vilæ solicitudine immu nem , ut Deo liberius vacet. « Volo au tem vos sine solicitudine esse· Qui sine uxore est, solicitus est quæ Domini sunl, quomodo placeat Deo. Qui au tem cum uxore est, solicitus est quæ sunl mundi, quomodo placeat uxori, et divisus est. Et mulier innupta, et virgo, cogitat quæ Domini sunt; ut sit sancta corpore el spiritu. Quæ autem nupta esi, cogitat quæ sunl mundi, quomo do placcal viro. » Has eximias virgini tatis utilitates ex contrariis conjugum solicitudinibus merito elevat Apostolus, ostendens spiritus sanctilalem cl animæ munditiem ex ea derivari. Virgi nitatem el conjugium landem confert, eamque hoc facit potiorem : ‹ Igitur el qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit : et qui non jungit, melius facit. » ·· De vidua tandem dicit. « Bea tior autem erii si sic permanserit, se eundum meum consilium : puto autem quod et ego Spiritum Dei habeam.»8 Liquet Apostolum viduarum cl virgi num coelibatum conjugio anteferre oh rationes ex ipsa conjugii natura desum ptas, ideoque omni tempore suam vim retinentes.

239. Virginum merces potior et su blimior conditio ex Apocalypsi habe tur: vidit enim Joannes ▮ centum qua draginta quatuor millia habentes no men ejus *(/fgni),* et nomen Patris ejus scriptum in frontibus suis..... El cantabant quasi canticum novum, ante sedem , et ante quatuor animalia, el seniores: el nomo poterat dicere can ticum, nisi illa centum quadraginta quatuor millia, qui empti sunt do terra.Hi sunt, qui cum mulieribus non sunl coinquinati : virgines enim sunt. Ili sequuntur Agnum quocumque ierit Ili empti sunt ex hominibus primiliæ Deo, et Agno.»7 Quæ munera illis tribuun tur ostendunt conditionem virgineam magni fieri, et amplissimam consequi mercedcm.

240. *Probatur* 2. *ex Patribus.* S. Cy prianus virgines sic alloquitur : « Nunc nobis ad virgines sermo est, quarum quo sublimior gloria est, major cicura est. Flos est ille ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gralıæ spiri tualis, læla indoles, laudis et honoris opus integrum atque incorruptum; Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini , illustrior porlio gregis Chri sli. » 8

241. S. Hieronymus ex professo vin dicavit virginitatis præslantiam contra Joviniannm. Inter cætera dicit : » Tan

ti) Ibidem,îo.

(5) · 1. e. sicul virgines, sine conjugio scilicet. » Bosenmüllcr.

(4' Bloomfield in v. Îê scribit : o Bender : " Ilo- ' «ever such will hii'C trouble in the Oesb, ▮ namely , that of the irx,-»» mentioned at v. 90. »

(511. Cor. vii. 58. (0) Ibidem, 40.

(7) Apoc. »iv. 4.

(8) !.. de disciplina ct habitu virginum.

lum est igitur inter nuptias et virginitatem, quantum inter non peccare el benefacere; immo ul levius dicam , quantum inter bonum et melius. « '

242. S. Ambrosius : « Quid est castitas virginalis, nisi expers contagionis integritas? Atque ejus aulhorem quem possumus existimare, nisi immaculatum Dei Filium, cujus caro non vidit corruptionem, Divinitas non esi experta contagionem? Videte igitur quanta virginitatis merita sint. » *

243. S. Augustinus : « Nihil osse sentio quod magis ex arce dejiciat animum virilem , quam blandimenta fœminea , corporumque ille contactus, sine quo uxor haberi non potest. ns

244. *Probatur* 3. *exemplis*. Christus Dominus virginitatem summo dignatus est honore, Maire electa virgine. Praecursor ejus virgo permansit. Discipulum virgineo decore insignem speciali prosecutus est affectu ; et felicem Sanctorum in ævo futuro conditionem in eo praesertim angelicæ similem dixit : * In resurrectione enim neque nubent, neque nubentur : sed erunt sicut angeli Dei in cœlo. » ♦

245. *Probatur* 3. *rationibus theologicis*. Continentia perfecta animum idoneum facit rerum cœleslium medilalioni, cl mentis quibuslibet exercitiis. Sicut voluptatibus dediti facile fiunt hebetes et penitus vitiis mancipati; ita c contra qui cupiditatibus moderantur, easque sibi subditas tenent, virtutes colere magno studio et felici successu possunt.

Objectiones solvuntur.

24G. *Obj.* 1. Quæ Paulus dicit de præstanlia vilæ ccelibis, respicit rerum in quibus fideles tunc versabantur adjuncta — iıβ *rir btrrnW 'ifiyx.r* : VOX enim eadem Luc. xxi. 21. adhibetur de clade quam Romani illaturi erant. Ob ingruentes persecutiones præstabat familiæ curam non assumere.

217. *Resp.* Ipsi adversarii Calvinus, et Milnerus fatentur Apostolum verbi generalibus de virginitateet matrimonio disserere ratione quæ cuilibet ætaii, et quibuslibet rerum adjunctis conveniat. Profecto nullas enumerat causas præler matrimonii tentaliones, soliciludines, cl onera, quæ illi muneri inhærent, quibus liberam animi conditionem eorum qui, abdicata voluptate, Deo vacant, opponit Quod vox illa ira·;·« aliquando denotet maximam rerum desolationem, non potest obstare quin hic intelligatur de præsenti necessitate. ex curis matrimonio adnexis, quæ obstant nc breve vilæ spatium totum impendatur salutis operibus.

248. *Obj.* 2. Apostolus non loquitur de merito coram Deo, sed « de temporali bono, commodo, el quiete in hac vita. » Ita Lulherus.5

249. *Resp.* Profecto edocebat Apostolus fideles de divina voluntate: Spiritum enim Dei se habere non terne»e dixit. Virginitatem prodesse docet, ut virgo sit sancta corpore el spiritu, ethominem innuptum solicitum esse rerum Dominicarum quomodo placeat Deo. Hæc majora sunt quam quæ de sola animi quiete explicari possint.

250. *Obj.* 3. Quæ de virginibus in Apocalypsi dicunlur, de animabus idolatria baud maculatis inlelligeuda sunt: fornicationis enim sub imagine idololatria apud Prophetas consuevit designari.

251. *Resp.* Non interest utrum animas idololatria labe immunes, vel virgines inlelligamus; constat saltem eam adhiberi imaginem quæ rei conveniat, ideoque virginum puritatem et præmi.i valde commendari.

252. *Obj.* 4. Singulare vitæ genus

(1) L. edv. Jovinian.
(5) L. I. de Virginibu-.
(8) Soliloq. I. i. c. i.
(4) Mallh. nii. so. (fi) Ju Epithalamio.

quo homo a consortio marito sc abstinet, nature repugnat, ideoque tristem facit hominem el austerum, ct morbos plnrimaquoIncommoda sccum trahit, ni de peccatis, quorum est causa, sileamus.

253. *Resp.* Naturae non repugnarunt ulerquo Joannes, Paulus , ct tot sanctissimi viri qui coelibatum coluerunt ; sed cupiditatibus restiterunt. mentis exercitiis quæ hominem , Christianum præscrlim , docent, vacantes. Quanto mens corpori præstat, co poliora habenda sunt officia, et magis congrua naluræ, quæ homo facit, ratione et animi affectibus utens Hilares maximo sunt et benigni plurimi castitatis cultores, iisque viribus fruuntur ct valetudine, qua carent sectatores voluptatis. Quod de peccatis asseritur, caret fundamento: nam cœlibalus quem vindicamus ille est qui corpus et animam amplectitur : a quo quis peccato decidit.

254. *Obj.* 5. Cœlibalus perfectus , qualis a Catholicis depingitur, nullibi reperitur : ergo tota quæslio de mera notione est, rei veritate non respondente.

255. *Resp.* Non mera est notio : quamvis enim ea sit hominum conditio ul facile labem contrahat quisquis maxima non usus fuerit vigilantia, humili effusa prece ; tamen Dei adjutorio gravis omnis culpa poterit evitari. Exempla numero influito suppeditat Ecclesiæ historia, et etiam hodierna experientia , prout constat veris rerum aestimatoribus.

256. *Obj.* 6. Cum reipublicæ et Ecclesiæ detrimento predicalur coelibatus excellentia, quum numerus civium ita minuatur, et imbellium turma huc illuc congregentur.

257. *Resp.* Inania sunt quæ de civium diminulionc objiciuntur : plerumque enim ancto in immensum numero graviora fiunt onera reipublicæ. Cæterum longe magis augetur numerus, sanctissimis morum praeceptis servatis quæ cœlibes Christi sacerdotes sedulo tradunt. Nec imbelles Hunt qui sanctam hanc insistunt semitam , sed pro sui status conditione reipublicæ student.

§. III. *De cœlibalus convenientia.*

258. Sanctissimam et vetustissimam coelibatus disciplinam contra novatores nuptiis inhiantes vindicarunt patres Tridcnlini : « Si quis dixerit clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel regulares castitatem solemnilcr professos, posse matrimonium contrahere, enntractumqne validum esse, non obstante lege ecclesiastica, vel voto, et oppositum nil aliud esse quam damnare matrimonium ; posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis , etiamsi eam voverini, habere donum; anathema sil : cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos supra id quod possumus lentari. » '

Proposilio.

Sanctissima est cœlibalus disciplina, el sacris Ordinibus maxime conveniens.

259. *Probatur* 1. *ex Scripturis*. S. Paulus ad Titum scribens, continentiam inter dotes sacrorum ministrorum recenset: « Oportet enim Episcopum sine crimine esse , sicut Dei dispensatorem : . . . . sobrium, justum, sanctum, continentem.«—ſ^xpar» — Hujus vocis vis obvia omnimodam castitatem indicat, quo sensu verbum usurpatur ab ApOSlOlO: *Ei ii* Sx *iyxfiLTlvtiTai ϑαμ*

« quod si non se continent, nubant; » 8 de iis loqucnlcs qui nulla lege vel volo ad continentiam adstringebantur.

260. u Qui sine uxore est, solicitas est quæ Domini sunt, quomodo placeat

(I) See». I»iv. ean. ſ ſ Til. i. *i.*

(8) 1. Cor. vii. e.

Deo. Qui autem cum uxore est, solidius est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, cl divisus est.» · Cœlibalus igitur animum soliciludine mundai a vacuum relinquit. ul quis Dei rebus vacet : proinde maxime convenit iis qui ad sacrum ministerium assumpti sunt. Hinc scripsit Paulus ad Timotheum : « Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in charitatc, in fide, in castitate. ■

261. *Probatur* 2. *Patrum testimonio et judicio.* Origenes ait : « Si oratio justi sicut incensum offertur in conspectu Domini, et elevatio manuum ejus sacrificium est vespertinum; dicit autem Apostolus iis qui in conjugiis sunt : «Nolite fraudare invicem, nisi for- » te ex consensu ad tempus, ul vacetis » orationi, ct iterum in idipsum silis :» certum est quia impeditur sacrificium indesinens iis qui conjugalibus necessitatibus serviunt. Unde videtur mihi quod illius est solius offerre sacrificium indesinens, qui indesinenti et perpeluæ se devoverit castitati.

262. S Cyrillus Hierosolymitanus animadvertit : « Decebat purissimum puritatis doclorem ex puris prodire thalamis. Si enim qui apud Jesum bene fungitur sacerdotio, abstinet a muliere: quomodo ipse Jesus ex muliere prodiisset ? » *

263. Eusebius de sacris ministris loquens : « His autem ipsis, ut melioribus studiis vacent liberius, sejunctus a re uxoria victus adamatur, veluti iis qui divina ct incorporea sobole propaganda occupati teneantur : et non unius, neque duorum liberorum, sed acervatim innumerabilis multitudinis educationem , sanctamque disciplinam, ac reliquae instituendae vitae coram susceperint. « El infra : « Verumlamcm eos qui sacrati sint, atque in Dei ministerio ctilluquc occifpali, continere deinceps soipsos a commercio uxoris decet; qui autem non ad tantum assumpti sint sacerdotii munus , iis idem sermo divinus indulget, ac palam omnibus praedicat, quod honorabile sit conjugium, cl thorus immaculatus , lornicalores el adulteros judicaturus sil Deus. -1

201. S. Gregorius Nyssenus : « Quomodo Dei sacerdotio fungeris, qui ad hoc ipsum ul munus offerres uncius es? Munus sane non omnino alienum , neque supposilum ex iis quæ libi extrinsecus eveniunt, sed revera tuum, quod est homo tuus interior, qui tamquam agnus innocens, et perfectus esse debet, ab omnique macula ac sordibus remotus. Quomodo hæc ipsa Deo offeres, qui legi non obtemperas prohibenti ne sacra impurus facial ? Ac si Deum tibi apparere expetis, quid causæ est cur Mosen non audias, qui populo edicit, ul a nuptiis purus sit, quo Dei aspeclum comprehendat? » ·

265. S. Epiphanius canoues violatos a quibusdam clericis, conjugii ante Ordines susceptos initi utentibus jure, querens, ait : « Quod ad ipsam quidem Ecclesiam allinet, ea, ulpote a Spiritu sancto bene ordinata atque constituta, quod decentius est omnibus in rebus considerans, ei rei studere potissimum instituit ; ul quæ divino Numini ministeria præstantur, nulla re, quoad fieri potest, distrahantur; utque spiritalia

(t) I. Cor. vii 59. Josephus Milner, Anglicanus, in Ecclesiæ historia fatetur Apostolum cœlibalum commendare. Corinthiis respondendo: - In answer to their queries , he recommends celibacy as preferable to matrimony wberea man can practise it,.nd that I think from general reasons, a. more (..ombK· 1» 1.0«»"·' »·"%"

some persons should startle at what I liars mentioned as the sentiments of St. Paul, though it be almost impossible for any unprejudiced person to understand him other wise, n Hist, of the Church, cent. i. ch. si.

‖ I. Tim. ir. 19. (3) Horn, vsiii. in I. Num.
(4) Cat. iii.(5) L. 4. de dem. Er. e i«.
(6) L. de Virg. c. ult.

omni.·) officia quam optima hetissimaque conscientia gerantur. Hoc igitur dico propior subitas functiones alque officia convenire, ut presbyter, ac diaconus, el Episcopus Deo penitus vacet. Nam si illis etiam, qui c populo sunt, id ipsum Apostolus præcipil : Ul, inquit, ad tempus vacent orationi ; quanto id magis Sacerdoti praescribit ? Nimirum nullis ut impedimentis avocetur ; quod in spiritualibus secundum Deum negotiis in ipso usu sacerdotii, adminisIratioueque ferietur. ·· '

266. S. Leo M. ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem : « Nam cum extra Clericorum Ordinem constitutis nuptiarum societati et procreationi filiorum studere sil liberum ; ad exhibendam tamen perfectae continentiae puritatem , nec subdiaconibns quidem connubium carnale conceditur : ut et qui habent, sint tamquam non habentes; ct qui non habent, permaneant singulares. Quod si in Ordine, qui quarius a capilc est, dignum est custodiri, quanto magis in primo, aul secundo, vel lerlio servandum est, ne aut levitico ministerio, aut presbylerali honore, aul episcopali excellentia quisquam idoneus existimetur, qui se a voluptate uxoria nedum frænasse dclegilur ? » *

267. *Probalur* 3. *ex Conciliis.* Concitum Turonense I anno 461. ■< Cum ergo laico abstinentia imperetur, ul possit orationi vacans, cl Deum deprecans exaudiri : quanto magis sacerdotibus , el levilis, qui omni momento parati esse debent in omni munditia, elpictate securi, ne aul sacrificium offerre, aut baptizare, si id temporis necessitas poposcerit, cogantur?»3

268. Cilium Arverneuse,anno 535.: « Cum presbyteri atque diaconi sublimi dignitatis apice prorogantur, actibus omnino renuntiem sæculi, cl ad sacrum electi ministerium, repudient carnale consortium , ac permixtionis pristina· contubernium permutenl germanitatis affectu : el quisquis ille csl presbyter, atque diaconus, divino munere benedictione percepta, uxoris prius su:e fraicr illico efficiatur ex conjuge : attamen quosdam reperimus ardore libidinis inflammatos , abjecto mil.tiæ cingulo, vomitum pristinum, el inhibita rursus conjugia repetiisse, atque incesti quodammodo crimine clarum decus sacerdotii violasse; quod nati etiam lilii prodiderunt. Quod quisquis fecisse cognoscitur, omni in perpetuum, quam admisso jam crimine perdidit, dignitate privabitur. » *

269. *Accedunt rationes thcologicæ.* Ex sanctitate munerum quibus fungitur sacerdos, liquet expedire ul carnis voluptatibus careal, et Christi Domini exemplum proxime imitetur : ejus quippe fungitur vicibus in oblatione quotidiana , quem munditie eximia animi exhibere decci. Sanctissimam debet enuntiare doctrinam, cl cœlibatum commendare, adinslar Apostoli, quem exemplo etiam suadere oporlct. Peccala dimittendi el relinendi exercet potestatem, confessiones virorum mulierumque excipiendo : vix autem mulieres puellæque sui cordis arcana panderent homini marito officio fungi consueto. Morientibus praesto esse debet , sacra unctione el ultimis subsidiis eos donaturus, etiam cum sui discrimine. Hoc munus non facile obii, qui uxori liliisque se morbum afferre timet. Soliciludine nimia divitiarum urgetur qui proli consulere debet, doles el omnia vilæ subsidia suppeditando. E conira qui sacrum colil coelibatum, Deo rebusque divinis, cl aliorum saluti, lotus vacare polesl. Esl igitur sanctissima disciplina ; aequissima pariter : nam hoc oneris nemini invito impô-

(1, Uter. Ili- (t; Ep Hxxiv. c. iv.

ts) Can. i (I, Can. xiii.

niiur,sed solemni præmisaa petentibus gubdiaconaium ab Episcopo monitione: • Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire : quod si hunc Ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo , cui servire regnare esl, perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit, alque in Ecclesiæ ministerio semper esse mancipatos. Proinde dum tempus esl cogitate, el si in sancio proposito perseverare placet, in nomine Domini, huc accedite, n ' Libera suscipientium Ordines voluntate contrahitur hæc coelibatus obligatio : el nonnisi ob gravissimas causas injungitur, quum sanctissima sint munera, quæ obvio cuiquam non sunt committenda. Sapientissimo porro consilio Ecclesia illud exigit, tamquam sinccræ voluntatis pignus el indicium quod quis se lotum divino ministerio dicaturus sit, abdicatis penitus carnis voluptatibus.

Objectiones solvuntur.

270. *Obj.* 1. Christus velat matrimonii jura relaxari : « Quod Deus conjunxit, homo non separet; » * ct Apostolus conjuges monuit : < Nolite fraudare invicem. u» Ergo iniqua est et nulla lex cœlibatus, qua saltem parte derogat matrimonio.

271. *Resp.* Eo loci Christus velat solvi matrimonium, ct, abrogato divortii jure, vinculum statuit perpetuum, nonnisi morte alterius conjugis solvendum. Hoc sancte servat Ecclesia, ncc permittit mulieri ad secundas convolare nuptias, nisi post mortem mariti ad sacros Ordines assumpti. Cæterum ne ipsi fiat injuria , velat merito Ordines suscipere, nisi cx mulieris libero consensu; qui si defuerit, jura conjugii luetur, cl ordinatum sacris muneribus carerc jubet, ut ofllcio marito vacet. Adimpletur igitur el Apostoli præccptum, nec uxor fraudatur; consensus enim ad lempus datui jura suspendit, Paulo docente,qui indulgcndo dicil se statuere temporis limilem ; consensus in perpetuum proinde jura illa prorsus tollil, vinculo conjugii manente.

272. *Obj.* 2. Apostolus praedixit in novissimis temporibus dæmoniacam doctrinam quorumdam prohibentium nubere propagandam. Ipsa esl lex cov libatus clericos majores obstringens.

273 *Resp.* Aposlolus loculus esl de hæreticis nuptias prorsus vetantibus, qui cl carnes manducandas pari rigore prohibebant, ad malum principium , seu dæmoncm, earum originem , sicut et nuptiarum , referentes. Eos satis depingit, ul nemo falli queat : « Attendentes spiritibus erroris, el doctrinis daemoniorum, in hypocrisi loquenlium mendacium, et cauteriatam habentium suam conscientiam, prohibentium nubere, abstinere a cibis, quos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus, ct iis qui cognoverunt veritatem. » * De Marcionis, Tabani, Manetis aiiorumque sectatoribus optime Aposlolus explicatur, juxta veterum sensum. Equidem Ecclesia Catholica non prohibet nuptias vel carnes in universum, sed Deum c contra illarum auctorem prædicat, Sacramenti dignitatem in iis agnoscens. «Ecclesia cnimmatrimonianon damnat, sed subjicit, nec abjicit, sed dispensat, » * uti bene animadvertit Hieronymus. Vetando autem clericis majoribus nuptias inire, disciplinam ab Apostolorum ætate derivatam, ct Pauli ipsius exemplo, ct consiliis, utdepræcepto interim taceam , tuetur.

274. *Obj.* 3. Iniqua est lex quæ arduum nimis virtutis opus injengil, de-

(I) Ponliflcole Homantim. (·. Malt. xi», β.

(3) I. Cor. »·«·

(·■ I. Tim. i», i.

tel !.. i. ad». Jo t iii. c. xxv.

negato quod communis fragilitas postula! remedio. Hinc inter coelibatus nsserlorcs pauci noscuntur casti, et immania cl publica in plcrisquc regionibus occurrunt flagilia.

275. *Resp.* Lex nemini id virtutis opus injungit, nisi qui se ei parem professus fuerit, monitus jam coram altari ab Episcopo. Sibi igilur unusquisque imputet si cupiditatis vchemcnliorcs impetus sustineat, quin agat triumphum dc hoste ; vel enim temere se ingessit in ministerium, vel subsidiis sibi datis uti neglexit. Profecto si sedulo sanctis vacaverit meditationibus, ct toto cordis affectu oraverit Deum. vigil alioquin el humilis, non csl dubitandum opem ei brevi praestandam. « Ubi plena fuerit continendi voluntas, ct ab oratione atque opeiinus bonis non destiterit vera cordis humilitas; ille qui dixit: «Petile et dabitur vobis; quæ- » rite cl invenietis, pulsate cl aperietur w vobis, » quia veritas est ct mentiri non potest, el bene petenti det, et quærenli ad inventiones suas praeparet, el bone pulsanti ipse aperiat, ut ad penetralia vitæ melioris introeat. » Ha S. Fulgentius. * Quod de impudicorum numero ct flagiliis dicitur, detrahentium sanctissimae disciplinae calumnia est: reponuntur enim ubique terrarum Episcopi, sacerdotes, aliique inferiores ministri vitam ducentes illibatam, Deo hominibusque probatam. Quod si aliquando contraria occurrant exempla, sanctissimae disciplinae praejudicium non debent facere : hominum enim vitia legi non derogant. Si illud quod pseudo-polilici, vel ipsi libidinis sectatores, postulant remedium adhibere- lur, folleretur Ecclesia· universae decus virgineum , cl vilia sæpissintc nuptiarum velo legeri-ntur j focilo scilicet contingit ea latere , vel nola levi reprehendi, quæ in coolibi sacerdote cl innotescerent, et gravissime damnarentur.

CAPUT XIII.

DE MULIERUM ORDINATIONE.

270. Fuisse in veteri Ecclesia pias quasdam mulieres, diaconissarum nomine, adquædam munia admissas jam adnotavimus, easque ritu quodam in coctum adleclas. Eas tamen non fuisse sacra potestate, vel ullo saccrdolii munere donatas constat: perpetua enim fuit fides mulieres divino jure excludi a sacro ministerio. Hœretici sæpius iis blandiebantur, sacra ei demandantes munera. Sic Marcus de Valentinianorum cl Gnoslicorum grege iis faciebant facultatem conlicicndæ Eucharistiæ. Collyridiani quarto sæculo in Arabia sacerdolissarum opera panis collyridem in sacrificium Virgini offerebant. *Quakeri* apud nos nullum munus mulieribus committunt, sed iis aque ac viris libertatem loquendi in cœlu faciunt, si Spiritu se commoveri existimarim. *Shakeri* mulierem veluti matrem suæ sectæ habent, Annam Lee c Quakcris olim, sed quæ anno circiter 1770 in Anglia , aliis Spiritu pariter loto corpore agitatis se sociam dedit. Ejus labores magna cum laude commemorant, haud verenlcs ministerium ei tribuere.

Propositio.

Mulieres divino jure excluduntur ab

(1) Ad Gallam Ep. i.c. x.

(« In the Filth month 1781, Mother and tho Elders left *Wuler-Ulict* , and visited lhe distant parts , from place to place ; «here the Gospel had teen received ; and in all the principal places «liich they visited , they «ere resotted to (rum lhe adja<> id pails ; and their ministry being every «here accompanied with the gifts of the Holy Ghost , in searching out sin and purging iniquity fiotn lhe soul , Delievers «ere buill up in their *moil hulir faith*. » Tho testimony of Christ's second appearing. Introduction p. xxxiv. Dix Eosnia a Fact i.

Ordinibus sacris, cl omni sacri ministerii munere.

277. *Probatur* 1. *ex Scriptura.* Apostolus jubet : « Mulieres in ecclesiis taceant : non enim permittitur iis loqui, sed subditas esse, sicut cl lex dicit. Si quid autem volunt discere,domi viros suos interrogent. Turpe est enim mulieri loqui in Ecclesia. » * « Mulier insilenlio discat cum omni subjectione. Uoccre autem mulieri non permitto, neque dominari in virum ; sed esse in silentio. » s « Mulieres viris suis subtlilæ sint, sicut Domino : quoniam vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesiæ. »5 Quum nec docere, nec loqui in Ecclesia mulieribus permilitatur, liquet eas ab omni sacro munere excludi.

278. *Probatur* 2. *ex Patribus.* Tertullianus ait : « Non permittitur mulieri in Ecclesia loqui ; sed nec docere, nec tingere, nec offerre, nec ullius virilis muneris, nedum sacerdotalis officii sortem sibi vindicare. » ♦

279. S. Epiphanius : « Si sacerdotium mulieribus mandatum foret, aut canonicum quidquam praestare cis in Ecclesia liceret, nulli potius quam Mari® illud in novo Testamento committi sacerdotis officium debuit; — verum longe Deo aliter est visum. » "

280. S. Joannes Chrysostomus : • Quando de Ecclesiæ præfcctura agitur, universa quidem muliebris naiura, functionis istius moli ac magnitudini cedat oportet. »e

281. Accedit ipsa rerum convenientia, quæ dictat mulierem non debere in gradu eminentiori constitui, Dei vices obeuntem in iis quæ pertinent ad anima· salutem.

Objectiones solvuntur.

iBi.ObjA. Saltem prædicarc possunt mulieres, Spiritu Dei eas movente: nam viret mulier unum sunt in Christo Jesu.

285. *Resp.* Vir el mulier unum sunt in Chrislo, quatenus ntrique competunt jura paria in iis quæ ad unimæ salutem sunt necessaria; munera autem sacra Apostolis tradita sunt, non item mulieribus, quibus ne loquerentur in Ecclesia prohibuit Paulus.

281. *Obj.* 2. Apostolus arguit mulieres loquaces, quæ interrogationibus importunis molestiam creabant.7 Constat autem mulieres vaticinatas esse el prædicasse, quum Pel rus Joelis vaticinium impletum affirmet: « Super ancillas meas, in diebus illis effundam de Spiritu meo, el prophetabunt. »8

283 *Resp.* Apostolus absque discrimine omnem publice loquendi et docendi facultatem mulieribus denegat, nec nimia quarumdam loquacitate innititur. Quod autem Joel de dono prophétisé mulieribus communicaudoenunliavit, munus docendi non probal:aliud est enim ex Spiritus sancli inspiratione enuntiare futura, quod Maris, Matri Domini, aliisque contigit : aliud auctoritate tradere fidei veritates, vel sacra obire munia.

28G. *Obj.* 5. In ipsa ad Corinthios epistola , in qua fœminæ loquaces reprehenduntur, traduntur regulæ quibus dirigantur mulieres publice prædicantcs el orantes : ergo a mente Apostoli alienum fuit iis velare publicum verbi ministerium.

287. *Resp.* Quæ tradit Paulus de coma colenda, el develo capitis adhibendo, non spectant prædicationis vel orationis munus, sed cœlus publicos, iii quibus quomodo mulieres se gerere

It) I Cor. xiv. 5I.(«)I- Tini· "·<'·
(ajF.ph. v.«.] ■ ·leVe'· •'rg-c· ""·
)s; Ilær. I»». «U »<· "■ de s•"rd·
(7) To reprove tbe incon»idcraic and talkative «omen among the Corinthians, nbo troubled tho church ofCbnsI with their unprofitable question».· Barclay, Apology .prop x.S. ¾..
(>) Aci. ii. 17.

dcbcnnt, el qua ralione induendæ, docet. De publico munere ab iis exercendo ne verbuni quidem.

288. *Obj.* 4. Paulus mulierem laudat quæ una cum ipso laboravit in Evangelio : « Salutato Persidem charissimam, qux mullum laboravit in Domino, v\ * Adjuvo illas quæ mecum laboraverunt in Evangelio. »·

289. *Resp.* Laborant utiliter mulieres quando piis vacant operibus quæ in utilitatem Evangclii cedunt. Plurimae egregiam præsiiieruni operam hac cx pario, quas debitis ornavit laudibus Paulus, quin sacrum aliquod munus iis attribueret.

290. *Obj.* S. Experientia constat plurimos mulierum ministerio ad Deum conversos, quod indubium facit hoc Deo gratum.3

291. *Resp.* Nulla experientia valet contra manifestum Pauli vetitum, tota suffragante antiquitate Christiana. Suo spiritu falluntur qui specie quadam se duci patiuntur.

CAPUT XIV.

DE ORDINATIONIS EFFECTIBUS.

292. Vindicato sacro cœlibatu,quæ de Ordine diximus summatim repetere juvat, antequam tractatum claudamus. Sacra ordinationis effectus ex disceptatis colliguntur.Imprimis, Xa|>«rM» tribuitur, *donum* scilicet quo potestas ad sacra obeunda munia datur, cl anima lit Deo acceptior. Hinc precatur Episcopus juxta Euchologium Græcum : « quem libi presbyteri gradum subire complacuit, dono sancti tui Spiritus adimple. ■ Juxta Pontificale Romanum dicit : « Super hos famulos tuos benedictionem sancti Spiritus el graliæ sacerdotalis infunde virtutem. » Verba autem Apostoli interpretatur S. Joannes Chrysostomus: · Gratiam quam accepisti ad Ecclcsiæ institutionem , el ad omne religionis obsequium, quippe hanc vel excitare, vel exiinguere in nobis est. » * Hinc S. Thomas Aquinas adnotat : « Ad idoneam cxcculionem Ordinum non sufficil bonitas qualiscumque, sed requiritur bonitas excellens: ul sicul illi qui Ordinem suscipiunt, super plebem constituuntur gradu Ordinis , ita et superiores sint merito sanctitatis : et ideo præexigilur gratia, quæ sufficiebat ad hoc quod digne connumerarentur in plebe Christi : sed conferlur in ipsa susceptione Ordinis amplius gratiæ munus, per quod ad majora reddantur idonei. » ’

293. Characterem quoque imprimi ex eo colligi potest quod Apostolus charisma illud in Timotheo manere dicat. Equidem ex Augustino didicimus Baptismum et Ordinem ea ralione convenire, ul neuter penitus amitti possit. Hinc perpetua consuetudo Ecclcsiæ fuit nunquam iterare Ordines semel datos; ordinatos etiam ab haereticis ct schismaticis pœnilentes suscipere, absque nova ordinatione, quamvis aliquando ritus haud absimilis peragereturr, ut omnibus pateret Ecclcsiæ auctoritate eos in posterum sacra obilurosjnunia. Merilo igilurTridcnlini patres anathemate percusserunt eum qui dixerit ex sacerdote laicum fieri posse; id enim perpetuo Chrisli sacerdotio, quod ordinatione communicatur, cl constanti Ecclcsiæ traditioni ct fidei repugnat. Dat potestatem et gratiam ad singulos ministerii actus; sed oportet eam haud negligcrc. Suscitanda est oratione et

(<) Rom. ivi. it.

(i) Pbil. iv.S.

(5) · It hath been observed ,Iliat God hath effectually , in Ibis day, converted *many souls* by tbe *ministry ofwomen ;* and by them also comforted the souls of his children ; which manifest experience puts the thing beyond all controversy.» Barclay's Apology , Prop. x. § xxvii.

‖ Hom. I. in Tim.

(6) In Suppl. qu. S3, art. I , in c. in reap, ad S.

pietatis exercitiis, quum vigiles nosju-beat esse Deus.

901. Hi effectus tribuuntur episcopatui, sacerdotio, et diaconatui, quum unicuique Sacramenti ratio videatur competere. Minores Ordines ct subdiaconalus eosdem habere effectus censentur ab iis theologis, qui ca sacramenta censent. Cæleri existimant gratiam in iis suscipiendis datam, totam pendere ex Ecclcsiæ precibus, el pia suscipientium voluntate: nullum porro imprimi characterem, ideoque posse absque culpa eum ad saeculum redire, qui minores lanium Ordines susceperit; non item subdiaconum : jam enim lege cœlibatus et perpetui ministerii tenetur, prout monet Pontificale.

295. Onera Ordinibus inferioribus et lonsuræ annexa nulla sunt; habitum tamen ecclesiasticum , talarem scilicet vestem, el tonsuram deferre debent, qui privilegiis clericorum frui velint. Sic indutos canones jubent subdiaconos ct majores omnes clericos incedere ,· et divinum quotidie recitare Ofllcium, ' cl illibatam servare castitatem. Quum lex irrita declarans hujusmodi matrimonia a Summis Pontificibus lata et pluribus in Conciliis œcumenieis probata sit, — Concilio scilicet primo el secundo Lateranensi anno 1123' et anno 1139 — , liquet Concilium Tridentinum optimo jure anathemate per cussisse eum qui dicerei ea valere . non obstante lege ecclesiastica. Equidem constat ex Christi verbis rata fore in cœlis quæ Ecclesia in terris solvit el ligat, ideoque nullius prorsus vis sunt qæu, ejus legibus spretis, attentantur. Obedientiam et reverentiam etiam sancte pollicetur sacerdos Episcopo, quæ in munere adimplendo juxta Ecclcsiæ sanctiones, et in mandatis eum in finem directis excipiendis el exequendis praecipue exercenda est Hæc de Ordine sacro breviter dixisse sufficiat·

(I) Cone. Trid. Sess. liv. cap. vi. de Helii) Iunoc. Ili. in Cone. Lat.

(S) Cone. Lat. I. can. ixi. apud l.abb. 1.1. p ββι».
(4, Lal. it. can. vii.tb. p 10-».

TRACTATUS XVIII

DE MATRIMONIO.

caput i.

DE HONESTATE MATRIMONII.

I. Matrimonium diclum videtur quasi matris munium, quia eo dirigitur ut proles pariatur el alatur. Ipse matrimonii *contractus* definitur, contractus legitimus virum inter et fœtninam, quo sibi invicem suorum corporum dominium perpetuum tradunt in usum conjugii. *Status* matrimonii, seu conjugum conditio, dicitur in Catechismo Romano • viri et mulieris maritalis conjunctio, inter legitimas personas, individuam vilæ consuetudinem retinens. »

2. Veteres quamplurimi hæretici nuptias prorsus damnarunt, Saturninus scilicet, Marcion, Talianus, Encratitæ, Eustathiani, Manichaei, quorum propago in Albigcnsibus visa est. Anna Lee, nata in oppido *Manchester*, de qua antea verba fecimus, contra *carnem* veluli totius mali *radicem* anno 1770 testimonium publice tulit, omne viri el mulieris commercium reprobans. In American), postquam *ex ergastulo, in quo* veluti amens detenta erat, dimissa fuisset, anno 1774 pervenit, ex quo secta in varias diffusa plagas oppida habet, vel aedificia perampla oppidorum adinstar, in provinciis Ohiensi, Kentuckiensi. et alibi. Homines mulieresque in eadem domo vivunt, sed cellulis separatis, et se ab omni carnis voluptate abhorrere vehementer profitentur. Hi nuptias profanas æslimanl, turpitudinisque velamen :! in eo constituentes originis peccatum quod Heva Adae *exp*etierit consortium maritum.' Pestem idcirco in Manichæorum variis propaginibus toties recisam , iterum exscindere opus est.

Propositio.

Matrimonium est de se licitum et honestum.

(**l**)· How then ia **it**, that the fallen posterity of Adsm have under the sacred pretest of a command or ordinance of fiod, pretended to solemnito that which in itselfis profane, and lo sanctify that andean thing . out of which they have proved to a demonstration that they can hung nothing clean *t* » The Testimony ol Christ's second appearing p. I. ch. iv. ɳ. *Λ1. Che myittry ofiniquity.*

(») The Tcstimon of Christ's second appearing, ch. iii. n. tv.

3. *Probatur* f. *ex Scripturis*. « Dixil esse, ♈ « Adam non est seductus; mu-quoque Dominus Dons : Non est bonum lier autem seducta in prævaricationfr esse hominem solum : faciamus ei ad- fuit. Salvabitur autem per liliorum ge-jutorium simlio sibi. ▮ « Dixilque Adam nerationem, si perm inserit in fido, et . . . relinquet homo patrem suum, dilectione, et sanctificatione, cum so-el matrem , et adhærcbil uxori suæ: ot brietate. » ’ « Honorabile conniihiuni erunt duo in carne una. » ' « Masculum in omnibus, et thorns immaculatus. »· et fœminain creavit cos. Benedixitque Christus refe-tur nuptiis adsistens, illis Deus, ot ait : Crescito, el multipli- miraculum , aqua in vinum mutata, camini, ot replete terram. ▮ *Geneseos patrasse. ·

verbis paulo ante citatis a Christo re- 4. *Probatur* 2. *Conciliorum authori-latis, ita concludit* : « itaque jam non *tate*. Gangrense sæculo IV. contra Eu-sunt duo, sed una caro Quod ergo stalhium : « Si quis vituperat nuptias, Deus conjunxit, homo non separet. »§ et dormientem cum viro suo fidelem « Propicr fornicationem autem unus- ac religiosam detestatur, aut culpabi-quisque suam uxorem habeat, et una- lem aestimat, velu! quæ in regnum Dei quaeque suum virum habeat. Uxori vir introire non possit ; anathema sil. · debitum reddat : similiter autem ct • Si quis vel virginitatem, vel conti-uxor viro. . . . Nolite fraudare in- nentiam professus, tamquam abomi-vicem , nisi forte ex consensu ad tem- nabiles nuptias judicat, ct non propter pus, ul vacetis orationi : et iterum re- hoc solum, quod continentiae ct virgi-vertimini in idipsum.....Quod nitatis bonum sit, sanctumque propo-sinon se continent, nubant. Melius est situm ; anathema sit » « Si qua mulier enim nubere, quam uri. Iis autem , qui virum proprium relinqueris , discedere matrimonio juncti sunt, praecipio non voluerit, nuptias cxsccrans ; anathema ego, sed Dominus, uxorem a viro non sit.»10 Toletanum I. anno 400. : « Si quis discedere. ... Si autem acceperis uxo- dixerit, vel crediderit, conjugia homi-rem, non peccasti. Et si nupserit virgo, num , quæ secundum legem divinam non peccavit. ... Si quis autem tur- licita habentur, execrabilia esse; ana-pem se videri,existimat super virgine thema sit. » “ Bracarense I. anno 561.: sua, quod sit superadulta, ct ita oportet *i*' Si quis conjugia humana damnat, el fieri : quod vult faciat; non peccat, si procreationem nascentium perhorre-nubat.... Igitur et qui matrimonio jun- scit, sicuti Manichieus cl Priscillianus git virginem suam, bene facit : el qui dixerunt ; anathema sil. » 11 Patrum non jungit, melius facit. ♮ Spiritus au- testimonia referre supervacaneum vi-tem manifeste dicit, quia in novissimis detur. temporibus discedent quidam a fide , attendentes spiritibus erroris, et do- *Objectiones solvuntur.*

ctrinis daemoniorum, in hypocrisi lo- 5. *Obj.* 1. Apostolus ail : « Bonum quentium mendacium , et cauteriatam esi homini mulierem non tangere. »11 habentium suam conscientiam , prohi- Quum autem conjugibus permittere bentium nubere. »§ « Volo ergo juniores videatur carnis commercium, id sc nubere, filios procreare, matres familias profitetur facere «secundum indulgen-tiam; » ‡ scilicet cum nosset cos fla-

ti; Gtn. ii. 18. ss.

i») Ibidem i. M. |J) Malt. iii. c.

(8)1 Cor. vii.I. (S) I Tint. iv. I.

(6) Ibidem v. ii. 'j; Ibid. ii. u.

(8) Ileb. iiii. I.

in) Joan. ii. (10) Can. i. ii. xiv.

(11) Can. xvi. (12) Can.ii.

(IS) I. Cor. vii. I. (Ii) Ibidem v. C.

prare libidine, censuil imam præpluribus uxorem illis permittendam. '

«. *Resp.* Apostolus præstantiam virginei status praedicat, sed conjugium probat, et ejus jura inculcat, adeo ut conjuges doceat teneri ad sibi invicem officia præslanda, voluti stricta lege debita. Quod autem indulgentiam vocat hanc quam tradit disciplinam, respicit conjugii officium, quod non imperatur a Deo, sed voluti indulgclur; liberum enim est conjugibus ex mutuo consensu ab co abstinere. Non igitur censendus est Apostolus tantum tolerare unius conjugis societatem maritam , sed sancire; quod utique non contigisset si de re mala ageretur.

7. *Obj.* 2. Apostolus minatur conjugibus carnis ærumnas, libidinis scilicet ignes, ut eos a conjugio deterreat.

8. *Resp.* Monet quidem conjuges plurima secum trahere incommoda, onera, el pericula id vitæ genus ; sed nihil dicit quod peccatum necessario ei inhærere significet. Non autem damnanda est vitæ ratio, quæ per se innocua, aliquod habet discriminis vel incommodi.

9. *Obj.* 3. « Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt.»1 Igitur matrimonii usus tantum tolerabatur, donec possent induci homines ad crucem suam amplectendam.

10. *Resp.* Ii in carne intelligunlur esse, qui suis cupiditatibus se totos dedunt; non item qui eas coercent intra justi matrimonii limites. Ideo Apostolus universos fideles alloquens, qui plerique vitam ducebant maritam, dixil : » Vos autem in carne non estis, sed in Spiritu , si tamen Spiritus Dei habitat in vobis. »3 Quæ monita dat conjugibus, ne fraudent se mutuo, et ul iterum revertantur in idipsum, si ad tempus ex consensu vacaverint orationi, ostendunt haud agi de re quam dissimulabat, fced quam omnino probavit.

11 *Obj.* 4. Res uxoria homines a cœlesti regno detinuisse refertur ; ea ■enim fuit cujusdam excusatio : « Uxorem duxi, el ideo non possum tvenire.»

12. *Resp* Plurima quæ licent sæpius sunt occasiones salutis officia negligendi : quæ tamen non ideo sunt improbanda ; sed cavendum ne ita iis inhærcamus, ul quod unice necessarium est haud impleatur Equidem inter excusationes recensentur boum et vili® emptio, quam tamen nemo facile dixerit lege divina vetitam.

15. *Obj.* 5. Patres nuptias damnant. Tertullianus explicans locum Apostoli . « Melius est nubere, quam uri, · dicit; « Sic accipiendum est, quomodo melius est uno oculo, quam duobus carere : si tamen a comparatione discedas, non erit melius unum oculum habere, quia nec bonum.»5 Siricius matrimonium vocat « pollutiones. » · S. Hieronymus · Si bonum est mulierem non tangere, malum est ergo tangere. Nihil enim bono contrarium est, nisi malum. Si autem malum est, et ignoscitur, ideo conceditur, ne malo quid deterius liai. »7

14. *Resp.* Tertullianus, jam Montanisla, secundas nuptias eo loci damnat: prima autem foedera semper tuitus est. Siricius « pollutiones » vocat illicitas eorum conjunctiones, qui vinculo continenti® antea erant devincti ; sacerdotum , monachorum, vel laicorum qui publicam egerant poenitentiam. S. Hieronymus « mali » vocabulum mitiori sensu adhibet, ut indicetærumnasquæ ex matrimonio facile oriuntur; qunin enim dixisset :« Tantum est igitur inter nuptias el virginitatem, quantum inter

(1) Testimony of Christ's second appearing , p. 11, ch. iv. n. 12.
(2) Horn. nii. 8. (S) Ibidem 9.
(4) Luc. xiv. 10. (J) *I., de* exhort, casi. c. iv.
(6) Ep. ad Ilirorrium Tarncon.
(7j *L. I. e.* iv. adv. Jovin.

non peccare el benefhccre, ••subjunxit: - imo. ul levins dicam, quantum inter bonum cl melius. » Quantum ahhorrnc- rii ab errore damnantium nuptias, liquet ex iis quæ præfatus est : « Neque vero nosMarcionis cl Manichaei dogma sociantes, nuptiis detrahimus, nec Ta- tiani principis Encratitarum errore de- cepti, omnem coitum spurcum puta- mus : qui non solum nuptias, sed et cibos quoque, quos Deus creavit ad utendum, damnat cl reprobat. . . . Non ignoramus honorabiles nuptias, cl thorum immaculatum.Legimus primam Dei sententiam : « Crescite, el mul- » tiplicamini, et repleto terram : » sed ita nuptias recipimus, ut virginitatem, quæ de nuptiis nascitur, præfcramus. » El postea : « Nunc autem cum haere- ticorum sit damnare conjugia, el Dei spernere conditionem , quicquid de laude dixerit nuptiarum, libenter au- dimus. Ecclesia enim matrimonia non damnat, sed subjicit : nec abjicit, sed dispensat. «

15. *Obj.* 0. Nuptiale commercium non potest esse absque libidine, quæ peccandi est proxima occasio : imo et peccati originalis transmittendi causa. Præterca pudet conjugatos operis con- jugalis , ulpote turpis.

16. *Resp.* In praesenti rerum condi- tione libido quidem in operenuptiarum adest, quæ tamen peccatum non est intra limites legitimi commercii ad ge- nus hominum propagandum. Nec inde orilur proxima peccandi occasio ; quam- vis enim contingere possit conjuges libidini indulgentes peccare, levius, vel gravius, id tamen suae voluntati et infirmitati tribuendum est : possunt enim, Deo adjutore, ita nuptiis frui, ut ne levem culpam admittant. Trans- mittitur peccatum originis ad prolem, non ob conjugii opus, sed ob Adæ prævaricationem, quæ causa est cur omnes homines ea labe inficiantur: " Carnalis concupiscentiae malum, » inquit Augustinus , « propter quod ho- mo qui per illam nascitur, trahit ori- ginale peccatum , discernamus a boni- tate nuptiarum. Hæc enim, quæ ab im- pudentibus impudenter laudatur, pu- denda concupiscentia nulla esset, nisi homo ante pcccassel ; nuptiæ vero es- sent , etiamsi nemo peccasset. » Pudet conjuges ob vehementem quam in actu conjugali experiuntur libidinem , quæ peccatum originis secuta est, sicut pu- duit Adam el Evam, se visis : nec ta- men aliquid de se turpe in homine a Deo condito, nec in opere conjugii, quod Deus instituit et sanxit, suspicari fas est.

CAPUT II.

bfc SACRAMENTO.

17. Lutherus nuptias licere docuit, sed Sacramenti naturam et dignitatem habere negavit. 1 Calvinus de Sacra- mentis agens , dicit: « Postremum est Matrimonium, quod ut a Deo institu- tum fatentur omnes , ita pro Sacra- mento datum nemo usque ad Gregorii tempora viderat, n « Hæc communis est apud novatores ratio sentiendi. Catho- lica e contra fides docet illud esse vere el proprie Sacramentum novæ Le- gis : < Si quis dixerit, Matrimonium non esse vere et proprie unum ex se- ptem legis Evangelicæ Sacramentis a Christo Domino institutum , sed ab ho- minibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre ; anathema sil. »s

Propositio.

Matrimonium est vere et proprie no- vae Legis Sacramentum a Christo insti- tutum.

(I) L. do capi. Babjl.
(i; Inti. I. iv- c. xix.n. 31.
(3) Sces.xxiv. ‹an. i.

tS. Probatur 1. *ex Scripturis.* Apostolus verba quæ protulit Adam, visa Eva, recital: « Propter hoc relinquet homo palrem ct matrem, el adhaerebit uxori suæ , et erunt duo in carne una η Deinde subjungit : « Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo et in Ecclesia. » ↑ ri rtvra *Ύxiy* *I«r>* *',* *Γ* *ΐ*)· «ir Xpiffrer *mi* Sir ri» Ιηλχτιμ». Illud quod inter conjuges intercedit vinculum, arcanum est plenumsacra significatione, quatenus ad Christum cl Ecclesiam refertur; homo enim parentes deserit, ul mulieri conjungatur, qui nexus exhibet ardissimam Christi cum Ecclesia conjunctionem j hæc enim,veluti mulier extraυea, assumpta csl in Filii æterni, hominis facti, consortium. Conjugium igilur ab inilio fuit res mysterio plena, quæ imago quædam erat conjunctionis Christum inter et Ecclesiam olim secuturæ. Quatenus existit in Ecclesia, fidelibus fcedus illud ineuntibus, est res sacra, quæ mysterium jam impletum celebrat, munia conjugum Christi et Ecclesiæ exemplis commendat, et gratiam procul dubio conferi qua possint obiri.

19. *Probatur* 2. *ex Patribus.* Tertullianus : ■ Unde sufficiam ad enarrandam felicitatem ejus Matrimonii ,quod Ecclesia conciliat, et confirmat oblatio, et obsignat benedictio , Angeli renuntiant, Paler ratum habet? » ■

20. Clemens Alexandrinus : ■ Matrimonium aliquid sacrum est, el divinum-. »5

21. S. Ambrosius : «Cognoscimus praesulem, custodemque conjugii esse Deum, qui non patiatur alienum torum pollui. Quisic egerit, peccat in Deum, cujus legem violat, gratiam solvit : el ideo quia in Deum peccat, Sacramenti coelestis amittit consortium. » '

22. 8. Chrysostomus : « Sacramentum sunt nupti», et imago dilectionis Christi, quam erga Ecclesiam declara vit. » *

25. S. Augustinus ; · In civitate Dei nostri, in monte sancio ejus, hoc csl in Ecclesia , ubi nuptiarum non solum vinculum, verum etiam Sacramentum ita commendatur, ut non liceat viro uxorem suam alteri ira lere. » · El « In nosiraiiim quippe nuptiis plus valet sanctitas Sacramenti, quam fœcunditas uteri. » 7 Et : « Donum igilur nuptiarum per omnes gentes atque omnes homines in causa generandi est, et in fide castitatis : quod autem ad populum Dei perlinet, etiam in sanctilate Sacramenti. » ·

34. *Probatur* 3. *ex Græcorum et Orientalium omnium sectarum consensu.* Ex eorum Eucbologiis aliisque plurimis documentis constat eos agnoscere Matrimonium tamquam verum Sacramentum. Vide sæpius citatam Jeremix Constanlinopolilani Responsionem ad Theologos Wurtembergenses. In Synodo Constantinopolilana anno 1617 Grxui recensent cum exteris Sacramentis : « honorabiles nuptias, ťua omnia , ul Sacramenta el divinam gratiam conferentia, antiqua nobis traditio reliquit. » '

Objectiones solvuntur.

25. *Obj.* I. Matrimonium res est mere naturalis, quam ad Sacramenti dignitatem a Christo eveciam fuisse nullo Scriplur» testimonio, vel anliquæ Ecclesiæ certo documeulo constat.

26. *Resp.* Plura sunt Scriptune testimonia qux suadent Christum gratia sua fœdus matrimoniale sanxisse et

(IjEpli. ».31.
(i) L. ii. od uior.c. ull.
(J) Strain. I. iii.
‖ L. I de Abraham c. vii.
(5; Uom. Iii. ia Gea.
(β) L. de fide ei operibux *t.* vii.
(IJ L. de bono conjug. c. xriii.
(«J Ibid. c. uir. (», Ari. i».

snnclilicasso. Adslllit ipse nuptiis : vinculum conjugii nulla ratione solvendum decrevit, illud divinitus impostum declarans : « Quod Deus conjunxit, homo non separet. » Apostolus de Matrimonio tamquam de sanctissimo *hydere*, cl symbolo disserit. Cæterum etsi hæc invicta non habeantur argumenta, plurima quæ laudavimus Patrum veterum testimonio , el perpetua (Ides ct consuetudo Latinorum pariter el Græcorum, probant Christiana sub lege Matrimonium esse verum Sacramentum.

27 *Obj.* 2. Ad matrimonium pertinent plura , quæ ad Sacramentum pertinere pudet dicere.

28. *Resp.* Officia quæ ex matrimonio jam inito derivantur, juxta sancta Dei instituta nullam turpitudinem continent : ipsum autem matrimonium constat mutuo ulriusque contrahentis consensu, quo rite praestito conficitur Sacramentum : « non enim defloratio virgnilatis facit conjugium, sed pactio conjugalis, » ut tradit Ambrosius. ↑

29. *Obj.* 3 Nullum est symbolum in matrimonio a Christo institutum, quum conjugium ab exordio mundi extiterit.

30. *Resp.* Ipsum fœdus nuptiarum exlilit quidem ab exordio mundi, fuit-<|ue typus conjunctionis Christi cum Ecclesia : sed mystica ejus significatio non fuit, nisi Christo adveniente, solemniter et perspicuo explicata Hinc illud Christus instituisse recle dicitur, ob significationem ct gratiam ei tribulam. Exlilit juxta plerosque iris ante diluvium : non tamen innotuit tamquam signum ftederis quod Deus postea cum hominibus iniit : quapropter de ea tamquam de re nova loquitur Deus : « Arcum meum ponam in nubibus coeli, et erit signum foederis inter me, et inter terram.» ’

51. *Obj.* 4. De tempore quo Christus Matrimonium inter Sacramenta recensuit non constat: do materia, forma, el ministro disputant vehementer theologi Ergo nihil certum de sacramcntali ejus dignitate asseri potest.

52. *Resp.* Mirum non est varias his dc rebus ortas esse controversias, quum tamen de sacramentel) dignitate matrimonii unanimis sit theologorum omnium tum veterum tum rccentiorum consensio. Ob ritus qui in Sacramentis administrandis semper adhibebantur, difficultates nonnullae orlæ sunt, quum quidam ritus nonnullis viderentur ad essentiam perlinere, aliis ad solemnitalem. Sic semper exploratum esi in Ecclesia Matrimonium esse Sacramentum , ct necessario exigere liberum contrahentium consensum : utrum autem consensus ille *ex necessitate Sacramenti* debeat coram sacerdote præslari disputatur, omnibus falentibus valere matrimoniale fœdus eo absente initum. Ab initio Ecclesiæ matrimonii sanctitas effecit ul coram sacerdote celebraretur: quæ consuetudo vim legis habuit; sed quum ethnicorum foedera matrimonialia vim naturalis contractus habere in comperto esset, ea saltem vis inesse agnosccbalur in fidelium conjugiis, absente sacerdote, contradis : utrum autem sacramcnlalis dignitas iis etiam inesset, dubitatio aliquos incessit.

35. *Obj.* 5. Si matrimonium agnitum fuisset tamquam Sacramentum , nefas fuisset illud clam contrahere, solis partibus præsentibus ; quæ tamen disciplina ante Concilium Tridentinum adeo viguit, ut jure Canonico copula *poslSponsalia de futuro* matrimonii vim obtinuerit. Frœierea penes Ecclesiam non est Sacramentorum substantiam mutare : ipsa tamen in Concilio Tridentino irritum declaravit matrimonialem' consensum absente parocho præslitum, quamvis antea valeret.

34. *Resp.* « Tametsi dubitandum non

ti; I,. de insl. Virg. *c.* Viii.

(s; Gen. ix. <3.

est clandestina matrimonia , libero contrahentium consensu facta , rata et veraessemairimonia,(|uamdiu Ecclesiâ ea irrita non fecit - - - - nihilominus S. Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper detestata est ct prohibuit.»» Ita Tridentini ꝑatres. Jus igitur Canonicum copulam instar matrimonii habuit, quando praecesserat solemnis matrimonii promissio, quia consensus parlium in matrimonium præsumebalur. Mala tamen quæ ex occultis conjugiis persaepe oriebantur patribus Tridentinis extilcrunl occasio statuendi nullos in posterum habendos esse contraclus matrimoniales, quibus parochus, vel alius sacerdos dc ejus,seu Ordinarii, licentia , cum duobus vel tribus testibus non adesset, ubicumque scilicet decretum hoc promulgatum fuisset. Manet immutata Sacramenti natura , contractus scilicet legitimus: sed Tridenlina sanctione lit ul contracius ille non existai ob legem eum irrilantem, quando conditiones indicatæ servalæ non sunt.

33. *Obj.* 6. Matrimonium virginitati præstaret , si Sacramentum foret: et Ordini etiam maxime conveniret.

36. *Resp.* Gratia et sacra significatio quæ matrimoniali fœderi adnectunlur, non efficiunt ul illud virginitati praestet, quum hæc animum liberiorem ad Deo vacandum semper relinquat, matrimonium turba solicitudinum sequente, Hæc etiam demonstrant illud parum convenire clericorum majorum conditioni, qui lotos Deo deditos se exhibere debent.

CAPUT III.

DE SACRAMENT! r at io n e.

57. « Communissima cl fere unanimis fuit theologorum sententia, ante Melchiorem Canum , qui scripsit anno 1362, Sacramentum Matrimonii non alium habere ministrum, quam ipsos contrahentes. ꝺ Ila leslalur Josephus Carrière, doctissimus theologus, qui nuperrime hanc materiam ꝑertractavit. Hujus senlenliæ, quæ el nostra est, ratio præcipua videtur esse , quod contractus matrimonialis, qualis ab initio exlilit, sit ipsum Sacramentum novæ Legis ; nec enim Christus noscitur aliquid in eo immutasse, sed primariam ejus naturam, duorum scilicet individuam societatem, revocavit, vim ejus inviolabilem declaravit, et sua sanctiouesanctitatem etgratiam conjugum fidelium fœderi indidit. Pro ratione igitur contractus, ipsi qui suam sibi invicem fidem oppignerant, ministri viflenlurSacramenti. Hæc sententia sua simplicitatecommendatur, el quum per annos saltem quadringentos in scholis obtinuisse noscatur, ab ea vix recodendum putamus. Rationes in utramque pariem agilare noslri instituti non est, quas apud Benedictum XIV.? Sardagnani,4 vel ipsum Carrière,5 expositas {videre quis poterii.

58. Constat quidem ex omnium consensioue sacerdotis præsentiam et nupliarum celebrationem, juxta ritum ecclesiasticum, requiri ex consuetudine quæ in ipsa sanctitate Sacramenti iunilitur: et graviter peccare contrahentes, qui, sprelo sacerdotis ministerio, contrahunt, remotis arbitris, vel coram præcone hærelico, vel coram magistratu civili. Ministrum idcirco *solemnilalis* plures dicunt sacerdotem, qui tamen censent absque eo et contractum ei Sacramentum esse posse, in iis regionibus in quibus lex Tridenlina clandeslinum matrimonium declarans invali-

(I) Sess. ꝟv. crp. ». do Πɛſ".
(i) Do Matrimonio , opera Jos. Carrière, Setn.
8. Sulpitii Prcsbyl. Vic. Gen. Paris, anno 18Ì7.
(S.' De Synodo l. viii. c. sii. Iiii.
(4) De Mairim. arl. viii. Conlrov. i. qu. J. 4. B.
(5) De Mairim. vel. i. c. ii.

dum, non viget. Adversæ senlenlïæ patroni fatentur contractum existere posse solo contrahentium consensu, Sacramentum voro nequaquam absque sacerdotis opera : quam tamen distinctionem contractus a Sacramento in haptizalorum hominum nuptiis rejiciunt theologi contrarii, tamquam fundamento in traditione carentem, ct in tribunalibus Romanæ Ecclcsiæ, quæ mater ct magistra est omnium, nunquam receptam

59. Juxta sententiarum de ministro varietatem, variae etiam de materia el forma circumferuntur opiniones. Qui nobiscum contractum esse ipsum Sacramentum censent, *materiam* circa quam versatur, esse corpora contrahentium in usum conjugii tenent, *formam* vero consensum quo sibi invicem tradunt dominium in sua corpora. * Causa efficiens matrimonii, » inquit Eugenius in decreto pro Armenis, «regulariter est mutuus consensus per verba de praesenti expressus. » Qui sacerdotem ministrum statuunt,contractum materiam Sacramenti censent, verba sacerdotis quibus cum firmat ct sancit, vocant formam. Medio sæculo proxime elapso prodiit nOva opinio, Le Ridant advocato Parisiensi fautore, qua contractus omnino a Sacramento distinguitur, hocque lotum constare dicitur rilu sacro, manuum quadam impositione, (quæ tamen revera non iit) el benedictionis verbis. Eam vocat doctissimus Gerdii « monstruosum, hæreticale, oppositum doclrinæ constanti Ecclesiæ Christi, quam hausit ex Scriptura, el Patrum traditione, el inquam communi consensu conspirant omnes scholæ Catholicæ , quamvis in quibusdam jlissenlienles circa materiam, formam, et ministrum Sacramenti. »1 At enim inducere nobis animum non possumus, iis asseniiri theologis, qui formam in verbis ministri reponunt ; constat enim quæ nunc plerumque usurpantur verba : « Ego conjungo vos etc ; » non ubique obtinere, nec ante quingentos annos in usu fuisse ; el magnam morum varietatem in benedictionis sacerdotalis rilu apud Ecclesias antiquitus extitisse , quam nec penitus sublatam voluerunt patres Tridentini, libertate verba usurpandi pro provinciarum more relicta : « Parochus, viro el muliere interrogatis, ct eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat :« Ego » vos in Matrimonium conjungo , in » nomine Patris, el Filii, et Spiritus » Sancti : » vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque provincial ritum. n ' Tanta varietas et arbitrium adeo liberum in forma Sacramenti a Christo statuta vix potest admitti. Nobis igitur persuasum csl consensum contrahendum, sive verbis, sive nutibus significatum , formæ habere rationem pro natura contractus, quam immular lam Christus reliquit.

40. Ex sententia de discrimine contractus a Sacramento contigit ul quidam, theologi censerent licere contractum iis permittere ineundum qui graliæ Sacramenti suscipiendænon forent idonei : quod consilium novorum placitorum patronis plurimis arrisit. Cæierum labili nititur fundamento, el universalis Ecclesiæ consuetudini adversatur, quam negligere cuicumque haud licet. Merito igitur docet Carrière præ laudalus non licere Sacramentum Matrimonii sejungere a contractu : quod quidem, nostra sententia, lieri nequit.

41. De matrimoniis infidelium , quo nomine censentur omnes qui baptizati non sunt, constat ea contractus esse, sed haud Sacramenta : nec enim ante Baptismum Sacramentum ullum recipi potest. Si dispensatione disparis cultus impetrata, baptizatus cum infideli cou-

01 Del Mat p.*1* ,.o|iei. t. iv. p. 85.

(i) De Mal. p. t. c. iii. § iii· p· 07.

trahat, qoærunt theologi, iitrum contractus vel Sacramentum habendum sil : qua in re discordes sunt sentenliæ. Sanchez negat, quia matrimonium non potest Sacramenti rationem habere in infideli, ideoque nec in fideli potest, quum unum numero sit in utroque conjuge Sacramentum. De catholici cum haeretico conjugio sentimus illud Sacramenti habere rationem ; imo de ipsorum haereticorum conjugiis, quamvis hi plerumque sacros ritus omittant, el non credant Sacramenti dignitatem nuptiis inesse. Cæterum ipse contractus baptizalorum hominum adest, quem Sacramentum esse credimus , lotam secuti vetustatem ; ideoque hæresim, sicut et peccatum quodcumque, obicem graliæ esse falemur, sed quo non ipsa tollatur Sacramenti essentia. Quod ad intentionis defectum perlinet ex errore de Sacramenti natura, opinamur in voluntate contrahendi matrimonium reperiri implicitam intentionem conficiendi Sacramentum, quam tollere nequit ipsa contraria voluntas , quum errore nitatur.

CAPUT IV.

DE CONSENSU.

42. Ad matrimonium contrahendum consensus verus et mutuus requiritur, quo scilicel contrahentes sibi invicem suorum corporum dominium tradunt. Si verbis fingatur consensus ex alterutra parte, matrimoniale fœdus non subsistit : quapropter quum homo quidam, ad inducendam mulierem ad commercium carnale, eam alieno nomine desponsasscl dicendo : « Te Joannes desponsat; » fingens se vocari Joannem.eamque deinceps viliassel, animo tamen « eam non proposuit ducere in uxorem, nec unquam consensit In prædiclam personam, » irritum esse fœdus respondit Innocentius 111.:«non debet ex illo facto conjugium judicari, cum in eo nec substantia conjugalis contractus, nec forma contrahendi conjugium valeat inveniri : quoniam ex altera parte dolus solummodo affuit, el defuit omnino consensus, sine quo cætera nequeunt fœdus perficere conjugale. » ' Hominis tamen fictio non obstitisset, *t* cum praefatus vir prædiclam desponsaverit mulierem in propria persona ; » unde in foro externo " videtur forte pro conjugio prxsomendum. » Id exploratum apud omnes esse debet, eum qui consensus fictione mulierem decepit, et vitiavit, debere damnum illatum reparare,quod sæpe exigit ul verus consensus postea præsletur. Nec in externo foro creditur asserentibus se animo non consensisse.1

43. « Matrimonium in veritate contrahitur per legitimum viri el mulieris consensum : sed necessaria sunt, quantum ad Ecclesiam, verba consensum exprimentia de præsenti. Nam surdi el muli possunt contrahere matrimonium per consensum mutuum sine verbis.»5

44. Consensus debet esse liber ab omni metu gravi ad hoc injuste incusso : quum enim mulieres quædam assererent « se nunquam in illos veraciter consensisse, sed metu illato compulsas , verba protulisse consensus , licel animo dissentirent, » respondit Honorius III. : « Non stalim est audientia deneganda, sed de illato metu est cum diligentia inquirendum : et *ú talis inclus* inveniatur illatus, *qui potuit cadere in constantem virum*, erunt non immerito audiendæ. »1 Quilibet levis metus non tollit consensum.

45. Conditiones nullæ debent apponi consensui. Si tamen aliqua apponatur

(I) Cap. xxvi.de Spons.
(Ì) Ibidem cap. xxviii.
(S) ibidem cxp. ivr.
(4) Cap. da Spon

ηιι,ν tempus præterilum vol præscns respiciet ,el revera cxlel, valet contrarius, secus non valet. Si respiciat conditio tempus futurum , sed necessario eventura sil, valere censendum est matrimonium Si futurum contingens spectet , suspenditur consensus donec res evenerit. De conditionibus hæc traduntur in Jure Canonico : «Si conditiones contra substantiam conjugii inserantur, puta si alter dicat alteri : Contraho tecum si generationem prolis evites, vel donec inveniam alteram ditiorem ; aut si pro quæstu te adulterandam tradas; matrimonialis contractus, quantumcumque sil favorabilis, caret effectu : licet alite conditiones appositæ in matrimonio, si lurpes aut impossibiles fuerint, debeant propter ejus favorem pro non adjectis haberi. » '

4G. Consensus debet esse *perpetuus* ; ad substantiam quippe matrimonii perlinet, ul contrahentes eo vinculo ligentur, quoadusque uterque vixerit. Hinc nullum declaratum est matrimonium quorumdam in Transylvania Calvinistarum, qui errore ducti vinculum conjugate adulterio solvi, consensum sic enuntiabant: » Accipio te, et juro, quod non deseram, donec in honestate permanseris. « * Cæterum valet matrimonium, si hujusmodi conditio non fuerit apposita, etsi contrahentes eo errore sint irretiti quod solvi possit, adulterii causa, quia generalis intentio quam habent matrimonium contrahendi, prout sub nova Lege viget, errori particulari de divortio ob adulterium prævalel.s Ea propter valent matrimonia liæreticorum in hisce provinciis, quæ nullam habent hujusmodi conditionem adnexam : non valent autem pleraque foedera nuptialia mancipiorum, quæ saepe hac ratione ineuntur : « tecum vivam quamdiu heri nostri nos non separaverint ; » — « tibi maritus ero, quamdiu te recte gesseris. »

47. Consensus parentum expetendus est, si contracturi matrimonium minores sint viginli uno annis, cl ideo sub patria potestate. * Peccare lilios qui parentum voluntatem in re tanti momenti negligent, indubium est; sed constanter renuit Ecclesia tantam in parentibus agnoscere auctoritatem, ul consensus minorum libere præstilusnon valeat : sunt enim quoad conjugium suæ domini voluntatis * Nimia patria potestas, quæ apud veteres Romanos obtinuit, sapienti moderamine temperata est ab Ecclesia, quæ optime novit incommoda quæ secum Irahunt nupliæ immaturo consilio initæ, non esse æquiparanda morum corruplelæ quæ nuptiarum facultate denegata foveiur. Immerito carpit Calvinus aequissimas sanctiones, quas veluti iniquissimas traducit. « quales sunt, ■ inquit, « ut conjugia inter adolescenlulos , parentum injussu contracta, firma rataque maneant. » · Institit apud patres Tridentinos Minister regis Galliarum, ul hujusmodi nupliæ irritædeclararentur, cui tamen morem gerere detrectarunt. « Tametsi dubitandum non est clandestina matrimonia , libero contrahentium consensu facta , rata, el vera osse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit ; el proinde jure damnandi sint illi, ut cos S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant, quique falso afllrmant, matrimonia a tiliisfamilias sine consensu parentum contracta irrita esse,

(I) Cap. ull. de conditionibus.

(i) Videdtcr. 10 Maji 41B apud Bened. XIV. l. Iiii. c. iii. §. 0 de Syn. Diœces.

(3j Vide deer. S. Officii 1 Oct. tC80.

(4) Julia ilatulum to Geo. ii. cb. 33, quod in his regionibus usu comprobatur, ulcrqee major sit viginti uno annis nccesse est. Vide Kent's Commentaries «ol. ii. Lee. uvi. n. S. In slalu Delaware ætas octodecim annorum fœminam cons·ηsui idoneam facit. Vide an Act regulating Marriage 1839, Sect. 3.

(5) Inst. i. to. I'r. (6) Inst. I. iv. c. lix. 31.

Cl parentes ea rata, vel irrita facere posse : nihilominus S. Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper detestata est atque prohibuit. ◦ ' Postea Ludovicos XIII· edicto regio declaravit irrita esse in loto Galliarum regno quæcumqueattenlarcntur conjugia a filiisfamilias absque parentum consensu : sed clerus Gallicanus, pro sui muneris debito, redamans, explicationem seu mitigationem decreti obtinuit, qua declarabatur illud iiitelligendum de effectibus lanium civilibus. Jurisperiti tamen Gallici recentiores plcrique « docebant, sin vi legum, saltem vi jurisprudentia; constantis irrita esse ea matrimonia; » quibus assenliri ipsum qui id refert Carrière, ' miramur. Quod ad nos pertinet, leges Americana; vetant matrimonia minorum, absque consensu parentum, vel tulorum , gravibus plerumque pœnis sacris ministris qui ea celebraverint, intentatis, sed valent, vimque oblinent etiam in foro civili. ·

CAPIT V.

DE UNITATE MATRIMONII.

48. Unitas Matrimonii in eo sila est, quod fœdus hoc inter unum virum el unam tantum fœminam ineatur,adeo ul nulli viro liceat simul plures relinere uxores, nullique fœminæ plures simul habere maritos. Polyandria , seu plurium simul virorum consuetudo, repugnat perse matrimonii substanliæ : obstat enim prolis generationi, ideoque per se vetita habenda est. Polygamia simultanea, seu consortium plurium uxorum , quamvis a primaria nuptiarum institutione sil aliena, aliquando tamen licita habebatur. Primus qui duas noscitur duxisse uxores, Lantech,peccati merito aPatribus arguitur. « Primus Lantech maledicius et sanguinarius, » inquit Hieronymus, 'unam costam divisit in duas; el plantarium digamiæ protinus diluvii pœna subvertit. ⁵ Nicolaus I. docet « adulterii tlagi< lium, quod Lamcch omnium primus in duabus uxoribus perpetravit, nonnisi sanguine Christi abolitum extilisse. «⁵

49. Abraham ex Dei famulis primus noscitur duas duxisse uxores : Sare enim conjugi suadenti morem gessit,ad Agar ancillam ingressus, illud nonnisi Deo probante contigisse inferunt merito sacri interpretes, ex laudibus quibus Abraham cumulatur in sacris Scripturis, et ex mysterio quod conjugio illi duplici inesscdocel Apostolus. Hinc occasio orta est inquirendi utrum plurium uxorum consortium sit per se malum, vel a Deo antea prohibitum fuerit, vel nulla lege naturali vel divina olim velitum, malum jam habeatur ob Christi in nova Lege prohibitionem. De jure naturae primano el secundario etiam hac occasioue solet inquiri. Nobis videtur ex Adæ verbis, Christo ipso interprete, satis constare duorum consortium maritum ad primariam matrimonii institutionem referri, ideoquead jus naturale et divinum, ulpote natura.· admodum congruum, et a Deo sanctum. Cæterum non inter eas res illud reponimus, quæ nulla adjunctorum varietate possint speciem mulare: nam quamvis plurima secum trahat incommoda, tum quoad uxorum jura, tum quoad liliorum educationem , finis tamen primarius matrimonii potest obtineri, nempe ut procreentur lilii, ideoque, Dei vetito sublato, polygamia non

(l)Sess.xxiv. cap. i. de ref. Mal.

(ij Pe Mai. vol. i. p. «ii· 5· '· cap. iii p. 817.

(J) Kent's Commcritaries , vol. ii. Lee. xxvi. The consent *of* parents or guardians to the marriage of minors is not reipnsite loth· validity of the marriage. ·

(4) Ep. Ixxxr. I. iv. part. II. p. cue.

,8} Reap. ad consulta Ilulgarorum n. 31,

videtur per so mala, quamvis minus congrua nnltiræ ipsius institutis. Dc venia Ahniha» data certum non habemus documentum ; sed nemo facile subscribet Calvini sententia», cum cl qui ejus exemplum secuti sunt patriarchas, peccati arguentis. Dicendum igitur videtur divinam legem ea dc re per ea tempora relaxatam ; nec tamen licuisse uxores plures sibi adsciscere libidinis ifcslu, sed prolis procreandæ studio. « SulTlciendæ prolis causa , » inquit Augustinus, « erat uxorum plurium simul uni viro habendarum inculpabilis consuetudo. » ' Quod dicit Innocentius 111. : «Nec ulli unquam licuit insimul plures uxores habere, nisi cui fuit divina revelatione concessum ; » * non specialem unicuique dispensationem datam indicat, sed veniam utcumque concessam. Polygamiam jam apud Israelites vigentem legibus rexit el mitigavit Moyses, Dei mandata promulgans.5

50. Apud Christianos omnes in confesso est Christum revocasse matrimonium ad primarium institutum, adeo ut jam non liceat plures simul ducere vel habere uxores, sed contrahentes duo fœdere unico ligentur. Inter Lutheri portenta sermonum illud reperitur : « Ego sane fateor me non posse prohibere si quis plures velit uxores ducere , nec repugnat sacris litteris. » ♦ Re quidem vera ipse una cum Melanchtone, Bucero, aliisque inter novatores primipilis, Philippo Hassiæ landgravio, in remedium libidinis, ei conscienliæ quietem, induisit, ut, vivente adhuc legitima conjuge Christina, Margarelam de Saal, filiam Georgii Saxouiæ ducis, uxorem aliam sibi adsciscerel anno 1550, matrimonio tamen clam celebrato , « ne si palam id fiat, Evatigclii hostes exclament, Evangclicos similes esse Anabaptislis, qui simul plures duxerunt uxores : item Evangclicos eam sectari libertatem simul plures ducendi, quæ in Turcia in usu est.» Ha novi Evangelii vaferrimi præcones. Rem gestam probavit Bossuetius,1 Ernesto Hassiæ landgravio tabulas ex scrinio majorum suorum producente. '

51. Anabaptislas verbo cl exemplo commendasse polygamiam constat, quam tamen respuunt Baplislæ nostrates cum sectariis omnibus hodiernis. In turpissimo refellendo errore non est cur immoremur, ideoque quæ Christus Dominus protulit, recitasse sufficial: « Non legisiis, quia qui fecit hominem ab inilio, masculum cl fœminani fecit eos? El dixit : Propler hoc dimittet homo patrem et matrem, cl adhærebil uxori suæ, et erunt duo in came una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro. »7 Una duorum quum sit caro, tertii consortium non admittitur. Hinc consuetudo ct doctrina Christianorum semper claruit dc unitate matrimonii : quapropter Joannes VIII dicit : « Hoc eliam jubemus, ulnullus propriam relinquat uxorem , cl, illa vivente,alleram sibi sociare præsumat; nec liceat ei uno tempore duas habere uxores, uxorem et concubinam. »8 Nicolaus I. eliam docet : « Duas tempore uno habere uxores nec ipsa origo humanae conditionis admillil, ncclex Christianorum ulla permittit. « ' Quod de lege a Valentiniano lata, referenlc Socrate, dicitur, qua scilicet liceret duas habere uxores, fundamento carere censetur ab eruditis. Gregorii 11. etiam

(I) Gap. *(jaademus*, viii. de divortiis.
(-) L. iii.de docl. Christ, c. xii.
(3) Deut. xxi. <3. xiv. 5.
(4) An der Kaiuler Briick 14 Jan. 1524.
(.I) Hist. var. I. vi.
(6) · Dieu, pour confondre la moderne i permit qu'on la tirât des archives de la Hesse;et c'est une main protestante qui mit ainsi en lumière lo dèshonnuur de la secte.· Fie *de Luther,* par Audin , vol. 11. ch. xxviii.
(7) Nalt.xix. 4. (8)Ep. xcii. ad Airard.arch.Ausc.
(9) Resp. ad cons. Bulg. c. 51.

decretum objicitur, quo viro permittitur matrimonium inire, uxore jam oh infirmitatem non valente debitum redilere, suppositiinm nonnullis videtur; aliis censentibus agi de impotentia quæ nuptias antecessit. ' Quod Comes de filcichen, filiæ Sultani precibus liberatus e carcero, eam, grati animi ergo, secum duxerit, e bello crucesignatoriim redux, et, venia impetrata a Papa, eam habuerit conjugem , una cum priori quam domi reliquerat, prout in vita S Elisabeth narratur, fabellis censemus annumerandum. Erfurti monumentum in quo inter duas fceminas jacens exhibetur, potest de duabus, una post alteram , habitis intclligi. De tempore quo vixit non constat. Fidem Ecclesiæ do matrimonii unitate firmavit Concilium Tridentinum, anathemate lato in l.ulheri et Anabaptistarum errorem : • Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, et hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit. ⁵

o2. *Polygamia* successiva dicitur conjugium iteratum, priori soluto vinculo conjugis morte. Montanistæ contendebant secundas nuptias esse prorsus vetitas Christianis, easque veluti adulteria traducebant. Iis opposuerunt Ecclesiæ Patres Apostoli auctoritatem : • Mulier, si mortuus fuerit vir ejus, liberata est a lege viri, ut non sit adultera , si fuerit cum alio viro. »s De vidua loquens alias dicit : « Cui vult nubat, lanium irt Domino. ⁵ Et Timotheum de viduis alloquens, ait: «Volo juniores nubere. » Minus tamen probabantur nuptiae iteratae, quum in iis conjunctionis Chrisli cum Ecclesia, unius cum una, imago non sit perfecta, et animus ad voluptatem pronus prodatur. Hinc benedictione solemmori quæ datur in Missa pro Sponso et Sponsa , vidua iterum nubens non donatur Græci duriores sese erga iterum nubentes exhibuerunt. Sed quod liceant iteratæ nuptiæ apud omnes constat, quamvis a sæculo decimo quartas nuptias habeant irritas. * Quæ a Patribus nonnullis Graecis in eas severius dicta sunt, libidinis æstum praesertim respiciunt; nec ad ipsas damnandas contra Apostoli et Ecclesiæ auctoritatem, traduci possunt. Hinc Eugenius IV. Armenos edocens, dicit : « Declaramus non solum secundas, sed etiam tertias, et quartas, atque ulteriores, si aliquod canonicum impedimentum non obstat, licite contrahi posse. » *

CAPUT VI.

DE VINCULO MATRIMONII.

§. /. De vi vinculi.

53. Solvi posse ob adulterium mulieris vinculum matrimonii Graeci recentiores consuerunt, mosque divortii apud plerosque obtinuit, etiam apud quosdam cum Ecclesia Romana communione conjunctos. Operam strenuam adhibuit Eugenius IV. io Concilio Florentino, ut pravam consuetudinem emendarent; sed et Tridentini patres anathemate damnaturi erant errorem eorum qui dicerent adulterium matrimonium dirimere, quando intercessioni OratOrum Venetae reipublicæ , consuetudines inveteratas Græcormn plurimorum qui ea ditione continebantur , exponentium , concesserunt, ut alia verborum forma canon fieret : '

(i) Vide apud Carrière de Mat. vol. i. p. Π. J. III. c. I. p. 144-

(Ì) Rom. vii. 5.

(S) J. Cor. vii. 39.

(4) I. Tint. v. 14.

(5) Vide L. 11. Juri Orient, et Pelmm Arcud. L. vii. dc concordia c. auv.

(0; Recr. ad Armenoa.

(?) Vide Pallavicini litoria dei Concilio di Trcoto l. lui. cap. iv.

« Sl quis dlxerll. Ecclesiam errare , eum docuit, cl docet, juxia evanpe-l licam et apostolicam doctrinam, pro-l pter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi, ctulrumquc, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, allero conjugo vivente, aliud matrimonium contrahere, moechariquc eum, qui, dimissa adultera, aliam duxerit, el eam, quæ, dimisso adultero, alii nupserit; anathema sit. »' Alias quoque solvendi vinculi causas excluserunt. «Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitaiionem, aut affectatam absentiam a conjuge, dissolvi posse matrimonii vinculum; anathema sil. » *

54. Anglicani divortium vinculi matrimonialis fecisse dicuntur a Burneto, quibus tamen ne adulterii quidem praetextus suffragabatur. * Equidem alia prorsus ratione nitebatur Henricus VIII., irritum scilicet fuisse ah initio conjugium.obaffinitatis in primo gradu impedimentum , quod dispensatione pontificia auferri non potuisse dicebat. Ue principio autem apud ipsos non constat; nam quum de divortio Carolina», uxoris Georgii IV. ageretur, Archiepiscopus Canluariensis el alius Antistes, e contrariis steterunt partibus,¶ doctrinam Ecclesiæ Anglican® vinculi solutionem admittere altero propugnante, negante allero. Presbyleriani docent nihil, præler adulterium , aul ejusmodi voluntariam desertionem, cui Ecclesia vel magistratus mederi non valeat, esse causam sufficientem solvendi matrimonii vinculum.5 Sectariis plerisque hæc sunt communia.

55. Leges civiles in *statibus Fuderatis* divortium .! vinculo permittunt fieri ob adulterium, quæ sola admittitur ratio in provinciis Nco-Eboracena, cl Illinosiana : aliis plerisque ob malam tractationem, desertionem, aut diuturnam absentiam , quæ *quinquennio* aestimatur in statu Maine, illud concedentibus. In statu Ohiensi ebrietas per triennium est divortii vinculi causa. Penes legislatorum cœtum est in nonnullis slalibus divortium concedere,' quod tribunalibus supremis justitiae leges alibi concedunt. In duobus statibus , Tennessee scilicet cl Carolina Septentrionali , legislatores tantum committere possunt speciali lego potestatem tribunali; qua valeat divortium in casu singulari concedere.

56. Catholici tenent matrimonii vinculum nulla humana auctoritate solvi posse quoad vim ejus, qua coram Deo ct Ecclesia conjuges tenentur. Solutio quæ lit legis auctoritate non facit ul valeat alteruter c solutis novum inire conjugium, quod coram Ecclesia legitimum habeatur : sed tamquam violati Sacramenti reus censuris subjacebit ecclesiasticis.

Propositio.

Matrimonium Consummatum fidelium nulla unquam dc causa, nc adulterii quidem , dissolvi potest quoad vinculum.

57. *Probatur* 1. *ex Scripturis.* « Quicumque dimiserit uxorem suam, et aliam duxerit, adulterium committit supeream. Et si uxor dimiserit virum suum , ct alii nupserit, moechatur. »7 «Omnis qui dimittit uxorem suam ,et alleram ducit, moechatur; el qui di-

(1) Scss. xxiv. can. vii.

(t) Ibidem can v.

(i) Burnet, Analysis Articlexxv. p. 431.

(4) Vide IX Letter of Hierophilos.

(5) · Nothing but adultery , or such wilful desertion as can no way be remedied by the church or civil magistrate , is cause sullicient of dissolving the bond of marriage. » Confession of faith ch. xxiv.

(0) *How-Jersey, Maryland , Virginia , South Carolina* and *Louisiana.* In some of those states divorces by special acts of the Legislature are very common. » Kent's Commentaries , vol. ii. p. iv. Leet, xxvii.n. 105. (7) Marc. x. It.

missam a viro ducit, mœchalur. » * .Omnis qui dimiserit uxorem suam , excepta fornicationis causa , facit eam mœchari · et qui dimissam duxerit, adulterat. » * Ex his testimoniis liquet adulterium semper patrari, quando uxor, etsi fuerit ob fornicationem a mariti consortio dimissa , novas contrahit nuptias : vel quando vir, uxore, quacumque de causa, dimissa, aliam, ipsa vivente, ducit : proinde prioris matrimonii vinculum adhuc perstet necesse est. Licet igitur, Christo docente, uxorem adulterii ream lori et domicilii consortio privari ; quin possit ipsa , vel innocens maritus ad novas convolare nuptias. « Qu:e sub viro est mulier, vivente viro, alligata est legi : si autem mortuus fuerit vir ejus , soluta est a lege viri. Igitur, vivente viro, vocabitur adultera si fuerit cum alio viro : si autem mortuus fuerit vir ejus, liberata esta lege viri : ut non sit adultera Φ fuerit cum alio viro. »§ Nullum limitem præler alterutrius conjugis mortem statuit matrimonio Apostolus. « Iis autem, qui matrimonio juncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, uxorem a viro non discedere : quod si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari. Et vir uxorem non dimittat. » * Mulier igitur quæ justa de causa, puta ob mariti adulterium, a viro suo discesserit, tenetur innupta manere, aut viro suo conciliari. Si quæ mulier absque justa ratione mariti consortium deseruerit, ipsi nullum permittitur arbitrium , sed divino praecepto adstringilur ad maritum revertendi.

58. *Probatur* 2. *ex Patribus.* Clemens Alexandrinus : « Legem aperte constituit . Non dimittes uxorem præler juam propter fornicationem : adulterium autem existimat conjungi matrimonio , vivo dliqtio ex separatis. »1

59. S. Hieronymus : · Omnes igitur causationes Apostolus amputans, apertissime definivit, vivente viro adulteram esse mulierem , si alteri nupserit. . . . Quamdiu vivit vir,licet adulter sit, licet Sodomita, licet (lagitiis omnibus coopertus.et ab uxore propter haec seelcra derelictus, maritus ejus reputatur, cui alterum virum accipere non licet.Nec Apostolus hæc propria auctoritate discernit,sed Christo in se loquente,Christi verba secutus est.qui ait in Evangclio : « Qui dimittit uxorem suam,exceptacausa fornicationis,facit eam mœchari, et n qui dimissam acceperit, adulter est.· Animadverte quod dicat; Qui dimissam acceperit, adulter est, sive ipsa dimiserit virum, sive a viro dimissa sil, adulter est qui eam acceperit. ⅋ Scribens ad Oceanum laudat Fabiolam matronam Romanam, quæ pœnilentia luerat novas nuptias propter mariti adulterium cum alio initas.7

60. S. Ambrosius ait : « Noli ergo uxorem dimittere, ne Deum tuæcopul;e diffitearis auctorem. » ⅋ Qui dimittit uxorem , carnem suam scindit, dividit corpus. » §

61. S. Augustinus : « Qui ergo nos sumus, ut dicamus : Est qui mœchalur, uxore sua dimissa , alleram ducens , et qui hoc faciens, non mœchalur, cum Evangelium dicat omnem mœchari qui hoc facit? Proinde si quicumque hoc feceril, id est, omnis qui hoc *fecerit,* ul, uxore sua dimissa, alleram ducat, mœchalur, sine dubitatione *ibi* sunt ambo, et qui præler causam fornicationis, et qui propter causam fornicationis dimittit uxorem. Hoc est enim, quicumque dimiserit, hoc est, omnis qui dimittit. »,0El:« Hæc verba Aposto-

(I) Luc. ivi. ιβ· (*) »*'· '· **.
(3) Rom. vii. ·· ,4) I.Cor. vii. 10. (i) SIrom.l. II·
(6) Ep clvii. 4d Amandum , tided comm, in c.

». Mj I. ⅂ *Ep. «d* Oceauuin.
/8, In Lucam I. viii. n. ». Ⅳ Ibidem n.
(«Oj L. I de eoo> eduli. e. ia.

Ii toties rcpotila , toties Inculcata , vera sunt, vivo sunt, sana sunt, plana sunt Nullius viri posterioris mulier uxor esso Incipit, nisi prioris osse desierit. Esso entem desinet uxor prioris, si moriatur vir ejus; non si fornicetur. Licite igitur dimittitur conjux ob causam fornicationis , sed manet vinculum prioris; propior quod fit reus adulterii, qui dimissam duxerit etiam ob causam fornicationis » '

04. *Probaturi. Conciliorum auctorilatc.* Cone. Eliberitanum : ▮ Item fidelis fœmina, quæ adulterum maritum reliquerit fidelem, et alterum ducit, prohibentur ne ducat; si autem duxerit, non prius accipiat communionem , nisi quem reliquerit prius de sæculo exierit; nisi forte necessitas infirmitatis dare compulerit. » * Milevitannm II , seu potius Carlhaginense : « Placuit, ul secundum Evangelicam et Apostolicam disciplinam, neque dimissus ab uxore, neque dimissa a marilo, alteri conjungantur: sed ita maneant, aut sibimet reconcilientur. Quod si contempserint, ad poenitentiam redigantur. » ' Forojuliense, anno 791 : « Hem placuit, ut resoluto fornicationis causa jugali vinculo, *(consortio scilicet tori)* non liceat viro,quamdiuadultera vivit,{aliam uxorem ducere. »♦ Nannetense sæculo 10 : • Si cujus uxor adulterium perpetravit, cl hoc a viro deprehensum fuerit, el publicatum, dimittat uxorem, si voluerit, propter fornicationem. . . . vir vero ejus, illa vivente, nullatenus accipiat aliam. » 5 Decretum pro Armenis in Florentino Concilio editum : « Quamvis autem ex causa fornicationis liceat thori separationem facere : non tamen aliud matrimonium contrahere fas est, cum matrimonii legitime contracti vinculum perpetuum sit. » Accedit ratio theologica : quum enim matrimonium Christi et Ecclcsiæ conjunctionem si gnifleet, oportet ul semel consummatum tiunqiiam solvatur. Consonum etiam erat sapienliæ Christi ita statuere , ut sic conjuges perpetuo quodam ac firmo affectu se invicem prosequerentur, a crimino sc abstinerent, cl liberis educandis operam præstarenl assiduam

Objectiones solvuntur.

65. *Obj.* I. · Dico autem vobis, quia quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, cl aliam duxerit, moechatur : et qui dimissam duxerit , moechatur. ▮ °

61. *Resp.* Christus fornicationis seu adulterii causam excipii, quia estlcgilima ratio uxorem a lori consortio perpetuo dimittendi : quin tamen liceat idcirco marilo , quamvis innocenti, aliam ducere: nam qui dimissam , etiam ob adulterium, duxerit, moechatur; ea scilicet de causa,quod ipsa prioris matrimonii vinculo manet ligata. Si quis contendat dimissam oh adulterium solvi eo ligamine, polior erit ejus conditio quam innocentis ejcctæ. «Quomodo est verum?·· inquit S. Augustinus, « quomodo moechatur, nisi illa quam duxit, eo vivente a quo dimissa est, adhuc uxor aliena est?··7 Quamvis autem Christus de solutione vinculi matrimonialis divortio mosaico fuerat interrogatus, responsio ejus de adultera dimittenda ad divortium tori perpetuum merito restringitur : ipse enim mosaicam de divortio legem duritiei Judaeorum , potius quam æquilati, vel primævæ matrimonii institutioni consonam declaravit, el inviolabile prorsus matrimonii consummati ligamen: » Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet. ··8 Dicit igilur omnem qui

(1) Deconj. adult. |.II. c. i»,
(i Can. ii. (S) Can. xvii.

(fl) Mali, xix- ».
(7) L. I. dc conj. adull. c. xii·
(8, Mali. xix. ».

uxorem dimittit mœchari, quatenus • facitcam mœchari, -1 seque adulterii periculo temere se objicit, ni forsan detecta jam uxoris pravitas cum habeat excusatum. Tenetur tamen ipse se castum custodire, et novas nuptias fugere , quamdiu vixerit uxor inlida.

65. *Obj.* 2 S Basilius : « Quæ reliquit est adultera , si ad alium virum accessit; relictus vero est dignus venia : el quæ cum eo habitat, non ideo condemnatur » ' Lactantius ait « esse adulterum , qui a marito dimissam duxerit, el eum qui, præler crimen adulterii, uxorem dimiserit, ul alicram ducat. - '

66. *Resp.* Basilii canon videtur indicare maritum ab uxore desertum , si aliam consortem sui tori faciat, veniam Ecclcsiæ facilius impetrare , abs que solemni poenitentia ; quamvis enim graviter peccet consuetudine illicita , culpa quadammodo extenuatur, habita ratione periculi cui ob uxoris crimen objicitur. * Lactantius verbis citatis morem legibus Imperii sancitum indicat : « Sed divina lex » subjungit ipse, « ita duos in matrimonium , quod est in corpus unum, pari jure conjungit, ul adulter habeatur quisquis compagem corporis in diversa distraxerit. » Porro leges illae, licet imperatorum Christianorum auctoritate lirmatæ , tolerasse potius quam probasse divortia ob adulterium , et nuptias inde seculas merito censentur. « Aliæ, * inquit S. Hieronymus, « sunt· leges Cæsarum, aliæ Chrisli : aliud Papinianus, aliud Paulus noster præcipil »· S. Chrysosiomus : « Nec mihi recites leges externas , alque profanas , quæ libellum repudii dare, ac divortium facere praeciplunt ; non enim profecto secundum has leges judicaturus esi Brus, sed juxta eas quas ipse posuit Ambrosius : « Dimittis ergo uxorem, quasi jure sine crimine, el putas id libi licere , quia lex humana non prohibet sed divina prohibet. Qui hominibus obsequeris, Deum verere. Audi legem Domini, cui obsequuntur etiam qui leges ferunt : « Quæ Deus conjunxit, ▮ homo non separet. »7

67. *Obj.* 3. S. Zacharias l'apa sæculo octavo sic loquitur : · Concubuisti cum sorore uxoris tuæ? si fecisti, neutram habeas, cl si illa, quæ uxor tua fuerit . conscia sceleris non fuil, si se continere nonvtill, nubat in Domino cui velit. Tu autem cl adultera sine spe conjugii permaneatis. · '

68 *Resp.* In decreto illo uxoris vocabulum lato sensu usurpatur *pro sponsa de futuro*. uli exiliis verbis: » neutram habeas ▮ colligilur. Vetat igitur Pontifex ne matrimonium inealur vel cum sponsa , vel ejus sorore vitiata, quam adulteram vocat ob violatam fidem viro sponsalia contrahendo præslitam. Perstat etiamnum hoc impedimentum.

69. *Obj.* 4. Durum est et iniquum, innocentem cogi vel ad secum relinendam adultérant, vel ad continentiam integram servandam.

70. *Resp.* Plurima oriuntur incommoda ex indissolubili matrimonii nexu, quæ tamen efficere nequeunt, ul vinculum a Deo impositum humano judicio solvatur. Profecto ex absentia aut rixis conjugis sæpe oritur necessitas se continendi diutissime; quin idcirco cum Luthcro dicere oporteat has esse divortii legitimas causas. * Oritur etiam eadem continentias necessitas ex conjugis morbo, aliisque capitibum Quis tamen inde concludet solvi ob hujus-

(I) Mali. v. Ji (») Ep· 1 ad Amphiloch- can. ia. p; Inst. l. vi· *c.* iiiii· , Vide Can. ui.
(5/ Ep IM. ad Ocean.
(0 *In c. vii ep· I »d* or.
(7) In l.uc. l. fiii. S.
(8l Causa utii.qa. rii. cap. *Concubuuli.*
(0) Cumm. in e. tū. *I.* ep. ad Cur. an. 1142. «eripi.

modi rnliones vinculum matrimonii posse? Qui igitur infidelem consortem naciiis est, debet aut ei pœnilontl ignoscere, aut in delicto perseverantem domo ejicere, seque oratione, aliisque pietatis exercitiis contra dremoniscarnisqueimpetum munire: « Fidelis heus est, qui non patietur vos tenlari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tenlalione proventum, ut possitis sustinere. » ·

71. *Obj.* β. Ex vinculo illo perpetuo nulla auctoritate solvendo plurima in societatem derivantur mala : nam rixre jurgiaque perpetua vigeni inter conjuges, qui et cæde se e servitute illa durissima aliquando liberant.

72. *Resp.* Quæ oriuntur mala vitio conjugum tribuenda sunl, non vinculo sacro, quod pacis, concordiæ et prolis educanda? optimum est præsidium. E conira divortii facta facultate, felicitatis domestica? tollitur fundamentum : affectus enim qui perpetuus non est, sed quodam rerum eventu suspenditur, non est qualis decet cos qut se totos sibi invicem tradidisse censentur. Hinc plurima gravissimaque in societatem mala veluli ex fonte manantia; adulteria enim fiunt aliquando divortio ut detur locus, *cædes etiam patrantur, proles deseritur, el adeo multiplicantur divortia, ut matrimonium videri possit contractus *ad beneplacitum* , qui magnam morum fert corruptelam.

Animadversio.

75. Non solvitur vinculum matrimonii dum cx mutuo consensu separantur conjuges perfectionis studio, ut præmin a Christo promissa relinquenti uxorem sui causa comparentur. Si alter, eo casu, ingredi velit Religionem, uirique id injungitur: ○ nam dum unum ũtro rumqtie corpus conjugii copulatione sit factum, incongruum est pariem converti, ct partem in sæculo remanere. ›*8 Cæterum exceptio admittitur quando uxor est grandæva , et votum castitatis in sæculo emittit, publice tamen in conspectu Ecclesiæ.(1) Ut Ordines sacros suscipiat vir, uxor debet etiam solemnem emittere professionem : « Nullus conjugatorum est ad sacros Ordines assumendus, nisi ab uxore continentiam prolitenle fuerit absolutus. »8 Si dispensatio concessa fuerit ut maneat in sæculo , exigitur ul nuncupet castitatis perpetere votum: nec potest alteri nubcre, etiam post viri mortem :6 sacri canones enim conjugium ulterius ei velant, et irritum declarant.7 Si uxor fregerit fidem conjugii , potest maritus Ordines sacros suscipere absque ejus consensu : nam jus omne ipsa amisit.

§. II. *Dc solutione vinculi.*

74. Matrimonium *ratum* fidelium quod initum est, sed haud *consummatum*. solemni professione, votorum scilicet emissione in Ordine probato, dirimitur : « Si quis dixerit, » ila Tridentini patres , « matrimonium ratum, non consummatum, persolemnem religionis professionem alterius conjugum non dirimi ; anathema sit. »8 Ila cx

(I) I. Cor. i. is.

(i) < II is very questionable whether the facility with which divorces can be procured in some of the states, be not productive of more evil than pood. It is doubtful whether even divorces for adultery do not lead to much fraud and corruption. I have had occasion to believe, in the eicrcise of a judicial cognizance over numerous eases of divorce, that the gin of adultery was sometimes committed on the part of the husband, for the very purpose of the divorce. ◦ hent s Coram, vol. ii. p. iv. left. uvii. n. ‹0lb.

(3) Can. *Quia Agatha*, 47. quœat. i.

(4) Cap. *Cum sis*, de couvera, conjug.; et cap. *Uxoratus*, ibid.

(B) Cap. *Conjugatus* , ibidem

(6) Can. Seriatim, distinct. 34.

(T, Itencdicl. XIV. de Syn. I. ñi. c. ait. n. avi.

(HI Seas. xiiv. can. vi.

veteri Ecclesiæ traditione decretum est. religiosa quippe professio instar mortis habetur, ct alter conjux, qui adhuc commercium nullum cum eo habuit, liber relinquitur, ut si velit novas ineat nuptias. Alexander III. id explicat. «Verum post consensum legitimum de præsenli, licitum est alteri, allero etiam repugnante, eligere monasterium, sicut Sancti quidam de nuptiis vocali fuerunt, dummodo carnalis commixtio non intervenerit inter cos : el alteri remanenti, si commonitus continentiam servare noluerit licitum esi ud secunda vola transire. Quia cum non liiissenl una caro effecti, salis potest unus ad Deum transire, et aller in sæculo remanere. » * Exempla Sanctorum plurima referuntur qui conjugio uti propler Christum noluerunt. De S. Theda id testantur S. Epiphanius, et S. Ambrosius; de S. Cæcilia, Alexio, et Euphrasia Simeon Melaphrastcs ; de duobus militibus S. Augustinus; de S. Leobardo S. Gregorius Turonensis ; de virgine Gregoria S. Gregorius N. ; de Edilrida Angliæ regina Venerabilis Beda. * Pontifices Romani sæpius matrimonii haud consummati vinculum diremerunt, ob gravissimas causas, præler Religionis solemnem professionem. Nonnulli theologi tamen negant aliam ob causam præler ipsam professionem religiosam vinculum dirimi posse. Cæicrum quum solo praestito consensu, ante conjugii usum, non videatur adeo perfecta Sacramenti ratio ul solvi nequeat absque injuria ipsius vel contrahentium, iis assentimur qui censent summos Ecclesia) rectores *suæ* potestatis limites ca in re haud excessisse. Quo jure dirimatur Religionis professione emissa, quæritur a theologis, quorum aliqui ad jus naturale, alii ad jus ecclesiasticum, alii ad jus dhinumillud referunt «Ex canone Tridentino, » ait Benedictus XIV.,« clarissime ostenditur hanc soluhilitalem originem habere a jure divino : si etenim, post hunc Tridentini canonem, de tide est matrimonium ratum solvi per professionem, solubililasdehuilesse imposita a solo Deo, qui eam potuit facere sempiterne veram, uti subtiliter argumentatur Gard, de Lauræa. »sHæc eruditissimi Pontificis sententia gravi profecto nititur ralione. Quod autem aperta non proferaniur documenta illius divinitus datæ facultatis, non debet nos morari, quum traditione orali et usu Ecclesiæ salis innotescat : quod catholico homini satis esse debet.

75. Matrimonium infidelium, seu non baplizalorum, *legitimum* dicitur, haud tamen *ralum,* quum Sacramenti vi careal. Illud solvi posse, alterutro ad fidem converso,si conjux nolit absque contumelia Creatoris consortio conjugii frui, tradit Innocentius 111, Apostoli testimonio et Ecclesiæ consuetudine innixus. « Si alter infidelium conjugum ad tidem Catholicam convertatur, altero vel nullo modo, vel non sine blasphemia divini nominis, vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum, ei cohabitare volente, qui relinquitur, ad secunda, si voluerit, vota transibit. Et in hoc casu inleliigimus, quod ait Apostolus : « Si infidelis discedit, discedat : » frater enim vel soror non est servituti » subjectus in hujusmodi. » * Integrum Apostoli testimonium referre juvat : ○ Si quis frater uxorem habet infidelem, et hæc consentit habitare cum illo, non dimittat illam. El si qua mulier fidelis habet virum infidelem, el hic consentit habitare cum illa, non dimittat virum .'sanclificalusesl enim vir infidelis per mulierem fidelem, et sanctificato est mulier infidelis per virum

(<l Elira, *de convert. conjug. cap. Verum.* Hiat. Ecel. I. iv. c· *,x·

(3) QuMt. 3JG. n. 35.

(4/ Eitr··. Cap. quaolo *de Divortut.*

ftrfclrm : nlloquln filii vostri immundi essent, nunc niilem sancti sunt. Quod si infidelis discedit, discedat : non enim servituti subjectus est frater aut soror in hujusmodi : in pace autem vocavit nos Deus. » * In hæc verba scribit S. Ambrosius : In quo et mirabiliter noluit apud Christianos causam residere divortii, cl ostendit non a Deo omne conjugium : neque enim Christiana? Gentilibus Dei judicio copulantur, cum lex prohibeat. › * Deinceps do Apostolo ait : « Culpam abstulit destituto. » *Si infidelis consentiat habitare cum converso absque injuria Creatoris, ut aiunt, scilicet nullum obicem fideli in via salutis statuendo, vinculum matrimonii non solvendum declaravit S. Congregatio Concilii, prout refert Benedictus XIV. * Matrimonii autem solutio lanium fit, quando jam aliud a converso initur s Ante novas nuptias monendus est conjux infidelis, eique optio datur vel habitandi pacifice cum fideli, vel juribus matrimonii prorsus renuntiandi.

§. 111. *De divortio tori.*

7fi Quamvis nullo unquam in rerum eventu solvi possit vinculum matrimonii fidelium semel validi et consummati, etiam suprema Ecclesiæ auctoritate, conceditur tamen divortium lori et habitationis graves ob causas. Et quidem imprimis ob *adulterium :* licet enim innocenti sese a consortio adulteri separare, præserlim interveniente judicis ecclesiastici sententia. Id ex Christi verbis, permittentis ul dimittatur mulier ob fornicationem, constat. Idem jus competit uxori : nam ea est contractus natura, ut pares sint in eo quod perlinet ad conjugii fidem Ih docuerunt summi viri, Ecclesiæ illustres doclores. S. Rasilius : » Doinini autem sententia æque viris ac mulieribus convenit quod non liceat a matrimonio discedere, prælerquam propter fornicationem. ··e S. Chrysoslomus : « In aliis quidem plus habeat inquit, vir . ubi vero ratio habendacsl pudiciliæ, minime superior sil. Vir sui corporis potestatem non habet, neque uxor. Magna hic paritas, ct prærogaliva nulla. » 7 Hæc illi, pro Sacramenti sanctitate, et dignitate ; longe alias ac rcccntiorcs quidam, qui censent leges non debere adulterium viri plectere paribus pœnis, eo quod non idem societati civili proveniat damnum. Eadem tamen fit injuria Sacramento el fides contrahendo praestita violatur, cum gravi alterius contrahentis injuria.

77. Divortium ob adulterium concessum *perpetuum* csl, adeo ul innocens nunquam teneatur condonare culpam alteri, licet poenilenli, ad consortium maritum cum excipiendo. *Ad tempus* conceditur divortium graves ob causas, quas non indicavit Christus, quia de perpetuo divortio erat interrogatus. Ecclesiæ potestatem hac in re vindicavit Concilium Tridenlinum canone edito · « Si quis dixerit Ecclesiam errare , cum ob multas causas separationem inter conjuges quoad thorum, seu quoad habitationem ad certum incerlumve tempus fieri posse decernit; anathema sit. »9 Causa? præcipuæ recensentur immoderata sævitia,10 morbus contagiosus, amentia el furor conjugis, vis adhibita ul conjux a necessariis religionis muniis absterreatur,11 vel ad crimina patranda inducatur. l'leræque

U) I.Cor. vii. it.
(t) In Luc. l. viii. t.
(8) Ibid. n. s.
(4) De Syn. Diœc. I.uii. c. ni. §. f,
'8) Ibid. l. »i. c. iv. n. 4.
(e) Ep. I. ad Amplilluchiuni.
(7) Hon». lix. in c. vii. ep. i. ad Cor.
(8) Montesquieu , Pothier, et Taylor apud Kent Comm. vol. ii. p. iv. I.cc xxvii.n. 106.
(») Seas. xxiv. can. 8.
(tO) Cap. *Littera»*, Extra de rest. spol.
(41; Cap. ii. dc divortiis.

liæ causro divortii *n vinculo* legibus civilibus Foederatarum nonnullarum provinciarum statuuntur : nonnullis divortium a toro tantum ob alias præter adulterium causas ɔoncedentibus, aliis penes judices arbitrium relinquentibus alterutrum divortium concedendi , pro injurite ratione , et petitione læsi conjugis.1

CAPUT VII.

DE IMPEDIMENTIS MATRIMONII

78. Matrimonia inlidelium legibus Ecclesiæ sunt immunia, quum hæ subditos fideles respicianl. ideoque nonnisi indirecte possint attingere infideles, quatenus scilicet velet Ecclesia fidelibus cum iis inire nuptias. Utrum ea subsint potestati principum infidelium, vel aliorum cui civiliter subjiciuntur contrahentes. inter theologos quæritur. Nobis videtur matrimonii natura ejusmodi esse, ut nullatenus civili potestati subjaceat, quatenus contractus ipse individuæ vilæ societatis spectatur : hæc enim lota pendet ex voluntate el consensu contrahentium. Statui tamen possunt civili auctoritate conditiones ex quibus pendeant jura civilia conjugii, adeo ut nec conjuges legitimi habeantur, nec proles agnoscatur, legis præscriplo neglecto. Equidem ad rectum rerum ordinem, el ad justam bonorum et onerum distributionem perlinet, ut conjugium *civiliter* agnosci possit, et probari; sed ad .ipsam contractus radicem, quæ in contrahentium consensione posita est, non videtur posse potestas mere humana pertingere. Matrimonia igitur infidelium valere nobis videntur, quoties nihil obstat ex jure ipso naturæ desumptum : civilem autem non consequuntor effectum , nisi leg s servatis conditionibus.

79 De matrimoniis fidelium, seu haptiz.alorum, jam quaeritur, utrum alicui potestati, seu ecclesiastic®, seu civili, subjaceant, non tantum quoad effectus in utroque foro, sed etiam quoad ipsam vim contractus. In confesso apud omnes esl civilem potestatem posse vires in foro civili denegare contractui matrimoniali, qui celebratus non fuerit juxta leges ; quæ tamen potestas non libidine imperandi, sed utilitatis civium studio exercenda esl. Pari de causa in foro ecclesiastico posset irritum haberi conjugium, quod contra leges Ecclesiæ fuerit initum. Sed de valore contractus in se el coram Deo quæritur : utrum scilicet Ecclesia vel potestas civilis possit irritum facere contractum, licet contrahentes voluntatis libero consensu eum ineant, nullo obstante naturali impedimento, adeo ut vis omnis ei tollatur, tum in foro exlerno, lum coram Deo. *Dirimens* vocatur impedimentum hujusmodi , quod scilicet obstat ne valeat contractus : *impediens e* contra est quod obstat ne liceat contractum inire, qui tamen initus suam oblinet vim.

80. Illud certissimum principium statuendum est ex fidei doctrina posse Ecclesiam impedimenta dirimentia constituere, et in iis constituendis haud errasse : « Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse ; anathema sit.»1

81. Lutherus Calvinusque, quum nuptias naturalem lanium contractum haberent, eas nonnisi naluræ legibus vel divinis regi voluerunt. Apostata in-

(I) ∎ For eitremo cruelty in cither of the partiel, the court of chancery may decree a divorce from bed and board for over thereafter, or for a limited time, as shall seem juft and reasonable. · Digesl of Lass of New Jersey, ert. *Dmrtr,* ».

(i) Vide Digest of Lie of l'émis,l«»ni» , Ad (If SSils Febr. HIT.

(3, Sels mt, ran. iii.

signis, M Antonius do Dominis, Ecclesiæ potestatem hac in *re* etiam impugnavit. Launojus principibus blandiens, vel plures alii janseniana pice lacti, inter quos el synodi Pistoriensis auctor, Ecclesia! abstulerunt quam civili potestati tribuerunt auctoritatem. Sectæ ploræquc recentiores eos agnoscunt matrimonio obices quos lex divina slaliiil, earn intelligentes quæ Israelitis data est, cui nulla lege humana derogari posse affirmant. ' Plcrique status Foederati eos gradus consanguinitatis qui in libro Lcvilici nominantur, lege definierunt obstare matrimonio; qua deliciente definitione omnia valere censentur conjugia in linea collaterali, exceptis fratrum et sororum contuberniis. *

82. De Ecclesiæ potestate nulla apud nos lis agitur : continetur enim *intra lorum suum,* nec enim tribunalia civilia nostratia agnoscunt leges ecclesiasticas, quæ tamen totam suam vim oblinent in consc.icnliæ foro. Quas autem a lege civili declarari contigerit nuptias irritas, de effectibus civilibus intelligere oportet ; nam legumlatoribus in animo non est de rebus spiritualibus, vel quæ ad animarum regimen perlinent, aliquid decernere : quum cx Constitutione lotius reipublicæ *Status* ab *Ecclesia* discrimen omnino servandum sil : nec quidquid valeat potestas civilis in rebus ecclesiasticis. Ita igitur apud nos conciliantur jura, quod conjugia contra Ecclesiæ leges celebrata , ab iis qui ejus auctoritate continentur, nulla sint prorsus et irrita, quandocumque lege Ecclesiastica talia declarantur : adco ul omnibus privilegiis sacræcommunionis privari queant, ecclesiasticis censuris inflictis , qui civilis sanctionis praetextu conjuges se gerunt, obice ecclesiastico hand sublato : s et c contra quæ forsan haud agnoscat civilis potestas conjugia , legis conditionibus haud impletis, possint vim habere in foro ecclesiastico, si jus divinum, naturale, vel ecclesiasticum non obstet.

Propositio.

Potuit Ecclesia constituere impedimenta matrimonium dirimentia, ct in iis constituendis non erravit.

83. *Probatur* I. *cx perpetuo potestatis exercitio.* Concilium Eliberilanum consuit : u Si quis privignam suam duxerit uxorem ; eo quod sil incestus, placuit , nec in fine dandam esse ei communionem. »4 Concilium Neocæsareense anno 314:« Mulier si duobus nupserit fratribus, abjiciatur usqueaddiem mortis. Sed propter humanitatem in extremis suis , Sacramentis reconciliari oportet ; ita tamen , ul si forte sanitatem recuperaverit, matrimonio soluto, ad poenitentiam admittatur. »8 Concilium Aurclianense II. anno 555 : « Placuit, ut nullus ChristianusJudæam, neque Judaeus Christianam in matrimonio ducat uxorem : quia inter hujusmodi personas illicitas nuplias esse censemus. Qui si commoniti a consortio hoc se separare distulerint, a communionis gralia sunt sine dubio submovendi. » 6 Concilium Moguntinum anno 815: « Contradicimus quoque, ut in quarta generatione nullus amplius conjugio copuletur : ubi autem post

II · Marriage ought not to be within the degrees of consanguinity or affinity forbidden in lhe word; nor can such incestuous marriages ever be made lawful by any law of man , or consent of parties , so as those persons may live together , as man and rife. · Presbyterian confession of faith , ch. isir.J. k.

(i) Vide Kent's Comment, vol. ii l.ccl. asvi n.85.

(5) Presbyleriani in sua confessione dicunt nullam humanam legem posse conjugiis contra le gem divinam vim tribuere : at constat non omnes gradus l.cviticoi in Hederatis aliquibus statibus impedimenta haberi. « In several of the United Stales , marriages within the levitical degrees, *wider sumo crceptions* , are made void by statute. Kent ibid. (4) Can.lxvi. (5) Can.». (G) Can.iii-

fotcrdiclum factuni inventum fuerit, separetur In his omnibus decretis irrita declarantur hujusmodi conjugia unde palet eam Præsulibus Ecclesiæ omni aetate insedisse persuasionem, sui juris esse impedimenta statuere, quæ obstarent ne valerent matrimoniales contractus contra vetitum attentati. Porro nefas est cogitare potestatem adeo constanter adhibitam carere fundamento.

84. *Probatur* 2 *er Patrum testimoniis.* S. Basilius ait : « Canonicorum fornicatio pro matiimonio non reputetur, sed eorum conjunctio divellatur. » * Canonici intclliguntur, juxta Balsamoncm, qui virginitatem professi incanonem, catalogum scilicet monachorum vel cieri, referebantur.

85. S. Gregorius M. scriptis edocuit Augustinum quomodo cum Anglis ad Udem conversis, de matrimoniis gerere se deberet. Romanam legem qua permittebantur consobrinorum conjugia, imprimis emendat, subjungens: «Unde necesse csl, ut jam tertia vel quarta generatio fidelium licenter sibi jungi debeat. Nam secunda quam diximus a se omnino debet abstinere : cum noverca autem misceri grave est facinus. »1

86. *Probatur* 3. *ratione theologica.* Quum Christus Praesulibus Ecclesiæ, amplissimis verbis, ligandi solvendique dederit auctoritatem, potestate prædíti censendi sunt omnia statuendi quæ ad bonum regimen animarum perlinent : ad hoc autem plane spectat ea de'matrimonio decernere quæ bonos inores fovent, cl hominum salutem. Quæ concurrere debeant ul consensus legitimus habeatur, mores el salutem spcclant. Ergo in his definiendis exercenda esi Ecclesiæ potestas, quæquum rala habenda sil in cuelo, Chrislo ila pollicente, valent coram Deo impedimenta dirimere contractum Ecclesiam vero hami errasse in constituendis matrimonii impedimentis, ex Christi promissionibus inferimus, et re ipsa probamus . quæ enim statuit eo diriguntur ul morum el fidei integritas servetur.

Objectiones solvuntur.

87. *Obj.* I. Christus nullibi legitur concessisse Ecclesiæ auctoritatem dirimentia impedimenta constituendi : potestas autem major est quam quæ ratiocinando statui possit.

88. *Resp* Concessit Christus Apostoli» amplissimam auctoritatem ligandi ct solvendi; el eam, quam a Patre acceperat, summam potestatem, in vadimonium dedil ejus quam iis communicavit exercendam. Eos constituit sui ministros, el dispensatores mysteriorum divinorum, qui idcirco legatione pro ipso funguntur, ejus vices obeuntes iu iis quæ perlinent ad Sacramentorum administrutionem. Jura matrimonii certe explicuit Paulus, elea nixus auctoritate , quid liceret fideli, si infidelis nollet cum ipso habitare, declaravit. Non ralioc.nando potestatem hanc statuimus; sed quam semper exercuit Ecclesia, ostendimus verbis Christi comprobari.

89. *Obj.* 2. Leges quas de matrimonio dedil Deus, tantum spectanda» sunt, nec aliæ adjungendæ, quæ, libertate nubendi minuta, peccandi periculum angent.

99. *Resp.* Leges illæ populo singulari datæ non obligant cæteras gentes; etenim Deus totam legem abrogatam voluit,Chrislo suam in lerris Ecclesiam fundante. Penes rectores Ecclesiæ idcirco est ex veteri codice desumere, quæ omnium gentium conditioni accommodata videantur, eaque adjicere quæ specialia rerum adjuncta postulant.

91. *Obj* 3. Quoties Ecclesiæ Pr.esu-

les tulerunt legos de mairimoniis , consueverunt Caesarum operam postulare, ul vim habercnl : quod indicium esi cos nil per se posse. Sic Concilium Mogunlinum *a* Carolo M. confirmationem eorum quæ dc impedimentis statuerat petiit.

92. *Resp.* Non id semper fieri consuevit ; sed libero plenoque jure decreverunt Praesules quæ ad matrimonium specinbant, adeo ut ipsi summi principes iis tenerentur legibus quæ fidelium omnium conjugia regebant. Profecto Gregorius V.anno 998 in synodo Romana Robert) Francorum regis cum Berta consanguinea matrimonium irritum pronuntiavit. Quandocumque autem regia implorabatur opera ad legibus ecclesiasticis vim tribuendam , effectus civiles spectabantur : nec enim nisi civili auctoritate probante poterant sanctiones iilæ in judiciis rebusque civilibus obtinere.

95. *Obj.* 4. Liber duorum consensus de corporum suorum dominio, quod jure naturæ penes unumquemque est, non potest irritus fieri Ecclesiæ auctoritate.

94. *Resp.* Quicumque Baptismo Iuslraii fidem catholicam profilentur, cives sunt reipublicæcoelestis, instilulæ scilicet ul cives cœlo fruendo fiant idonei In omnibus igitur quæ ad salutem spectant, supremæ auctoritati Ecclcsiæ , quæ a Beo est, subduntur, cl eorum voluntas, sicut el actus, sacro ejus imperio moderanda est. Penes eam est conditiones legitimi consensus definire, quæ si neglectæ fuerint, irritus erit. Profecto non ita potest unusquisque dc suo corpore disponere , quod divinæ legis , vel ecclcsiasticæ nulla habenda sil. ratio

95.0/y.5.Ecclcsia irritum declarando matrimonium libere contractum, solvit quod Deus conjunxit, Christo id velante, el injuriam facit contrahentibus el proli. Ergo abutitur potestate in deslruclionem

Od. *Resp.* Deus haud conjunxisse censendus est cos qui leges ab Ecclesia latas spernunt. Quod si bon.i fide contraxerint, impedimenti haud conscii , potestas ecclesiastica plerumque exercetur dispensando ul valeant contrahere. Quæcumque forsan evenerint incommoda, nequeunt imputari Ecclesiæ, quæ sapienlissimas cl sanctissimas tulit sanctiones.

97. *Obj.* 0. Impedimenta illa ecclesiastica civili potestati injuriam faciunt: nam conjuges legitimi juxta patriæ san ciiones, adulteri,', vel incesti in foro, uti aiunt, ecclesiastico habentur, ct lilii spurii.

98. *Resp.* Nulla lit civili potestati injuria ; nam libera omnino et suprema in iis quæ ad ordinem cl regimen politicum manet auctoritas : quod si cives coelestis reipublicæ haberi velint, oportet ut servent Ecclesiæ instituta. Ea tantum conditione ejus privilegiis frui licet Si igitur aliquando contingat aliquos *civiliter,* uli aiunt, esse conjunctos, quos obex impedii ne juxta legem Ecclesiæ conjungantur, civium terrenorum fruuntur juribus, amittunt cœleslia ; non enim Dei judicium rerum externam speciem special, sed veritatem.

Propositio.

Civilis potestatis exercitium in matiimoniis dirimendis ultra civiles effectus non extenditur.

99. *Probatur ex rerum natura.* Civilis potestas eum in finem instituta csl ut cives regat in iis quæ pertinent ad ordinem et salutem publicam. Quum igitur finis illi propositus sit civilis, ejus auctoritas lota intra eos limites consistit. Praeterea non debet singulorum libertati detrahi in societate constituenda, nisi quatenus id exigit ipsa salus communis : præsertim quoad ea quæ naturæ jura præcipua videntur. Al voro salus communis non exigit ul libertas matrimoniorum minuatur, quum satis præcavcantur mala ex ejus abusu , civilibus effectibus eorum quæ

contra leges inita fuerint denegatis Hes vero præcipua et jus naturæ, ex quo pendet hominis felicitas , est nuptiarum libertas. Ergo huic detrahere nequit civilis potestas Accedit qnod Matrimonium fidelium sil Sacramentum , ideoque rectoribus Ecclcsiæ permittitur ministrandum : qua ratione esi extra civilem potestatem , quoad vim vinculi coram Deo.

100. Hinc Romana tribunalia constanter responderunt : « n alrimoniis fidelium quibus nullum obslal canonicum impedimentum, suam quoad maritalem nexum inessc vim et valorem, corumque vinculum indissolubile manere, qualiacumque tandem fuerint impedimenta a sæculari potestate , Ecclesia non consulta, nec probante, perperam ac nullitcr constituta.

Objectiones solvuntur.

101. *Obj.* I. Civilis potestas suprema est, el valet omnia efficere quæ ad reipublicæ salutem prosunt : maxime autem pendet salus publica ex matrimoniis. Potest ergo ea irrita declarare, quæ cum sui aut reipublicæ pernicie cives ineunt.

102. *Resp.* Potest ea irrita facere quoad omnes effectus civiles, qua ralione saluti publicæ et privatæ satis consulit. Ad externum regimen non spectat ulterius progredi, conscientias ligando vel solvendo, quæ soli Deo, cl iis qui ab eo suam derivant auclolilatem, subduntur.

103. *Obj. 2.* Turpis foret discordia, si apud Ecclesiam valerent quæ irrita sunt el inania apud omnia patriae tribunalia : ergo ipsa Ecclesiæ et reipublicæ salus communis postulat valere in utroque foro leges civiles quæ conjugia quædam nullius declarant valoris.

101. *Resp* Nulla discordia vel hieta [inter utramque potestatem intercedat nccesse est, rebus. prout apud nos, compositis : nec. enim Ecclesia aliquid facit quo' legum civilium sanctione frustra evadant : nec civilis potestas sese ecclesiasticis rebus immiscet, ut c'ogat nos conjuges in foro Ecclesias agnoscere , quos jura sacra a conjugii Sacramento repellunt.

105. *Obj.* 3. Plures leges Romanæ el Cæsareæ sanctiones quibus conjugia irrila declarabantur, vim habent in foro Ecclesiastico. Agnoscit Renediclus XIV. « a legibus civilibus inductum esse impedimentum ex cognatione legali,seu adoptione : imo impedimenti cognationis spiritualis primum monumentum reperiri in quadam Constitutione Justiniani Imperatoris. » Ita Carrière theologorum Gallorum placita referens.

100. *Resp.* Vim obtinuerunt in foro Ecclesiæ sanctiones civiles quæ æquæ visæ sunt, el dignæquæ probarentur : reject® cæteræ sunt naturalibus juribus hominis adversæ. Sic quæ leges Romanæ statuebant dc matrimoniis filiorumfamilias absque parentum consensu, et mancipiorum absque dominorum venia , utpote adversa juribus naturalibus, constanter rejecta sunt.· Cum Benedicto XIV. agnoscimus occasionem impedimenti ecclesiastici sanciendi posse ex lege civili oriri ; sed pernegamus legem civilem vim ullam in foro ecclesiastico per se habere, qua vinculum matrimonii coram Deo tollat.

107. *Obj.* 4. Lex civilis impedimentum statuendo tollit contractum civilem , qui nisi legitimus sil, nullus est : jam vero absque contractu nullum est matrimonium.

108. *Resp.* Absque contractu humano

(c) Vide resp. S. Pœnil. I Junii »94, episcopo Viva, relatam apud Carrière vol. i, p. III, § H c. II n. 57b.

(i Mirum, libertatem matrimonii, quam Ecclesia sanctissimis sanctionibus munivit, inuiutam a recentioribus legumlatoribus, qui Humanorum ethnicorum leges imitari maluerunt. Quanto melius singulorum juribus semper studuit Ecclesia l

cl naturali. nullum esi matrimonium ; sed opus non est ul civili quadam forma induntur, ad materiem Sacramento praestandam. Christus non noscilurquid speciale de contractu decrevisse, sed qualis fuit ah initio eum sanxisse : quod quidem sapientiae ejus consonum videtur, nc cum civilium rerumpublicarum legumque mutationibus materies Sacramenti varietur; vel hominum voluntas in iis qual sunt juris naturalis civili potestati subjaceat.

109. *Obj.* S. Lex civilis declarat conjugia irrita quocumque sub respectu, el ad fines quoslibet.

110. *Resp.* Fines civiles plane spectat lex, de conscientise negotiis parum solicita, quæ tota sunt dijudicanda juxta divinas cl ecclesiasticas sanctiones. Ex ipsa legis natura, prout a jurisperitis celeberrimis traditur, hæc derivatur distinctio '

Animadversiones.

111. Vindicata Ecclesiæ potestate constituendi impedimenta dirimentia, quam civili potestati non competere ostendimus , liquet Ecclesiæ nomine inlelligi ejus rectores, Præsules scilicet, præserlim Summum Pontificem. Voce ludebat Launojus, ea designari principes civiles affirmans. Sed quum res per se pateat, in ea vindicanda contra recentiorum quasdam cavillationes haud vacat immorari.

112. Canones Tridentinos de potestate Ecclesiæ in statuendis impedimentis dogmaticos esse, ex ipsis eorum verbis colligitur : nam anathema dicitur asserenti Ecclesiam potestate illa carere, vel in constituendis impedimentis errasse. Præmitluntur etiam verba quibus patres animum suum esse testantur, insigniores hærcsesel errores exterminare Ita etiam habet sensus totius Ecclesiæ.

113. Constat quoquo patres Tridentinos locutos esse de potcstalo quæ Ecclesiæ inest, nec niti aliqua principum concessione vel assensu, ideoque contra mentem patrum hanc excogitatam hujus potestatis originem Merito igilur Pius VI. damnavi Pistoriensem synodum solemni decreto, quod tota agnoscit Ecclesia : « Doctrina synodi asserens ad supremam civilem potestatem duntaxat originarie spectaro contractui matrimonii apponere impedimenta ejus generis, quæ ipsum nullum reddunt, dicunlurquc dirimentia; quod jus originarium prælcrcra dicitur cum jure dispensandi essentialiter connexum, subjungens, supposito assensu, vel conniventia principum potuisse Ecclesiam juste constituero impedimenta dirimentia ipsum contractum matrimonii. — Quasi Ecclesia non semper potuerit, ac possit in Christianorum matrimoniis *jure proprio* impedimenta constituere, quæ matrimonium non solum impediant, sed et nullum reddant quoad vinculum, quibus Christiani obstricti teneantur etiam in terris infidelium, in iisdemque dispensare, I damnatur ut « canonum iii. iv. ix. xii. Sess. xxiv. Concilii Tridenlini eversiva, *hœrelica*, » (prop lix.) « Item rogatio synodi ad potestatem civilem, ul e numero impedimentorum tollat cognationem spiritualem, atque illud quod dicitur publicæ honestatis impedimentum, quorum origo reperitur in collectione Justiniani; tum ul restringat impedimentum affinitatis, et cognationis ex quacumque licita, aut illicita conjunctione provenientis ad quartum gradum juxta civilem numerandi rationem per lineam lateralem ct obliquam, ita tamen ut spes nulla relinquatur dispensationis oblinendae. — Quatenus civili potestati jus attribuit sive abo-

(I) I Municipal law is a rule of *civil conduct* prescribed by the supreme power of a slate. » Blackstone.

lendi, sive restringendi impedimenta Ecclesiastica auctoritate constituta. vel comprobata : item qua parle supponit Ecclesiam per potestatem civilem spoliari posse jure suo dispensandi super impedimentis ab ipsa constitutis, vel comprobatis,» declaratur ul « fiber .(alis ac potestatis Ecclesiæ subversive, Tridenlino contraria, ex hærcticali supra damnato principio profecta. «(Prop. Ix)

CAPUT VIII.

DE SINGULIS IMPEDIMENTIS.

Iii. Quam Ecclesiæ vindicavimus potestas duplici ratione exercetur, impediendo scilicet ne matrimonium ineatur licite, nisi certis positis conditionibus ; vel ne omnino valeat contractus. *Impedientia* . uli jam diximus, ea vocantur impedimenta quæ obstant licilæ celebrationi matrimonii, quin vim ejus tollant, et quatuor numerantur: *Ecclesiæ vetitum, tempus , sponsalia, votum. Ecclesiae velitum* dicitur prohibitio ab Episcopo facta ne nupiiæ incanlur, quæ plerumque fit ob dubium de impedimento dirimente , ut tempus detur indagini.! *Tempus* per quod nuptiarum solemnitates prohibentur, est ab Adventu usque ad diem Epiphaniae exclusive, et a die Cinerum usque ad octavam Paschae inclusive. ' Solemnilates autem dicuntur « nuptias benedicere, sponsam traducere, nuptialia celebrare convivia Matrimonium autem omni tempore contrahi potest. » Ita Rituale Romanum. Benedictio quæ prohibetur ea est quæ in Missa *pro sponso el sponsa* continetur. Licet igitur ritum in Rituali Romano præscriptum omni tempore peragere Item permittitur sponsam absque pompa el solerrimlate domum traducere, uti declaravit S. Congregatio Concilii. * Ratio cur solemniiates nuptiarum aliquando velentur esi quod jejuniorum tempore pœnilentiæ operibus vacandum sil, el in magnis Feslis celebranda sint mysteria.

115. *Sponsalia,* scilicet mutua matrimonii promissio, * obstant ne alierulri cum alio præter eum cui Udem oppigneravit, liceat matrimonium inire. Aliquando hunt cum solrmnilate, testibus accersilis, et etiam parocho præsentc ; sed vim habent etiam clam facta, solis spondentibus præsenlibus. Necesse tamen est ul liant serio, animu sc obligandi ad matrimonium ineundum, ct ut mutuo acceptentur. Fieri non debent ante septennium, * nec revocari anlc pubertalis annum, qui decimus quarius maribus, decimus secundus fœminis censetur Non valent nisi libere fiant, et de re licita; quapropter si matrimonium legibus Ecclesiæ velelur, nemo potest sponsione se obligare ad illud ineundum, nisi dispensatione impetrata. Quæ ex melu injuste incusso fiunt sponsalia, vi omni carent.1 Parentes pro liliis sponsalia censentur facere, quando hi præsenles non contradicunt. * Muluo consensu solvi semper possunt; soluta autem non impediunt ne sponsi cum aliis ineant nuptias, dummodo non sint consanguinei sponsi In primo gradir.

116. *Fotum* quarto loco dicitur obstare licitæ celebrationi matrimonii, quin illud dirimat. Intelligilur scilicet votum simplex a quolibet privatim emissum, vel publice, sed ab Ecclesia

(I) Cap. ii. de Mai. contract, contra interdictum Eccl. I. iv tit- »*···
(i) Trid. Sees. xsiv. c. I. do ref.
(3) Deer. to. Julii an. IG84.
(4) Leg. I. S· de spons.
(I) Cap. vii. de desp. imp.
If!) Cap. iv. el v. de desp. imp.
[T] C. *Ex luteri»* II. de desp. imp.
;8) Cap. unicu de desp. imp.

in pcrpclnuin non acceptatum. Illud non obstare vnlori matrimonii constat ex jure.

117. Impedimenta *dirimentia,* quæ scilicet faciunt ut matrimonium initum non valeat, quindecim numerantur quæ adjuvandae memorise causa versibus continentur :

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Cultus disparités, vis, ordo, ligamen, honestas,
Amens, affinis, si clandestinus, et impos,
Si mulier sit rapta, loco nec reddita tuto.

118. *Error* circa personam, vel qualitatem quæ in substantiam person® redundat, dirimit matrimonium jure ipso naturæ : nullus enim est contractus, ubi substantia ipsa rei ignoratur. Hinc, non valuit Liæ cum Jacobo matrimonium, donec, fraude delecta, liberum consensum praestiterit. Valet tamen matrimonium, licet initum ex errore circa personæ dotes seu qualitates, quæ tamen substantiam personæ non afficiunt : puta si quis errore putavit puellam esse divitem, casiam, sanam, bonæ indolis. Haud absimilia sunt legis civilis principia.

119 *Conditio servilis* obstat ne valeant nupliæ, quoties* ignorata fuerit a libero, qui cum mancipio contraxit : injuria enim quis conseretur consensisse conditione adeo sibi el proli iniqua. Si liber servam carnalitcr cognoverit « postquam illam audivit osse ancillam, » ejus uxor habenda èst. Lex quippe canonica non obstat, si liber. jure suo utens, cum mancipio velit nuptias inire. In plorisque statibus F<ederails lex civilis libertatis exercitium hac ex parte coercet : nec. enim valent liberi cum servis, vel Indis, contrahere matrimonium; quod irritum proinde absque ulla judicii forma habetur.5 Mancipia jure canonico idonea habentur ad contrahenda inter se matrimonia, etiam dominis invitis: agitur enim de jure naturali, et de suscipiendo Sacramento : « Sano juxta verbum Apostoli, sicut in Christo Jesu, neque liber, neque servus est a Sacramentis Ecclesiæ removendus, ita nec inter servos matrimonia debent ullatenus prohiberi; etsi, contradicentibus dominis, et invitis, contracta fuerint, nulla ratione sunt propter hoc dissolvenda. Debita tamen ct consueta servilia non minus debent propriis dominis èxhiberi.» Leges civiles in statibus in quibus servitus viget, plenum conjugiorum arbitrium dominis dant, et gravissimis subjiciunt poenis sacros ministros mancipiorum adstantes matrimoniis absque consensu dominorum in scripto.

120. *Votum* solemne quod dirimit

11) Caput vi. *Quiclerici.*

(II ▮ II is said that error will, in some cases, destroy a marriage, and render the contract void, as if one person be substituted for another. This, however, would be a case of palpable fraud,going to the substance of lhe contract; and it would be difficult to stale a case in which error simply, and without any other ingredient. as to the parlies, or one of them, in respect to the other, would vacate lhe contract. II is well understood that error, and even disingenuous representations, in respect to tho qualities of one of the contracting parlies, as his condition, rank, fortune, manners, and character would be insufficient. The law makes no provision for lhe relief of a blind credulity, however it may have been produced. » Kent's Commentaries, vol. ii. part. iv. lect. «vi.

(II) C. *Ad nostrum,* dc conjugio serv.

(4) C. Propos.

(5) î Uy the Massachusetts Revised Statutes, <853, all marriages prohibited by law on account of consanguinity or affinity, or when the former wife or husband is living, or when either party was at the lime insane or an idiot, or between a white person and a negro, Indian, or mulatto, arc declared to be absolutely void, without a decree of divorce, or other legal process.» Kent's Commentaries, vol. ii. Lect. sxviii.

'GJ Cap. *Dignum est,* eodem lit.

matrimoilium , illud dicilur quod emissum fuerit in Ordine religioso, el acceptatum in perpetuum ab Ecclesia ; votorum enim soiemnilas ex acceptatione huc pertinet : acceptatur autem, probato Ordine a Sede Apostolica , el perpetua obligatione votorum ex utraque parte, tum emittentis , tum Ecclesiæ cujus nomine suscipitur agnita. Jure novo speciali eadem vis tribuitur volis in Societate Jesu emissis, licet penes Superiores maneat subditos dimittere, el ideo deficit acceptatio in perpetuum.

121. *Cognatio,* sive *carnalis* ex sanguinis communione , quæ consanguinitas dicilur , sive *spiritualis* ex officio palrini vel malrini oria , sive *legulis* , ex perfecta alicujus in hæredcm adoptione, dirimit matrimonium.

122. *Consanguinitas* est vinculum personarum , quarum una ab alia, vel ambæ ab eadem, tamquam a communi el propinquo stipite , generatione descendunt. Series generationum *Unca* dicilur, *directa* quidem, si sermo sil dc iis quorum unus ab alio descendit, filius ex. gr. a patre ; *Collateralis* autem , quando de iis agitur qui tantum in stipite communi conjunguntur : fratres scilicet ct consobrini in hac linea constituuntur. *Gradus* appellatur mensura distantiæ a stipite; fralres ct sorores idcirco primo in gradu conjunguntur, consobrini, fratrum vel sororum filii, secundo in gradu , ct sic deinceps. Quando inaequalis est gradus, remotior spectatur : attamen si alteruter uno tantum gradu a stipite distet, alter duobus, quamvis secundo gradu conjuncti dicantur, primum lamen attingunt : ex. gr. avunculus et neptis. Prohibitio nuptiarum inter consanguineos nititur reverentia quæ propinquis debetur, natura ipsa docente, et ad morum integritatem fovendam dirigitur : ex necessitudine enim , quæ inter propinquos intercedit, frequens foret peccandi occasio, nisi spes matrimonii tolleretur.[1] Prætcrea constat propinquorum conjunctione prosapiam facile deteriorem evadere, adeo ut imbecilles sæpe nascantur , vel etiam monstra prodeant: quapropter prohibitio generi humano servando idonea noscitur.[1] In linea recta nullus est vetito limes: nec enim quivis potest cum aliqua ex ejus posteris contrahere; sed in linea collaterali jtire naturæ non excedit primum gradum 3 Levilicæ prohibitiones non habent vim ullam in nova Lege, ideoque ex Ecclesiæ auctoritate quæ ex tant impedimenta derivantur. Ad quartum usque gradum extenditur prohibitio.

125. Cognatio *spiritualis* contrahitur jure ecclesiastico inter petrinos ac balizatum, quem susceperunt e sacro fonte, el illius patrem ct matrem; necnon inter baptizantem el baptizatum.balizatique patrem ac matrem tantum.»[1] In Confirmatione cognatio contrahitur

(l) « These regulations, as far at least as they prohibit marriages among near relations, by blood or marriage , (for the law made no distinction between connexions by consanguinity and affinity), are evidently founded in the law of nature ; and incestuous marriages have generally (but with some strange exceptions at Athens) been regarded with abhorrence by lhe soundest writers and lhe most polished states of antiquity. Under the influence of Christianity , a purer taste anti stricter doctrine have been inculcated ; and an incestuous connexion between an uncle and niece bas been recently adjudged , by a greet master of public and municipal law, to be a nuisance extremely offensire to the lawsand manners of society, and lending to endless confusion, and the pollution of the sanctity of private life. « Kent's Commentaries , vol. ii. p. iv. Lect. ixvi. n. 94.

(i) Vcecbialogie p. 163. « Cette raison qui réprouve essentiellement les conjonctions incestueuses , c'est la forte probabilité ou plutôt *la* certitude relative de la dégénéralion physique el mime morale de l'espèce humaine. ·

(J; Kent's Commentaries, vol. ii. p.iv.LéCl.UVi. n. 91. {4) Loue. Tnd. ScM- sxiv c. II.

interconfirmantem cl confirmatum, il-
1jusque patrem cl matrem,ac tenentem.·
Ratio impedimenti est ut liberius officia quæ suscipiunt sponsores obeantur, sublata spe matrimonii, ideoque lenlationum occasione minuta.

124 Cognatio *legalis* est propinquitas a legibus statuta ob perfectam adoptionem, qua extraneus ad hæreditatem ct filii jura adsumitur. Dirimit matrimonium inter adoptantem el adoptatum , posterosqiic adoptati usque ad quartum gradum; item inter uxorem adoptantis cl adoptatum , cl inter uxorem adoptati, et adoptantem ; denique inter adoptatum, seu adoptatam, et filios legitimos, aul filias adoptantis, quamdiu manserint in patria potestate. Patre autem mortuo, vel filiis sui juris factis, matrimonium iniri potest eos inter ct adoptatum. ' Impedimentum hoc propinquitate quam leges agnoscunt innititur, sed ex Ecclesiæ eam sancientis totam vim desumit.

125. *Crimen* homicidii, vel adulterii, vel utrumque, obstal ne valeat matrimonium inler *rco&.Homicidium* communi consilio patratum, ut via nuptiis paretur, licet alterutrius lanium opera , impedii ne matrimonium incalur, ob quod patratum esi.5 *Adulterium* patratum, data fide de nuptiis post conjugis mortem ineundis, impedit ne valeant, quoties ante vel post adulterium facta est promissio, adeo ut cum eo videatur conjungi. ' Matrimonium attentatum,el consummatum,priore conjugo in vivis, el utroque reo conscio vinculi, vim hujus impedimenti obtinet. 8 *Adulterium cum homicidio* inducit impedimentum, quando alteruter conjugem occidit, ul nuptias cum adultero conciliet 9 Impedimentum hoc vim oblinet, si alteruter fuerit baptizatus,7 sectis si uterqiic baptismo careat.

120. *Cultus disparitas* est impedimentum ex defectu baptismi, quo fit ut baptizatus cum infideli, scilicet non baptizato , nequeat contrahere nuptias Primordiis Ecclesiæ prohibita sunt fœdera hujusmodi : « Nolite jugum ducero cum infidelibus; >·" at valuerunt, imo consuetudine ita invaluerunt, ut picrisque haud illicita viderentur.9 Cæ. torum diffusa religione Christiana , a sæculo forsan sexto irrita habita sunt

127. Matrimonia Catholicorum cum hærelicis baptizatis nulla lege dirimuntur, sed vetita sunt antiquis canonibus, quorum observantiam sæpissime inculcarunt Summi Pontifices. Vetiti ratio manifesta est quod in re sacra non liceat cum hærelico communicare : Matrimonium autem Sacramentum psl. Deinde discrimini se objicit Catholicus conjugia illa ineundo, quum et sibi et proli non facile consulatur de muuiis religionis. Iniquum autem prorsus foret salutis suæ vel suorum abjicere curam. Concilium Eliberitanum Apostoli verba ad suam sanctionem, qua hæc vetantur connubi» , firmandam adducit : « Haeretici si se transferre noluerint ad Ecclesiam Catholicam, nec ipsis Catholicas dandas esse puellas, sed neque Judaeis, neque hærelicis, darc placuit : eo quod nulla possit esse societas fidelis cum infideli. Sl contra interdictum fecerint parentes, abstineri per quinquennium placet.» '° Laodicenum Concilium decrevit : « Eos qui ad Ecclesiam perlinent, indifferenter filios proprios haereticorum nuptiis minime sociare debere. » " Chalcedonenses patres : « Sed neque copulari debet nuptura hærelico, aul Judaeo, vel

1, Cone. Trid. Sees. xxiv. c. II.
(!) Cap. unico, de cogn. leg
(S) Cap. *Laudabilem*, dc convora. infid.
(4 C. *Ilelalum* 31, qu. t.
C. *Significavit* i, c. Lit. 4, c. Cum *haberet* 5, et c. *Si qui»* 8. De eo qui duxit in mat.
(6) Cap. iii. cl vi. De co qui duxit.
(7) C. i. dc convert, intid. '8J II. Cor. vi. <4.
(0) Aug. conf. I. ix. c. ix.
(10) Can.xvi. (ti) Can. x.

pngano; nisi forte prominat se artor-lhodoxam fidem persona orthodoxa·, copulanda transferre. Si <|uis hanc definiloncm sanctae Synodi transgressus fuerit, correptioni canoni» æ ibjacebil '

128. Plurima a Summis Pontificibus statuta sunt, ul veteres illi canones sancte servarentur. Aliquando quidem speciali indulgentia permiserunt nuptias hujusmodi fieri, conditionibus quibusdam appositis, quibus prolis calholicæ educationi praecipuo consulebatur. Sed ut omnes intclligant quam aliena sil Ecclesia ab hujusmodi connubiis, adeo plenis periculi, el a sanctitate Sacramenti abhorrentibus, solent jubere « ne unquam mixta hæc connubia intra sacri templi ambitum perfici sinat *(parochus ;)* elui ab impertienda contrahentibus sacerdotali benedictione, et a recitandis precibus in Romano Rituali præscriptis pro celebratione nuptiarum omnino abstineat ∎ Permittunt scilicet ei « materiali tantum præsentia adesse, perinde ac si unice ageret partes testis, ut aiunt, qualificali sive auctorizabilis. ⁿ * Disciplinam hanc novissime vindicavit Archiepiscopus Coloniensis, quem et secutus est Archiepiscopus Posnaniensis, ulerque ærumnis et exilio gloriosus, Borussorum regi, extra civilis potestatis I.mites excurrenti, forlitcr et modeste , prout Ecclesiæ Præsules decet, repugnans. Utinam et nobis contigerit sancta servare jura, el fidelium saluti, quæ infaustis connubiis toties periclitatur, consulere! Porro quo loco habeamur a sectariis liquet, quum nos veluli idolola-

Iras traducant, a quorum consortio abhorrendum sit »

*29 F'ın impedit quin valeat matrimonium, quoties tanta est qu:e gravem inculit timorem. * Puella minis aul improperiis patris ad connubium adacta, vinculo conjugii non ligatur, nisi deinceps , noscens priorem consensum haud valere, libere consentiat.ᴵᴵ Qui ex metu ne propinqui vilialæ puellae ulciscantur injuriam,eam ducit,ejus maritus vere censendus est, nisi mors, vel gravissimum supplicium, extra Justitia ordinem , intentatum ei fuerit ad extorquendum consensum. · Ul libertati matrimoniorum consuleret Synodus Tridentina, vetuit dominis temporalibus ac magistralibus, omnibusque α sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directe vel indirecte , subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quominus libere matrimonia contrahant. -1

130. *Ordo* sacer susceptus impedii ne valeat matrimonium postea attentatum , Ecclesia irritum illud decernente, uti jam vidimus. ·

131 .*Ligamen*, vinculum scilicet prioris matrimonii, facil ul non valeal matrimonium postea attentatum, priore conjuge adhuc in vivis, licet mortua censeatur Nulla absentia, quamvis diuturna, nec bona fides potest efficere ul novæ valeant nuptiæ, viva priore conjuge. Hinc Clemens III interrogatus : « quid agendum sil de mulieribus, quæ viros suos causa captivitatis , vel peregrinationis absentes, ultra septennium præstolatæ fuerim : nec cei tificari pos-

(I) Can xiv

(i) Vide Pii VII. Breve : *'Etsifraternitatic,* - .id Archicp. Nogunt. anno 1803.

(S*j* « Such as profess Ihe reformed religion should not marry with infidels , Papists, or other idolaters. * Presbyterian confession of faith, ch. xxir. n. 3.

(**l**) a Λ marriage procured by force or fraud , is also void ab *initio*, and may be treated as null by every ;court in which its validity may be incidentally drawn in question. The basis of Ihe mat · riage contract is consent, and the ingredient of fraud or duress is as fatal in this as in any other contract, for the free assent of Ihe mind to the contract is naming. · Kent's Commentaries , p. ir. Leet xi»i.

(3) Cap. *Ad id.* <1. de Sponsalibus.

(β) C. Ieniens , de Sponsal.

(7) Sess. ixir. cap. is. de ref.

(it) Tracl.deOrd.,c. xii.de sacrv Cadibatu.p.SIS,

sunt rtf vila vol do morio ipsorum , licet super hoc solicihidincm adhibuerint diligentem : el pro juvenili ælate, sou fragilitate carnis, nequeunt continere, potentes aliis matrimonio copulari; » respondit : · Quod quantocumque annorum numero ita remaneant, viventibus viris suis, non possunt ad aliorum consortium canonice convolare : nec auctoritate Ecclesiæ permittas contrahere, donec certumnuncium recipiant dc morlc virorum. » · Leges civiles in quibusdam statibus triennii absentiam causam ligaminis solvendi definiunt, el novum permittunt matrimonium , divortio vinculi concesso. *

132. *Honestas publica* vocatur impedimentum ortum cx sponsalibus valide initis cum persona consanguinea in primo gradu, matre scilicet vel sorore sponsa), vel patre vel filio sponsi. Oritur eliam cx matrimonio ralo, quod consummatum non fuerit,et ad quartum gradum extenditur.1 Sponsalibus juste solutis, manci impedimentum, adeo ul ne quidem cx sponsæ consensu possI sponsus ejus sororeni ducere, absque dispensatione. *Ex sponsalibus autem invalidis nullum oritur impedimentum.

133. *Amens* non valet matrimonium inire : neccssc enim csl consensum praestare, natura contractus cognita. Qui ad tempus insaniunt, valide contrahunt iis temporum intervallis in qmbus sunt sui compotes. Consonant leges civiles. '

131. *Affines* non possunt matrimonio conjungi intra quartum gradum , si affinitas oriatur cx copula licita ; * si ex illicita, impedimentum restringitur inIra primum et secundum gradum, ' ne occultis dirimendi matrimonii causis multiplicatis , incertum sirpe foret Qui conjugis alterutrius consanguinei sunt, alteri censentur afllnes : sed *affinitas non par'd affinitatem,* ideoqueafllnes alterutrius conjugis non sunt alteri quoque afllnes. Impedimentum hoc oritur ex lege ecclesiastica , ct institutum est ad mores integros fovendos, quum afllnes plerumque sint familiares, cl lentationibus idcirco obnoxii, nisi spes tolleretur matrimonii. Qui vetitas cum consanguineis vel afllnibus ineunt nuptias, separandi sunt, absque spe dispensationis , · quam tamen eis pernitentibus concedit sæpc benigna Mater Ecclesia.

135. *Clandestina* matrimonia dicuntur quæ clam attentantur, remotis arbitris, seu, juxta disciplinam Tridentinam, « aliter quam præsenle parocho, vel alio sacerdote de ipsius parochi aut Ordinarii licentia, et duobus vel tribus testibus. » Hæc disciplina in dioecesi S. Ludovic! oblinet, ex eo quod decretum promulgatum fuerit in lota

(C Cap. iit. de Sponsalibus.

Ii) · In New Hampshire , joining Ihe religious society ofIhe Shakers, who hold cohabitation unlawful, and continuing in that society for three years , is a suificincnl cause for a divorce. Dyer v. Dyer , 5 *New Hampshire Hep.* 71. In Connecticut , divorce a *vinculo* applies to cases of adultery, and fraudulent contract, and wilful desertion for three years , with total neglect of doty , or seven years absence and unheard of. Statute Code not. In Ohio Ihe Supreme Court is autlioriied Ingram a divorce , if either party had a former husband or wife living at the same time of the second marriage, or where either party is wilfully absent from the other for three yean·. · Kent's Commentaries , iliii. Leet, isvii. n. <08. note.

(fl) Vide S. Pii V. Constit. *Ad Romanum,* cl cap. i. de Sponsal. in 6.

(4) Vido Deer. S. Cong. Cone. 0 Julii I0S8 , probatum Alex.VIII.

IS) a All persons who have not the regular use of the understanding, sufficient to deal with discretion in Ihe common affairs of life , as idiots and lunatics , except in their lucid intervals , arc incapable of agreeing lo any contrret, and of course to that of marriage, · Kent's Commentaries vol. ii. I.ecl. nvi. n. i.

(0) Cap. *Non debel* , do Consanguin.

(7) Cone. Trid. Sess. xiiv. cap. iv. de ref. mal.

(8; Ibidem cap. v.

dilionelliapnnica : sed Aposlolica Sedes qiKcdam induisit oh specialia locorum idjoncta. quæ ex Statutis diœcesanæ synodi quam tenuit ante paucos annor. Episcopus egregius Joseph Rosati, desumenda sunt. In dioecesi Neo Aureliæ et Mohihcnsi pari de causa oblinere censenda est; sed Præsulum auctoritas esi attendenda.In plcrisquc dioecesibus non viget, quum Concilii patres noluerint decretum vim obtinere nisi triginta diebus elapsis post ejus promulgationem , et apud nos promulgatum non fuerit. In locis in quibus n< n viget, valent matrimonia solo contrahentium consensu , quamvis deficiente probatione in foro externo non agnoscantur. Cæterum graviter illicita sunt, quoties sacerdotis ministerium negligilur. Lex civilis plerisque in statibus omnia sancit connubia quæ coram præcone, vel magistratu , vel sacerdote fiunt; el secretorum foederum probationes admittit. ·

136. *Impotentia* ad conjugium naturalis omnem vim contractui adimit. *Absoluta* est quæ omnes respicit personas : *relativa,* quæ inter quasdam ' personas intercedit : *temporalis,quæ* ad tempus durat : *perpetua*, quæ tolli nequit. Impedimentum hoc jure naluræ nititur : nec enim natura sinit ul contractus inealur ab iis qui nequeunt primariam ejus conditionem ponere. Si dubium sil, datur triennii experientia , ne temere solvatur tanti momenti contractus. * Civiles leges plerumque hoc agnoscunt impedimentum,3 quod in statu Neo-Eboraceno non ɒblinet, sicut nec in codice Napoleonis.

137. *Rapta mulier* nequit matrimonium cum raptore inire, nisi in loco luto el libero constituo, ipsa consentiat : rapta autem dicitur quando invita vi abducta est, ul matrimonium contrahere cogeretur. In raptores panne gravissimæ æque ac juslissimæ a Concilio Tridentino sialutæ sunt : « Raptor ipse ac omnes illi consilium, auxilium et favorem præbcnles , sint ipso jure excommunicat!, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces , et si clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur praeterea raplormuliérem rapiam, sive eam in uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio judicis dolare, ɒ

Quum singula explicare impedimenta, et accommodare casibus qui occurrunt, Ethices sit provincia, hæc quæ raptim diximus ad rem nostram sufficiant.

Animadversionet.

158. Quæ retulimus impedimenta alia naluræ jure inniluntur, alia solis ecclesiasticis sanctionibus. Quæ ex errore, cl amentia desumuntur naturalia sunt impedimenta, quæ tollunt consensum. Impotentia csl quoque impedimentum naturale. Consanguinitas primo gradu collaterali fratres inter et sorores adjus naturale referlur, in quod nil potest Ecclesia. Ligamen desumitur ex jure naluræ, Christo sanciente. Caetera pleraque a legibus Ecclesiæ derivantur, a qua proinde tolli possunt. Immerito igitur Hcnrici VIII. nupliæ cum Catharina Austriaca, vidua Arlhuris fratris Hcnrici, celebratæ ex dispensatione Julii II, in quæstionem vocalæ

(l) « II il not necessary that a clergyman should be present to give validity lo the marriage, though it is doubtless, a very becoming practice, and suitable to the solemnity of lhe occasion. The consent of the parlies may be declared before a magistrale , or simply before witnesses, or subsequently confessed or acknowledged, or lhe marriage may even be inferred from continual cobabilaticn, and reputation as busland end wife. »

Kent's Comm. p. i». Leet. un. ŋ. M.

(S' Cap. vi. *defrigiJi*·.

f!) · The courts in Massachusetts, Delaware, Ohio, North Carolina, Alabama, and probably in other slates,are authorised by statute to grant divorces causa impotenti». · Kent's Comm. vol. it. Lecture uvii. n. i.

(4, Ibidem.

(S/ Sess. nv.cap.'vi. de Ref.

sunt « quum ageretur de impedimento more ecclesiastico.

159. Summi Pontifices, pro ea quam a Christo acceperunt auctoritate, ab omnibus impedimentis mero ecclesiasticis valent dispensare : Episcopi autem nonnisi juxta speciales sibi datas facultates, vel pro rerum necessitate in occultis impedimentis, (piando non potest recurri ad Pontificem. Quum amplissimae soleant Episcopis Foederatarum provinciarum concedi, necesse non est jus aliquod controversum nobis vindicare : sed præslal S. Sedis juribus cum debita reverentia servatis, tutum insistere concordiae iter.

140. Quum vis matrimonii *coram Deo* pendeal, uti vidimus, ex Ecclesiæ legibus quibus consensus contrahentium regitur, liquet ad ecclesiasticos judices spectare causas matrimoniales, in quibus de ejus valore agitur. Eorum est igitur judicare quandonam divortium a vinculo dandum sit, eo quod irritum sit matrimonium ; et etiam quandonam divortium a toro *lireal* Hinc Tridenlini patres definierunt : « Si quis dixerit causas matrimoniales non spectare ad judices ecclesiasticos ; anathema sit >>! Quæ fiunt judicia apud tribunalia civilia, respiciunt, uti supra explicuimus, civilia onera, ligamina, et injurias, potius quam intrinsecam rerum honestatem. Id tamen addemus, bonis moribus parum favere quod causae matrimoniales ad publica deferantur tribunalia, quum ea plerumque sil rerum quæ proferuntur natura qua pudor lædilur. Ubi tribunalia ecclesiastica agnoscuntur, judex civilis de valore matrimonii eorum sententiam sequitur, quando de dole, vel oneribus agendum est : * qui tamen apud nos de omnibus pleno voluti jure decernit, nulla habita ratione potestatis ecclesiastica

Hæc slrictim de Matrimonio diximus, plurimis prætermissis, vel leviter indicatis, quæ fusius exponere instituti nostri ratio non exigebat. Jam de Sacramentis in universum agendum est.

(7J S?is. xxiv. can. xii.

(ij Barbo», de oiT. et pol. ep. p. ii». Alleg. Ixxxiv.

TRACTATUS XIX.

DE SACRAMENTIS IN UNIVERSUM.

PR.ENOTAN UA.

1. Quum de singulis egerimus Sacramentis, jam quæ ad omnia spectant in unum colligenda sunt, et ea statuenda principia quæ omnibus conveniunt. Vera Sacramenti novæ Legis notio est quam ab initio tradidimus, ritus scilicet a Christo institutus, pignus ct instrumentum graliæ : habet enim ex divina institutione vim sibi insitam efficiendi sanctitatem el justitiam quam significat, uti recte docet Calechismus Romanus. Quam longe præstet veteris Legis ritibus , qui nonnunquam sacramenta vocantur, inde liquet : nam vim nullam intrinsecam habebant, sed pertinebant ad Dei cultum, cl commemorabant nonnunquam divinitus collata beneficia , simul indicantia futurum Redemptorem : « Finis enim legis, Christus, ad justitiam omni credenti.»' Circumcisio Abrahæ injuncta populum Dei a cæteris discernebat gentibus, et spem Redemptoris ex genere Abrahæ fovebat · nam in semine Abrahæ benedicenda? erant omnes gentes; cæterum nullam . ul videtur, impertiebatur justitiam. E contra Baptismus abluit peccata . novamque tribuit in Christo vitam.

CAPUT I.

DE SACRAMENTORUM NUMERO.

2. Septem esse novæ Legis Sacramenta ex Tridemini Concilii auctoritate tradidimus, el singula, Scriptura el traditione nixi, probavimus Juvat vero ipsam definitionem Tridentinam recitare, el generalibus quibusdam argumentis confirmare, ut uno veluti intuitu omnia habeant lectores perspecta. « Si quis dixerit, Sacramenta novæ Legis non fuisse omnia a Jesu Christo Domino nostro instituta , aut esse pluri vel pauciora quam septem, videlicet, baptismum . Confirmationem , Eucha risliam, Pœnitenliam, Extremam Unctionem , Ordinem , et Matrimonium , aut etiam aliquod horum septem non esse vere cl proprio Sacramentum ; anathema sit. · *

(4) Hom. x. I.

(i, SeM. vi». de Sjr. cen. u.

Propositio.

Scplcmsunt novæ Logis Sacramenta, nec plura, nec pauciora.

3. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Baptismum fuisse a Jesu Christo institulum liquet ex mandato Apostolis dato: « Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, cl Filii, cl Spiritus sancti. » !

4. Confirmationem Christum habere auclorcni colligitur cx Actis Apostolorum , in quibus legimus Apostolos fidelibus baptizatis manuum impositione dedisse Spiritum Sanctum : quod nisi Christo auctore facere non poterant : » imponebant manus super illos, cl accipiebant Spiritum sanctum. ⁋

5 Eucharistiam instituit Christus post cœnam paschalem ; quum enim panem in manus sumpsisset, cl fregisset , benedicendo dixit : « *Hoc est corpus* meum, quod pro vobis datur : hoc facite in meam ĉommemoratio nem » Poculum deinceps manu prehendens, dixit : *u* nicest calix novum Testamentum in sanguine meo , qui j»ro vobis fundetur. »§

6. Pœnilcnliæ instituit Sacramentum, potestate remittendi vel relinendi peccata data Apostolis : « Accipite Spiritum sanctum : quorum remiseritis peccata , remittuntur eis: et quorum retinueritis , retenta sunt. » * Potestatis hujus exercitium necessario postulat ritum externum, judicii instar ; esl enim ab hominibus exercenda in homines, causa utique cognita, ne lemere cl perperam exerceatur.

7. Exlremæ Unctionis Sacramentum ex B. Jacobi Apostoli monito el mandato colligimus : « Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesiæ, et orent super eum, ungentes cum oleo in nomine Domini : el oratio fidei salvabit infirmum, el alleviabll eum Dominus *cl* si in peccatis sil, remittentur ei. » »

Unctio hæc periclitantium vita, cui peccatorum venia promittitur, ritus sil necesse est Clins uni habens auctorem ; ipsius enim est gratiam ei adiieclere.

8. Ordinem Sacramentum esse ex D. Paulo colligitur : manuum enim impositione gratiam ct potestatem ad sacra munera tradi docet. Ad Timotheum scripsit : « Admoneo te, ul resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum »§

9. Matrimonium esse Sacramentum colligitur ex sanctione vinculi quod solvi nequit, Christo dicente: «Quod Deus conjunxit, homo non separet : »' el ex sacra ejus significatione, quam explicat Paulus, magnum ineo latere mysterium conjunctionis Christi cum Ecclesia affirmans : « Sacramentum huc magnum csl, ego autem dico in Christo cl in Ecclesia. » §

Quæ Paires de singulis Sacramentis tradidere jam recitavimus, adeo ut opus non sil in eorum doctrina probanda immorari.

10. *Probaturi, celebri præscriptionis argumento.* Equidem sextodecimo sæculo ineunle septem agnoscebantur Sacramenta per lotam qua lale patebat Ecclesiam : imo el apud Græcos schismate a Latinis persæcula plura divulsos Dc Graecorum doctrina dubitari nequii; habentur enim insignia ejus documenta. Jereinias patriarcha Conslantinopolilanus , suorum nomine agnovit « in ea ipsa Catholica cl Orthodoxa Ecclesia septem Sacramenta esse, Baptismum scilicet, sacri unguenti Unctionem , sacram Communionem ,

ti) Mali, tiviii. 19.
(t) Aci. viii. |J.
(S) Luc. xxii. <9. fO.
p; Joan. xx. it.
(5) Jac. v. il.
(0) II. Tim. i. (i.
(7) Matt. xix. 6.
(8) Eph. v. 5i.

Ordinationem , Matrimonium , Pœnipntiam.el Exlrcmæ Unctionis oleum."[1]

Eiichologia Græcorum ic[l confirmant : quod et de seclis omnibus Orientalibus dici potest: omnes cnirn septem Sacramenta prædicant.[1] Jam vero quum ex illis nonnullæ, a quinto saltem sæculo, a Latinis divulsæ sint, nccesse est ut septem agnita fuisse Sacramenta ante dissidia credamus. Sacramentaria antiquissima Latinorum[3] et Græcorum[1] vetustam (idem ab ipsis primordiis Ecclesiæ provenientem testantur. Concilia Londinensc anno 1237, Exoniense anno 1287, Coloniensc anno 1280. et Claromonlanum anno 1269, septem Sacramenta recensent, sicut et decretum pro Armenis, in Concilio Florentino, anno Π39, editum ab Eugenio IV Ilæc documenta Conciliorum, et Sacramenlaria ad magnam nos reducunt antiquitatem, quam superat tamen fides ex Orientalium sectarum cum Ecclesia consensione deducta. Jam vero doctrina quæ certis probatur documentis, et cujus origo posterior Apostolica ætatc ostendi nequit, merito ad Apostolos refertur, juxta præstanlissimum Augustini effatum : «Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, nonnisi apostolica auctoritate traditum rectissime creditor. »[5]

Objectiones solvuntur.

II. *Obj* I. Scriptura nullibi septem Sacramenta osse tradit, nisi dc iis placeat intelligerc illud Apocalypsis: « Ego dicam tibi sacramentum mulieris , et bestiæ quæ portat eam, quæ habet capita septem. »[6]

12. *Resp.* Septenarium numerum Sacramentorum non tradit Scriptura, quum instar catcchismi, vel fidei confessionis non sit: rætertim ipsa tradit Sacramenta, uti ex dictis constat Quod si cui testimonia de singulis rem conficere non videantur, traditionis divinæ documenta eam extra omnem dubitationis aleam ponunt. Impie autem Insit Kcmnllius in voce *sacramenti*, illud Apocalypsis, dc arcano quod septem capitibus hesliæ significabatur, ad sancta hæc instituta transferens, contra sacri scriptoris explicationem : « Septem capita, septem montes sunt, su per quos mulier sedet, et reges septem sunt. »[7]

15. *Obj.* 2. Aqua et sanguis quæ ex Christi latere profluxerunt, Sacramenta Ecclesiæ indicare passim dicuntur a Patribus, qui proinde nonnisi Baptismum et Eucharistiam agnoverunt.

14 *Resp.* Patres non docuerunt numerum Sacramentorum iis indicari, sed ea habuerunt veluti aptissima symbola divinæ virtutis quæ a Christo derivata in Sacramentis claret. Sic Ambrosius : « Aqua el sanguis exivit : illa quæ diluat, isto qui redimat. »· Quod si Baptismi et Eucharistiae praesertim imagines in iis perspexerint, id non obstat aliis Sacramentis, quorum vis e sanguine Christi pariter derivatur. C;efe rum mysticis interpretationibus non est inhærendum, quum sint potius certis fidei documentis accommodanda?.

io. *Obj.* 3. Patres antiquissimi Justinus, Irenæus, Tertullianus, nonnisi duo commemorant Sacramenta.

16. *Resp.* Pro occasione Patres commemorant Sacramenta, *nec* numerum definiunt , sed variis in locis singula tradunt Ad Justini scopum non perli-

ti) Centura confess. Luth, sibi obtain an. 1075. Vido'etiam Cone. Constanlinopolitanum anno 1038 el aliud anno 10U, Primate Husain· assidente; aliud quoquo anno If.7i.

(i)Vidc Asscmannum Compendio Storico Vol. iii. Ven. I7to.

(3) Apud Marlcnium dc antiquis Ecclesia? ritibus.

: i) Apud Allatium dc perpetua Occid. cl Orient. Eccl. **bow.**

(5) L. ir. de Rapt, conira Ponar, c. uiv. η. *I.*

(n) Apoc xvii. *1.*

(7) Ibidem fl.

(8) L. i in Luc. n. 133.

neb.il omnia Christiana instituta evolvere: calumnias enim ethnicorum de infandis sceleribus Christianorum satis refellit, ostendendo quomodo initiarentur, et quid in sacris conventibus fieret, mysteriis divinis celebratis. Baptismum idcirco el Eucharistiam exposuit Irenæus pariter ex occasione ea explicuit, sed el de Poenitentia loculus est, confessione peccatorum occultorum cliam commemorata.[1] Tertullianus pleraque recensuit : « Caro abluitur ul anima emaculetur, caro ungitur ul anima consecretur; caro signatur ul anima muniatur, caro manus impositione adumbratur, ut anima Spiritu illuminetur; caro Corporc Christi el Sanguine vescitur, ul anima de Deo saginetur. »[2]

17. *Obj.* 4. Cyriilus Hierosolymitanus , ct Ambrosius, vel alius perantiquus auclor,de Sacramentis cx professo egerunt, el lamen pleraque quæ hodie celebrantur praetermiserunt, nonnisi Baptismo et Eucharistia commemoratis, chrismate autem tamquam Baptismi ritu quodam indicato. Scriptor hic sc omnia quæ ad Sacramenta pertinent exposuisse profitetur : « Ergo accepisti de Sacramentis, plenissime cognovisti omnia. » ·

18. *Resp.* Edocebat ulerque catechumenos de Sacramentis brevi suscipiendis : die scilicet eodem consueverant tria illa ministrari. Chrismati autem pariter ac Baptismo cl Eucharisliæ Sacramenti rationem inesse perspicuo tradunt. De iis loquitur scriptor ille Ambrosii sub nomine latens, dum dicit se plenissime omnia tradidisse; nec enim ultra propositum verba ejus extendenda sunl.

19. *Obj.* 5. Augustinus duo tantum commemorat Sacramenta : « Pauca pro multis, cademque factu facillima, et intellectu augustissima, ct observatione castissima ipse Dominus, el Apostolica tradidit disciplina, siculi est Baptismi Sacramentum, et celebratio Corporis el Sanguinis Domini.»[4]

20. *Resp.* Hæc voluti exempla refert Augustinus , quin alia excludat : nam alias agnoscil chrisma iu genere signaculorum esse sacrosanctum , sicut csl ipse Baptismus; et Ordinem vocat Sacramentum , cum cum Baptismo conferens. Dicit clam : « Respice ad munera ipsius Ecclesiæ. Munus Sacramentorum in Baptismo, iu Eucharistia,in cæleris sanctis Sacramentis. » ·

21. *Obj* 0. Ex voce Sacramenti quam Patres aliquando usurpant de aliis præler Eucharistiam cl Baptismum ritibus, non potest inferri eos Sacramentis a Christo institutis accensori; constat enim eam latissime sumi pro signo quolibet sacro.

22. *Resp.* Voce non innitimur, quamvis sua sit ei vis; præsertim quum eodem veluli spiritu Baptismo el ritibus de quibus quaestio accommodetur, cl gralia dicatur suscipientibus tribui. Ex toto sermone riluum de quibus quæritur natura et vis colligitur.

23. *Obj. 1.* Lolio pedum æque dici posset sacramentum ac cætcra quæ Baptismo et Eucharistiæ adjiciuntur : nam Patres eam ita vocant. « Audi, » inquit auclor librorum de Scramenlis, « quia mysterium est ct sanctificatio : «Nisi lavero tibi pedes, non habebis » partem mecum. » · Bernardus etiam *iu Cœna Domini* loquens, ait : » De tribus itaque sacramentis quæ satis sunl congrua huic tempori, Baptismo nimirum, Eucharistia , ct lotione pedum, dicendum erit. » ’

24. *Resp.* Mysterium in lotione illa latere recte docet venerabilis ille seri·

(1) L. i. adr. hær. c. ii. el I. iii. c. iv.
(1) L. de reaur. carnis.
(B) De Sac. I. vi. cap. ii. n. S.
(4) De duel. Christ. I. iii. c. ix.
(B) Enarr. i. in P·. ciii. (6) L. iii. de Sic. c. I.
(7) Serm. in Cœna Domini.

pior, quum indicet animam necessario a Christo mundandam, nt partem cum ipso habeat. Cæterum agnoscit varios esse mores Ecclesiarum de pedum lotione; quæ varietas de Sacramento admitti non posset. ▮ Consuetudo quæ rectius servatur in Romana Ecclesia de non lavandis pedibus, in Mediolanensi Ecclesia de ipsis lavandis etiam recte custoditur, tum propter exemplum Christi et Petri, tum ut graliam virtute humilitatis et Christi imitationis obtineat. » Bernardus licentia quadam sermonis utitur, lotionem vocans sacramentum ; sed ex contextu mens ejus palet : dicit enim mulla esse sacramenta . idcoque se de tribus tantum tunc locuturum : « Multa quidem sunt sacramenta , et scrutandis omnibus hora non sufficit » Cæterum videtur confessionem qm peccata abluuntur, lot'one illa indicatam intellexisse; nam citat verba Joannis : « Si autem confessi fuerimus peccata nostra, fidelis Deus est qui remittat nobis peccata, et emundet nos ab omni iniquitate. » Deinde pergit: ▮ Nam ut de remissione quotidianorum minime dubitemus, habemus ejus sacramentum, pedum ablutionem. ▯

25 *Obj.* 8 Græcorum et Orientalium consensio Latinis non suffragatur: nam occasione bellorum crucesignatorum, Latinorum placita apud eos obtinuerunt, quamvis non apud omnes, nec enim hodie ab omnibus agnoscuntur, si fides sit ipsis Catholicis missionariis.

26. *Resp.* Ex historia illorum temporum liquet quo studio Graci placita sua retinuerint, et qu:e Latinis conflata sit invidia, Difficultas aliquid novi apud eos inducendi rituum diversitate aucta est. Prælerea antiquissima eorum Euchologia et documenta omnia vetustam testantur tidem Quod Catholici quidem missionarii de nonnullorum Sacramentorum neglectu apud Græcos aliosve questi sint, contigit ex rituum diversitate : re tamen diligenter investigata. prolatis tabulis, omnis dubitandi ratio sublata est.

27 *Obj.* 9. C.yrillus Lucaris, Patriarcha Constantinopolitanus, juxta Ecclesia suæ fidem, testatus est duo tantum esse Sacramenta.

28 *Resp.* Corruptus erat auro Batavorum , ut patriam proderet fidem ; sed brevi impietatis pœnas persolvit. Ejus fraudem Jeremias Patriarcha Consiantinopolitanus detexit, pique in synodo Hierosolymitana anno 1672 anathema idcirco dictum est. « Anathema Cyrillo nova dogmata fabricanti, et credenti non esse ex institutione Jesu Christi. neque ex aposolica traditione, praxique perpetua septem Ecclesiæ Sacramenta. »

29. *Obj.* 10. Plures doctores scholastici Sacramenta Confirmationis et Extremæ Unctionis ab Apostolis instituta esse censuerunt ; imo Confirmationem nonnisi a Concilio Meldensi sæculo nono institutam docuit Alexander Alensis. Alii negarunt Matrimonium conferre gratiam.

30. *Resp.* Omnes doctores scholastici septem agnoverunt Sacramenta; sed nonnulli de institutione eorum inquirentes, putarunt Confirmationem el Extremam Unctionem non fuisse a Christo Domino *immediate* institutas : quæ tamen ab Apostolis juxta potestatem sibi commissam statuta censuerunl. De sententia Alexandri Alensis non sumus adeo solicili, quum facile contingat doctorem privatum errare. Inopia veterum documentorum, qua sua ætas laborabat, existimavit Alexander chrisma, in quo essentiam Confirmationis reponebat, esse institutum ex Spiritus sancti instinctu in Concilio Meldensi. Quod Durandus Matrimonii Sacramentum esse remedium concupiscentia potius quam gratiæ subsidium, consuerit, contigit quin negaret gratiam eo conferri

■*in imadwsiones*.

31. Fides docet Christum esse Sacrn-

mrnlornm auctorem; sed *immediata* institutio omnium in qtiæstioncm olim vocata est, quamvis jam oblinent Equidem non constat Aposiolis tantam n Christo traditam esse potestatem ut gratiam signo visibili adneclerent, quum ipsi nonnisi ministros el dispensatores se exhibeant : « Sic nos existimet homo, ul ministros Christi, cl dispensatores mysteriorum Dei. » ! Vetus ille auctor librorum de Sacramentis ait : « Auctor Sacramentorum quis est, nisi Dominiis Jesus?» Augustinus etiam ad Christum ca refert : «Ab ipsa Dei sapientia homine assumpto, a quo in libertatem vocati sumus, pauca Sacramenta saluberrima constituta sunt, quæ societatem Christiani populi, hoc est sub uno Deo liberte multitudinis, continerent. »8

32. *Materia* Sacramentorum dicitur res adhibita in iis conflciendis,vel actus sensibilis eorum effectum minus perfecte significans. Sic aqua materia est Baptismi : panis el vinum materia sunt Eucharistiæ : oleum materia est Extremae Unctionis. In quibusdam autem Sacramentis actus sensibilis locum habet maleriæ In Pœnitentia, quum instar judicii sil, actus pœnitentis , confilenlis peccata el pœnas amplectentis, materia habentur, vel quasi maleria. In Matrimonio, pro ratione contractus, uli plerisque placet, corpora sunt materia circa quam versatur : alii consensum ipsum materiæ locum habere dicunt, acceptationem esse formam. *Forma* est verborum series, quibus materia ad Sacramentum definitur. Aliquando alia signa verborum vim obtinent, uli mulis nubentibus. Lulhcrus omnem vim fidei tribuens, Sacramentis nullam inesse putavit, sed ea tantum inservire ut excitetur fides. Verba igitur Sacramentorum Instar concionis habuit : quæ sentiendi ratio Calvino, cæterisque novatoribus arrisit. Narrationis etiam formam præseferunt : refert scilicet minister quid fecerit vel jusseril Christus, non ipse aliquid conficere censetur. Ea ratione recitant Episcopales instituti Sacramenti historiam, cui tamen adncctunt invocationis formulam

33. Veteribus omnibus alia omnino verborum quæ in Sacramentis conficiendis adhibentur, insedit nolio; persuasum enim habuerunt verba proferri ad definiendum maleriæ usum, et ad vim ei impertiendam. Hinc quoties de valorc Baptismi agebatur, id praecipue inquirebatur,utrum invocatis lribus divinis personis administratus fuisset. Docet Augustinus : « Deus adest evangelicis verbis suis , sine quibus Baptismus Chrisli consecrari non potest. »8 Quod autem ipse alias verbo Dei tribuat vim illam , « non quia dicitur, sed quia creditur ; » 6 non est inlelligendum de fide suscipientis Sacramentum tamquam causa gratiae; nam agnoscit baptismum infantium valere : sed do verbo quod fide tenetur, « nam el in ipso verbo aliud est sonus transiens, aliud est virtus manens: hoc est verbum fidei quod prædicamus. n « Hoc verbum fidei tantum valet in Ecclesia Dei, ul per ipsam credentem , offerentem, benedicentem, tingentem etiam tantillum mundet infantem, quamvis nondum valentem corde credere ad justitiam , et ore confiteri ad salutem.··7

34. Quæsitum est a theologis utrum materia el forma Sacramentorum a Christo fuerint definitae, el *in specie* determinatae. De Baptismo et Eucharistia constat eas esse ita definitas. Dc caeleris certum videtur ipsa verba non

(1) 1 Cor. iv. i.
ii) Lib. iv. de S»cr. c. iv.
(S) !.. de vera Del. c. ivii.
(4) Vide Innoc. ep. xiii.
(fi) L. vi. de Bept. contra Donat, c. ixv. (6) Ibid.
(7) Tract. 11». in Joan.

esse prescripts , quum non eadem ubique, neque omni ætate,noscantur usurpata. Cælerum ca in quolibet Sacramento adhibenda sunt quæ Ecclesia jubet ; el id omnino videndum , ne quid prælermillatur quod substantiam ipsam allingai. Qui contingunt linguae defectu errores nil olliciunl, quoties communi hominum judicio verba sensum eumdem præseferunl. Hinc Zacharias Pontifex inierrogalus de sacerdote baptizante, « In nomine Patria el Filia el Spiritu Sancta ; » respondit : « Si ille qui ita baplizavil, non errorem introducens, aut hærcsim, sed pro sola ignorantia Romamc locutionis, infringendo linguam. . . . baptizans sic dixerit, non possumus consentire ul denuo baptizentur. » ·

CAPUT 11.

DE MINISTRO SACRAMENTORUM.

§. I. *De ministri poleslate.*

35. Christus Dominus auctor Sacramentorum ea hominum ministerio perficit , sua gratia el auctoritate praesens. Jam probavimus esse ordinem quemdam sacrorum ministrorum, quorum est Christi nomine sacra obire munia. Cælerum Baptismum a quolibet ministratum valere ostendimus, nixi perpetua traditione Ecclcsiæ; quod tamen munus nemini e laicis licet exercere, nisi gravi urgente necessitate. Matrimonii ministros agnovimus contrahentes , ob specialem ejua naturam. quum contractus sit, vel quid contractus adinslar. Plerorumque Sacramentorum sacerdos minister est,qui tamen jurisdictione indiget ul judiciariam in remittendis peccatis exerceat potestatem. Confirmationis minister ordinarius Episcopus est, sicut el Ordinis; necvalel sacerdos, quacumque interveniente auctoritate, sacerdotium vel diaconatum conferre ; quamvis Summi Pontificis delegatione fiat idoneus minoribus Ordinibus cl subdiaconalui conferendis, sicut et Confirmationi tribuendæ. Hæc sigillalim jam ostendimus Lulherus tamen docuit cuilibet Christiano eamdem in verbo et Sacramentis esse potestatem, quamvis non foret nisi ex auctoritate publica exercenda, luter ejus propositiones damnatas a Leone X. ea est : « Ubi non est sacerdos, æque potest quilibet Christianus, etiamsi mulier, aut puer esset. ■ *

56. Sectarii ministros quos sibi præliciunl se donare3 dicunt potestate. Anglican! tamen appellant successionem apostolicam , quum non puderet majores suos aliquando a regio induito facultates derivare *ad beneplacitum* regis vel reginae exercenuas. Quæ ab Oxoniensibus propugnantur principia de origine potestatis sacre sana sunt ; ♦ sed in iis applicandis vehementer errant. Catholica Ecclesia a Deo potestatem derivans, eam ordinatione com-

ti) Cap. *Retulerunt*, do consecr. Dis •T- I·) Prop. xiii.

(S) « *A* number of believers, united under Christ their mystical head , are become a church essential; and as such is lhe tiret and proper subject oftbo keys , and have power and privilege lo govern themselves, and lo choose out their own ministerial ollicers. " Baptist Church discipline concerning a true and orderly Gospel Church.

(4) « No command of an earthly king, no ordinance of an earthly legislature could invest us with power over the gifts of lhe Holy Ghost ; for such may we well term the power duly to administer the sacraments which Christ has ordained. No act of Parliament, however binding the provisions of such acts may be with regard lo lhe temporal affairs of lhe nation.could make any one of us a priest or clothe us with onejot *oi* one little of power over the things of the uusevn world. As little surely , could *popular election* invest us with this power from on high. Ven may express their readiness lo receive the gifts of Heaven at our hands , but is it not absurd that those whoaro to be the receivers from us of any boon whatsoever, shall themselves be lhe persons to supply us with the means of bestowing it ♦ • Tract No. S.

munient, cl absque ea nullam agnoscit auctoritatem Sacramenta ministrandi : ▮Si quis dixerit Christianos omnes in verbo el omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit. » ‘ lia definierunt Tridentini patres.

Propositio.

Christiani omnes in verbo et omnibus Sacramentis administrandis non habent potestatem.

37. *Probatur* 1 *ex Scriptura.* « Quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doclorcs. . . . Numquid omnes Apostoli? numquid omnes Prophelæ? numquid omnes Doclorcs? »’ Liquet igitur ex ipsa Dei ordinatione omnes docendi munere non fungi , nec iis proinde docendi potestatem competere, idem alias inculcat : « Ipse *(Christus)* dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, et doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in ædificalionem corporis Christi. »·’ Pastores et doctores Christi voluntate et ordinatione constituti sunt in Ecclesia ad opus ministerii perficiendum, cui cæleri fideles impares sunt. Alias de gentibus loquens quibus Evangelii audiendi copia noti est data, ait : « Quomodo ergo invocabunt, in quem non crediderunt? Aul quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo aulem audient sine praedicante? Quomodo vero prædicabunl nisi mittantur? » ‘ Fides divina juxta Apostolum concipienda est ex audita evangelica praedicatione, quæ indiget missione, non qualibet, sed qualem dedjl Christus Apostolis: «Sicut misit me Pater, el ego mitto vos. » “

58 *Probatur* 2. *traditione.* Quum plurima jam laudaverimus Patrum testimonia, tum in tractatu de Ordinibus, tum alibi passim, pauca hic recitare sat erit. S. Hieronymus Hilarium diaconum Eucharistiæ conllciendœ potestate carere ostendit : ·· Hilarius cum diaconus de Ecclesia recesserit, solusque. ut putat, e turba sit mundi, neque Eucharistiam conficere potest. Episcopos ct presbyteros non habens »· S. Ambrosius potestatem remittendi peccata deesse Novationis dicit, quod veri apud eos non essent sacerdotes, scilicet jurisdictione prædili : « Hoc jure vindicat Ecclesia, quæ veros sacerdotes habet : hærcsis vindicare non potest, quæ sacerdotes Dei non habet.»7 Victor Uticencis populum sacerdotes in exilium abituros alloquenlem inducit: « Quibus nos miseros relinquitis, dum pergitis ad coronas? qui hos baptizaturi sunt parvulos fontibus aquæ perennis? qui nobis munus pœnilenliæ collaturi sunt, et reconciliationis indulgentia obstrictos peccatorum vinculis soluturi? quia vobis dictum est: « Quæ- » cumque etc. » 8 Hæcliquel munia esse sacerdotalia, quæ perficiendi cæleri fideles nullam habent potestatem, si exceperis Baptismum ob summam ejus necessitatem , et Christi voluntatem ex usu Ecclesiæ manifestam.

59. Accedit Concilii Nicæni I. decretum quo diaconis velabatur Eucharistiam sacerdotibus ministrare, quia ‹ nec reguli nec consuetudo tradidit, ut ab his qui potestatem non habent offerendi, illi qui offerunt Christi corpus accipiant. «9

Objectiones solvuntur.

40. *Obj.* 1. Quæ afferuntur Apostoli loca ostendunt donorum, non officiorum, varietatem, prout innuit ipse praefatus : α divisiones vero gratiarum sunt, idem autem spiritus. ·· ‘° Officiorum

I=) Se-». vii. can. x. (i) 1. Cor. xii. «8.
(3) Epb. iv. II. (t) Horn. 1 .14.
16 Joan. >i. tl. ti) Dial contra Luciter.
(7) De Pœnit. 1. i. c. ii.
(8) I)c peraec. Vandal. I. ii.
(9) Can. xviii. (10) I. Cor. xii. 4.

Igitur distinctio ordinis causa inducta videtur, quum omnes alioquin parem habeant potestatem, munera tamen diversa, quæ proinde in publicam utilitatem, probante Ecclesia exercere debent.

41. *Resp* El dona et officia Apostolus plane distinguit, et ad Christi ordinationem horum refert discrimen. Quamvis autem in primordiis Ecclesiæ plurima data sint dona fidelibus plerisque, non ideo docendi et Sacramenta administrandi munera omnibus censebantur cmimunia : erant enim pastores etdoclorcs ministri Christi el dispensatores mysteriorum Dei. Nihil dicit Paulus ex quo par omnibus vindicetur potestas: quod enim dicitur de Spiritu dividente singulis prout vult,[1] respicit donorum universimcommunicationem, non specialia ministerii sacri officia. Hæc ex aliis quæ laudavimus testimoniis noscuntur esse sacri Ordinis propria , nec unquam consueverunt exerceri, nisi pote-tale accepta ordinatione.

42. *Obj.* 2. Si qua adductis locis adstrualur distinctio, tot erunt agnoscenda officia quot recensentur, ideoque Apostolus alius erit ac Evangelista, nec prophelæ, nec pastoris, necdoctoris nomen ei conveniet : at constat Joannein Apostolum, Evangelislam et Prophetam simul fuisse, omnesque Apostolos pastores esse et doclores : ergo non officia, sed dona enumerasse censendus est Paulus.

43. *Resp* Utique officia distincta pleraque sunt quæ recenset Apostolus , quamvis ea aliquando in eodem homine conjungi contigerit. Nil autem distinctioni obstat, quod pastores el doctorcs iidem forsan nuncupentur, a duobus ejusdem muneris officiis, quamvis et hi distingui possint: pastores quippe Episcopi gregem gubernantes, doclorcs alii docendi officio, non item regimine , praediti, inlelligi possunt. Cæterum ex donorum diversis ordinibus communicatione, vel ex ejusdem muneris variis nominibus, fieri non potest ul potestas sacris ministris specialiter tributa, dispensandi Christi nomine Sacramenta, communis omnibus fidelibus evadat.

44 *Obj.* 5. Minister Sacramentorum tantum memorat quod fccil, ei facit quod jussit Christus : quod Christianus quilibet facere valet.

43 *Resp.* Minister Sacramentorum agit Christi nomine el auctoritate: el speciali proinde indiget potestate. Ideo Christus Apostolos mittens, quam a Patre acceperat potestatem memoravit, seque eos mittere instar sui declaravit. Nil igitur proficii quilibel absque auctoritate sacra munera aggrediens, sed Christi instituta irrisui habere videtur.

46. *Obj.* 4. Omnibus fatentibus, Baptismus a quolibet ministrari valet : id vero admitti nequit, si omnibus Christianis non sit in Sacramentis potestas.

47. *Resp* Ex summa Baptismi necessitate potestas illius ministrandi omnibus relicta esi, Christo ita disponente, uti ex traditione el usu Ecclesiæ discimus. Cæterum non eadem est omnibus auctoritas, nam extra necessitatem non licet laico baptizare. Quod autem ea potestas sit omnibus, etiam infidelibus , satis congruil ablutioni quæ a quolibet fieri valet; nec probat eos quid posse in aliis Sacramentis, quæ sacrificandi , vel judicium ferendi, vel aliam specialem potestatem exigunt.

§. II. *De ministri intentione.*

48. Is fuit Lulheri error, ex principio de fidei justificatione derivatus, Sacramenta prodesse suscipientibus, dummodo firmiter crederent sibi imputari Christi merita, licet sacerdos nou serio, sed joco ageret. E contra constanter docuit Ecclesia Sacramentis ex Christi

(1) I. Cor. xii. <<-

institutione inc.sse virtutem , eaque ministranda osso animo faciendi quod ipse instituit. Id ex Constitutione Martini V., ' et ex decreto Etigeniano pro Armenia constat, quod solemni definitione munivit Concilium Tridenlinum: " Si quis dixerit in ministris, dum Sacramenta conficiunt et conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia; anathema sil. ¶· Apud Catholicos igitur constat intentionem exigi in ministro faciendi quod ftcil Ecclesia : nec tamen necesse est vello effectum producere quem ritui adnccti Ecclesia credit : nam omnibus latentibus, valet Baptismus ab haereticis collatus, qui plerique hisce in regionibus non credunt gratiam conferri baptismo. Id etiam constat ex Nicolai I ad Bulgares responsione. Nec opus est ut quis velit facere quod facit Ecclesia Catholica,eam veram Christi Ecclesiam agnoscendo : nam hærelicos id sibi non proponere liquet.

49. Disceptatio theologica de intentionis, quam vocant *internam,* necessitate^ nobis alias relata est.8 Quæ dc intentionisnecessilate ab Eugenio IV. et a patribus Tridenlinis tradita sunt, ad animi propositum videntur referenda: et Rubricæ Missalis plura docent dc intentione consecrandi hostias in altari positas, quæ effectum ex occulto animi consilio pendere indicant. Huc etiam recidit damnatio propositionis ab Alexandro VIII , de Baptismo collato ab eo qui intus in corde suo apud sc resolvit : Non intendo facere quod facit Ecclesia.4 Gravissima contra objicitur difficultas, quod, eo posito principio, incerta evadant Sacramenta, et tota Ecclesiæ potestas nutet : nemo enim novit occulta hominum consil a , cx quibus valor Sacramentorum pendere dicitur. Cælerum Christi promissio seeuros nos facit de ministrorum successione, et Ecclesiæ vi invicta : quem proinde damus vadem, hærelicis ex opinione theologica cavillationis occasionem sumentibus, Iis etiam licet respondere juxta alteram sententiam,quæ tenet satis esse ut minister gerat se serio, veluti rilum quem Christus instituit conferens, quidquid animo meditetur. In re supremo judicio non dirempta alterutra licet uti sententia.

§. III. *De ministri dignitate.*

50. Valero Baptismum ab hærelicis collatum fide constat, uli jam ostendimus. Valere pariter cætera Sacramenta collala ab iis qui charactere necessario sunt prædili theologi plerique lenoni Maldonalus el Morinus opinati sunl hæreticorum ordinationes aliquando irritas habitas fuisse; sed decreta illa optime explicantur de poena, qua omne Ordinis suscepti exercitium denegabatur perperam ordinalis. Ordines igitur a Græcis Episcopis collati valent, sicul el Eucharistia conficitur a sacerdotibus, Confirmatio ab utrisque, ab illis vi ordinis, ab his consuetudine vigente el probata: Extrema Unctio quoque ab iis ministratur. Poenitentia autem, quum exigat jurisdictionem, nequii ab iis ministrari, nisi forte mortis in discrimine, quando, juxta nonnullos theologos, Ecclesia iis tribuil jurisdictionem in morientium utilitatem. Cælerum quum sectarii, inter quos versamur. carcant omni sacro charactere, nullum præter Baptisma conticere valent Sacramentum, si exceperis Matrimonium, quod contrahentes ipsi baptizati conficiunt.

51. Sancta sancte tractanda esse patet : utrum autem Sacramentorum valor a ministrorum probitate pendeat, sæculo quarto incunte magno animo-

(1) Ad catam Cone. Constantivubia.
(ī) Ses». »ii. can. n.
ıΛ Traci, ii.de Baptismo, pag. 4. n. 14.
(4) Prop, xivni.

rum æstu csl disceptatum. Caecilianum ad Carlliaginensom sedem evectum imprudenter nonnulli, cum praetexentes fuisse a *traditoribus* ordinatum, reis scilicet sacros libi os cl vasa ethnicis, dum ferveret persecutio, prodendi. Vanissima calumnia dissipata est, sed et principium ipsum simul eversum quod a ministrorum meritis Sacramentorum valor penderet Donatistæ vocali sunt sectarii **illi**, nomine a Donato a Casis nigris, celebri sectæ patrono,sumpto. Waldcnses sæculo duodecimo, duce Petro Waldone, mercatore Lugdunensi, restaurarunt illum errorem, Sacramenta ab improbis sacerdotibus confici haud posse dicentes; quæ a se, ob probitatem ct pietatem insignem, ministrat.) valere dictitabant hi paupertatis Appstolicæ professores. Errore eodem laboravit sæculo decimo quarto Joannes Wickleff, Oxoniensis professor, qui inter cætera docuit : * Si Episcopus, vel sacerdos existai in peccato mortali, non ordinat, non conficit, non baptizat. »! Hodierni Oxonicnses prorsus contrarium docent. ' Quakeri,quum nullum agnoscant Sacramentum, de dignitate ministri non agunt ; sed ministerii nomine intelligentes operam, quam quis a Spiritu sancto motus impendit ut alios ad Deum hortando ducat, contendunt illud nemini competere, qui non sil sanctus, dono Spiritus divini auctu

52. Concilium Tridentinum definivit: « Si quis dixerit ministrum in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere aut conferre Sacramentum ; anathema sil. » *

Propositio.

Valent Sacramenta a ministro in peccato mortali existente confecta . modo omnia essentialia quæ ad Sacramentum conficiendum aut conferendum pertinent servaverit.

55. *Probatur* 1. *ex Scripturu* Quum apud Corinthios magistrorum causa fideles exercerent simultates, eldicteria in sacros ministros, ne Apostolo quidem excepto, funderentur; hominum ipsorum nullam rationem laciendam esse docuit, sed Dei, cujus auctoritate fungebantur : » Quid igitur est Apollo ? quid vero Paulus? Ministri ejus, cui credidistis. - - - Dei enim sumus adjutores : Dei agricultura estis, Dei aedificatio estis. . . . Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei. Hic jam quaeritur inter dispensatores, ul fidclisquis inveniatur . . . Haque nolite ante tempus judicare. »' Apostolus plane in auctoritate sua innititur, de sua dignitate et merito ad Deum referendo judicium. Igitur ad auctoritatem divinam respiciendum est, de occultis cordium arcanis, ct dcomnibus ministrorum meritis servalo judicio Deo.

54. *Probatur* 2 *ex Patrum constanti doctrina.* S. Gregorius Nazianzenus dicit : « Omnes qui baptizandi munere funguntur, idonei habentur; quamvis enim alius alii probitate vitæ antecellat, eadem tamen baptismi vis est. ■ S. Joannes Chrysostomus . « Contingit quidem laicos pie vitam agere, male aulem el improbe sacerdotes ; unde neque futurum esset Baptisma , nec Corpus Chrisii, nec *oblatio per illos, si* ubique dignitatem ac merita requireret gratia : atqui etiam per indignos Deus solet opemri, neque Baptismatis

H, I'rop. iv. inter damnatas a Cone- Conslanlienei.

(i) ■ The unworthines» ofmen cannot prevent lhe goodlieu ot God from Hotting in those channels in «hich La has desliurd it to flu· . , Tract. Ko. 3.,'31 Barclays tpoloc). prop. i. quest, i. j i,. (4J Seas. vii. Can. xii. (3/ I. Cor. iii. 4, ®, fr. j, (β, Oral si. in S. Bapt.

gratiaqtiidqiiam læditur vita sacerdotis. » · S Augustinus vindicias Ecclesiæ hac in re contra Donatislas strenue egit. odeo ut supervacaneum sit eum laudare. Unum tamen aut alterum locum speciminis gratia damus : « Non exhorreat columba ministerium malorum ; respicial Domini potestatem Quid tibi facit malus minister, ubi bonus est Dominus?» ⁷«Non timeo adulterum, non ebriosum , non homicidam I quia columbam attendo, per quam mihi dicitur : « Hic est qui baptizat. »' « Petrus baptizet, hic esi qui baptizat: Paulus baptizet, hic est qui baptizat; Judas baptizet, hic est qui baptizat. » ⁸ Congruum porro divinte Chrisli sapientiæral Sacramenta ita instituere, ul a ministrorum meritis nullatenus penderent, adeo ul suscipientium fides tota in ipso consisteret, nec animi solicitudine de ministrorum dignitate torquerentur. Sic suæ gloriæ magis consuluit, virtutem Sacramentis tribuens, ct omnes ad se veluti revocans. Fidelibus etiam benigne consuluit, alioquin semper hæsiluris de Sacramentorum valore, quum vitia hominum plerumque sint occulta.

Objectiones solvuntur.

55. *Obj.* 1. « Scimus quia peccatores Deus non audit.»6Ergo non valent Sacramenta ab iis collata.

56. *Hesp.* Non audit Deus ministrum pravum , suo nomine precantcm, sed Ecclesiam suam, cujus voces pro Pert, imo Christum Filium dilectum , cujus auctoritate, indigne licet, fungitur. Equidem Deum audire aliquos , eo ipso tempore quo cum invocant, peccato inquinatos, et eorum opera patrare prodigia ex Chrisli verbis colligitur : « Multi dicent mihi in illa dic : Domine, Domine , nonne in nomine tuo prophetavimus , cl in nomine luo daemonia ejecimus , et in nomine luo virtutes mullas fecimus? Et tunc confitebor illis: Quia nunquam novi vos : discedite a me, qui operamini iniquitatem. » ·

57. *Obj.* 2 Qui Christianus non est, non potest minister Christi esse : peccator autem Christianus non est, docente Apostolo : » Si quis autem Spiritum Christi non habet, hic non est ejus. » 7

58. *Resp.* Quicumque , Baptismo suscepto, ordinationem sacram deinceps receperit, minister Chrisli est, assumptus in ministerium ea , quam statuit Christus ellola servavit aut quilas, ratione. Si Spiritu Christi carcat, suo damno id contingit, et ejus non est, quia gratia non est cum illo conjunctus. Cæterum est ejus minister, legatione pro eo fungens, el necessariis potestatis quam exercet munitus indiciis.

59 *Obj.* 3. Paulus dicit ex Christo capite : « Totum corpus compactum,et connexum per omnem juncturam subministrationis, secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri,augmentum corporis facit in ædificationem sui in charitalc. » 8 Ergo ubi peccato divortium a Christo facium est, nulla est gratiae aliis communicatio.

60. *Resp.* Apostolus docet omnia quæ loto corpore Ecclesiæ diffunduntur dona a Christo derivari, el lotam compagem eo nili. Non ideo tollitur omnis peccatoris cum eo nexus , quum maneat Baptismi cl Ordinis sigillum. Licet igilur gratiam amiserit, attamen concredito sibi ministerio fungens, id ponit ex quo, Christo volente, pendet gratiæ communicalio , quæ lota a Christo derivatur.

61. *Obj.* 4 Petrus fideles sic alloquitur : « Unusquisque, sicut accepit gratiam , in alterutrum illam administrantes , sicul boni dispensatores mullifor-

(I) Hom. viii. in I ad Cur.
(i) Traci. v. in Joan, (s) Ibid. v. 18.
(4) Ibid. Tract, vi. n. 7. (S) Joan. ii. Sl.
(0) Malt. vii. W. (7) Hom. viii.p. ,8; Eph. iv. 18.

mis gratiæ Dei. Si qals loquitur, quasi sermones Dei : si quis ministrat, tamquam ex virtute quam administrat Deus.ŋ * Qui autem gratia ipse caret, non potest cam alteri impertiri.

62; *Resp.* Petrus co loci hortatur lldeles ad donorum divinorum usum ea qua decet ratione : bonus enim el fideles dispensatores esse oportet. Cœlerum quæ ministerii sunl munera non pendent cx ministrorum animo pio, sed ex Chrisli institutione. Non impertitur minister aliquid doni sibi divinitus dati , sed ritum peragit cui Christus gratiam adnccti voluit.

63. *Obj.* 5. Christo injuriosum est hominem peccatorem ejus ministrum æstimare; et sancta munera impuris manibus dari affirmare. Superstitionem prorsus rcdolet, actum a quocumque fiat praedicare gratiæ instrumentum, licet sil peccatum.

64. *Resp.* Christo e contra servamus honorem , eum salutis et gratiæ fontem agnoscendo , el virtutem Sacramentorum quæ instituit prædicando Peccatores, peccatis scilicet inhærentes , gravissimam illi irrogant injuriam , sacro ejus ministerio fungentes : sed quæ ipse donat munera nequeunt inquinare, prout recte docel S. Nicolaus I : « Non potest aliquis quanlumcumquc pollutus sil, Sacramenta divina polluere, qu:e purgatoria cunctarum remedia contagionum exislunl. Non potest solis radius per cloacas el latrinas transiens aliquid exinde contaminationis attrahere. Proinde qualiscumque sacerdos sil, quæ sancta sunl coinquinare non potest. » 4 Nulla est superstitionis labes , quod ritum divinitus institutum haud pendere a meritis conficientis credamus : ricc peccatum dicendus est ritus sacer etiam ab indigno ministro peractus, quamvis ipse peccet, indigne eum perficiens.

65 *Obj.* « Magna morum corruptela hac ratione fovetur, sublata soliciludinc de ministrorum dignitate.

66. *Resp.* Nequaquam . nam constan- | 1er docel Ecclesia peccare gravissime ministros Sacramenta indigne ministrantes, et in æternæ mortis reatum incurrere;s sed consulitur fidelium paci, ne anxie hæreani de hominum arcanis mentis.

CAPUT III.

DE SACRAMENTORUM EFFICACIA.

67. Tota Sacramentorum efficacia denegata esi a Luthero fidem instrumentum justificationis statuente. Sectarii fere omnes ei inhæreni principio, sed novissime Oxonienses ei nuntium miserunt, Sacramentorum vim catholicis fere vocibus exponentes. Ad ambiguitatem cui studebant sexlidecimi sæculi novatores tollendam , Tridculini patres voces in scholis a tribus antea sæculis usurpatas, barbariem quidem redolentes, sed veritatem et vim Sacramentorum apprime enuntiantes, adoptarunt, *ea ex opere operato,* scilicet vi ipsis insita, gratiam conferre definientes : ❙ Si quis dixerit per ipsa novæ Legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam , sed solam fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere ; anathema sil. »4 » Si quis dixerit Sacramenta novæ Legis non continere gratiam quam significant, aut graliam ipsam non ponentibus obicem non conferre, quasi signa tantum externa sint accepi» per fidem gratiæ vel juslitiæ , et notæ quædam Christian» professionis, quibus apud homines discernuntur fideles ab

(1) 1 Pel. i-. 10.
(i) Resp. ad Bulgar. c- Im.
(S) Rituale Ruolanum, de Ser. jdmm.
(4) Seas. vii. cati ».

infidelibus ; anathema sil. » ' Ea igitur est meus Ecclesiæ Sacramentis divinam insitam esse vi'tutem, quæ tamen frustratur aliquando prava suscipientium voluntate, obicem gratiæ objicientium.

Propositio.

Sacramenta novae Legis gratiam continent quam significant, et gratiam ipsam non ponentibus obicem conferunt ex opere operato.

68. *Probatur* I. *ex Scripturis.* Nova nativitas Daptismo tribuitur, voluti instrumento Spiritus sancti efficaci ac certo:« Nisi quis renatus fuerit ex aqua el Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. »· Spirilus sanctus collatus dicitur impositione manus ab Apostolis facta cum prece : « Cum vidisset autem Simon quia per impositionem manus Apostolorum daretur Spirilus sanctus. »s Gratia sacri ministerii manuum impositione data est, lestante Paulo : « Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum. »' Hæc manifesto ostendunt ritibus illis vim certam inesse, et effectum certo sequi, quoties obex non objicitur.

69. *Probatur 2. ex Patribus.* Tertullianus ait : « Aquæ sanclificalæ vim sauctificandi combibunt. »· Vis insita Sacramento clarius enuntiari non posset. S. Cyrillus Hierosolymitanus ait : « Qui in aquam descensurus es , non aquæ simplici mentem adhibe, sed Spiritus sancti virtute salutem suscipe.»6 S. Gregorius Nyssenus ‹› Baptismus peccatorum expiatio est, remissio delictorum, renovationis et regenerationis causa. » ' S. Joannes Chrysostomus : « Judaica expiatio nequaquam a peccatis liberabat, sed a corporis sordibus lanium ; nostra vero latis non est : nam et a peccatis liberat, et animam abstergit, cl Spirilus gratiam largitur. »" S. Hieronymus: « Quantam vim habeat Baptisma, cl aqua in Christo sanclificata, paulo post docebo. »·$. Optatus Milevitanus : « Baptisma Christianorum Trinitate confectum confert gratiam ; si repetatur, facit vilæ jactu-ram. » 10 Hæcomnia de Baptismo agunt, sed par est Sacramentorum ratio. Hinc dicit Augustinus : « Sacramentorum vis inenarrabiliter valet plurimum, ct ideo contempla sacrilegos facii. » "

70. *Probaturi. Conciliorum auctoritate.* In Symbolo proul in Concilio Conslantinopolilano recitatum est, dicitur : « Confitemur unum Baptisma in remissionem peccatorum. » Remissio igilur peccatorum credebatur Baptismi effectus. In Milevilano II. Concilio regeneratio ei tribuitur : probatur enim parvulorum Baptisma, ◦ ut in iis regeneratione mundetur quod generatione traxerunt. »1"

71. Accedit ratio theologica ex parvulorum Baptismo desumpta ; nisi enim visquædam Sacramento insita agnosceretur , frustra baptizarentur parvuli, qui nullo sui actu possunt gratiæ suscipiendae fieri idonei. Amentium aliorumque sensibus uti non valentium in mortis discrimine Baptismus idem praebet argumentum ; nisi enim gratia actui ipsi baptizandi adnectcrelur, inutiliter baptizaretur quicumque non esset sui compos. Consuetudo etiam Confirmationem et Eucharistiam parvulis ministrandi, quæ in veteri Ecclesia obtinuit, et subsidia moribundis præslila testantur constantem sacculorum praeteritorum fidem de vi insita Sacramentis.

(1) Scss. vii. can. G. ■ Joan. iii. 5.
(5) Act. viii. 18 (4) 11. Tini. i. 0.
(fi) De Bapl. c. iv. (C Calecli. iii.
(7) Oral, in Bapl. Christi. (8) In Bapl. Christi.
(9) Ep. xxxviii. ad Occamini.
(10) L. v. contra Pnnnen.
(11) L. xix. contra faustum c. xi.
(Ii) Can. ii.

Objectiones solvuntur

"î. Obj. 1. Scrlpturæ Sacramentorum fructus fidei qua suscipiuntur tr,-lin¡ui:" Qui crediderit et baptizabis fuerit, salvus erit. » ! Et Petrus dicit de gentibus ad fidem conversis : « Fide purificans corda eorum. »'

73. *Resp* In adultis animi dispositio requiritur ad fructus Sacramentorum percipiendns , ideoque fides ab iis exigitur quibus prædicatur Evangelium, Ea mundantur corda, cœlesli illustrata lumine, et ad gratiam Baptismi disponuntur. Profecto Petrus Judæos ad prenilentiam motos hortatus est, ut Baptismum suscipiendo remissionem peccatorum quærerenl. Fidei igilur alio loco tribuit cordis puritatem, quia ad eam disponit et prreparat.

74. *Obj.* 2. Bonis animi motibus , potius quam ablutioni , tribuit Petrus salutem et gratiam quam consequimur: « salvos facit Baptismus, non carnis depositio sordium, sed conscientiae bonæ interrogatio in Deum , per resurrectionem Jesu Christi. « 8

75 *Resp.* Monet Apostolus Baptismum non fieri corpus mundandi causa, sed animam ; ad quod conscientiam rite disponi oportet. Cæterum animam rite dispositam Baptismus gratiæ muneribus ornat ; quapropter ei salutem adscribere Paulus non dubitat :« Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spirilus sancti. Licet igitur gratiam justificationis tribuere fidei et pœnilentiæ tamquam dispositionibus ad eam suscipiendam, sed et Sacramentis tamquam instrumentis quibus in ea largienda utitur Detis.

76. *Obj.* 3. Augustinus vim illam insitam Sacramentis non videtur nossc ; scribit enim : × Quid enim sunt aliud quaeque corporalia sacramenta, nisi quædam quasi verba visibilia, sacrosancta quidem, verumtamen mutabilia cl temporalia? ¶ «

7" *Resp.* Agit eo loci cnntra lanichæos de sacramentis veteris Legis, sed iis longe superiora praedicat Christi instituta : ▮ Sacramenta non sunt eadem, quia alia sunt sacramento dantia salutem . alia promittentia Salvatorem Sacramenta novi Testamenti dant salutem, sacramenta veteris Testamenti promiserunt Salvatorem » ·

78 *Obj.* I Doctrina de Sacramentorum vi intrinseca fidem in rebus materialibus sistit, cum Dei et Christi, imo el suscipientis, injuria.

79. *Resp.* Fides nostra in Deum est, quem omnis gratiæ auctorem prædicamus, nec nisi per Christi merita aliquid nos adipisci posse confidimus. Ideo Sacramentorum vim agnoscimus, quia Christi sunt instituta, per quæ vult nos suis donis ditare. Suscipiente» autem adultos oportet afferre animum humilem et pcenitenlem ad munera oblata impetranda.

80. *Obj.* 5. Eodem recidit si Sacramentorum vis pendere dicatur ex dispositionibus ea suscipientium, quum omnes harum necessitatem ad impetrandum effectum agnoscant

81. *Resp.* Illud datur discriminis quod agnita vi intrinseca Sacramentorum, Christi eorum auctoris potentia in animæ sanctificatione, iis veluti instrumentis, prædicelur, quæ idcirco in parvulis aliisque nullum actum proprium elicere valentibus effectum suum sortiuntur. Magis etiam in Christi gloriam cedit effectum tribuere ejus meritis per Sacramenta applicatis, quam hominis conatibus, etiam divinitus adjutis.

8-2. *Obj. 6.* Perperam inductae sunt barbare illae voces *ex opere operato,* vetustis saeculis ignotæ, ad vim Sacra-

(I) Mare. ivi. 16. (i) Ad. iv. 9.
(SJ I. 1'eU iii. 21. (4J Til. iii. S·

mentorum designandam, quum sermo, siciil cl doctrina veterum temporum , prostaret.

85. *Resp.* Quod novæ inducta' sint voces ad vim Sacramentorum enuntiandam, contigit ea ætate qua doctorcs scholastici fidei principia methodo exponere solebant. Dc veritate servanda solicit!, parum studebant vocabulorum elegantiae; cl ul distinguerent effectus conatuum humanorum, etiam ex gratiæ motu , a Sacramenti vi intrinseca, eos c.r *opere operantis* provenire, hanc *opus operatum* esse dicebant. Ea loquendi ratio aptissima inventa est, Lulhero suum placitum de fidei justitia propugnante; ideoque sapientissimo consilio a patribus Tridenlinis sancita est, no effugium ullum daretur vaferrimis erroris patronis. Jus certe habet Ecclesia voces definiendi quibus veritas ab errore discernatur; quod a Nicaenis patribus in causa Ariana facium probant plerique Protestantes.

Animadversio.

84. Inter theologos quaeritur utrum Sacramenta *physice* contineant gratiam, quod placet Thomislis, vel *moraliter* tantum, prout alii opinantur. Horum nobis probatur sententia, quum vis Sacramentorum satis vindicetur, effectu ea certo consequente ex divino instituto , quin in iis *physice* insit.

CAPUT IV.

I.E EFFECTIBUS SACRAMENTORUM.

§ I *De novæ Legis Sacramentis.*

85. Effectus Sacramentorum omnium est gratiæ sanctificantis communicatio, quæ in Baptismo el Poenitentia, quæ *mortuorum* Sacramenta dicuntur, animam peccatis mortuam ad vitam revocat : in caderis Sacramentis, *vivorum* scilicet, eam novo munere ditatam Deo facit acceptiorem. Alia gratiacusque Sacramenti propria *sacramenlalis* dicitur : datur enim ad Sacramenti lines assequendos . jusque secum fert eu auxilia impetrandi Gratia ad Ordinum munera obeunda sacramenlalis proinde est.

86. Tria Sacramenta characterem im primunt, quo nomine intelligilur « spirituale quoddam signum a caderis di slinclivum et indelebile, n ' « Si quis dixerit, » inquiunt patres Tridentini, « in tribus Sacramentis , Baptismo scilicet, Confirmatione, et Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale et indelebile, unde ea iterari non possunt ; anathema sil.»'

Propositio.

in tribus Sacramentis , Baptismo scilicet, Confirmatione , et Ordine,imprimitur character in anima.

87. Ex Scriptura adducuntur a nonnullis testimonia sequentia, quibus tamen non innitimur, quum sciamus ea posse intelligi de spiritali gratiæ unctione et nota, quin ad characterem referantur. « Qui unxit nos Deus : qui el signavit nos, el dedit pignus Spiritus in cordibus nostris.»! « In quo et credentes signati estis Spiritu promissionis sancto.» 4 « Nolite conirislare Spiritum sanctum Dei : in quo signati estis in diem redemptionis. »4

88. *Probatur ex Patribus.* S. Cyprianus : « Recens baplizatos sigillo Domini consummabo. »· S. Cyrillus Hierosolymitanus : « Spiritus sanctus tempore Baptismi animam tuam obsignat. »7 Vocat Baptismum « Signaculum sanctum et indelebile. »8 S. Ambrosius: « Etsi specie signemur in corpore, veritate tamen signamur in corde. ·' *

(I) Decret, pro Armenie.
(i) Sess. vii. can. ix.
(5) II Cur. i. Ïï. ‖ Ephei. i. IS.
(Bj Ephes, iv. S0. (0) Ep. Ixxvii.
(7| Cal.iv. (8) Præf. in Cal.
(»J L. I. de Spir. S. c. vi.

Alia testimonia dedimus dum de Baptismi charactere speciatim ageremus.

Hfl. Probatur etiam ex perpetua Ecclesiæ consuetudine, juxta quam tria illa Sacramenta semel valide suscepta nunquam iterum conferuntur ; cujus rei ratio sufficiens dari nequit, præter eam quam ipsa agnoscit Ecclesia, nempe quia indelebile signum animæ imprimunt. Vide de Baptismo et OrdinaliOne non iterandis Concilium Carthaginense III. * de Confirmatione S. Augustinum,' S. Gregorimn II. * Concilium Toletanum VIII anno 655, et Cabilonense II. anno 8l3. Vide etiam Florentinum el Tridentinum.

Objectiones solvuntur.

90. *Obj.* I. S. Augustinus loquitur lanlum de charactere exterius cognito, scilicet de indicio rite suscepti Baptismi :« Attendo fidem in nomine Patris, et Filii, ct Spiritus sancti. Iste estcharacter Imperatoris mei. »s Imo non alio sensu characterem Christi in valide baplizato admittit, quam characterem Donati in Donati sectatoribus, si in ipsius nomine fuissent baptizati : « Nam si Donatus quando schisma fecit, in nomine Donati baptizaret, desertoris charactcrem infigeret. »

91. *Resp.* Augustinus certe loquitur de charactere in anima impresso, qui baptismo iterando obstat, uti ex tota cum Donatislis disputatione liquet. Utitur autem indicio ilio externo cognoscendi utrum revera spirituale illud signum fuerit animæ impressum; quum enim anima oculis non pateat, externis indiciis quæ ei insunt explorare oportet. Ideo investigabat utrum in nomine Trinitatis fuissent baptizati, et, re comperta pro certo habebat charaderem fuisse impressum. Nec inter charactcrcm illum et alium a Donato imprimendum comparationem instituit, adeo ut unum alteri adaequet, quod impium et absurdum foret ; ed tantum ut ostendat valere Rap'ismiima Donato collatum , animadvertit eum in suo nomine non haptizasse ideoque non suum sed Christi characterem irnpressisse. Si autem *per impossibile* , ul aiunt, suo nomine baptizans suum impressisset characterem, "Cgo»—inquit Augustinus eo loci, — · quando vocarem ad unitatem, si invenirem dosertoris characterem, exterminarem, delerem, aholerem , abjicerem, non approbarem, respuerem, anathematiz.arem, damnarem Nunc vero ipse desertor characterem fixit Imperatoris sui. Deus el Dominusnoster JesusChristus quæril desertorem , delet erroris crimen, sed non exterminai suum characterem. »· Ex his facile colligitur Augustinum nullum agnoscere characterem Donati, sed tantum declarare qua ratione eum deleret, si *per iinpossibile* fuisset impressus.

92. Obj. 2. Ante Innocentii III. tempora de charactere nihil certum habetur : ille autem primus eum propugnavit.7 Si hujusmodi effectus hisce Sacrameniis adnexus fuisset, de eo Scriptnrae el Patres perspicuam procul dubio fecissent mentionem.

93. *Resp.* Quæ ex Patribus , præsertim Augustino , citavimus testimonia plane evincunt longe ante Innocentii tempora characterem in Ecclesia agnitum ; quod etiam ex ipso *objecto dc*creto liquet : non enim quaerebatur utrum character imprimeretur quando Sacramentum rite conflcitur,se<i utrum qui in amentia vel lethargo baptizati erant, characterem , quem omnes fatebantur Sacramento adnexum, rccepissent. De silentio Scriptura quod di-

ti) Tract, ii de Uapt.c viii n.W. . ī Cap. ixiriii.
(3) L. II. de Rapi, contra Donat, e. ii».
(4) Ep. aiii. ad Bonifac.

|5' Serra, ad plebem Cieear.
(6) Serra, ad plebem Ciraar.
(?) Cap. *Majum* , *L. III. Deer* til. iIii.

citur penim habet roboris : plurn enim tarent scripture quæ traditione et consuetudine Ecclesiæ innotescunt , prælerquam qi'Od quæ adduximus testimonia de charactere possunt intelligi.

94. *Obj.* 3 Vitiosus est circulus, quum character probetur ex eo quod Sacramenta illa plus semel non recipiantur; et ea iterari non posse probetur ex charactere impresso. Prælcrea character ille inutilis prorsus est, quum homines eum agnoscere nequeant, ct Deus nullo hujusmodi signo indigeat, ut baplizalum, confirmatum, aut ordinatum ah alio distinguat.

95. *Rcsp.* Sacramenta illa iterari non posse probamus ex perpetua Ecclcsiæ consuetudine, el auctoritate : coque statuto argumentum inde desumimus ea characterem indelebilem anirnæ imprimere : nisi enim aliquod hujusmodi signum anirnæ perpetuo inhæreret, plurimæ suaderent rationes ea absque piaculo, imo magna cum utilitate posse pluries conferri. Hoc ratiocinium, quod profecto validum est, firmatur ipsius Ecclesiæ decretis, quæ ab Apostolis olim edocta, ct divino lumine adhuc illustrata, declarat characterem revera imprimi. Circuli vitiosi hic nullum certe est vestigium : nec inutilis dicendus est character, quum certo constet Deum Sacramentis illis eum adnecterc , ipse autem nihil frustra faciat. Homines quidem eum in sc non vident, cognoscunt tamen in causa , nempe in rite administrato Sacramento, indeque discunt perpetuas obligationes quas suscipientes contrahunt.

Animadversio.

96. Deficiente necessaria animi dispositione in adubis sui compotibus, el obice ideo objecto , gratia non communicatur; sed character imprimitur iribus quæ mox recensuimus Sacramentis. At qui consensum penitus denegat Sacramento suscipiendo , ne characterem quidem recipit:-- Ille vero,» inquit Innocentius III. , - qui nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem nec characterem suscipit Sacramenti. » · Singula explicare quibus animus præparalur ad Sacramenti gratiam assequendam, theologorum eilllconini est : sed ct pleraque attigimus dum de unoquoque Sacramento ageretur.

§. /Z. *Dc veteribus sacramentis.*

97. Consueverunt theologi inter sacramenta veleris et novæ Legis instituere comparationem , ul horum præstantia magis magisque clarescat. Ipsa veteris Legis sacramenta contulisse gratiam Durandus ct Paludanus consuerunt; plerisque.Schola» docloribus in contrariam abeuntibus sententiam. Circumcisionem , quæ utpole Abrahæ data praecessit mosaicis institutis, habuisse vim peccatum originis tollendi S. Bonavcnlura cum aliis opinatus est. Novatores autem omnibus Sacramentis denegantes virtutem, nova a veteribus lanium discernebant, quod hæc typi forent redemptionis futuræ, illa signa in memoriam ejusdem peractae. Horum errorem damnarunt Tridentini patres, scholasticorum litibus haud diremptis : « Si quis dixerit ea ipsanovæ Legis Sacramenta a sacramentis antiquae Legis non differre, nisi quia cæremoniæ sunt aliæ , cl alii ritus externi; anathema sit » * Eugenios in Decreto pro Armenisde novæ Legis Sacramentis loquens:« Mullum a sacramentis differunt antiquae Legis. Illa enim non causabanl gratiam, sed eam solum per passionem Christi dandam esse figurabant : hæc vero nostra el continent gratiam , el ipsam digne suscipientibus conferunt. » Ex hoc decreto certum videtur, quamvis tamquam fidei dogma non sit definitum , sacramenta vetera

(i) Op. *JtipOrrl.*

(*] Sess. vii. can. iii.

M opere operato non contulisse gratiam, sed lanium profuisse ex opere operantis : ii scilicet qui eorum ex occasione fidem , dolorem , aliosque pii animi motus concipiebant, gratiam per Redemptoris, in quem sperabant, merita adipiscebantur. Circumcisionem vero adhibitam fuisse tamquam externam fidei in Redemptorem protestationem nonnulli post S. Thomam · putant; el ea ratione deletum in masculis ad octavum 'diem pervenientibus peccatum originis ;s existimant enim illius peccati sub veteri Lege remedium fuisse actum aliquem externum quo fides illa declarabatur.3 Certum autem videtur primarium illius ritus finem fuisse ut gens Judaica voluti Dei cultui consecrata , el foedere obligata notaretur : " ut sit in signum foederis inter me et vos Hinc Apostolus ejus utilitatem declarans, docet Judæis, tamquam Dei populo , ejus occasione credita esse divina eloquia: «Quid ergo amplius Judæoest?aut quæ utilitas circumcisionis? Mullum per omnem modum. Primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei. » 3

98. Omnes rilus judaicos, quos sacramenta nuncupamus , caruisse vi sanclificandi animam plurima Apostoli testimonia demonstrant: « munera el hosliæ offeruntur, quæ non possunl juxta conscientiam perfectum tacere servientem, solummodo in cibis, el in potibus, et variis baptismatibus, et justitiis camis usque ad tempus correctionis impositis. » · « Si enim sanguis hircorum et laurorum, ct cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis : quanto magis sanguis Christi . . . emundabit conscientiam nostram ab operibus morluis?»7 « impossibile enim est sanguine taurorum el hircorum auferri peccata. · * Per Illa igitur sacramenta conferebatur lanium mundities externa el legalis , quatenus qui eos ritus peregerunt habebantur immunes a sordibus, quibus ob violatas leges Mosaicas ftierant in conspectu populi judaici inquinati.

99 Paria esse virtute vetera et nova sacramenta probare conantur nonnulli ex D. Pauli ad Corinthios verhis : · Nolo enim vos ignorare fratres . quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, et omnes mare transierunt; et omnes in Moyse baptizati sunt, in nube, et in mari : el omnes oamdem escam spiritalem manducaverunt, ct omnes eumdem potum spiritalem biberunt. » * Cæierum egregie falluntur : Apostolus enim non asserit oamdem nobis ac illis esse spiritalem escam, eumdemve potum . sed illis omnibus dona illa ac beneficia fuisse communia, ul eorum exemplo qui loi beneficiis ingrati Dei iram provocaverunt, Christianos terreret , ne divinis donis elati vitiis indulgerent: «sed non in pluribus eorum beneplacitum esi Deo : nam prostralr sunt in deserto. Hæc autem in figura facta sunt nostri, ul non simus concupiscentcs malorum , sicut et illi concupierunt. 8

CAPUT V.

dk cæremohhs.

100. Sacramenti substantia in ritu .. Christo instituto posita est, in quem nullam sibi vindicat potestatem Ecclesia : sed alii adjiciuntur qui sacras habent significationes, et ad reverentiam Sacramento conciliandam idonei sunt. Baptismi substantia in ablutione

aqua focla, invocatis Iribus divinis personis, consistit : cæleri ritus *ca'remoniœ* sunt, hoc scilicet vocabulo complectimur ritus omnes qui ad decorem ct splendorem divini cultus diriguntur. In eas debacchatus csl Calvinus , cas vocans « nugas, quod nihil utilitatis habeant : deinde præsligias . quod spectantium oculos inani pompa deludant. ñ · Lulherus non negavit caeremonias aliquas utiliter adhiberi posse, dummodo obligatio eas servandi, ct cultus notio abessent. · Anglicani caeremonias probant, ct arguendos esse palam docent qui eas spernunt ; <yias tamen instituendi vel mutandi potestatem cuilibet Ecclesiæ national! vindicant, (l)Hoc utentes arbitrio, plerasque, quas majores sui servaverant, reliquerunt, el plurcs immutarunt, Eduardo cl Elisabclha regnantibus. Qui in his regionibus Episcopales dicuntur, eadem licentia ab Anglicanorum quibusdam ritibus discesserunt. Oxonienses jam rituale vetus deperditum plorant, el riluum sacrorum utilitatem ct antiquitatem tuentur. Presbyleriani caeremonias rejiciunt, ct Baptismum administrandum jubent, prævia quidem instructione dc ejus natura , el de parentum officiis, sed omni omissa caeremonia.4 Eucharistiam conficiunt, narrantes quid Christus fecerit, ct panem frangentes, quem circumsedentibus mensæ distribuunt, vinum deinceps propinaturi. Quæ praecedunt et sequuntur conciones, el psalmus vel canticum cum oralionc *ex tempore* fusa lotum ritum constituunt-, nullas quippe certas preces habent, sed pro ministri cujuslibel arbitrio. ß Baptistæ hos imifantur, sicut el Meihodishe Eplscopales

lOf. Ecclesiæ ritus probatos vindicavit Concilium Tridenlinum, anathemate lato in eos qui cos sperni posse vel omitti sine peccato asserebant · «Si quis dixerit receptos ctapprobatos Ec< lesiæ Calliolicæ ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut rn novos alios per qucmcumque Ecclesiæ pastorem mutari posse; anathema sit.8 Jam recitavimus canonem quo feriuntur Missæ cæremonias irridentes.

Propositio.

Recepti et approbati Ecclesiæ Catholicae ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consueti, nec contemni nec sine peccato a ministris pro libito omitti, nec in novos alios per quemcumque Ecclesiæ pastorem mulari possunt.

102. *Probatur.* Non licet spernere , nec omittere, nec mutare instituta probata ct sancita a legitima auctoritate: porro Ecclesiæ auctoritas omnino legitima est et sacrosancta, quum ei commissa sil a Christo Sacramentorum dispensatio. Ergo quos instituit ct probavit ritus reverenter sunt excipiendi et servandi.

103. Christus Dominus suo exemplo nos docet perspicuo, quod signis ct actibus veritas coelestis insinuanda sit el officia commendanda. Sic surdo ct muto ad se adducto, « apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas pjus : et expuens , tetigit linguam ejus : ct suspiciens in

(I) Inst. l. iv. c. x. η. 11.

(i) l.ib. de form. Misse, ct lib. dc piis cerem.

(S) Article xxxiv,

(4) » He is to biptixe the child with water , by pouring or sprinkling it on the face of the child , without adding any other ceremony. › The Directory chap, vii.

(5) «The table on which the· elements are placed , being decently covered, the bread in convenient dishes , and the vine in cups, and the communicants orderly and gravely silting around the table. » Ibidem cn. viii.

(0) Sess. vii. can. mH. de Sacr.

cœlum, ingemuit, était illi I Ephphelha, quod est adaperire ›‘ Sic cæcum curaturus : « Apprehensa manu cæci, eduxit cum extra vicum . el expuens in oculos ejus impositis inanibus suis, interrogavit eum si quid videret. * * Alias Apostolis « insufflavit: »■et ascensurus iii coelum « elevatis manibus suis benedixit eis. » ‘ Laudans publicanum retulit pectoris tunsione cor humiliatum et pœnitens significasse.5 Ritus Eccl‹» iæ co plane tendunt ul officia et veritas insinuentur, ideoque his commendantur exemplis.

101. Ecclesiæ veleris exemplum suffragatur : · plerique enim ritus antiquissimi sunt, adeo ut eorum origo lateat. Profecto Baptismi cæremoniæ ad aetatem apostolicam haud temere referuntur, et Eucharistiæ conficiendæ et administrandae ritus antiquitatem suam produnt. Euchologia, Sacramentaria , et quotquot supersunt vetustatis monumenta rem faciunt exploratam.

105. Ratio aperte favet: quum enim ritus eo dirigantur ut Sacramentorum vim explicent, el animi dispositiones quibus suscipienda sunt, el officia quæ suscipientibus imponuntur, insinuent, liquet cos utiliter el laudabiliter præscribi ct peragi : subsidia quippe sunt hominum indoli, qui sensibus plurimum ducuntur, accommodata, el ad sanctos lines instituta.7

Objectiones solvuntur.

106. *Obj.* I. Impie adjiciuntur ritus iis quos instituit Christus, vcluli ac si ipse quid diceret ignorasset.

107. *Resp.* Nulla est impietas eam exercere auctoritatem quam Christus ipse demandavit, statuendi el componendi omnia quæ ad disciplinam pertinent. Instituendo Sarramenta substantiam eorum definivit, in quam nihil potest Ecclesia ; sed reliquit Apostolis el Presulibus futuris potestatem pro temporum et locorum varietate cætera disponendi ; quam se exercuturum Paulus ad Corinthios scribens, indicavit: « Cætera autem, cum venero, disponam. »· id animadvertit olim Augustinus:· Ideo non præcepil quo deinceps ordine sumeretur *(Eucharistia),* ut Apostolis, per quos ecclesias disposiluras erat. servaret hunc locum. . . . Cum vero ait Apostolus dc hoc Sacramento loquens. Cæiera autem, » cum venero,Ordinabo. »ündeintelligi datur, (quia mullum erat, ut in epistola totum illum agendi ordinem insinuaret , quem universa per orbem servat Ecclesia), ab ipso ordinatum esse quod nulla morum diversitate variatur. » ’ Nihil latuit Christum ; sed quum Sacramenta hominibus perlolsæcula forent ministranda, in varietate adjunctorum infinita, sapienter qui minoris forent momenti rilua Praesulum Ecclesiæ permisit æquo arbitrio.

198. *Obj.* 2. Sacramentorum substantia obscuratur tot adventitiis ritibus. qui simplici Christi instituto adjiciuntur, adeo ut jam disceptent theologi, et inutili labore quæranl quinam ritus sit essentialis quorumdam Sacramentorum.

109. *Resp.* Sacramentorum vis declaratur ritibus qui in solemni eorum

(I) Maic. vii. 33. (i) Ibidem viii. <3.

(s) Joan. xx. **ît** (J) Luc. xxiv. 30.

(S) Luc. xviii. <3.

(C.) Oxonicnses id alte praedicant, 1 Tertullianum, ct Ilasilium adducunt testes : · The ritual of the Church was derived from the Apostles, and woe based on religious principles and doctrines » Tract Sl.

(7) Post plura de ritibus erudite disccpt la concludunt Oxonienscs: a The conclusion to be drawn from all that has been said in tnose pages is ibis : that riles and ordinances . far from being unmeaning , are in their nature capable of impressing our memories and imagination· with the great revealed verities ; far from being superstitious , are expressly sanctioned in Scripture as to their principle , and delivered to the Church in their form ››y tradition. » Tract. 34.

(8) Cor. at. 34.

(‹J) Ep. ad Jacuar. hv alias cvviii. i. ad Jan.

administrations fiunt : omnes enim intelligunlur præcipno rilui, qui est ipsum Sacramentum, inservire Quod autem de quorumdam rituum necessitate disputotur, contingit absque Sacramenti injuria , quum alterutro ritu praecipuo vim ejus contineri constet. quamvis dubitetur utrum uterquo sit necessarius Sic in Confirmatione disceptatur de chrismatis necessitate ; in Ordinatione de instrumentorum porrectione; nec tamen dubitat aliquis utrumque Sacramentum perfici, ritu Ecclesia peracto. Cætcrum dubium cx rituum multitudine non est ortum, sed ex brevi narrandi ratione quam secutus est sacer scriptor; el cx monumentorum antiquorum defectu.

110 *Obj* 3 Cæremoniæ in Sacramentis adhibilæ judaismum sapiunt, potius quam simplicia Christi instituta. Plurima in Baptismo fiunt adinslar ritus quo proselyti excipiebantur.

III. *Resp.* Nihil Judaicum in cæremoniis his repenre est, quum Christianis mysteriis innitantur, ct oflicia insinuent Christiana. Equidem in lege mosaica ritus fuerunt qui aliquatenus sunt nostris affines, sed si simul conferantur, patebit discrimen. Idem dicendum de ritibus quibus proselyti excipi solebant. Quod de simplicitate institutorum Christi dicitur, c praejudicio vulgari derivatur. el absque tabulis asseritur; non enim adeo simplicia fuerunt ul excluderentur cæremoniæ , uti patet ex vetustissimo usu ab Apostolis derivato , qui ccrle fuerunt optimi Christi voluntatis interpretes.

112. *Obj.* I Cratis referuntur cæremoniæ Sacramentorum ad ætatem Apostolicam.

H3. *Resp.* Tertullianus sub finem sæculi secundi el initium tertii, plurimas commemoravit, veluli ab Apostolis traditione derivatas, ct communi Ecclesiarum usu firmatas;! quod profecto testimonium antiquum esi ct magni momenti. Alia adduximusqnamplurima dum de singulis Sacramentis ageremus.

114^0/y. 3. Risum movent cl impietatem provocant pleraeque cæremoniæ in Sacramentorum administratioue adhibitæ : v. g. insufflationes , aurium nariumque saliva contactus, salis in os immissio, etc.

113. *Resp.* Qui animo bene parantur ritus omnes in Sacramentis adhibitos reverenter contemplantur, eas recolentes Christi Domini res gestas vel dicta quæ iis commemorantur. Inter probationes adduximus miracula a Christo patrata, quæ in memoriam revocantur aurium tactu saliva , ct insufflationis exemplum. Sal sapientiæ el incorrupti animi symbolum usurpatur ad gratiam evangelicam significandam, qua efficimur « sal lerræ. »

Hæc breviter; quæ desiderantur, ex specialibus de Sacramentis tractatibus colligi possunt. Jam finem secundæ huic operis noslri Dogmatici editioni ponimus, illud, sicut et cætera nostra scripta, judicio Episcopi Episcoporum ex animo subjicientes.

(i L. de coruna militi».